

УТВЪРДИЛ:

ДИРЕКТОР НА НСД

/Д-Р НИКОЛА ТОДОРОВ ТАНАКОВ/

ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО И ДЕЙНОСТТА НА НСД - 2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. УПРАВЛЕНИЕ /3/
1. УПРАВЛЕНИЕ НА СГРАДНИЯ ФОНД /6/
2. ОРГАНИЗАЦИОННО УПРАВЛЕНИЕ /13/

II. ДЕЙНОСТИ /14/
1. АКЦЕНТИ В РАБОТАТА НА НСД /14/

III. ПРИЛОЖЕНИЕ I
1. МЕДИЕН МОНИТОРИНГ /25/

IV. ПРИЛОЖЕНИЕ II /363/

1. ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО, НАУКАТА И КУЛТУРАТА
2. РЕСУРСЕН ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ НА СТУДЕНТСКОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ
3. РЕСУРСЕН ЦЕНТЪР ЗА КАРИЕРНО КОНСУЛТИРАНЕ И ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
4. ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ НА КОМПЮТЪРНИ ТЕХНОЛОГИИ И ИЗКУСТВА
5. РЕСУРСЕН ЦЕНТЪР ЗА РАБОТА С БЪЛГАРСКИТЕ ОБЩНОСТИ В ЧУЖБИНА
6. ЦЕНТЪР ЗА АКАДЕМИЧНО И ОБЩЕСТВЕНО РАЗВИТИЕ НА СТУДЕНТИТЕ
7. ЦЕНТЪР ЗА НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ И ПРИЛОЖНИ Д-СТИ
8. ЦЕНТЪР ЗА МЕЖДУНАРОДНО РАЗВИТИЕ НА СТУДЕНТИТЕ - AIESEC
9. ЦЕНТЪР ЗА МЕЖДУНАРОДНО РАЗВИТИЕ НА СТУДЕНТИТЕ - ESN
10. ЦЕНТЪР ЗА ЕВРОПЕЙСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО И НАСЪРЧАВАНЕ НА АКТИВНОТО ГРАЖДАНСТВО
11. ТВОРЧЕСКИ ЦЕНТЪР ЗА СЪВРЕМЕННИ СЦЕНИЧНИ ИЗКУСТВА
12. АКАДЕМИЧЕН ФОЛКЛОРЕН АНСАМБЪЛ
13. АКАДЕМИЧЕН ХОР „АНГЕЛ МАНОЛОВ“
14. ФОЛКЛОРНА ВОКАЛНА ФОРМАЦИЯ „ДИЛМАНА“

УТВЪРДИЛ:
ДИРЕКТОР НА НСД
/Д-Р ХРИСТИАН ДАСКАЛОВ/

ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО И ДЕЙНОСТТА НА НСД - 2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. УПРАВЛЕНИЕ /2/

1. УПРАВЛЕНИЕ НА СГРАДНИЯ ФОНД /5/
2. ОРГАНИЗАЦИОННО УПРАВЛЕНИЕ /12/

II. ДЕЙНОСТИ /20/

3. АКЦЕНТИ В РАБОТАТА НА НСД /13/

III. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. МЕДИЕН МОНИТОРИНГ /24/
2. ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО, НАУКАТА И КУЛТУРАТА
3. РЕСУРСЕН ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ НА СТУДЕНТСКОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ
4. РЕСУРСЕН ЦЕНТЪР ЗА КАРИЕРНО КОНСУЛТИРАНЕ И ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
5. ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ НА КОМПЮТЪРНИ ТЕХНОЛОГИИ И ИЗКУСТВА
6. РЕСУРСЕН ЦЕНТЪР ЗА РАБОТА С БЪЛГАРСКИТЕ ОБЩНОСТИ В ЧУЖБИНА
7. ЦЕНТЪР ЗА АКАДЕМИЧНО И ОБЩЕСТВЕНО РАЗВИТИЕ НА СТУДЕНТИТЕ
8. ЦЕНТЪР ЗА НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ И ПРИЛОЖНИ Д-СТИ
9. ЦЕНТЪР ЗА МЕЖДУНАРОДНО РАЗВИТИЕ НА СТУДЕНТИТЕ - AIESEC
10. ЦЕНТЪР ЗА МЕЖДУНАРОДНО РАЗВИТИЕ НА СТУДЕНТИТЕ - ESN
11. ЦЕНТЪР ЗА ЕВРОПЕЙСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО И НАСЪРЧАВАНЕ НА АКТИВНОТО ГРАЖДАНСТВО
12. ТВОРЧЕСКИ ЦЕНТЪР ЗА СЪВРЕМЕННИ СЦЕНИЧНИ ИЗКУСТВА
13. АКАДЕМИЧЕН ФОЛКЛОРЕН АНСАМБЪЛ
14. АКАДЕМИЧЕН ХОР „АНГЕЛ МАНОЛОВ“
15. ФОЛКЛОРНА ВОКАЛНА ФОРМАЦИЯ „ДИЛМАНА“

I. УПРАВЛЕНИЕ НА НСД

През 2023 г. е налице изпълнение на заложените по програмата управленски цели за студентско подпомагане в учебно и извънучебно време чрез подготовка и осъществяване на студентски дейности на локално ниво (в НСД), на местно ниво (на територията на Столична община), както и на национално и международно равнище чрез партньорство с трети страни – студентски, културни и други неправителствени организации.

През цялата година НСД продължи да предлага богата образователна, научна и културна продукция за целевите си групи, в т.ч. чрез организирането на собствени и домакинството на партньорски събития, както и чрез центровете за студентски услуги към НСД. Над 140 са ключовите събития през двете полугодия на 2023 г. в направления като: развитие на глобално и европейско сътрудничество и взаимодействие със световни, национални и местни студентски организации, социални проекти и подпомагане на студенти, предприемачество и улесняване на достъпа до пазара на труда, кариерно и професионално развитие, програми и проекти в областта на образованието, науката и културата, неформално образование и обучение, компютърни, театрални, певчески и танцови изкуства, информационно осигуряване и издаване на материали, спорт, туризъм и осмисляне на свободното време.

Най-значимите събития за институцията през предходната 2023 г. бяха свързани с ознаменуването на 90-годишнината от построяването на Студентския дом през 1933 г. Тържествата по този повод приключиха с връчването на ежегодните награди „Стилиян Чилингиров“, които се присъждат от 2018-а година насам по инициатива на директора на НСД, д-р Христиан Даскалов, на онези личности и организации, които чрез подкрепата си за Дома, подкрепят едно уникално за страната ни пространство, което по думите на Н.В. Цар Борис III представлява средище, където *„да крепнат и обединяват сърцата и умовете си добре просветени граждани на България, които утре, работейки за Родината, да бъдат добри ратници в международното сътрудничество за мирния общочовешки напредък“*.

Връчването на всяко от ежегодни отличия е символично признание, което служи като стимул за съхраняване на добрите партньорски взаимоотношения, които НСД развива с представителите на широкото гражданство, на академичната, културна, на медийната и бизнес общности в страната. В допълнение, от 2018-а година се връчват и лимитиран брой т.нар. „Златни билети“ в знак на оказаната от техните притежатели подкрепа за възстановяването на залите на НСД и развитието на културната дейност във всички пространства на Дома.

НАГРАДА "СТИЛИЯН ЧИЛИНГИРОВ" ЗА ОБЩЕСТВЕНИ ПРОЕКТИ И ДЕЙЦИ В СФЕРАТА НА КУЛТУРАТА И ПРОСВЕТАТА:

- Ана Грозданова - "FuckUp Nights"
- Ана Батева - "СПАМ Студиос"
- Антоанета Петрова - Театър Студио "Персона"
- Александър Хаджиев - Фестивал "180 градуса"
- Борис Далчев, Михаела Добрева - "Съпромат"
- Васил Гюров - дарител, музикант
- Василия Дребова - Спектакъл "Common People"
- Виляна Мутафова - "Нощ на литературата"
- Ина Гергинова, Александър Евтимов "Шаманчето" - Плейбек Театър "Сторикечърс", "Музотанц" Денс Компани
- Костадин Грибачев - Ротари клуб "София Капитал"
- Мартин Ноев - Театър "Цвете"
- Наталия Цекова - "ПОРАЙМОС В ТРИ ИСТОРИИ"
- Ованес Торосян - Театър "Реплика"
- Стефан Прохоров - Асоциация за независим театър, Фестивал за независим театър
- Фондация "Лъчезар Цоцорков" - Резидентска програма на НСД

НАГРАДИ "ЗЛАТЕН БИЛЕТ ЗА СЦЕНИТЕ НА НСД" ЗА ПАРТНЬОРИ НА НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ:

Категория "Творчески и образователен сектор"

- Благой Бойчев, Милко Йовчев - Школа към Театър Реплика
- Васил Спасов - Плейбек театър "Гласовете на София"
- Вероника Петрова - Фондация "Пространства"
- Ева Тепавичарова - Театър "Кактус"
- Силвия Васева - "Крю Кастинг"

Категория "Медийни и информационни партньорства":

- "Аларма Пънк Джаз"
- "Консерваторъ"
- "СлавКонф"

Категория "Сътрудници":

- Георги Тодоров - Домакин
- Николай Михайлов - доброволец
- Христо Христов- Домакин

1. УПРАВЛЕНИЕ НА СГРАДНИЯ ФОНД

И през 2023 г. ръководството на НСД продължи политиката си по възстановяване със собствени средства на зали и пространства в сградата на НСД, изоставени на предходен период поради липса на бюджет и/или визия за тяхното развитие и използване за нуждите на студентската общност. Бе обърнато внимание на някои от неотложните дейности по сградния фонд, съобразно техническия паспорт и енергийния сертификат на сградата, изработени през 2019 г., както и съобразно одобрения от Министерството на културата проект за реновация на сградата.

Добри примери в това отношение бяха обновяването на централното фоайе на ет. 2 на сградата, фокусирано върху премахването на неказонно изградените през предходни периоди работен кабинет на директора на институцията и помещение на охранителите, както и възстановяването на единия от двата санитарни възли на ет. 3, превърнат в склад назад във времето. „Отварянето“ на ет. 2 послужи като възможност за устройването на кът за хранене, за отдих, както и за поемане на потока от гости на събития в зала „Галерия“, временно устроеното студио „Реплика“ и библиотечно-музейния комплекс, обособен през 2021 г. в съседство.

1.2. Инвестиции в центровете за студентски услуги

Министерството на образованието и науката подкрепи през м. декември 2023 г. два от центровете за студентски услуги към НСД - Центъра за развитие на студентското самоуправление, управляван от Националното представителство на студентските съвети, както и Центъра за международно развитие на студентите, управляван от АИЕСЕК България. МОН, чрез администрацията на НСД, осигури средства за дълго отлагани капиталови инвестиции в развитието на двата центъра - за пълно освежеване и модернизация, в т.ч. за ново оборудване, на кабинет 412, който АИЕСЕК предоставиха за стопанисване на НПСС, а на своя страна АИЕСЕК получиха правото да стопанисват за нуждите на своя център за студентски услуги новооткритата през 2021 г. студентска премиерна на ет. 5. Демонстрираната подкрепа може да бъде асоциирана с изграждането на увереност в ръководството на системата на образованието и науката у нас относно приоритетността на направените целеви инвестиции в контекста на затвърждаването на качеството на предоставяните студентски услуги на територията на НСД през последните години.

На по-ранен етап през годината бе оказана допълнителна финансова подкрепа за осигуряването на награден фонд за конкурса „Компютърно пространство“, който от 2019 г. насам се провежда ежегодно в Камерна зала и Централно изложбено фоайе на НСД, както и за юбилейния спектакъл на Академичен фолклорен ансамбъл, посветен на 65-годишния юбилей на АФА, и юбилейния концерт на Академичен хор „Ангел Манолов, посветен на 90-годишния юбилей на Хора – тези събития бяха ключови за годишния календар на НСД, фокусиран върху отбелязването на кръглата годишнина на Студентския дом. След концерта на А.Х. бе връчена и президентска награда в чест на юбилея на Хора и институцията.

Юбилеен концерт – АФА И. Тодоров (Камерна зала на НСД)

Юбилеен концерт – АХ А. Манолов (Концертна зала България)

1.2. Прогрес по възстановяването на Голямата зала на НСД

През м. октомври 2023 г. Директорът на Национален студентски дом към МОН (НСД) д-р Христиан Даскалов запозна Съвета и Експертната комисия към НСД с напредъка на проекта за създаване на Национален младежки фокусен център за основен изпълнител на който със заповед на министъра на образованието и науката е определен Национален студентски дом. **За създаването на центъра към Студентския дом са заделени средства по Механизма за възстановяване и устойчивост в размер на над 7 млн. лв.** Актуалното състояние на проекта бе обект на анализ в публикувания на 09.10.2023 г. доклад с препоръки на Министерството на образованието и науката от кръгла маса на тема „*Устойчивост на младежките центрове, финансирани по програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобрено включване на уязвими групи“ и развитие на младежката работа в България*“.

В доклада се обобщава, че в рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) е предвидено изграждането на нови десет младежки пространства в областни градове, реновирането на още десет в градове, които не са областни, и изграждането на Национален фокусен център в гр. София, като осигуреният финансов ресурс е в размер на 70 000 000 лева. Увеличаването на броя на младежките центрове повече от два пъти поражда нуждата от по-добра координация и инвестиране на усилия в подготовката и повишаването и изграждането на капацитета на същите. Именно поради тази причина в рамките на инвестицията е предвидено създаването на Национален фокусен център, който да играе роля на методическо, информационно, обучително и координационно звено, което да осигури условия за обучение на младежки работници и медиатори и да подпомага развитието на младежката работа у нас, съвместно със всички заинтересовани страни.

Тема на септемврийското и октомврийско заседания на двата консултативни органа към Националния студентски дом, които съветват директора на институцията относно всички значими стратегически и оперативни въпроси по управлението на НСД, в т.ч. дават мнението си по организацията и провеждането на културни и обществени прояви в залите на Дома в отсъствието на други академични събития, бяха оперативните въпроси, свързани със създаването на Национален фокусен център (НФЦ) към НСД като инструмент на държавната политика. Представителите на академичната младеж приветстваха инициативата за създаване на подобен методически център с обучителни функции и изразиха своята готовност да се включат в процеса по неговата подготовка като част от инвестицията „Младежки центрове“ в рамките на компонент „Образование и умения“ от Националния план за възстановяване и устойчивост.

Благодарение на тази инвестиция Домът ще може да се възползва от средства за обновяването на Голямата зала на Студентския дом, която ще се ползва мултифункционално – както за културни и обществени събития на академичната младеж, така и за срещи и обучения на екипите на младежките центрове от цялата страна. Ще бъде оползотворен и ет. 5 на сградата на НСД, който директорът на НСД д-р Христиан Даскалов върна за нуждите на българската академична младеж след продължителна съдебна битка с предходни външни наематели – хотелиери, допуснати в сградата през 2017 г., но освободили я след активната намеса на Националното представителство на студентските съвети в Република България.

В контекста на новината за създаването на Национален фокусен център д-р Даскалов сподели за още една дългоочаквана новина – **на 29.09.2023 г. бе окончателно одобрен от органите на Министерството на културата (МК) проектът за реновация на Голямата зала на Студентския дом.** Проектът, финансиран с привлечени от директора на НСД през 2020 г. публични средства по програма „Културно наследство на Столична община“, получи окончателно одобрение от МК след 9-месечен обстоен преглед на неговите качества и ще бъде в основата на предстоящия ремонт на емблематичната Голяма зала на НСД със средства по Националния план за възстановяване и устойчивост.

По тази тема голяма заслуга има и Националното представителство на студентските съвети в Република България, което още през 2018 г. инициира разработването на идеен студентски проект за реновация на залата, като в допълнение към него през 2020 г. е изработен и дипломен студентски проект за реновация на цялата сграда.

„За емблематичната голяма зала на Студентския дом заварих през 2018-а година четири инвестиционни намерения, налични в архива на НСД – едно за бистро с кабаре, второ – за парти-център от 2009-а с проведена процедура и сключен договор, трето – за банков клон от 2015-а и четвърто заявено намерение от началото на 2018-а за изграждане на „event център“ от съдържатели на нощен клуб. Тези инвестиционни намерения нямаха нищо общо с историческата роля и с функциите на Голямата зала на Студентския дом поради което заедно със студентските съвети се постарахме да ги приключим за добро, въпреки трудностите, с които този процес бе свързан. Днес оставям след себе си разработен и одобрен проект за реновация на залата, както и обезпечено финансиране за изпълнението на реновацията със средства по Националния план за възстановяване и устойчивост в духа на това, за което тя е била изградена по думите на Негово Величество Цар Борис III, а именно – „за да крепнат в нея и обединяват сърцата и умовете си здрави и добре просветени граждани на България, които утре, работейки за Родината, ще бъдат добри ратници в международното сътрудничество за мирния общочовешки напредък“.

Осъзнавам, че това ще провокира нездрав интерес към Студентския дом от зложелатели, действащи в услуга на бизнесмени с незадоволени интереси, но оттук насетне е задължение на студентите и младите хора да отблъснат атаките, които биха се появили срещу Дома на студентите.“, коментира за сайта на НСД директорът на Студентския дом д-р Христиан Даскалов.

В своето изложение пред Съвета и Експертната комисия към НСД, директорът на Дома благодари на представителите на центровете за студентски услуги за това, че с целенасочената си и упорита работа по развитието на центровете към Студентския дом от 2001 г. насам, те са се превърнали в пример за държавата по линия на това как следва да се организира работата в полза на младите хора – чрез развитието на равноправно партньорство с представителните организации на академичната младеж в рамките на обособени за целта центрове за услуги и подкрепа. От директора на НСД бе изтъкнат и приветстван натрупания от ръководителите на центровете за студентски услуги опит при създаването на националната мрежа от кариерно-консултантски центрове по университети, която мрежа и днес се консултира и подпомага методически от Ресурсния център за кариерно консултиране и професионално развитие към НСД, ръководен от СОКИ.

Функции по координация на академични общности и организации на студентската младеж по места в цялата страна изпълнява и Ресурсният център за развитие на студентското самоуправление към НСД, ръководен от НПСС, а на Ресурсния център за работа с българските общности в чужбина към НСД, ръководен от АБУЧ, е вменена отговорността да координира мрежата от български неделни училища по света с фокус върху осъществяването на връзката им с българската академична система.

Историческата роля на НСД (законен правоприемник на Централния студентски дом на културата /ЦСДК/) като национално координационно звено с методически функции по отношение на локалните студентски и младежки домове в областните центрове на страната в периода 1958 – 1989 г., също бе откроена като ключов фактор за успеха на бъдещия Национален фокусен център от директора на институцията д-р Даскалов, който е изследовател на историята на Студентския дом и автор на книгата „Домът и Университетът. Споделени истории от Царство България“ (2021).

Последно, но не по значение, директорът на НСД д-р Христиан Даскалов информира през м. декември широката общественост, че **Национален студентски дом е спечелил безвъзмездно финансиране в размер на 4 320 487 лв. за подобряване на енергийната ефективност на сградата, класирайки се в топ 10% на проектните предложения, подадени пред МРРБ (30-о място от прибл. 300 кандидата)**. И тези средствата ще бъдат отпуснати по Плана за възстановяване и устойчивост като предизвикателствата през 2024 и 2025 г. ще бъдат свързани с умелото им комбиниране и професионалното им менажиране.

2. ОРГАНИЗАЦИОННО УПРАВЛЕНИЕ

Източник на данните

През 2023 г. продължиха да се прилагат контроли по реда на ЗФУКПС, включващи последващи проверки по изпълнението на основните организационни процеси в рамките на институцията и произтичащите от тях договори и стопански операции, а именно:

a. ***Договорни отношения по реда на ЗДС*** – ангажиментът за текущ, последващ контрол и оценка на изпълнението (относно фин. задължения на наемателя) е възложен на гл. счетоводител.
b. ***Договорни отношения за доставка на услуги, материали, извършване на ремонтни дейности и др.*** – ангажиментът за текущ, последващ контрол и оценка на изпълнението е възложен на домакина на НСД.
c. ***Споразумения за съвместна дейност по реда на ПУДНСД*** - ангажиментът за текущ, последващ контрол и оценка на изпълнението е възложен на състава на Експертната комисия към директора на НСД.
d. ***Предоставяне на услуги по организация на събития по реда на ПУДНСД*** – ангажиментът за текущ, последващ контрол и оценка на изпълнението е възложен на гл. специалист, изпълняващ функциите на „Координатор - Събития“.

За резултатите от тези контроли говори извършеният през 2023 г. одит от Звеното за вътрешен одит на МОН, който показа безупречното управление на институцията през последните две години във финансово и организационно отношение.

Организационният анализ, представен в Годишния отчет, набляга на реализираните от НСД, в партньорство или самостоятелно, културно-просветни и други обществени събития през годината като основен индикатор за натовареността и ефективността на администрацията, тъй като обезпечаването на тези събития е комплексна дейност, която изисква както създаването на необходимата организация от страна на директора на НСД, така и делегиране на оперативната координация и контрол към ресорния експерт - събития, преглед и утвърждаване на свързаните със събитията разходи от страна на финансовия контрольор, процедиране на съответните приходни и разходни документи от сътрудниците – счетоводител и деловодител и пр. свързани операции.

www.studenthouse.bg

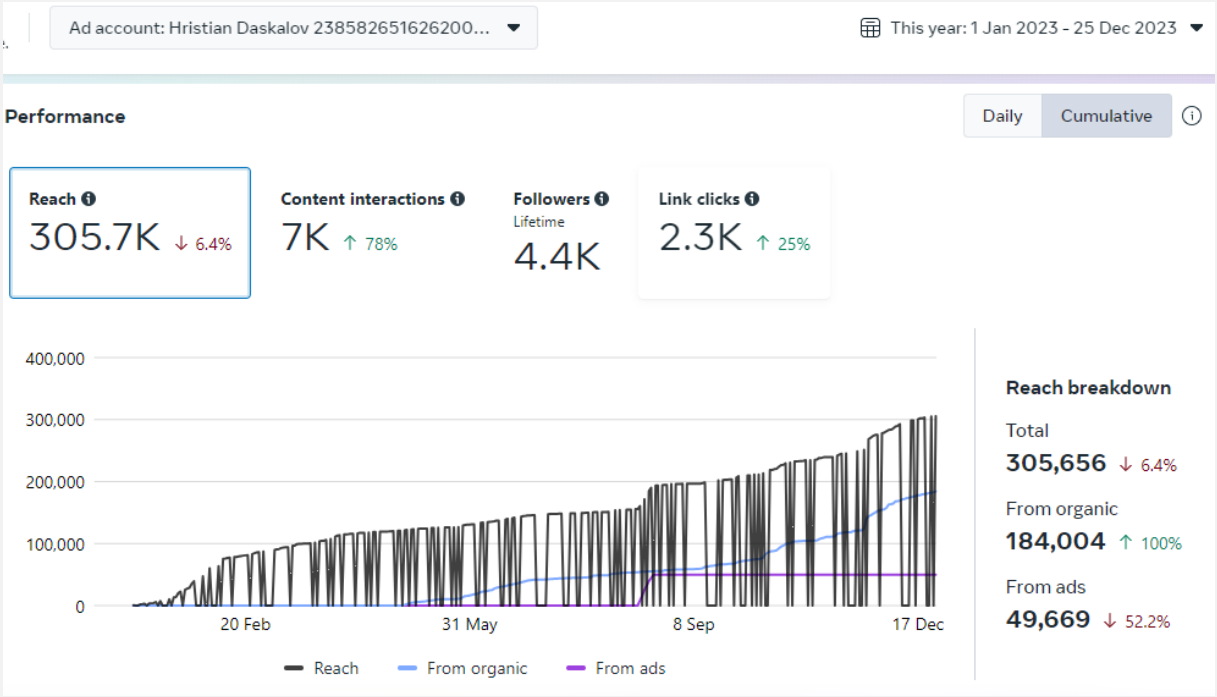
II. ДЕЙНОСТИ

АКЦЕНТИ В РАБОТАТА НА НСД

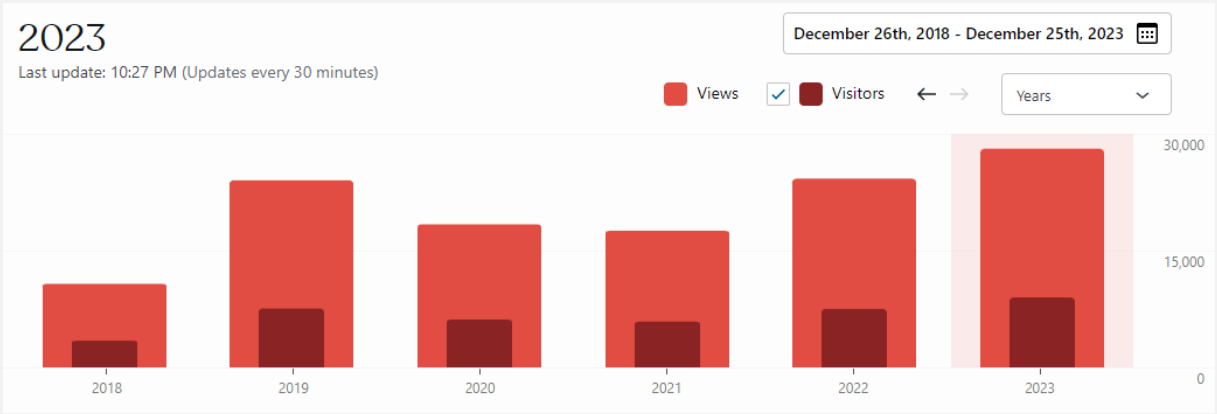
Целите на Национален студентски дом (НСД) по отношение изпълнението на държавната политика в полза на студентите са за все по-пълното удовлетворяване на техните потребности в извънучебно време - в областта на образованието, науката и културата, развивайки и подкрепяйки широк кръг от извънаудиторни форми на работа с тях с фокус върху програмен продукт / услуга № 6 „*Поддържане на центрове за услуги за студентите към НСД*“ по бюджетна програма „Студентско подпомагане“.

През бюджетната 2023 г. се отчита изпълнение на заложените стратегически и оперативни цели за подпомагане, благодарение на продължаващото за поредна година разширяване на културната и обществена дейност на Национален студентски дом в съществуващи и нови пространства на сградата, които са били изоставени в предходни периоди. 2023 г. се нарежи сред най-активните в организационно отношения години за Националния студентски дом от създаването му като държавна институция от системата на централната изпълнителна власт през 1999 г. до днес. Тази констатация почива на конкретни емпирични данни – **рекордните над 140 са официалните културни и образователни събития с обществен характер през годината**. Тази цифра включва само онези събития, реализирани на територията на НСД по данни от неизчерпателния, но представителен календар със събития на администрацията, достъпен на www.facebook.com/studenthouse.bg/events. Към тази цифра следва да се добавят и десетките срещи, консултации, обучения от текущ характер, провеждани по инициатива на студентските организации с центрове за услуги към НСД, както и събитията, които същите организират извън сградата на НСД.

Над 300 000 души бяха достигнати посредством каналите за комуникация на Студентския дом в социалните мрежи през 2023 г. като в това отношение 2023 г. бележи паритет спрямо предходната година – нещо нормално с оглед на липсата на целеви бюджет за маркетинг или реклама на Студентския дом. На фона на общо под 95 хил. студенти, записани за обучение в столичните висши училища, тези цифри, говорещи за интензитета в работата на НСД както в организационно, така и в информационно отношение, са безспорно забележителни! Към тях трябва да включим и разпространението на късометражния документален филм на БНТ2, посветен на юбилея на НСД, резултатите от гледаемостта на който не са ни известни.

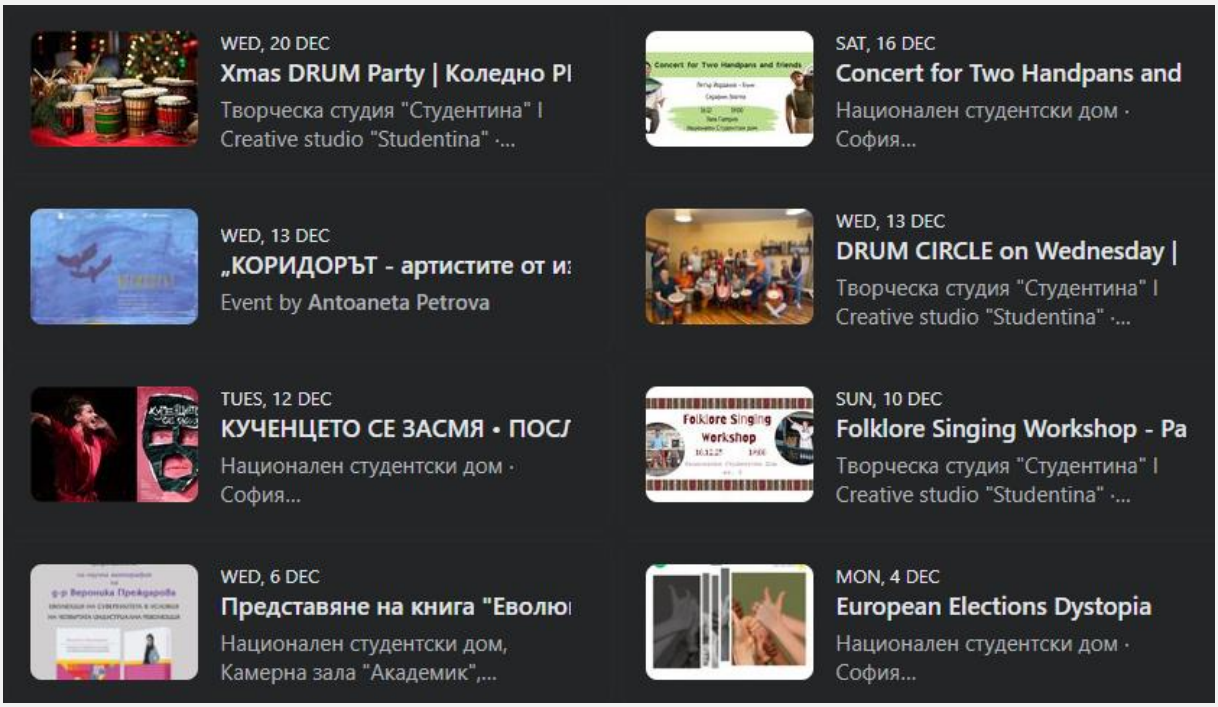
<u>Посещенията на сайта на Студентския дом също са рекордни от създаването му през 2018 г.</u> Сайтът е създаден и се поддържа изцяло на доброволни начала от директора на институцията д-р Христиан Даскалов, като за качеството на страницата говори високото позициониране на Студентския дом в годишното изследване за прозрачност на администрациите в България, организирано от Програма „Достъп до информация“.

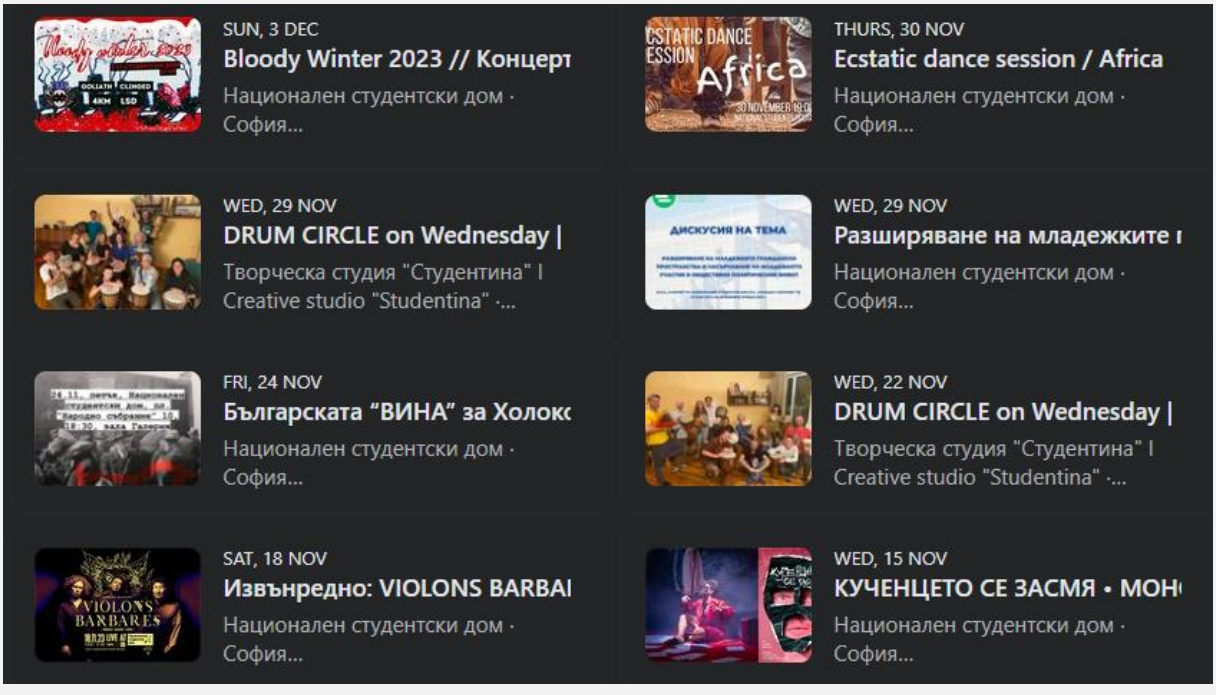

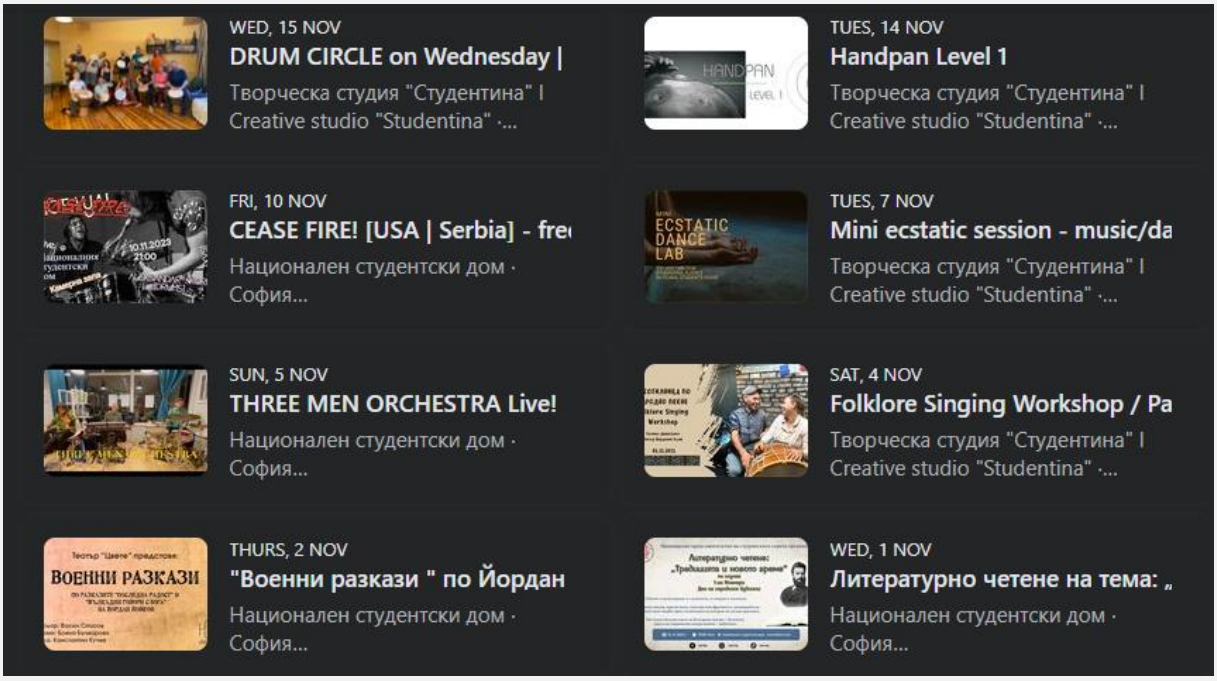
Приложен към отчета е неизчерпателен, но представителен списък със 140 образователни и културни събития, организирани в НСД през 2023 г. Над 90% от тези събития не са генерирали разходи за НСД, тъй като са осъществени в партньорство със студентски / творчески организации, за сметка на съответните организации. Нещо повече – същите са генерирали приходи чрез които са реализирани подобрения на сградния и материалния фонд на НСД, тъй като за извършването на подобни подобрения не се отпускат целеви средства от държавния бюджет.

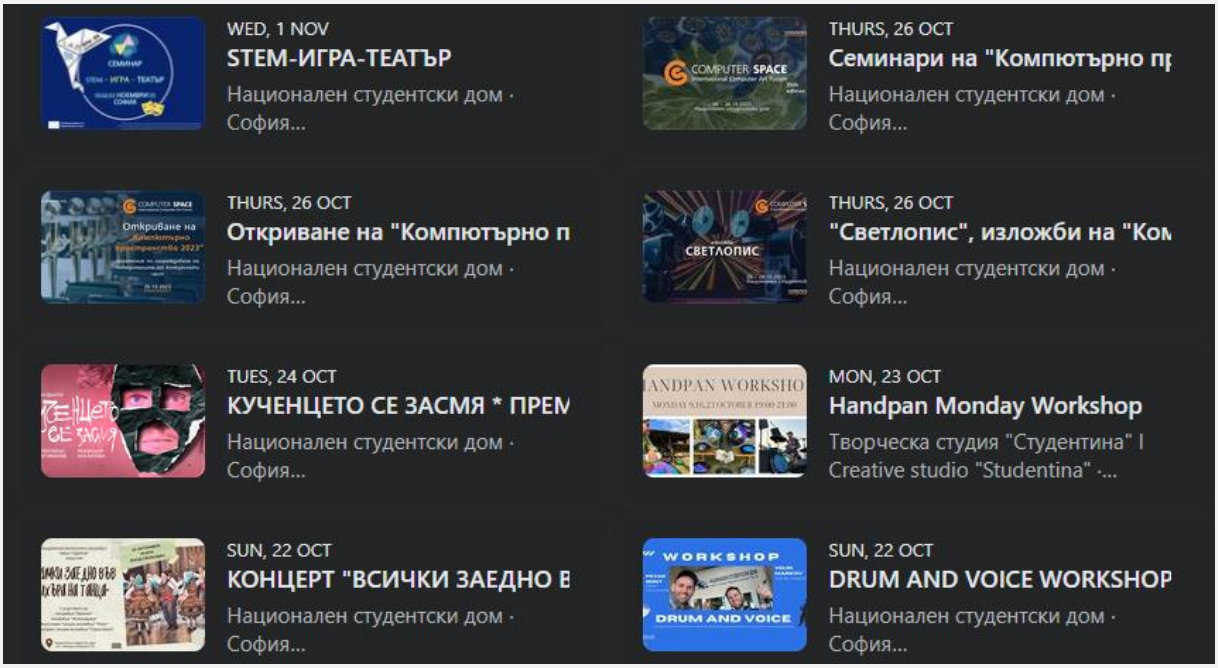
КУЛТУРНИ, ОБЩЕСТВЕНИ И АКАДЕМИЧНИ СЪБИТИЯ В НСД

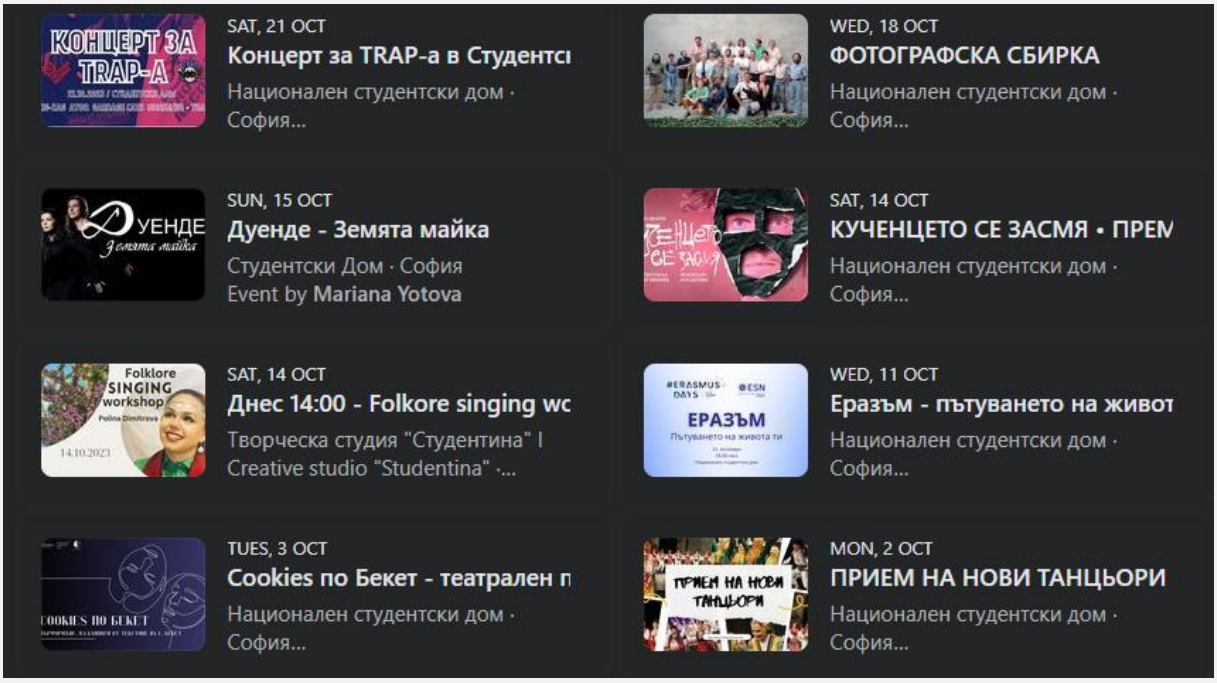
/НЕИЗЧЕРПАТЕЛЕН СПИСЪК/

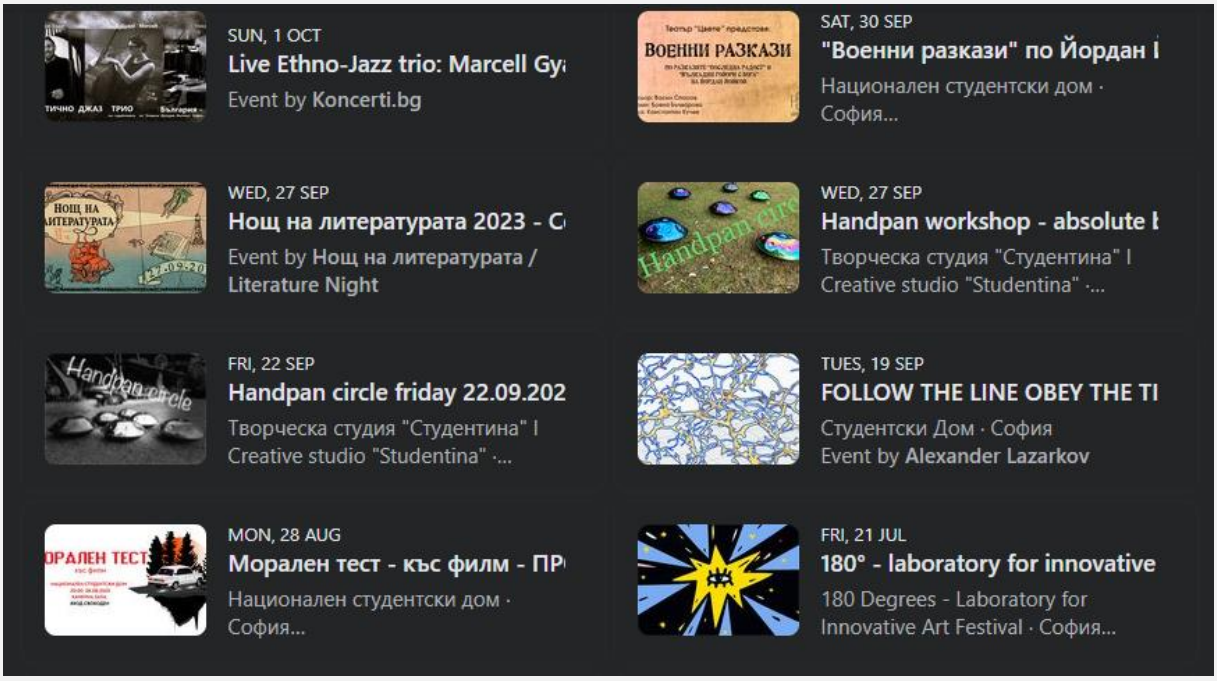

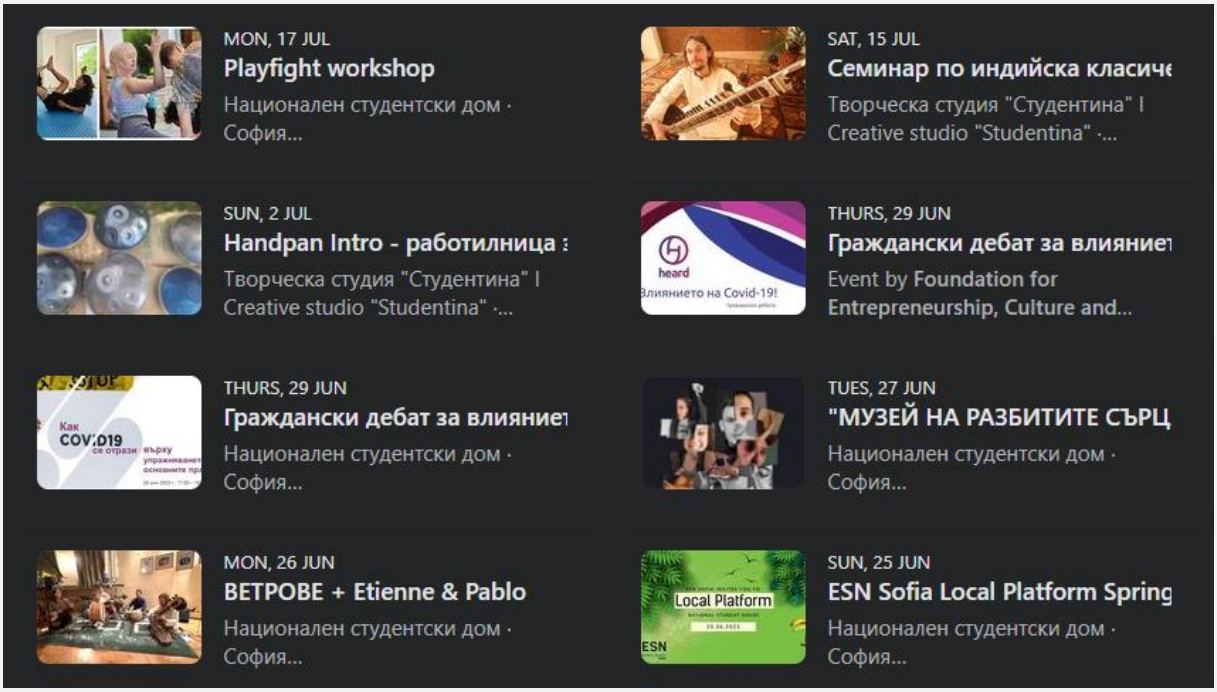

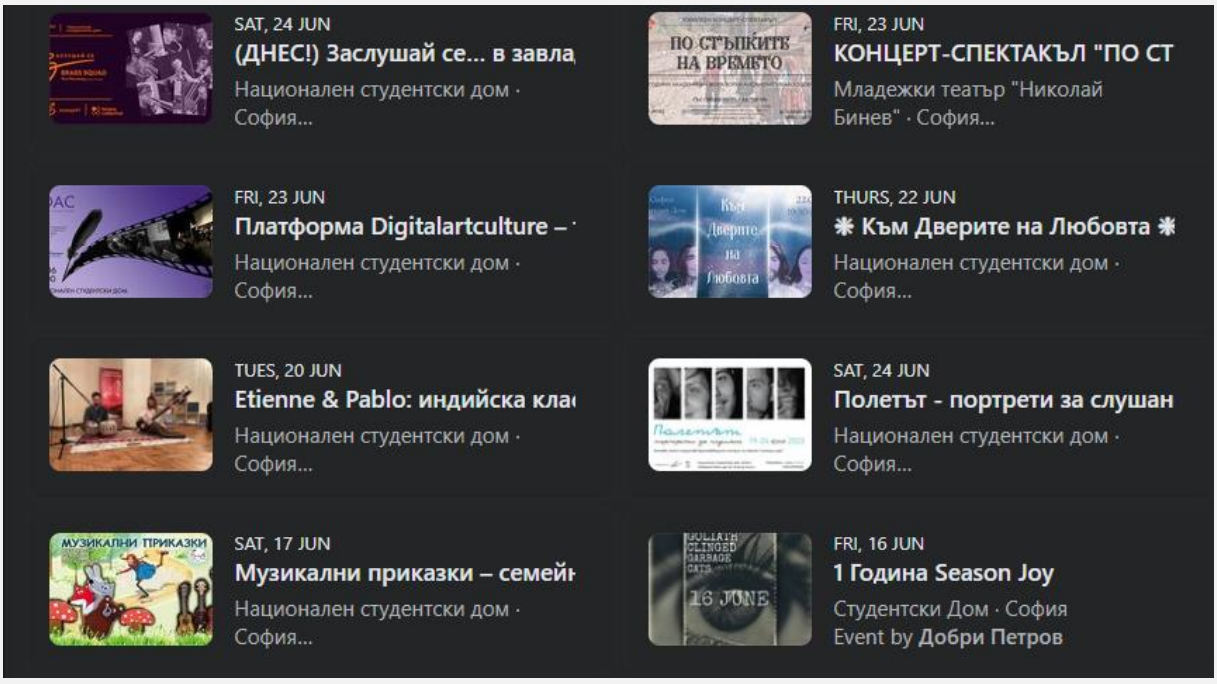

WED, 15 NOV
DRUM CIRCLE on Wednesday |
Творческа студия "Студентина" I Creative studio "Studentina" ·...
TUES, 14 NOV
Handpan Level 1
Творческа студия "Студентина" I Creative studio "Studentina" ·...
FRI, 10 NOV
CEASE FIRE! [USA | Serbia] - fre
Национален студентски дом · София...
TUES, 7 NOV
Mini ecstatic session - music/da
Творческа студия "Студентина" I Creative studio "Studentina" ·...
SUN, 5 NOV
THREE MEN ORCHESTRA Live!
Национален студентски дом · София...
SAT, 4 NOV
Folklore Singing Workshop / Pa
Творческа студия "Студентина" I Creative studio "Studentina" ·...
THURS, 2 NOV
"Военни разкази " по Йордан
Национален студентски дом · София...
WED, 1 NOV
Литературно четене на тема: „
Национален студентски дом · София...

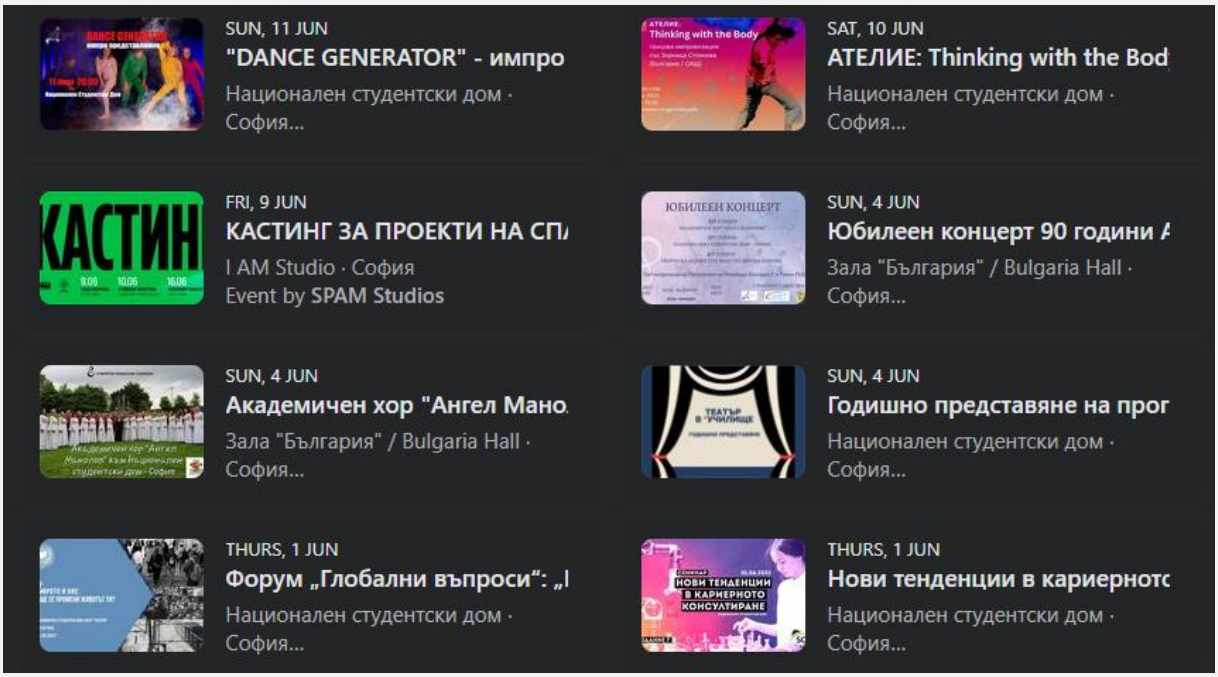

WED, 1 NOV
STEM-ИГРА-ТЕАТЪР
Национален студентски дом · София...
THURS, 26 OCT
Семинари на "Компютърно пр
Национален студентски дом · София...
THURS, 26 OCT
Откриване на "Компютърно п
Национален студентски дом · София...
THURS, 26 OCT
"Светлопис", изложби на "Ком
Национален студентски дом · София...
TUES, 24 OCT
КУЧЕНЦЕТО СЕ ЗАСМЯ * ПРЕМ
Национален студентски дом · София...
MON, 23 OCT
Handpan Monday Workshop
Творческа студия "Студентина" I Creative studio "Studentina" ·...
SUN, 22 OCT
КОНЦЕРТ "ВСИЧКИ ЗАЕДНО В
Национален студентски дом · София...
SUN, 22 OCT
DRUM AND VOICE WORKSHOP
Национален студентски дом · София...

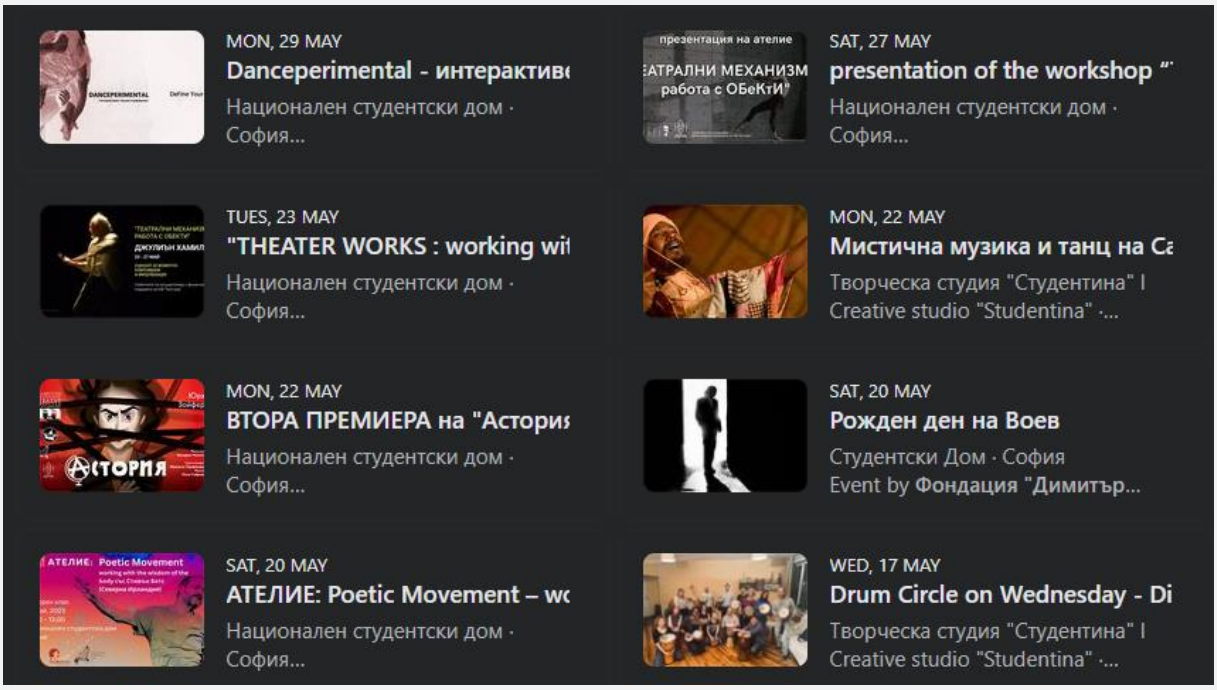

КОНЦЕРТ ЗА TRAP-А
SAT, 21 OCT
Концерт за TRAP-а в Студентсı
Национален студентски дом · София...
WED, 18 OCT
ФОТОГРАФСКА СБИРКА
Национален студентски дом · София...
ДУЕНДЕ
Земята майка
SUN, 15 OCT
Дуенде - Земята майка
Студентски Дом · София
Event by Mariana Yotova
SAT, 14 OCT
КУЧЕНЦЕТО СЕ ЗАСМЯ • ПРЕМ
Национален студентски дом · София...
Folklore SINGING workshop
SAT, 14 OCT
Днес 14:00 - Folkore singing wc
Творческа студия "Студентина" I
Creative studio "Studentina" ·...
#ERASMUS DAYS @ESN
ЕРАЗЪМ
Пътуването на живота ти
WED, 11 OCT
Еразъм - пътуването на живот
Национален студентски дом · София...
COOKIES ПО БЕКЕТ
TUES, 3 OCT
Cookies по Бекет - театрален п
Национален студентски дом · София...
ПРИЕМ НА НОВИ ТАНЦЬОРИ
MON, 2 OCT
ПРИЕМ НА НОВИ ТАНЦЬОРИ
Национален студентски дом · София...

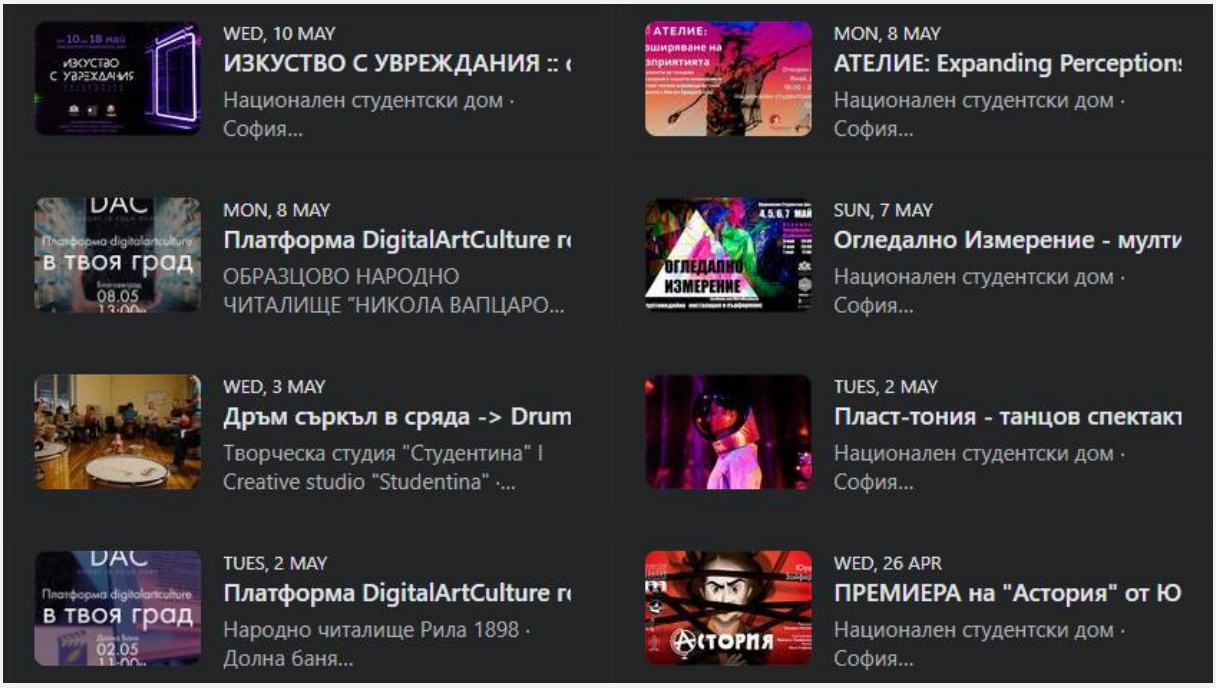

ТИЧНО ДЖАЗ ТРИО България
SUN, 1 OCT
Live Ethno-Jazz trio: Marcell Gy
Event by Koncerti.bg
ВОЕННИ РАЗКАЗИ
SAT, 30 SEP
"Военни разкази" по Йордан I
Национален студентски дом · София...
НОЩ НА ЛИТЕРАТУРАТА
WED, 27 SEP
Нощ на литературата 2023 - С
Event by Нощ на литературата / Literature Night
Handpan circle
WED, 27 SEP
Handpan workshop - absolute I
Творческа студия "Студентина" I
Creative studio "Studentina" ·...
Handpan circle
FRI, 22 SEP
Handpan circle friday 22.09.202
Творческа студия "Студентина" I
Creative studio "Studentina" ·...
TUES, 19 SEP
FOLLOW THE LINE OBEY THE TI
Студентски Дом · София
Event by Alexander Lazarkov
ОРАЛЕН ТЕСТ
MON, 28 AUG
Морален тест - къс филм - ПР
Национален студентски дом · София...
FRI, 21 JUL
180° - laboratory for innovative
180 Degrees - Laboratory for Innovative Art Festival · София...

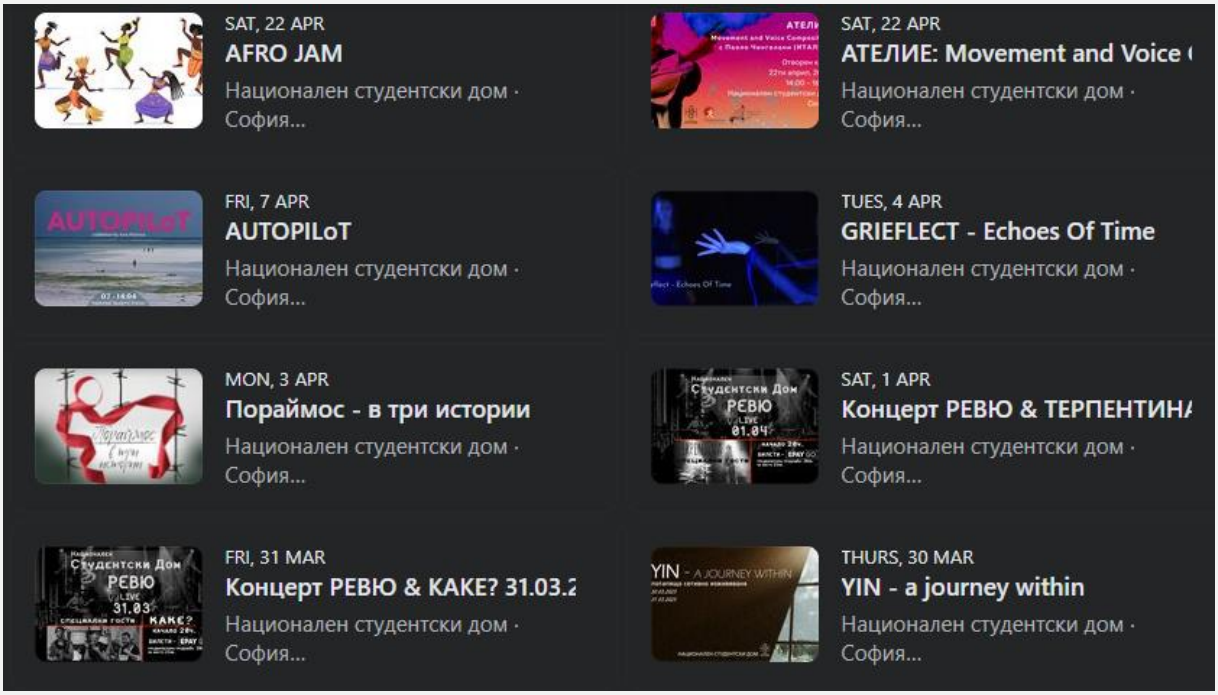

MON, 17 JUL
Playfight workshop
Национален студентски дом · София...
SAT, 15 JUL
Семинар по индийска класиче
Творческа студия "Студентина" | Creative studio "Studentina" ·...
SUN, 2 JUL
Handpan Intro - работилница
Творческа студия "Студентина" | Creative studio "Studentina" ·...
THURS, 29 JUN
Граждански дебат за влияние
Event by Foundation for Entrepreneurship, Culture and...
heard
Влиянието на Covid-19!
THURS, 29 JUN
Граждански дебат за влияние
Национален студентски дом · София...
TUES, 27 JUN
"МУЗЕЙ НА РАЗБИТИТЕ СЪРЦ
Национален студентски дом · София...
MON, 26 JUN
ВЕТРОВЕ + Etienne & Pablo
Национален студентски дом · София...
SUN, 25 JUN
ESN Sofia Local Platform Spring
Национален студентски дом · София...
Local Platform
ESN

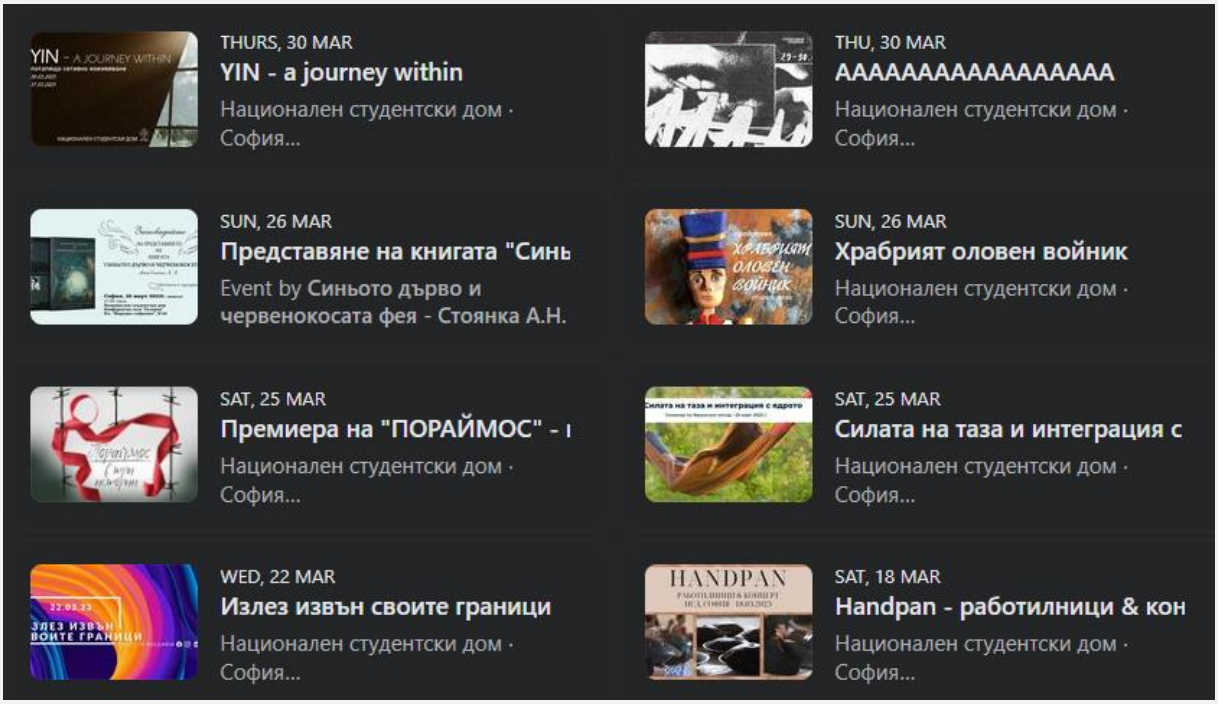

SAT, 24 JUN
(ДНЕС!) Заслушай се... в завла
Национален студентски дом · София...
FRI, 23 JUN
КОНЦЕРТ-СПЕКТАКЪЛ "ПО СТ
Младежки театър "Николай Бинев" · София...
ПО СТЪПКИТЕ НА ВРЕМЕТО
FRI, 23 JUN
Платформа Digitalartculture –
Национален студентски дом · София...
THURS, 22 JUN
❋ Към Дверите на Любовта ❋
Национален студентски дом · София...
Към Дверите на Любовта
TUES, 20 JUN
Etienne & Pablo: индийска кла
Национален студентски дом · София...
SAT, 24 JUN
Полетът - портрети за слушан
Национален студентски дом · София...
SAT, 17 JUN
Музикални приказки – семей
Национален студентски дом · София...
МУЗИКАЛНИ ПРИКАЗКИ
FRI, 16 JUN
1 Година Season Joy
Студентски Дом · София
Event by Добри Петров
16 JUNE

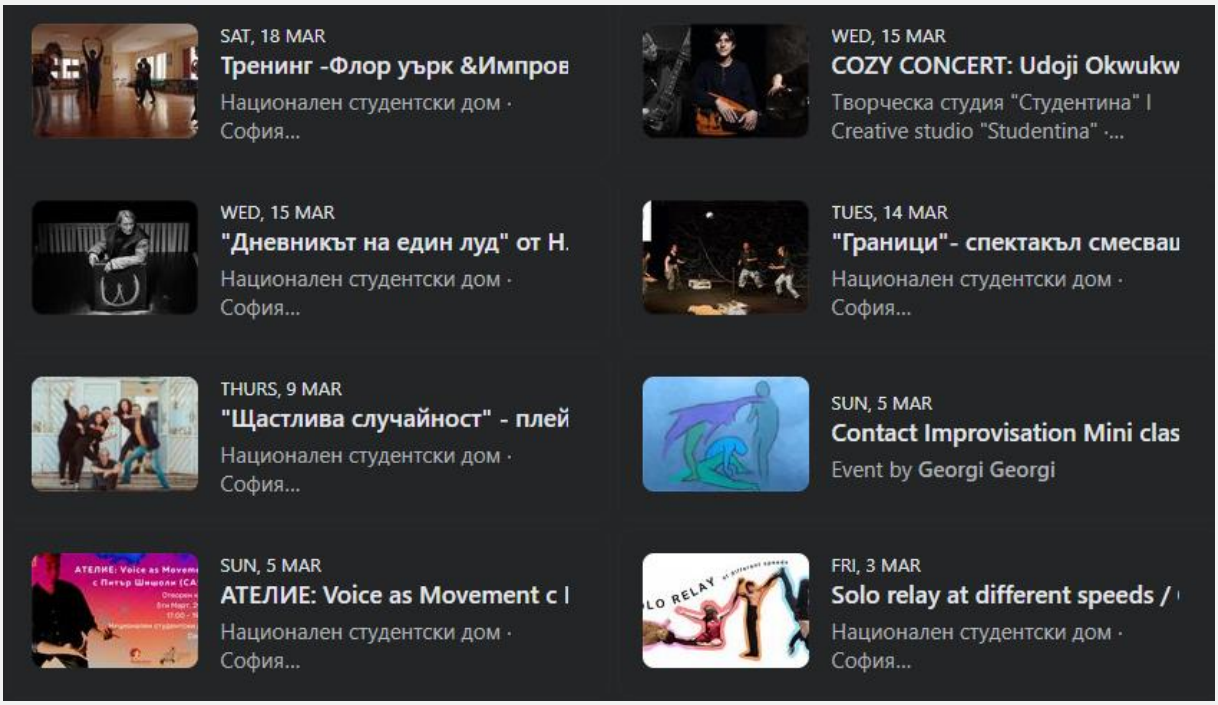

SUN, 11 JUN
"DANCE GENERATOR" - импро
Национален студентски дом · София...
SAT, 10 JUN
АТЕЛИЕ: Thinking with the Bod
Национален студентски дом · София...
FRI, 9 JUN
КАСТИНГ ЗА ПРОЕКТИ НА СП
I AM Studio · София
Event by SPAM Studios
SUN, 4 JUN
Юбилеен концерт 90 години А
Зала "България" / Bulgaria Hall · София...
SUN, 4 JUN
Академичен хор "Ангел Мано
Зала "България" / Bulgaria Hall · София...
SUN, 4 JUN
Годишно представяне на прог
Национален студентски дом · София...
THURS, 1 JUN
Форум „Глобални въпроси": „
Национален студентски дом · София...
THURS, 1 JUN
Нови тенденции в кариернот
Национален студентски дом · София...

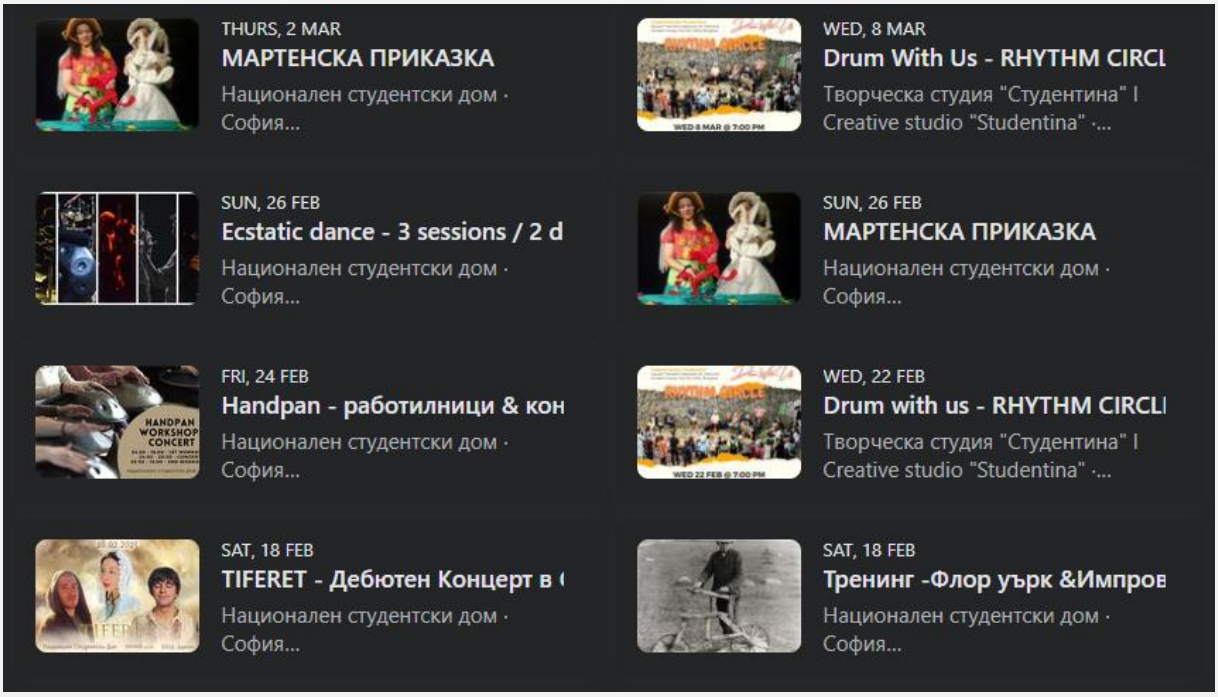

MON, 29 MAY
Danceperimental - интерактив
Национален студентски дом · София...
SAT, 27 MAY
presentation of the workshop "
Национален студентски дом · София...
TUES, 23 MAY
"THEATER WORKS : working wit
Национален студентски дом · София...
MON, 22 MAY
Мистична музика и танц на Са
Творческа студия "Студентина" I Creative studio "Studentina" ·...
MON, 22 MAY
ВТОРА ПРЕМИЕРА на "Астория
Национален студентски дом · София...
SAT, 20 MAY
Рожден ден на Воев
Студентски Дом · София
Event by Фондация "Димитър...
SAT, 20 MAY
АТЕЛИЕ: Poetic Movement – wo
Национален студентски дом · София...
WED, 17 MAY
Drum Circle on Wednesday - Di
Творческа студия "Студентина" I Creative studio "Studentina" ·...

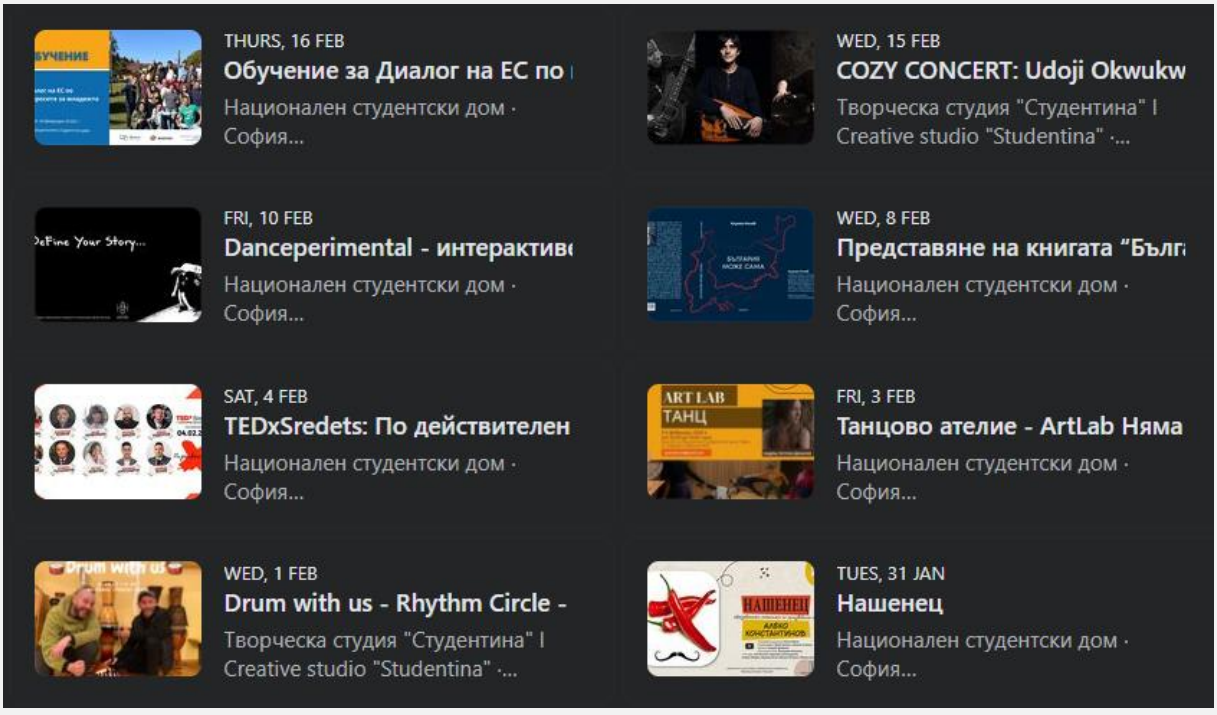

WED, 10 MAY
ИЗКУСТВО С УВРЕЖДАНИЯ :: (
Национален студентски дом · София...
MON, 8 MAY
АТЕЛИЕ: Expanding Perception:
Национален студентски дом · София...
MON, 8 MAY
Платформа DigitalArtCulture (
ОБРАЗЦОВО НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ "НИКОЛА ВАПЦАРО...
SUN, 7 MAY
Огледално Измерение - мулти
Национален студентски дом · София...
WED, 3 MAY
Дръм съркъл в сряда -> Drum
Творческа студия "Студентина" | Creative studio "Studentina" ·...
TUES, 2 MAY
Пласт-тония - танцов спектакт
Национален студентски дом · София...
TUES, 2 MAY
Платформа DigitalArtCulture (
Народно читалище Рила 1898 · Долна баня...
WED, 26 APR
ПРЕМИЕРА на "Астория" от Ю
Национален студентски дом · София...

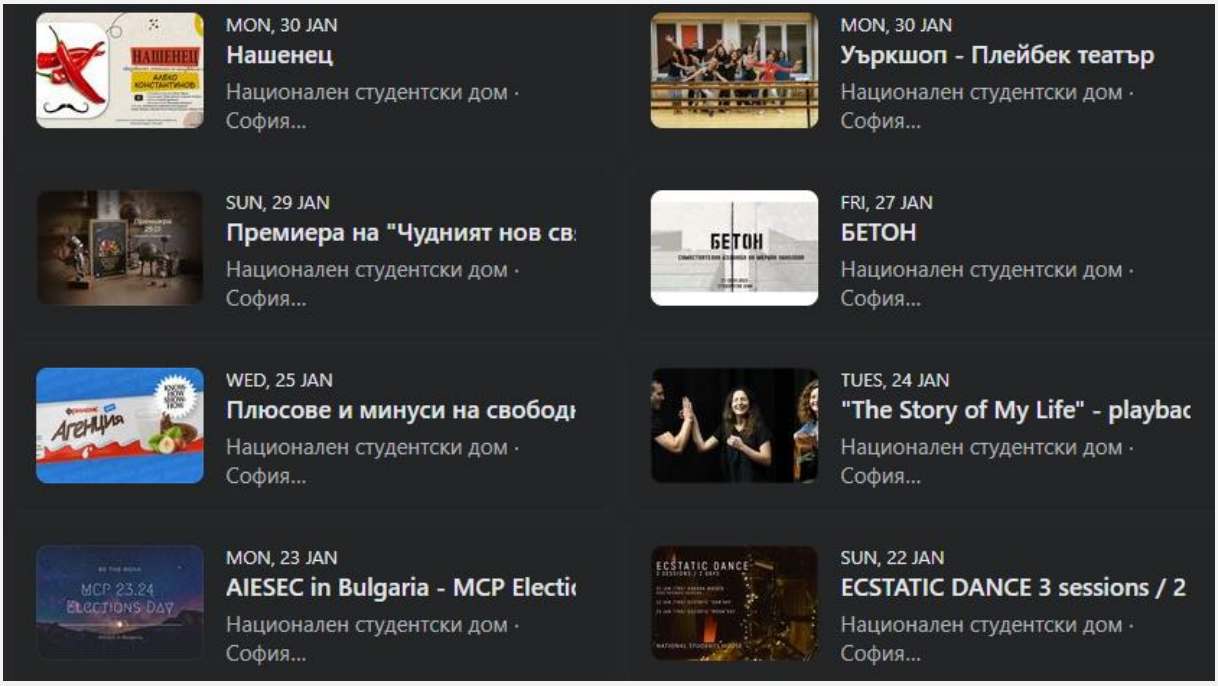

SAT, 22 APR
AFRO JAM
Национален студентски дом · София...
SAT, 22 APR
АТЕЛИЕ: Movement and Voice (
Национален студентски дом · София...
FRI, 7 APR
AUTOPILoT
Национален студентски дом · София...
TUES, 4 APR
GRIEFLECT - Echoes Of Time
Национален студентски дом · София...
MON, 3 APR
Пораймос - в три истории
Национален студентски дом · София...
SAT, 1 APR
Концерт РЕВЮ & ТЕРПЕНТИНА
Национален студентски дом · София...
FRI, 31 MAR
Концерт РЕВЮ & КАКЕ? 31.03.2
Национален студентски дом · София...
THURS, 30 MAR
YIN - a journey within
Национален студентски дом · София...

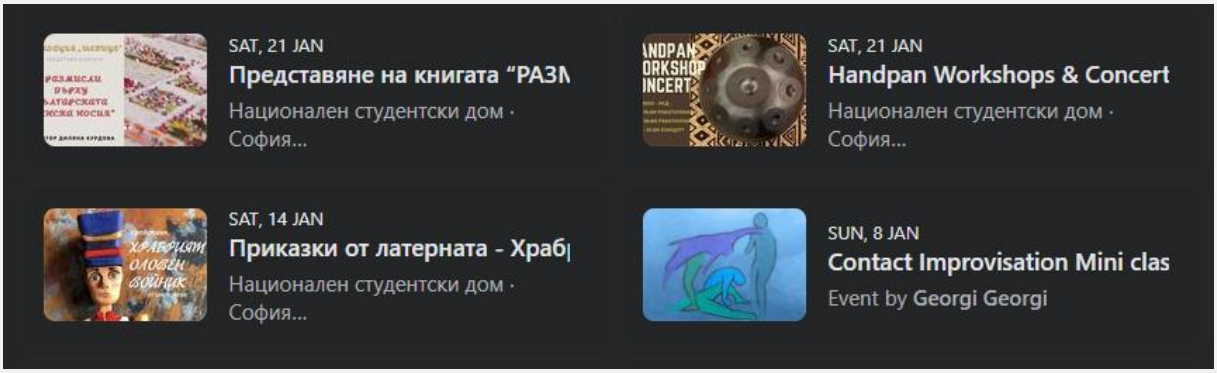

THURS, 30 MAR
YIN - a journey within
Национален студентски дом · София...
THU, 30 MAR
AAAAAAAAAAAAAAAA
Национален студентски дом · София...
SUN, 26 MAR
Представяне на книгата "Синь
Event by Синьото дърво и червенокосата фея - Стоянка А.Н.
SUN, 26 MAR
Храбрият оловен войник
Национален студентски дом · София...
SAT, 25 MAR
Премиера на "ПОРАЙМОС" - і
Национален студентски дом · София...
SAT, 25 MAR
Силата на таза и интеграция с
Национален студентски дом · София...
WED, 22 MAR
Излез извън своите граници
Национален студентски дом · София...
SAT, 18 MAR
Handpan - работилници & кон
Национален студентски дом · София...

SAT, 18 MAR
Тренинг -Флор уърк &Импров
Национален студентски дом · София...
WED, 15 MAR
COZY CONCERT: Udoji Okwukw
Творческа студия "Студентина" I Creative studio "Studentina" ·...
WED, 15 MAR
"Дневникът на един луд" от Н.
Национален студентски дом · София...
TUES, 14 MAR
"Граници"- спектакъл смесвaи
Национален студентски дом · София...
THURS, 9 MAR
"Щастлива случайност" - плей
Национален студентски дом · София...
SUN, 5 MAR
Contact Improvisation Mini clas
Event by Georgi Georgi
SUN, 5 MAR
АТЕЛИЕ: Voice as Movement с I
Национален студентски дом · София...
FRI, 3 MAR
Solo relay at different speeds /
Национален студентски дом · София...

THURS, 2 MAR
МАРТЕНСКА ПРИКАЗКА
Национален студентски дом · София...
WED, 8 MAR
Drum With Us - RHYTHM CIRCl
Творческа студия "Студентина" I Creative studio "Studentina" ·...
SUN, 26 FEB
Ecstatic dance - 3 sessions / 2 d
Национален студентски дом · София...
SUN, 26 FEB
МАРТЕНСКА ПРИКАЗКА
Национален студентски дом · София...
FRI, 24 FEB
Handpan - работилници & кон
Национален студентски дом · София...
WED, 22 FEB
Drum with us - RHYTHM CIRCLI
Творческа студия "Студентина" I Creative studio "Studentina" ·...
SAT, 18 FEB
TIFERET - Дебютен Концерт в (
Национален студентски дом · София...
SAT, 18 FEB
Тренинг -Флор уърк &Импров
Национален студентски дом · София...

THURS, 16 FEB
Обучение за Диалог на ЕС по
Национален студентски дом · София...
WED, 15 FEB
COZY CONCERT: Udoji Okwukw
Творческа студия "Студентина" I Creative studio "Studentina" ·...
FRI, 10 FEB
Danceperimental - интерактив
Национален студентски дом · София...
WED, 8 FEB
Представяне на книгата "Бълг
Национален студентски дом · София...
SAT, 4 FEB
TEDxSredets: По действителен
Национален студентски дом · София...
FRI, 3 FEB
Танцово ателие - ArtLab Няма
Национален студентски дом · София...
WED, 1 FEB
Drum with us - Rhythm Circle -
Творческа студия "Студентина" I Creative studio "Studentina" ·...
TUES, 31 JAN
Нашенец
Национален студентски дом · София...

Настоящата версия на Годишния доклад за дейността на НСД към края на м. декември 2023 г. не включва Приложенията към него, явяващи се индивидуални отчети на ръководителите на Центрове за студентски услуги към НСД. От началото на тази година, тези отчети се правят по унифицирана форма по препоръка на Звеното за вътрешен одит и предстои да бъдат предадени и обработени, заедно с Годишните програми за дейност на съответните центрове, до края на м. март 2023 г., когато изтичат и нормативно уредените срокове. Новопостъпилите документи ще бъдат публикувани като Приложение към настоящия Доклад на сайта на НСД и ще бъдат изпратени допълнително на вниманието на МОН.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1

НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ В МЕДИЙНОТО ПРОСТРАНСТВО ЯНУАРИ - ДЕКЕМВРИ 2023 г.

В прегледа са представени статии, аудио и видео материали, публикувани в медийното пространство от началото на м. януари 2023 г. до 15 декември 2023 г. и отразяващи основните културни, образователни и обществени събития, проведени в Национален студентски дом през годината (*представени са до 3 публикации за събитие*).

Прегледът не претендира за изчерпателност и не включва проследяване на медийното отразяване на дейностите на отделните студентски организации, които са представени по центрове за студентски услуги по-горе, доколкото това е отговорност на всяка организация.

Българската женска носия е акцент в книга на хореографа Диляна Курдова

06.01.2023 г.

„Размисли върху българската женска носия“ е заглавието на дебютната книга на хореографа Диляна Курдова. Томът ще има премиера на **21** януари в Националния студентски дом, съобщават организаторите.

В книгата Курдова съчетава личните си познания с тези на други изследователи на темата за българската женска носия. В рамките на премиерата на изданието ще се състои и занаятчийски базар, допълват организаторите.

На събитието ще бъдат представени още песенни и танцови изпълнения от фолклорния ансамбъл „Шевица“.

Книгата „Размисли върху българската женска носия“ е реализирана с подкрепата на национален фонд „Култура“.

Източник: БТА, статия
https://bta.bg/bg/news/bulgaria/386251-balgarskata-zhenska-nosiya-e-aktsent-v-kniga-na-horeografa-dilyana-kurdova

Домашното видео като исторически артефакт

09.01.2023 г.

Паметта на един народ е много важна. Тя съхранява обичаите и нравите на народа, сплотява го и го прави по-силен. За да се съхрани понякога са необходими усилия. С такава задача се е заел Росен Петков.

Той е колекционер на редки и ценни книги, изследовател на печатни артефакти, занимава се с дигитални изкуства и компютърна графика.

Източник: БНТ, Предаване: 100% будни, видео запис

https://bnt.bg/news/domashnoto-video-kato-istoricheski-artefakt-v335257-313554news.html

Премиера на детската книга „Чудният нов свят“ ще се състои в Националния студентски дом

16.01.2023 г.

Премиера на детската книга „Чудният нов свят“ (изд. „Мармот“) ще се състои в Националния студентски дом. Събитието ще е на 29 януари, съобщават организаторите.

Идеята за героите в книгата е на Чудомир Драгнев. Той изработва метални фигури от скрап, които по-късно са използвани в сюжета на „Чудният нов свят“. Те ще могат да бъдат разгледани на живо по време на книжната премира.

Автор на историята е Марин Трошанов, а на илюстрациите – Николай Михайлов. Чрез QR кодове читателите могат да визуализират и добавена реалност.

„Това е книга-портал към едно възможно бъдеще, в което същества от метал възраждат опустошената ни цивилизация, докато ги спохождат човешки сънища. Навярно първата българска пост-апокалиптична фантастика за деца. История за откривателство, изпълнена с хумор и приключения, в която смело се прокрадват нотки на философия и мистицизъм“, пише Марин Трошанов в профила си във Фейсбук.

Източник: БТА, статия

https://www.bta.bg/bg/news/lik/390860-premiera-na-detskata-kniga-chudniyat-nov-svyat-shte-se-sastoi-v-natsionalniya-

Почина маестро Алипи Найденов
Той е изявен български диригент, педагог и общественик

16.01.2023 г.

Доц. Алипи Найденов е починал на 13 януари, става ясно от съобщение на Националния студентски дом. Той е изявен български диригент, педагог и общественик.

Той е роден на 17 юли 1931 година в Габрово.

Завършил е Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“ в София, а след това специализира в Италия.

След завръщането си в България дирижира различни колективи, включително студентските оркестри на НМА „Проф. Панчо Владигеров“. Ръководител е и на известния в онези години хор "Маяковски", а почти две десетилетия е и главен диригент на Русенската филхармония.

Алипи Найденов е и дългогодишен преподавател в Сиенската музикална академия „Киджана“ в Италия. Той е носител на Ордена на звездата на италианската солидарност. Високото отличие му е присъдено от президента на Италия Джорджо Наполитано за високи заслуги в разпространението на италианската култура.

През 2021 г. маестрото отпразнува своя 90-годишен юбилей.

Източник: БТВ, Новините, статия

https://btvnovinite.bg/bulgaria/pochina-maestro-alipi-najdenov.html

Почина маестро Алипи Найденов

16.01.2023 г.

Доц. Алипи Найденов е починал на 13 януари, става ясно от съобщение на Националния студентски дом. Той е изявен български диригент, педагог и общественик.

Той е роден на 17 юли 1931 година в Габрово.

Завършил е Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“ в София, а след това специализира в Италия.

След завръщането си в България дирижира различни колективи, включително студентските оркестри на НМА „Проф. Панчо Владигеров“. Ръководител е и на известния в онези години хор "Маяковски", а почти две десетилетия е и главен диригент на Русенската филхармония.

Алипи Найденов е и дългогодишен преподавател в Сиенската музикална академия „Киджана“ в Италия. Той е носител на Ордена на звездата на италианската солидарност. Високото отличие му е присъдено от президента на Италия Джорджо Наполитано за високи заслуги в разпространението на италианската култура, предаде бТВ.

През 2021 г. маестрото отпразнува своя 90-годишен юбилей.

Източник: 24chasa.bg, статия

https://www.24chasa.bg/bulgaria/article/13533504

Диляна Курдова: Модата на вечността или българската женска носия

17.01.2023 г.

"За нас фолклорната култура е чужда и ние сме чужденци за тази култура", казва в "Нашият ден“ Диляна Курдова.
Тя споделя, че винаги е мечтала да бъде човекът, който да бъде мост между научните среди и хората, които обичат фолклора, но не знаят откъде да четат, за да научат повече. Диляна е имениджър проекти във Фондация "Шевица“, а книгата е сътворена с финансовата подкрепа на Национален фонд "Култура“.
"Важно е да сверяваме източниците си, защото казваме полуистини, които смятам, че не са достатъчни, за да можем да боравим с фолклора, с носиите и с традиционните танци“, твърди хореографът.
"Размисли върху българската женска носия“ е заглавието на дебютната книга на Диляна Курдова.
"Тази книга дойде, за да покажем освен всичко друго и какви неща има в раклата на ПФА "Шевица“ и Фондация "Шевица“, посочва Диляна Курдова.
Модата на вечността или българската женска носия
Диляна Курдова споделя, че ризата е втората кожа на българката. Само мъжът ѝ я е виждал по риза, защото по риза тя реално е гола.
"Марко Поло нарича татуировката телесна бродерия. При скитите татуировките преминават върху облеклото им като предпазни символи, може би и за това именно „втората кожа“ е толкова орнаментирана и при българката. По време на Османското владичество, но и до скоро в село Пирин, е имало жени с татуиран кръст или на челото или по ръцете. Това бил начинът да бъдат спасени от отвличане“, допълва танцовият изследовател.
На 21 януари (събота) от 16:00 ч. в Националния студентски дом ще бъде премиерата на книгата, в която по думите на авторката, тя не открива "топлата вода“, а стъпва на раменете на гиганти.
Разговор Мария Мира Христова с Диляна Курдова в ''Нашият ден

Източник: БНР, Христо Ботев, аудио запис
https://bnr.bg/post/101764564

Известните рожденици на **18** януари

18.01.2023 г.

Днес повод за празнуване и почерпка имат:

У нас:

Александър Златанов, зам.-министър на здравеопазването в служебното правителство на Гълъб Донев. Бил е директор на РЗИ – Перник и зам.-министър на здравеопазването в служебното правителство на Стефан Янев 1 и шеф на РЗИ София област (2013-началото на 2021)

Анна Янева, член на Комисията за защита на конкуренцията. Била е депутат (2009 – 2012) и зам.-министър с ресор „Икономика“ в Министерство на икономиката и енергетиката.в периода 2005 – 2009 и 2013 – 2014

Валентин Михов, бизнесмен, бивш президент на Българския футболен съюз и на Професионалната футболна лига. За изключителния си принос в областта на физическото възпитание и спорта е отличен с орден „Стара планина“

Диана Йорданова, зам.-председател на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление „Осигурителен надзор". Била е депутат от ГЕРБ в четири Народни събрания – 41, 42, 43 и 44-то

Евелина Николова, бронзова медалистка по борба в категория до 57 килограма от олимпиадата в Токио 2020, избрана от БФБорба за спортист номер 1 на 2021 г.

Лилия Маравиля, актриса от трупата на театър „София“, носителка на Златна роза“ за главна роля (Мила във филма „Love. Net”), „Икар“ 2014 за водеща женска роля (г-жа Министершата в едноименната пиеса) и на „Икар“ 2016 за поддържаща роля (за ролите си в „Театър, любов моя!“. В края на 2022 г. бе премиерата на театралната адаптацията на номинирания за пет награди "Гоя" испански филм "Съседите отгоре", с нейно участие в екип със Силвия Петкова, Иван Бърнев и Емил Марков, който е и режисьор на постановката. Спектакълът дебютира и във Варна, а снощи и в Бургас

Доц. д-р Марияна Тодорова, доктор по футурология, доцент в Института по философия и социология, БАН, (секция Социални теории, стратегии и прогнози), консултант-футурист по стратегиране, иновации и визионерство. През юли 2019 г. излезе първата ѝ книга в САЩ: “Future Studies and Counterfactual Analysis. Seeds of the Future”, написана съвместно с американския футуролог Теодор Гордън, един от идеолозите и ръководител на 3-ия етап на проекта “Аполо” за кацане на Луната. През февруари 2020 г. публикува и в България книгата си: “Изкуственият интелект. Кратка история на развитие и етични аспекти на темата”. Била е народен представител от АБВ в 43-ото НС

Милена Тодорова, национална състезателка по биатлон, участничка на зимните олимпийски игри във Пьонгчанг (2018). и Пекин 2022

Мирослав Севлиевски, бизнесмен, министър на енергетиката и енергийните ресурси в правителството на Симеон Сакскобургготски (2005)

Недялко Йорданов, поет, драматург, режисьор, композитор, бард. Автор е на пиеси за деца и възрастни, на сатирични, публицистични и документални книги и филми, на. телевизионни постановки и сценарии. Най-нови сред поетичните му творби са “Сребърна любов“ (2019), „Пепел ми на езика“ (2020), „Часът на истината наближава“ (2021), Епопея на незабравимите (2021). На тържествена церемония , състояла се на 1 декември 2022 г., в Националния студентски дом, доайенът на българската поезия бе отличен със статуетката „Неостаряващо перо“ и Почетен диплом за принос към основаването и развитието на КМПС „Димчо Дебелянов“ и за цялостен принос към българската литература

Спас Гърневски, кмет на Пловдив в периода 2995 – 2999 г., депутат ГЕРБ в 44-ото НС

Теменужка Петкова, депутат от ГЕРБ от 44-ото до 48-ото НС. В професионалната си кариера е била министър на енергетиката във второто и третото правителство на Бойко Борисов, зам.-министър на финансите в правителството на служебния министър-председател проф. Георги Близнашки и директор на Агенцията за държавна финансова инспекция (2010 - 2013)

По света:

Александър Халифман, руски шахматист, 14-ти световен шампион по шахмат от 1999 до 2000 г. автор на серия популярни книги по теория на дебютите, треньор

Анджелик Кербер, германска тенисистка, възкачила се на върха на женския тенис на 12 септември 2016 г. и завършила 2018 г. като световен номер 2, (второто ѝ най-добро класиране). На 24 август 2022 г. Кербер обяви, че си взема почивка от тениса поради бременност. Трябва да роди през пролетта

Дейв Батиста, известен американски кечист, световен шампион в тежка категория (2005–2008), вече пенсиониран. Изявява се като киноактьор във филмите „Кралят на скорпионите 3: Изкуплението“, „Мъжът с железните юмруци“, „Ридик,“ „Пазители на Галактиката“, „Спектър“, „Отмъстителите: Война без край“ на Антъни и Джо Русо. Счита за благословия ролята си на Глосу Рабан Харконен в „Дюн“, която му дава възможност да изгради задълбочен образ, коренно различен от досегашните Очакваме да го видим в „Пазителите на Галактиката Vol. 3“ и „Дюн: Част втора“

Джейсън Сийгъл, американски актьор, най-известен с ролята си на Маршъл Ериксен в ситкома на CBS „Как се запознах с майка ви“

Джонатан Дейвис, американски музикант, съосновател и вокалист на групата Корн. Той е сред вокалистите с най-голям диапазон на гласа

Драгана Миркович, сръбска фолк певица, една от най-емблематичните певици в бивша Югославия с над 20 издадени албума и над 33 години на върха на сцената. От 2006 г. по инициатива на съпруга си става собственик на музикалната телевизия "DMSAT TV", Успешна бизнесдама с хармоничен брак и две деца, наскоро сподели, че само мечтата ѝ за трето дете не се е осъществила .

Ем Си Гейни, американски актьор, известен от филмите „Въздушен конвой“, „Терминатор 3: Бунтът на машините“ и „Като рокерите“ и от сериалите „Среднощен ездач“, „Приключенията на Бриско Каунти младши“, „Уокър - тексаският

рейнджър“, „Досиетата Х“, „От местопрестъплението“, „Отчаяни съпруги“, „Забравени досиета“, „Извън играта“, „До живот“ и „Спешно отделение“, „Изгубени“

Иван Саморано, бивш чилийски футболист, централен нападател, шампион на Испания с Реал (Мадрид) и на Италия с миланския гранд Интер, бронзов медалист от олимпиадата в Сидни през 2000 г. Заедно с Елиас Фигероа, е един от двамата чилийци, включени в избрания списък на FIFA 100 за най-добрите живи футболисти на 20 век

Кевин Костнър, американски киноактьор, режисьор и продуцент, носител на „Сезар“, „Еми“ и по две награди „Златен глобус“ и „Оскар“. Най-голям успех му носи „Танцуващият с вълци”, където, освен изпълнител на главната роля е и режисьор. Други известни заглавия с негово участие са „Бодигард”, Недосегаемите”, „Робин Худ: Принцът на разбойниците”, „Воден свят”. За образа си на Джон Дътън в сериала на Тайлър Шеридън „Йелоустоун“преди дни получи Златен глобус

Кристиан Фитипалди, бивш пилот от Ф1, карал за Минарди (1992-94), член на най-изтъкнатата бразилска династия в автомобилния спорт - син на Уилсън Фитипалди и племенник на двукратния световен шампион Емерсон Фитипалди

Саманта Мумба, ирландска певица и актриса, станала известна с ролята си в „Машината на времето“.

Такеши Китано, японски кинорежисьор, комик, актьор, писател, поет, художник, известен преди всичко с филма си „Кукли“ (2002). През септември 2017 г. 74-тото издание на Венецианския кинофестивал бе закрито с прожекцията на третата част от трилогията му, започната през 2010 година - "Outrage" („Избухването”).

Източник: БЛИЦ, статия
https://blitz.bg/na-tozi-den/izvestnite-rozhdenitsi-na-18-yanuari_news931924.html

ГРАДЕЖ: Студентският дом като масонски градеж

17.01.2023 г.

Великата ложа на старите свободни и приети зидари в България счита, че като майка на всички регулярни Велики ложи в България, е призвана да дава информация и разяснение относно същината на масонството. По тази причина причина може да достъпите следния градеж на масонска тематика:

Уважаеми и почитаеми Братя във всички Ваши степени и качества,

С настоящия градеж бих желал да насоча вниманието Ви към Националния студентски дом, разположен на пл. „Народно събрание“ № 10 в гр. София. Домът е емблематичен за България Масонски градеж.

Братя Масони са неговите идейни бащи – председателят на „Студентския клуб“, в последствие председател на Съюза на българските писатели – Брат Стилиян Чилингиров от ложа „Светлина“ и неговият дългогодишен ментор, министърът на народното просвещение, общественикът проф. Иван Шишманов, встъпил като Масон в ложа „Аполо“ в Лайпциг през 1886 г. Редица от ключовите застъпници за построяването и развитието на Дома от академичния и обществен сектор в периода 1904-1944 г., за които ще стане на въпрос в настоящия градеж, са посветени в Масонството. Дори строителят на зданието – предприемачът и виден деятел на ВМРО – Лазар Киселинчев, е бил член на Масонска ложа „Зора“, а неговият пра-внук днес е член на С.Л. „Ехнатон“ в състава на ВЛССПЗвБ.

Масонската нишка в градежа на Студентския дом остава непозната за широката общественост, въпреки академичните проучвания по темата за построяването на Дома, сред които се отличават „Книга за Студентския дом“ на проф. Пламен Дойнов от 2004 г. и „Домът и Университетът. Споделени истории от Царство България“ на д-р Христиан Даскалов от 2021 г. Ето защо, мнозина непросветени биха видели в акцентирането върху тази нишка опит да се придаде една извънредна значимост на обстоятелства и взаимовръзки, отвъд присъщата им.

Дали пък построяването на Студентския дом – този емблематичен за няколко поколения българи културно-просветен център, не е в резултат на едно случайно стечение на обстоятелствата? Тази хипотеза проверяваме, стъпвайки само и единствено на безспорни архивните данни, и разчитайки, че същите ще ни изведат на пътя, водещ към Истината и Светлината.

Каузата по построяването на Студентския дом датира от учебната 1903/1904 г., когато по инициатива на Стилиян Чилингиров и Иван Шишманов е създаден Фонд за построяването на Дома. През 1910/1911 г. е учреден и нарочен Граждански комитет, който да управлява този Фонд и бъдещия градеж. Каузата навлиза в решителната си фаза след края на I-вата световна война, когато се разгръща мащабна фондонабирателна кампания както у нас, така и в чужбина. Доколкото мащабите на кампанията предполагат обединение на множество граждани около нея, биха се чули и такива гласове, които да твърдят, че събирането на Братя Масони зад каузата е естествено продължение на нейната масовизация.

Всъщност, през 1920 г. Масоните във Великата Ложа на България въобще не са многобройни – те са едва 120. Тогава, все още, на първо място се поставяла целта за качествения подбор на Братята – „не многобройни, а образовани, елитни и качествени, запознати с духа и ритуалите на общността“ – цитат из съборните документи на ВЛБ от 1924 г. Според публикация в “Свободен зидар”, цитирана в книгата „100 известни личности от българското Масонство“, от 294 Масони през 1924 г. 38 са едри търговци, 13 – директори на банки, 7 – индустриалци, 12 – офицери, 11 – общественици, по 7 – професори и дипломати, 30 – юристи, 8 – журналисти, 23 – лекари и зъболекари, 7 – аптекари и дрогеристи, 14 – инженери и архитекти, 77 – чиновници, 21 – учители, 3 – духовници, 4 – художници, 5 – собственици на печатници.

Едва ли на принципа на случайността „Гражданският комитет по построяването на Студентския дом“, би запълнил редиците си с Братя Масони с оглед на тяхната разпокъсаност по социални и икономически сфери и сравнителната им малобройност на фона на мащаба на съответните гилдии. Ръководството на „Гражданския комитет“, на различни етапи от неговата работа, е подчинено на посветените в Масонското Братство, изброените тук хронологично ректори на Софийския университет, професорите Александър Цанков, Владимир Алексиев, Гаврил Кацаров, Богдан Филов, Михаил Арнаудов, Александър Станишев, Янаки Моллов, протопрезвитер Стефан Цанков, Стефан Ангелов. Онези от тях, които ръководят Университета от годината на завършване на основните строителни работи и пускането на сградата в частична експлоатация (1933 г.), до края на II-та световна война, са и де-юре ръководители на Студентския дом, доколкото с нарочен закон Българският парламент определя Домът да се стопанисва тъкмо от Ректора на Софийския университет.

От средите на Масонството са и професорите – застъпници за каузата за построяването на Студентския дом – Александър Балабанов, Асен Златаров, Георги Данаилов, Владимир Моллов, Петко Стайнов. Последните трима, в третото правителство на Брат Андрей Ляпчев, наситено с присъствието и на други Братя като споменатия вече проф. Цанков – министър на народното просвещение и Атанас Буров – министър на външните работи, имат съществена заслуга за отпочването на строежа на Студентския дом, отбелязано със специална церемония по полагането на основния камък на сградата и с празничен водосвет, отслужен от Софийския митрополит Стефан на 30 май 1931 г. Тъкмо проф. Данаилов, в качеството му на министър на обществените сгради, съвместно с министъра на държавните имоти, Брат Григор Василев от ложа „Зора“, предлагат на Народното събрание да се отпусне държавния имот на пл. „Народно събрание“ № 10 като най-централен и представителен за каузата на студентите.

И докато справедливата и полезна работа на Братята Масони, идващи от средите на академичната и държавна власт, е очевидна, една огромна невидима работа е извършена от Брат Асен Златаров от ложа „Зора“ – задълбочен учен-химик, с голямо влияние в средите на тогавашната левица. Безспорен авторитет сред своите студенти, той бива възприет за стожер на социалистическата академична младеж.

Заставайки зад каузата на Студентския дом, прогресивният общественик я прави безспорна в създанието и паметта на младите социалисти, нищо че нейният мотор са младите националисти от БНСС. Ето какво пише председателят на Съюза на българските химици във в-к „Студентска трибуна“ през 1930 г.: „Нека да помогнем на студентите в тяхното благородно усилие да видят най-после свършено дело тоя Студентски клуб, където ще намери българският студент обстановка за здрав труд, за повечко радост и за разрастване на граждански добродетели!“.

Заслуга в това отношение има и един от видните банкери в международното Масонство, Ангел / Анжело Куюмджийски, който от 1937 г. нататък финансира изхранването на стотици бедни студенти в столовата в сутерена на Студентския дом. Тази столова, въпреки напрегнатата обществено-политическа обстановка в предвоенния период, е поверена за управление на левичарската студентска кооперация „Менза Академика“.

Ако лявата академична младеж не бе припознала Студентският дом като свой, едва ли тя щеше да се пребори за просъществуването му в годините непосредствено след края на Втората световна война, когато Народната армия прави опит да си присвои сградата на Дома, а повечето обществени каузи отпреди 9-и септември биват отречени като „буржоазна отживелица“ или направо заклеймени за „монархофашистки“.

Друг от Братята, който изгражда „мостове“ към Студентския дом по които мостове преминават хора и организации с разнопосочни интереси и мирогледи, е Софийският митрополит, Екзарх Стефан I – едновременно архиерей и духовник, книжовник и общественик, който е приобщен към Братството на свободните зидари в Лондон. Той съдейства Софийската митрополия и Св. Синод да подпомогнат финансово и морално акцията за събирането на средства за Студентския дом. Отзовава се и на молбата на вестник „Студентска борба“ и предоставя насърчителен текст за неговия специален брой от 1930 г., посветен на Студентския дом, където пише че идеалът на градежа се съдържа в сформирането на „жива и дейна академическа челяд, гдето общежитието и взаимопомощта ще творят здрава наука, благороден живот и служение пред олтара на отечеството, църквата и общочовешкия идеал за мир и съвършенство“.

За разлика от част от висшите архиереи, митрополит Стефан е благосклонно настроен към дейността в България на международната младежка християнска икуменическа асоциация „YMCA“, която е заклеймена от тогавашния Варненски и Преславски митрополит Симеон като намираща се „под влиянието на световното Масонство“, „инспирирана от протестантското вероизповедание“ и представляваща „нов неприятел в православна България“. Въпреки критиките, митрополит Стефан не само приветства оглавяваната от мисионера и нобелов лауреат за мир Джон Р. Мот мрежа от младежки християнски дружества, но и застава начело на младежкото християнско движение в България, превръщайки се в негов патрон.

Джон Мот е в основата и на още една, сестринска на YMCA организация, която действа паралелно на нея, но с фокус върху академическата младеж – учредената от него през 1895 г. „Световна студентска християнска федерация“ (WSCF). WSCF създава през 1920 г. хуманитарната инициатива за международна студентска взаимопомощ „European Student Relief“, чиято основна цел е материалното подпомагане на студентите от победените в Първата световна война държави.

Тази пацифистка инициатива, прераснала в дружество под името „International Student Service“ (ISS), гласува на своя конгрес в Шартр през 1928 г. решение да отпусне 15 000 долара (еквивалент на 2,1 млн. тогавашни лева) за построяването на Студентския дом в София под условие че в България се съберат допълнителни 11 000 долара (или още 1,6 млн. лева). В началото на 1931 г. това условие е изпълнено, благодарение на усърдната фондонабирателна работа на Гражданския комитет за построяването на Студентския дом и на Българския национален студентски съюз, чийто патрон е Н.В. Цар Борис III. На 30.05.1931 г. ISS връчва на Гражданския комитет чека със сумата от 2,1 млн. лв., набрана измежду студентите от 16 държави по света. По този начин, само 2 години по-късно, Студентският дом става реалност, макар за цялостното му довършване и обзавеждане да продължават да се набират средства до началото на 40-те години. Процесът по постоянното му обновяване, пък, продължава и до днес.

Братя,

Настоящият градеж показва, че в период на близо четири десетилетия Братската верига обединява около каузата за построяването на Студентския дом множество хора и организации, мнозина от които са с толкова разнопосочни обществени и политически интереси, че непросветеният наблюдател не би открил скритата логика на взаимодействие помежду им, ако не бяха историческите извори на българското Масонство. Но и без тези извори, ние знаем, че причините се разкриват чрез ефектите, както казва архангел Рафаил в церемонията по посвещаване в 28°-та степен на Стария и Приет Шотландски Ритуал. Поради ефектите ние можем да разбираме по аналогия причините и така да откриваме неизвестните тайни на ефектите.

Градежът ни разкрива, че няма нищо случайно в единодействието на членовете на Масонското Братство в България, а и по света, по повод на десетилетното дело по построяването на Студентския дом. Освен ако не променим перспективата си и не погледнем на случайността като на пресечната точка на няколко закономерни явления. Защото както казват мъдреците, маската, която си поставя творецът на този свят, за да не бъде разпознат, се нарича случайност.

Идеята за Клуб, за Дом, където по думите на Негово Величество Цар Борис III да крепнат и обединяват сърцата и умовете си здрави и добре просветени граждани на България, които утре, работейки за Родината, да бъдат добри ратници в международното сътрудничество за мирния общочовешки напредък, е родствена с идеите на свободното зидарство, напълно в духа на общочовешкия морал, който не противопоставя верски, расови, национални и мирогледни различия. Работата по градежа на Студентския дом е изцяло в изпълнение на Масонското задължение, подчертано при издигането в 18°-та степен на Стария и Приет Шотландски Ритуал, а именно – да се практикува такава добродетел, която да може да роди плодове.

Братя,

За архитектурно-художествените достойнства на сградата на Студентски дом, която е обявена за паметник на културата в най-добрите традиции на българския модернизъм, в т.ч. за Масонската символика, вплетена фино в интериора на зданието – в неговите черно-бели шахматни мозаични подове, може да се изработи отделен градеж.
За справедливата социална, просветна и културна дейност, развивана в Студентския дом през десетилетията, в т.ч. и днес, може да се напише, а и е написано много. Над 400 са медийните публикации по темата само от 2018 г. насам.
Изводът от историята на Студентския дом, обаче, е един основен. И той е, че ако работим на Градежа в Хармония и с усърдие, няма съмнение, че ще успеем да достигнем до желаните резултати. Защото те са следствие от свършената от нас работа и ние трябва да се стремим да ги заслужим.
В прослава на Великия Архитект на Вселената, Строителят на Всички Светове,
и с Братски поздрави,
Брат Д. Х.
С.Л. Ехнатон

Източник: Сайт на Великата Ложа на Старите Свободни и Приети Зидари в България, статия
https://www.grandlodgebulgaria.org/bg/?p=9571&fbclid=IwAR3696so8fHdr4y2VbLJEsjmit_pfb-euYCuPGAqYZOebWsyh1-dQEtaXeM

Звукът на хандпан лекува

19.01.2023 г.

Д-р Даниел Младенов с любимия си хандпан

Разговор на Лили Големинова с Даниел Младенов

В студиото на Радио София рядко гостуват хора с необичаен „багаж“. Днес в „Радиокафе“ дойде д-р Даниел Младенов, който е ветеринарен лекар, икономист и стартъп инвеститор, но това, което ни впечатли от пръв поглед, е предметите в ръцете му. Големи като чинели, но приличащи на бойни щитове, двете кръгли плоскости се оказаха музикален инструмент.

Нарича се хандпан. Д-р Младенов го чува за пръв път на фестивал в Унгария през 2009 г., а притежава собствен от 2019-а.

Освен това във визитката на мъжа пише, че участва в организацията на фестивали с електронна музика, обича да експериментира комбинацията от лайв саунд със различни дигитални и народни ритми. Признава не без гордост, че обича природата и не гледа телевизия.

„Хандпан веднага ми хареса. Инструментът е перкусионен, интуитивен, подходящ е и за хора без специално музикално образование. Направен е от различни сплави. Създаден е през 2000 г. в Швейцария. Освен всичко друго звукът му е подходящ за виброакустична терапия на хора и животни“, изтъкна Младенов.

Той обеща, че тази година ще се проведе и нарочен хандпан фестивал.

Тази събота – 21 януари, в Националния студентски дом Даниел Младенов заедно с Петър Йорданов-Бъни и Саня Баракова ще проведе работилници с хандпан за начинаещи и напреднали, а вечерта ще има и концерт.

В звуковия файл ще чуете и как точно звучи хандпан.

Източник: БНР.БГ, аудио запис

https://bnr.bg/post/101766776/zvukat-na-handpan-lekuva

Каменният македонски букет за Майка България

22.01.2023 г.

Спънах се и паднах. Пльоснах се като палачинка посред бял ден. Случва ми се за втори път.

„Тук не ти е Франция бе, човек! В София трябва да си гледаш в краката.“ - спомних си със закъснение препоръката на един приятел. Трудна работа. Как да си гледам в краката пред купола на „Александър Невски?“

Размърдах се леко и чух македонски говор. По стълбите към храма се качваха група македонци. Млад мъж и една жена, като ме видяха на земята, изтичаха към мен и ми помогнаха да се изправя. Благодарих им, като в същото време си изтупвах панталона. Те се върнаха към групата, като се обръщаха да видят как съм. Направих знак, че всичко е в ред и те ми махнаха с ръка, като за довиждане.

„Голяма работа – ще каже някой - подали му ръка някакви македонци и какво от това. Я се спънете в Париж и да видим, кой ще ви подаде ръка?“ - говорих си сам със себе си аз.

Тези туристи не бяха дошли с лоши чувства към България. Те излъчваха любознателност и добронамереност. Националният празник на република Македония е „Илинден“. Ако научеха случайно, че най-красивата православна катедрала е строена с активното участие на „илинденци“, цяло Скопие със сигурност щеше да се изтърси тук. Това неизбежно ще се случи някой ден. Колкото по-скоро, толкова по-добре.

Илинденското въстание е най-голямото българско въстание. След Санстефанския договор повече от 3 милиона българи остават в „Европейската част“ на турската империя. На 2 август 1903 година, денят на Свети Илия, те се надигат с оръжие за да извоюват правото да живеят свободни. Въстанието обхваща територия от Одрин до Албания. На 3 август, първи от всички „Велики сили“ - френският консул в Битоля пише до Ке д'Орсе: „Тази нощ българите започнаха въстанието.“ На 11 август английският посланик в Цариград О'Конър пише до министъра на външните работи на Великобритания лорд Лансдаун: „Това въстание е въоръжена целенасочена политическа акция на българската организация в Македония“.

Близо пет месеца траят сраженията. 27 хиляди въстаници въоръжени с пушки срещу 300 хилядна турска армия разполагаща с пушки, саби, картечници, полеви и планински оръдия. Въпреки смелостта на македонците, неравенството между броя на едните и другите, както и качеството на въоръжението си казват думата. От България се включва скромна дружина доброволци - 48 офицери, от които един генерал, 1 полковник, 4 капитана и 20 поручици. Правителството на княз Фердинанд се огъва пред натиска на « Великите сили », да не взима страна в „безредиците“. Общественото мнение във Франция, Италия и Англия е на страната на въстаниците, докато Австро-Унгария, Германия и Русия предпочитат добрите си отношение с „Голямата порта“.

Самотата на въстаниците разбира най-добре Даме Груев: „Трябва да пестим сили и джепане, чунким Алемания с нейния Круп на нас джапане не дава...“ На 12 декември същата година ръководителите на Илинденското въстание прекратяват борбата. Саможертвата става безсмислена. Македонската земя е залята с кръв. 200 селища са опожарени. Десетки хиляди са убитите и ранените. Кервани с волски каруци, претрупани с босоноги жени и деца поемат към България. Някои мъже са на коне, други пеша. Това е първата македонска вълна. По-късно има още други две, но тази е най-голямата изселническа вълна в Европа. „Бежанците“ са посрещнати изключително радушно. Те не са страдалци търсещи подслон, а борбени и трудолюбиви хора. Между тях и местните българи няма разлика.

Новата „родина“ е млада държава. Тя е освободена през 1878 година след 500 години робство. Съединението на Княжеството с Източна Румелия става през 1885 година, а София е от скоро новата столица на страната. Инфраструктурата не съществува. Всички тези предпоставки са благоприятни за македонските бежанци, защото младата държава се „възражда“ или по-право се ражда наново. Навсякъде има нужда от труженици. Майстори зидари и каменоделци веднага намират работа в София. Десетки са обществените сгради построени с тяхно участие: Централните хали, Военното издателство, Военната академия, Хотел Славянска беседа, Агрономическия факултет, Софийската опера, Търговската камара, Студентския дом и други. Най-значителната реализация, в която участват „Македонските братства“ е катедралата „Свети Александър Невски“.

Проектът на руският архитект Александър Померанцев е избран за реализирането на храма. Първата копка се прави през 1882 година. Провеждат се десетки търгове за доставка на различни видове скална маса, стомана, камбани, злато и всички необходими материали. Строежът е огромен и в него участват повече от 150 фирми. Координацията помежду им е трудна и изпълнението върви бавно. Машини няма, дори макарите са калпави. Разчита се най-вече на ръчния труд на майсторите. Има жертви. През 1907 година италианските реализатори на облицовката започват стачка за по-големи възнаграждения и след като не ги получават напускат строежа.

Тогава участникът в Илинденското въстание – майсторът каменоделец Георги Киселинчев от Косинец/костурско, поема строителството на фасадата. С него са и двамата му братя – Лазар и Пандо. От Косинец е и Иван Наумов. От Костур е друг участник в строежа - архитекта Юрков. От село Лобаница – костурско е Коста Богдановски. Дълъг е списъка на македонците притекли се да помагат на майстора на чука и длетото – Георги Киселинчев. Между тях са Никола Дишков от Прилеп и Христо Станишев от Кукуш. Максим Савов, Яким Стаменов и Петко Стойчев от село Паланечко – Вардарска Македония. Каменоделецът Янко Тасев от Дебър.

Бежанците намерили убежище в България не са само зидари и каменоделци. Те се вливат успешно в политиката, изкуството, културата и обществения живот като цяло.

Андрей Ляпчев е министър председател на три български правителства.

Димитър Благоев, основател на първата Социалистическа партия на Балканите.

Никола Генадиев е министър на земеделието.

Кръстьо Сарафов е създателят на българския театър.

Христо Силянов и Симеон Радев са първите български журналисти.
Най-известният български скулптор – Андрей Николов е ученик на Георги Киселинчев.
Поетът Христо Смирненски е от Кукуш.
Димитър Талев от Прилеп.
Катедралата „Александър Невски“ е светило за всички вярващи. За всички добронамерени хора. Участието на македонските майстори в неговото изграждане е израз на колективната благодарност на бежанците от Македония към „Майка България“. Ако там край Вардар научат повече за случилото се, много е вероятно македонските групи да препълнят катедралата. Подобно събитие може основно да промени отношенията между двете страни.
Дедите на македонците, които ми пододоха ръка са били с турски тескерета. Същите като на моите деди и на строителите на „Александър Невски“. По настоящем „Илинден“ е националния празник на Република Македония. Той можеше да бъде и български национален празник, ако „Отровното трио“ - Сталин, Тито, Димитров не се бе забило между нас.

Източник: Fakti.bg, статия
https://fakti.bg/mnenia/748915-kamenniat-makedonski-buket-za-maika-balgaria

“Камерна зала” на Национален студентски дом с преференциални условия за членове на БМА

24.01.2023 г.

Българска музикална асоциация (БМА) и Национален студентски дом (НСД) стартират съвместна инициатива под наслов “Сцена – нова музика”. В рамките на проекта членовете на БМА ще имат възможността да организират свои музикални събития в “Камерна зала” на НСД, намиращ се на площад “Народно събрание” 10 при преференциални условия. Двете организации си поставят за цел утвърждаването на локацията като една независима алтернативна сцена за музикални събития в сърцето на София.

Всеки редовен член на Българска музикална асоциация може да се възползва от:

Безплатно ползване на озвучителната и осветителна техника, която БМА е осигурила специално за своите членове;

Технически екип, който отговаря само за техниката и ще е на ваше разположение по време на целия период на събитието;

Популяризация – включване в Календар на БМА, както и чрез комуникационните канали на БМА и НСД.

Източник: БМА.БГ, статия
https://bgma.bg/%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B0-%D0%B7%D0%B0%D0%BB%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BD-%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD/

Пластика, литература и 3D съчетани в мултимедийна книга

26.01.2023 г.

Разговор на Антония Каменичка с Радостина Николова

"Чудният нов свят" е интересно мултимедийно произведение, в което са забъркани скулптор, писател, както и аниматор. Подробности пред Радио София разказа Радостина Николова от издателство "Мармот".

Тя сподели, че това е по-различна книга от обичайните, с които децата са се сблъсквали, защото в нея има QR кодове за добавена реалност. Те могат да видят като 3D модели героите и средата им чрез приложение на телефона. Автори са Марин Трошанов, Чудомир Драгнев и Николай Михайлов.

Идеята за проекта възниква преди две години, когато на една изложба се запознават аниматорът и 3D дизайнер Николай Михайлов и самоукият сулптор Чудомир Драгнев. Чудомир изработва малки човетета от метал и виждайки ги, Николай се вдъхновява и решава да им направи дигитални модели. От издателството харесват идеята и така намират писателя Марин Трошанов.

"Книгата е медия, която е изключително дълготрайна и тя ще продължи да живее своя живот в традиционния си облик. Това, което ние правим тук е да привлечем интереса на децата посредством едно ново и различно изживяване. Но то по никакъв начин не заменя удоволствието, което носи традиционната медия, каквато е книгата", отбеляза Николова.

Представянето ще бъде на 29 януари 2023 г. в Национален студентски дом от 15:00 ч. Посетителите освен да се запознаят със създателите и да научат повече за проекта ще имат възможност и да надникнат в занаята на всеки един от тях.

Повече подробности можете да чуете в звуковия файл.

Източник: БНР, аудио запис

https://bnr.bg/sofia/post/101770513/plastika-literatura-i-3d-sachetani-v-multimediina-kniga

ВИОЛЕТА СТАНИСЛАВОВА – „ВРАТА ЗА ОБРАТНО ПЪТУВАНЕ”

Януари 2023 г.

(КАБИНЕТ НА МЛАДИТЕ ПИСАТЕЛИ-СТУДЕНТИ „ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ”
(1980-1993 г.)
В памет на Георги Черняков

ВЪВЕДЕНИЕ

От събитията, за които пиша в тази книга, са изминали 40 години. Десетилетия се колебаех дали да направя това, което правя и да кажа това, което казвам сега. Много пъти слагах и махах написаното, преглеждах бележките. Понякога ми се струваха интересни. Друг път - не чак толкова. А трети път - губеха смисъл. Затварях папката. И я забравях. Но не винаги. Дори и сега не съм сигурна дали постъпвам правилно. Има ли смисъл да се изравят неща, които отдавна са дошли и са си отишли?

И все пак са се случили… Участвала съм в тях. Полагала съм усилия, енергия, лишения, изтощителен труд и много време… Били са част от живота ми в продължение на 13 години, докато работех в Централния студентския дом на културата на пл. „Народно събрание” 10. По-точно, в Кабинета на младите писатели-студенти „Димчо Дебелянов” с главен художествен ръководител, литературният критик Георги Черняков. Така че, може би, съм на прав път.

Преди да седна да напиша това въведение потърсих в интернет нещо, което да е писано за историята на „Димчо Дебелянов”, през този голям период от време. Намерих книга, издадена през 2003 г. от Академичния център за литература и култура при Националния студентски дом, посветена на 70-годишнината от изграждането му. Казва се „Спомени за Студентския дом”. Съставител е Пламен Дойнов, който от 1998 до 2004 г. (не по мое време) е бил директор на Дома. Навремето като студент той беше приет в Кабинета в групата на поетите и участваше активно в работата му, особено, когато учредихме Българския студентски писателски съюз и по предложение на Георги Черняков стана негов пръв председател.

В сборника са събрани спомени от историята по изграждането на Студентския дом, първите му директори, художествени ръководители, студентски изяви, многобройни трудности през годините и пр. Има публикувани спомени и на двама от четиримата директори, докато съм работила там. Това са на Борис Семерджиев, който е бил директор от 1977 до 1981 г. Съвсем в моето начало на постъпването ми (започнах като извънщатен сътрудник през 1980 г.) и все още не съм била достатъчно ориентирана в случващите се събития по време на неговото директорство. Черняков се срещаше с директорите и организационните работници на ЦК на ДКМС, назначени в Дома. Аз се занимавах с вътрешноорганизационната и творческа дейност на студентите. Забелязах, че Семерджиев не споменава „Димчо Дебелянов” като голяма студентска литературна организация, нито неговия художествен ръководител. Ето какво е написал в края на спомена си: „В Студентския дом непрекъснато се експериментираше. Основни участници в този процес бяха студентския театър и клуба на студентите-писатели „Димчо Дебелянов”. Съвсем свободно се изказваха мнения по социални и учебни въпроси, разбира се, чрез езика на изкуството. Понякога се прехвърляше границата на художествения експеримент и се правеха доста дръзки за онова време изяви”. Само това. Нищо друго. А е работил с Черняков четири години, докато е бил директор.

Между директорството на Борис Семерджиев и следващия - Ивайло Билярски - Студентският дом остана без директор. Тогава, за около 8 месеца, временно изпълняващ длъжността зае Росен Шиваров - зам.-директорът. Знаеше много подробности в управлението на Дома, познаваше важни хора и в Съвета за висше образование, в МНП, в ЦК на ДКМС. Той успя да направи някои неща за нас като например издейства средства за обзавеждане на Кабинета. Имаше разбиране по системата на работата ни и много неща можехме да постигнем, ако го бяха сложили за директор. Когато обаче беше назначен Ивайло Билярски, Росен Шиваров направи няколко фала, които му костваха кариерата в Студентския дом. Не баха минали и две години от директорството на Билярски, в Дома стана грандиозен скандал. Чу се, че Росен Шиваров набил Ивайло Билярски. Макар това да била разпра между двамата, на четири очи, в кабинета на Билярски, нечие „будно око” е видяло и веднага е донесло, на когото трябва в ЦК на ДКМС. Когато ги извикали, Билярски отричал докрай, че е истина, а Росен Шиваров си признал. Махнаха го и не знам какво е станало с него - изчезна някъде. Може да са се срещали с Черняков, но аз оттогава не съм го виждала?

Според Шиваров Студентският дом е имал големи възможности за отпускане на средства от ЦК на ДКМС. Бюджетът му е бил много голям, но поради некадърно управление, не се използвал както трябва. В края на всяка отчетна година, заради това, че не се усвоявали отпуснатите пари, те се връщали обратно в държавата. Тези, които ги отпускали, мислели че Домът няма нужда от толкова голям бюджет. И въз основа на върнатите средства, за следващата година намалявали бюджета му. Така той ставал все по-малък и по-малък.

А в Дома нищо не беше в ред. Нито хонораните бройки на работещите там, нито базите на колективите, нито финансиране на програмите им, макар че е имало възможност за решаване на проблемите.

Този Дом бе трамплин на повечето работещи в него за по-добра кариера, затова имаше постоянно текучество, а конкретната работа беше на последно място за тях и се гледаше на нея през пръсти.

Вторият директор, по мое време, беше Ивайло Билярски (1981-1982), но той няма написан спомен в книгата. Въпреки това, докато беше директор нищо не можеше да се реализира в Кабинета. Умишлено саботираше работата ни и често поставяше Черняков в шахово положение. Не мина много време и Ивайло Билярски го

отстраниха като директор. След случката с Росен Шиваров го изпратиха като главен специалист в Министерството на народната просвета да отговаря за училищата.

След уволнението на Билярски Студентският дом остана пак без директор. И понеже вакуумът трябва да се запълни, временно заемащ длъжността стана Георги Райков, който беше следващият зам.-директор. Преди да дойде в Студентския дом е бил директор на Студентския младежки дом в Дървеница. Оправен. Прагматик. Имаше отношение към Кабинета и ни защитаваше, когато и където трябва. Беше приел идеите на Черняков и винаги го питаше какво трябва да направи - за фестивала, за конференцията, за утвърждаване на системата на КМПС, за отпускане на бройки за помощник-сътрудници на клубовете, за откриване на щанд за продажба на книги на студенти издали книги и пр. Остана на поста до идването на поредния директор.

Третият директор, по мое време, бе писателят-белетрист Генади Генадиев. Преместиха го от ЦК на ДКМС, където отговаряше за Странджа-Сакар. Генадиев беше ръководител на Клуба на младите белетристи към Кабинета. Състудент на Станка Шопова. Били са в една група. Самата Станка Шопова също е била член на „Димчо Дебелянов" като студентка. С Черняков се надявахме, че Генадиев ще направи за Кабинета това, което 15 години нито един от директорите не е направил. Ще прокара системата и ще я облече в документи. Бригадата ще стане бригада-семинар с лекции, срещи с писатели, с намален работен ден. Ще прокара и статут, и регламент на Студентската национална конференция. Наградите за първа книга на студент. Награди по жанрове в конференцията. Създаване на Творчески съвет. Много се надявахме да отпусне и бройки за хонорувани сътрудници. Да отдели още пари за базата на Кабинета, за да можем да я довършим и най-накрая да добие по-приличен вид… Надявахме се да придвижи в ЦК на ДКМС и многобройните предложения, програми, статути и концепции, представени от Георги Черняков, защото дълго време залежаваха в папките на бюрото на директорите Семерджиев и Билярски.

Съзнавахме, че на Генадиев ще му е много трудно да работи със старите кадри в Дома. Нямаше върху какво да стъпи. Всичко бе ограбено и занемарено. Трябваше не само да възстановява, но и да предлага нова структура на Дома. Според идеите на Черняков, Домът трябваше да се превърне в Национален студентски център за естетическо възпитание, а Кабинетът на младите писатели-студенти „Димчо Дебелянов" трябваше да заеме функциите на методичен център. Всичко това представляваше основна реорганизация, коренна промяна в бъдещата работа на Дома. Генадиев трябваше бързо да подготви документите. До известна степен това бе рисковано, защото, каквото се утвърдеше като система в началото, така щеше да продължи да функционира и занапред. Нямаше място за грешки. Той често викаше Черняков при себе си и се съветваше с него не само по въпросите за вътрешната реорганизация на Дома и за работата му с хората, но и за това какъв облик да се даде на Студентския дом в бъдеще. Както и неговото място в цялата ни държавна система. Генадиев бе директор, (доколкото си спомням) 1983-1989 г. В тази книга той няма написан спомен.

Четвъртият директор, по мое време, бе Уляна Пачева (1990-1991 г.), която дойде след Генадиев, и която в изданието има написан спомен, но и тя не споменава нищо за „Димчо Дебелянов" и неговия художествен ръководител. Споменът й е обобщаващ. Ето малка част от него, за да се добие представа за атмосферата в Дома: „Директор на Централния студентски дом на културата станах през 1990 г., по стечение на обстоятелствата аз се оказах човекът, от когото се очакваше да бъде буфер между предишния директор и „неговите хора" и Съвета на студентите и „неговите хора". Не оправдах очакванията за буфер, но се завъртях в един котел, който вреше от интереси и страсти - беше началото на Прехода. Домът беше пълен с политика. Носеше я всеки от нас - и студенти, и работници, както и всяка от организациите, които идваха в Съвета на студентите и имаха свои позиции сред академичната общност…".

Директорът след Уляна Пачева не го познавам и не съм го виждала. Макар че бях там до началото на 1993 г., ходех само, когато Черняков ме викаше да свърша нещо.

Това бяха времена на политически сътресения в държавата. ЦК на ДКМС бе разформирован. Течеше стихийна реформа и в Централния студентски дом на културата. Стаите за творческа дейност се превръщаха в офиси на фирми. Колективите се разпадаха. Творческата дейност спря. Хората, с които работихме, вече ги нямаше. Студентският дом се изпълни с нови, непознати лица. Това, което дотогава беше важно за работата ми, която обичах и познавах в детайли, бе на път да изчезне. По всичко личеше, че няма да оцелеем. Докато един ден, когато се наложи да отида в Кабинета, бравата на вратата беше сменена и не можах да вляза. Вътре останаха архивът, цялата текуща документация, статутите, печатите и регистрационните документи на дружествата в съда, съдебни решения, действащи договори, чуждестранни паспорти на членове, финансови отчети, протоколи и пр., и пр., събирани и съхранявани от мен повече от десетилетие. Включително мои лични вещи, както и тетрадките и папките ми с разшифровки и стенограми. Останаха заключени и архивните снимки, фотографската ми чанта, един широкоъгълен обектив и голяма част от негативите на фотоархива. Имаше и многобройни картички изпращани по различни поводи до мен и Черняков от членове на Кабинета, писма, бележки…

Оттук-нататък нещата пое Черняков. Престанах да ходя там. Успях да започна друга работа. Не бе свързана с литературата, но трябваше да работя каквото и да е, за да имаме храна вкъщи. Чувала съм, че узурпаторите са били „наши момчета", които през декември 1993 г. са провели Общо събрание, на което, чрез фалшификации и манипулации, са взели решение за прекратяване на съществуването на КМПС и пререгистрирането му в Национална академична асоциация за литература и култура „Аудитория". С това, на практика, се ликвидира „Димчо Дебелянов", съществувал и утвърждавал литературни традиции от 1958 година, когато е бил създаден. Помещенията дълго време са били заключени, заради водещи се съдебни дела. Вътре обаче все още се намирали

финансовите документи и печатите на дружествата. Предполагало се, че превратаджиите са имали възможност да ги фалшифицират в своя полза.

Въпреки това, част от членовете са продължили да се събират в дома на Черняков, който е на 3-4 преки от Студентския дом. Организирали се и ходели до Равда. Но, както се казва, това не е онова. По-скоро инерция и носталгия от отминали романтични времена. Докато и това приключило, и всички се разпилели.

Но да се върнем на сборника „Спомени за Студентския дом". Странно е, че и в заключителния послеслов на съставителя Пламен Дойнов, там, където споменава приносите на художествените ръководители в развитието на Дома, името на Георги Черняков и Кабинета, въобще не се споменават. Още повече, че в самата книга са поканени да разкажат спомените си художествените ръководители на другите студентски художествени колективи, например на студентски Театър-студио „Студентина", на Академичния фолклорен ансамбъл, на Студентския симфоничен оркестър, на Студентския танцов състав, на Академичния хор и пр., но няма спомен от дългогодишния художествен ръководител на Кабинета на младите писатели-студенти „Димчо Дебелянов" - Георги Черняков. Питам се защо? И дали не е умишлено неговото игнориране? Или има неща, които не знам?... По времето, когато този сборник се е комплектовал и е бил издаден - 2003 г. - той е бил жив. Починал е през 2012 г. Дори и да е бил мразен и ненавиждан, заради позицията и идеите му, които не допадаха на някои от ръководствата на Дома, и не само на Дома, но и по-нагоре в йерархията, той е бил част от историята на Студентския дом. Поел е Кабинета през 1970 година. Жива история е. Литературна памет не само за „Димчо Дебелянов" и Студентския дом, но и за литературните клубове в цялата страна. Беше прочут. Всички го познаваха... Търсеха го. Канеха го да представя творчеството им в техните населени места... Не може с лека ръка да се замълчава и подминава името и дейността му. Мисля си, че щом няма негов текст, значи нещата са много по-дълбоки и едва ли аз ще мога да ги разплета. А и нямам намерение да го правя. Възможно е да са го поканили, но той да не е пожелал да напише нищо, защото е трябвало, в името на истината, да каже неща, които няма да се харесат на много хора. Не зная. Това са само мои предположения. Най-добре знаят тези, които са работили по сборника. Тъжно е, че в книгата „Спомени за Студентския дом" името и дейността на Кабинета „Димчо Дебелянов" и неговия главен художествен ръководител Георги Черняков, са заличени. Сякаш никога не са съществували. Колко лесно може да се манипулира историята. Колко лесно може да се заличат отделни хора и цели поколения...

И още нещо в реда на горните мисли. Преди време, съвсем случайно, в книжарница „Хеликон" се натъкнах на книгата „Пазачът на времето", 2015 г., от и за Георги Черняков, издадена от сегашното Общество на литературния кабинет „Димчо Дебелянов", под съставителството и редакторството на съпругата на Георги Черняков - Цветана Янева-Чернякова, което много ме зарадва и изненада. През 2015 г., по инициатива на 23 бивши членове от различни поколения, то е било учредено с цел да се популяризират автори-студенти в областта на поезията, прозата и критиката. Основната му дейност е литературният конкурс „Георги Черняков".

В книгата са събрани стихове от Черняков, както и спомени на десетина негови възпитаници. Прочетох я с любопитство и интерес. Всичко, което са казали там възпитаниците му, е било така. И все пак, мястото за титаничната му битка за оцеляването на Кабинета, за непрестанната му борба с институциите и отделни нейни отговорни ръководни фактори (с малки изключения), остава празно. Споменават се епизоди от живота на общността, свързани по-скоро с отрязъка от време на пишещите, които идваха, участваха и, когато пожелаваха, си тръгваха. Няма информация и цялостен, подробен, задълбочен поглед и анализ на идеите му, на личността му, на всеотдайността и саможертвата му. За денонощното му „горене" в жаравата, подклаждана от държавните чиновници, при всяко негово посещение в някои от отделите на ЦК на ДКМС. За многобройните ходения по мъките, докато се разреши и приеме един или друг негов документ. При всяко посещение там, „другарите" винаги имаха някакви допълнителни идеологически изисквания, даваха „компетентни" указания кое как да се промени. Работата по многобройните варианти на тези важни документи, изтощаваха силите му до крайност. Очите му почти винаги бяха зачервени от недоспиване. Знам това, защото когато отивах на другия ден на работа разбирах, че вчерашните документи са ги върнали, дали са му срок за внасянето им отново, и затова веднага трябва да започнем да ги преработваме. Той ми диктуваше, аз пишех на пишещата машина. После четяхме, обмисляхме и тълкувахме внимателно всяка отделна дума, поправяхме поправеното, но се появяваха все нови и нови места за корекции... И така, до пълно изтощение. Всичко това беше много трудоемко, уморително и поглъщаше часове. Безкрайни, мъчителни часове, в които същинската ни организационна и творческа работа със студентите, изоставаше.

Като гледам сега как някои от бившите дебеляновци, които навремето епизодично са участвали в изявите на Кабинета, пъчат гърди и вменяват на непознаващи истината, че са били някакви фактори в КМПС по онова време, си мисля, че почти нищо не знаят. Те бяха там докато са били студенти и нямаха всеобхватен поглед над случващото се. Както се казва, не са били в „кухнята" на нещата. Много е лесно, когато художественият ръководител вече го няма, да се самоизбуташ напред и да си измисляш „дебеляновска биография". И макар да гледаш през тесния процеп на собствената си камбанария, имаш наглостта да го правиш, защото знаеш, че няма кой да те провери и опровергае с факти.

Историята не обича дребнотемието. Тя запазва само значимите резултати, важни и полезни за живота на всеки отделен човек и на обществото като цяло. Рано или късно, времето отвява подобни фалшиви имитатори. А и те понякога се саморазпадат. Делата им не са трайни и не оставят задълго следи. Защото не познават същността на идеята и не са способни да се жертват за нея. Идеята остава жива дълго време, само когато минава през жаравата на саможертвата. В момента, в който изчезнат жертвените хора, тя умира. И никой не може да я

съживи. Може да я видоизмени, да й придаде чужда „самоличност", но никога няма да бъде автентична, истинска, дълговременна.

Може би тук е мястото да цитирам от книгата „спомена" на Деян Енев за Черняков. Слагам го в кавички, защото смятам, че това не е спомен, а по-скоро са биографични данни на Черняков, които не могат да се намерят толкова подробно в интернет. От тази гледна точка, Енев ни е направил много добра услуга, макар че по негови си някакви лични съображения, не е написал личен спомен свързан с участието му в Кабинета.

„Деян Енев:

ЧЕРНОРИЗЕЦЪТ ГЕОРГИ ЧЕРНЯКОВ

Една фигура с ореола на черноризец стои зад много от успешните литературни кариери днес. Дори и в името на този човек ехти далечен отглас от названието титла на безименните книжовници преди векове. Става дума за покойния Георги Черняков - дългогодишен ръководител на един от най-успешните студентски литературни кръжоци „Димчо Дебелянов".

Всички го знаеха като Черняка. Но и като Вожда, Учителя, Маестрото, Мъдреца - звания, изникнали спонтанно по време на горещите дискусии, подклаждани от твърдо гориво и горещи куплети. През „доменната" творческа „пещ" на Черняка, по груби изчисления, са минали близо 1000 творци. В края на живота си той се беше захванал най-сетне да възстанови от архива си историята на онова време. Не знам дали успя. (...)

Георги Черняков е роден през 1932 година в Пловдив. Баща му е железничар, а майка му - тютюноработничка. Завършва престижната Търговска гимназия в Бургас, приравнена по статут тогава с висше икономическо образование и получава възможност да работи като инспектор-ревизор. През този период (1942-1947 г.) неговото семейство дели една къща със семейството на Христо Фотев.

Черняка живее врата до врата 7 години с големия поет, на ул. „Раковски" 37. Двамата, плюс колегата им Кръстьо Станишев, членуват в кръжока „Атанас Минчев" с артистичен ръководител Николай Фол. Все по същото време Георги, заедно с композитора Тончо Русев, свири на тромпет в един ансамбъл. Георги и Христо Фотев ходят заедно на риболов, после продават връзките риба на пристанището и така си осигуряват джобни пари. Георги си спомня как на отиване и връщане Христо все пеел някакви тъжни песни от Беломорието.

След години, пътят им отново се пресича в журито, пресяващо поетичните творби за наградите на местното дружество на СБП. Тогава Черняков и Христо Фотев единодушно награждават Петя Дубарова и това й остава единствената награда приживе.

През 1954 година Черняков завършва Народното военно училище „Васил Левски" и става кадрови офицер и преподавател в Народното военно-тилово училище - Русе.

През 1956 година той се уволнява от армията. Междувременно е печелил вече литературни конкурси на „Български воин", подкрепян от тогавашния му главен редактор Ламар.

В началото на 60-те, по време на краткото Хрушчово „затопляне", Черняка е секретар на Клуба на културните дейци в Русе. По това време в крайдунавския град кипи богат културен живот - започват да се организират ежегодни литературни срещи на младата литературна смяна в България. Средно по стотина творци годишно преминават като участници в тези срещи - Евтим Евтимов, Любомир Левчев, Петър Караангов, Владимир Башев, Христо Фотев, Андрей Германов, Дамян Дамянов, Кольо Севов, Петър Алипиев, Иван Цанев и много други. Консултанти са Дора Габе, Елисавета Багряна, Камен Калчев, Ефрем Карамфилов, Ламар, Андрей Гуляшки.

Във Висшия институт по машиностроене „Ангел Кънчев" в Русе, се създава сериозна творческа група, която издава поетичния свитък „Вероизповедания". В предговора обаче някакъв смелгача сменя „воюващи млади хора" със „сърдити млади хора" - а точно по това време на Запад набира скорост течението на „сърдитите млади".

Идеологическите булдози се презастраховат и разформироват групата, разформироват също така и Клуба на художественотворческата интелигенция в града, а Черняка получава забрана за литературна работа.

От 1963 до 1968 година Георги Черняков завършва българска филология в Софийския университет. По предложение на Павел Матев е назначен за референт на Съюза на българските писатели за младите писатели. През 1970 година става художествен ръководител на литературния кръжок „Димчо Дебелянов" към Централния студентски дом на културата. По това време председател на кръжока е Петко Братинов. На мостика на студентската литературна смяна Черняков остава 27 години. През 70-те и 80-те години през залата на втория етаж на Студентския дом преминават такива имена като Балчо Балчев, Николай Дойнов, Анита Тарасевич, Тодор Костадинов, Анри Кисиленко, Костадин Костадинов, Цанко Лалев, Пламен Мавров, Любомир Русанов, Ангел Малинов, Бойко Ламбовски, Илко Славчев, Павел Станчев, Ванина Гавазова, Цвета Софрониева и много други. Кабинетът „Димчо Дебелянов" успява да обедини студентските литературни кръжоци от цялата страна, организирайки ежегодни срещи на писателите-студенти от цяла България.

Към края на периода, под шапката на новосъздаденото студентско литературно Дебеляновско общество „Аудитория", започват да се провеждат и международни писателски срещи.

Черняка има издадена една единствена книжка - „Детска поема" (1967 г.), в изд. „Български художник". Цял живот той остана удивително скромен и верен на името си, сродяващо го по тайнствен начин със съсловието на безименните черноризци - хората, които прокараха книжнината ни през игленото ухо на тежките исторически изпитания и я спасиха за поколенията.

Черняка правеше същото."

Благодарим ти, Деян Енев.

За артистичната атмосфера и творческия живот на поетите от Кабинета ми се иска да споделя и един малък откъс от спомена на Балчо Балчев в „Пазачът на времето". Свързан е с една от бригадите в Несебър.

„Балчо Балчев:

Другите бригади вече бяха на морето, в студентския лагер „Христо Ботев" между Равда и Несебър. До обяд беряхме грозде или брулехме бадеми с едни дълги прътове, а следобедите бяха предвидени за т.нар. „творчески процес" - плаж, разговори, писане, беседи, рецитали, обсъждания, нощни морски огньове с миди и китари, и т.н.

Един следобед (през лятото на 1984 или 1985 година) се разхождахме из Стария град в Несебър. Близо до културата кръчма „Стария кавак" художниците бяха изложили своите картини, закачени на останките от стените на римския амфитеатър. Дянко Данов се заприказва нещо с тях и по едно време доста високо и провокативно ги попита не могат ли и поетите да закачат между картините свои стихове. Художниците се спогледаха и кимнаха одобрително. Тогава за отрицателно време се върнахме в лагера, напечатахме на пишеща машина по няколко стихотворения в по няколко екземпляра и на другия ден творбите ни се мъдреха, забодени между картините на художниците. Дори имаше и бележка, която съобщаваше на туристите, че тези стихове са безплатни, за разлика от картините, и всеки може да си вземе от тях. Ние седяхме в „Стария кавак" и пиехме „облаци", поглеждайки от време на време към римския амфитеатър. Не след дълго един човек откъсна едно от нашите стихотворения, прочете го и попита художниците: „Къде са поетите?" „Тука сме!" изрева нашата маса и след няколко минути на сцената на амфитеатъра се разрази импровизирано литературно четене. Първият ден се събраха около 50 човека, а на третия бяха около 150-200 души. Рецитира се до късно, на свещи, с китари и песни (Иван Ненков и Дима Кюркчиева пееха прекрасно), а обстановката беше завладяваща. На четвъртия ден, когато се канехме отново да слезем към амфитеатъра, Черняка ни извика и каза, че повече няма да има литературни четения. Изгледахме го недоумяващо, а той ни каза тихо, че „будни граждани" са съобщили в градския съвет, че студенти рецитират стихове, без разрешение, някои от които са злонамерени към народната власт. Чак след години разбрахме, че работата била сериозна и Черняка здраво са го „сапунисвали", но той, както винаги, ни беше „скатал".

Имаше и други подобни случаи. С подобно обвинение ни бяха арестували в Първо управление на милицията - мен, Венци Паскалев, едно момиче и още някой май имаше, защото в кръчмето „Вкусното кебапче" (тогава се водеше „Обект 53", на ул. „Сан Стефано" до Телевизията), сме пиели много бира, „рязали" сме се да ставаме „кръвни братя" и сме рецитирали стихове. Тогава пак Черняка се застъпи за нас...

Ще цитирам само един куплет от покойния Пламен Александров-Джонсъна, за да стане ясно какъв тип поезия е обезпокоила „бдителните граждани", повечето от които тогава се кланяха на Москва, а днес на Брюксел.

Ще хвърлим каските в боклука,
след тях и униформите в зелено.
И от пагоните пропукани -
звездите ще се върнат във Вселената!
Из „Религия Свобода"

Благодарим ти, Балчо Балчев.

Третият акцент в моите предварителни проучвания бе, да прегледам в интернет има ли нещо друго качено по темата. Видях че във фейсбук някой е създал профил на Кабинета, за да могат дебеляновци да общуват помежду си. Това е много похвално. Всеки може да качи информация за новите си книги, покани за премиери; за участия в разнообразни национални и международни литературни събития; да поддържа контакти с дебеляновци, които живеят в чужбина; да възобнови прекъснати приятелства; да издири приятели; да се похвали с успехи... Някои споделят и кратки спомени от ония времена, качват архивни снимки и пр., и пр., но те са свързани по-скоро с личните преживявания на тогавашните студенти. Със сърдечните им връзки, със случки от бригади, рецитали в Равда, нощни напивания, песни, танци, и пр., и пр., емоции, съпътстващи удоволствията от бурния студентски живот, отколкото с конкретната организационо-творческа работа. Все пак, за да се реализират всички тези събития някой е трябвало да ги организира. Нали? И това не е по силите само на Черняков.

Всяко нещо, което е публикувано като спомен или архивна снимка, е част от живота на Кабинета. Важно е за историческата му литературна памет, както и за паметта на неговия художествен ръководител. Тази памет, всички ние, които сме преминали през омагьосващия свят на това завладяващо литературно Дебеляновско общество и сме белязани завинаги с неговия „духовен печат", би трябвало да пазим чиста. Би трябвало да съберем сили да преодолеем различията в отношенията помежду си, да потиснем егото и амбициите си, за да я съхраним. За да оцелее тя в днешните мракобесни времена на тотално заличаване на идентичността ни като българи. Като мислещи, талантливи и истински хора. Не зная дали някога това ще бъде постигнато. Отчуждението ни един от друг, от средата, в която живеем, от самите себе си дори, придобива все по-опасни, по-разрушителни и по-унищожителни размери.

И четвъртият радостен момент в моите проучвания бе, че ровейки в книжата си, докато пишех книгата, намерих един черен, стар бележник, когото навремето съм кръстила „Бележник" № 1. Бях го забравила. Явно е щяло да има и „Бележник" № 2, № 3... Знам ли какво съм мислела тогава? За моя голяма изненада там прочетох прелюбопитни бележки, които съм си водила за няколко важни събития от работата ми в Кабинета и, които използвам накрая в заключението си.

Но да се върнем към моето пътешествие в миналото. В онзи мой отрязък от време, когато работех и аз за младите таланти на България - поети, белетристи, преводачи, драматурзи... - във всички жанрове на литературата, - които имаха желание да се включат в дейността на „Димчо Дебелянов".

В повечето случаи, в началото, студентите идваха и бяха непознати едни за други, но много скоро ставаха приятели. Някои дори създадоха семейства. Ходили сме на „дебеляновски сватби". За мнозина, тогавашните студентски приятелски връзки, останаха за цял живот. Както се случи и с мен. Почти всичките ми познати и приятели, с които общувам и до ден днешен, са от времето, когато бях в „Димчо Дебелянов". Чувството ми към

всеки отделен дебеляновец и досега си е останало сантиментално. Въпреки че не трябва да е така. Сантименталното чувство, според мен, не е само нежно, трогателно, романтично, понякога сълзливо, и дори лигаво, то е и неточно, и подвеждащо. В повечето случаи - идеализирано и статично. Не всички, с които съм общувала тогава, мислят за мен с добро и сега. Знам кои са. Не ги виня. За всичко и на всички отдавна съм простила. Продължила съм напред. Животът е Божие чудо! Безценен Божи дар! Непрестанно променящ се и е пълен с изненади. Както казваше Черняков: „Животът е по-голям от нас". Не трябва безсмислено да хабим даденото ни количество жизнена енергия в негативни мисли и действия. Вярвам че някой ден всичко ще си дойде на мястото. Реката на времето отмива бремето на горчилките и бъдещето идва по-светло и по-добро. Понякога то ми прилича на малко дете - чисто и непокварено, усмихнато и щастливо… Но само понякога.

Много поколения първокурсници съм посрещала, много завършили висшето си образование съм изпращала. Това бе част от работата ми. Всяка учебна година идваха нови, талантливи, красиви и умни 19-20-годишни момичета и момчета, а след 4-5 години тръгваха по пътя си, изпълнени с незабравимия аромат на младежките спомени, вградени в сърцата им за цял живот. Хубавото бе, че Черняков бе издействал от ръководството на Студентския дом завършилите, ако желаят, да могат да участват в изявите на Кабинета пет години след дипломирането си.

Паметта е непостоянна. Тя е като пясък в шепите, като следи по брега, които морето изтрива. Ако тази книга случайно попадне в ръцете на някогашен член на „Димчо Дебелянов", да знае, че чрез нея, му изпращам моето приятелско послание: „Не се страхувай, върни се назад, с твоята машинка на времето. Не съм те забравила. Там те очаквам и ще те посрещна. Както някога."

Там, в страната на Духа.

На планетата „Димчо Дебелянов".

Думите ми се отнасят за тези, с които съм общувала. Защото през годините, в които Черняков е бил ръководител, а и преди него, дебеляновци са хиляди. Когато трябваше да честваме 25-годишнината от основаването на Кабинета, Черняков каза, че общо членовете са някъде над 3000, като брои и тези преди неговото пристигане. Само той знаеше имената на всеки поотделно и подробностите от къде е, кои години е бил в Кабинета, кой го е препоръчал, в какви жанрове е работел, с кого още е бил приеман като нов член, с кой жанр са го приели, кой му е бил рецензент, в коя група и с кои е общувал, коя година е било, кои книги е издал, дори цитира негови думи или цели стихотворения, казани преди години… Паметта му беше феноменална. Самият той беше феноменален.

ПРЕДГОВОР

Събитията в тази книга, които публикувам като документи (в първата част са мои стенографски записки, а във втората - оригинални рецензии на писатели за творчеството на студенти), са се случили в рамките на 8-9 години. Разбира се, не на всички многобройни места и не на всички многобройни срещи-разговори с писатели, общественици, преподаватели и студенти съм си водила бележки, но ми се струва, че поне това, което съм записала и по необясним начин запазила при себе си, е ценно и никога, никъде не може да се повтори, намери и прочете.

По онова време дори за миг не ми е минавало през ум, че напред, в бъдещето, ще дойде момент, в който ще обърна внимание на тези „възкръснали" записки и ще ги подредя за печат. Мисля си, че ако тогава си бях поставила за цел да направя книга, щях да имам по-друг подход към документите. Щях да отделям най-ценните и съм сигурна, че щяха да станат толкова много, че една книга нямаше да им бъде достатъчна. Щяха да се превърнат в поредица от томове и сега щяхме да черпим богата архивна информация от разнообразната, продължителна и бурна история на КМПС.

Защото всичко, което се случваше в този Кабинет беше необичайно, градивно, ново, неповторимо, умно, творческо, артистично, свежо и уникално.

И аз бях част от живота на неговия пулсиращ, млад и жив организъм.

Ако в днешно време разполагах с документи от безценния архив, който бях подредила в продължение на 2-3 години с много упорит труд и съзнание, че ще остане след мен, че ще е полезен за всички, и на който всяко, дори най-малкото, сгънато пожълтяло листче, бе минало през ума, очите, ръцете и сърцето ми, сега тази книга щеше да бъде много по-пълна и много по-подробна откъм идеи, събития и имена, които вече са избелели в паметта ми. Архив подреден в два огромни ролетни шкафа стигащи чак до тавана, прилепени до две от стените в стаята на Кабинета. Единият бе индивидуален - за отделните студенти, другият - служебен - за дейността на Кабинета. По азбучен ред бях събрала няколко вида документи. Всеки студент имаше една папка с административни документи и втора папка - с творчески документи. Във втория шкаф имаше подредени също два вида папки - творчески и административни. Това бяха материали събирани по време на различни конкурси, семинари, консултации, учредяване на студентските съюзи и списъци с имената на техните ръководства и членове, списъци на студенти участвали в рецитали, списъци на участници в бригади, списъци на наградени студенти от различни конкурси, публикации в печата, писма до окръзите и литературните клубове, наградени участници в конкурси и пр., и пр., също по азбучен ред. Отделно папки по азбучен ред на консултант-ръководителите, които са идвали заедно с нас на бригадите-семинари или като консултант-ръководители в конференциите, придружени с техните рецензии, покани, официални писма; или прецизно подредени документи от преди моето постъпване на работа, които също имаха своята архивна стойност… И разбира се - библиотеката - с книги на членове и на не членове на Кабинета, които авторите им идваха и ни подаряваха. Сборници, алманаси, брошури, първи книги на студенти, новоизлезли книги на художествените ръководители, на наши приятели, писатели от СБП. Особено много книги получихме по време на VI републикански фестивал на художествената самодейност, когато в София дойдоха участници от цялата страна, много от които бяха с

издадени книги. Книги ни подаряваха и по време на Националните конференции, и по време на семинарите в Радва. Имаше книги на членове на литературни клубове от страната, които канеха Черняков да представя творчеството им. Винаги, когато се връщаше от командировки, носеше по няколко подарени. Много книги му бяха подарявани от бивши възпитаници преди мен, които са минали през Кабинета и продължаваха да си подържат връзките с него, и пр., и пр. Беше богата библиотека, събирана и подреждана старателно, с чувство за отговорност и уважение към авторите, от мен. И всички с автографи.

Всякаква информация имаше в този архив и винаги знаех къде да намеря това, което ми трябва. Никой не можеше да борави с него. Само аз знаех къде какво има. Естествено, да се поддържа правилно такъв огромен архив, се налага редовно, ежедневно, да се поставят на местата им взетите от него папки или да се добавят нови. И всичко това вършех между другото. Както се казва „докато си почивам". Без пари. Без някой да ме е карал да го правя. По собствено желание, защото не обичам хаоса. Обичам реда. Иначе не мога да се концентрирам и да съм пълноценна в работата си. А спестявам време и нерви. Уюта на работното място е много важен за мен. Ако го няма, си го създавам сама.

Идеята бе много добра, но в началото не си давах сметка с какво се захващах и какво ме очаква. По-късно разбрах, но въпреки това, продължих. Проблемът беше, че същинската ми работа, която ме чакаше, не беше просто „много" работа. Беше „планина" от работа. „Планина", която от сутрин до вечер, непрестанно трябваше да преодолявам, а на другия ден да започвам наново като една малка, безобидна, неуморна и може би глупава Сизифка.

Спомням си един ден, когато студентът-белетрист Тодор Костадинов влезе в стаята. Бях се качила на стол да взема някаква папка от най-високия рафт на шкафа, а той се засмя и каза: „Някой ден като вляза нищо чудно да те заваря затисната под папките". Разбира се, беше добронамерена шега.

Предполагам, че отдавна архивът е унищожен от злите сили. От тогавашните постмодернисти (сегашни соросоиди), които наложиха промени чрез деконструкция. Обезглавиха Кабинета и „новото им начало" сложи край на общността. Предадоха на варварите „дебеляновската крепост" като отвориха портите й отвътре. Разбира се, по поръчка, на когото трябва, с обещание за бляскави кариери. Имат ги вече. Но и ние знаем кои са. Или, може би, архивът все още гние някъде по мазетата, или таваните на Студентския дом. Или е предаден за рециклиране. Или все още е жив и се използва и до ден днешен от „правилните" хора. Тайно се надявам поне една малка част да се намира в дома на Черняков. Не зная. На мен отдавна архив не ми трябва. Нито ме вълнува, нито чакам признание. Още повече, че и мойто име в сегашното Дебеляновско общество не се споменава и е тотално заличено. Все едно не съм съществувала. По начина, по който не се споменава името и на Черняков в сборника със спомени на Студентския дом. Но колкото и умишлено да ме зачеркват, не могат да зачеркнат биографията ми. И паметта на посветените, на добронамерените участници в онези събития. Вече нямам нужда от тяхното признание. Вършела съм тогава това, което е трябвало да върша, с пълното себеотдаване и съзнание, че съм била полезна на обществото. Малко ли е? Много хора изживяват живота си без да познаят това чувство.

Като разгледах текстовете, които предлагам на читателите в тази книга, видях че са доста разнородни. Затова реших да ги композирам в две основни части.

В първата част влизат срещите на студентите-литературни творци от цялата страна с поета Любомир Левчев, в навечерието на студентския празник - 8 декември, състояла се в ресторанта на Съюза на българските писатели. Имам записки на заключителната част на Националната конференция на младите писатели-студенти, проведена в залата на КМПС „Димчо Дебелянов" в Студентския дом. Имам и на срещата с Недялко Йорданов, който ни гостува на една от бригадите-семинар в Студентски лагер „Христо Ботев" в Несебър. Може би ще бъде интересно да се прочетат записките при учредяването на Клуб „Позиция" към Дома на съветската наука и култура, където почти всички участници там, бяха бивши или действащи членове на КМПС „Димчо Дебелянов". Някои от тях влязоха и в ръководството му. Или на разговора с последвало литературното четене в Студентския град „Христо Ботев", където литературният критик Николай Петев произнесе чудесното си слово за Ботев...

Голяма част от студентите участваха и в VI Републикански фестивал на художествената самодейност през 1984 година. Някои от тях тогава бяха ученици и се явяваха от различни области на България, а по-късно, дойдоха при нас, в „Димчо Дебелянов", като пишещи студенти. На това важно събитие са посветени записките ми от заседанието на Националната литературна комисия на Центъра за художествена самодейност, където писателите обсъждат проблемите на художествената самодейност и т.н.

Във втората част са събрани мненията на писателите-консултанти, поканени и приели да разговарят със студентите, върху литературното им творчество, по време на семинарните занятия на ежегодната Национална конференция на студентските литературни клубове от ВУЗ и ПВУЗ в страната от 1982 г. до 1987 г., и които, по традиция, се провеждаха всяка година, от 1971 г. в Студентския дом.

В началото тези семинари бяха с отделни материали - до 10 стихотворения или до 30 машинописни страници във всички възможни жанрове на литературата, а от 1984 до 1986 г., тя започна да се провежда с проекто-ръкописи.

Последната национална конференция с ръкописи беше през 1986 г. От 1987 г., се постави началото на новата програма на Централния студентски дом на културата за работа със студентските литературни творци от литературните клубове във ВУЗ и ПВУЗ от цялата страна, която влезе в сила през 1988 г.

Някои от писателите-консултанти, са участвали като консултант-ръководители в различни жанрове, в няколко конференции, студентите - също. Тук са събрани рецензии на писатели с по една рецензия. Само в памет на

литературния критик Венко Христов (които още тогава съм отделила), са включени и трите му рецензии, но като консултант-ръководител по различно време.

Накрая съм написала заключение, където съм разказала моите преживени емоционални спомени. Може на читателя да му се сторят твърде лични, но са ми необходими, за да се освободя от тях и да ги пусна да се скитат във времето и пространството, за да заживеят най-после свой собствен живот и да ме освободят от себе си.

Трябва да се разделяме с миналото си с уважение, нали?

ПЪРВА ЧАСТ

ЗА ПИСАТЕЛЯ НА ДНЕШНОТО

И УТРЕШНОТО…

През есента на 1987 година по време на Националната специализирана бригада-семинар „Христо Ботев", студенти-литературни творци, членове на студентски литературни клубове от ВУЗ и ПВУЗ от страната, заедно със своите художествени ръководители, в две поредни срещи - с Николай Петев - литературен критик, секретар на Съюза на българските писатели и директор на издателство „Народна младеж" и Недялко Йорданов, поет, драматург в театъра на град Бургас, се срещнаха и разговаряха по проблемите на студентската художествена мисъл и култура. Студентският лагер „Христо Ботев" в Несебър, се превърна в творческа площадка на размисли и идеи за търсенето и отговорността на талантливия млад писател - създател на образа на съвременника. Срещата се ръководеше от главния художествен ръководител на Кабинета на младите писатели-студенти „Димчо Дебелянов" при Централния студентски дом на културата, литературният критик Георги Черняков.

ГЕОРГИ ЧЕРНЯКОВ: Скъпи приятели, тук, на брега на прекрасното ни черноморие, в района между Равда и Несебър, където студентите съчетават трудовата с творческата си дейност, осъществявайки контакти с хората, създатели на тези обширни лозови плантации, край древния Несебър, традиционните литературни семинари са не само полезни, но ще останат единствените по рода си като срещи-разговори за политиката на Съюза на българските писатели и издателство „Народна младеж", с младите литературни творци на България.

Днешният разговор е своеобразно продължение на тези от приемната на Библиотека „Смяна" в издателство „Народна младеж", с редакторите му - белетристката Весела Люцканова и поетът Йордан Ганчовски. Те са сред нас, и работят с над 10 студенти, автори на проекто-ръкописи за първи книги. Сред нас е и директорът на издателството Николай Петев, който пропътува разстоянието от София до Несебър специално заради вас, и на когото давам думата, за да сподели това, което е решил да ви каже.

НИКОЛАЙ ПЕТЕВ: Мисля нашият разговор да бъде разнопосочен - от автори на първи книги, до международната дейност на Съюза на българските писатели. Не съм дошъл тук, за да говоря само аз, а за да чуя какво вие мислите за издателство „Народна младеж"? Кои са основните въпроси в книгополитиката на България, които ви вълнуват?

Сещам се за един известен случай: български поет отива в Китай. На срещата пред официални лица той говори петнайсет минути. Преводачката казва „чин-мин". Говори още петнайсет минути - преводачката казва: „чин-мин-тин". В посолството нашият човек попитал какво означават тези думи. Отговорили му - „чин-мин" означава „говори глупости". А „чин-ми-тин"? „Чин-ми-тин" означава, че „продължава да говори глупости". Така че може да се случи същото сега и с мен.

В България са се състояли шест световни писателски срещи. Те, естествено, са най-непризнати у нас. Започват да се провеждат от 1930 година. През 1967 година, на такъв литературен конгрес присъства и Еренбург, който по-късно пише за него: „И тогава… в Мадрид, се събрахме все неизвестни поети и писатели - аз, Хемингуей…".

Като дойдат чужди писатели, българският писател, вместо да търси приятелства и контакти, се свива в ъгъла на Парк-хотел „Москва" и си говори със своите събратя за своите си книги. Вие не се учете от тях. Постарайте се да избегнете това котловинно самочувствие, защото писателите по света са различни хора. Руският писател, например, има мисия на мисионер сред народа си, а българският - мисли само за своите „гениални" произведения. Гледайте да възпирате меркантилните си желания. Писателят е духовен избраник на народа си, а не на жена си и на още двама-трима приятели.

Когато Уйлям Сароян беше на една от писателските срещи той каза за Колдуел: „Не съм го срещал от 1946 година, когато го видях на един прием в Белия дом". Това са световни мислители, които през годините си остават с непроменено приятелство един към друг. А нашият Петър Алипиев, например, се замисля повече какво прави Атанас Мочуров, вместо каква стойност има неговата книга. Ако вие се съревновавате помежду си, това е хубаво, но мисля, че трябва да поглеждате и към по-велики хора.

На последната световна писателска среща дойдоха изключителни писатели. Сега не можем да го осъзнаем. Но след години, убеден съм в това, ще се пише, че е било така. С раздразнение говоря за непризнаването на писателската среща от някои елементарно мислещи хора. Но днешното ръководство на Съюза на българските писатели е отворило вратите си към света. И за да спасим тази благородна и полезна традиционна среща, решихме да я разширим и със среща на млади писатели.

За първи път, в края на тази или началото на другата година, ще се състои Първата световна младежка писателска среща. В България ще дойдат от цял свят млади писатели. Ще имате възможност за пряк контакт с тях. Защото в същите дни ще се проведе и Петата национална конференция на младите литературни творци. Писателите-гости ще присъстват на нея и ще ви слушат. Чрез тази среща се стремим да привлечем млади, бъдещи приятели на България. Един ваш контакт с творците от другите страни, може да се превърне в истинско приятелство за цял живот.

Сега да поговорим за издателство „Народна младеж".
Започнах да работя в него през март 1987 година. Заварих го с годишен план - 262 заглавия. Издателството не може да издаде повече от 200 заглавия. Нашето редакторско тяло не се съгласи да извърши сатанинската работа да съкрати 62 заглавия.
Опитахме се да въведем нов ред. Първо - пълна яснота и гласност на плана. Второ - твърд план - за 1988 и 1989 година. Той ще бъде закачен в коридора на издателството и всеки, който минава, ще го вижда. За съжаление, не можахме да преодолеем проблема за смяна на обявените заглавия - тази книга ще мине от 1988 в 1989 година, а онази - от 1989 в 1988 година. Мисля че е време вече да се приключи с тази „демокрация". За нас са много полезни вашите предложения. Искаме да знаем кои книги ви интересуват и какви искате да видите по книжарниците? Каква тематика и какви проблеми ви вълнуват?
През следващата година ще излязат книги и в малко необичайни области за нашето книгоиздаване. Например в областта на сексуалното образование; книгата на Шумахер за футбола - една скоба - в Париж за 10 дни се изкупиха 200 000 екземпляра от нея. Ще пуснем поредица от първи книги като се започне от Ботев до Вапцаров и след тях.
Разбира се, икономическите проблеми притискат издателството. Трябва да представим печалба от 700 000 лева. За да уравновесим поезията, като цяло, която излиза в смешно малки тиражи, пускаме някой криминален роман в повече. Освен това решихме да прекратим чучурчето на огромните тиражи за някои автори.
От следващата година ще излязат в 3 тома - Дюренмат (1988), Чейз и Жорж Сименон, и Агата Кристи (1989) в 150 000 тираж. Така ще имаме възможност да съберем пари, за да издадем вашите книги.
В издателството научната фантастика е все още като доведено дете. Затова ще подготвим двутомници с научна фантастика: през 1988 - Станислав Лем, а през 1989 - Айзък Айзимов, разбира се, с нови неща. Търсим млади автори за библиотека „Смяна", пишещи научна фантастика.
Нашите издатели и редактори са претоварени. В издателството работят 106 човека. Решили сме твърдо персоналът му да бъде намален значително. Има редактори, които седят, пият кафе по цял ден, четат преса, отиват си и редактират по две книги в годината. Това трябва да се прекрати. По-трудният въпрос е за качествения състав на редакторския апарат. В България всички редактори са и писатели. Или, в момента, в който са станали редактори, са прописали. Мисля, че трябва да се престане с тази практика. Принудихме се да свалим много книги на възрастни поетеси, които в момента са и редакторки.
Обявихме конкурс за роман на младежка тема без хонорар. Ще дадем само една значка, малка като калинка, но за сметка на това допълнително ще увеличим тиража на 30 000 броя на спечелилия роман, разбира се, с риск. Ще дадем само една награда. Конкурсът ще носи названието „Аз съм". Какво означава това? Това означава, че аз присъствам, че ме има на този свят.
В литературата ни отдавна няма създаден образ, който да бъде мащабен, верен. Вярно, ходи сега един аутсайдер в нашите разкази и този образ преобладава. Но не е типичен, а само фотографска снимка. Заповядайте, участвайте в конкурса! Журито е определено, но то не знае още, че е жури. Когато дойде времето ще бъде заключено в една вила в Банкя и за два дни ще трябва да изчете всички постъпили ръкописи. Ако тази награда получи един Андрей Гуляшки, например, това означава, че нещо не е наред. Романът, който ще получи наградата, ще бъде определен по напълно честен начин.
Сега нещо за вашите изяви.
Има ред млади автори, които по една или друга причина са били отлагани и задържани. Получи се така, че през 1988 година ще излязат само 8 първи книги, но така настояват редакторите. Ще направим всичко възможно летвата да бъде вдигната доста и никакви писания и доноси няма да ни повлияят. За да бъде чиста и реална обстановката при предлагането на ръкописи, ще се върви към анонимно и публично обсъждане на текстовете.
Ще започне да излиза ново списание за криминална литература под егидата на Юлиан Семьонов и Жорж Сименон със заглавие „Енигма". Ще издадем и поезията на Богомил Райнов, който ни даде своята стихосбирка, плод на 23-годишен труд. За подобна самовзискателност ще кажете: за него е лесно. Той е..., но разберете, че книгата е нещо много свято.
А сега очаквам вашите въпроси.
ДЯНКО ДЯНОВ: Ще бъде ли променено оформлението на първите книги и ще има ли издаване на млади автори с пиеси?
НИКОЛАЙ ПЕТЕВ: Аз също имах забележки към художниците. Те ме убедиха, че оформлението било много хубаво, че не съм разбирал някои неща. Книгите ще имат пейзажни снимки. Скоро ще излязат Иван Ненков, Стоян Славов, Любомир Захариев, Цанко Лалев. Кориците им ще са с чиста фотография, но всяка ще е различна.
Що се отнася за въпроса с пиесите, пиеси не излизат при нас. Според указанията на „Българска книга и печат" младежките издателства нямат право да издават пиеси дори и на млади автори. Главно по икономически причини. Издаването на пиесите убивало престижа на онези, които се играят в театрите. Всеки можел да си купи пиесата, да я прочете, вместо да ходи на театър.
ВАЛЕРИ ДИМИТРОВ: Искам да попитам за подбора и критериите на първите книги. Нормално ли е това разминаване между преценката на журито и на читателската аудитория?
НИКОЛАЙ ПЕТЕВ: Сдружението „Българска книга и печат" е решило, че една книга, престояла 90 дни по книжарниците, е вече залежала стока. Обиколил съм света и по всяко време на витрините на книжарниците може да се види, например, книга на Виктор Юго. Но в нашата страна, ако Ботев е престоял на витрината 90 дни, го смъкват като залежал.

www.studenthouse.bg

По принцип, книгите на млади автори не стоят. Тиражът е малък. Например, критиката на Савчо Савчев е излязла в 800 тираж. Един съвет от мен. Може да не се трудиш много над книгата си, но се потруди над анотацията си. Колкото е по-интригуваща, толкова по-голяма е вероятността да я купят. Нашата публика не е ориентирана. Още повече към младите автори. По света има специална рекламна критика, която се занимава с това, да убеди читателя да купи дадена книга. Ние разполагаме само с едно студено и равнодушно съобщение в „АБВ" за

новите книги, със слаби текстове, от които читателят не получава никаква информация.

ДИМИТРИНА КЮРКЧИЕВА: Въпреки че от няколко месеца сте директор, какъв е критерият за тиража? Каква е информацията за залежалите книги, които се разкъсват и унищожават?

НИКОЛАЙ ПЕТЕВ: Преди един месец получих списък на 700 автори. Това бяха залежали книги, част от които избрахме за подаряване, а 200 отидоха за претопяване. След няколко години най-късно ще се промени системата на тиражиране. Сега как става това? Пише се анотация, слага се в каталога. Каталогът заминава по книжарниците. Книжарките като видят по-интересно заглавие (много често гледат да са любовни романи), пращат по свой избор заявки. А трябва да стане така, че издателството да решава какъв тираж да имат книгите. Никой друг не знае качествата на определена книга, освен издателите. Това е единствено най-правилният път за тиражиране. Можем понякога да пускаме и допълнително бройки към тиража ако, разбира се, книгата се изкупува.

ПЕТЪР ПАРАШКЕВОВ: При какви случаи оценката на специалиста е по-важна от тази на читателите?

НИКОЛАЙ ПЕТЕВ: Понятието „народна" оценка, което ползват някои критици, е разтегливо понятие. Една книга с любовни стихотворения се разпространява преписана на ръка въпреки, че е излязла, да речем, в 20 000 тираж. В същото време - книжарките, за същата книга, искат 724 бройки. Това не е ли народна оценка? Третата, „народна" оценка е на издателствата, които трябва да се съобразяват с книжарката, подала 724 бройки, с момичето, преписало на ръка любовната стихосбирка, т.е., ролята на редактора е роля на едно своеобразно същество, което няма власт, няма право. Може само да предлага, но не и да определя, а и литературната ни критика не е винаги на висота. Първо - възрастното поколение е щастливо, то чете само хубавите книги. То почти не отрича, а това е лошо. Тогава кой остава да критикува? Второ - средното поколение в критиката, тези, които останаха, не са според мен, истински литератори. То, като че ли е по-равнодушно. Няма и особено големи идеи. Съсредоточава се главно върху изпипването на текста. Трето - по-младите поколения са хора, които отричайки искат да направят кариера. Няма откривателство в неговите писания.

КОНСТАНТИН ПАШКУЛЕВ: Смятате ли, че книгата „Робинята Изаура" ще излезе?

НИКОЛАЙ ПЕТЕВ: Тя излиза. С нея, може би, ще решим някои финансови проблеми.

Да се върнем пак за малко към рекламата. Сетих се, че нашият събрат Валентин Пламенов е измислил собствен начин за реклама. Ходи по книжарниците и пита: „Да сте получили книгата на Валентин Пламенов?" Книжарките се подават лесно на внушение. Изключително важно нещо е да си книжар.

АНРИ КИСИЛЕНКО: Каква е по-нататъшната посока на сборника „Фантастика"?

НИКОЛАЙ ПЕТЕВ: За сборника има противоречиви мнения. Людмила Стоянова в „АБВ" обясни концепцията на този сборник. Сборникът трябвало да повдигне качеството си. Освен да съдържа чужди имена, трябва обезателно да има и млади автори. Очертават се три групи фантасти, които воюват помежду си. Но сборникът ще продължава да излиза.

МАРИАНА АТАНАСОВА: Мислите ли, че е назрял образът на съвременния герой?

НИКОЛАЙ ПЕТЕВ: Търсим писател, който да вижда една крачка преди нас, в бъдещето. А вие, доволни ли сте от редакторите в издателство „Народна младеж"?

ВЕСЕЛА ДИМОВА: Може ли млад автор да илюстрира своята първа книга?

НИКОЛАЙ ПЕТЕВ: За първи път ми се задава такъв въпрос. Защо не? Стига да може да рисува добре.

АТАНАСКА ЖОЖГОВА: Един наш колега ще бъде издаден експресно. Вярно ли е? Ще се продължи ли така, ако не се противопоставят редакторите?

НИКОЛАЙ ПЕТЕВ: Тъй като планирането върви за две години напред, ние не можем да държим ръкописите в издателството, затова се изпращат и писма на авторите да си приберат ръкописите. Разбира се, ще имаме предвид книги, носещи нещо ярко в себе си и те ще се отпечатат бързо. Най-малко след шест месеца. Знам за кого говорите. Случаят с Антон Баев не е изключение. Пускаме много млади автори. Например, книгата на Павел Станчев, който сега е войник. Първите книги белетристика са по-стабилни. Белетристите са по-изявени. Тези, които са планувани, ще излязат.

Със стихосбирките е по-трудно. Всяка година в България над 6000 автори се подписват под стихотворения. А дали някой автор, издал първа книга, ще се откаже да пише? „Заразата" май остава за цял живот.

ГЕОРГИ ЧЕРНЯКОВ: Дано поне да са талантливи и отговорни. Впрочем, това стои като въпрос не само пред нашия писателски съюз и издателските работници. Защото тук, сред тези красиви места и непосредственото творческо общуване, се родиха и „влязоха" в плана книгите на няколко млади автори.

Но утре, утре?... Ще бъде ли достатъчно само меценатството, за да се оправдае рискът пред читателя, пред народа, пред времето?

ТВОРЧЕСТВОТО - ЖИВОТ, БОРБА И СМИСЪЛ

НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Какво да ви кажа за начало?

В момента ми е малко тъжно. Аз и всички на моята възраст имаме един генерален проблем - отиващата си младост. Човек се събужда изведнъж и усеща, че по-голямата част от живота му си е отишла и му се иска да дръпне лентата назад. Това е странно, особено усещане. Понеже съм заобиколен от младостта, вие ме връщате

на вашата възраст, почти тридесет години, през 1958 година, когато бе основан Студентският литературен клуб „Димчо Дебелянов". Бил ли съм такова момче? Така ли съм мислел като вас? Въпреки всичко, живея с илюзията, че всичко в онова време пак ще се повтори, не знам къде, как и кога. Затова съм така настроен. Гледам ви... с тези малко подозрителни и млади очи... В началото Клубът беше девет души, после стана петнадесет-двадесет и пет... Малко бяхме, знаехме си всичките неща. След това животът ни раздели. Приятелите си останаха приятели. „Враговете" - врагове. Общо взето хората, каквито са на младини, такива си остават до края на живота. Чувствам, че психиката ми е същата като вашата, само че не ми отива. Отдавна не съм се срещал с млади колеги-професионалисти.

ПЕТЪР БАТЕВ: С коя критика сте имали най-голямо разминаване и по какъв повод?

НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Аз имах щастлива съдба. Издадох стихосбирка на 22 години. Излезе само за девет месеца. Редактор ми беше Добри Жотев. Стихосбирката беше любовна. За тогавашното време - дори неприлична. Някак си улучих момента. Това беше времето на Хрушчов, в което за кратко се появи един прозорец към младите. Когато говорим за Априлския пленум нещата се представят малко безоблачно. Няма такова нещо. Непрекъснато бяхме нащрек. Съвсем случайно книгата ми, писана на седемнадесет-осемнадесет години, излезе. Добри Жотев, тогава редактор в Библиотека „Смяна", е човек на който много писатели са длъжни. Два месеца по-късно, Хрушчов произнесе една особена реч, и нещата се обърнаха. И съответно, тази книга попадна под ударите на някои критици, макар че Атанас Свиленов написа възторжена рецензия за нея, дори я посочи като манифест на младата поезия. Но Веселин Йосифов във в. „Литературен фронт" излезе със статия, в която казваше, че стихосбирката била дребнотемна, двуяка.

Тогава бях далече от София. Заминах като учител в Малко Търново. Не ме интересуваше какво ще пишат за „Всичко ще изпитаме". Най-много ме радваха писмата на читателите ми. Всеки ден получавах снопове, и затова по-леко понесох критиката. С поезията нямах проблеми, но с драматургията имах много неприятности.

ХРИСТО ОБЕСНИКОВ: Като се увеличават годините на поета, променя ли се и неговата работоспособност? Някои започват да пишат много, други - все по-малко. Как е при вас?

НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Миналата година съм написал само три стихотворения. Причините са две - казвам за себе си - при мен стихотворението идва някак си като грип. Първо те втриса, усещаш че вдигаш температура. Това идва внезапно, ненадейно. И докато не напиша стихотворението не мога да оздравея. С възрастта емоциите се притъпяват. Човек е яко имунизиран и трудно се разболява. В съвременния свят той е колективно животно - дори да иска, няма възможност за усамотение. Аз почти десет години не съм имал възможност да бъда сам. Нямам навика, както правят някои, да взема отпуска и да отида да пиша. Никога не съм правил това.

ИВАН ГАБЕРОВ: Кое е стихотворението, което ви накара да повярвате, че може да се „разболеете от грип"?

НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Първото стихотворение, което усетих, че „стана", беше в единадесети клас. По-късно то влезе в сборника „Поколение". Това е стихотворението за шестнадесетгодишните. Писано е през 1957 година. То беше прието и като манифест на шестнадесетгодишните. Тогава, на тази възраст, никой не пишеше сериозно.

ИВАН ГАБЕРОВ: А кое е стихотворението, което ви наведе на мисълта, че сте достигнали границите на своите възможности?

НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: След всяко ново стихотворение съм изчерпан много и се съмнявам винаги дали вече ще мога да напиша нещо.

ДЯНКО ДЯНОВ: Разкажете нещо за пиесата на Стефан Цанев „В неделя Господ си почива". Струва ми се, че първо действие тече малко мудно?

НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Тази пиеса има особена съдба. Писана е преди пет години. Бургаският театър се стремеше да я пусне, но причините да не се играе бяха много. За Стефан Цанев тя е минал етап. Но, за да се разбере добре, искам да ви кажа, че е продължение на „Събота-23". Затова трябва да се гледа първо „Събота-23", а след това „В неделя Господ си почива". Героите и в двете пиеси са едни и същи. Само че в „Неделя Господ си почива" се срещат след Освобождението. Заради зрителите негледали „Събота-23", в тази пиеса, в първо действие, беше необходимо да има „забавен каданс" - да се въведе зрителят от предишната в новата пиеса. Трябваше да го запознаем с героите, така да се каже - едно въвеждане, една експозиция. Трябваше да заинтригуваме публиката още в началото. Така че, забавянето в първо действие, е съзнателно насочено. Беше невъзможно началото да стане по-любопитно. Иначе актьорите много честно защитиха пиесата. Водихме дълги политически разговори. Убедиха се, приеха я, играха я.

ДЯНКО ДЯНОВ: Не ви ли се струва, че инструкторът на ОК на ДКМС беше народен образ?

НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Точно този образ е в дъното на споровете. Но крайното усещане, струва ми се, че не е точно такова. Той е живял в Съветския съюз и идва в България - да пренася опита у нас. Тогава е разгарът на култа към личността. Той идва категоричен, да приложи цялата култовщина на наша земя. Идва с револвер и войници, груб и безцеремонен. Но този образ претърпява развитие. Той проумява, че нещата в една революция са много сложни.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ: Ако на вас ви хареса някоя пиеса от нас, ще я поставите ли?

НЕДЛКО ЙОРДАНОВ: Да, ако много ми хареса!

ГЛАС ОТ ЗАЛАТА: Бихте ли направил песен за преустройството?

НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Малко ме дразни тази дума. За мен това не се отнася. Ако писателят се преустройва, това значи, че е слушал другите.

ДЯНКО ДЯНОВ: Смятате ли, че има изкривяване в преустройството? Преустройството не може ли да се разбира като отпадане на догмата?

НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Вие сте свидетели на известен период. Четири-пет-шест съзнателни години имате в областта на литературата. Но не знаете много неща от кухнята на литературния живот. Въпреки всичко, това, което започва плахо и с много уговорки у нас, не може да се спре. То в никакъв случай няма да стане изведнъж, защото нашата психика не е подготвена за това - говоря общо. Например в театъра - съществуваше комисия, направо казано, цензура, от 25 души, в която бяха събрани най-големите опитни догматици, които винаги, като по поръчка, когато трябваше да се съкруши нещо, веднага се съюзяваха. Основното в обвиненията беше на идейна основа. Пиесата на Стефан Цанев беше обвинена, че поставя във вражда БКП и БЗНС, и че всички от БЗНС ще се вдигнат и възроптаят. Тази комисия е вече разтурена. Това е голяма победа. Сега, в момента, са оборкани. В Бургаския театър, поради моето твърдоглавие и общественост, сме прокарали пет-шест пиеси, които са играни само в нашия театър. За първи път ще направим пиесата на Иван Радоев „Ванчела". Изглежда някой трябва да прояви твърдоглавие, за да стане нещо. В Бургас се получи някакво щастливо стечение на обстоятелствата... И успяхме да пробием. Пристигнаха от Комитета за култура две жени - да я гледат и докладват. Гледаха, ослушваха се какво ще бъде мнението на партията и като разбраха, че е положително, си отидоха спокойни.

БРАНИМИР ДАСКАЛОВ: С какво чувство доверявате своята практика в ръцете на друг режисьор?

НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Нямам образование за режисьор. Нямах намерение да оставам в театъра. Имах приятел - Любен Гройс, с когото спорехме. Мислех че в театъра има страшен разврат. Изобщо бях голям догматик. Като отидох в театъра, обаче, разбрах, че хората там са по-искрени и открити. Постепенно ми хареса. Написах пиесата „Ние не вярваме на щъркели". И заради нея бях наречен от критиката „шпионин". Втората пиеса написах през 1968 година. Тогава казаха, че съм искал да предизвикам с нея чешки събития, у нас.

С пиесата „Ние сме на 25" се явихме на конкурс в София. Специално запазих за тогава този спектакъл, за да го гледат хора от нашето правителство. Бях на 25 години. В Народния театър, преди представлението, не можахме да си направим репетицията заради милиция и телевизия. Бяха дошли членовете на Политбюро. След първата част, антрактът продължи 30 минути. В ложата определена за Политбюро, никой не влиза. Не можем да започнем. По едно време влязоха. И така... продължихме. Свърши. Ложата се изпразни моментално. Публиката се смути. На другия ден във вестник „Народна младеж" излезе критична статия, в която се казваше, че съм пропагандирал апокалипсиса на социалистическите идеали сред младежта. За тази пиеса обаче, получих наградата на град Бургас. Един месец по-късно ме извикаха в Окръжния комитет. Веднага трябвало да напусна театъра. Влиял съм зле. Необходимо ми било малко да попътувам, да видя свят. Тогава министър на културата беше Павел Матев. Два месеца проточи заповедта за напускането ми и така ме спаси. Винаги е имало и такива хора.

На всеки пет години има Национален преглед. През 1974 година „времето" започна да „омеква". Написах пиесата „Любов необяснима". Прочетена, тя е много по-опасна от „Ние сме на 25". Така или иначе, я разрешиха, но никой в Бургаския театър не искаше да я поставя. И тогава си предложих услугите да опитам да я направя сам. Директорът се съгласи. Събрах артисти - ентусиасти. Репетирахме в извън репертоарния план. Работих почти пипнешком - никога не бях се занимавал с режисура. Публиката пое спектакъла и получих Втора награда. Тогава ми дадоха свидетелство за режисьор. Голяма красота е режисурата. Удоволствие е да „мачкаш" актьорите. Имаме добри режисьори: Асен Шопов, Младен Киселов, Красимир Спасов, това са хора, на които спокойно мога да си дам произведенията. Разбрах, че едно е пиесата, друго е спектакълът. Един режисьор може от една пиеса да направи каквото си поиска. Беззащитно нещо е драматургът. Страшно много зависи от режисьора.

ВАЛЕРИ ДИМИТРОВ: Не се ли чувствате разпилян?

НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Не! Правя това, което ми доставя удоволствие. За повечето от хората работата не е удоволствие, а средство за препитание. За мен е обратно. В този смисъл съм разглезен човек. През цели си живот съм правил това, което ми доставя удоволствие. Имах тежки периоди за препитаване... Ужасно е, когато млад творец няма насреща си съпротива. Когато няма никакви проблеми с печатането. Даже, когато сте безпроблемни, сте длъжни сами да си ги създадете.

ДЯНКО ДЯНОВ: Не може ли театрите да носят името на някой жив режисьор?

НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: За съжаление, у нас, това почти не може да стане. Добрите режисьори се броят на пръсти. И всички живеят в София. Би било голяма битка на кого от режисьорите ще носи името на театъра. Трудно е да се каже коя е ярката фигура. А в провинцията няма добри имена. В България всичко се концентрира в София. Не може да се работи сам. Трябват единомишленици, които да решат да останат на място. Едни от най-добрите актьори нямат образование от ВИТИЗ. Имаме такива и в Бургаския театър, много добри актьори, които не са завършили ВИТИЗ... Виж, при руснаците това може да се получи. Те са луди за театър. И ходят на всякакъв театър. Там може! Там е изострен силно интересът към новите неща.

МАРГАРИТ ЖЕКОВ: С кого работите по-лесно - със съвременен драматург или с преводен?

НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Бургаският театър е поставял най-различни пиеси. Правил съм различни постановки. В практиката си винаги съм се поставял на мястото на драматурга. Сякаш аз съм я писал. И от тази позиция съм правил преработките. Около постановката на Хамлет имаше много спорове. Бях се поставил на мястото на Шекспир. Питах се - защо я е писал? Какво е искал да ни каже? Как бих постъпил, ако бях Хамлет? Позволявам си доста волности.

ДЯНКО ДЯНОВ: Какво ви е отношението към театъра на абсурда?

НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Той е класика. Ние не сме запознати с него. И затова никой не се опитва. Все не ми остава време за това. А и много е съмнително, че ще има публика. Бих се опитал да го направя консумативно. Струва си, ако влезе публика. Тези пиеси дават възможности за игра върху текста. Те са повече към есето, приказката,

разговорката, а вътре, между текста, може да се направят много други игри, за да се хване публиката. Но театърът вече върви към здрав, жесток реализъм. Жестоката истина за живота. Така е и в киното.
ГЛАС ОТ ЗАЛАТА: Какво е мнението ви за българските кинорежисьори?
НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Работил съм в киното, но след две години се отказах. Нашите режисьори се напъват да делят мегдан със световните кинорежисьори. И стават смешни. Харесвам филмите със здрав сюжет, остри теми. Както на Николай Волен. Той почва от нещо нормално, умно, истинско. Също и Георги Дюлгеров с „Авантаж". Но покрай тях има голяма гвардия режисьори, които искат да смаят зрителите, а те - по средата на филма, си излизат.
ИВАЙЛО КИЦОВ: Задължително ли шедьоврът лежи само на здрава традиция?
НЕДЛКО ЙОРДАНОВ: Дори и Фелини има за основа нещо достоверно. Разбира се, пак има търсения, но опрени на нещо истинско.
ХРИСТО ОБЕСНИКОВ: Бихте ли поставили пиеса с много силна личност?
НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Даже да взема такава пиеса, бих показал слабостите на тази силна личност.
ХРИСТО ОБЕСНИКОВ: А на Левски?
НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Също. Силна личност, с всички тревоги, страдащ, обикновен, който вижда краха на цялата си дейност, задава си въпроси: „Къде сбърках? Каква е моята вина? В кого се излъгах?" Прави си собствен автосъд. Това може да хване хората. Силните личности можем да ги гледаме на паметници.
ПЕТЪР БАТЕВ: Познават ви повече като поет. Кое доминира у вас?
НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Занимавам се с театър. С поезия много малко. Тази година съм написал само едно стихотворение.
ГЛАС ОТ ЗАЛАТА: Ще ни го кажете ли?
НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Да, ще ви го кажа. Доста стихотворения не съм искал да покажа. Докато пиша много си играя, поправям. В момента, в който го напечатам на машина и дам за публикуване, не го пипам. По принцип, това не е общоприето. Но не мога по друг начин. Струва ми се, че ще го разваля.
АЛБЕНА ВАЧЕВА: Какво е мнението ви за днешната женска поезия?
НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Мисля, че се пише интересна женска поезия. По наше време жените не пишеха така.
ИВАЙЛО КИЦОВ: Каква е връзката между поезия и театър?
НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Най-тежка и отговорна е работата между режисьора и художника, които трябва да измислят сценографията. Сценографията - това е поезията в театъра!
ИВАЙЛО ТОДОРОВ: Какво ще кажете за движението „Поети с китара"?
НЕДЯЛКО ЙОРДАНОВ: Булат Окуджава е много притеснен, че го сочат за поет с китара. Той има много интересни исторически романи, стихове, освен това е чудесен стилист. Като беше гост на Бургаския театър, изнесе рецитал, който записахме и му подарихме записа. Тогава той каза, че за първи път му се прави запис. Докато Висоцки е образец за поет с китара.
При нас няма традиции. Движението „Ален мак", според мен, върши големи поразии. Там става пълна галиматия. Смята се, че текстът непременно трябва да бъде политически, вкарват допълнителни неща - оркестри, групи...
Поетът с китара трябва да бъде именно поет с китара.
...Но, благодаря ви, че ме изслушахте. За мен разговорът с вас беше много полезен и интересен.
НЕ МОЖЕМ ДА ЖИВЕЕМ И ДА ПИШЕМ, КАКТО ВЧЕРА...
На Осми декември 1986 година - празника на студентите, литературните творци от висшите учебни заведения в страната, се събраха на традиционната си творческа среща с ръководството на Съюза на българските писатели, на СУ „Климент Охридски", с преподаватели от други висши учебни заведения, изтъкнати писатели, художествени ръководители на литературните клубове, представители на младежки издания.... Традиция е, освен голямото литературно четене на студентите пред ръководствата и поздравленията на университетските преподаватели към тях, и председателят на Съюза на българските писатели Любомир Левчев да произнесе тържествено слово пред студентите-писатели. През годините срещата винаги е била в ресторанта на Съюза на българските писатели на ул. „Ангел Кънчев" 5.
ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Драги приятели, нашите скъпи гости, които говореха преди мен имаха талант и ум да говорят кратко. Но времето е особено. Тази вечер има студентски бал в НДК, не искам да ви лишим от него, не че ви гоним, напротив, който желае може да остане колкото иска. Интересно, думата „бал" откъде идва? Тя е санкритска дума, която значи сила, оттам е останало във всички езици - означава още вълнение, успех. Частичката „бал" идва и от балгар, а оттам и България. „Бал" значи и дом. България е дом на силата, сигурно духовната сила, а може и физическата, но откъде идва студентската дума за бал - не зная.
На едно място Монтен казва, че правилото да мълчиш е голяма привилегия. Във времето на Монтен, привилегия е значело нещо друго, не както сега. Привилегията да мълчиш, според Монтен, е първо - да мълчиш, за да чуеш нещо умно и второ - да мълчиш, за да не кажеш някоя глупост. Министър Илчо Димитров, който преди малко ви поздрави с празника, и когото бих нарекъл, ако ми позволите, стар мой приятел, защото го помня млад, все така хубав и строен, тогава беше редактор във в. „Народна младеж". Беше ми поръчал да напиша един очерк за рубриката „Героично поколение". Аз седнах и написах за един мой сродник, който се казва Стилиян Николов Пешев. И изкарах няколко лева от кръвта на този мой сродник, за да почерпя любимата си с един коняк
Защо правим нашите срещи? Би било трудно да отговоря с някаква точна дифиниция. Осем години подред имах желание да ви видя съвършено реално. Във вашите лица виждам бъдещето. Всичко друго е нереално. Може да бъде гениално, глупаво или погрешно, но не почива на реалното. Виждам необикновено количество нови лица и това ме радва. За първи път, от толкова години, болшинството са дебютанти в нашите срещи и това не е

случайно. Ето, гледам ви и си мисля - такова е времето, епохата. Ние изведнъж се срещаме с огромно количество нови действащи лица във всичко, в живота на човечеството.

Говорят за ново мислене, революционно мислене. Ние имаме своя, наша, със собствени проблеми, перестройка. Как е в българската литература? В Съветския съюз литературата кипи и бушува. Вестниците и списанията се търсят и продават на черна борса. Излизат книга след книга - силни, интересни. Възкръсват Пастернак, Гумильов... А в нашата литература? Опитваме се да подражаваме. Оказа се, че в последните 30 години сме свършили някои неща, които ни пречат да бъдем гладиатори. Нямаме такива книги, които да хвърлим на арената. Неиздадени книги има и ще има в цял свят. Не можем да ги изстреляме като явления, като духа в бутилката. Това добре ли е или зле? Зле е. Защото ние трябва сега да ги напишем. Няма кой да ни свърши работата.

През 1956 година бях студент като вас. През зимните месеци тичах по тъмно към университета, купувах вестници, влизах в студентската аудитория и започвах да чета. Същото правеха и другите. Аудиториите бяха бели от вестници. И професорите ни завиждаха, че можехме да ги четем. Книгите, като всичко друго на този свят, се раждат, живеят и умират, дори и най-добрите потъват в Лета. Никога в историята не са умирали толкова много книги за толкова кратко време. Много писатели се отказваха някога от своите книги. Това беше и световна черта. В литературата се почувства вакуум от момента на отказа - докато се появят новите. Този вакуум всмука някои писатели.

Има ли сега вакуум? Няма. И в известен смисъл това не е във ваш плюс. През тези 30 години никой не се отказа от книгите си. Защото сега това, което става естествено, произтича от априлското поколение. Не можем да живеем и да пишем както вчера, но от книгите си не се отказваме. Вярно ли е, Геронтиев?

БОРИСЛАВ ГЕРОНТИЕВ: Вярно е, засега поне е така.

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Ето, това е нещо, което е реалност днес.

Връщам се от път. Бях на едно заседание в Париж да обсъждаме създаването на нова дисциплина в света - специалността „глобални идеи". Каква да бъде тя? Дали да бъде за студенти от първи курс или след дипломно образование? Дали да е национално или интернационално? Основният проблем, който разисквахме бе създаването на кадри притежаващи умението да мислят по новому. Това не е само наш проблем. Това е световен проблем. Това че пред нас остро стои той, значи че сме в авангарда на нашето съвремие. На вас ще ви предстои да превърнете новото мислене в художествено мислене. Проблемът е и морален. Може би ще създадат специалност в Сорбоната. И може би някой от вас ще отиде да учи там. Но какво ще научи повече? По-скоро ще стане дума за изчистване от излишни глупости, илюзии, от това, което знаем. Някои футуролози смятат, че през 90-те години трябва да въведете ново мислене в материалната сфера. Като притежавате нова ценностна система, вие ще преоценявате всичко. Горбачов каза, че новото мислене винаги се е пораждало от ваши научни открития, а не от литературата. Оттам идва абсолютно новото мислене. Пътят е дълъг. Но да стигнеш до новото мислене, колко кръв трябва да се пролее? В течение на вашата младост ще се промени животът до неузнаваемост. Не се знае как цивилизацията ще издържи този сблъсък. Но вие ще носите новите отговорности.

Съюзът на българските писатели е самоуправляващ се колектив и самоиздържащ се, още отдавна. През 1942 година, тогавашният председател на Съюза Стоян Чилингиров, един ден приема Георги Караславов в кабинета си, който му казва: „Трябва да спасите Младен Исаев от смъртната присъда". Чилингиров се обажда на Богдан Филов, тогавашния министър на просветата, за да го помоли да го спаси. А той казал: „Ще те послушам, но да знаеш, че след няколко години, твоите младенчовци ще ни отрежат главите!" Общо взето, това е съюзът. Съюзът на българските писатели преди 9-ти септември е имал привилегии. Една от тях, например, е членството в СБП да се зачита за диплома за висше образование. Това е било епохата на неграмотните писатели - Ботев, Славейков, Яворов. Сега те са къде-къде по-грамотни от нашите писатели, някои от които са с по две-три висши образования.

Веднъж се обадих на ректора да ходатайствам за един талантлив човек, който заслужаваше, но не можеше да издържи кандидатстудентските изпити. А ректорът ми отговори: „От тази година, вече няма привилегии за никой!"

Друга привилегия на членовете на Съюза на българските писатели е била тази, че те са могли да пътуват безплатно из Царство България. Но писателите имат привилегия да пътуват безплатно от смъртта към безсмъртието.

Ако искате да имате тази привилегия, заповядайте.

Наздраве!

ВРЕМЕТО, ВЯРАТА, ЕНТУСИАЗМЪТ...

На 11 декември 1986 година, поетът Любомир Левчев се срещна със 130-те участници в XIII Национална конференция на студентските литературни клубове от страната, които представляваха 11 студентски града, 22 висши и полувисши учебни заведения, 15 литературни клуба. Творческият диалог „Времето, вярата, ентусиазмът", е двустранна среща, която се проведе в Кабинета на младите писатели-студенти „Димчо Дебелянов" в Централния студентски дом на културата, пл. „Народно събрание" 10. Основна тема беше „Поетът, времето, отговорността". Творческият диалог бе воден от поета Любомир Левчев. Срещата бе открита от главния художествен ръководител на „Димчо Дебелянов", литературният критик Георги Черняков.

ГЕОРГИ ЧЕРНЯКОВ: Приятели на едно от най-необяснимите и най-почитаните изкуства - поетическото слово, рицари на дръзките идеи на богомилската роза и революционния червен карамфил, днес ни е събрала магията на тази чудесна болест - въображението, което превръща мислите, чувствата, страстите, образите на човека, в прости и насъщни думи, наречени поезия.

Времето, вярата, ентусиазмът - това е нашият двустранен творчески диалог с талантливия, вечно неспокоен, полемичен и откривателски устроен поет на революционната дързост Любомир Левчев, който ще даде отговори на всичките ви въпроси. Питайте.

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Да, поезията не е професия!

ГЛАС ОТ ЗАЛАТА: Всеки експеримент има и бели мишки.

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Дали трябва да има бели мишки?!... Писачът на стихове напомня ученитe, изобретяващи опасни лекарства. Пастьор, както знаете, е изобретил лекарство против бяс. И първо го е изпробвал върху себе си. Защо тогава толкова поети остават живи? Защото не всичко преминава през сърцето им. Ще ви напомня, хората винаги са се страхували от заклинания, защото те се сбъдват. Човек трябва да има страх от думата. Без експерименти няма творчество. В нашия век, в самите нас, в историята, е заложен свръх експеримент, ние сме като в колба.

ВЛАДИМИР ПАЗДЕРСКИ: Можем ли да приемем поезията като чума? Дали ние можем да бъдем заразителите?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Във всеки случай, поезията е бяс.

ГЛАС ОТ ЗАЛАТА: А ще намерят ли ваксина?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: На път са. Защо? Притежаваме лошия рационализъм, който ни предпазва. Даже и сега тече спор - може ли да се прави машинна поезия? Може. Има мощни машини за производство на поезия. Аргументи - производителите са агенти на големи фирми за електроника. Както техниката удължава ръката, така компютърът удължава мозъка. В компютъра се влагат определено количество думи - например, думите ясен, тъга, злато, любима, кръв. Кодира се поетическата форма - например сонет. Колкото е по-сложна формата, толкова по-лесно компютърът произвежда. После се кодират рими. Натиска се копче и... излизат всички варианти на сонета. Избирате си един и се подписвате отдолу: „Аз и машина АХН-3, сме авторите." Направен е опит. В една кутия се слагат пет стихотворения, написани от компютър и пет стихотворения, написани от човек. Трябва да се познае кое стихотворение от кого е написано. И може да се познае. Компютърът произвежда сиви, скучни и безинтересни стихове, в които няма гениалност. Може би това ще „излекува" човечеството от беса, наречен поезия.

АТАНАСКА КУЗМАНОВА: Има мнение, че най-напред е изнамерена ваксината, а след това е призната самата болест.

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Може би е така. Поезията е плод на метафоричното мислене, което се развива успоредно с точното мислене. При точното мислене думата е равна по себе си. При нея няма грешки. Това е довело до точните науки. При метафизичното мислене думата не е равна на себе си. В науката, например думата „вода" значи само вода под формулата H2O, и нищо друго. В изкуството - вода, е например, боклук, чистота, вятър, мъгла, прозрачност, жажда. Тя носи сама за себе си огромно количество смисъл. Метафората носи богатството на езика и мисълта. А това значи, че метафоричното мислене е дало много на човечеството.

ТЕОДОРА СТАНОЕВА: Променя ли се или не, социалната функция на поезията, или нейната форма? Накъде върви младата поезия?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: На световната писателска среща ние провокирахме велики личности да говорят за бъдещето. Времето опровергава най-добрите прогнози. Познавам теоретичните трудове на Сталин. Той твърди в „Икономически проблеми на социализма", че когато човек навлезе в безкласовото общество, класовата борба ще бъде заменена с борба с природата. Би следвало да се борим с природата. Но нито е настъпил комунизмът, нито се борим с природата. Хората все по-малко смеят да направят точна прогноза за човека в бъдещето. За петрола, например, се правят прогнози. За въздуха - дали ще има кислород - също. В САЩ се работи с розова и черна прогноза. Рейгън работи с розовата, тоест, казва, че петрол ще има. Но това не е прогноза за човека. Затова, каква ще бъде поезията, значи че ме питате каква ще бъде душата на човека на бъдещето.

В Южна Франция е живял д-р Нострадамус - лечител на чумни епидемии. Прилагайки велики открития от древността, той е открил изгарянето на трупове, за което е обявен за спасител на Франция. Прочитайки „Утопия" на Томас Мор, същият доктор обърнал учението му. На принципа на мътното тълкуване може да се измислят невероятни неща и да се каже всичко. Ето ви две прогнози. Аз, като момче на Томас Мор, го подкрепям. В близкото бъдеще (искам да ви кажа, че въпросът не ме изненадва, задаван ми е и друг път, това не означава, че ще отговоря точно), доколкото познавам поезията на миналото, не се е променила нейната същност и форма. Поезията няма истинска форма. Тя може да не се пише. Може да съществува като идея, звук, мълчание и най-накрая - като графика. Тя има вълнообразно движение. Но винаги съществува, макар да няма големи промени. „Антология на любовната лирика" започва с египетско стихотворение - фантастично стихотворение! - бял стих, свободен стих. Това не е странно, тъй като и човешката душа не се е променила. Променила се е действителността около нас - имало е мулета, сега има трамваи. Това се е променило.

ГЛАС ОТ ЗАЛАТА: Метафората се е променила!

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Същността на метафората се е променила.

БАЛЧО БАЛЧЕВ: Моделът, според Далчев, е средство за изява на художествеността. Явленията са израз на собственото аз.

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Мисля че сте прав! Но да завърша мисълта си. Първо, някакви големи промени във формата не предстоят. Доколкото поезията не излиза от цикъла си, това можем да го наречем експеримент. В следващия цикъл ще се стреми повече към академични форми, отколкото към авангардността. (Макар че съм авангардист!). Ще се стреми към чистотата. В световната поезия сега има облак на псевдомисъл, тъмни места, нямащи аналогия в живота и затова обеднява. Чувствата се засилват, но самата тя обеднява. Вашата поезия ще стане по-ясна и тук има връзка с класиката. Яснотата е знак на класиката.

Наремето, с моя другар и приятел Атанас Далчев, се разхождахме из паркове. Живеехме в два съседни блока. За да го слушам, отивах и го вземах от работа. Говореше умно, не бъркбори като мен. Обичаше Монтен, Паскал. Когато по-късно стигнах до Хегел, разбрах, че той изобщо не ги е признавал за философи. Питах Атанас Далчев: „Бай Атанасе, защо толкова ни подкрепяш?", а той казваше: „Надявам се, че някой ден това, което правите, ще се разпространи и тогава моят класически стих ще стане модерен, а вие - демоде."

Не можем да си представим социалната функция на поезията в миналото. „Ад"-ът на Данте е политически памфлет. Днес не можем да стигнем до този политически смисъл, който е съществувал тогава. Днес почти нищо не можем да разберем какво е ставало в онова време.

ИВАН ЖЕЛЕВ: Приемаме че средно интелигентният човек може да стихоплетства. Смятате ли, че можем да говорим за поезия, която пишат 20-30 000 поети, а с течение на времето те да станат 3 милиона и да се получи нещо като поетически строй?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Ако допуснем, че поетическият език ще стане масов за бъдещото човечество, то тогава наистина ще се превърне в чума. От тази чума са се пазели и се пазят хората. Не случайно нашите ханове първо са изгаряли книгите, за да не се опорочи армията. Това е възглед на някои хора и днес. Хердер е казал, че на един определен период човечеството е говорило на езика на поезията. Не стихът е следствие на културата, а обратно. Към това са го навеждали открития от древността. Изследвайки това, учените са доказали, че говорът не може да се отличи от фолклорната поезия. Поезията е сантиментален остатък от миналото на човека.

Ще започнем всички да пишем стихове. Ние, у нас, разпространяваме такива документи, например, че сме страна на художествената самодейност, развиваме естетическото възпитание, всеки човек да стане и обект, и субект на изкуството.

Е, добре! Всички ще пишат стихотворения и никой няма ги да чете!

ЦВЕТАНКА РИЗОВА: Има ли право читателят, човекът, поетът и председателят Левчев да прилага желязна ръка, за да помогне на някой талантлив човек?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Това е мое право и задължение. Обвиняван съм, че съм го правел повече, отколкото трябва. Помогнеш ли на някого - тълкува се като корист. Предпочитам да не познавам човека, на когото помагам. Нямам чувство за добрия самарянин. Но имам и такива грехове.

АНТОАНЕТА ДИМИТРОВА: Каква е разликата, която правите в този смисъл между нас и вас?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Като цяло на нас повече са ни помагали, отколкото на вас ви помагат. Това е парадоксално, но е така. Какво имате вие - хубави дрехи, добро ядене, повече информация. Ние страдахме от информационен глад, вие - от информационен шум. Това са две болести, но коренно различни. Може би самото общество се грижи, уж, за вас, но вие получавате абстрактна грижа, а ние получавахме индивидуална. Предпочитам добрата дума - пред добрата дреха, умната дума - пред добрата книга. Това е било наше предимство. Защо? Бяхме военновременно производство, деца, които гледахме войната. Аз не съм мизерствал. Имал съм добро детство. Не сито. А добро. Ако едно дете в действителността е заобиколено с обич, това е голям шанс за него и му помага до края на живота. Дори не нежност. Тя е лигава работа! Не! Обич! Живял съм малко след първите си седем години като безпризорен. Обществото имаше гузна съвест. Може би ентропията прави човека по-студен.

Получавахме подкрепа, разбира се! Викаха ни „Дръжте се, момчета, вие ще успеете!" Това бяха годините на Априлския пленум - трудни и славни! Точно тогава имахме силна творческа подкрепа. Не само от Атанас Далчев, но и от Добри Жотев, който много ми е помагал, Давид Овадия - също. Като ви слушах, онзи ден, на срещата в Клуба на Съюза на българските писатели, чух много самодейни работи, но имаше и немалко интересни. Не съм завистлив. Лош съм, зъл съм, но не съм завистлив. Иначе бих ви завидял, затова, което имате, например затова, че сте млади.

ДИМИТРИНА КЮРКЧИЕВА: Говори се, че част от стихосбирките на първи автори, които излизат в последните една-две години, са твърде слаби книги. Вие какво отношение вземате, можете ли да обясните?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Без да си приписвам заслуги, мисля, че ние, нашият екип, се опитахме силно да увеличим броя на книгите на млади автори. Особени заслуги затова има Евтим Евтимов. По мое време издателство „Народна младеж" издаде само три стихосбирки, моята, на Дамян Дамянов и... не си спомням третия, и три стихосбирки издаде издателство „Български писател". Това беше 1957 година. Днес, годишно се печатат 10-12 стихосбирки само в издателство „Народна младеж", даже ги правят луксозно, в една кутия. Има нови издателства във Варна, Пловдив, и на други места, т.е., излизат три пъти повече, отколкото по мое време. Срещахме укор, че това не е правилно, че сме флиртували с младите. Правя си и илюзия, че ще се появят нови таланти. Ако вашето впечатление е, че са лоши книгите, това означава, че работата не е само в количеството. Рискувам да се самоубия като кажа, че няма талантливи книги. Нямам данни, че е задържана книга на талантлив автор. А какво е задържана книга, питайте Биньо Иванов. Ако знаете за такива книги, подскажете!

ДИМИТРИНА КЮРКЧИЕВА: Ганчо Мошков, например.

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Да, така е. Но скоро ще ходим в Шумен, ще се видим и с Ганчо Мошков. И с Илко Ирманов. Илко Ирманов не е ли талантлив? И вие ще помагате...

ТЕОДОРА СТАНОЕВА: Каква е социалната функция на поезията? Ние знаем във философския й смисъл какво е поезията, а в социалния смисъл - не знаем.

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Вие имате и друга страшна задача. Предстои ви страхотна, жестока битка, която вероятно ще ви погуби - борба с масовата информация. В булевардното списание, наречено БТА (макар, че и аз го чета, и е интересно) имаше цитат, в който се казва, че в САЩ 20% от населението чете по една и повече от една книга годишно. 20% от тази огромна страна, това са около 40 милиона читатели на книги. При допитването се

оказало също и това, че само 40% имат желание да напишат книги. Ужасяващ факт. Друго - вторичната неграмотност. Хората не пишат и не четат, поради това, че има телевизия, техника. Каква поезия ще пишете за тези хора?!

ТИХОМИР ТОШЕВ: Имаме ли право ние да заставаме от името на тези хора? И защо да пишем тогава?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Скъпи приятели, аз нямам тази увереност, защото не съм толкова глупав. Поетът има право на всичко. Това е ужасно! Страшно е да си свободен. Повечето се отказват от свободата и се връщат в клетката. Свободата е право на избор. В мига, в който го направите, тя престава да бъде свобода, защото трябва да се отговаря. Поетът има право на всичко. Можеш да кажеш например: „И ще умра на твойте барикади!", а после те питат защо си жив. За вас достатъчно велика функция е да учите хората да говорят и да живеят красиво и честно. Успоредно с това се говори и с планини демагогия.

През 20-30-те години големи буржоазни демократи се присъединявали към нашето движение. Защо? Пикасо също се пише комунист. Мисля, че Анатол Франс запитват какво ще каже за класовата борба във Франция, а той отговорил: „Да, моят класов враг е глупостта!" И при вас е така - лъжа, демагогия, глупост, срещу която трябва да се борите. Нима е малко?!

ПЛАМЕН АЛЕКСАНДРОВ: Знаем, че стеснен читателски кръг чете поезия. Как виждате нейното бъдеще? Поетът, който не вярва в бъдещето може ли да вдъхновява?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Голямата поезия винаги е социална. Самата красота има социална функция. Тя самата, веднага застава на другата страна на барикадата. И често пъти, когато не може да се ориентирате, ориентирайте се по красотата. Поезията има много хватки, и често, много ефектни. Атанас Далчев казваше, че през 40-те години, са ги развеждали като мечки, за да четат патриотични стихотворения. Един като кажеше „Бяло, зелено, червено, нашето знаме се вей!" и салонът гръмваше от овации. Искреността в изкуството не е равносилна на искреността в живота. Направен е веднъж експеримент, кой ще опише най-добре думата „буря". Балзак през цялото време спал. После станал и написал най-доброто за бурята.

АЛЕКСАНДЪР СЕКУЛОВ: Каква е вредата от един закъснял и един избързал поетичен дебют?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: В трети том на едно съветско издание „Ранният успех" на Франсис Скот Фицджералд се описва как той отначало е бил непризнат, а после, когато пробива, изведнъж и приятелите му започват да му завиждат. Също като в България. Онзи, който постигне ранния успех, той става оптимист, преувеличава ролята на таланта си, вярва в своята звезда. За другия - е обратно. Става скептик. Ранният талант създава особен тип творческа психика. Не случайно революционерите са млади и оптимисти.

АЛЕКСАНДЪР СЕКУЛОВ: Дебютът не е равно на успех.

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Като изключим любовта, най-щастлив съм бил, когато съм видял първото си стихотворение напечатано. Толкова бях щастлив, че взех та се ожених.

НИКОЛАЙ ХРИСТОВ: Какво ще кажете за лудостта на поета?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: На това трябва Буда да ви отговори. Лирикът трябва да е малко луд. Никой не е казал, че поетът трябва да е умен. Буда казва: „Знанието прави глупавия по-глупав, а умния - по-умен. Защото глупакът, въоръжен със знания, иска признание".

КОСТАДИН КОСТАДИНОВ: Едно литературно поколение се обособява, когато неговите представители се противопоставят с нещо на предишните, например, ние, другите като нас, вашият син?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Синът ми!... Да!...

КОСТАДИН КОСТАДИНОВ: Според вас, с какво трябва да ви се противостои?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Прозвището „поколение" го измисли Георги Джагаров. Поколение, според мен, значи стадо, рояк, множество, чарда. Винаги има противоречия между баща и деца и това е естествено. Римата даже по-добре се получава между дядо и внуче, отколкото между баща и син. Противоречието настъпва, когато има обществен и социален сблъсък. Такова е имало по времето на Ботев. Това са две епохи, две философии. Такова противоречие създаваше и деветосептемврийският прелом. Аз нямах баща и не мога да ви дам такъв пример, но да вземем Вапцаров. Бащите ни не харесваха Вапцаров като поет, признаваха го като работник, огняр, но не и като поет. За нас - Вапцаров беше бог. На Девети септември рецитирах Смирненски, а бях малък. (Ето, вижте какъв актив съм имал!). Подобно беше и по време на Априлския пленум. Ако днес се прочете „История на литературата", с поезията на Дора Габе започва Априлският прелом в България. Обожавам Дора Габе, но исторически това не е истина. Ние се въоръжавахме тогава. Времето за нас беше исторически дюшиш. Влизахме в литературата, която ни всмука. Как е с вас - не знаем?

ИВО ВЕЛЧЕВСКИ: Всяко поколение си е имало своя платформа. За нас тя е научно-техническата революция. Но ние сме като лъв в клетката, раздаваме стойки, но само в клетката сме свободни. Ние нямаме нищо общо с Априлското поколение и затова го отричаме.

ИВАН КРЪСТЕВ: Но диалектически!

ЛЮБОМИР РУСАНОВ: Песимизмът белег ли е на някаква революционност?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Като всички постулати, това са обобщени фрази. В общи линии, песимизмът е знак на контрареволюционност, ретровъзглед, тъга по миналото. Това, което е революция, е развитието напред. От философска гледна точка, не можеш да се развиваш, ако нямаш биологически оптимизъм, гносеологически оптимизъм и исторически оптимизъм. Кой ще прави революция, ако не знае смисъла й? Защо ще я прави? Но аз мисля, че вие не сте песимисти. Вие сте скептици. Овчият оптимизъм не е знак на революция. Аз съм за Марксовия контролен скептицизъм „Подхвърляй всичко на съмнение".

АЛЕКСАНДЪР ПОПОВ: Вътрешнополитическият климат в страната дава ли нова форма на поколение, аналогично на поколението след Априлския пленум?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Започвам от по отдалече. Не сте прочели от мен някъде да съм дал за пример априлското поколение, нали? Вярвам, че ще бъдете по-добри от нашето поколение. Говоря ви съвсем сериозно. Погледнато политически - защо на практика не е така? Какво липсва? Има една известна непрекъснатост на нашия прогрес, а не се включвате в нея. Трябва сами да направите това. А вие очаквате някаква поличба да изгрее.

ЕЛЕНА АЛЕКОВА: Какво мислите за съотношението на хаоса в космоса и вселената, и хаоса в човешката душа, и как може да се превърне в позиция?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Един философ и поет беше казал, че редът е само първата буква от азбуката на хаоса. Не мога да ви кажа за съотношението между ред и хаос. Големият порядък е убийствен за изкуството. То е винаги отворено, незавършено. Това е лоша атестация за него. Завършеността е смърт за изкуството. И това е пак относително. Бах обичал да си подремва следобед. Един ден, по това време, синът му седнал и започнал да композира, но не след дълго оставил композицията си. Бах станал (раздразнила го тази недовършеност) и му я довършил. Това е завършена работа. Сега нещо за вашето утре.

ГЛАС ОТ ЗАЛАТА: След милиони години дали поезията ще бъде излишна?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Няма смисъл да се измъчваме.

ВАЛЕРИ ДИМИТРОВ: „Не учете младостта да бъде ясна" е казал Любомир Левчев. От нивото на тогавашните си разбирания, какво бихте казали днес?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕ: Същото. Имам предвид изясняване на фразата, формата. В стихотворението съм имал предвид да има малко хаос, порив, недовършеност, ясната и вътрешна свобода.

РОБЕРТ ЛЕВИ: Не ви ли се струва, че все повече философстваме, а забравяме, че хората ходят по земята, пият, пушат, любят се, правят нещо или не правят нищо?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Възприемам го като упрек за отсъствие от действителността. Никой не е застрахован от това да забрави човека. Но аз не съм адвокат. Ще бъда циничен, ако кажа, че има такова нещо. Преди известно време написах статия в защита на кучето. Получих над 700 писма, повечето от които бяха утвърдителни. Но получих писмо и от мой приятел, в което той пише: „А сега, след като защити кучетата, би ли защитил и един човек?" - Уби ме!

БАЛЧО БАЛЧЕВ: Плъзна литературен слух, че френският поет Алфред дьо Мюсе, след като са открили някакви полицейски документи, всъщност е бил полицейски доносник. Питам, след като знаем вече това, може ли той да ни бъде учител? Написаното от него има ли нравствено-естетическа стойност за нас?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: На мен ми действат тези неща. Намразвам хората като чуя такова нещо. Аз съм раздразнителен човек. Алфред дьо Мюсе не ми е любим поет, така че ще го преживея. Преди 20 години в. „Литературен фронт" отпечата статия, че Любен Каравелов е бил агент на руското имперско разузнаване. Не си развалих отношението към Каравелов, но към нашите редактори - да! Предателството за мен е най-тежкото престъпление. Но така е и в религията. Като че ли не можеш да бъдеш герой, ако не те предадат. В наше време има такова явление - всеки се грижи за алибито си и прехвърля предателството на друг. „Стой със истината и не се бой!" - това е моят девиз. Христос е казал: „Който се чувства праведен, да хвърли камъка!" Любимият ми поет е Франсоа Вийон. Той е започнал кариерата си с едно убийство.

БАЛЧО БАЛЧЕВ: Вазов също е голям, но не е умрял за народа си.

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Можеш ли да си представиш човек, който иска да умре, за да стане поет? Ботев не е умрял, за да стане Ботев. Не е искал да умира. Да не е луд?! Само ние, в нашите стихове пишем, че искаме да умрем, но само лъжем. С предателства не съм се занимавал.

АНРИ КИСИЛЕНКО: Съществува ли понятието творческа смърт?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: Творческата смърт винаги е нещастие. Разбира се, тя е опустошаването, след което не може да се твори. И тя е настъпвала преди биологичната. Нашата поезия е пълна с поети, на които първите книги са най-хубави. Не считайте, обаче, естествените творчески кризи за творческа смърт. Те са знак за развитие. Не можеш да преминеш на друг етап, ако не изживяваш творческа криза. Съветвам ви, не спирайте, когато сте в криза, защото там ще си останете!

ВАЛЕНТИН МАРКОВ: Оттук нататък, накъде за Любомир Левчев?

ЛЮБОМИР ЛЕВЧЕВ: А сега, накъде?... Ако знаех, с удоволствие щях да споделя с вас. Всъщност, не, мислил съм за това. Но то е съвсем моя, лична тайна. Ако обещаете, че няма да ме издадете, ще рискувам да ви я кажа. Много сериозно стои личният ми проблем „А сега, накъде?" Колебая се. Предпочитам да скрия този въпрос в себе си. Вашите въпроси ми действат по-силно и от валидол. Имам чувството, че съм писал повече, отколкото трябва. Но нямам сили да спра. Не пиша много - една книга за две години. Безкрайно отдавна пиша. Яд ме е, че съм печатал толкова много, макар че не се отказвам от нито един ред. Издавал съм прекалено много себе си, дърдорел съм повече. Смъртта на героите се дължи на средствата за масова информация. Кенеди беше на път да стане национален герой, но достатъчно беше да напише неговата секретарка книга, в която се казва как захвърлял чорапите си, или неговата жена да признае интимния му свят, и той изгуби шанса да бъде герой.

Поезията е интимна информация. Тогава как може един поет да стане герой? Никога! Напоследък получих една книга от САЩ по пощата. Преди да я хвърля в кошчето прочетох: „Криза за ценностите" от Джеймс... По-късно, трябваше да я преведем. Той тръгва от греха на Адам и Ева, говори за кризата на ценностите - материални и духовни, но само говори.

Ние също говорим. Обезценяват се представите ни за хубавото и лошото. Този господин предвижда през 95-та година да настъпи най-страшната криза за обезценяване на ценностите! Подхвърлям ви една идея. Гответе се за кризата на ценностите! Проверете вашите, истинските, с които ще преминете оттатък и, чрез които ще останете!

Благодаря ви много!
ПАТРИОТИЧНОТО НАЧАЛО В БОТЕВОТО ТВОРЧЕСТВО
И СЪВРЕМЕННАТА МЛАДА БЪЛГАРСКА ПОЕЗИЯ
На 10 януари 1986 година, в Районния младежки дом „Цветан Спасов" в Студентски град „Христо Ботев", се проведе литературна вечер посветена на поета-революционер Христо Ботев. На нея присъстваха и млади творци, членове на Съюза на българските писатели, на Кабинета на младия писател при СБП, Кабинета на младите писатели-студенти „Димчо Дебелянов" към Централния студентски дом на културата, на Литературния кръжок „Васил Воденичарски" към СУ „Климент Охридски". Литературният критик Николай Петев откри вечерта с кратко слово за Ботев, а след това се проведе разговор със студентите литературни-творци.
НИКОЛАЙ ПЕТЕВ: Нашата млада поезия има нужда от разговор за Ботев. Един такъв разговор винаги ще ни откъсне от малките чувства, дребните теми на ежедневието, които властват сред нас. Сега като си мисля за това, се връщам назад. Ботев преди 137 години е бил закодиран от гените на народа да се роди. Бил е закодиран от предишните векове на България и от светостта на Кирил и Методий, и от ослепените Самуилови войници, и от песента за цар Иван Шишман.
Ботев е бил обикновен човек, усетил сблъсъка на най-големите проблеми на своето време.
Един заслужил деятел на културата, на един подобен разговор за Ботев, се вайкаше оттова, какво ли са чувствали Ботевите четници и самият Ботев, когато слизайки на Козлодуйския бряг, са запели песни на Стамболов, а не песни на Ботев? Мисля че Ботев не се е вълнувал от този проблем. Ако профилираме творчеството му и си зададем въпроса, за какво все пак е писал Ботев, ще видим, че е писал за либето си, за това кой е патриот и кой не, за обесения си приятел Левски, за хайдутина Хаджи Димитър, за майка си, за трагедията на народа. Бил е изключително съвременен поет за своето време. Писал е за това, което е вълнувало не само него, за това, което е вълнувало не само хората около него, писал е поезия в един планетарен мащаб.
Мина времето на V конгрес на Съюза на българските писатели. На него бе повдигнат въпросът за оптимизма. Какъв е оптимизмът при Ботев? Аз мисля, че една от най-оптимистичните му строфи е: „На смърт, братко, на смърт да вървим!"
Според Ботев, оптимизъм може и има само при пълното сливане на поета с възжделенията, мечтите и съдбата на народа. Хегел казва, макар че Ботев едва ли го е чел, че съвременният човек не е в противоречие с природата. Ако и сега отидем на връх Хаджи Димитър, ще видим там и орелът, ще усетим и песента на гората. Образът, който прави Ботев, е съвършен. Той създава положителни герои. И когато драскаме по вестниците, какъв трябва да бъде положителният герой, виждаме че или говорим глупости, или сме много далече от него, или сме много страхливи при изграждането на този положителен герой. Поезията на Ботев не можем да я отделим от Ботев като личност. Ще ви кажа, че едно време, когато Любомир Левчев издаде първата си книга, тогава съм бил някъде около 10-11-годишен, четох рецензия, в която се казваше за него: „Далече са звездите, момче, далече са!". Твърде много са обвиненията и към Георги Джагаров. За Левчев даже беше казано, и беше направо обвинен, че е агент на империализма. Казвам всичко това, защото за поета, още от първата му книга, се вижда каква нова личност е. Представяте ли си колко много са поетите издали книги, за които не се говори нищо? Твърде младият поет Ботев не се е вълнувал от подобни мисли. Всичко започва от личността. Да вкараш своята личност в поезията си. Да покажеш една нова индивидуалност. Като чета сега списание „Пламък" виждам, че ако махна имената под стихотворенията, ще изглежда като че ли са написани от един и същи поет. Ето защо, във всичко, което пишете, трябва да изразявате своята личност, да вземате отношение към всичко, което ви заобикаля и вълнува.
Ставам вече назидателен. По-добре е да спра! Но кажете ми, има ли редове на Христо Ботев, в които да няма емоция? Няма! Никакво вълнение, обаче, няма сега сред младите. Има една емоционална сърдечна недостатъчност. А емоция трябва да има и в поезията, и в белетристиката, и в публицистиката, и в журналистиката! Трябва да има! Чувствата да не са персона нон грата!
Сега ви предлагам вие да поговорите. Аз се чувствам малко позаслабнал.
ПЛАМЕН МАВРОВ: Честно казано, миналата година имах изпит по възрожденска литература. Има автори, които не желая да ми се падат на билет. Винаги, когато говорят за Ботевата традиция, си мисля, че отместваме въпроса в неправилна посока. Традицията не означава, че трябва да се продължи начина на писане, не значи, че трябва да повтаряме теми на даден автор. Едно или две поколения бяха определени от критиката като „тихи поети". Хубаво е, ако това, имам предвид сегашното поколение, не се създаде изкуствено. По какъв начин можем да продължим Ботев? Трябва да останем верни на себе си, така както той е останал. Да си личност не значи да бъдеш издигнат в култ и да не приличаш на другите.
НИКОЛАЙ ПЕТЕВ: Ще кажете, липсват индивидуалности? Да! Така е! Радвам се на изказването на Пламен Мавров, защото това беше честно изказване.
ВАСИЛ НАСТЕВ: Често пъти, за да бъде пуснато едно стихотворение, то се редактира от редактора така, че не може авторът да си го познае. Какво ще кажете за това?
НИКОЛАЙ ПЕТЕВ: Колкото до редакторите в литературните списания ще ви кажа, че имаме сериозни редактори. Много е вредно да обвиняваме тях за своите несполуки. След 10 години вие също ще станете редактори. Ще идват при вас студентите и вие ще ги пращате да четат класиците и да се учат.
Какво показва историята?
В България, колкото и да изглежда странно, има история на редакторството. Говорят се легенди за редактори като Добри Жотев, като Фурнаджиев… Сега се замислям за хората, които приемат вашите книги в издателствата. Имам впечатление, че те не са Добри Жотев или Фурнаджиев. Но това е процес, който си отива

от нашия литературен живот и ще си отиде. Издателство „Народна младеж" ще има непрекъснато подход към младите автори. По-рано, във вестник „Пулс", се пускаха по 10 поети с по едно стихотворение, (както знаете, повече поетеси). Този процес мина. Сега младите поети излизат с по 3-4 стихотворения. Списание „Пламък" все повече се ориентира към младите. И всичко това не е случайно. Това е планомерна, целенасочена политика. Уверен съм, че все по-сериозни редактори ще се занимават с вас. Не зная дали ще бъдат като Фурнаджиев или Добри Жотев, но във всички случаи ще имат по-голям нравствен критерии в работата си с младите.

И като заключение искам да се върна отново при Ботев и да ви кажа, че той ни обясни какво е революция, революционно мислене, революция в действие.

А сега, нека чуем вашите стихове.

Благодаря.

ПОЗИЦИЯ И ТВОРЧЕСТВО

На 17 ноември 1987 година, в Дома на съветската наука и култура, се учреди клуб „Позиция". Целта е с активното участие на българските млади писатели, все по-цялостно да се разкрива съдържанието на литературния процес от двете страни, да се осъществява взаимното обогатяване на нашите две култури, на духовното сближаване на творческите сили, в основата на която лежи дружбата между двата народа. На учредяването присъстваха секретари на Съюза на българските писатели, членове на Кабинета на младия преводач, други творчески организации, представители на литературния печат и средствата за масова информация, писатели, преводачи, млади писатели-студенти. Срещата откри завеждащ отдел „Култура" на Дома на съветската наука и култура Александър Савченко.

АЛЕКСАНДЪР САВЧЕНКО: Приятели, добре дошли в Дома на съветската наука и култура. Много се радваме, че можем да ви бъдем домакини. Още повече, че случаят е по конкретен повод - учредяването на Клуб „Позиция".

Каква е необходимостта от създаването на такъв Клуб всички добре разбираме. Днес, повече от всякога, това е не само необходимост, но и възможност да създаваме условия на всеки млад автор да изказва ясно, точно и спокойно своята позиция към преустройството на нашия живот, на нашия свят. Надявам се, този път, Клубът да живее дълго и да се открои в обществения живот на вашата страна и нашето българо-съветско приятелство.

ВАСИЛ ДАНЕВСКИ: Уважаеми колеги и приятели, тук има познати и непознати лица, хора пред първа книга, млади писатели, редактори, гости. Всичко това е хубаво, когато днес учредяваме Клуба, макар че този Клуб съществуваше и преди една година. Имаше свои сбирки, и то интересни. Със статута, който се намира сега пред вас, се опитваме да поставим дейността му на здрави основи. Дали днес ще учредихме Клуба или друг път, все едно, това щеше да се осъществи, защото връзките ни между нашите и съветските приятели ги има и ще продължава да ги има. Хубавото е, че неотдавна Съюзът на българските писатели подписа договор за сътрудничество с Дома на съветската наука и култура и занапред нашият клуб ще намери място в него.

Позицията ни като отношение към живота днес е крайно необходима. Сега, когато сме в процеса на преустройството, тя се определя и от ново мислене. Нека да говорим точно за това, каква трябва да бъде позицията ни във времето, в което живеем. На Петата национална конференция на младите писатели пак ще разговаряме за тази позиция.

Какво представлява позицията? В какво се изразява тя? Предоставям ви думата.

ГАЛИН ТИХАНОВ: Ако въпросът е в това, що е позиция, бих искал да кажа, че понятието „позиция" за всеки човек носи социален смисъл. Дава му ориентир в многообразието на събитията и информацията, които го връхлитат днес.

По-особен е статутът на позицията на литератора. Човекът, който се изразява по художествен път е задължен да има позиция, която да бъде изпреварваща. Ето защо нашият Клуб ще бъде добре да се занимава с отразяването, разработването на проблемите, издигането на съветската литература и култура, която носи тази изпреварваща позиция, която ще бъде ориентир и пред хората, които създават, и пред тези, които консумират. Клубът ще бъде място, където трябва да се разисква опитът - исторически и сегашен - на литературите на двете националности, на двата народа, които винаги са били в историческото развитие тясно свързани. Ще се намират общите посоки, в които по необходимост се развиват двете национални култури. И ние, като млади хора, ще трябва да работим упорито, защото все пак сме задължени много на своето общество.

ВАЛЕНТИН ДАНЕВСКИ: Съществуват различни клубове, които носят различни привилегии на членовете. В нашия Клуб единствената привилегия ще бъде „хлябът". „Хлябът" - в духовния смисъл на думата.

ИВАН МАТАНОВ: В този Клуб само хора с позиция ли ще членуват или как?

ГЛАС ОТ ЗАЛАТА: Липсата на позиция също е позиция!

ИВАН МАТАНОВ: И замълчаването - също.

КАТЯ МИТОВА: Хора с различни видове позиция. Сблъсък между позиции.

ИВАН КРЪСТЕВ: Ако само преди година се е организирал този Клуб, не е хубаво, че сега пак го създаваме. Имало е вероятно някакви причини. Мисля, че вместо заглавието „Позиция" трябва да бъде „Позиции". Така ще намерим място за нашите позиции в нашите общи принципи. Мина времето, когато нещата се свеждаха само до един ъгъл на виждания, на позицията. Сега именно трябва да вземем това основно решение. Шарен ни е Клубът и трябва някак си да обединим мненията си. Става дума за активното отношение. Според мен, трябва да се акцентира върху младата съветска литература. Имаме нужда от информация за младите. Би могло тук тази възможност да се реализира.

ВАЛЕНТИН ДАНЕВСКИ: Кажете, какви срещи точно да се организират? Например младите преводачи могат да ни запознават с най-новите преводи на младите ни колеги

ГЕОРГИ АТАНАСОВ: Противопоставям се на мнението на Иван Кръстев. За името на Клуба. Аз съм за „Позиция". Защото от една позиция разглеждаме младата художествена литература.

Как виждам работата на нашия Клуб?

Казва се за някои произведения, че са художествено бледи. Но те са написани ярко партийно, на класово-партийни позиции. Ето, това е проблемът, който стои в нашата работа. Трябва преди всичко работата ни да бъде творческа лаборатория, опряна на конкретен литературен факт и то създаден от нас. Трябва да поставяме остро въпросите, да внасяме критерии за всяко нещо. Защото тези произведения или не се докосват до класата, или изкривяват мисленето на класата.

ГЛАС ОТ ЗАЛАТА: Как той, Георги Атанасов, би оценил моята позиция от класово-партийна гледна точка?

ГЕОРГИ ЦАНКОВ: Още в самото начало обърквате позицията с гледната точка.

Различни позиции няма. Опитваме се да се доближим до онази позиция, която е идеал. От името на такава позиция трябва да очакваме да се сблъскат гледните точки и то не само в областта на литературата, а и в големите области на обществото. Това, което вълнува милиони хора. Ако не се опитаме да направим поне една част от това, което направи например един Распутин, ако не се опитаме да отведем литературата в големите проблеми на времето, то по-добре е да не се наемаме.

За нас най-интересни биха били дискусиите на различни теми, които да ни дадат възможност да „сблъскаме" гледните ни точки и да търсим тази позиция, която ще ни отведе до народа.

НИКОЛАЙ ДОЙНОВ: Нямаме информация за клубовете в Съветския съюз. На тази база мога да кажа, че има определен интерес. Готови сме да посрещнем колеги на нашата възраст тук, на университетско ниво.

ИВА НИКОЛОВА: Ясно е, че Клубът ни ще се занимава предимно със съветската литература. Като начинаещ преводач, искам да изкажа своето сдържано отношение за качеството на превода от руски език. Ние, тук, трябва да побеседваме на тази тема. Произведенията на младите съветски писатели трябва да се подлагат на обсъждане, за да може да има професионална работа. Предлагам го като форма на работа.

ТАНЯ ГАЛЧЕВА: Струва ми се, че в работата на Клуба трябва да се преоценяват някои факти по отношение на влиянието на руската класическа литература върху съвременната съветска литература. Мисля си, че има какво да се каже за новата преоценка върху руската класика. Малко са изследванията, не само в българското литературознание, но и в съветското литературознание. Споделям това, тъй като аз имам един такъв случай: Разглеждам в едно малко изследване връзката „Пушкин-Висоцки". Занесох го в редакцията на сп. „Родна реч".

ГЛАС ОТ ЗАЛАТА: Редакторите са тук.

ТАНЯ ГАЛЧЕВА: Знам! Ива Николова, още като погледна заглавието, възкликна: „Пушкин-Висоцки?" Скандал!

ГЛАС ОТ ЗАЛАТА: Но статията пускат ли я?

ТАНЯ ГАЛЧЕВА: Пускат я.

НИКОЛАЙ ПЕТЕВ: Може ли и аз да кажа малко неподредени мисли. Да започнем от отрицателните неща. В Клуб „Позиция" хляб няма да има, хартия също, но ножовете вече започнаха да се появяват и точат. Ще кажа нещо относно позицията и принципите. Хората не са еднакви. Никакви сбирки не биха постигнали каквато и да е цел, ако не разговаряме. И все пак, както казваме и на априлските дискусии в парк-хотел „Москва", това не е хайд-парк и ние не се намираме в територията на Южнокорейския културен център, а в нашия Дом на съветската наука и култура. Позицията на съветската и руската литература - за тази позиция едва ли трябва да се говори! Ние създаваме този Клуб и нямаме никакви подмолни цели - нито да конкурираме, нито да противопоставяме едни на други писатели. Става дума за творчески полезна и естетическа работа, за идейно-естетическо израстване. Можем да си кажем и някои неприятни изводи за нашата млада литература. Тя, според мен, е в дълг спрямо идеите на времето. В гласността има също различни позиции. Това не означава да оплюеш баща си и майка си, да ритнеш вчерашния ден с маниакално презрение или да замажеш всичко. Най-вярната позиция е умната позиция. Активно-гражданската позиция плюс всичко друго. Да създадеш нещо, а не да стоиш и да ругаеш. Нашият Клуб ще разчита на колективния разум, а не на колективната битка. Това ще бъдат срещи, които никой няма да ни помогне да направим. „Позиция" може би ще бъде един вечерен „Максим Горки" за българския писател. Ние, ако не успеем да вземем всичко ценно от огромния им опит, едва ли ще можем да си напълним кошера с това, което ни трябва.

Този клуб би могъл да се разширява, да бъде отворена форма. Статутът, след като го приемем, предлагам да го скрием. А хората, които идват, да имат територия на духа.

ВАЛЕНТИН ДАНЕВСКИ: Явно че и на следващата среща ще продължим за позицията. Конкретните предложения показват, че от Клуба има нужда. Да отворим младежките вестници и да продължим да говорим и там какво е позиция...

Благодаря за изказванията.

ПРОФЕСИОНАЛИЗЪМ И САМОДЕЙНОСТ

Прегледът на литературните клубове в VI републиканските фестивали на художествената самодейност, е своеобразен преглед на литературно-творческата реализация и обществената активност и изява на литературните клубове, тяхното въздействие за естетическото възпитание в областта на литературата спрямо членовете на производствените колективи и други колективи в страната. Литературното творчество, създавано от творци, не членове на творчески съюзи, е особен и твърде специфичен вид творчество и на практика творческите съюзи черпят своите талантливи представители именно от сферата на любителското литературно творчество. Във връзка с приключване на заключителния етап на VI Републикански фестивал на

художествената самодейност - 1984 година, Националната литературна секция към Центъра за художествена самодейност, с председател Матей Шопкин, се събра в Синия салон на Съюза на българските писатели, за да обсъди резултатите.

МАТЕЙ ШОПКИН: На едно заседание в същия този Син салон, някой се изказа, че портретът на Христо Ботев, пречи на заседанията. То, май, ако има някой, който да пречи на портрета, това сме ние. Нека преди да започнем нашата делова работа, да поздравя Андрей Коралов за високия пост, на който бе назначен - директор на ЦХС, и за голямата награда, която получи по случай 24 май - заслужил деятел на културата. Нека му пожелаем добре дошъл в най-представителната зала на Съюза на българските писатели, в Синия салон. А защо е Син салон? Не е ясно. Но това е залата, където се вземат най-важните решения, полагат се началата на началата на почти всички дейности на Съюза. Тук се приемат и новите съюзни членове. От многобройните наградени на фестивала на художествената самодейност, все ще има някой, който ще мине през тази зала. Поел съм ръководството на тази среща. Сигурен съм, че тя ще бъде много важна и полезна, и ще даде резултати от съвместната ни дейност. И което е много хубаво, както се вижда, по традиция, тези срещи продължават. А тези традиции ще бъдат удължавани от републиканските фестивали. Нека нашите съвместни дейности не съществуват само на книга - от фестивал на фестивал.

АНДРЕЙ КОРАЛОВ: Благодаря ви за огромния труд и сериозната оценка, която сте дали на нашата самодейност в областта на литературата.

МАТЕЙ ШОПКИН: Сега Георги Черняков, главен художествен ръководител на Кабинета на младите писатели-студенти „Димчо Дебелянов" и зам.-главен редактор на списание „Художествена самодейност", да ни запознае с информацията свързана с постъпилите материали за участие на автори от страната. Той, заедно с Боряна Правдева - експерт към Центъра за художествена самодейност и Виолета Станиславова - помощник-ръководител на Кабинета на младите писатели-студенти „Димчо Дебелянов" към Централния студентски дом на културата са, ако мога така да се изразя, машините, които движат тези неща. Става дума за подробностите по работата на фестивала, за работната им сила, всеотдайна и, бих казал, самообречена.

ГЕОРГИ ЧЕРНЯКОВ: Тук, в Синия салон, сега виждам Богдан Глогински, Кирил Борисов, Венко Христов, Иван Цанев, Петър Андасаров, макар че не присъства в момента, с които сме работили заедно по времето на V републикански фестивал и след него. Ще спомена само някои данни, за по-подробна информация. Има материали, предоставени на вашето внимание. Кое ми е направило впечатление?

Първо, по въпроса за регламента. Не беше разработен както трябва. Разбира се, не по вина на сегашното ръководство. Не може само от един разказ да се разбере талантлив ли е един човек или не. Един разказ не може да бъде критерий за цялостно творчество. Ръководството трябва да помисли върху това. Един медал несъмнено се дава за дарба - че журито е оценило автора, но това не значи, че този човек, благодарение на златния медал получен от фестивала, може да влезе в Съюза на българските писатели. Необходимо е регламентът да бъде много точно изработен за следващия фестивал. Литературният конкурс на фестивала на художествената самодейност се отличава от другите конкурси по това, че той е преглед на реализирани стойности в рамките на четирите години от един фестивал до друг. Точно затова е задължително да имаме данни, бележки, справки, за авторите получили награди, за да може да се проследява процеса на тяхното развитие и реализация във времето.

Второ, моето пожелание към Националната секция е тя да не се среща с хората само от фестивал на фестивал. Разбира се, хората се сменят. А и да сметнем, че 38 работни групи могат да обхванат всичко през тези пет години, е излишно. Но не е излишно нашите членове да познават работата на хората от окръзите, да видят кой ги ръководи. Хубаво е на базата на отделни отличия да оценяваме и отделните клубове. Това води до сплотяване на колективите. На Благоевградското съвещание през 1982 година, за съжаление, не можахме да достигнем до единодушие между представителите на Националната секция и Центъра за художествена самодейност. Тогава, ръководството на Центъра твърдеше, че в страната има 272 клуба, но се оказа, че по протоколите, клубовете са 572. Не знаехме колко ръководители има, на каква основа са назначени, с каква база разполагат. Но, ръководството на Центъра тогава приключи проблема. Оттогава и ние загубихме контакта. По решение на Националната секция направихме осем-девет отивания по окръзи, организирахме литературно-творчески конференции, и там, на места, раздадохме медалите. Аз мисля, че това е задължително да се направи. Хората бяха уважени и доволни. А що се отнася до въпроса за феномена, знаем, че феноменът не се определя само от една творба. А като имам предвид, че Националната секция трябва да изчете 2800 автори, са някъде около 16 000 творби.

Трето, какво излиза на практика за клубовете? Оказа се, че 272 клуба се ръководят от 450 души на хонорар. Тези хора, вземат за по една сбирка седмично, на месец - 100 лева. На много места има пенсионери, които ги ръководят. А в клубовете идват и малки деца, ученици. Трябва сериозно да се помисли за квалификацията на тези художествени ръководители. Защото един художествен ръководител трябва да бъде и педагог, и деликатен, и допълнително да натрупва информация. При танцовия колектив, например, се борави не с отделен човек, като индивидуална изява, а колектива като цяло. При нас, обаче, се борави с отделни хора. Нека погледнем данните: от миналия фестивал до сега 180 души са издали книги. Нима това не е доказателство, че нашата Национална секция подкрепя онова, което е казала на миналия фестивал? А ако направим и така, че писателите да ходят по окръзите и работят с хората, то ще имаме и голяма информация за хората, които ги ръководят.

Четвърто, на този фестивал възникна и въпросът, как да класираме авторите на книгите, сценариите? Не можем да не класираме, разбира се тези, които заслужават, защото заставаме срещу критерии, които вече са изработени. Но самите литературни клубове също могат да защитят хората си. Въпросът за критерия е

утвърден от страна на държавната система, този въпрос застана сега и пред нас. В Статута пише, че самодеецът е човек, който не получава средства. В нашия сектор хората обаче, за публикувани неща, получават хонорари. Това е според Закона за авторското право…

БОГДАН ГЛОГИНСКИ: Това ми прилича на случая с американеца, който не го допускат да участва в олимпиадата, само защото чрез печата, е взел пари.

ГЕОРГИ ЧЕРНЯКОВ: По всяка вероятност литературното творчество е специфично творчество. Преди нашата секция се наричаше „Самодейно художествено творчество". Ние махнахме това название и стана „Национална секция литературно творчество". Мисля си, че трябва отново да разтворим статута и да видим особеността за участието от средношколците и нагоре. Не в по-добро състояние са и другите видове изкуства като кино, фото, изобразително изкуство…

Пето - по VI републикански фестивал - няма документи за провеждането на фестивала вече толкова години. Единствено подписан договор има между Центъра за художествена самодейност и Съюза на българските писатели. Всички други допълнителни договори, по които се е работило нямат подпис, нито решения, работило се е поради това, че лека му пръст на Янаки Русев, той е познавал хората, уговарял се е с Матей Шопкин. От своя страна Матей Шопкин също има отношение и впечатления от миналия фестивал, на който си е дал подписа. Така се е работило, така се работи и сега, до този момент. Какво значи това? Това значи, че в програмата на ЦХС литературното творчество е изолирано. А всички знаем, че когато няма подпис няма и валиден договор, а оттам, не може да се уточнят и решат проблемите.

Шесто, трябва да се огледа и процесът на развитие на тези 2000 и повече човека, независимо от това дали са бездарни или талантливи. Много от тях са публикували, минали са през държавни издателства, платени са им пари. Същите тези хора ги намираме и в отделните клубове да стоят по 25 години. И тук допираме до нещо много важно - меценатския жест. В клубовете няма млади хора. Не е ли страшно, че тези клубове могат да убиват таланти? Трябва да помислим за тях (става дума за дългогодишните членове), по каква система да се работи? Според мен, ЦХС, СБП и Комитетът за култура, трябва да сключват договори за взаимно подпомагане и взаимна работа, тъй както Кабинетът на младия писател имат сключени договори. При това положение вече ще се знае, как ще се участва, кой ще наблюдава, ръководи, координира, как ще членуват хората, в какви възрастови групи? Ансамблите системи са изпитани вече. Те имат изградена система, стил. При нас обаче, се оказва на практика, че тези 2000 души ги няма и ги няма в нашата система. И на практика в клубовете остават само пенсионерите или пионерчетата. Така излиза, а не е точно така.

Националната секция трябва да има контролен елемент в работата. Необходимо е да има работна комисия, която да информира секцията, плюс фестивала, да назначава, да контролира и ръководи художествените ръководители. Както виждате, това са сериозни проблеми. Сигурно има и ще има още. Но ако не ги решаваме те ще продължават да възникват и на следващите фестивали.

На миналия фестивал Богдан Глогински предложи да има семинари. На две години да се събират хората в окръзите, да се срещат с членовете на Националната комисия, да се сподели и види, докъде са стигнали хората от окръзите. Това се осъществи донякъде. Консултанти разговаряха, уточниха се и се създадоха допълнителни контакти. Но най-важното не се изпълни от предишните обещания и решения - не се събраха 30 души редколегия да редактират най-доброто от наградените и веднъж на четири години - да бъдат издадени с бележки, впечатления, материали, за да се добие представа не само за общото развитие на литературната мисъл в страната, но и за стойностното реализиране на отделните участници във фестивала. Това ще бъдат нашите преценки и препоръки и ние ще кажем: с тези хора трябва да се работи така. Има седем окръга, които изявиха желание да създадат фонд в ЦХС, за да бъдат издадени техните участници като колективно издание. Те щяха да си внесат парите. Тогава на срещата присъства и Евтим Евтимов. Той каза: „Дайте материалите, ние ще издадем тези неща". Всичко започна добре, нещата се развиваха, докато не опряха до ЦХС. Ръководството на Центъра смяташе, че това не е негова работа, имало си издателства. Разбира се, всеки от участниците може спокойно да отнесе материали в списанията и други редакции, в издателствата. Не става въпрос тук да се създаде нов алманах специално за самодейците. Но от фестивал на фестивал трябва периодично този огромен материал да бъде издаден, с подборка, разбира се, по някакъв начин, без да бъде алманах. Имаме хора - рецензентите на фестивала. Те ще четат и предлагат като колективен орган.

МАТЕЙ ШОПКИН: Всъщност се откроиха проблеми и въпроси, които и занапред ще ни вълнуват. Георги Черняков нарече нашата среща - работна среща. Има нещо хубаво в това. И в този тон предлагам да споделите своите неща и въз основа на досегашното ви участие в журито, пък и погледа ви напред. Ето, мина VI републикански фестивал, след време ще дойде VII. Числото седем е хубаво число. Бог е създал света за 6 дни, а на седмия е седнал да си почине. Да не стане така, че ние на седмия фестивал да седнем и да си починем?

ХРИСТО ГАНОВ: Според една статистика на човек, който следи имената печатащи в пресата, се оказва, че в България 6500 човека печатат стихове. Това е смайваща цифра. От миналия фестивал, според информацията на Георги Черняков, знаем, че е имало 600 000 стихове. Според мен, художествената самодейност остаря като термин. Трябва нещо да се промени. Художествената самодейност е движение, от което излизат професионалисти. И ако е така, днешният разговор е много сериозен. Хората рано или късно стигат до книга или до редакция. Ясно е, че Съюзът на българските писатели не може да обърне на всички внимание. Но ние трябва да помислим как да им се помогне. Предлагам Центърът за художествена самодейност да не се казва както досега, а Център за художествено творчество, който да има мощна дирекция, която да обединява усилията на Националната литературна комисия, за да може през цялото време да помага на хората в окръзите. Да се предложи на равнище нормативен документ, съгласуван със съответните представители на Окръжните

www.studenthouse.bg

центрове, с твърд бюджет. Има литературни клубове, които носят много пари на съвета, а в края на краищата не получава нищо. Там стои един Дон Кихот, който движи всичките неща, води битка за 20-30 лева със счетоводителя, хаби време и нерви в разправии. За да се избегне този начин на работа и в бъдеще, тази дейност трябва да се регламентира. И то до есента, преди да започне учебната година. Тази година скочи бройката на представителните колективи. Но ако съответните съвети ни предоставят база, за да може клубовете да се развиват нормално, според документите, то трябва да им се вземе представителството и да се потърси отговорност на причинителите на отнемане на званието. И още нещо. Освен трите отличия на ЦХС - златен, сребърен и бронзов медал, според мен, трябва да се връчват и 5-10 специални отличия, за особени случаи. Особено важно е най-добрите неща да бъдат издадени. Има хора, които живеят да речем във Велинград. Чудесно, но те нямат възможност да имат връзки с Киноцентъра, например, ако става дума за някой добър киносценарий. А Киноцентърът, от своя страна, има глад за сценарии. Затова, мисля, че от тези хиляда творби има поне 5-10, на които трябва да им се окаже по-специално внимание. Как трябва тези хора да бъдат закриляни?

Първо, Националната комисия да има ръководство. Секретариата на СБП да бъде, така да се каже, шеф. Представител на столичната комисия - за член. Центърът за художествена самодейност да има перо, за да може да сключва контрактации, които Националната комисия да предлага. Това са нещата, които предлагам. Не вярвам в идеята за обществено-държавното начало. Трябва да стане само държавно начало.

ТОДОР ЯНЧЕВ: Тази идея е добра, но като осъществяване е доста сложно нещо, защото трябва да има профсъюз, и други допълнителни неща, а това много ще усложни работата, пък и отношенията. Донкихотовци е имало винаги и ще ги има. Те са необходими. Това е вътрешна борба в процеса на утвърждаване на критериите на художествената самодейност.

Предлагам да се изработи нов статут от ЦХС и да се обсъди обществено. Аз лично бих участвал в обсъждането. Това ще регулира търсенето и назначаването на ръководители. Вътре, в статута, може да влезе и задължително картотекиране не само на членовете на колективите, но и на самите ръководители. Тук Христо Ганов предложи да се дават контрактации. Според мен, това е излишно. Цялата дейност трябва да се регламентира. Всички кръжоци да издават свои сборници, защото в досегашната практика показва, че се издават много сборници нелегално. Защо това да не се регламентира, щом хората имат нужда от това? Нека се разреши на кръжоците годишно да издават по един сборник от офсет, луксозен, ведомствен, защо да не се регламентира това, щом като в Комитета по печата има специален отдел, който се занимава с подобни въпроси?

ХРИСТО ЧЕРНЯЕВ: С това, което каза Тодор Янчев съм напълно съгласен. Той направи конкретни предложения, а и от изказванията на Георги Черняков и Христо Ганов личи, че това са хора, които дълго и сериозно са се занимавали с тези проблеми. Както виждам от предложените тук пред нас, материали, тези проблеми са в писмото до Андрей Коралов. Аз също имам няколко предложения. Първо, тук се каза, че имало Донкихотовци. Има ги. И добре, че ги има. Това ми напомня и за дейността на Съюза на българските писатели, с неговата секция „Поезия". Случва се поет да бъде поканен, да бъде представен на обществеността и т.н. Той отива съответно и с един артист, който му прочита стихотворенията, друг е въпросът добре или зле, взема 150 лева за това, а на поета дават само една командировка и нищо друго. А от литературния клуб, да излязат 1-2 души с книга, това е вече много. Тук стана дума и за многобройната армия, която пише. Никой не ни дава право да игнорираме факта, че в България много хора пишат. Разбира се, както се казва във всяко семейство има по един поет. Това литературно движение, което се породи не само след девети септември, все пак е гордост за нашата страна и аз не искам да го смесваме с термините самодеец и професионалист. Вярно е, че има различни нива, но в литературата няма художествена самодейност. Предлагам Центърът за художествена самодейност да отдели графа или статут за литературно творчество, или за индивидуално творчество, като го разграничи от останалите колективи. Като четох материалите от различните окръзи ми направи впечатление, че има много талантливи хора, на които трябва да им се помогне. Нека се отделят най-хубавите неща, да се направи редколегия, която да ги предложи на някой отдел, да ги издаде. Тук има и романи. Защо да не се предложат тези романи, ако са добри, разбира се, от ЦХС, със съдействието на издателствата, щом заслужават нека се издадат, вместо да получат само златен медал.

Останах с впечатление, че по времето, когато течеше заключителната част на фестивала, по време на нейната работа, на хората, които са работили, трябва да им се благодари. Голяма заслуга за това имат Христо Ганов, Георги Черняков, Боряна Правдева и Виолета Станиславова, които денонощно, винаги са били на линия.

Има имена с книги, които вдигат равнището на конкурса. Например, наскоро имаше литературно четене, на много високо равнище на млади автори от Варна и Бургас. Всички присъстващи останаха много доволни.

Радостен е и фактът, че години наред в провеждането на тези фестивали участва и секретарят на СБП Матей Шопкин. Няма нужда да говорим за ниво. Всички ние гледаме от точка на идейно-художественото равнище, което заслужава българският читател.

ВЕНКО ХРИСТОВ: Въпросите, които разглеждаме тук, имат две гледища. Едното е - по-определена професионализация, и второто - за художествената самодейност. Тя, сама по себе си, има свое значение - да обхваща все повече населението и да се грижи за творческата реализация. От друга страна пък, тя е инкубатор за професионалното изкуство. Не можем да игнорираме нито едното, нито другото. Необходимо е по-задълбочено сближаване между ЦХС и СБП. Къде е мястото на СБП? Има две насоки: първо - в общото методологическо ръководство от гледна точка на идейно-художествените изисквания. Това е въпрос на препоръчителен списък, в който авторите трябва задължително да се изчитат. Все пак, от 2000 души трябва

www.studenthouse.bg

да излязат поне културни читатели. Да се насочат усилията не само по графоманската изява, но и тези хора да се научит да четат, да изграждат свои критерии.

Второ. В издирване на талантите трябва да се положат специални усилия. Това е специален въпрос. В тези форуми - има нещо, по моему, гнило, поради лошата организация по места. Най-добри са студентските състави. Аз съм контактувал с много от тези кръжоци. Хора на по 50-60 години са ги превзели. Това са хора, които искат, но не могат да пишат. Те стават опасни за младите, които идват. Те или ще ги смажат, или ще ги деформират. Често пъти старите отправят към тях политическа заплаха. Или така ще пишеш, казват те, или няма да пишеш. Това е деформация на младите таланти. Нихилистическо отношение към тях, което е много опасно нещо, защото ако един посредствен човек отиде - нищо. Но ако отиде талантлив? Затова предлагам - първо, да се определи ясно статута, за да може всеки да си намери своето място. Наскоро излезе книга на Яко Молхов, която е изградена на базата на кръжока „Смирненски". Той допуска формата на единомишленичество - с еднаква подготовка, с еднакво равнище. Това, разбира се, няма пряко отношение към фестивала. Не можем този 50-годишен човек, който се блъска между деформирана амбиция и художествената си реализация, да го отрежем. Но можем да му създадем съответната среща. На младите обаче трябва да създадем друга среда, която им подхожда. Разбира се, има хора с по много книги, които не трябва да се сравняват с художествената самодейност. А доколко тук има спекулативна функция, и доколко реални качества, това е друг въпрос. По отношение на инкубаторския момент обаче трябва да го търсим при младите. Хубаво е да имат среда, където да могат да проверяват собствения си критерии с критерия на другите. Всички знаем, че Съюзът на българските писатели не е херметизиран. Ние нямаме стила на западните писатели. С каквото може ще се помогне.

На този фестивал наблюдавах интересно явление от художествено творчество. Има сериозни находки. Но няма степенуване. Не можем да отличим едно произведение на равнището на нашата литература без да се съобразяваме с това, има ли книга авторът или поне публикации. Тук възниква и един друг въпрос. Това е въпросът за съмнителните жанрове. Някакъв възрастен човек от Ичера предлага етнографско изследване, което е не само изключително интересно, но и много сериозно. Дори в Етнографския институт, където работят по този проблем, т.е. върху Ичера, досега имат материали на 7-8 пъти по-ниско равнище. Запомнил съм и едно друго име - Сава Попов, който също има чудесни находки в работата си върху културното равнище на града. Защо не насочваме някои хора с особено талантливи наблюдения и изследвания ние, Националната комисия? А ако тези изследвания излязат в този си вид, те ще имат полза за цялостното художествено мислене. Освен това друг едва ли би могъл да направи такива изследвания, освен самите те, така да се каже, автентичните автори. Иначе, по моя преценка, нещата се движат напред. Но външно показната страна трябва постепенно да отстъпи място на вътрешната. Вярвам, че в лицето на Матей Шопкин, ще се вземе предвид това.

ЛЮБЕН ОТОВ: В института по социология работя върху едно изследване свързано с 1300-годишнината на България. Установи се, че в България има 1297 души, които се считат за хора, които може да влязат в енциклопедията. За да има толкова много литературни творци, трябва да има огромен литературен потенциал.

Съществува обаче опасност да загиват таланти. Ще ме боли за Иван Г. Хаджийски ако неговата пиеса не се реализира на сцена. Това е една чудесна драма, която заслужава да се играе на сцена. Не знам някъде да се отглежда талант в парник. Говоря и от позицията на човек, който от години наред се занимава с такива, защото съм работил в Кабинета на младите писатели-студенти „Димчо Дебелянов". Работейки с тях упорито, някои от тях успяват да се научат на този занаят. Нека си кажем откровено, че и в литературата има занаят, скалъпват стихчета и започват да печатат. Има други, на които действително много малко трябва да им се подаде, да им се помогне и те са готови. Както например работих със студента Любомир Чолаков, на който пиесата „Нощта на детелината" сега се играе във Военния театър. За такива хора ме боли ако не се реализират. Но трябва да им се помогне. Защото те рано или късно ще влязат с книга в литературата. Следователно всички тук изказани предложения трябва да влязат в т.нар. златна среда, в която да не се допускат отклонения. Но трябва най-вече да се хвърлят усилията върху ръководителите на кръжоците. Необходимо е тези хора, всяка година да се събират, за да повишават квалификацията си. Ако трябва да се обучават по психология - и това да се прави. Георги Черняков е мотивирал усилията, но това е ставало в рамките на специални отношения.

Какво предлагам? Първо - да се картотекират художествените ръководители. Да не се разрешават по места ръководители без необходимите данни за такива. Да се картотекират всички членове в кръжоците по места. Преди три години, за детската асамблея, Георги Йорданов, току-що беше станал председател на Комитета за култура, ни постави задача за картотекирането на децата. Трябваше да му представим модел. Аз вече знаех за съществуването на архива в Кабинета „Димчо Дебелянов". И ако сега взема например картотеката на Валери Калонкин, мога да кажа всичко за него. Започнахме да работим. Но ръководителят ни, един професор, няма да назовавам имена, не искаше да се занимава с това. Така че системата съществува и не е никак сложно да се направи. Освен това има и машини, които могат да обработват тези неща. Трябва да съществува Централен орган независимо, че в ЦХС има такъв, извън него, да има т.нар. „мозъчен тръст", който периодически да се запознава с тази картотека. Например, в този фестивал участва един автор от Търново, с една ужасна графоманска пиеса и само той е от там. Никой друг. Но никой не може да ми гарантира, че в Търново няма по-добър автор. Ясно, че е пуснат по нелитературни съображения. Ако имаше обаче картотека, щях да погледна в нея и да кажа - има и други автори, защо не сте ги представили? Т.е., да има група, твърдо наблюдаваща този процес.

Тук всички сме хора, които в края на краищата не държим чак толкова на заплащането, макар че в разговора се засегна и проблемът за заплащане и контрактуване. Във в. „Народна култура", преди време, излезе статия на

Захари Стайков, който ни убеждаваше, че художествената самодейност трябва да става извън работното време на самодееца, за което трябва да се заплаща. В Института, тази статия предизвика голяма реакция. И нашият професор излезе веднага с контра статия. Когато се говори за материално стимулиране трябва да се помисли докъде и колко трябва да се заплаща. Трябва да кажа, че всичко направено извън рамките на закона води до убиване духа на самодейността. Че и кой от нас не е самодеец? В този смисъл трябва да се внимава за материалното стимулиране.

БОГДАН ГЛОГИНСКИ: На мен ми се струва, че във външно показаните неща има същностни. В статута, който е пред нас пише, че по времето на заключителния етап на РФХС, по предложение на литературната секция, СБП да разглежда предложения за приемане на нови членове на Съюза във връзка с фестивала. Т.е., на всеки фестивал СБП да казва: беше обсъдено и приехме тези и тези членове. Освен това, трябва да се споменава фестивала винаги, при подходящи случаи. Така цялата традиция на фестивала ще се утвърждава и добива по-голям авторитет. Защо казвам това? Тук се засегна въпросът за графоманството. Не прекаляваме ли, не правим ли графомани? Ясно е, че трябва да се усъвършенства ръководството на този естествен процес, но и без Центъра за художествена самодейност ще има графомани и таланти. Следователно, какво можем да направим? Пенсионерите например, сред тях има хора, които много късно се осъществяват. Може някой от тях да напише една единствена книга през целия си живот и тя да бъде нещо ново, което дори и един млад автор не може да напише. Въпросът, върху който трябва да се помисли, е не как Националната секция да си създаде славата, че е дошла да води битка с всички хора, които пишат, а да се помисли, как може да се пристъпи по-смело за поощряване на талантливото. Затова предлагам: по време на заключителния етап да получим по-голяма власт, със съответно по-големи задължения. Комисиите да започват по-отрано работата си и до началото на годината, на заключителния етап, да имаме вече всички готови, обработени материали. В пресата да започнат да излизат материалите, които са на ниво. Ако ние не успеем да поощрим най-талантливите, да ги утвърдим, ние няма да сме си свършили работата. Трудно се овладява този процес. В заключителния етап, ако не успеем да подкрепим най-талантливите, как да им дадем трибуна по-нататък? Ние сме принудени да присъждаме награди върху конкретно представените ни материали. Оттук и трябва да се помисли за броя на представените творби. Ако един автор се представя с един разказ например, то този разказ може да не е най-хубавият от всичките, които има. Същият автор може да напише и два пъти по-хубав. Трябва да държим също така и на авторите, които дават обещание, което ще избухне в бъдеще.

РАДОЙ КИРОВ: Ще бъда кратък. Аз съм от поколението минало през кръжоци. Тогава също си имахме кръжоци към читалищата. И не ни се помагаше отникъде. Тази идея сега за поощряване е добра. Ако тогава загиваха таланти, то сега целта трябва да бъде, да не се допуска това. Преди 9-ти септември всичко вършехме на самодейни начала. Сега самите кръжоци имат много наименования. Трябва да се регламентират наименованията им.

По въпроса за ръководителите. Аз съм ръководил такъв кръжок в читалище „Антон Страшимиров". Преди мен беше Тр. Симеонов, след това дойдоха хора, не на ниво. Трябва да се прави строга преценка на творбите предлагани за печат. По някой път либералното отношение нанася непоправима злина на твореца, особено когато се пише за децата, едно, и друго, от гледна точка на творчеството за деца, където участват и родителите, които ги водят по редакциите. Децата на тази възраст не могат да се определят дали имат талант или не. Друга цел трябва да има детското творчество - да възбужда интерес към литературата, а не непременно да стане детето писател. На този фестивал прегледах доста папки със стихове, повести, разкази на възрастни за деца. Въртят се 3-4 имена, които познавам вече, тях и отбелязах. Но не може да няма и други. Мисля, че комисията трябва да помисли за тези 400 ръководители. Необходима е картотека. Необходимо е и всяка година членовете от Националната комисия да се срещат с тях.

ВЛАДИМИР ПОПОВ: Ще говоря за литературното средношколско творчество. Когато получих материалите за фестивала се оказа, че картината е непълна, нереална. Наложи се да направя собствени предложения от „Родна реч". Списанието единствено обединява най-добрите от тях. За целта е необходимо да се регламентира създаване на Национален литературен клуб към списание „Родна реч", който да има право компетентно да ръководи не само окръжните, но и градските средношколски клубове. По негово предложение да се назначават ръководители. Този клуб би изиграл голяма роля в развитието на средношколското творчество. Друго, което искам да предложа, ако може, ние да предлагаме поне по една или две книги на издателство. Има средношколци, които поради особеностите на характерите трудно могат да пробият. Този Национален клуб да влиза в системата на клубовете на ЦХС.

КИРИЛ БОРИСОВ: Както стана ясно, у нас има огромно число автори, за които трябва да се полага огромна, обемна, сериозна работа. Многобройността не трябва да ни плаши. Нас ни интересува най-доброто. Трябва да се наблегне върху формата на работа в литературните клубове, работата на писателите с тези клубове, под формата на срещи, разговори. Не рядко се изваждат ярки дарования. Често пъти тези срещи в някои моменти се превръщат в събития на клубовете. Според мен, е налице необходимостта от централизация на ръководството и компетентно, насочване на творците. Мисля че едно такова подкрепяне от страна на статута, който ще даде възможност по-нататък да се работи с тази армия автори.

Предлагам веднъж в годината да се прави семинар с медалистите, или участниците в печата. На семинарите да участват членове на СБП. Предполагам, че може да се намери и форма да се поканват и представители от ВУЗ. Второ - да се търси начин Националната секция да подготвя периодично сборник от най-добрите работи.

ИВАН ЦАНЕВ: По въпроса за творчеството на децата знаете, че може да има много аспекти. Но предлагам, първо, да подкрепим всички предложения, защото те са предложения на конкретните нужди на действителността. В нашата практика, докато не се подаде идея, няма да се създаде нищо. За графоманството

www.studenthouse.bg

искам да направя едно поетическо сравнение между системата на творческия съюз и системата на художествената самодейност. Ако творческият съюз представлява риболовна мрежа, която се хвърля в морето от време на време, тя хваща големи риби. Художествената самодейност обаче представлява огромна мрежа, която обхваща цялото море, в което се хващат и големи, и малки риби, и риби, които в момента са малки, а след време, като пораснат, може да станат и големи, в зависимост от вида им. Както е примера с автора на изследването на Ичера. Мисля че всички тези неща са с оглед да се поощрява, подпомага. Има автори на зряла възраст на национално равнище. Подкрепата не трябва да бъде само морална, но и материална. Доста пари се харчат по разни линии. Защо да не се подкрепи един човек, който цял живот се е блъскал и то основателно. Единствено тази централизация на ръководството може да избегне напразното харчене на средства.

АНДРЕЙ КОРАЛОВ: Това, което бе казано тук е обект на цяло научно изследване. Всичко, което казахте е полезно за мен. Разработен е и хубав документ, който ще ни бъде база за разрешаване на въпросите. Но нека погледнем и от друг ъгъл.

Първо - от административен, и второ - от ъгъла на другата самодейност. Това, че литературната самодейност се развива е радостно. Това значи, че е в хармония с развитието на художественото творчество. Другата самодейност, т.е. хората, които не се знаят, а те са стотици, хиляди. Има автори, които естествено, преминават в редиците на професионалистите.

В музиката например, за да станеш професионалист непременно трябва да учиш. Музикантите са се предпазили от хората на възраст, въпреки, че възрастните музиканти смятат, че са на нивото на Моцарт. Отсяването в литературата е по-трудно. Когато се говори за развитието на художествената самодейност, трябва да се гледа като на обобщен модел - цялостно развитие на самодейността. Този модел служи за регламента; за уреждане на статута на всички клубове, тъй като трябва да има принципи, които намират свои отражения във всички области на изкуствата. Как може да се постигне това? Развитието на самодейността след Девети, по-точно от петдесетте години насам, доби нов начин - много добър в глобалните си измерения, но се получиха и деформации. Това е резултат от лошата намеса на поощряване и на професионалистите. Но за деформациите има и изход - трябва много добре да работим с окръзите, защото те се ръководят директно, а там има толкова много неустановени неща, че се достига до парадокси. ЦХС, например, предлага да замине един от танцовите състави в чужбина. Изпраща писмо до Окръжния комитет. Оттам отговарят, че такъв танцов състав не съществува. Разправии, наказания. Кой е виновен? Виновна ни е системата на управление. Има състави, които харчат по 80 000 лева дадени от Окръжните съвети. Това е много сериозна административна деформация. Затова ще трябва да се разберем с ръководствата на тези дейности.

От гледна точка на художественотворческата страна, която трябва да бъде ръководена - във всеки вид изкуство трябва да има секции поотделно. Национална секция на литературно творчество звучи малко високопарно, но едва ли някой я признава за такава. Така както вървим, всички видове изкуства ще искат да имат свои Национални секции и да станат национални. Каква е същността? Какво тези секции ще правят? Първото нещо, което ще трябва да стане е те да бъдат законодатели на тези творчества. Т.е. да се съберат представителите, които да направляват творчески развитието и техните решения да бъдат решения на Центъра. Тази секция трябва да бъде лабораторията, която да отсейва нещата. Така е обсъдено, така е намерено, така ще бъде. Нека това да бъде ръководещият ум на тази дейност. За да се решават проблемите обаче, идва другият - административният момент - подаване на информация. Да се картотекират ръководителите е много важно нещо. Може да се случи не добре изявен творец да ръководи. И защо не, след като е много добър като ръководител. За тях, за ръководителите, трябва да организираме семинари, обучения, защото там наистина трябва да се борави и с науката психология. Понякога се налага да се знаят най-тънките, лични неща на човека.

От есента, може би, ще започне да работи секцията. Ще се избистри статутът, ще се работи много тясно с творческите съюзи. Може да не съм прав, но според наблюденията ми Съюзът на българските писатели не беше обърнат, бих казал, дори и с профил към самодейността. Сега със СБП трябва да работим много сериозно. Това го изисква политиката, която е политика и на нашата държава. Центърът няма издателска възможност. Докато това творчество трябва да види бял свят. На авторите, по предложение на секцията, може да им се издадат нещата. Защо не? Това е ценно. Какво по-хубаво от това хората да се запознаят с него. Но без СБП няма да стане. И си представете това нещо да попадне в ръцете на някой редактор, на който не му харесват нещата определени от журито? Тогава трябва да се обмисли как предложенията на Комисията да бъдат подплатени. А когато достигнем до по-големи проблеми за решаване ще стигнем, ако трябва, и до Министерския съвет.

МАТЕЙ ШОПКИН: Аз също бих искал да кажа редица неща, но искам да завърша с едно-две лирически признания. Тази среща се отложи няколко пъти, но повярвайте, не предполагах, че ще стане толкова интересна. Георги Черняков каза, че съм от секретарите на Съюза, които два или три пъти вече отговаря за тези неща. Няколко пъти съм казвал, че работата е огромна. Едно от първите неща е за по-тясна организация.

Така, като си оглеждам пътя и биографията, съм един от хората, пристрастени към художествената самодейност. И аз съм бил в Търновския кръжок при читалище „Надежда". Като оглеждам хората тук, които присъстват, всички сме дошли от литературни кръжоци, гнезда, откъдето сме били окалени. Това е благородство, писателско чувство, да се подаде ръка на смяната на нашата литература, на тези хора, които цял живот са се мъчели да направят нещо. В момента си спомням учителя си по литература Димитър Хинков от Русе. Той се осъществи като художник едва след 60-та си година. Цял живот се блъска като учител. Сега е признат от художниците. Същото е и в литературното направление.

www.studenthouse.bg

И другото признание е, че Андрей Коралов дойде на тази среща да сподели свои мисли от сърце, с желание, и с надежда, че и в бъдеще ще работим за общото дело, защото това ни повелява политиката за подпомагане на художественото творчество в България, която ние провеждаме.
Благодаря за участието. За всичко, което сте извършили.

СЪВРЕМЕННОСТ И СТУДЕНТСКО ЛИТЕРАТУРНО ТВОРЧЕСТВО
Националната конференция на студентските литературни клубове от ВУЗ в страната, се провеждаше отначало като творческа среща-разговор на членовете на Кабинета на младите писатели-студенти „Димчо Дебелянов" при Централния студентски дом на културата или като годишно отчетна конференция на дейността на студентите литературни творци от столичните ВУЗ и ПВУЗ. Впоследствие, с участието като гости на литературни творци от другите висши учебни заведения в страната, се придаде друга насока на срещата и тя се превърна в национална. Нейните първи издания не се отличаваха от характера на редица национални младежки форуми, раздаваха се наградите за първа книга на студент или завършил вече; на редовен член на студентски литературен клуб; провеждаха се литературни четения в прочутата 65-та аудитория на Софийския университет и пр. Естествено, в тези срещи участваха изтъкнати наши писатели, редактори от литературни и младежки издания. През 1980 година тя се проведе като национална конференция на студентските литературни клубове и това, което я отличи от предишните й издания, е именно участието от клубове; въвеждането на годишен конкурс за най-добра студентска творба по всички литературни жанрове; творчески семинари с проекто-ръкописи представени на вниманието на консултант-ръководители - изтъкнати наши писатели. От такъв характер - творчески и като среща на писатели с млади творци, с конкретна оценка и разговор върху творчеството на участниците в конференцията, тя се оказа почти единствена сред младежките литературни форуми. През 1982 година Националната конференция се откри със слово на главния художествен ръководител на Кабинета „Димчо Дебелянов" при Централния студентски дом на културата, литературният критик Георги Черняков.
ГЕОРГИ ЧЕРНЯКОВ: Уважаеми колеги, приятели от клубовете в страната, писатели-консултанти, сега, ние можем да кажем с удовлетворение, че за първи път, официално, Националната конференция на студентските литературни клубове в страната се провежда и като конференция под патронажа на Съюза на българските писатели, което е една още по-голяма и отговорна проява на работата с младите литературни творци - истински най-младите, на нашия писателски съюз.
Следователно, тази Осма национална конференция на студентските литературни клубове от ВУЗ и ПВУЗ в страната има в известен смисъл, характер на една нова насока за работата с младите творци-студенти. Тя трябва да реши известни проблеми. Да бъде така полезна и функционална, че да задвижи още повече студентската творческа мисъл, да направи още по-полезен пътя на взаимния творчески обмен - между творци, между обществени звена, които ръководят клубовете на ВУЗ и ПВУЗ. Или такива, в които членуват студенти, както имаме в окръжните младежки домове в Шумен, Пловдив, Велико Търново, Варна и др. За създаването на такъв вид интеграция, която да не нарушава самостойността и традициите на всяко студентско литературно средище. Която подкрепя разумно единния ритъм на студентския творчески ентусиазъм. Която да ангажира още по-смислено всеки млад творец и литературен клуб.
Защото ние имаме на какво да бъдем следовници. Като част от българската интелигенция, днес студентите се подготвят и ще бъдат утрешните млади специалисти във всички насоки на съвременното управление на развитието на обществото. Те съчетават науката с творчеството; теорията на социалното управление, с практиката; те са рамо до рамо със съвременния българин, сред народа си.
Защото наистина сме следовници на голяма традиция в областта на културата. Защото знаем и оценяваме, че още преди Сорбоната, Кембриджския и Бонския университети, сме осъществили достъпа (единствени в Европа) до световно известната древна и ренесансово устроена Магнаурска школа. Създали сме едни от най-демократичните устроени народностни системи за наука, култура и образованост - на Константин-Кирил Философ, на Климент и Ангеларий, Школата и учението на богомилите, Евтимиевата школа и пр. И всяка от тях е създавала възможност, развивала е и е подкрепяла и най-крехкия кълн на българската откривателска мисъл (и не само на българската). Възпитавала го е също да открива и създава условия и обстановка за творческо участие и актуализиране на демократичното начало, залегнало в тяхната основна деятелност.
И е обяснимо вече защо във всяко обществено дело българинът е поставял материалното и духовното, до копието, шлема и меча - книжовността и защитата на правото на човека да бъде природно-хармоничен в делника си. До пищова и камата, редом е стоял и кръстът, за да докаже не безизходността, а необходимостта от вярата и нейното общочовешко изворно светилище - оптимизмът.
И земята на живите, и земята на убитите - това е било и е днешна България. И не случайно тя носи много имена - Земя първорождена на славянската азбука и писменост и българската култура, Земя на богомилите, Земя на Ботев и Левски...
Студентските прогресивни движения, студентите, са доказали в най-трагичните и героични мигове на нашата история, че са синове и дъщери на народа ни. Че те са, както и днес, духом и тялом слени с неговия стремеж да обогатява материалното и духовното си битие. С високата духовност на българина и откритото от човечеството, да измерва и да се съизмерва с най-високата оценка - на майките и бащите, на братята и сестрите, т.е., на народа.

Казаното дотук ми беше необходимо, за да изтъкна колко отговорна е нашата работа - и на студентската скамейка, и над белия лист, и в напрегнатия ритъм на съвременния ни живот. Тъй като това единство на дела не е само знаме, а и необходимост в разумното сътворяване на делника на българина днес.

И ако днес за събраните тук участници в Осмата национална конференция на студентските литературни клубове можем да кажем, че са и утрешните литератори, обгаряни от огъня на писаното художествено българско творчество, то спокойно можем да кажем, че този наш форум е и форум, в който участват бъдещи инженери, химици, лекари, юристи, агрономи, физици, математици, архитекти и т.н., и т.н. Или общо казано - участват бъдещите изследователи на духовното и практическите утрешни преобразователи на нашето съвремие.

Тази конференция, в известен смисъл, е своеобразна равносметка на дейността и участието в обществения живот на студентите-литературни творци. Искам накратко да нахвърлям мисли за това участие. За дейността и полезността на студентските литературни клубове, които надхвърлят - като резултати след време, онова, което се иска и залага в ежедневната им работа по време на следването им.

В момента имаме над 100 носители на лауреатски звания - индивидуални, на членове на литературни клубове от ВУЗ и ПВУЗ, участвали в Петия републикански фестивал. Освен че от техните редици са излезли стотици млади и утвърдени днес писатели, утвърдиха се като национални литературни прояви тези на студентите от Шумен, на хумора и сатирата „Щастливеца" в Свищов и пр. През последните няколко години се утвърди като традиция още един празник на младите литературни творци-студенти - конкурсът „Жар" на литературното обединение „Васил Воденичарски" при Софийския университет „Климент Охридски" с художествени ръководители Здравко Чолаков и Боян Биолчев. В резултат на това имаме и две издания на сборника „Жар", в който участват студенти. Свои издания имат в творческата си история и Шумен - „Следи от ято", Фоайе на студентите-сатирици в Централния студентски дом на културата, а в момента се подготвя за печат литературният свитък „Аудитория". Има още някои прояви, родени и поддържани именно заради активността и нивото на студентското литературно творчество - годишният конкурс за стихотворение на студент на патриотична тема на в. „Студентска трибуна", ежегодният конкурс в Копривщица на името на поета Димчо Дебелянов за студенти. Достатъчно ще бъде да упомена, че повечето от участниците и наградените в други национални младежки литературни празници - „Цветан Зангов" - Сливен, „Пеньо Пенев" - Севлиево, „Младежки усмивки - Пауталия" - Кюстендил и др., са или студенти, или възпитаници на студентските литературни клубове. И не без значение е това, че в Клуба на младата художественотворческа интелигенция, и в Кабинета на младия писател при Съюза на българските писатели, и в окръзите, са или студенти, или възпитаници на ВУЗ. Следователно, в работата на студентските клубове трябва да виждаме не само залагането на условия и подкрепа на творческите способности на младите творци, но и развиването на тяхното чувство за обществена отговорност, обществена активност и участие в развитието на съвременната българска култура.

От тази гледна точка ще се насоча и към задачите, които си поставя тази Осма национална конференция на студентските литературни клубове.

В нейната работа участват над 180 студенти или завършили преди една-две години ВУЗ. Тяхната средна възраст е 23 години. Представеното на конкурсите по жанрове подсказва за активност, каквато досега не е имало в нашите студентски прояви. Участието на над 25 клуба - студетски - от ВУЗ и ПВУЗ, и в такива със студенти - в младежките домове, говори, че е назряла необходимостта от още по-голяма и програмирана координация между обществените институти за планиране интегрирана обща годишна програма за работа с литературните творци-студенти. Естествено е, че в тази координационна дейност ръководно място, по отношение на художественотворческата работа, ще има Съюзът на българските писатели. Следователно - необходимо е да се изгради и съответният обществен орган - Творческият съвет, под представителството на представител на СБП. Програмата, изработена от него и съгласувана с тези институти, ще даде нов тласък в общата работа, в общуването на студентите-творци с изтъкнати български писатели, на самите студенти от всички литературно-творчески звена. Ще се даде възможност на ежегодната национална конференция да се отчита цялостната дейност по клубовете, да се координира всяка студентска проява.

Така ще можем, например, да приемем, че естествено ще бъде да се осъществява един фестивал на студентския хумор и сатира в Свищов. Да се утвърди тази традиция и там да се обсъждат проблемите на студентското творчество в този жанр. Бихме могли да осмислим - според регионалните традиции на местопребиваването на нашите висши учебни заведения, подобни специфични по програмите и задачите си насоки на студентски литературни прояви, и в другите виши учебни заведения. Примерно - във Варна. Там да се провеждат литературни студентски празници на българо-руските и съветските творчески контакти. Във Велико Търново - на проекциите на културата и писмеността на Второто българско царство и съвременната наша култура. В Шумен - на древната българска култура и писменост, и съвременната ни култура. В Благоевград - студентското литературно творчество да се насочи към етнокултурата, народната писменост и поетика и съвременната наша култура и литература... И т.н., и т.н.

Така - и задачите, и целите, и конкурсите с творчески характер, и семинарите, и творческите участия на студентите, ще имат по-задълбочен, по-целенасочен и по-полезен характер. Ще се освобождаваме от вече втръсналите ни се общи и повтарящи се срещи, обсъждания и тем подобни, не винаги даващи необходимия резултат.

С една дума - трябва да търсим конкретност и полезност в работата ни със студентската литературно-творческа младеж.

Когато търсим връзката на нашата тема „Съвременност и студентско литературно творчество", както виждате трябва да я търсим във всички аспекти - като цел, задачи и насоки на нейния характер, за да добие тази наша конференция именно смисъла на национална. На такава, която оглежда и поставя всички проблеми на студентската творческа младеж с оглед на всестранното й развитие.

Художественият образ на Горкиевия Данко е очевидно разкрит тук, в най-реалния му смисъл.

На нас не ни остава нищо друго, освен да заработим - делово, умно, със сърце и отговорност.

Отговорност - пред онези, които са ни оставили следовността.

Отговорност - пред нашите съвременници.

Отговорност - пред бъдещето.

ВТОРА ЧАСТ

Във втора част са публикувани рецензии (всички, които съм съхранила при себе си) на писатели-консултанти за работата им върху проекто-ръкописи на студенти от цялата страна по време на Националните студентски конференции в периода 1982-1986 година. Всички консултант-ръководители по жанрове, предложени от главния художествен ръководител на Кабинета на младите писатели-студенти „Димчо Дебелянов", са утвърдени от ръководството на Централния студентски дом на културата и от ръководството на Съюза на българските писатели. След прочита на представените им автори и творби, както и в разговор с тях по време на семинарите, те предлагат по един от най-добрите в определената им група за Годишните национални литературни награди по жанрове, в заключителния етап на конференцията. В подкрепа на мнението си върху прочетеното, всеки консултант-ръководител предоставя своята рецензия в три екземпляра - за Студентския дом, за архива на „Димчо Дебелянов" и един екземпляр остава за консултанта. В началото не се публикуваха, но по-късно докладите, изказванията, рецензиите, направени по време на тези конференции, се събираха и отпечатваха в сборници - във вид на циклостилни издания. Почти всички консултант-ръководители в тези конференции, са писатели, членове на Съюза на българските писатели. Тяхното участие е в съответствие със сключен договор със СБП, за работа със студентите-писатели от творческите литературни клубове в столицата и страната.

PS: Иска ми се да добавя нещо интересно. Имали сме два случая, когато студент след като завърши висшето си образование, участва като консултант-ръководител в работата на конференцията.

Единият бе поетът Бойко Ламбовски, който учеше в „Максим Горки" в Москва и участваше в конференцията с проекто-ръкопис. Още като студент той издаде първата си стихосбирка „Вестоносец" (1986 г.). Когато завърши и се прибра в България, продължи да участва в работата на конференцията, но вече като консултант-ръководител. Редовно идваше и като консултант-ръководител на семинарите в Несебър.

Аналогичен бе случаят и с поета Йордан Ганчовски. Той учеше журналистика в СУ „Климент Охридски" и участваше в конференцията с проекто-ръкопис. Още беше студент, когато издаде първата си стихосбирка - „Зимна сеитба" (1983). След като завърши, продължи да участва в работата на Кабинета и редовно идваше с нас на семинарите в Несебър като консултант-ръководител. По-късно стана и редактор в издателство „Народна младеж".

Престижно и полезно беше да си член на „Димчо Дебелянов".

1982 година

НЕВЕНА КЪНЧЕВА - консултант-ръководител на секция „Поезия": Изчетох стиховете на студентите Дянко Данов, Ева Гоцева, Иван Кръстев, Катерина Калоянова, Любомир Русанов, Милена Върбанова, Николай Дойнов, Маргарит Жеков, Пламен Янчев, Румен Шивачев, Румен Бояджиев, Силва Михайлова, Сергей Пенов, Цвета Делчева, Юлия Димитрова, Галина Енчева, Васил Настев, Веселина Тихолова, Балчо Балчев, Ася Асенова, Ангел Малинов, Анжела Димчева, Владимир Петров, поемата „Островна държава" на Петко Стойчев, преводите от френски (балади от Франсоа Вийон) на Пламен Янчев, детските стихове на Балчо Балчев и поемата за най-малките на Ася Асенова „Приключенията на мечо".

Младите лирици явно идват в нашата поезия с амбиция да кажат тежката си дума като наследници на едно солидно художествено развитие. В многообразната палитра от имена и заглавия, от теми и лирически настроения, можем да открием неповторимата атмосфера на поетични свят, който завладява с определени литературни постижения. И тук срещаме имена на автори, които - по-отдавна или отскоро, сме назовавали с надежда и очакване в литературната смяна - Любомир Русанов, Веселина Тихолова, Балчо Балчев, Пламен Янчев. Младежката чувствителност, стремеж за разкриване на сложната сетивност като се използват и образни метафори, и лирически инвенции, характеризират стиховете на тези автори.

По-специално Любомир Русанов се стреми да намери свой образно-смислов ракурс на заобикалящия го свят като използва асоциациите и настроенията. Стиховете му отразяват верни наблюдения, разкриват своеобразието на виждането, лирико-експресивното възприятие на света, пречупени през една активна позиция на съпричастност, проблемите се налагат преди всичко като вътрешно преживяване, авторът най-често, по умозрителен път, търси тяхното разрешаване.

Познати мотиви, известна маниерност, литературност, твърде честа безпомощност да се защити художествено замисъла, прекомерно усложняване на чувствата - тези изводи ни налагат някои стихове от Дянко Дянов, Катерина Калоянова, Петко Стойчев, Силва Михайлова.

На някои от представените творби определено липсва силната и неповторима гражданска откровеност, която да превърне стиха в бодър, атакуващ, настъпателен, да го извиси над обикновените делнични вълнения, да го направи съпричастен на големите въпроси на времето.

Общото мое впечатление от представените творби е оптимистично. А това вече е предпоставка за радостни очаквания.

НИКОЛАЙ СТОЯНОВ - консултант-ръководител на секция „Белетристика": В една или друга степен познавам имената на Васил Люцканов, Деян Енев и Димитър Дянков от епизодични срещи в печата, младежки литературни сборници и прочие. Но едва сега, чрез подборките от по няколко разказа, успявам да получа по-цялостна представа за техните качества, за търсенията им и разбира се, за грешките им.

Измежду тримата относително най-завършен като белетрист, в рамките на ценностната система от постижения на най-младите белетристи, е Деян Енев. Защо? Първо, защото в неговите творби е най-силно усещането за автентичност, за жизнена правдивост, а не за литературна измислица. Стремежът към създаване на биография е прекалено показателен общ белег за цялото поколение съвсем млади литератори, съзнаващи, че ученическата и студентската скамейка, както и перипетиите на един казармен бит, са все още недостатъчни стимулатори за сериозно и правдиво белетристично изкуство. Друг е въпросът, че често пъти груповото им предпочитание към някоя непривлекателна и тежка професия, намеква за известна показност, а понякога и за неосъзната и малко комична претенция. Казвам това провокиран от биографичните справки, прикрепени към началото на представените ми ръкописи, които си приличат по нещо, което фактите, колкото и да са пъстри те, (а може би, именно това), не могат да скрият.

Но на въпроса за Деян Енев. Наред с посочената житейска автентичност на разказите му, той е усвоил най-добре от тримата и някои от основните правила на „занаята". Овладял е началните подстъпи към полутона и полусянката, чужд му е тезисният, натрапчив финал. Предстои му обаче най-тежката работа в прозата - да намери свой глас, да задълбочава проблемите и идеите, които споделя с белия лист, да работи върху езика и изразните си средства.

Димитър Дянков, по моему, все още не може да се освободи от книжните представи, а не може да надхвърли и „собствения си ръст". Сиреч, все още се лута в един сравнително ограничен социален периметър, в който натрупаните впечатления от детството, юношеските или студентските години бързо се изчерпва. В много от разказите му се усеща неумението да изгражда правилно вътрешната, скритата конструкция на сюжета. Макар и гладко течаща, фразата му е обединена като че ли откъм художествена енергия. Може би най-точният показател за професионална незрелост е лековатото посягане на приказката. Преразказването на приказки от фолклора в повествувателния къс е неосъзнато извикване на помощ на вече готово и изпитано чуждо белетристично умение. То облекчава задачата на младите белетристи, но същевременно омаловажава и постигнатото от тях. Казаното по този повод се отнася и за тримата разгледани в тази бележка автори.

И все пак, най-много работа, според мен, предстои на Васил Люцканов по посока на овладяването на езика и конструкцията на разказа, и най-вече за избистряне на неговото собствено съзнание на идеите, които после ще иска да внуши на читателите си.

Срещата с тримата начинаещи белетристи ме изправя отново и пред един странен феномен - стремежът да се създават съвсем кратки белетристични форми в началото на пътя (имам предвид миниатюрите), без да се отчита, че за това се изисква значителен творчески стаж и опит, зрялост, а понякога и особена философска концепция.

В заключение искам да пожелая на Деян Енев, Димитър Дянков и Васил Люцканов много бъдещи литературни успехи, но и много мъка в творчеството. Защото в мъката е разковничето на сполуката в белетристиката.

БОЖИДАР БОЖИЛОВ - консултант-ръководител на секция „Поезия": Стиховете на Антония Демирева, Александър Хинев, Атанас Капралов, Албена Хранова, Бойко Ламбовски, Владимир Стоянов, Вера Филипова, Димитрина Данаилова, Детелин Вълков, Елко Чернев, Жасмин Георгиева, Захарина Георгиева, Красимир Чернев, Любомир Йорданов, Николай Облаков, Сиана Севова, имат почти едни и същи качества и недостатъци. Факт, който е доста тревожен. Придобили солидна поетическа култура, запознати с много образци на хубавата съвременна поезия, те съумяват да „направят" стихове, в които външно нищо не липсва, но всъщност липсва преживяната от личността-автор изповед, липсва конкретен пейзаж, конкретно специфично преживяване, част от биографията на автора.

Тръгнали по този път за „правене" на поезия, младите автори не достигат до свои образи, до свои метафори и изразни средства, а си служат с общи, в повечето случаи заети от чужди образци.

Младият поет не може да започне без да подражава. Това е естествено и законно. Но още от първите си неумели стихове той трябва да се стреми да бъде оригинален поне в преживяването-изповед, заключено във всяко от стихотворенията му, да гледа със свои очи и свой свят.

Културата не трябва да става пречка, както е сега, в стиховете на повечето млади автори, а напротив, тя трябва да способства за разгръщането на личното, а не на подражателното.

Относително най-самостоятелни в тази подборка са стиховете на Бойто Ламбовски, и то най-вече стихотворението му „Пуловер". Почти същото, с един градус по-ниско, може да се каже за стиховете на Димитрина Данаилова, Детелин Вълков, Любомир Йорданов.

Оригинално виждане може да се открие в повечето от работите на Албена Хранова, Жасмин Георгиева, Сияна Севова, но то е затрупано от образност, която не е лично откритие, а е заета от прочетеното.

Тревожни размисли буди предложената подборка. Дано младите автори бързо преодолеят несамостоятелността при писането, да го направят своя съдба, а не преразказване на прочетеното.

ИВАН ТЕОФИЛОВ - консултант-ръководител на секция „Поезия": Това са петнадесет автори - при това всеки със своя душевност и своя чувствителност. Изпитвам доверие и уважение към творбите им, защото сам зная колко крехки и деликатни са годините, в които се заражда цветната магия на стиховете. Наистина, огромни усилия и

упорство са необходими в изграждането на тази сложна перспектива наречена поезия. Защото ако сега надделява поривът - утре този порив е задължителен, за да ги превърне в умение. И в един настойчив сигнал, който винаги да ги подсеща, че стиховете не са златни кафези с пеещи настроения, а трудни етични стъпала на човешкия опит.

Не зная точно какъв е редът на този семинар - дали това ще бъде разговор със самите автори, пред които бих могъл да споделя мнението си за стиховете им (предполагам, че ще бъде така) или трябва писмено да изложа оценките си за техните творби. Предполагам, че ще има и разговор. Затова предпочитам тук съвсем накратко да изложа впечатленията си от прочетеното.

Четох стиховете неколкократно. Някои от тях ми направиха силно впечатление. Просто виждам в отделни имена вече почти изградени поети, при това с много сериозни качества и с една завидна за годините им поетическа култура.

Един много сигурен усет за поезия издават стиховете на Георги Рупчев, Пламен Мавров, Пламен Янчев, Петко Стойчев, Емил Стоянов - добри качества притежават и стиховете на Валери Илиев, Ива Крумова, Ваня Николаева, Константин Златев.

Има автори, които са представени много оскъдно и затова впечатленията ми са твърде бегли.

По отношение на наградата, която се предвижда - предлагам с еднакво чувство за отговорност Пламен Мавров, Пламен Янчев, Петко Стойчев. Имам колебание между тези трима автори, защото и тримата притежават много сериозен талант.

Пламен Мавров е заразително искрящ талант, с богата душевност, с вкус към думата и метафората, служи си пъргаво с метаморфозите на действието, умее твърде сполучливо да замени щрихите на външния пейзаж със собствените си усети. И с един светъл стремеж за активен допир до житейските ситуации.

А Георги Рупчев е просто един напълно професионален поет.

С отлични впечатления съм и от младия Пламен Янчев. Той се стреми към един по-структурен подход в стиховете си. Стихотворението му „Жива трева" е великолепно!

БОРИСЛАВ ГЕРОНТИЕВ - консултант-ръководител на секция „Поезия": Ако трябва само с една дума да изразя впечатлението си от прочетените стихотворения, ще кажа: равнището е задоволително. С изключение на един-двама, представените автори вече показват сериозни намерения в областта на поезията. Без да изтъквам отделни имена, без да давам предпочитание на едни за сметка на други, считам, че главният проблем, който стои почти пред всички, е да намерят - всеки за себе си - неведомия път към висшето и най-трудно нещо в изкуството: индивидуалността.

С малки изключения, младите автори показват съвременно поетическо мислене, стремят се към овладяване на формата и изразните средства на поетическото изкуство. Все още почти на никого обаче не се удава да постигне пълна сполука в едно отделно стихотворение - признавам си, че не прочетох нито една творба, в която всичко да отговаря на суровите закони на това изкуство. Редица от авторите са много близо до успеха - може да се каже само на крачка от него. Друг е въпросът кога ще бъде направена тази крачка и как.

Позволих си да направя някои отделни препоръки на представените поети по време на разговора с тях. Затова заключението ми тук е най-общо и не засяга конкретни автори и творби.

ДИМИТЪР ЯРЪМОВ - консултант-ръководител на секция „Белетристика": Ще направя кратки експозета на впечатленията си за всеки от разказите на студентите в моята група.

Румен Данов, в добрия смисъл на думата, бележи една рутина. Това е един хубав меч с две остриета. При него са овладени много от хватките на белетристиката. Умее градежа на разказа. Пожелавам му да търси по-рядко срещани и по-оригинални сюжети, да въвежда читателя в немного познат ежедневен бит. За него формата не е вече особен проблем, проблем е в гладкостта на разказите му. Ще следя с интерес по-нататъшното му развитие, в което вярвам.

Росен Кутелов има интересни разкази. По-голямо внимание заслужава разказът „Изтеклото", защото значително превъзхожда другия му разказ „Пилат". „Изтеклото" е твърде сръчно построен разказ. В него от пръв поглед просто нищо не липсва. Една жена в стара къщица се прочува като гледачка, знахарка, лечителка. При нея започват да идват много хора, едни утешава, на други внушава, че ще им мине, ще оздравеят - разсейва болежките на притеснени хора.

Минава време, те намаляват, и когато мисли, че вече са я забравили и изоставили, посещенията зачестяват отново. Идват вече не посърнали, както преди години, а някак весели, безгрижни, докато накрая жената разбира, че са я превърнали в атракция, в екзотичен екземпляр.

Разказът би спечелил още откъм мотивировката, ако гледачката, преди да започне тая си дейност, има самата тя някакво притеснение, ако има някаква рана, или нещо за изкупуване. Иначе излиза, че като че ли е започнала тая си дейност само по волята на автора.

Антоанета Карадимова в разказа си „Нора" се занимава с кратката история за съдбата на една изоставена жена, която впоследствие заминава за Африка и там умира при неизяснени обстоятелства. Бащата на нейната дъщеря Христина, по-късно иска да възвърне бащинството си, но Христина, оскърбена от поведението му в миналото, отхвърля неговия порив.

Разказът е развълнувано написан, историята е културно поднесена. Усилията на Антоанета да търси силни случки от живота, заслужават приветствие. Сълзливостта на места се оправдава от наистина драматичния сюжет, зареден с едно топло човешко страдание. За нея художественият стил не е проблем. Посоката е добре избрана. Струва ми се, че трябва да работи именно с яркия сюжет, да задълбочава психологическите разработки. Нарочно разказвам някои от сюжетите на разказите, за да имат представа и другите.

И в трите разказа на Весела Ляхова, в основни линии, се явява въпросът за накърнената съвест или накърнената цялост на човека. „Бялата риза", „Нощно дежурство" и „Пролетен дъжд", са сполучливи разкази, развити с един деликатен тон, бих казал от тях диша един особен финес на художник с вече пообработено перо. Тук сюжетните движения, фабулните извивки се осъществяват в един естествен ход, произтичащ от реални жизнени ситуации. Авторката излъчва доверие в станалото, то звучи убедително, като един къс от живота, който живеем.

Достатъчно е да нахвърлям историята само на „Бялата риза", за да се убедим в казаните думи. Едно момиче отива в квартирата на приятеля си, но там го посреща съквартирантът му, който протяга нечистите си ръце. Момичето изживява една почти безадресна гузност, полувъобразаемо облича чистата бяла риза от моминството на баба си и с нея се чувства като бяло петно в тъмната нощ.

Прочетох двата разказа на Евгений Василев „Забравената пушка" и „Изнасиленият", както се казва с истинско удоволствие. Те ме развеселиха. Рядко се случва човек да чете нещо и сам да се смее. Наистина, авторът владее един хумористичен език, без насилие, без предумишлени напъни да ни разсмива, както в доста случаи стършеловият хумор. Хуморът не само в езика, във фразата, но и в ситуацията, му се отдава леко, някак като че ли небрежно, но една мисъл, че всичко е обмислено, ни респектира.

Вторият разказ в третата си третина е изпуснат, като че ли набързо завършен. Последната част отстъпва по непринуденост на първите две. Можело е да се намери по-естествено и убедително развитие.

Препоръчвам на Евгений Василев да се пази от дребни закачки.

Името на Здравка Евтимова, както и имената на повечето от вас, ми е вече известно. Тук тя е представена с три разказа. И трите сполучливи, написани с живо чувство за белетристика, с нерв, с много енергия. Респектира и умело съчиненият разказ „Баба Германа", и експресивно излетият „Някой ще си отиде без тебе". Боя се да не завишавам много оценката си, но вторият би подхождал и на някой разказвач с много по-известно име.

Колкото се радвам на успехите на Здравка Евтимова, в малко по-малка степен се боя за нея. Ще й стигне ли енергията за по-нататък, със същото темпо да напредва, да поддържа същата експресивност, и бих казал, експлозивност в някои открития? Не смея и рецепти да давам, но струва ми се, че тя трябва да пести енергията, да задържа постепенно емоционалния ток, да го трансформира в едно по-бавно протичане. Въпросът е сложен. Сгъстяването на емоциите трябва да се насочва около някои епизоди, като че ли е нужно някакво завиряване, ако можем да се изразим така фигуративно, да се образуват някакви почивки, за да може по-бавно да се отбележат ситуации, човешки преживявания, състояния... Разказите й трябва да завършват малко по-бавно.

Изкушавам се да предам с няколко думи и съдържанието на единствения разказ, с който се представя Любомир Чолаков „Червените врани на голямото море".

От името на сервитьор по черноморието се разказва за млада двойка художници, които всеки ден се хранят в ресторанта. Сервитьорът, т.е. Аз-лицето, вижда платното на момичето, където вълните на морето са нарисувани червени. Аз-ът на няколко пъти гледа морето и също иска да види вълните му червени, но не може - той няма очите на художничката, нито призмата на едно дете от ресторанта, което също вижда вълните червени. Накрая Аз-ът се моли на Бога, с уговорката, ако има такъв, да му помогне да види вълните червени. Ето че не се яви нужда да преразказвам епизода с изнасилването на художничката. Без изнасилването и без молбата, Аз-ът-разказвач, ако примерно се влюби в момичето, би могъл да види вълните червени. Нека авторът помисли и над това. Иначе разказът е направен добре, но като че ли страда от някои сюжетни излишества.

Двата разказа на Мария Рачева отиват повече към импресията, особено „Някак трябва да те нарека".

Мария разказва културно, с един хубав език. Това, което можем да наречем тъкан на един разказ, за нея не е проблем. Тя го е постигнала. Остава да търси ярки случки от живота.

Използвам да отправя похвала към нея и препоръка към някои от представените автори по посока на езика. Ето едно изречение от Рачева „И жена да си доведе, и къщата да си поолюди". Колко хубава дума „поолюди". Нека такива думи да стоят в прозата. Нека се пази езика на художествената ни проза от стерилност.

ЛЮБЕН ПРАНГОВ - консултант-ръководител на секция „Преводи": Запознах се внимателно с представените ми преводи на участниците в прегледа. Мнението ми се основава почти само на впечатленията ми от българските текстове, тъй като само един от участниците е представил и оригинала.

С преводи на поезия се представят няколко участници като повечето от тях имат несъмнени сполуки. Най-високо оценявам преводите на Емил Стоянов, Надежда Парунева, Елко Чернев.

Преводите на останалите участници са несъмнено доста по-слаби. И в преводите на тези трима участници, най-добри, според мен, имат определени слабости, но в повечето от тях вече се чувства достигната до известна степен художественост, налице е майсторство.

С преводи на проза се представят 12 души. Само за един от тях - Андрей Шарков - мога да съдя, сравнявайки превода му с оригинала. Общо взето, за представените преводи на проза може да се кажат редица добри неща - в повечето случаи стегнато, естествено, свежо звучене на българския текст, липса на езиков шаблон, майсторство в поднасянето на диалога и т.н. И едновременно с това, се мяркат следи от очевиден буквализъм, налице е понякога неравностойност в художественото ниво, неестествен за нашия синтаксис словоред. Впрочем, това е естествено за хора, още неутвърдени в областта на художествения превод - на тях тепърва им предстои усъвършенстване, а до големите успехи са още далече.

ЛЮБЕН ДИЛОВ - консултант-ръководител на секция „Научна фантастика": Ако се погледне строго от висотата на законите на жанра, единствен разказът на Огнян Иванов „Жестокост" може да бъде наречен научно-фантастичен. На другите автори не им е достатъчно ясно какво представлява фантастиката. Интересен е още замисълът на Добрин Дерелиев, но той пък не е овладял още изказа си. Разказите на Тодор Костадинов са с неизбистрена идея, неясни като творческа задача. Фантастиката е морализаторска литература. Тя изисква

ясно и категорично внушение именно, защото останалото в нея е условно. Тази условност се оправдава единствено от идеята, на която служи. Ако не беше толкова раздължен и раздвоен между фейлетона и приказката „Вятър работа" на Велко Милоев, би бил добър. Едно решително съкращаване на многословието би го направило годен за печат. Същото се отнася и за двата разказа на Огнян Иванов - съкращаване и прецизиране на изказа. Добрата идея и общо взето намерената конструкция позволяват надеждата, че ако Добрин Дерелиев подобри езика на разказа си, ако също посъкрати неточностите, произведението му може да стане печатаемо.

МАКСИМ АСЕНОВ - консултант-ръководител на секция „Хумор и сатира": Представени са творби на 11 хумористи и лирико-сатирици. Като имам предвид, че сатирата е винаги обществено ангажирана, радостно е, че има млади хора, студенти, които не само имат желание, но се и занимават с хумор и сатира, т.е., вярват, че могат да излекуват болестите на обществото и да оправят света. Творбите и на белетристите, и на поетите-сатирици, са насочени към значителни проблеми, които вълнуват не само младите, но и всички мислещи хора у нас. В редица от тях личи сравнително доброто професионално умение и все още малкият жизнен опит на авторите. Има неравностойни творби. Някои изненадват с точния си прицел, други с оригиналните хрумвания, трети - със своята пестеливост. Общо взето, сатириците - поети и белетристи, не са словоохотливи, знаят цената на думите, пишат икономично. Личи, че се учат, както от големи български, така и от чуждестранни образци в областта на хумора и сатирата. Те правилно разбират условността на изкуството, ролята и значението на парадокса, на гротеската и хиперболата. Авторите стоят на правилни, ярко изразени позиции. Зад критичната насоченост срещу едни или други недъзи в нашия живот, се усеща високия идеал, любовта към хората и болката от несъвършенството на обществото и човешката природа. Няма нито една творба, пропита от мизантропия или безперспективен песимизъм.

Авторите имат чувство за хумор, при някои надделява смехът и усмивката, при други - сарказмът и иронията, стремежът към философско осмисляне на отрицателните явления. За истинския сатирик най-голямата награда са плесниците, които получават от прототипите на своите творби, вместо медали те имат петна от ритници. И колкото повече удари получава един автор, толкова по-голяма е гаранцията, че той може да израсне като голям сатирик. Важното е да има достатъчно любов и вяра, които не биха му позволили да изпадне в отчаяние при житейските несполуки и неприятностите, които съпътстват творчеството на всеки истински сатирик.

СИМЕОН ЯНЕВ - консултант-ръководител на секция „Критика": Милена Георгиева в „Илюстрациите на Иван Кьосев към романа „Майка" от Максим Горки", е опитала да изрази неповторимата индивидуалност на Кьосевите илюстрации, но след като говори за тях, за книги на Зола, Брехт, Шилер, „Панчатантра" - като за етапни в българската илюстрация, не става ясно защо избира именно илюстрациите на „Майка". Много ценно е обаче това, което е видяла - стремежът на Кьосев. В „Приказки за братя Грим" забелязваме ново преосмисляне на немската дърворезба от 15 век, „Валенщайн" - барокова разточителност, „Панчатантра" - изградена в духа на индийската миниатюра". Това е наистина съществено за метода на художник. Композиционни слабости са въвеждането обема на една трета от целия й текст. Проникновено разчитане на метода - а той при Кьосев, е извличането на илюстрацията от графичната атмосфера на съответната епоха, понякога е елементаризирано. Например: „Характерно за обложката и за титулния лист, са червените букви на заглавието, които, чрез внушаването на червения цвят, осигуряват правилното възприятие на идейната значимост залегнала в повестта". И коя повест? Нали е роман? Има твърде шаблонен език, щом се опре до литературния материал (стр. 4,5), но има хубав синтез (стр. 10).

Основен недостатък е композицията, обстоятелственост на изложението, в езика. Но явно има усет и професионална култура.

Темата на Мария Бежанска „Монтен „Опити", Шекспир „Хамлет", е прекалено огромна, прекалено сложна, прекалено външна, тъй като се сравняват жанрово съвсем различни творби. Не е достатъчно ясно декларираното от историците на литературата опосредствено влияние на Монтен върху Шекспир. Много натруфена е фразата: „Своеобразното сътрудничество е довело до неповторимо вникване в човешката природа" - не може да се нарече сътрудничество.

Но това са формалните ми забележки. Съществото е, че тя има качества за верен анализ. Има един есеистичен изказ на мисълта, лек, приятен. Има чувство за умереност в паралелизъм. Но лошо подбраната тема не й дава право да извлече пълноценно от обозримите реплики на Хамлет всички Шекспирови основания на Монтеновите „Опити". Това е книга енциклопедия, а енциклопедиите сами по себе си са пълни, както с откровени идеи, така и с парадокси.

„Социалната адаптация" на Иван Хаджиев е съществен и сериозно разгледан проблем, центриран в областта на киното. Хаджиев има разностранна подготвеност, съзнание за свързване на теоретичното с практическо изследване. Целенасоченост, добър научен апарат, чувство за спецификата на проблема в изкуството, но уклон към социологизирането му, в смисъл политикономизирането му. Анотацията е текстуално извлечение от същинския текст, а не обобщение на този текст. Теоретичната и приложната част са грубо разграничени, а не паралелни и преливащи се. Работата започва практически на 14 страница - адаптацията чрез филмовото изкуство е изразена. Приложната част страда от фактологичност и обстоятелственост при цитирането на анкетираните артисти. Не е обърнато внимание на сценария като първооснова. Има стилови неясноти, двусмислици, небрежност в изказа.

Цялото изследване създава впечатление за пълна изчерпателност на знанията на автора, не е айсберг, чиято внушителна част да остава под водата, т.е., в контекста.

Лошо подбрана и лошо формулирана е темата на Валентин Йорданов „Бачо Киро - педагогическо майсторство, идеи, възгледи". Биографичната справка е чудесно стремителна, функционална, спретната. Правилно е акцентувано на патриотичното чувство на учителя, което е и голямата достойна цел на постепенно изграждането му педагогическо майсторство. Но самата еволюция на педагогическото му майсторство, на педагогическите му заслуги, не е творчески проследена и тълкувана, а просто взета от цитати на Бурмов и други.

Много добре е посочено онагледяването като своеобразен и самобитен връх в педагогиката на Бачо Киро, но е слабо подкрепено с примери и не е цялостно разтълкувано. Ролята на поезията е много бегло разкрита в педагогическия му метод, а тя е извънредно съществена. Стиховете му нямат естетическо значение, но имат дидактическо олицетворяващо най-добре духа на епохата.

В работата на Валентин Йорданов има известна прибързаност, лесно изчерпване на проблемите в изложението - самографирането им - неумение да се изтъкне индивидуалността, неповторимата индивидуалност на учителя и революционера. И като умира той остава учител. Най-важното - липсва тази индивидуалност достатъчно разкрита в контекста на епохата.

Езикът е добър, а стилът - хубав. Личи умение за естетичен изказ.

1983 година

БОРИСЛАВ ЦЕНОВ - консултант-ръководител на секция „Поезия": В семинара, който водех бяха представени 84 стихотворения и една поема, от поетите Пламен Янчев, Ани Сарагавакян, Ваня Костова, Васил Ангелов, Валери Илиев, Васил Настев, Веселина Тихолова, Весела Петкова, Владимир Любенов, Виктория Катранова-Берова и Венелин Георгиев.

Стиховете на Пламен Янчев, общо взето, не се отличават с особени поетически открития. Обикновено в първата си част те са по-силни, темата е по-добре изказана и има опит за търсене, докато във втората част са равни, дори безлични. Няма го обобщението. По-сполучливи са „Пътят към деня" и „Високите зелени хълмове", където има елементи на завършени поетични форми.

Ани Сарагавакян е неравна - има и много добри хрумвания, изведени докрай, но и хрумвания, които е пропиляла в стремежа си да постигне словесен ефект. От тази поетеса съм чел по-добри стихове - представеният цикъл не ме удовлетворява като цяло познати теми, разработени по познат начин, прекалено удължаване на фразата и поетичния разказ. Най-добри са „Обич", „Розови листа" и „Автопортрет".

Ваня Костова представя едно стихотворение - „Понякога отварят портата й", което носи настроение, увлича. Стихотворението може би ще прозвучи по-силно, ако бъде изпълнено от актриса, тъй като има ефекти, които ще се усетят само при по-емоционално четене.

Стихотворението „Път" е добро предзнаменование за поета Васил Ангелов от Пловдив. „Стръкче трева е поникнала/там, откъдето си минал." - хубаво!" И това стихотворение, както и останалите две „На баща ми" и „Просяк", са ведри и чисти, във всяко от тях по своему той е видял живота. Поетът прочете нови стихове, които, според мен, са крачка напред в развитието му.

Валери Илиев е поет на силните социални вълнения. Той е неспокоен, понякога дързък, но увличащ с ритъма и силата на метафорите. Вярно, понякога се усеща шумолящият плакат, но като цяло стиховете му са ярки граждански протести срещу еснафското спокойствие, войната. Познати теми, но претворени умно и находчиво. „Остаряване" е едно чудесно стихотворение. На този поет му трябва още малко, за да се оформи като завършен автор на интересни стихотворения.

Васил Настев е непостоянен - в някои стихове е примамлив, в други - имаш желание да го отминеш. За щастие, доминира хубавото, в което лирическото внушение е силно. Това личи особено в „Скици с въглен" - тук той е по-синтезиран и във формата, и в поетическия образ.

Веселина Тихолова е поетеса с опит в поезията и това безспорно личи в представените стихове. Тя не учудва с моментни поетични избухвания, напротив - разказът й е спокоен. Радостта идва след прочитане на цялото стихотворение. „Циганката", „Спомен", „Хълмът" - това са безспорни творби, в които авторката е усетила и умело развила идеята си.

Весела Петкова и Венелин Георгиев са много лични. Това, което ни внушават, е само тяхно. И това донякъде убива хубавите, сполучливо разгърнатите поетични състояния. Весела Петкова е интересна с постепенното уплътняване на темата, което при едно по-социално усещане може да засили гражданския мотив у нея.

Близък до Весела Петкова е и Владимир Любенов, разбира се, не в личния мотив, а в интерпретацията на темата. Той владее формата и често тя го увлича да търси и създава стихотворение и от най-незначителен факт. И все пак е земен, поетът се чувства все по-силно с всяко стихотворение, което прочитаме.

За Виктория Катранова е рано да се говори като за поетеса. По-скоро стиховете й са опити да ни подскаже, че обича поезията и иска и тя да прибави нещо към нея.

Като заключение за представените поети може да се каже, че всеки от тях, с малки изключения, е поет със свое виждане, почерк и път за развитие. От всички, обаче, бих откроил Валери Илиев и Веселина Тихолова, които предложих и за награда.

ВЕНКО ХРИСТОВ - консултант-ръководител на секция „Поезия": Твърде различни не само в своя художествен натюрел, но и като характери и емоционална нагласа, представените поети носят и някои общи черти. Това са преди всичко търсенията за адекватно отразяване на новия бит на нашето време, извличане на естетически категории от прозата на нашето неповторимо ежедневие. Иначе очертаният проблемно-тематичен диапазон е достатъчно широк. Гражданско-политическото начало присъства и с дискретно-откровени позиции, и с равносметката на националния корен, и с тревогата на планетата днес. Интимно-любовната лирика е

застъпена и с откровения, и със споделени размисли, и с опити да се намери мястото на това възвишено чувство в цялостната система на Космоса. Но преобладават търсенията във философски план, къде оригинални, къде - подражателни.

Това намирам за естествено. Младите хора са длъжни да преоткрият за себе си даже и трайните истини, в които човечеството отдавна не се съмнява. Въпросът е доколко тези преоткрития остават постижения за личността и доколко намират онзи нов ракурс, чрез който придобива всеобща значимост.

Четирима автори се открояват с по-завършена поетика и по-сериозни постижения - Марин Паунов, Надежда Искрова, Петко Стойчев и Румен Шивачев. Това не означава, че сред останалите няма находки, които да заслужават внимание. Бих отбелязал „Насаме с майка ми" и „Стаята" от Мирела Иванова, „На Илия" от Мила Тасева, „Чувство" от Пламен Мавров, „Без теб не можех" от Панайот Чафкаров, „Разминаване" от Радост Ликоманова... От друга страна не всичко от изброените четирима автори е равностойно. При тях също се забелязват характерни слабости за всеки един. Петко Стойчев преиграва малко с книжност в изграждането на идеята, а и със самоцелни формални търсения.

Находките на Марин Паунов не винаги са достатъчно художествено извисени - с онази сила, която да е равностойна на силата на идеята. Надежда Искрова не винаги уплътнява в образ младежката дързост. Румен Шивачев на моменти се затлачва в образността и губи внушението от емоционалния заряд. И все пак, моите лични предпочитания остават към последния - Румен Шивачев. Той разкрива свое художествено мислене, овладява форма и стихосложение, умение да „претапя" чувствата през рацото, автентична образност - не само като отделни метафори, а и като цялостна сплав. Ето защо бих предложил именно него за награда, но обръщам внимание и на останалите трима, които също имат право да конкурират с отделни постижения.

ИВАН МАТАНОВ - консултант-ръководител на секция „Поезия": Чувствам необходимост още в началото да кажа, че недостатъците, които откривах в стиховете на тринадесетте поети-студенти, са недостатъци и в моите поетични опити, а препоръките, които правех в бележника си - отправях и към себе си. Приех да участвам в това обсъждане, убеден в неговата полезност. „Осъждането" ще дойде по-късно, от критиците, защото казват - лесно е да се критикува, а е трудно да се оценява.

Не виждам нищо лошо в отсъствието на мажорни тонове в стиховете на Даниел Макаров, нещо, което веднага се хвърля в очи и би подразнило човека, за който поезията е омаен звън, приятен гъдел за ухото. Но е много важно, когато декларираме любовта си, страданието, страха и самотата си, да намерим най-силните и точни думи.

В поемата си Емил Стоянов не съчинява, осмисля преживени неща, използва деликатната образност, ненатрапваща се, запомнят се някои интересни метафори и финалите на отделни откъси, които се възприемат като отделни стихотворения. Наблюдателен поет и с мярка за думите.

Жасмин Чернякова умее да създава атмосфера на стихотворението, силна е в импресията, но за съжаление, понякога чувството пречи на мисълта да постигне дълбочина. Усеща се стремежът да се намери свой език, стил.

Стиховете на Илко Славчев са конкретни, има усет за детайла и оригинални находки. Мисля че трябва да опита възможностите си в ангажирана тематика, характерният му език ще го отличи от другите поети.

Иван Бабев е написал слаби, самоцелни стихотворения, преобладават баналните образи, сравнения и архаични думи. Единствено „Лего №" би могло да стане добро стихотворение, ако е проявил повече езикова взискателност.

Професионални, работени внимателно са стиховете на Йордан Ганчовски. Той е с подчертан афинитет към гражданската тема, което го отличава много. Декларациите му не дразнят, защото са поетично оправдани и защитени.

Недоизкусурени, хаотично композирани ми се струват стиховете на Костадин Боянов. С лесни, дразнещи рими, съчинени за естрадна песен. Наивността разваля най-много поезията.

Същото бих казал и за стиховете на Красимир Живков. Струва ми се, че трябва да избягва прекалената прозаизация.

Много поезия, повече отколкото трябва, неразбираем, за добро или за лошо, човек се чувства неподготвен за неговите стихове - Красимир Крумов. Трябва да се прочетат повече работи.

Вярвам че Любомир Русанов ще намери своя тема.

Людмила Боянова има в стиховете си патос в излишък, нищо не значещи образи, но поетесата е налице и ще се развива.

Сполучливи образи, отделни поанти, верни настроения има в стиховете на Любомир Йорданов. Иска ми се и още нещо.

Бих препоръчал Йордан Ганчовски за носител на годишната студентска награда.

ХРИСТО ЧЕРНЯЕВ - консултант-ръководител на секция „Поезия": На тазгодишната Национална конференция на младите литературни творци-студенти присъстваха много талантливи автори. Според мен, те се представиха успешно. Това е впечатлението ми от семинарните занятия в Централния студентски дом на културата, и по-точно от семинарната група, на която бях ръководител. Смятам определено, че израства талантлива млада смяна от поети. В групата ми имаше млади творци, които печатат по страниците на литературния и младежкия печат, на някои от тях предстоят да излязат първите им поетични книги, и то в най-скоро време. Редица от участващите в конференцията познавам още от литературния семинар на младите литературни работници в Кюстендил. Така че нашите връзки, не са от сега, а са трайни.

В семинарната група, която водех, тук, в София, имаше талантливи поети и поетеси, един факт, който ме зарадва много. Това са Албена Хранова, Ася Асенова, Добринка Корчева, Ангел Малинов, Валентин Марков, Балчо Балчев.

Албена Хранова познавам отпреди, затова сега ме изненадаха стиховете на Ася Асенова и Добринка Корчева. Като поетеси те са различни, обединява ги младата им тематика, но макар и по различни пътища, те стигат до поетичното внушение, откриват свои поетични истини. Ася Асенова - чрез свободния, но строго организиран и вълнуващ стих, а Добринка Корчева - чрез звучния си класически стих, където има много чувство, простота и атмосфера.

Хубави думи бих могъл да кажа също за Ангел Малинов, Валентин Марков и Балчо Балчев. И тримата пишат в класически стих, но също са различни по своему. Ангел Малинов носи пъстротата на своя трънски край и, затова е може би по-лиричен. Той умее да създава музикална атмосфера на стиха и на нейното естествено въздействие. Валентин Марков също се представи с хубави постижения. Това мога да кажа и за Балчо Балчев, който ме изненада със своя дълбок лирико-философски поглед в поетичните си творби, например в стихотворението „Маратонецът". Всички те имат бъдеще и обещават творческо узряване.

В целия семинар имаше студенти, които бяха с посредствени възможности. Смятам, че трябва да присъстват действително талантливите млади творци-студенти, като се изключат всякакви участия по линия на връзките, на едрото сито и пр.

Искам да изтъкна големите организаторски умения и творческият жар на отговорника на Литературния Кабинет „Димчо Дебелянов" Георги Черняков, благодарение на когото конференцията и семинарът преминаха много добре.

1984 година

ВЛАДИМИР ПОПОВ - консултант-ръководител на секция „Поезия": Седем ръкописа на седем млади автори - като седем града, спорили в древността за родния град на Омир. Разбира се, в нашия случай на този въпрос може да отговори само времето. А аз ще се опитам засега да посоча само техните достойнства и слабости, така както съм ги почувствал. Като преди това ми се ще да поговорим по един принципен въпрос. Според мен, за да стане един ръкопис наистина книга, има два възможни варианта - или стиховете трябва да са пронизани от една основна идейно-тематична линия, естествено пречупена през душевността на автора, линия, която да доминира и да създава облика на книгата, или стиховете включени в нея, макар и с разнородни и разнопосочни мотиви, да са обединени от стилно-художествения авторов маниер. Няма да скрия предпочитанията си към първия вариант, който въпреки опасността от стесняване на тематичния обхват, предполага едно по-задълбочено навлизане в проблематиката, обглеждането ѝ от различни ъгли и гледни точки, и в крайна сметка очертаване на един поетичен свят. Вторият вариант, особено за автори, които още не са намерили или по-точно изработили свой маниер на писане, превръща така наречената стихосбирка, просто в един механичен набор от стихове. Разбира се, това е само мое лично мнение. В литературата са известни поетични книги и от двата т.нар. от нас, варианта, които са оставили рядка диря след себе си.

И така - първата от разглежданите автори - Ася Асенова „Обичта, която ни дели". Ръкописът съдържа 31 стихотворения, разделени в три цикъла. Явно авторката сама е почувствала необходимостта от циклично подреждане на ръкописа - първият цикъл „Звездопад" например, обединява стихове, в които душевното състояние, мечтата, копнежа, желанието, са разкрити главно чрез природни състояния и картини. Асенова пише простичко и ясно, тя има чувство за природата, което обаче не винаги е автентично. Това личи от първото стихотворение в ръкописа. Ще си позволя да цитирам:

Мое лято, вино недопито,
клас прекършен в житния безкрай,
позлати поне в съня ми дните,
още неизпитани докрай.

И финалът:

И в море от бликнали надежди,
през възторг докрай неизживян
да почувствам как във капка нежност
е светът наоколо събран.

Всичко това звучи може би поетично, красиво, но литературно клиширано. Съвсем друго е в стихотворение като „Селско пладне" например, където конкретната, опредметена природна картина въздейства много по-убедително и одухотворено:

Тежко беше пладнето. Тромаво пристъпяше
и челото, потното, трие с ръка.
До върбите бели спря и се изкъпа
като кученце във селската река.

Това е и едно от най-добрите стихотворения в ръкописа на Асенова, но за съжаление и то завършва някак познато, литературно:

Но сега заслушали зърното как суче
сокове горчиви жадно от пръстта,
някак неусетно почваме да учим
как се сътворява вечна красота.

Ето тази „вечна красота" или поне стремежът към нея като към някакво абстрактно понятие, пречи все още на младата авторка. Красивост, изкуственост, срещаме и в стихове като „Любов":

Извисена любов! Чуден блян! Мъка страстна!
и т.н.

И все пак, аз вярвам в Ася Асенова. Основание за това ми дават стихотворения „Звездопад", „Желание", „Метаморфоза", „Селско пладне", което вече отбелязах, „Средношно", с чудесния финал:
В душата ми - спокойна и избистрена,
да се огледат като в извор хората.
„Старицата", отново с финал, който може да напише само поет:
Звезда ли, ябълка ли падна в мрака
като въздишка по отминал ден.
И още няколко други. Според мен, младата авторка като се стреми да съхрани своята искреност и топлота, трябва постепенно да се освобождава от литературността, от клишетата, които сме свикнали да приемаме за поезия, да задълбочава и концентрира чувствата си. Ръкописът, който е представила, е една добра основа за бъдеща работа.
„Без да знаеш" от Ванина Гавазова. Имах радостта да прочета в ръкопис първата книга на Гавазова, когато тя беше още ученичка в X клас. „Просто пролет", така поетът Георги Константинов нарече стихосбирката й, вземайки стих от едно нейно стихотворение. Какво точно и изразително заглавие! Не мога да кажа същото за новото заглавие на Ванина. Двайсетте нови стихотворения на младата поетеса са в два цикъла. Отликата е главно в това, че първите са класически, а вторите - в свободен стих. Разбира се, не само в това. Иначе Ванина е същата - метафорична, но без да губи своята поетическа непосредственост в най-добрите си стихотворения. Ето:
Тупкат зелените сърчица на черешите.
От съсирека черен алена кръв изтича.
Ето, жива съм. Жива - почти вечност.
Мога да дишам, да плача и да обичам.
Жива, дишаща, плачеща и обичаща - такава бих искал да виждам Ванина в целия й ръкопис. За съжаление в някои от нейните стихотворения също надделява литературността, умението й да се правят метафори и образи убива автентичността на чувството, пък и те сами не винаги са оригинални. И тогава стиховете не ни докосват, студенеят:
Искала съм да ви попитам
как го виждахте онова отвъдното,
но в храма на душите ви
и така са много кощунствата.
Не зная дали съм прав, но понякога усещам Борисхристовски интонации като например:
Вече знам: в коридорите ще премине животът ми,
а от двете страни - безконечни врати с катинари.
Ако можех да срещна Господ, бих увиснала на ухото му
и, докато изтека до капка, в черната паст, бих крещяла.
Прекалено много Господ и сатаната присъстват в новите стихове на Ванина. Прекалено мистична атмосфера създават тези понятия. Убеден съм в дарбата й, и ми се струва, че тя не бива да бяга от онова чисто и непосредствено, което е у нея, и което тя понякога задушава с тежки метафори, сравнения, библейски понятия. Да, чудесно е стихотворението „Хорални прелюдии", но когато тези понятия срещнеш почти във всички други стихотворения, мярката наистина се губи. А се губи и въздействието. Затова предпочитам да прочета отново „Писмо" или „Моята приятелка от училище...", където има истинска, неподправена поезия, вместо стихове студени и статични като „И музиката е сега спасение, и изкупление, и продължение..." Ръкописът на Ванина Гавазова се нуждае от известно олекотяване, от струя свеж въздух, от лъч светлина, в който да се огледа истинският й, а не съчинен, живот.
Галина Енчева - „До следващото лято". Също от страниците на „Родна реч". И веднага искам да кажа - за разлика от Гавазова, ръкописът на Галина се нуждае от малко по-голямо уплътняване, от по-голяма тежест на проблемите и сериозност на разработката. Нашата поезия отдавна преодоля, пък дори и младата, тази лека сантименталност, която се чувства в стиховете на Галина Енчева:
Да потърся оная Вечерница,
дето в нощите тъмни гори
и сърцето на моите делници
да затопли със шепа искри.
Вероятно добре за текст на естрадна песен, но твърде далеч от критериите за съвременна поезия. Получава се нещо с нашите най-добри сътрудници от списание „Родна реч", между които е и Галина Енчева. Понякога аз не зная добро или зло им причиняваме като редактори. Защото едни са критериите за средношколска поезия, други за поезията въобще. През студентските години трябва непременно да се мине на нов етап, да се изработи ново качество. Разбира се, тези мои думи не са отправени само към Галина. На всички ни е нужна самовзискателност, сериозно отношение към поезията, която трябва да стане действително вътрешна съдба, а не само средство за изява на известно поетическо умение. У стиховете на Галина Енчева има една подкупваща мекота, човечност и искреност и ако тя успее да се освободи от някои баналности на поетическия изказ, ще има и по-добри постижения. Нов мотив, с повече вътрешен драматизъм за нея, открих в стихотворението й „Не мога повече, не искам" - ето неговия финал:
И нещо винаги не стига -
пропуква се зад мене свода,

www.studenthouse.bg

под мен земята се надига -
не искам повече, не мога!
Авторката правилно е поставила заглавието в кавички, тъй като то е стих от „История" на Вапцаров. Според мен, обаче, трябва да се намери друго заглавие, тъй като смисълът на стихотворението на Вапцаров е твърде социален и въобще не се „връзва" с мотива на разглежданата от нас творба. Галина също има усет за природата, умее да я одухотворява, да й влага психологическо съдържание. Ето един добър пример:
В джоба зъзнат двете ми ръце,
стиснали един бездомен кестен,
напуснал сам бодливото сърце,
той като мен е беден тази есен.
Иска ми се да видя в бъдещите й стихове Галина малко по-смела, с по-голямо самочувствие, с по-дълбоки и сериозни мотиви. И вярвам, че ще я видя.
Надежда Искрова - „Думи за обич". Бих искал тук да споделя нещо, което най-много ме зарадва при прегледа на седемте ръкописа - младите автори са различни един от друг, не можеш да ги сбъркаш един с друг. Различна е и Надежда Искрова. Има нещо дръзко, необичайно в нейните стихове. Има една категоричност на изживяването, която понякога завладява, понякога отблъсква читателя. Ето два примера:
Виждам твърдите устни (дъха от тъга) и очите
отнели ми всяка изкусност...
Божество или дявол, след теб ще вървя -
суетата е чужда на всяко изкуство!
Макар с лек привкус на Миряна Башева, ние вярваме на младата авторка, избрала своята посока. А ето и други стихове, също така категорични, но неубедителни:
Но не мога сега да мълча -
съвестта не е само Голгота:
Любовта е кинжал на века.
Тя ще бъде и моята нота!
Надежда Искрова определено има свой маниер на писане. И сполучливите й стихове като „Жрица", „Чаша", „Приказност", „След прага на зенита", „Сънят ми до теб" и други, са плод на оригинални мотиви и разработки. Ръкописът на Искрова е единен и като тема - любовта, в нейните многобройни варианти. Лошото е, че в редица творби надделява абстрактното, което изсушава стиховете й. Ето само съществителните, употребени в едно стихотворение „Идвам от миналото, отивам в бъдещето" - бъдеще, миг, вик, любов, орбита, аорта, време, религия, поезия, живот, път, роб, пазар. Само едно по-конкретно, сетивно-разговорно понятие - пазар. Всичко останало създава една умозрителност, която не може да завладее, нито да влезе в по-неочаквани съчетания. Както това е станало например в стихотворението „Чаша":
Седя по турски
в твойта чаша
и безобидно, бавно пуша
изящно, светло нергиле.
Чудесно хрумване, чудесна разработка!
Николай Дойнов - „Всичко видимо". Заедно с този на Теодора Станоева, е най-обемистият ръкопис от представените. Това говори за една наистина завидна творческа продуктивност, но и за една неконцентрираност, несъсредоточеност върху определени, вълнуващи автора мотиви. И в крайна сметка, от добри сами по себе си стихотворения, ръкопис не се получава. „Всичко видимо" на Н. Дойнов се нуждае от максимално изчистване. По-добре 25 стихотворения, стегнати и единни, отколкото 40, всяко дърпащо към себе си. Иначе Николай Дойнов, пак заедно с Теодора Станоева, има най-съвременни рефлекси. Той видимо се интересува от живота около него, търси различни ъгли на изображение, в повечето си стихотворения борави с конкретни понятия, което го спасява от умозрителност, характерна за младите автори. Но все пак и у него се чувства известна литературност - долавя се интонация на Вутимски, на Рупчев, на Иван Пейчев, не случайно на някои от тях, той е посветил свои творби. Според мен ръкописът на Дойнов започва несполучливо. Разбирам идеята му, но в първите четири стихотворения, това не е истинският Дойнов. Той е по-нататък, в стихове като:
В нощта припламват със очи на рис
прозорците отдавна загасени.
На риск тръгни към тях. На риск.
Все някой те очаква във вселената.
Сигурен съм, че Дойнов умее да рискува и това не трябва да притъпява младежката му дързост. Николай Дойнов е един от малцината, които имат социално чувство. Той трябва да продължи да го развива. Стихотворението му „Поетическо изкуство" показва, че той разбира какво е поезията. Пожелавам му повече самовзискателност и мисля, че след една добра редакторска работа, ръкописът му би станал далече по-сполучлив.
Няма да скрия, че най-трудно ми беше да определя мнението си за ръкописа на Теодора Станоева. Тя е мое откритие. Първите й стихове получих по пощата, заедно с едно леко иронично писмо. Стиховете бяха хубави, публикувахме ги в „Родна реч". Аз не видях тези стихове в ръкописа й, и може би с основание. За Теодора те са един минал етап. Но продължението им е останало. Не се е изгубил поетическият нрав, характерният поетически

www.studenthouse.bg

темперамент за Станоева. Сега той е малко по-приглушен, не така конфликтен както преди, а може би вътрешно конфликтен. Ето едно чудесно кратко стихотворение на младата авторка:
В шест изречения:
Предстои ми да те обичам.
Заради добрите ти ръце.
Но любовта е война на две гордости.
Значи - предстои ми още
да те мразя.
Заради разплаканата гордост.
Но то си е за мен.
Мисля дори, че последният стих е излишен.
Станоева има остро съвременно чувство, т.е., чувство за съвременност. Ето един пример:
Видях заспалата земя
Видях креватите с пружини
Видях фланелките Марлборо върху стола
Видях готовите за утре думи в микрофоните…
Струва ми се, че Теодора е станала малко по-многословна. Това впечатление остави у мен първият й цикъл „Дневници", който всъщност е една поема. Този цикъл се нуждае от изчистване и прецизиране. И неговото място според мен е в началото на ръкописа, защото го затлачва, не му дава простор и свобода. Теодора Станоева е може би най-експериментиращият автор от представените. Това показва и цикълът й „Без точка", който отначало ме подразни с липсата на пунктуация. Но се убедих, че това не е маниерно, а просто органично се налага от вътрешното съдържание на стихотворенията й. Друг е въпросът как едно издателство ще погледне на експеримента й. Несполучливо е заглавието „Разни думи" на третия й цикъл, който може би трябва да бъде в началото на ръкописа. Не, толкова не са „Разни думи", а много човечни, топли или скептични стихове. В крайна сметка ръкописът на Теодора Станоева се нуждае от прекомпозиране, от избистряне на основния мотив в цикъла или поемата „Дневници" и от отстраняване на някои несполучливи стихотворения като „След днес", например.
И накрая Цанко Лалев - „Клетка за птици". Ето едно наистина сполучливо, премислено заглавие на ръкопис със свой облик. За Цанко Лалев стихът не представлява особена трудност. Той борави с лекота с класическия стих. Но едновременно с това той знае, че тази лекота може да го увлече и затова се стреми да уплътни преди всичко съдържанието на творбите си. Ето един пример:
Войникът беше млад и весел,
завръщаше се от учение
и най-безгрижно бе понесъл
надупчената си мишена.
Една подмамваща лекота на стиха. И по-нататък:
Внезапно пътят се изопна,
застина пясъчният сипей.
Пробягна мисъл за окопи
през корените на тревите.
Ето, от тази мисъл за окопи, пронизала дори корените на тревите, започва истинската поезия и Цанко Лалев добре знае това. Сравнен с Теодора и Николай, Цанко изглежда може би малко по-старомоден, по-несъвременен. Но това е само привидно. Защото за Цанко Лалев пътят към света, преминава винаги през сърцето. А сърцето не може да обхване изведнъж целия свят, то постепенно разбира неговите надежди и тревоги, учи се да живее с тях. Поезията освен всичко друго е и натрупване на качества на личността. И ето, когато личността придобие тези качества, се ражда поема като „Кървящи луни". Нека заглавието не ви подвежда, това е една остро съвременна и същевременно преживяна творба. Правилно тя е в края на ръкописа, защото придава една мащабност на търсенията на автора, обещание е за бъдещо развитие. Според мен на Цанко Лалев остава много малко работа, за да предложи ръкописа си в издателството. Може би още няколко силни стихотворения, може би още по-силно психологическо вглъбяване и приземяване, за да се откъсне от литературността на стихове като:
Сигурно се смеят боговете,
разтърсвайки облачни къдри.
Във окото ти розата свети
с великолепно безсмъртие.
Цанко Лалев дори знае в какво е безсмъртието на истинсакта поезия. То е в „един убит" на Дебелянов, в „История" на Вапцаров. Пожелавам му да слуша само гласа на сърцето си и да работи.
БАНКО П. БАНКОВ - консултант-ръководител на секция „Драматургия": Част от представените творби разкриват безспорни умения на авторите да строят драматична ситуация, да намират точни задачи на персонажа, да градят действен, често пъти афористичен диалог. Налице е радващо желание да се взима отношение по едни или други обществени или морално етични проблеми, да се идентифицира злото и носителите му, да се търси „рецепта" за утрешно съвършенство. Добро впечатление оставя и търсенето на разнообразни форми, любопитството към възможностите на жанра, което подтиква младите творци да

www.studenthouse.bg

опитват и в областта на много активната психологическа пиеса, на пиесата-приказка, на театралния сценарии и пантомима, на кратката жанрова сцена.

Заедно с това, налице са и всички познати „болежки" на растежа - неовладяна композиция, разпиляност на средствата, желание да се каже много, често пъти всичко, което авторът знае, при това - за всички възможни проблеми. Изобилстват пространни, често пъти непроизносими монолози, междуметия, тук и там - албумна сантименталност, неточно усещане на думите, а на места и лоша осведоменост.

Най-цялостни и благоприятни впечатления остават творбите на Детелин Вълков. В едноактната пиеса „Вратата" ни изненадва стегнатата композиция, ефектната завръзка и степенувано разплитане на интригата, поддържането на напрежението с неочакваните обрати в поведението на героите, леки овладени диалози, сладкодумието на героите. Налице е безспорна езикова и „психо-драматургична" култура. Необходимо е да се преодолее разностилието в подхода към отделни герои, форсираната конфликтност, достигаща на места до директна плакатност. Може би творба на по-висока тема ще открои още по-добре качествата на Вълков.

Хубави думи заслужава и творбата от същия автор „Конче с топче" - пиеса-приказка. Намерен е ключ за творба в друга тоналност, за друга аудитория, приказните герои са ярко индивидуализирани, запомнят се при това са донякъде необичайни, отново ни изненадва хубав, театрален, но заедно с това внушаващ усещане за достоверност, език. Сценичното напрежение обаче се снижава от незабелязаната навреме от автора „неуязвимост" на героите (макара, игла и две копчета), които очевидно няма от какво да се боят при срещата си с мишока.

Пламен Дойнов предлага три различни по жанр творби. Криминалната пиеса „Разследването ще приключи в петък" го представя в най-благоприятна светлина. Налице е интригуваща завръзка, незабележимо „внедряване" на героя следовател, добро фабулиране, овладян диалог. Част от действащите лица обаче нямат действено присъствие, към края на пиесата напрежението почва да спада, все повече се разказва, вместо да се действа. В „Отвличането на Ники" Пламен Дойнов показва, че може да пише занимателно и за детска аудитория, при това отново в стилистиката на пиеса-следствие. Част от героите са добре охарактеризирани и се помнят, но отрицателният персонаж е без своя „философия". Торбалан и Черният човек имат покриващо се поведение. Монопиесата „Силвия, която си отиде" е под възможностите на автора.

В „Приказки по телефона" по Джани Родари Румен Шивачев показва литературна осведоменост и желание за „Интегрален" спектакъл, но чуждите теми, многодумието, непреодолимите трудности при използването на избраната форма - пиеса в стихове, езиковата небрежност, предопределят несполуката му.

Владимир Петров в „Дело №...", показва добре проучена натура, вкус към житейската проза, към драма на документалната достоверност, но все още е далече от литературното осмисляне и извисяване на факта, словото е неудържимо разлято, героите са досадливо многозначителни и сентенциозни, композицита е неловка и много от действащите лица изобщо не контактуват и не конфликтуват.

1985 година

ВАЛЕНТИН ДАНЕВСКИ - консултант-ръководител на секция „Белетристика": Прочетените пет ръкописа са интересни не само с младостта на авторите и младостта на техните разсъждения - нещо повече, те дават възможност да се погледне върху поколението на сегашните двадесетгодишни хора. Онова, което прави най-силно впечатление е тяхната засилена чувствителност, която доста често стига до болезненост в осмислянето и тълкуването на някои неща като приятелството, любовта, семейството и т.н. От една страна, това е характерно за възрастта на авторите, но онова, което се налага като общ извод е, че с много малки изключения те не виждат изход, че са песимистично настроени, че не искат да видят и да потърсят доброто, положителното разрешение, а се задоволяват с констатациите, анализират душевните си и нравствени травми, героите им се затварят в себе си, анализират се, и в крайна сметка, остават пасивни.

По-ярко се отличава ръкописът на Петър Батев „Ваканция", който предлагам за награда. Трите неголеми по обем новели на пръв поглед не са свързани с общи герои, но могат да се приемат и като едно цяло, заради общите идеи и намерения на автора. Петър Батев се интересува от важни и значими проблеми, които се опитва да разработва на границата на фантазното и философското. „Негови" теми са осмислянето на човешкия живот в неговите взаимовръзки с природата, с миналото, с бъдещето, нуждата от обич и разбиране между хората, неизяснените и странни понякога способности на отделната личност, нейният стремеж да опознае и изясни тайнствата на съществуването. Именно с тези теми Батев най-силно се различава от останалите свои връстници, които повече описват собствените си преживявания и несполуки, не успяват да ги надскочат и да потърсят обобщение. Батев има добра литературна култура и подготовка, личи способността му умело да си служи с думите. Смятам, че неговите новели, с малка литературна обработка и стилистична редакция, могат да бъдат предложени в някое от литературните списания за печат. Смятам също така, че ако авторът се отърси от желанието на всяка цена да описва героите си в болезнени ситуации, ако се задълбочи повече върху философското, а не върху фантазното, той би постигнал наистина успех.

Ръкописът на Станчо Пенчев „Късна жена" показва преди всичко способността на автора да наблюдава дребните неща около себе си, да ги описва увлекателно и сравнително точно като ненатрапчиво се стреми от детайла да доведе читателя до обобщението. Все още не му достига и житейски, и литературен опит, но някои разкази като „Белите ивици", „Сутрешна прожекция" и „Дълги дни за скръб" дават надежда за добро развитие. Това развитие виждам в желанието на Станчо Пенчев да не дава лесни разрешения, а по-скоро да подхвърля своите наблюдения за размисъл у читателя. За да постигне добър резултат е необходимо да работи повече върху пластичността на рисунъка, върху езика, който в момента е повече информативен, да показва героите и ситуациите в развитие, а не само като даденост.

Добри думи могат да се кажат и за разказите на Деян Енев от ръкописа му „Четиво за нощен влак". Те са като че ли най-професионално направени - т.е. в тях могат да се открият всички необходими съставки, характерни за жанра - интересна история, която е показана чрез случка, динамика на действието, обобщение. Разказите на Деян Енев са доста анекдотично разработени и това е нещо, което той трябва да преодолее. С други думи - да не се задоволява само с разказването на случката, а да се опита да я осмисли чрез героите, чрез думите, чрез собственото си отношение към тях. Доста от разказите му представляват добро описание на едно състояние, част от тях се занимават с дребни теми - онова, което обикновено трябва да бъде детайл в разказа, Деян Енев превръща в отделен, самостоятелен разказ. Това е неизбежен етап от ученето на занаята, но авторът трябва навреме да го осъзнае, иначе остава опасността бъдещите му работи да останат на същото ниво. Вярвам в развитието на Деян Енев като разказвач преди всичко, защото от прочетеното личи характер и сериозно отношение към литературата, обич към нея и желание да се овладеят тайните й.

„Изгревът си има залез, нали" от Анри Кисиленко показва автор, който има определено предпочитание към тъй наречените градски теми, към човека от големия град, към неговите вълнения, компромиси, проблеми, травми, размисли. Кисиленко умее да разказва увлекателно различни истории. Онова, което му отбягва е намирането на свой ъгъл, на свои открития в темата. Героите му засега са много еднакви, занимава ги едно и също нещо, по един и същи начин са показани техните колебания и страдания. Намирам за важна темата за колебанията на съвременния човек и в това отношение приветствам намерението на Кисиленко да се занимава с тях. Но и той не отива по-далеч от описанието, от констатациите. Повече от героите му имат еднакви социални характеристики, което подсказва, че авторът има по-тесен периметър от наблюдения. Разширяването на този периметър би го обогатило и житейски, и творчески.

„Земетресения в събота" показва автора си Недялко Делчев като човек, който търси. Различни по теми, по стилистика, по разработка, са разказите от ръкописа му. В някои от тях се забелязва увлечение по гротеската, в други - придържане към традициите на българския реалистичен разказ. Това търсене подсказва, че Недялко Делчев има какво да разкаже. Формата той ще намери, както ще намери и най-добрите думи, в които да я облече. Трябва да обърне по-голямо внимание на езика, на композицията и успехите няма да закъснеят.

ИВАН ГРАНИТСКИ - консултант-ръководител на секция „Критика": Представените произведения на Алексения Димитрова, Николай Дойнов, Маргарита Илчева и Галин Тиханов, загатват за бъдещите творчески търсения на авторите. Засега, в повечето случаи, това са само наброски, етюди, зарисовки към бъдещи по-организирани и осмислени творби. Но нека се спрем накратко на всеки един от тези автори.

Несъмнено най-открояващ се сред тях е Галин Тиханов. Той се представя с две разработки за Цветан Спасов и Христо Кърпачев. Най-интересното тук са небаналните паралели с творчеството на Христо Смирненски и Никола Вапцаров. Сравнително добре са показани революционните измерения на тяхната поезия, пълното единство у тях на дело и творчество.

От друга страна обаче, съзираме известно откъсване на тясно литературния анализ от социалната картина на времето, в което са творили Цветан Спасов и Христо Кърпачев. На отделни места авторът се плъзва по лековатия преразказ, по школското разгръщане на темата. Независимо от слабостите обаче - естествени за първи творби - предложените текстове на Галин Тиханов показват, че той има критически усет и, че от него може да се очаква интересно развитие.

Другата авторка, която се представя с критика е Маргарита Илчева. Тя е предложила няколко рецензии - за Ивайло Балабанов, Здравко Попов, Магдалена Шумарова, Красимир Обретенов, както и два фрагмента за Рей Бредбъри и съвременни чешки поети. Добрите страни от критическите текстове на Маргарита Илчева са: ерудицията, опитите за многопосочен анализ на конкретните поетически произведения и интересните наблюдения над поетиката. Но твърде често авторката се ограничава в тесните рамки на структуралоподобния анализ. Изпада в терминологична неяснота, сухота и прекалена затвореност на анализа.

Николай Дойнов е известен повече с опитите си в поезията, където има определени сполуки. Сега той ни представя фрагменти и миниатюри под заглавието „Предградия на мисълта". В по-голямата си част тези фрагменти действително са останали предградия на мисълта - те са банални, претенциозни, изкуствени. В добрите случаи пък са перифрази на фрагменти и афоризми от известни майстори на перото. Очевидно засега фрагментите не са територията на Николай Дойнов.

Алексения Димитрова предлага една подборка с публицистика - репортажи, есета, размишления на социално-нравствени теми и пр. Тя поставя някои важни проблеми, които тревожат съвременника като: отчуждението, дехуманизацията, бюрокрацията, социалната демагогия, корупцията и пр., но се впуска в прекалено многословие, белетризации и общи разсъждения, които удавят същността на въпроса. Освен това твърде много сантиментализъм има в нейните публицистични и есеистични откъси.

ЙОРДАН ГАНЧОВСКИ - консултант-ръководител на секция „Поезия": Във връзка с провеждането на Националната студентска конференция прегледах шест поетични ръкописа: на Балчо Балчев, Пламен Иванов, Румен Шивачев, Светлана Драгостинова, Цвета Делчева и Янчо Михайлов. С изключение на Светлана Драгостинова, всички автори ми бяха известни с цялостното си творчество. За някакви изненади в буквалния смисъл не може да се говори. Художественото ниво е около средното, познато на читателя от периодичния печат, а с отделни творби то се надвишава. По отношение на творчеството на членовете на Кабинета на младите писатели-студенти „Димчо Дебелянов" прегледаните ръкописи мога да определя като добри.

Стихотворенията от Балчо Балчев се отличават с голям експресивен заряд, който започва още от стила и лексиката, върху които са построени творбите. Неговата привързаност към родното начало, към корена, създават средата на голяма част от стихотворенията. Със споменатите особености се преплитат релефно

очертани социални и граждански мотиви. На някои места ще забележим натуралистични фрази и думи, които обаче стоят „по мярка" на идеята и нейната реализация. Има и стихотворения, не дотам изпипани - например последната строфа на „Равноденствие" е несполучлива. В „Хвърчилото" ще срещнем несполучливи рими, а освен това е необходимо и прецизно изчистване. Балчо Балчев трябва да работи още над свободния стих. Въпреки тези забележки, една трета от всички предложени творби, могат да бъдат включени в една бъдеща книга.

За Пламен Иванов е характерен изповедния тон, търсещ най-често чрез вътрешен монолог следите на истината, на доброто, на честната позиция, на ролята и смисъла на творчеството. За съжаление това са рамките, а вътре има много несъвършени неща. Директният изказ натежава. Неоправдани са изрази като „За кой дявол пишем, поете?" В повече от половината стихотворения срещнах думите поезия, поети, стих, ритъм и пр. В „На светло" е нарушен ритъма, а „Предимство" е регистрация на римувани преживявания. Налице са и някои банални изводи - например в стихотворенията „Неделя", „Светът не е дотам съвършен". Като най-добри творби ще посоча „Съмнение", „Преди да бъдем", „Предчувствие", „Вест за утре".

Преди една година се запознах обстойно със стихотворенията на Румен Шивачев. След всичко, което му казах тогава няма много неща за добавяне. Хиперболизираните ситуации, незавършеност на художествената плът, неизведени, неубедителни изводи. Понякога се срещат добре намерени образи, но те далеч не са достатъчни за защита на творбите.

Светлана Драгостинова се е представила с ръкопис, в който като че ли всички стихотворения са части от една поема. В нея ще видим доста добре херметизация на емоциите, жажда за чистота, интровертност, стремеж към търсене на собствен ъгъл за поглед към света. По-интересно за мен, пък и за читателите ще бъде да видим следващите поетични стъпки на младата авторка.

Като добри могат да се определят стихотворенията на Цвета Делчева. Въпреки това съвсем няма да бъдат излишни следните препоръки: по-голяма взискателност при използване на отделната дума, прецизност в логическо отношение при изграждане, както на метафората, така и на алегоричния изказ. Бих й препоръчал да разшири тематичния диапазон.

Несполучливо е заглавието на ръкописа на Янчо Михайлов „Ден за надзъртане". На много места се повтаря думата надзъртам. Несполучливи образи - „нишка от кръвта му". „Реплика" има добър край, но не е издържано. Синтез на мисълта в кратките форми, която граничи със сентенцийност.

ВЕНКО ХРИСТОВ - консултант-ръководител на секция „Поезия": Шестимата млади автори, които ми бяха предоставени са безспорно ерудирани студенти, с усет към поезията и красивото. Те носят в себе си искрица от светлинка на първооткривателството, вървят по спиралата на едно все още неясно поетично пътуване, разкриват ни свои болки и радости.

Характерно и обединяващо всичките шестима млади поети е дръзновението, оная птица, която излита от допира на молива до белия лист, за да набере висина заедно с мислите и понесена от техните ветрове, да търси, ако не бели полета, то поне своята бяла точка в литературата.

Сами по себе си разбира се, всички носят свой, макар и още неукрепнал почерк на автори със свои виждания и представи.

Ася Асенова, която предлагам за награда за поезия, не е непознато име за читателската аудитория. Нейни стихове, публикувани на страниците на „Пулс", „Студентска трибуна" и другаде, вече са сериозна заявка за поетическо бъдеще, стига обаче авторката да остане вярна на себе си, да разширява своята творческа палитра, да търси нови свои истини, и то точно там, където всичко е казано и познато. Особено ми допаднаха нейните творби: „Рожден ден", „На добър час", „Кокиче" и др. Те носят искрена и неподправена свежест на усещанията, издържани са като форма и определено спечелват от пръв прочит доверието на читателя.

Разбира се в ръкописа се срещат и съвсем неравностойни творби като „Признание", „Диалектика" и др., които нарушават художественото звучене на книгата и доказват, че до нейното раждане, тоест, издаване, авторката има да извърви още дълъг път.

Галина Енчева в ръкописа си „Разсъмване" също дава някои сериозни заявки за литературно развитие. Редица свежи поетически хрумвания носят белега на истинска находка, присъстват като ярки и запомнящи се образи. За съжаление обаче при този ръкопис твърде много трябва да се отсява зърното от плявата, в него има значителен словесен баласт.

Същите думи могат да се отнесат и за произведенията на Росица Якимова и Николай Йончев. От техните ръкописи бих отделил по едно наистина много хубаво стихотворение: „Сватба" и „Специално универсално". Останалото, в огромното си болшинство, носи белегът на шаблона, на познатото.

Отделни сполуки имат и ръкописите на Владимир Павлов и Борислав Минев, но това са само сполучливи фрагменти, без да са завършени като цяло. Почти публицистичната форма на словесния изказ има при Борислав Минев. Твърде много натежава и изобилства с декларативни моменти. Авторът като че ли се отпуска да го носи потокът на словото без сам да му определи посоката. Незавършени художествено са и някои негови добри като идейно политическа насоченост, творби.

Владимир Павлов също има проблеми с формата на стиха. Тя също носи в голяма степен чисто публицистични нотки и по този начин свежда съвсем ниско качеството на предложените стихотворения. Все пак, в известна степен бихме дали по-висока оценка за „Ветераните" и „Несебър", и то главно, заради тяхното съдържание, и донякъде, простотата на изказа.

В заключение бих искал да изтъкна, че подходих към произведенията на младите автори-студенти в известна степен със завишени изисквания, но така или иначе, оценка „среден" или „добър" в поезията е недопустима.

НИКОЛАЙ ПЕТЕВ - консултант-ръководител на секция „Поезия": Валери Илиев се представя с ръкописа „Допир". В него откриваме сполуки като стихотворенията „Рицар без броня", „Талант", „Болка", „Рецидивист". Добро впечатление прави емоционалната сгъстеност в стиховете на младия автор. В тези страници откриваме и ясна идейна позиция. Струва ми се, обаче, че авторът би трябвало да обърне особено внимание на отсъствието на многословност. Пренебрегната е в много от стихотворенията значимостта на думата. По този начин в читателското съзнание се създават разнопосочни асоциации.

Георги Георгиев с представения ръкопис има заявки за интересни попадения. Сред тях бихме могли да отделим „Сън", „Сутрин", „В едно изречение". Липсва обаче най-важното - оформянето на собствен стил. Стихотворенията му твърде много приличат на познати образци. Авторът би трябвало да търси своята изобразителна система.

„Питомни паметници" е един от най-сполучливите ръкописи. Любомир Русанов не е непознато име. Считам че тези двадесет и осем стихотворения трябва да се отправят към издателство „Народна младеж".

„Думи за обич" на Надежда Искрова ни печели с искреността си, с безхитростното изображение на делника, с плътното навлизане в душевните движения на съвременния човек. И все пак, наивитетът в някои стихотворения, като „Защо ме будиш", „От любов", „Тракийско" пречи на авторката да достигне до по-дълбоки обобщения. Тя остава на равнището на предварителния тезис.

Юлия Димова, с чиито стихотворения се срещам за първи път, е автор от когото може да се очаква. Стихотворението „Понеделник" и неговият финал:

Господи, толкова много бъдеще
има в спомените на бащите ни.

ни радва не само с мащабното социално обобщение, но и с наличието на диалектическо разбиране на живота, с присъствието на исторически оптимизъм, като начин на изразяване. В „Уязвимост" има творби, които би трябвало да отпаднат. Сред тях са „Созопол", „Безкрайност, спираща дъха ти", „Не те познавам, поете", „Атеистично".

Представените ръкописи отразяват състоянието на най-младата ни поезия. Би трябвало да бъдем по-взискателни към идейната ангажираност на младите литератори.

ДИМИТЪР ПАУНОВ - консултант-ръководител на секция „Белетристика": По древна традиция сме снизходителни към младия автор, оценяваме текстовете му с общи приказки за образи и художественост, даваме му общи съвети как да държи писалката и да обобщава философски, обясняваме му, че го очаква дълъг и криволичещ път. И този път авторът трябва непременно да извърви.

В случая, рецензентът няма да се отклони от традицията. Ще се опита единствено да бъде по-конкретен при оценката на отделните текстове - не разкази, защото болшинството от представените ръкописи не са стигнали дотам - и да не бъде толкова снизходителен, сякаш се отнася не до студенти-литератори, а до олигофрени.

И така: Алек Попов е напълнил дебела папка с разкази и новели под наслов „Лунапарк". Че авторът е неопитен, това не е беда. Бедата е там, че персонажите му нито веднъж не стигат по-далеч в желанията си от това да имат пет лева в джоба и да седнат в ресторант. И у рецензента се прокрадва съмнението, че това вероятно е и тавана на авторските въжделения - няма дистанция между него и мечтите на героите му, няма оценка и самооценка, няма ирония. Текстовете са твърде сурови и като литература, и като мислене. Не е зле също, Попов да поправя печатните грешки, когато представя ръкопис и да слага пълен брой страници.

Конкретно в представените разкази и новели: „Подаряваме ви" е история, където авторът се опитва да изведе образа на света и накрая го извисява над тривиалното, само че извисяването е художествено неубедително. „Ще ви върна пролетта" - Попов остава като мислене до наивитета на персонажа си. „Викач" - прологът е ужасно приповдигнат, средата е безизразна, във финала е същата недоизведеност, както в „Подаряваме ви". „Колективно" е на средношколско равнище. „Да не лъжа" - ненамерена изповедна форма. „Думите долитат от сцената" е най-доброто в папката. Там за първи и последен път се среща намерен и реализиран художествен детайл и той звучи така органично, както би било редно да е навсякъде. Става дума за момчето, което се навежда да целуне госпожицата и... си завързва обувката. „Улица в края на нощта" - наивен финал. „Състарявате ме" - просто е слаб. „Голи раци", няма история. „Чакалнята е на гарата" - само състояние. „Момичето още плаче" - наивен паралел между лентяй и работници. „Дънковият ангел" - познатият у всички млади автори разказ за млад автор. „Глупави неща" е прилично разказан, но е тривиален като сюжет. „Кафеени съдби" - това е слаба история за слаб поет, същото се отнася и до следващите две миниатюри. В „Клетъчни структури", „Вдън земя" и „Нощта на падащите звезди" срещаме крайно непознаване на материала, който авторът използва за разказите си. „Лунапарк" - само началото е интригуващо. „Гнила шума" пък е неубедителен в завръзката и в самоубийството накрая не е намерен верен тон.

Това са общо взето горчиви оценки, но рецензентът смята, че потупването по рамото е работа на родините, не на рецензентите. И когато говорим за потупване, трябва веднага да се добави, че следващата папка в купчината всява надежди „Проскубано слънце", сборник разкази от Мария Митева.

Авторката има чувство към точното изречение, има точно око за наблюдаване. Като начало тези неща стигат - а липсата на художествено осмисляне и завършеност на историите, които разказва, трябва тепърва да се постига. Тези неща, вероятно, са въпрос на липсващия духовен и професионален опит. И искам веднага да съобщя, че входните изречения на болшинството разкази са респектиращи - излиза, че авторката е усетила значението на първата дума. А това вече е нещо!

По-конкретно: „Ритуалистът" е грамотно построена история, но наличието на твърде много просяци я разрушават, усеща се преиграност. „Хамалка на гарата" - добро начало, неубедителен финал. „Проскубано слънце" - познатото вече добро начало, следва тривиална ситуация с вътрешни монолози. „До тях съседът", е добре замислен, но ненаправен разказ. „Пазете ми чадъра" е слаб, неубедителен фейлетон. „Дърво без сянка" и „Пауново перо" са просто слаби. „Не хвърляй камък" - диалогична форма - не се е получила. „Копче за ръкавели" - блестящо първо изречение рисуващо лаконично цялата ситуация, самата история е интересна, но елементарният диалог разваля всичко. „Блуждаещ огън" не е станало история. „По-полека, граждани" - има лековат финал. В „Честит осми март, скъпи" и „Черна мида" - историята не надхвърля сюжета, нещата са още по-слаби в „Своеволие", който направо не е станал. „Крадецът" е един от най-добрите в папката, описанието на жените в самолета е отлично, от вица - в литературния смисъл на това понятие! - може да излезе добър разказ. „Чаената дама" е с интересен финал, където друг поема вината за убийството. „Никаква" - диалогичният разказ изисква друг диалог. „Какъв скандал" е фейлетон. „Поне една мръсна думичка" остава единствено с интригуващото си заглавие. Двата последни текста „Александра" и „Здрачава се" са най-сериозните като замисъл и концепция, но им липсва артистичност, стресната от сериозността им, авторката става дидактична и скована.

Тодор Костадинов изглежда най-опитен и най-плодовит от тримата автори. Усеща се сигурност, дори професионализъм, за съжаление обаче авторът си остава журналист. И журналистическата обиграност му прави лоша услуга. Разказите му и целият роман „Софийско жителство" приличат на дневници с дидактични авторски монолози - няма белетристика, няма внушение, полусенки също няма. Романът „Софийско жителство" е доста дебел за млад автор, и както може да се сетим, в него срещаме момчето от провинцията дошло да превземе София. И както пак ще се сетим, героят накрая се завръща в родния си град.

По-конкретно: още първата среща на героя с друг персонаж, корейски студент, е изпълнено с вестникарски монолози на автора (стр. 11). Следващата му среща, с бившата любима Мариана, е като всяка среща от този вид, Костадинов не е намерил нищо свое да добави към ситуацията или диалога (стр. 18). А още първият контакт на провинциалното момче с европейския стандарт, ни убеждава в духовната му ограниченост (стр. 28). Рецензентът просто не може да разбере, как момчето с подобен потенциал, лишено абсолютно от обаяние - поне в текста такова не личи! - може да има подобен успех сред жените. Те просто рухват, когато го срещнат и чуят пет от крайно обикновените му размишления.

Трябва веднага да добавя, че първата част на романа има и сполучливи сцени: двамата заключени в библиотеката е отлична находка, провалена от безконечния диалог и липса на какъвто и да било драматизъм (стр. 37-48). Сцената с кражбата на суджука (стр. 70) и рестото за кафе в НДК, са също отлични (стр. 80). Но авторът не ги осмисля достатъчно като белетристика, не използва възможностите им да развива героя си като характер - героят му през целия роман остава сякаш един и същ на ръст. И разказва предимно несбъднатите копнежи на автора за руси хубавици с автомобили волво (стр. 53-59), и богати вдовици със собствен апартамент и малко име Петя (стр. 103-108). Повтарям, цялата първа част прилича на дневник, в който на една разказна плоскост са реалните преживявания на автора и неговите съновидения.

Основата на романа обаче е другаде - любовната история на авторовия двойник и най-богатата и красивата сред участничките - Силвия. Тя разполага със ситроен и говори френски, и живее край Докторската градина. Две трети от текста са разговорите на младите влюбени, но рецензентът отказва да разбере, какво тази фемина харесва у героя. Той обяснява познати неща по познат начин и в най-неподходящ момент. А сцената със смъртта на Силвия (стр. 273) просто не е станала!

С една дума: за автора романната форма е още далечна, развиването на характери и ситуации не му се отдава. По-тревожното е, че в разказите проблемът на Костадинов остава същия: „Пред оградата..." има финал на вестникарска статия. „Слово за баща ми" е журналистика, там липсва каквото и да било лично чувство. „Миг", въпреки посвещението на Добри Жотев, остава гола декларативност. „Добре дошъл..." - неубедителна художествена история. „Какво става с ръцете ти...?" - позната казармена история, но най-добрата от представените. „Моята вечна улица" е спомен, не разказ. „Писмо до жена ми" и „Нова година" не вълнуват никого. От тримата представени за рецензиране автори, рецензентът отдава предпочитанията си на непознатата Мария Митева. Според него Митева има око за света и за думите, което вече е нещо.

РУМЕН БАЛАБАНОВ - консултант-ръководител на секция „Хумор и сатира": Стиховете на Силвия Михайлова са далече от традиционните съвременни образци на сатиричната поезия. По-скоро това е лирика с дискретни иронично-сатирични полутонове. В това отношение най-добри са стихотворенията „Въпрос", „Тръгване", „На Петя" и „Фрагмент". Не е задължително авторката да върви по пътя на сатиричните внушения и метафори и без това нейната сила е като че ли в „драматичната" поезия, но усетът й към ироничното неминуемо ще й помага, ще бъде ключ за читателя при дешифриране на поетичните послания.

Пламен Миронов се е захванал с трудна задача. Към хилядите остроумни и мъдри „мисли" да прибави и свои. В повечето от предложените „Изречения" авторът е успял. Особено в раздела „Времена, нрави, жени". Съвсем нормално е разбира се, в този вид творчеството да има неравностойни моменти. Така е и в представените „изречения". Но авторът има сили за още по-голяма прецизност, която е абсолютно задължителна в тези кратки форми. Бих му препоръчал по-често да минава през „редакторското" сито на ежедневниците и списанията.

Стиховете на Жасмина Цокова са 19, подредени в две части. По-близо до жанра лирико-сатира са стихотворенията от първата част - „Малка истина", „Епитафия", „Театър", „Почистване на сърцето". В останалите произведения надделява малко претенциозното желание за мъдрост и поучение. Жасмина Цокова

има усет към ироничното и не трябва да бяга от него в стиховете си. Това чувство само ще й помага в разкриване сложната душевност на съвременния човек - тема, която видимо й е близка.

Емил Николов предлага епиграми и изречения. За раздела „Дума-хума" няма да говоря, тъй като за мен това „словотворчество" засега се е изчерпало с опитите на Радой Ралин. Емил Николов има успехи. Трябва да бяга от констатацията лишена от остроумие и парадоксалност. („Съкращаване на срока" - „Всяко чудо за три дни - от ден до пладне"). Определени попадения има и в раздела „Пародии по автори". И на него бих му препоръчал по-чест контакт с редакциите.

Повечето от стихотворенията на Людмила Джонева издават пристрастие към иронично-сатиричното като начин на възприемане на света. „Ателието на делника", „Ритуал", „Произшествие", „Метаморфоза", „Признание", „Нещо като изповед". Там, където поезията й е лишена от ирония и парадокс, мисълта й веднага се оголва и става тезисна - „Алтернатива".

Никола Кицевски предлага опит за комплектуване на разкази под заглавие „Средство против косопад" (нещо като рамка на събраните разкази). Тук не е успял. Успехите му са в разказите, в овладяното на много места чувство за значимост на таланта, за изненада и обрат.

Такива са фейлетоните „За хляба", „Облагородяване", „За магаретата", „Царски работи", „Прираст" (които, според мен, са годни за печат). Дори в „учрежденския" си фейлетон „Съдба" той намира финал, който спасява иначе многословния „сюжет". Там, където авторът затлачва с думи идеята си и успехът е по-малък - „Велосипедът". Авторът би трябвало да продължи търсенето в парадоксалното („Кражба"), където, струва ми се, го чакат успехи.

В автора има много потенциални възможности и мисля, че е време активно да печати (или поне да предлага своите произведения), за да може те да застанат пред съда на масовия читател, а може би и на литературната критика.

В областта на поезията, предложените стихотворения показват плахи опити за използване на ироничното и сатиричното, едва ли не като подправки в творческата кухня на авторите. Това все още не са произведения, които заявяват категоричното присъствие на авторите към такъв начин на мислене.

В областта на епиграмата и афоризма авторите показват видими постижения. Останалото е много работа и творчески находки.

В прозата Никола Кицевски, лично за мен, е едно откритие, на което се радвам, и му пожелавам близки успехи.

БЛАГОВЕСТА КАСАБОВА - консултант-ръководител на секция „Поезия": Общото впечатление от разгледаните седем ръкописа е, че авторите им притежават поетично чувство, но все още тематичните и проблемните търсения са в областта на строго личното. С малки изключения - Пламен Мавров и Стефан Кулев - все още не успяват да се домогнат до по-значителни обобщения. Липсва им определено социален и нравствен патос. Стихотворенията са претрупани с метафори - и където трябва, и където не трябва - утежнени словесно и все още доста неизгладени, както външно, така и вътрешно. Младите поети - в представените ръкописи - страдат непрекъснато, те са страшно, убийствено самотни и много често желаят смъртта. Мисля че със самотата и смъртта малко се прекалява. Рисуват се страшни, почти апокалиптични картини и човек с по-слаби нерви може и да затвори ръкописа. Като типичен пример мога да посоча стихотворението на Иван Кръстев „Принцеса Брамбила". Най-подплатени социално според мен (и в по-обобщен план) с повече житейска и художествена правдивост са стихотворенията от втората половина от стихосбирката на Иван Кръстев - „Романс", „Ослепяха иконите", „Вечер в стара созополска кръчма", „Момичето се спускаше", „Носталгично" и др., но авторът им все още трябва да работи сериозно върху вътрешната структура на стиха и език.

Елена Алекова е включила в ръкописа си малки лирични „импресии" свързани с природата и интимни преживявания. Между тях се срещат и по-сполучливи работи - „Щурците опъват слънчевия лък", „Прегръщат се тревите", „Дърветата улавят всеки звук", „Дочу се рев", „До купчина цветя", „Обади се глухар", „От иконите" и др., но по-голямата част от тези импресии звучат като сентенции, а не като поезия. Младата авторка явно има усет към една по-сгъстена образност. Липсва й все още пластичност и вътрешен ритъм на словото, още по-голяма тематична широта и проблемност.

Цвета Софрониева плаща данък на известна маниерност, съжденията й почти винаги са категорични, без полутонове, бих препоръчала на младата авторка в бъдеще да избягва всякаква показност. И нейните проблеми са чисто лични, предимно любовни. В отделни стихотворения се срещат и хубави идеи и образи - например „Земята протестира" или поемата „Зачеваща памет", но те са удавени в многословие, пресъздаващи картини изпълнени с ужаси, самота, смърт. Както е впрочем и в другите ръкописи с изключение на Пламен Мавров, Елена Алекова и отчасти Стефан Кулев.

Мария Анастасова според мен, има поетични сетива, но мисълта й за съжаление не може да се концентрира достатъчно. Имам чувството, че често пъти тя самата не е наясно какво точно иска да каже. Общото настроение на нейния сборник е мрачно, най-често срещан е образът на смъртта, не може да излезе от рамките на личните си вълнения и преживявания. Авторката обикновено започва стихотворенията си с интересен поетичен образ, а после го разпилява, загубва го в потока на думите или не знае какво повече да прави с него и набързо го тиква в лапите на смъртта или самотата, долавят се отделни нотки на хленч и оплакване. Срещат се разбира се и по-сполучливи творби - „И пада нощ", „Пътуване", „Надежда" и др., но те съвсем не са достатъчни.

И при Ирена Теодосиева по-голямата част от стихотворенията са изградени върху любовните преживявания на лирическата героиня. Авторката има усет за метафора, за по-избистрена образност и там, където е искрена, се е получило сполучливо произведение - „Последните усмивки бавно гаснат", „Подай ръка", „Тази нощ остани" и др. И

тя, за съжаление като повечето от разглежданите автори, е в плен на ужаса и болките. Просто да се чуди човек откъде тези хора набраха толкова много и толкова непоносими болки, кошмари и ужаси, човек би помислил, че живеят в предизподнята. Без страдание, разбира се, не би могло да съществува поезия, но и то, както и всичко друго, трябва да е истинско, да е изведено от строго личното, да е далеч от маниерността, подражанието, от литературщината.

От разгледаните седем ръкописа с поезия мога да отделя два с по-високи идейно-художествени качества, ръкописи, които представят авторите си в една добра светлина. Това са ръкописите на Стефан Кулев и Пламен Мавров. И двата са излезли от личните си преживявания и в известна степен са достигнали до някои социални, нравствени и общочовешки обобщения.

Стефан Кулев има интересни идеи, граждански позиции, способност да гради образи, да създава атмосфера в творбите си, но все още трябва да избягва всякаква декларативност - прокрадваща се тук-таме в отделни стихотворения - „Тема за стихотворение", „Венера и Марс". Струва ми се още, че стихът е доста претрупан, а езикът се нуждае от прецизиране. Ръкописът „Нощна смяна" прави много добро впечатление и още малко усилия са нужни, за да добие едно добро равнище.

Според мен най-завършен (разбира се, с някои допълнителни преработки, главно в художествено отношение) е ръкописът на Пламен Мавров „Изкачване по вода" (струва ми се, че в заглавието се прокрадва известна маниерност). Младият автор има сетива, както за социалните, така и за по-интимните проблеми на човешкото битие. Стихът му, там където не е усложнен, се отличава с вътрешен ритъм и пластичност, метафоричността му не е самоцелна, както у повечето от разглежданите автори. Поетическите му качества в широтата на проблемите залегнали в отделните творби, издигат идейно-художественото му равнище. Препоръчвам го за награда.

ВЕСЕЛА ЛЮЦКАНОВА - консултант-ръководител на секция „Белетристика": От четирите ръкописа на четиримата студенти, представени ми за рецензиране, открих един завършен ръкопис, готов за печат - на Васил Люцканов. Приятна е изненадата от новото име - Пламен Дойнов, от новите срещи с разказите на Детелин Вълков и Румен Йонков. Общото в тях е зрелостта и пластиката на изказа, образността на езика, въображението и стегнатата композиция, на места находчив диалог и умение за фабулиране. Търсените и намерени проблеми в прозата им са от тяхното житие - по-малко или повече, е застъпена отговорността на младия човек в обществото, установяване на една нова нравственост, стремеж за разграничаване на вплетените едно в друго добро и зло, избор на пътищата за себеутвърждаване, иронична себеоценка на постъпките, заклеймяване на еснафството и равнодушието. Художественото претворяване във всеки от разказите повече или по-малко свидетелства за наблюдателност, психологизъм, познаване на детайла, за търсене на свой ъгъл, за по-сложно или по-просто разкриване на човешката същност. Онова, което не достига е изясняване на гражданската позиция.

Като най-зрял и най-социален от четиримата автори се откроява Васил Люцканов. В неговия сборник от разкази и новели, става дума за онези синини - обиди, грубости и огорчения, които си нанасяме понякога без да се замисляме. Младостта като че ли по-леко съхранява оптимизма и доброто в себе си, убеждава ни авторът, но най-неочаквано допълва, че горчилката от младите години не се е разнесла, напротив, тя се е всмукала, незабелязано е рязала нещо, излязъл е оток, станала е синина. И човек го заболява и всичко отново се изпречва пред него - и лошото, което е получил, и лошото, което е сторил. На крехките везни на тази морална дилема, героите претеглят своя бъдещ оптимизъм, своята отговорност и честно отношение към живота и хората.

За разказите на Пламен Дойнов, освен поетиката, която грабва веднага, най-характерното е, че са завършени и се запомнят с неуловимата деликатност на преживяванията на героите. „Танцувай, когато вали" е от най-хубавите. Много добри разкази са и „Раздвоението", „Сто хилядите жени на Рачо", „Така правят хората", „Не са същите". Авторът умее да изгражда характери, да създава атмосфера, да улавя състояния. Да ни развълнува, да ни убеждава, че героите му са живи хора с истинско човешко поведение и пориви към чистотата и красивото. При прочита на ръкописа му се осъществява срещата ни с дарование, което след време ще ни изненада с тънък психологизъм и майсторство.

Детелин Вълков продължава да пише непретенциозно, искрено, спонтанно. Той е мечтател, тъжен от заобикалящата го действителност, която непременно ще поиска да промени. От първата ми среща с негови творби си спомням разказите „Златната рибка", „Зелено № 4" и „Залези в четвъртък". Сега се налагат „Играта", „Две гъвкави пантери по тротоара", „Таксиметър", „Кучето". „Крачка до върха" е най-завършеният, най-силният разказ, докато в другите все още се забелязва някаква ескизност, улавяне на едно определено състояние, често граничещо до сантимента, но не сантимент, образи, предадени с няколко щриха, все едно от ръката на художник, с усмивката или тъгата им, картини, отразени сякаш във вода, приглушена болка. Кратки и неуловими мигове от живота на хора, с които авторът се среща и разминава. Има още какво да се пожелае, но втората среща е по-силна от първата, по-категорична, а това е вече развитие.

Втора е срещата и с Румен Йонков с неговия „Нощен крал". При този млад автор въображението владее изказа, а философията оцветява прозата му. Той умее да се дистанцира от жизнения материал. Има няколко напълно завършени разкази, докато в другите не е намерил опора, люшка се между есето, уловения миг, изблика на неовладяната докрай идея. Но заявката му в прозата е сериозна и убедителна. От първата среща помня „Нощен крал", „Галоп в телефонната будка", „Часовников механизъм", „Следа нагоре", „Червено, жълто, зелено", разговаряли сме за тях. Навярно авторът ги е преработил. Те пак се открояват, допълнени вече от разказите „Вещица в началото на зимата", „Тогава го стиснах за гушата", „Кръговрат" и „Помен", по останалите има още

да се работи. Румен Йонков си служи с много метафори, пластичен и неочакван е дори в несполучените „разкази". Владее иронията, иносказателен е, предизвикателен е. А това е обещание за бъдеще.
От четиримата автори като най-цялостен и най-завършен предлагам за награда Васил Люцканов.
1986 година
ВЕНКО ХРИСТОВ - консултант-ръководител на секция „Поезия": Общото впечатление от представените творби е твърде противоречиво. От една страна сме свидетели на завидна поетическа култура, на умение за организация на художествената идея, а от друга - на общо взето маломащабност на тези художествени идеи, на снижено гражданско самочувствие. Разбира се, петимата представени поети са твърде различни - и като натюрел и като темперамент, пък и в тематичните си и стилови предпочитания. Но това не може да потули онази неудовлетвореност на читателя, който не вижда в идващото поколение онези ярки платформи, които характеризираха някогашните студентски набори, и които оплодиха пътя на съвременната българска поезия.
Може би, най-далеч от тази обща характеристика е Орлин Дянков. И в случая нямам предвид само тематично насочени към определена социална ангажираност стихотворения като „Умори ли се вече?...", „Музикант", „Господа, комедията свърши", „Аутопсия", „Разминаване", „Евангелско" и др. Една гражданска развълнуваност прозира и в другите негови творби, обърнати към философско-мирогледни размисли или пък към трепетите на интимния свят. Орлин Дянков пише в рамките на класическата строфа - четиристишия. Строгата форма е своеобразно изпитание за дебютната, но нерядко тя се превръща в бариера за развитие на образа или идеята. Затова и ставаме свидетели на банални рими, на недоизведена образност, на еднообразие в ритъма и стъпката. В този смисъл Дянков не реализира докрай своите възможности, вмества се в щампата и някои сполучливи находки не намират своята цялостна реализация. Поетът все още не умее да си служи с онази многозначност на думите и образите, която е необходимо условие за многопластовостта на лириката, за нейното богатство. Дори спонтанността понякога е скромна от търсената и намерена, но неограничена дума, която разкрива мисълта, но не я отстоява поетически. Според мен, този поет има твърде много да работи, за да стигне до стадия, когато функционалността на поетическото слово, както и на единната образна система, ще отстояват освободено и непринудено поетическата му инвенция.
Доста по-различен е Валери Димитров. При него е налице стремежът за изграждане на своя метафорично образна система, която не е ограничена от строга строфа - пише в свободен стих. (Малкото изключения като „До всички адреси" и др., остават до известна степен нетипични за поезията му). Интересът на поета е към философско обхващане на актуалните екзистенциални проблеми. И той има свои находки в това отношение. За жалост, неednократно се чувства, че идеята, която третира, е над силите му - и като концепция, и като реализация. За сметка на това Валери Димитров се очертава като роден пейзажист, който осмисля цветовата гама в своите стихове, макар и още да се чувства известна несръчност. Засега е по-силен в импресията - „Нечакана", „Носачи на усмивки", „Листопад". Там той е по-органичен и по-изведен, поетическата му система разкрива автентичен, неподправен поет. От друга страна е хубаво, че той търси своето истинско „аз" в една гражданска насоченост, макар че още е пред стадия на себеоткритието. И именно в тази палитра най-ярко изпъкват неравномерностите на осъществяването. Но във всеки случай Валери Димитров е надеждно дарование, още повече, че най-последните му творби говорят за едно правилно и перспективно развитие.
Жасмина Цокова ни се представя с два цикъла - единият е интимно-лиричен с тенденция към философско извисяване („Нишка"), а другият - сатиричен („Песничка"). В първия цикъл интересното е емоционалното богатство, умението да прелива от интимна нежност към себеирония, от размисъл към чувство. Образността е оригинална и в нея откриваме интересни поетически находки, усетът за парадокс е автентичен. И все пак, такъв вид сложна поезия все още не е по силите на Цокова. Тя има тепърва да избистря и организира метафорично образната си система, да обогатява конструкцията на стихотворението и да уплътнява интересната поетическа идея. Недоизползвани остават възможностите и за музикално ритмово осмисляне на тази идея. Онова, което досега показва, е все пак добра основа. Колкото до сатирата й, тя засега е твърде неравномерна. Поетесата все още се лута между условната сюжетност и пародийността. Няма място за съмнение, че има усет, (който на моменти е намерил и своя реализация) например в „Театър". Но и тук е още на стадия на търсенето, независимо, че и то е интересно („Вариации").
Диана Алдинова е още на кръстопът - между спонтанно-ученическото и интелектуалното, (в което, за жалост се промъкват и някои книжно-литературни примеси). Интересното при нея е възможността да предава сензитивното на читателя. Но това очевидно още не е достатъчно, защото все още й липсва концептуална цялост, а и образна система, които са предпоставки за организация на художествената идея. Бих я посъветвал да поработи още малко в сферата на импресията, за да овладее своята автентичност, а едва тогава да премине към философско-мирогледни обобщения. Защото нейната сила е в спонтанността и на нея следва да се довери.
Мария Каро в своята стихосбирка-ръкопис „Дневна луна" е също така недостатъчно равномерна, макар че при нея има по-изработен личен почерк в поезията. Това личи особено там, където тя търси идеята в литературен първоизточник (посвещенията на Хосе, на Хайдегер и др.). Там именно забелязваме възможностите й да претворява с поетическа простота сложността на идеите си, да им намира художествен еквивалент. Но нерядко се увлича в многословност, понякога дори напластява образи, които се повтарят и дават постигнатото. В най-добрите работи поетическата култура е претопена в индивидуалната самобитност, но понякога и тя плаща данък на книжността (например „Дневна луна"). Мария Каро трябва да работи на основата на концентрираните си находки (например „Жена"), а да не се подлъгва от многозначните възможности на чужди образи. Иначе по отношение на формата, вече е достатъчно овладяна.

Валентина Йотова е твърде различна от всички останали (а и от болшинството млади поети) със своята изключителна виталност, с неподправеността на емоционалните изблици, със смелостта да извежда изповедно своите чувствени вълнения. Именно този неприкрит хедонизъм, съчетан с болката на нарушената хармония, на несъразмерностите, подкопаващи красотата, обединяват двата й цикъла „Жена на прозореца" и „Пепел от рози". Кипящият живот на цялата й поезия компенсира отсъствието на значими граждански и социални теми. В тази си изява Валентина Йотова е единна и завършена. Художествената й система е плътна, разкрива се неподправеността на едно младо дарование, което впечатлява. Това не означава, че всичките й стихотворения са равностойни, някои дори поставят под съмнение своето място (например „Носталгия"). Но във всеки случай това е единственият от петте ръкописа, който е вече стабилна основа за книга и следва да бъде предложен на вниманието на издателите.

Именно тези съображения ме карат да предложа на вниманието на журито ръкописа „До поискване" от Валентина Йотова, като конкурентноспособен за голямата награда на Прегледа. Независимо от някои недоосъществявания и сравнително едноплановостта в идейно отношение.

Конкретните си забележки по отделните ръкописи ще изложа устно, по време на консултацията с петимата поети. В случая съм длъжен да отчета, че представените им ръкописи, независимо от уговорките по тях, показват наличие на дарование и поетическа култура, така че сред тях не открих безнадежден случай. Главните ми възражения са глобални - повече гражданска активност.

ПЕТЪР АНДАСАРОВ - консултант-ръководител на секция „Поезия": Трябва веднага да призная - с радост пристъпих към запознанството си с поетическите творби на тези млади хора. Запознанство донякъде, защото автори като Георги Горов и Маргарит Жеков са ми известни още от семинарните занятия през лятото в Равда, както и от публикуваните им в печата творби. И да добавя, че лично аз, привлечен от най-характерните добри страни на стихотворенията на Георги Горов, го представих със стихотворение в най-авторитетната страница, посветена на поезията в навечерието на празника на поезията - вестник „Народна младеж". Консултирах с автора доста негови творби през летния семинар в Равда, запознах се допълнително с други негови творби и смея убедено, и смело да заявя, че това е един интересен млад творец, който стъпва уверено в кътчетата своя територия, носи свои теми и вълнения, търси свои поетически изразни средства. Хубаво е това, че в по-голямата част от стиховете му присъства и авторът с неговите тревоги и възторзи, но и нашият съвременник с неговите проблеми и душевни дълбочини. Това е един факт, който за съжаление не може да се отбележи при мнозина от най-младите. Донякъде е естествено, защото младият човек търси преди всичко измеренията на собствения си духовен ръст, на своите търсения в движението си по кривите на всекидневието, а после, по-късно, със узряването си, се вглежда по-надалече и по-съсредоточено в хората. На Георги Горов му предстои дълго пътуване, според мен с интересни находки и свои творчески открития и пристани. Защото при него определено присъства творческият огън и заостреният поглед към нещата от живота и към човека на днешния ден. На Георги Горов му предстои едно само, но то е от най-важно естество в творческото пътуване на всеки творец - да овладява „инструментариума" на словотворчеството, да открива нови страни от съдбата на нашия съвременник и да овладява твърдо собствената творческа територия. Всичко това извежда един ден всеки творец на широкия друм на неизвестността, на успеха. Не се съмнявам, че до него Горов ще стигне късно, ако спре само. А такива симптоми изобщо не се забелязват при него. Той е скромен човек, етично и задълбочено работи под белите бездни на листа, върви изправен с цял ръст през света и често гледа в очи работата си и своите колеги редактори. Вярвам в доброто бъдеще на този млад творец, който сам воюва за него с почтени средства и с творческо усърдие.

Другото име, което ми е известно от по-рано, и което се надявам скоро да се открои сред многото кандидати „за славата" на поетическото изкуство, е Маргарит Жеков. И с него съм имал вече срещи, както и с негови творби, и негов ръкопис мина през ръцете и през погледа ми по време на летния семинар в Равда. В двата часа на консултация дадох подробни насоки - мои виждания за стиховете му и за бъдещото му развитие, така че сега нямам намерение да се спирам на тях. Повечето от творбите ми са познати. Искам обаче при всички случаи да подчертая характерното за този млад творец - мисловна, сгъстена вглъбеност, концентрация на асоциациите и тематичните акценти, синтезиран изказ, верен, точен подход към темата. Това са неговите атрибути, собствените му черти от творческата физиономия, която ние откриваме (аз ясно виждам). Може би, в бъдещите си творби трябва малко да се поразкрепости, да се поогледа и по-нашироко, а не само да търси до дъно стойности и несъвършенства в човека, което само за себе си е плюс и достойнство в творческите дирения и усъвършенствания на всеки творец. Интересно звучи, носи интересен смисъл и е като една цялостна метафора самото заглавие на ръкописа, който е представил Маргарит Жеков „В задния двор на мечтата". Вярвам че и със следващите си нови творби той ще ни изненадва с интересните си търсения и намирания на поетически откъслеци, думи и изрази - белези на истинската поезия.

Интересни неща се наблюдават в стихотворенията от ръкописа на Полина Лазарова. Стройна композиция, в повечето случаи спазени навсякъде основните изисквания на стихосложението, впечатляващи, запомнящи се отделни находки и цели творби със знака на хубавата, на смислената, на готовата за предлагане за печат, поезия. За съжаление - неравностойни са като цяло - има и много добри отделни творби, и по-посредствени, и даже незавършени. Всичко това смущава, не ми дава право да откликна, преди да затворя папката, както само при отделни стихотворения като „Очакване", „Неосъществено", „Две чертички тъй печални..." и други. Навярно и в тази посока ще е бъдещото й развитие. Има много светли неща, интересни - ще повторя - находки, едно по женски емоционално възприемане и пресъздаване на света. Но, също ще повторя, само в отделни стихотворения. А в други като „Тежка порта отварям", „Дъждовно", „Гротеска", „Песен", има само една игра на думи, търсене на

фолклорното начало в личното стихотворение, но неуспешно. Характерът на авторката като човек, като жена и творец издават стихотворения като „Орисия", „Предчувствие" и други. Изпълнен съм с вяра, четейки творбите на Полина Лазарова. И тъкмо заради това бих искал да обърне сериозно внимание на работата си над стиха, на композицията и тематичното си разнообразие в бъдеще.

Почти такива са ми впечатленията и от папката със стихове на Галина Енчева. И тя борави сполучливо, на места чудесно, със средствата на римувания класически стих. Има отделни много добри стихотворения, които даже ми звучат познато „Това, което няма да ви кажа", „Неделя", „Стъпка сторена", „На осемнадесетгодишните" и други. Звучат ми познато в смисъл на известни за читателите стихотворения. Има, има хляб в тези стихове. Авторката е твърде чувствителна към света, измъчват я доста неща у хората и в живота, и тези мъки намират словесни съответствия в мерена реч. Но и у нея се срещат несполуки, което е естествено, по-бледички творби. Значи - трябва да се вдига летвата пред собствените си творчески опити, да се повиши самовзискателността. Знам - това тя ще стори сама, за да е дълго и по-успешно пътуването ѝ.

Още едно име на поетеса - Радосветла Винчева - съвсем непознато за мен. И нейните стихове прочетох непредубедено като към неизвестна авторка, а със светлото очакване за среща с нов творец. Ето и впечатленията ми - какъв хубав куплет: „Ако възторга образ има,/ то беше твоя в онзи миг./ Крадец да бъда лято и зима,/ проби на дявола ухото моят вик". Това е последният куплет на стихотворението ѝ „Детско стихотворение за възрастни". Такива неща има доста в ръкописа. Но само отделни неща. Доста неравностойни са не отделните стихотворения, а отделните стихове и куплети в отделните стихотворения. И, нещо което малко дразни - по мъжки, даже бих казал по мъжкарски звучат повечето от стихотворенията на Винчева. Имаме и такива представителки в днешната млада и не съвсем млада поезия - Ваня Петкова, Миряна Башева, Маргарита Петкова. Но тя е поезия с характер, характер, който има и поетически, словесни съответствия. А тук - тук нещата в много случаи са „извън петолинието" на женската чувствителност, на женското право за боравене с думите. Освен това - доста обстоятелственост, условности, разказване, пилеене на словесност. Със всичко това авторката трябва да се пребори и да потърси по-точни, по-съвършени посоки за осъществяване на своите теми. Иначе - има поетическо усещане, усет за поетическо творчество. В това категорично ни уверява стихотворението „Пролетни сълзи", което е просто изваяно!

Съвсем не познавам и Борислав Милев. Изглежда този млад човек е устроен със закваската на философ. Твърде привлекателни, стари и нови мисли откривам в доста редове на неговите творби. Да, редове. Но не мога да ги нарека стихове. Само философски дирения и обличането им в думи, както ти попаднат, не стигат, за да се каже, че това е поезия. Тук-там има проблясъци и отблясъци на малко поезия, точно както проблясва оскъдно слънце сред обилни облаци. Няма я, не присъства, поетическата мисъл в този ръкопис. По този начин стихотворенията на Милев уморяват, думите, толкова много, те препъват и ти се чувстваш като в непроходими храсталаци. Много работа му предстои на този автор. Аз не отричам такова творчество, щом има претенцията за поезия. Надявам се, че авторът сам ще стигне до тези изводи. Иначе - той е умен, явно е това.

Ако интересните находки, метафорични късове и думи, оригиналният подход бяха организирани и всичко композиционно изведено като в стихотворение, творбите на Руси Иванов биха били добра, много добра поезия. В повечето случаи отделните стихотворения имат само претенцията да са стихотворения. От диренето на оригинални неща и оригинални мисли, даже се стига до словесни сплитания и оплитания, в които се губи всякаква емоционалност, изслушва се и тук-там намерения поетически изблик. И - много обяснения! А от другата страна - елементарен, по-обикновен подход с по-обикновени и елементарни поетически средства - „България", например. Сериозно трябва да работи този автор, у когото също откривам присъствие на творческо начало.

Без да се разделям с останалите, предлагам за награда Георги Горов и Маргарит Жеков. Благодаря на авторите за срещата ни. И им пожелавам от сърце радости под поетическото небе.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Аз не мога да ви науча как да живеете!
Аз не мога да ви науча как да мислите!
Аз не мога да ви науча как да пишете!
Аз мога да ви науча как да не живеете!
Аз мога да ви науча как да не мислите!
Аз мога да ви науча как да не пишете!

Г. Черняков

Няколко пъти стигах до вратата на втория етаж на Централния студентски дом на културата, който се намира на площад „Народно събрание" 10, с табелка, на която пишеше: „Кабинет на младите писатели-студенти „Димчо Дебелянов" - ръководител - Георги Черняков" и не смеех да вляза. Сякаш тя беше бариера към друг свят и само една крачка бе нужна, за да пропадна отвъд невидимата линия. Застанала пред вратата дочувах отвътре гласове, музика, смях, движение на хора. Точно това ме вълнуваше. За мен всички те бяха непознати. Дали щях да намеря там най-после някой, който да ме разбере? Някой, на когото да мога да се доверя? Една вечер, трябва да е било в четвъртък, тъй като всеки четвъртък имаше сбирки, най-сетне се престраших и влязох заедно с мой колега - фотограф, който ми беше обещал да ме запознае с ръководителя на клуба - били приятели.

Първото нещо, което ми направи силно впечатление беше стая изпълнена с цигарен дим. Все едно изведнъж потънах в гъста мъгла. По средата стояха 7-8 души и нещо разпалено коментираха. В дъното беше сложено, напречно на стаята, огромно бюро, което почти стигаше от единия край до другия. Върху него имаше купища

разхвърляни папки, свитъци, писма, листове, пликове, кутии, пакети и какво ли още не, които почти закриваха мъжа, изправен зад него, който разговаряше с някакво момиче. Юлиян ме представи и веднага си тръгна.

Изчаках търпеливо да свърши разговорът. След това Черняков се обърна към мен с извинение. Набързо му обясних къде работя, какво уча, от къде съм и прочие. Тогава той ме попита: „Много добре, а какво пишете?" Вълнувах се да му призная сред толкова много хора, които можеха да ме чуят и тихо казах: „Стихове и публицистика". „А носите ли нещо?". „Не, но мога да донеса". „Добре. Трябва обаче да се запишете при една от двете ми сътрудници - Нина или Ваня, а на мен ще дадете всичко, което досега сте написала. Когато чета първият път, изчитам всички творби, за да добия представа за светоусещането на човека, за неговия духовен свят. От едно-две стихотворения трудно може да се разбере неговото развитие. След това ще отделим най-добрите, върху които ще работим. Да видя първо какво ще ми донесете. По-нататък може да помислим и за приемане в Кабинета. А сега, ако желаете, може да останете, за да добиете представа как става това. Тази вечер ще приемаме поет, белетрист, критик и преводач. След малко започваме." С това разговорът ни приключи.

Новата обстановка, суетнята, притесненията на бъдещите нови членове, младите хора, които постоянно влизаха и изпълваха малката заличка, мъкнеха столове, пушеха, четяха копия от материали, ме изпълни с нови усещания и ме зашемети. Никого не познавах и се чувствах чужда и излишна. Повъртях се, погледах през прозореца, приемането се бавеше, никой не ми обърна внимание и реших да си тръгна. Знаех че отново щях да дойда в другия четвъртък.

Повече от половин година посещавах редовно всяка сбирка на Кабинета, докато един ден Черняков ми предложи да му стана сътрудничка, за да му помагам в работата. Ваня Шиндарова завършвала образованието си и заминавала за Плевен. А Нина Пройкова се прибирала в Пловдив. Съгласих се.

Така започнах - като извънщатен сътрудник. С надежда Студентският дом да ми даде и хонорар. Черняков полагаше големи усилия да убеди директора Семерджиев да отпусне бройка за сътрудник. Подозирах, че и той самият не получава никакво заплащане. Не ми беше удобно да го питам. Затова си мълчах и не го притеснявах. Когато стане. И ако стане. Ако пък не стане, бях готова да работя и без пари. Работата ми харесваше. Бях попаднала на мястото си.

В Кабинета ходех сутрин докъм обед и след работно време, тъй като все още работех в списание „Обзор" и бях ангажирана от 13-18 часа там. Мина известно време и се отвори възможност да кандидатствам за художествен ръководител на клуб. Имаше курсове за служители от системата за придобиване на документ за преквалификация. Явих се в Центъра за художествена самодейност, където се провеждаха. Издържах изпита и ми издадоха документ, че имам право да бъда художествен ръководител и да водя литературен клуб. Този документ ме легитимира по-късно на VI републикански фестивал на художествената самодейност, в събитията, които последваха по време на провеждането му.

Всички, които искаха да участват в работата на Кабинета „Димчо Дебелянов" или да станат негови членове, първо трябваше да дойдат при мен. Посрещах ги, записвах ги в картотеката, разговарях с тях, приемах им творбите, понякога исках съвета ми за написаното и четяхме заедно, подбирахме заедно какво да представим, записвах ги в списъка за кандидати за приемане и ги подготвях за среща с художествения ръководител Георги Черняков.

Започнах да навлизам в дълбочината на идея, която ми допадна и, която беше много полезна за такива отчаяни, объркани, обезверени, самотни млади хора като мен. Поне така се чувствах тогава и си мислех, че и другите са така. Тази система беше като един малък спасителен остров сред бездната, която безмилостно поглъща, като малък оазис сред пустинята, където душата може да отдъхне преди да продължи през зноя на годините.

Много са българските писатели, които помнят и до днес специализираната бригада-семинар на студентите - литературни творци, членове на студентски литературни клубове, които идваха с нас, заедно със своите художествени ръководители. Няколко години, през есента, студентският лагер „Христо Ботев" в Несебър, се превръщаше в творческа площадка за размисли, идеи, нови запознанства. Във времето, когато вузовете изискваха задължителен документ, че студентът е бил на бригада, Централният студентския дом на културата и Кабинетът на младите писатели-студенти „Димчо Дебелянов", успяха да издействат от ЦК на ДКМС нашите студенти да участват цял месец в специализирана студентска бригада-семинар с намален работен ден. А издадените им служебни бележки, да се зачитат пред ръководствата на ВУЗ-овете, за да продължат образованието си.

Тук е мястото да кажа, че по мое време, на бригади сме ходили не само в Равда, но и в Силистра, Димитровград, Плиска, Дебелт. Те бяха, ако мога така да ги нарека, „чисти" бригади. Работи се през деня на обекта, а вечерта е свободна и всеки със своите планове. Ако някой иска да прочете нещо пред всички, посвещава се вечерта на творчеството му. В повечето случаи студентите импровизираха. На тези бригади с Черняков не стояхме през цялото време. Отвеждахме ги, настанявахме ги и след това се връщахме в София. Когато свършваше бригадата отивахме няколко дни преди края, за да я приключим документално и да раздадем на студентите пари, да се приберат по домовете си.

В Равда не беше така. Беше различно. Оставахме през цялото време, тъй като системата на бригадата вече беше друга. Беше бригада-семинар с проекто-ръкописи, с консултант-ръководители - професионални писатели, с лектори и лекции, с чуждестранни гости... Те идваха с нас, разчитаха на нас и ние бяхме длъжни да ги настаним, да ги обгрижваме, да им разпределяме задачите и пр., и пр. Едни идваха, други си отиваха. Някои идваха за по няколко дни, други - за целия период. Организацията беше голяма, сложна и напрегната. Ангажиментите нямаха край. Възникналите проблеми и недоразумения трябваше да се решават на място и веднага. Отделно

програмата по семинари със студентите, отделно ходенето до обяд на полето… Това налагаше да стоим там до края. Дори 3-4 дни след това, за да издадем бунгалата и да приключим със сметките в АПК-то.

Новата система беше следната: в продължение на цял месец, толкова беше продължителността на бригадата, ни извозваха с камиони или автобуси на полето от ранни зори, горе-долу до 12-13 часа. Според това, дали сме си изпълнили нормата. Беряхме чушки, грозде, домати, бадеми - каквото ни кажат. Събирахме продукцията в чували или щайги и ги товарехме на ремаркета. За всеки студент имаше определена норма и докато не я изпълни, нямахме право да си тръгнем от обекта. Прибирахме се. Обядвахме в огромния стол на студентския лагер и до 17 часа бяхме свободни.

От 17 часа, започваха творческите занимания по предварително подготвена, организирана и синхронизирана с културния отдел на Градския съвет в Несебър, специална програма. В църквите и по площадчетата на древния град откривахме изложби на студенти от Художествената академия, (канехме да участват в работата ни по няколко от Академията и от ВИТИЗ), изнасяха спектакли студенти от Театралната академия, четяха се стихове. А след това се връщахме в лагера и продължавахме рециталите до късно вечерта, на брега на морето, на огромната тераса на централната сграда в лагера или на поляната между бунгалата.

В програмата ни бяха включени и семинари с консултант-ръководители върху проекто-ръкописи по жанрове. Разпределени по бунгала, групите се усамотяваха и обсъждаха представеното творчество. Тези семинари бяха единствени по рода си и бяха свързани с политиката на Съюза на българските писатели и издателство „Народна младеж" за подпомагане на младите литературни творци в България. На тях идваха лектори от Съюза на писателите. И Николай Петев е изнасял лекция в Равда. Тогава той беше секретар на СБП и директор на издателство „Народна младеж". Почти всяка година или епизодично, с нас идваха като консултант-ръководители по жанрове писателите Весела Люцканова, Банко П. Банков, Петър Андасаров, Георги Христов, Румен Балабанов, Венко Христов, Бойко Ламбовски, Йордан Ганчовски и много други.

Когато задължителните бригади отпаднаха, Черняков предложи на ръководството на Централния студентски дом, срещата в Несебър, за 15 дни, да се превърне изцяло в литературно-творчески семинар. По-късно, пак по негова идея, този семинар прерасна в Международна студентска литературна академия „Аудитория". Той често, полушеговито-полусериозно, я наричаше - Студентско литературно килийно училище „Аудитория", Подписа се договор с Литературния институт „Максим Горки", в който на реципрочни начала студенти от там, вземаха участие в работата на нашата Студентска литературна академия в Радва, а български студенти присъстваха на семинари в „Максим Горки". През 1988 г. в Равда сме посрещали Евгений Сидоров, литературен критик и учен, тогавашен ректор на Литературния институт „Максим Горки" в Москва. Първите чуждестранни участници в Международната студентска литературна академия „Аудитория" бяха Вадим Степанцов, Денис Новиков, Виктор Кулле, Модрис Аузинш и др. Въз основа на подписания двустранен договор през май-юни 1990 г., 12 дебеляновци участваха в семинари и литературни четения в Москва и Мурманск. Те заминаха с техните ръководители Георги Христов, Банко П. Банков и Бойко Ламбовски, като в нея влизаха студентите Владимир Старирадев и Анатоли Илиев - белетристи и литературни критици, Ивайло Кицов - журналист, поетите - Елена Грозданова, Магдалена Костова, Мария Гюрова, Аксиния Михайлова, Валери Димитров и Нели Кръстева - фотограф-художник.

На следващата година започна партньорството на Дебеляновското общество с младата литературна смяна на Македония. В поетичната среща „Млада Струга" участваха Анатоли Илиев, Елена Грозданова, Валери Димитров, а след това в Равда дойдоха Гордана Стойковска, белетрист, председател на „Книжевна младина" на Македония, заедно с поетите Сашо Гигов и Сузана Фиданова, Трайче Кацаров, поет и белетрист, драматург на театъра в град Щип, Тодор Йовчевски, поет и белетрист от Битоля, Борис Чавковски, поет и телевизионен водещ, проф. Венко Андоновски, литературен критик, преподавател в университета в Скопие и др. На пѓ другата година повече от 20 млади автори от Македония са участвали в семинари и литературни четения в Равда, Несебър, София, Копривщица и т.н.

Докато съществуваше Международната литературната академия „Аудитория", в семинарните занятия са участвали с творчеството си общо около 50 чуждестранни студенти, заедно с техните ръководители, и над 20 изтъкнати български писатели - членове на Съюза на писателите като консултанти.

Едва ли бих могла да изброя всичко, което през тези години, в които работех с Черняков, успяхме да направим. Ще спомена само шестте студентски творчески общества, които учредихме и регистрирахме в съда като студентски сдружения с идеална цел. Това бяха: Български студентски писателски съюз, Студентски преводачески съюз, Студентска агенция за журналистическа информация и реклама, Студентско дружество за екология, изкуство и фантастика, Студентско дружество за история, етнос и култура, както и Клуба на младите писатели-студенти „Димчо Дебелянов" (като юридическо лице). Тези шест т.нар. „съдружници" бяха обединени в Студентска къща „Аудитория" - дружество, регистрирано по Търговския закон и, които имаха намерение да издават свой алманах „Аудитория".

През 1983 година за първи път се запознах с Георги Христов - тогавашен организационен секретар на СБП. Беше времето преди Семинара на младите литературни работници в Кюстендил. Той покани Черняков да им помогне за картотекиране на участниците и за други организационни дейности по семинара. Черняков ме препоръча пред Георги Христов да им помагам и аз. Три дни в салона на СБП посрещахме хора от цяла България. После заминахме за Кюстендил. Там Георги Христов бе ръководител на Щаба на семинара, а аз бях една от неговите помощници.

Беше висок, елегантен мъж, пушеше лула с прекрасен ароматен тютюн. Високоинтелигентен. Пишеше стихове. Бивш дипломат. Бил е завеждащ Консулска служба в САЩ. Владееше перфектно английски език. В негов превод от английски през 1982 година излязоха стиховете на Амрита Притам, събрани в книгата „Капки светлина".

Работил е в Софийски окръжен съд, в Министерство на външната търговия, в Министерския съвет, в Министерството на външните работи. Преди да дойде при нас е бил отговорен секретар на в. „Литературен фронт", главен редактор на главна редакция „Международна дейност" и на програма „Орфей" към Комитета за радио и телевизия, главен редактор на в. „Знаме на мира". Знаеше всичко за всички, които работеха и идваха в Съюза на българските писатели. Дясната ръка на Левчев. Винаги бе спокоен, сдържан, умерен, уверен. Увлекателно разказваше най-различни интересни спомени, истории и случки, които е преживял, докато е пътувал по света. Обичах да го слушам. Към мен бе много добре разположен. Когато влизахме в кабинета му в Съюза, винаги ми целуваше ръка.

Веднъж с Черняков пак отидохме по работа при него. Както винаги, настанихме се удобно на канапето. Беше станало нещо като традиция, когато отивахме там, преди да започнем да говорим по същество, Георги Христов вдигаше телефона и поръчваше от кафенето на Съюза да донесат кафе и бял ром. Този ден не беше по-различно, но усещах някакво приповдигнато, притаено настроение у него. Само след няколко минути сподели, че току-що са му донесли сигналния брой на сборника „Поезия". Показа ни го и ни прочете много изразително, стихотворението на Левчев „Мъгла". Страшно много му харесваше. И наистина бе хубаво. Каза че Левчев е голям поет и това стихотворение е нов етап в неговата поезия - още по-дълбоко, още по-всеобхватно. Разказа ни, че в САЩ изследвали 40 души, които лекарите възстановили от клинична смърт и ги разпитвали какво са чувствали, когато изпадали в кома, и когато се възвръщали към живота. Всички разказвали едно и също. Чувствали, усещали, сякаш със страховита скорост пътували в тъмен тунел и тук-там проблясвали в тъмнината светлинки. А след това, със същата космическа скорост, се движели обратно. Според него това е основата, върху която е стъпил поетът, за да напише стихотворението „Мъгла". Черняков пък отвори сборника на стихотворението на Георги Христов и го прочете. Каза му, че е свалил температурата в него. Георги Христов спокойно му отвърна, че щом чувства, че е така, значи е така.

Оттогава Георги Христов стана наш приятел и редовен консултант-ръководител в бригадите-семинари за проекто-ръкописи в жанровете поезия и превод. Идваше с нас в студентския лагер „Христо Ботев" в Несебър, докато имаше такива бригади и семинари. Самият той беше роден в Несебър. Там, между бунгалата, срещна и бъдещата си съпруга, с която го запознах лично, тъй като беше в неговия семинар. Винаги с готовност се съгласяваше да бъде и консултант-ръководител в Националните студентски литературни конференции в София. Ръководеше студиото за „Художествен превод" към Кабинета „Димчо Дебелянов". За съжаление Георги Христов почина през май 2001 г.

Повечето от студентите, които посещаваха „Димчо Дебелянов" виждаха моята къртовска работа, но не се интересуваха и впечатляваха кой знае колко. Мислеха че затова ми плащат. Напротив. Истината бе, че Студентският дом, в първите години, не ми плащаше никакъв хонорар. Работех без пари, на доброволни начала. От 13-те години, в които бях там, само за 5 години ми издадоха документ, за признаване на трудов стаж. Останалото е било без пари, на епизодични хонорари. След години това ми се отрази негативно при формиране размера на пенсията ми. Изгубих 8 години трудов стаж. Но тогава не мислех за това.

В края на всяка година с Черняков организирахме Национална конференция на студентските литературни клубове от София и страната, която завършваше с тържествен прием в ресторанта на Съюза на писателите, на ул. „Ангел Кънчев" 5, по случай 8 декември - международния студентски празник. На тези творчески срещи канехме не само цялото ръководство на Съюза на писателите, но и ръководството на Софийския университет „Климент Охридски", ректори на други висши учебни заведения от страната, декани, професори, преподаватели, известни личности, служебни лица от ЦК на ДКМС, директорът на Студентския дом, организационни работници и пр. Това събитие се беше превърнало в традиция. Винаги срещите започваха с встъпително слово на председателя на Съюза към студентите, а завършваха с голямо литературно четене на младите писатели като поздрав към ръководствата. Понякога накрая имаше и танци

В „Бележник" № 1 съм си водила бележки във връзка с конкретен празник на студентите. Може би съм го записала, заради едно много важно събитие, което се е случило в тази вечер. Струва си да го споделя.

„4.12.1983 г.

Днес от 19 часа ще се състои традиционната среща в Съюза на българските писатели по случай 8 декември - празника на студентите.

В 17,30 часа бях там, защото Черняков ми беше казал да отида по-рано. Него го нямаше. Управителят на ресторанта на Съюза отключи входната врата и заедно с Васил Ангелов, студент от Пловдив, който беше пристигнал по-рано, влязохме вътре. Черняков до 18 часа не дойде. С Миньо (управителя) започнахме да пускаме по списък приждащите пред сградата студенти. Черняков дойде и събра ръководството на Кабинета да им даде задачи за вечерта. Мен ме сложи на един стол и каза да не мърдам от там. Чакахме до 19,30 часа, когато се появиха и официалните гости. Салонният управител по протокола беше разпределил местата на гостите, кой къде да седне, но Левчев в последния момент ги размести и седна от страната на комсомолските работници. До себе си сложи Черняков, който водеше вечерта, а до него - Станка Шопова. От нея нататък - Близнаков, Вера Мутафчиева, Лъчезар Еленков, Попиванов, двама професори от Софийския университет, доценти, преподаватели, писатели, членове на Кабинета на младия писател към Съюза на писателите, членове на Клуб „Васил Воденичарски", художествени ръководители от страната и пр.

За първи път виждах отблизо Станка Шопова. Има гладко лице, тъмна коса и черни очи, с дълбок поглед. Няколко пъти погледите ни се срещаха и винаги леко й се усмихвах, за да ме запомни поне по физиономия. Черняков ми беше казал, че искала да се срещне с ръководствата на Кабинета. Дадоха й думата. Тя говори за срещата, за X-ата конференция на младите писатели-студенти, спомена за новия директор на Централния студентски дом на

културата - Генадиев. После започна да говори за Черняков, за неговата дългогодишна и всеотдайна работа с младите. Накрая обяви наградата „Кирил и Методий - Първа степен", която му се присъжда, като прочете Указ на Държавния съвет за награждаването му, подписан от Тодор Живков. Закачи му ордена с голямо уважение и радост.

После говори Черняков, благодари за голямата награда на правителството, благодари на Станка Шопова, като подчерта своята радост от факта, че някога, като ученичка, той й е връчвал награда за поезия по време на Литературните празници в Сливен, а сега, след толкова години, има честта от свой възпитаник да получи такава голяма награда.

После стана Левчев - и той също като Станка Шопова се развълнува, говори за положителния герой в съвременната литература, даде пример с героя на социалистическия труд, построил 150-метров комин (Георги Карауланов), и понеже с още няколко работници не го завършили за Нова година, останалите членове на бригадата им изпратили бутилка шампанско на върха, защото те там я посрещнали - работейки. После премина към Черняков като също го посочи за пример на положителен герой, който мълчаливо, трудолюбиво и всеотдайно 30 години работи с младите, помага им в тяхното поприще. Говори за Владимир Башев, за времето, когато са били тримата приятели още от Русе и спомена, че ако той (Башев) беше още жив, сигурно щеше сега да е председателят на СБП, а не той. Наречe Черняков „рецидивист", в добрия смисъл на думата, защото никога не е мислил за себе си. Навлизал е винаги в най-трудните битки с живота, сякаш сам ги търси. Спомни си, че преди години се оплаквал от болно сърце. Отишъл да се прегледа в Правителствената болница. Когато минавал по коридора, на дъното му забелязал Черняков, който лъскал с голяма, мощна машина новата мазилка. Тогава скъсал изследванията на докторите и си казал: „Не си болен, Любо, отивай да работиш!" Спомни си и, когато едно време, в Русе, са започнали заедно своята литературна дейност.

Когато привърши, за голяма изненада на Черняков, Левчев извади от джоба си и му връчи ордена „Никола Йонков Вапцаров". Тогава Черняков едва можа да стане от стола и да се задържи на краката си. Беше пребледнял от изненада и гледаше непрекъснато надолу. Връчиха му и статуята на „Ника", излята от гилзи на куршуми. Левчев продължи като каза, че преди два дни са се върнали с Лъчезар Еленков от среща с писателя Янос Рицос, на когото също са връчили наградата „Вапцаров". И понеже Рицос не бил добре, не можел да ходи и трудно говорел, с мъка изказал благодарността, че му дават такова високо отличие с лика на неговия брат по душа, неговият велик пример - Вапцаров. И се разплакал. След тези думи на Левчев проф. Иван Попиванов се обади: „Да, ама Черняков не се разплака". Видях как Станка Шопова стисна ръката на Черняков и му каза: „Моля ви, не отговаряйте". Явно фланга на професорите също беше изненадан от това отличие и не закъсняха провокациите.

Последва много дълго литературно четене на възпитаниците на Кабинета „Димчо Дебелянов" и Клуба „Васил Воденичаски". Чак до един през нощта. Срещу Левчев седеше Надежда Караджова от Благоевград, която започна да го нападa по женски. Горкият, едва издържаше. Георги Христов дойде да ме попита коя е тя. После отиде и му пошушна нещо на ухото. Последваха танци. Много от студентките мечтаеха да потанцуват с Левчев.

И така, в един през нощта, приключихме. Всички се изнизаха много бързо. Останахме последни с Черняков. Той отиде да си вземе палтото, а аз трябваше да прибера всички неща: списъци, списания, статуетката „Ника"... Някой я беше преместил на крайната маса в ресторанта, до вратата. Взех я, но тя тежеше повече от 10 килограма. Помислих си как ли ще я отнесем с останалия багаж. Черняков дойде и му казах да внимава да не я изпусне, че е тежка. Беше пил много малко тази вечер, но от всичко, което му се случи, беше като пиян. Върнахме се да благодарим на персонала и да им кажем довиждане. Излязохме. Навън вече нямаше никой. Тръгнахме към „Граф Игнатиев" с надежда да хвана такси, но той се върна да провери, дали свети кабинетът на Левчев в Съюза. Явно очакваше да го види и да му каже нещо насаме. Нямаше никой. Навсякъде беше тъмно. Имах чувството, че е употребен и изоставен. Поне можеше Левчев, в тази паметна за Черняков вечер, да го покани за малко в кабинета си или да го откара със служебната кола до тях. Нали са приятели? Спряхме такси и той ме изпрати до вкъщи.

Така завърши нощта на награждаването и празникът на студентите, през 1983 година.

Всеобхватна и трудна за организация беше и работата по реализацията на годишната Национална литературна конференция. От ранни зори до късни вечери с Черняков съставяхме планове; концепции; финансови искания за подкрепа от държавни институции; пишехме писма до художествените ръководители на студентските литературни клубове от страната; писма до Окръжните комитети за отпускане на средства на техни представители; покани до официални лица; съставяхме многобройни варианти на списъци на студенти за четенето, на художествени ръководители, на писатели; варианти на програми; обмисляхме кого, откъде и как да поканим; на тези, които идваха от провинцията уреждахме настаняването им в Студентски град; командировъчни и хиляди други малки и големи задължителни подробности.

През 1984 г. трябваше да се състои VI републикански фестивал на художествената самодейност. По този повод в „Бележник № 1" от 23.05.1984 г. съм записала:

„Много пъти съм си мислила, че за Черняков буквално важат думите от стихотворението „Жив съм" на Веселин Ханчев „нажежено е до бяло, всичко в мен". Впрочем, той често го цитира в разговорите с други хора. И не само него. Цитира и Вапцаров, и Дебелянов. Но... този ден, сутринта, Черняков замина за Плевен. Понеже има изключително чувство за отговорност, общественост и дълг, не можа да откаже на Хинко Георгиев, когато му се обади по телефона и го помоли да отиде до Плевен, тъй като имали среща с Петко Братинов и те искали той да го представи. Петко Братинов Черняков познава, както той казва, от преди 18 години. Приятели са. Следи развитието му като поет. Освен първата рецензия, която е била от 34 реда, Черняков си е записвал и своите наблюдения от негови стихове и след това. Оказва се, че това, което му е казвал тогава, с времето се е

потвърдило. Предишният ден минахме по книжарниците, за да потърсим стихосбирките на Петко. Трябваше да ги изчете и да си направи рецензиите за представянето. Намерихме ги в книжарницата на „Български писател" - „Привлечен от свещта", 1982 г., на издателство „Български писател" и „Насаме с далечината", 1983 г., на издателство „Народна младеж".

Имахме много големи проблеми и опасни положения за провал, свързани със Шестия републикански фестивал на художествената самодейност. Това е преглед на литературното творчество на членове от литературните клубове в страната четири години назад. От фестивал до фестивал. Проблемите за провеждането на този огромен литературен форум бяха свързани по-специално с ръководството на Центъра за художествена самодейност, което искаше да си измие ръцете като покани всички наградени по жанрове, заедно с писателските журита, в зала „Фестивална". Набързо да се изчетат докладите и на другия ден до обед да се приключи. Така щяха да се избегнат разправиите с отделните недоволни творци. За ръководството на Центъра, е безсмислено да се правят семинари с участници и с писатели.

Оказа се, че няма достатъчно пари за заплащане на хонорарите на журитата. Освен това, когато Черняков предложи на Теодосиев (служител и отговорник за фестивала от страна на Центъра за художествена самодейност) да чете като консултант публицистиката, той махна с ръка и каза: „А бе, виж там, ти знаеш, нали познаваш хората, драсни няколко реда вместо мен". Цялата работа е Черняков да свърши черната работа, да изчете публицистиката, да му я журира, да поеме отговорността пред хората, които са дали творбите си, да се обяснява с тях, след това да му напише рецензията, и накрая да му плати 300 лева за работата, която той уж е свършил. Освен това, когато говорихме с Черняков за семинарните занятия на другия ден от фестивала и Черняков се изпоти да му обяснява няколко пъти каква е ползата и смисълът на тази среща - между участниците и писателите, които са им журирали творбите, - той каза, че нямало помещения за такива семинари. Нямало пари за хотели, командировки, дневни и т.н., освен това не можело за писателите да се прави изключение, тъй като и другите колективи също имали развити системи и щели да се обидят. Въпреки огромната енергия, която изразходи Черняков в този труден и сложен разговор с Теодосиев, не се достигна до никакъв резултат. Тогава реши все пак да покани писателите на среща с участниците в Студентския дом. Трябваше да пита Генади Генадиев. Трябваше писма за наеми, за прехвърляне на средствата от Центъра - за журита, да се изплащат от счетоводството на Дома. Едновременно с това, търси консултант-писателите, които вече си бяха определили наградените. Притесняваше се, че Николай Петев все още не се е върнал от чужбина и няма неговата класация. Обясняваше на всеки писател поотделно какви са изискванията за рецензиите, до кога да ги предадат и пр., и пр. подробности. Беше полудял. Страх го беше да не се провали фестивалът, макар че това беше работа по обем за цял институт, и не можеше да се свърши само от трима души - Боряна Правдева - зам.-секция „Литература" към Центъра, Георги Черняков - организационен секретар и аз - технически секретар.

Материалите бяха много. Над 2000 души се представяха със свои творби. Още не сме направили сводката по жанрове и страници (не зная дали ще имаме време за това). Обемът беше огромен. Притеснението на Черняков идваше и от друго. Много от хората по окръзи не бяха си изпратили нещата. Имаше имена, които са с ръкописи и книги, а не фигурираха в протоколите. Имаше хора, които той е чел с чудесни произведения, а бяха изпратени сякаш нарочно - най-слабите. Никой не беше спазил регламента. Никой не беше пратил по 3 пълни екземпляра. Оставаха сборници и не изчетени материали в доста жанрове. Като прибавим и положението на Боряна Правдева след смъртта на Янаки Русев (нейният любим), което й блокираше работоспособността; това, че Черняков трябваше да изчете и своите материали за журиране на Представителен кабинет „9-ти септември" - на Христо Ганов; плюс публицистиката на Теодосиев; плюс сборници и останали материали като папката на Разград - „Творчество за деца"; като се има предвид и хората от Кремиковския клуб, които го преследват навсякъде и няма мира денонощно от тях (особено от Тодор Добрев и Капчин), понеже, освен фестивала, от Центъра му натрапиха да им оправя батаците и да ги спасява от дългогодишните им травми и раздори; да пише рецензии; да подготви на Боряна Правдева доклада; да направи разбивките на хонорарите за журитата срещу всяко име - какво количество е изчетено, колко рецензии, колко страници, по коя точка от тарифата и т.н., и т.н., си мислех, че толкова много неща не могат да се свършат от обикновен човешки мозък, без да прегрее.

Забелязала съм, че навсякъде му изстискват мозъка и енергията. Така е било и при директора на Студентския дом - Семерджиев. Въз основа на Черняковата концепция, той си е направил разработка и предложение за естетическо възпитание на младежта и го е подписал със собственото си име.

Ивайло Билярски, другият директор на Дома, също му изтиска мозъка до максимум в продължение на две години. Откраднa му идеите и като го преместиха в МНП, отдел учащи, започна да предлага неговите концепции адаптирани за училищната сфера. Освен това, с цялото си нахалство, предлага как да бъде реконструиран Домът, с думите на Черняков, само че сега излизат „уж от неговия мозък като негово предложение". И продължава да идва в Студентския дом, да слухти и да се интересува, какво става с Кабинета, да предлага познати и на двама ни с Черняков неща, уж се ядосва, че все още нищо не е направено... Ама че дебелокожие! Ако ли не и нещо друго.

Докато Черняков работеше в списание „Художествена самодейност" като зам.-главен редактор, главният редактор Димитър Гонов му е искал предложения за разширяване и ново конструиране на списанието. После отделни неща е започнал да пробутва от негово име. Добре, че Черняков се е усетил навреме и е престанал да настоява и да дава идеи. Сега, след като е напуснал списанието, всичко онова, което е казвал някога да се направи, Гонов го прави от свое име и държи то да му бъде признато.

Генади Генадиев - нищо че му е възпитаник - също изстисква мозъка му. Не само за конструиране на Клуба, но и за цялостната структура на Студентския дом. Колко разработки, колко предложения, колко варианти на

структура на Дома и на новото национално обединение, което включва всички съществуващи сега и до сега Кабинети и клубове на студенти, разработки и на другите жанрове на художествената самодейност в Дома - хора, ръководители, отношения, дипломатически ходове, и всичко това във вид на стотици, а може би и на хиляди страници, събрани в многобройни папки, съм преписвала многократно на пишещата машина от ранна сутрин до късна вечер, без да ми се плати нито един лев. Впрочем, това ми беше познато още от времето на Лиляна Стефанова, която, без една стотинка, осем години ме караше да й преписвам всички книги (по няколко пъти, заради многобройните й поправки), за времето, когато работех в списание „Обзор". Явно това е някаква безнаказана мания на некоректните началници, да експлоатират по-слабите и беззащитни техни служители, които не могат да се защитят и да нададат глас, понеже много лесно може да им се отнеме хляба като бъдат уволнени.

Тези неща са „дребни", но когато имат значение за потърпевшия човек, се помнят и споменават дълго. Дори цял живот.

В тази сложна плетеница от хора и отношения, ние, с Черняков, сме сами. И двамата имаме трудни и тежки семейства. И двамата сме без работа. Аз напуснах списание „Обзор", той напусна списание „Художествена самодейност". Но всички хора, които ни експлоатират от сутрин до вечер и ни ангажират съзнанието да мислим как да се измъкнем, за да не попаднем в техните клопки, не ни питат с какво се прехранваме, от какво имаме нужда. Гонят единствено собствените си интереси. Примерът е пресен - повикването му в Плевен - по спешност. Да. Но защо не му плащат пътя? Освен това го притесняват една седмица предварително да не би да не отиде, защото това е Петко Братинов. Като добавим малкото оставащо време до откриването на фестивала и огромната работа, която го чака, изпадаме в ужас, че ще се провалим и няма да се справим. От друга страна Черняков знае колко Братинов е честолюбив, и че ще му се разсърди, без да приеме каквото и да било обяснение. Накрая се оказа, че те всъщност не го викат чак толкова заради Петко Братинов, а да отиде при тях, за да си говорят за фестивала - да му кажат да ги направи „Представителни". От ОК им били дали къща за Клуба. Трябвало да защитят доверието им. Как ще стане това? Нямат развити клубове по жанрове, нямат достатъчно материали. Тези, които са получени в Центъра са малко, не дават представа за клуба им. Писателите, които са журирали техните материали, не са им дали нито една награда. Това значи, че изобщо не могат да се класират камо ли да вземат категория „Представителен клуб".

Все пак, Черняков успял да пристигне навреме на срещата с Петко Братинов.

Като се върна се видяхме и той въодушевено ми заразказва за нея. Извади от куфара си тефтерче на нашия Кабинет. Донка Ганева, организационен работник в Дома, ни направи няколкостотин бройки елегантни тефтерчета, заедно с красиви сини папки, отвътре с образа на Димчо Дебелянов и подписи на писатели, учредители и членове на КМПС, за 25-годишния юбилей, който се отложи. Та... вади тефтерчето и ми чете бележките, които си е водил докато е чел книгите на Петко Братинов във влака. Беше доволен, че ги е направил. „Аз си пиша книга за Петко. - каза ми той. - От това, което съм му казал някога, няма да се откажа. Голям поет е. Виж, отгърни само тази книга". Вземам несмело и отгръщам първата страница. Виждам листче с молив и негов почерк „Насаме с далечината" или „носталгия по пламъка". „Но това „носталгия по пламъка" е много хубаво, направо е заглавие на стихосбирка". - казвам. - „Той го има вътре като стихотворение, - отвръща ми Черняков. - Отгръщай навътре. Виж!" Чувствам че иска да разбере моята реакция от това, което е направил вътре. „По-навътре" - ме подканя. Отварям по-навътре и виждам - книгата е нашарена с неговия молив, все едно, че е правил лабораторна работа на някой студент върху ръкопис. Поглеждам го въпросително, а той се смее. Зачервените му, подпухнали от преумора очи, заискрявят: „Не посмях да му искам автограф на тази книга. Щеше да види бележките ми. Щях да го обидя". Спирам на стихотворението „Горчиви облаци над мен". На едно място Петко Братинов казва: „Трябва сам да препусна към края!..." Черняков го е извел с молива и е написал на бялото поле: „писателски (артистичен) нимфоманизъм!" На следващото е оградил и зачертал с молив като ненужно, излишно „Обичам тялото ти гъвкаво/но тялото не стига./ Ти можеш да танцуваш в храма,/ но не можеш да останеш. /Завинаги не можеш да останеш/ пред иконите на моята обреченост". Пак е сложил на бялото поле „артистичен нимфоманизъм". На „Не мога да те мразя аз" е написал - „Аз"-ът на поета е толкова силен, че е излишно местоимението „аз". Тук си вдигам главата и се засмивам: „Точно така учиш и студентите. Къде са студентите - къде е Петко Братинов?". „Чети, чети по-нататък". По-нататък: „Но аз ще ти простя!"... - зачертал удивителната и продължил с молив „защото", вместо думата, която е сложил Братинов - „потъвам" в стиха „И аз потъвам в нея", той е сложил „И аз живея в нея". На стихотворението „Изящен лъч през есента" на стиха „Но жалкото е само, че не вярвам във Христа", е заменил и станало „Без да подозират, че не вярвам във Христа". По-нататък в „Свидетели на преживяното" вместо „Заспиват старите елини", го е поправил на „Заспиват мъдрите елини". В поемата „Синът ми по следата на кръвта" е направил също няколко поправки. Вместо „Видните нищожества" е сложил „всякакви нищожества". Към края поемата е почти цялата нашарена. Отстрани на стиха „Лъвът не се привежда от безсилие", е сложил дообяснение със стрелка „когато се привежда - също може да не е от сила". На „И не от смелост лае/ всеки пес", е сложил дообяснение със стрелка, (когато не лае, също може да не е от: смелост, страх, безсилие).

Най-много ми говори за последната поправка. Тя му е направила най-дълбоко впечатление: „Плакал съм/ над мъртвото врабче върху дланта си." - сложил е: „Но убиваш птицата и я гледаш в очите - природна диалектика, хармония или атавистична недостатъчност?!"

„Убива птицата - казва Черняков, като ме гледа в очите, - но сигурен ли е, че птицата, когато се прицелва в нея, го гледа в очите? И защо трябва да убива птицата, за да разговаря с нея? Той може да разговаря с нея докато

лети, вместо да я убива. Аз съм за определението атавистична недостатъчност". „И аз мисля така" - казах. Беше доволен, че сме на едно мнение.

Посягам към книгата „Привлечен от свещта". „За тази се оказа, че не трябва да говоря - каза Черняков. - Само дето се изнервих да пиша рецензия в редакцията на Хинко, на една счупена допотопна машина. Трябваше да се съсредоточа, защото бях преуморен, не бях спал две нощи. Хинко ми говори над главата за фестивала и неговите проблеми, отвън служебната кола надува клаксона, вече сме закъснявали. „Хайде бе, братче. Тоя, мой зет няма да ни остави на мира, много е нервен. Ангажирал съм го за шофьор този ден". Ужас, лудница, - хваща се за главата Черняков и се смее. - Вземи ги прочети - посочва към рецензиите. - Виж там, може да съм пропуснал някои запетаи и тирета, но много беше напрегнато. За цялата тази лудница ми платиха 14 лева и ми откраднаха третия екземпляр, за да го пуснат при тях. Става дума за втората книга. Там казвам някои неща за Петко като го съпоставям като асоциация с Вапцаров, Ханчев, Левчев, който казва, тръгвайки от Вапцаров, че него няма да го вземат на ракетата, като дава чудесно описание на света оттатък, утрешният космически свят на човека. Петко Братинов обаче има свое продължение на тези мисли. Според Черняков, лиричният му герой не чака промяна. Корабът от златната планета никога няма да дойде да го вземе, защото някъде, в пространството, той вече е взривен и звездните поети са взривени на борда му. Всичко е безнадеждно. Няма нужда вече да разчита на „спешно повикване". Останах потресена от това, което ми каза. Черняков е много умен и талантлив литературен критик. Как е тръгнал от асоциацията за тримата поети и е извел идеята на Братинов. Като чул анализа, Братинов възкликнал възторжено: „Това е откритие! Черняк, ти винаги си ни откривал! За нас ти си едно и също време. Ние идваме при тебе, получаваме от каквото имаме нужда, ти ни разбираш и ни го даваш. Учиш ни как да живеем, а не как да пишем, защото казваш - „това ви учат в университетите. Аз не създавам таланти, нито писатели, аз само им помагам да повярват в себе си, давам им сили да се борят, да не се отказват, да не се отчайват". След това се разпръскваме в пространството, - продължил развълнувано Петко - изменяме се, влизаме в борби и ни завладяват страсти, а когато след дългите пътища те срещнеме отново, те виждаме такъв, какъвто те помним и си бил винаги. Непомръднал. Непроменен, и това, което тогава си ни казвал, след толкова години, удивително точно и същото, го казваш отново. Ето, познаваме се от 20 години"... „А, не, Петко - обадил се Черняков - Имаш малка грешка. 1966 година за първи път написах рецензия за тебе. След две години ще станат 20, сега са 18." „Ти с твоята точна памет само ни объркваш" - му казал Петко. „Вземи, прочети да видиш какво съм написал" - казал му Черняко

И Петко Братинов, и Георги Черняков, вече са преминали в отвъдното, но щом сега си мисля и пиша за тях, значи от духовна гледна точка, така трябва да бъде. Много по-късно, през 2000 година, когато започнах работа в Съюза на българските писатели и по-точно в съюзния вестник „Български писател", с Петко Братинов станахме колеги. Беше председател на Творческия фонд на СБП. За съжаление той почина през юни 2019 година.

Малко се отдалечих от разказа за VI републикански фестивал, но заминаването на Черняков за Плевен, се случваше точно във времето, когато след няколко дни предстоеше да се проведе фестивалът и беше важно за предаване на напрегнатата, нервна атмосфера по подготовката му.

Благодарна съм на Бог, че ми е влял акъл в главата тогава, да отбележа в „Бележник" № 1, толкова важно събитие като Шестия републикански фестивал на художествената самодейност. Сега паметта ми нямаше да може да разкаже всичко това с такива подробности:

„25.05.1984 г.

Бързах към дома на Черняков. Александра - дъщеря му - ми отвори и каза, че го боли крак и не може да ходи. Качих се да го видя. Беше заспал. Аля го събуди. „Какво ти е?" - питам. - „Много ме боли кракът. Пък и тази нощ до 4 часа съм правил справки и съм писал за фестивала материали. Тази сутрин навих часовниците да звънят на 7,30 и продължих да работя. Този фестивал ще ме съсипе. Слез долу, ще дойда след малко." Долу, вратата на ателието беше отворена. Светлината, която падаше вътре, беше достатъчна, колкото да създаде атмосфера на покой и размисъл. След малко чух стъпките му. Слизаше по стъпалата. Беше малко приведен и ходеше като замаян. Седна на миндера. Мълчахме. Чаках да дойде на себе си. Очите му пак бяха до кръв зачервени. „Вчера сутринта е била пресконференцията за фестивала. Трябва да се обадим на Боряна, за да разберем как е минала. Намалили са хонорарите за журитата. Ще се изложим пред писателите. Не можем да им платим, както им се полага. Не мога да успокоя Боряна. Викам й, отиди из стаите да потърсиш синята папка с таблиците за изплащане на хонорари. Тя мълчи. Няма да им се плаща на страници, а на рецензии - продължавам. - Доклади няма да има - ще има обзори. Всяко нещо се плаща по различен начин. За кола е едно, за рецензия е друго. Ние ще искаме да им се плати с представени от тях рецензии. Аз съм им изчислил всичко. Не се притеснявай, - й казвам, - намери книжката с таблиците да видим точките и точните суми. Има писатели, които ще напишат по 6-7 рецензии. Това са от 30-100 лева. Средното да им дадем - това значи по 50-60 лева. Заслужават. Изкарали са ги със собствен труд. Никак не е лесно да изчетеш 9-10 дебели папки с материали и да направиш оценка, да класираш. Това е много отговорна работа. Човешки съдби са вътре. И писателите го знаят."

Боряна вече беше изпратила писмата по окръзите. Оттам трябва да определят по 7 души от наградените със златен медал да дойдат на откриването. „В неделя ми се обадиха от... - продължава той. - „Черняк, моля те, поканете другарката... Разбираш ли, тя е в Окръжния съвет. Всички знаят, че не е никаква поетеса. Но е манячка, ще ни изпобие. Всичко ни зависи от нея. Ако не я наградите, няма да имаме средства и закрила от никъде. Какво да правя?" - Черняков трие лицето си с длани. - „Как да кажа на Тодор Янчев, например, промени това име или не давай на този клуб бронзов, а му дай златен медал? Ще се изпобият вътре в клубовете. Например от Кюстендил кандидатстват трима средношколци. Бяха в Кюстендил на Семинара на младите литературни работници. Ти ги знаеш - с Лилкина имаше още две момичета и едно момче. Ходеха заедно". „Да, спомням си ги" - казвам, и

www.studenthouse.bg

действително си ги спомних. Все седяха на масата до входа, когато се хранеха в ресторанта и страняха от другите. Почти не създаваха контакти с писатели. Към края някъде изчезнаха. Черняков ме гледа дали си спомням наистина. Вдигам очи и му потвърждавам и с поглед. „Тези средношколци сега се явяват при големите и то конкурират учителката си, която също кандидатства със стихове - продължава той. - Получава се неудобно. Те вече наистина не са средношколци, завършили са, но по-добре е да се представят при средношколците, отколкото при големите, тъй като през тези четири години са били такива. Макар че от миналата година не са. Получава се конфузно положение, вътрешни обиди и неудобства между самите членове на клубовете. Разбираш ли?

Ходих при Генади онзи ден за писмото. Беше и Весела Христова там. (орг.-работник в Дома). Исках да го взема. Тя пак навива старото: „Защо им е писмо? След като са служебни лица може да се вдигне винаги телефона и да се потвърди устно на Коралов, че е съгласен да участва". „Да, може, казвам, ти си права, обаче нали там, долу, за да се преведат парите трябва в писмото да се напише банковата сметка и сумата, за да знаят къде да ги преведат. Освен това, Коралов, въз основа на това писмо-потвърждение, ще трябва да изготви заповед, че нарежда да се приведат парите на Студентския дом по еди коя си сметка." „А, вярно", - казва Весела. „А Генади е прав. Нали трябва да пусне заповед да изпрати човек до Центъра за художествена самодейност, за да плаща парите на място". „Добре, - казва Весела, - Черняк, ела следобед ще го направим". А Генади ми вика, „Черняк ела за малко в моя кабинет". Влизаме. „Черняк, „онези" приятели пак идваха. И знаеш ли какъв въпрос ми зададоха: „Другарю Генадиев, имате ли представа, кой от служителите на Дома може да пише доноси срещу вас?" Аз изтръпнах и в първия момент не отговорих. После казвам: „Ами, всеки, който е след мен може да напише донос". После се усетих и им викам: „Не, шегувам се. Това е работа може би на някой от обслужващия персонал." „А не допускате ли, че може да го прави някой от вашите заместници?" „А, в никакъв случай! Те са номенклатура на ЦК. Знаят как трябва да се постъпи в такива случаи. Аз не мога да ги подозирам, даже и да е така".

Тръгваме към Боряна в Центъра за художествена самодейност на бул. „Руски". Тъкмо се чудехме дали да се качим или да я извикаме по телефона да слезе и тя излиза от Унгарския център. „Хайде бе, не ме ли виждате? Махам-махам. Закъснявате." Сядаме в кафенето, а тя бърза да ни предупреди, че ще ни почерпи с кафе. Тъкмо се нагласихме и, хоп - Теодосиев. Влиза с материали под мишницата. „Черняк, нали ще дойдете с момичето на коктейла след започване на официалната част на фестивала?" „Да, ще бъдем, но да видим как ще се оправим с хората." „Защо?" - пита Теодосиев. - „Ами защото първо трябва да видим с хонорарите какво ще правим. Сумата, която сте отпуснали, не стига за този обем, който имаме в действителност. Не мога да накарам един писател да прочете 15 пиеси и да му платя като за една пиеса - 15 лева. Това са обемни и трудни материали. Той може да ни осъди." „Добре де, каква сума искаш? - пита Теодосиев. - „Аз не искам, - казва Черняков. - Направил съм поименно разбивки, кой колко е прочел. Накарал съм ги да напишат рецензии." „Добре - казва Теодосиев, - ще видим как да изплатим още допълнително средства. Но за доклади се дава малко." „Няма да има доклади - казва Черняков. - Само на Боряна, организационно-методически доклад ще има. Другите ще бъдат обзори. Например, Матей Шопкин ще направи обзор на поезията. Той познава повечето хора. Ще му избера по няколко неща от всички окръзи - около 30-40, да ги прочете и да напише обзор за развитието на поетичната мисъл в периода между двата фестивала. Или нещо подобно. Сам да си определи темата. Ще му платим за обзор, а не за доклад. Ще накарам например Димитър Паунов да направи обзор на белетристиката и така и за другите жанрове. И трябва да ти кажа, Теодосиев, че ако не успеете да намерите пари, аз лично ще отида и ще разговарям с Андрей Коралов за това". „А, ще измислим нещо. Ще се намерят пари за това, ама ние какво ще дадем на хората? Утре, в други ден, Боряна ще се премести, ще стане драматург, а ние с тебе ще останем. Издание трябва, издание! - с един редактор, който да е и същевременно методист. Да ходи по окръзите. Да координира и да знае, какво става. Трябва и статут. Сега какво ще им кажеме на хората? Нищо уредено няма. Даже и средствата за такъв фестивал трябва да се поискат от Центъра. Да се направи изданието, да се публикуват най-добрите неща след фестивала, да им дадем методическа помощ, за да знаят как се движат нещата тук и обратно, ние да знаем какво става при тях. А сега връзката е прекъсната. Предишната директорка на Центъра, Ана Тричкова, нищо не правеше за литературната секция. Защото не й беше престижна. За празник и за други официални събития ще излезе някой хор или танцьори, или някоя театрална сценка ще се разиграе, а писателите? Какъв престиж могат да донесат те? Никакъв. Най-много някоя беля да направят. Каквито маняци има." „Така е - казва Черняков, защото нищо досега в този Център не е направено за хората. И дали ще дойдат писателите? Как няма да дойдат! Като им кажем, че ще им платим. С Христо Ганов се уточнихме да издейства Синия салон в Съюза на писателите и по 10 лева на човек за кафе и коняче. Ще отидем в Съюза на заседание и там всеки ще се изкаже. Ако бъде и Левчев, ще е най-добре, но ти знаеш неговото отношение към самодейността. Тогава ще си изясним нещата и ще разберете с какви обеми се е работило и колко всичко това е отговорно..."

„29.05.1984 г.

Днес, в 17 часа, се открива фестивалът в зала „Универсиада". Сутринта отидох в дома на Черняков. Той вече работеше. Смяташе медалите. Оплака ми се, че цяла нощ не бил спал и с всички тези клубове и произведения на автори не можел да се оправи. Дори имало все още непрочетени материали. Трябвало да ги чете. Не беше направил докладите на себе си и на Боряна. Надяваше се да приключи докъм четири часа следобед. Седнах срещу него и започнахме да смятаме заедно всеки отделен клуб - по медали, за всеки окръг - златен, сребърен и бронзов. В стаята беше така разхвърляно с книги, папки, хвърчащи листа и листчета, кламери, моливи и какво ли не още, сякаш бе минала някаква хала през нея. Седим и работим. Върви много бавно. Налага се да ровим в протоколите. Няма да успеем. Притесняваме се. До 14 часа трябваше най-късно да свърша, за да имам време да отида до вкъщи и да се преоблека официално за откриването. Бързаме, ядосваме се за всичко. Обстановката е нервна. Тръгвам

си. Връщам се след два часа и го сварвам бесен. Нищо не сме направили. Всичко по протоколите е объркано и неправилно. До последно проверяваме и поправяме…

Бързаме за откриването натоварени с торби материали, изтощени и влудени от напрежение, нерви и преумора." Организационната работа е неблагодарна, трудоемка и всепоглъщаща. Изпива времето и силите на човека. Изстисква го до краен предел. Тя е пагубна за поета, защото изтощава ума му. За 13 години напрегната усилена работа много пъти съм била на предела на силите си и ми се е искало да се махна. Да погледна себе си отстрани и да видя какво ми се случва. Докато работех за реализацията на другите и гледах как вървят напред, години наред бях в застой спрямо личното си творчество. Самата аз бях във възрастта за реализация, но поради непрестанната си заетост и с препълнен с организационни мисли ум, престанах да пиша. Работата изсмукваше вдъхновението ми, умората притъпяваше въображението ми и не ми оставаха сили и време да пиша стихове. Един поет не е поет, ако няма въображение. Ако вдъхновението не е освободило духа и ума му от ежедневието. Как ще напише стихотворение, ако няма въображение и вдъхновение?

Разбирах, че времето, което ми бе дадено за реализиране, изтича като пясък между пръстите и никога няма да се върне. Че изоставам от връстниците си. Това ме съсипваше отвътре. Имах възможности, които позицията ми позволяваше да използвам за друг вид реализация, но и това не направих. Отказвах. Останах вярна на идеята, за която работех. Тя беше по-силна от мен и от личните ми планове. Тук душата ми плуваше в свои води. Тук бях необходима. Тук бях полезна за другите. Тук бях значима и уважавана, въпреки трудностите. Тук бях на мястото си. Тук кипеше живот. И то литературен живот. Такъв, какъвто дълбоко ме вълнуваше. Наистина, не се изкачвах по кариерната стълба, но духовно бях удовлетворена. Общувах с млади, ентусиазирани, талантливи хора, изпълнени с жизнена енергия и жажда за живот. Работата ме свързваше с известни писатели, учени, преподаватели, държавни и обществени личности, художествени ръководители от цялата страна, с които контактувах по време на подготовката на многобройните разнообразни студентски дейности. Пътувах из страната…

Тези мисли и действия ми помагаха да превъзмогна вътрешната си криза, да подтисна тревогата, да остана и да продължа. Никой не знаеше истината за това, какво става в душата ми. Това беше моята най-съкровена, най-дълбока и несподелена с никого тайна. Но да се върна отново към прочутите творчески семинари с проекто-ръкописи, които се обсъждаха на ежегодните конференции в София. От 1984 година, по предложение на Черняков, започнахме да събираме проекто-ръкописи за първи книги на студенти. На тези семинари, които се провеждаха в Студентския дом, канехме като консултант-ръководители по жанрове известни писатели, членове на СБП. Така те откриваха нови таланти и помагаха на най-добрите да издадат първите си книги в Библиотека „Смяна" на издателство „Народна младеж".

Поради масовия характер много скоро конференцията се превърна в национална. Черняков я нарече „Съвременност и студентско литературно творчество". По време на нея, освен творческите семинари по жанрове с консултант-ръководители се раздаваха награди за първа книга на студент издадена от Библиотека „Смяна". Разглеждаха се книги и на завършили вече, но редовни членове на студентски литературен клуб. Провеждаха се литературни четения в 65-та аудитория на Софийския университет. Въведе се годишен конкурс за най-добри студентски творби във всички литературни жанрове. Навярно можете да си представите каква непосилна за двама човека работа вършехме. Разбира се, през годините, епизодично ни помагаха и студенти, както и помощник-ръководители - всяка помощ бе добре дошла. Но студентите бяха много заети с лекциите и не винаги, когато имаше много работа, можехме да разчитаме на тях.

Казвам помощник-ръководители, защото имаше периоди, в които Централният студентски дом хонораруваше помощник-ръководители в „Димчо Дебелянов". По мое време участници в литературната работа със студентите такива бяха Любен Отов, след него дойде Бранимир Даскалов, после Руси Русев и накрая Красимир Петров. За жалост тези периоди свършваха бързо, тъй като много често се сменяха директорите. Поради тази причина ту имаше хонорари, ту нямаше. Несигурността в заплащането и неуредиците, помагаха те да се отказват. Много от талантливите и известни писатели днес като студенти са минали през Кабинета и още помнят колко полезна бе тази добре организирана и работеща в полза на начинаещите студенти-писатели система, в която средната възраст на участниците беше 21-22 години. Възраст, която най-трудно се поддава на организация, която е почти невъзможно да се променя, убеждава и управлява отвън.

Голямо значение за намирането на нови таланти и за израстването им като писатели изиграха литературните конкурси в Шумен (за поезия, белетристика, критика); конкурсът за хумор и сатира „Щастливецът" в Свищов; биеналето на студентите-сатирици в Габрово (за литература, карикатура, фотоси, естрадни песни, театрални етюди); конкурсът „Жар" на литературното обединение „Васил Воденичарски" при Софийския университет с художествени ръководители тогава Здравко Чолаков и Боян Биолчев. В резултат на него се появи и сборникът „Жар". Свое издание имаше и Шумен - „Следи от ято". Успешно се реализираше и „Фоайе на студентите-сатирици" към Централния студентски дом на културата. Голяма роля изиграха и Дните на студентското творчество по фантастика, прогностика и урбанистика в Пловдив под патронажа на Пловдивския университет, Мелнишките дни на поезията под патронажа на Югозападния университет - Благоевград; годишният конкурс за стихотворение на студент на патриотична тема на в. „Студентска трибуна"; ежегодният конкурс в Копривщица на името на поета Димчо Дебелянов за студенти. Повечето от участниците и наградените в други национални младежки литературни празници като „Цветан Зангов", „Сливенски огньове", „Пеньо Пенев" - Димитровград, „Младежки усмивки - Пауталия" в Кюстендил, в Севлиево, както и такива във Велико Търново, Харманли и др., бяха имена на студенти или възпитаници на студентските литературни клубове.

Във всички тези конкурси и издания участваха и писатели-студенти от „Димчо Дебелянов”. Студентският дом беше поделение на ЦК на ДКМС и по онова време разполагаше с автобус, който му беше зачислен, за да обслужва всички студентски състави в Дома. От театралния състав „Студентина”, до студентския танцов състав, който пътуваше по света с него и печелеше международни награди. И ние го ползвахме, за да пътуваме из страната и да участваме в младежки конкурси и фестивали. Нерядко сме се връщали от тях с награди. Със същия автобус пътувахме и до Студентски лагер „Христо Ботев” - Равда, за годишните бригади… Не без значение бе участието и подкрепата на Кабинета на младия писател към Съюза на българските писатели, както и на Клуба на младата художественотворческа интелигенция в многообразния литературен живот. Много често координационната ни дейност бе свързана с художественотворческата работа на Съюза на българските писатели с подрастващото поколение литератори. А цялата работа по организацията за реализирането на тези събития, минаваше винаги през умовете, очите, ръцете на Георги Черняков и на мен.

Другото, с което се занимавахме и организирахме, бе индивидуалната творческа лабораторна работа. Всеки, който искаше да стане член на „Димчо Дебелянов”, трябваше да донесе творбите си при мен и след като съм подготвила имената и творчеството на желаещите кандидати, ги предавах на Георги Черняков. Той изчиташе всичко, което студентът е написал и в определен ден и час го канеше на специален разговор-консултация върху текстовете му. Обикновено това ставаше в някое уютно и тихо кафене около пл. „Народно събрание” или слизаха долу, в мазето на Студентския дом, където се помещаваше студентския Клуб-дискотека на Дома. През деня работеше като кафене, в което можеше да се провеждат и културни събития или срещи с приятели. Така кандидат-членът на „Димчо Дебелянов” и художественият му ръководител, часове наред говореха, разглеждаха материалите, кандидатът изслушваше анализа на Черняков, и накрая заедно уточняваха и решаваха с какво ще се представи на вечерта наречена „Приемане на нови членове”. Тя се провеждаше в четвъртък вечер, веднъж месечно. И мен така са ме приемали. Беше ме срам и страх да не ми се присмеят и да не одобрят стиховете ми. Кандидатите по принцип сядаха зад дълга маса покрита със зелена плюшена покривка с ресни. От притеснение изплетох доста плитки от тези зелени реснички, докато чаках да дойде моят ред. Никога няма да забравя преживяното вълнение през тази неповторима емоционална вечер.

С Черняков определяхме рецензент от вече утвърден член на Кабинета, който да защити творчеството на кандидата пред аудиторията, прочитайки своя критически анализ или споделяйки своите размисли и впечатления от представеното творчество. Текстовете по приемането размножавах и поставях по един екземпляр на всеки стол в залата. Така преди да започне вечерта, присъстващите имаха възможност предварително да ги прочетат, за да бъдат компетентни в изказванията си. След това имаше обсъждане, спорове, защита и гласуване. В залата присъстваха не само редовните членове, но и членове на Семинара, който съществуваше към „Димчо Дебелянов”, приятели, приятелки, приятели на приятелите, родители, роднини, непознати почитатели на словото, известни писатели. Ако в залата присъстваше някой утвърден писател (много често идваха бивши членове на КМПС, вече известни имена в литературата), Черняков винаги обявяваше уважително присъствието им като много важни гости на вечерта. Гласуваха обаче само редовните членове. В претъпканата зала № 1 на първия етаж на Дома, дебатите продължаваха след 12 часа през нощта и почти всеки път портиерът идваше да ни гони. Затова все се намираше някой, който събираше в шапка стотинки, купуваше бутилка вино и му я подаряваше, за да го омилостивим. Водещ на вечерта винаги беше Георги Черняков.

Работех неуморно, от сутрин до вечер, не само заради това, че в началото дадох дума на Черняков, да му помагам (винаги държа на думата си), но и заради грандиозната идея. А да работиш за идея значи да се посветиш изцяло на нея. Черняков въплъщаваше тази идея. Бореше се за нея, а аз го следвах и му помагах, доколкото имах сили, за да я реализира. Вече знам какво значи да посветиш живота си на обществено полезна и значима кауза. За мен тя бе жива почти 13 години. Домашните ми не разбираха защо го правя. Семейство, работа, деца, майка, съпруг, дом, лична творческа реализация, кариера - всичко беше на втори план. Номер едно в живота ми беше Кабинетът „Димчо Дебелянов”. И платих скъпо и прескъпо заради това. С личния си живот и време. Дано Бог ми прости този грях към най-близките ми. Знам че това, което се случва на всеки от нас в този живот е предопределено. Знам че щом всяко нещо има начало, ще има и край. Човешкият живот - също. Остава само споменът. Докато един ден и споменът ще изтече като пясък, и ще потъне в забравата. А забравата?… Тя е по-страшна от смъртта.

ПП: Книгата е създадена по време на извънредното положение обявено от правителството, заради пандемията KOVID-19, 2020 г.

Източник: сп. Литературен свят, електронна книга
https://literaturensviat.com/?p=188426

"Заслушай се" завладява София - фламенко, филмова и музика на свещи

01.02.2023 г.

Желанието ни е качествената съвременна музика да се срещне с публиката, казват организаторите от Lampa Collective Супер емоционален музикален проект “Заслушай се” ще реализира серия от концептуални музикални събития на нестандартни локации в София. Столицата ще бъде завладяна с вдъхновяващи концерти всеки месец от февруари до юли 2023 г. Нова поредица от 6 нестандартни музикални концерти на неочаквани места стартира в София на 14 февруари. Организатор на “Заслушай се” е творческият екип от Lampa Collective, който си е поставил амбициозната задача да потопи публика и изпълнители в необичайна среда, провокираща към нови възприятия на музиката и пространството. comment 0 visibility 495 Петя Точарова, БАМП: Не само сложихме износа на българска музика „на масата access_time 28/10/2023 Култура Петя Точарова, БАМП: Не само сложихме износа на българска музика „на масата“, а направихме... Концертите ще се провеждат веднъж месечно на няколко различни локации - К.Е.В.А, Ботаническата градина, столична читалня, Дом на Киното, Студентски Дом и Кино Влайкова. Емблематичните места на концертите ще оживеят с нов дух и неочаквана концепция в разнообразни жанрове. Всяко музикално събитие е със собствена концепция, съчетаваща талантливи артисти, специално подбран жанров репертоар и с цел меломаните да преоткрият атмосферата на локацията, в която то се провежда. Част от ивентите включват романтичен лайв на свещи в един от най-оживените барове на София, имерсивно, куатрофонично 360° шоу, концерт с класически интерпретации на култови филмови мелодии в кино зала, експериментално клубно дуо в концерт на слушалки, етно музика сред цветя и фокус върху природата в Ботаническата градина, а тишината в столична библиотека ще бъде нарушена от горещи фламенко китари и танци. Първите изпълнители, които ще чуем на “Заслушай се” са живеещият в България ирландец Jamie Mc Donald и неговата група The Number Nein в “Концерт на свещи” на 14 февруари в Клуб за естетическо възпитание на артиста (К.Е.В.А). Изложбата „Моите будители“ представя олимпийските отбори по природни науки access_time 27/10/2023 comment 0 visibility 547 Изложбата „Моите будители“ представя олимпийските отбори по приро... НДК обяви номинациите за литературните награди "Перото" access_time 25/10/2023 comment 0 visibility 436 НДК обяви номинациите за литературните награди "Перото" Едно от най-шумните места в сърцето на нощна София ще се преобрази за една вечер, в уединен концерт на свещи. Това ще бъде първият лайв на групата в София от над две години, като музикантите са подготвили специална програма, която ще представят на “Заслушай се”. Шоуто е с начален час 20:00 ч. Jamie Mc Donald е Ирландец, който твори в България. Автор е на няколко албума – самостоятелни и с групата му The Number Nein Band. Самият Джейми е един от най-активните музиканти на София и може редовно да бъде забелязан да изнася гигове в различни столични барове и културни пространства. Той също така води курсове за творческо писане на песни и концертите му са винаги специални преживявания, подправени с ирландското му чувство за хумор. “Желанието ни е качествената съвременна музика да се срещне с публиката си по неконвенционален начин - независимо от жанра, независимо от мястото, в уникален концептуален пърформънс, който ще се случи само веднъж и ще провокира както аудиторията, така и самите артисти, казва Никул Георгиев от екипа на “Лампа Колектив”. Мисията на поредицата от музикални събития “Заслушай се” е да разнообрази културната среда в столицата, като предложи нови форми на представяне на творческо съдържание.

Източник: Столица.bg, статия
https://stolica.bg/kultura/zaslushai-se-zavladyava-sofiya-flamenko-filmova-i-muzika-na-sveshti

Серия от музикални събития ще се състоят на нестандартни локации в София

01.02.2023 г.

Поредица от шест нестандартни музикални концерти на неочаквани места започва в София на 14 февруари. За проекта, наречен "Заслушай се", съобщават неговите инициатори от Lampa Collective.

Събитията ще бъдат веднъж месечно на няколко различни локации - "К.Е.В.А", ботаническата градина, столична читалня, Дом на киното, Студентски дом и кино "Влайкова". Предвидени са също романтичен лайв на свещи в един от софийски бар, имерсивно, куатрофонично 360-градусово шоу, концерт с класически интерпретации на филмови мелодии в кино зала, експериментално клубно дуо в концерт на слушалки, етно музика сред цветя и фокус върху природата в Ботаническата градина, а тишината в столична библиотека ще бъде нарушена от горещи фламенко китари и танци, разказват организаторите.

Първите изпълнители са живеещият в България ирландец Джейми Макдоналд и неговата група The Number Nein в "Концерт на свещи" на 14 февруари в Клуба за естетическо възпитание на артиста (К.Е.В.А).

Джейми Макдоналд е автор е на няколко албума - самостоятелни и с The Number Nein. Самият Джейми е един от най-активните музиканти на София и може редовно да бъде забелязан да изнася гигове в различни столични барове и културни пространства. Той също така води курсове за творческо писане на песни и концертите му са винаги специални преживявания, подправени с ирландското му чувство за хумор, разказват от "Заслушай се".

"Желанието ни е качествената съвременна музика да се срещне с публиката си по неконвенционален начин - независимо от жанра, независимо от мястото, в уникален концептуален пърформънс, който ще се случи само веднъж и ще провокира както аудиторията, така и самите артисти", казва Никул Георгиев от екипа на "Лампа колектив".

Източник: БТА.БГ, статия
https://www.bta.bg/bg/news/lik/399922-seriya-ot-muzikalni-sabitiya-shte-se-sastoyat-na-nestandartni-lokatsii-v-sofiya

Чудният нов свят" – стиймпънк в книга за деца

31.01.2023 г.

„Ръждив се пробуди. За кой ли път сънуваше хора и все не можеше да проумее какво точно е сънувал. Самият той бе мъничко създание от очукан метал – не по-голям от разперена човешка длан. Странна работа. Защо ли толкова се вълнуваше от съдбата на изчезнали великани?“

из „Чудният нов свят“

На 29.01.2023 г. в Национален студентски дом екипът зад проекта „Чудният нов свят“ приветства над 100 гости на специално събитие – изложба. Те имаха възможността да се запознаят с творците Чудомир Драгнев, Марин Трошанов и Николай Михайлов, както и да видят на живо истинските метални герои, които оживяват в постапокалиптичния нов свят от последната българска книга в портфолиото на издателство „Мармот“. Водещ на събитието бе актьорът Димо Алексиев.

Освен да разгледат диорамата на света, принтове на илюстрациите и да проследят пътя на проекта, децата и техните родители имаха възможност да научат повече за принципа на работа на всеки от трите артисти, да оцветят свой герой и да се запознаят с 3D моделите на героите през приложение за добавена реалност. Това е функционалност, която и самата книга предлага на своите читатели.

Това е първата българска фантастична книга за деца, създадена като дългосрочен проект от трима талантливи майстори – на словото, илюстрацията и скулптурата.

Всичко започва, когато илюстраторът Николай Михайлов среща героите на Чудомир Драгнев – ръчно изработени човечета от метал, които вдъхновяват началото на проекта. Чудомир е самоук стиймпънк скулптор, създал: Ръждив, Златен, Артимър, Червен и Младши от рециклирани парчета метал. Тъй като Николай Михайлов, освен илюстратор, е и преподавател по 3D дизайн, героите веднага оживяват в главата му под формата на сценарий за анимационен филм. Той изобретява човечетата в 3D модели, а на всеки един от тях дава име и характер.

Вдъхновението в този екип се предава от човек на човек и издателство „Мармот“ представя проекта на Марин Трошанов, писател с голям опит в детските фентъзи книги. Той с радост приема поканата, облича историята в думи и придава пълнокръвност на техния свят. Така, благодарение на съвместна работа и вдъхновение между трите, се ражда тази книга-пътешествие.

Източник: MamaMia, статия
https://mamamia.bg/v-bibliotekata/chudniyat-nov-svyat-stijmpank-v-kniga-za-detsa/

Пластика, литература и 3D съчетани в мултимедийна книга

26.01.2023 г.

Разговор на Антония Каменичка с Радостина Николова

"Чудният нов свят" е интересно мултимедийно произведение, в което са забъркани скулптор, писател, както и аниматор. Подробности пред Радио София разказа Радостина Николова от издателство "Мармот".

Тя сподели, че това е по-различна книга от обичайните, с които децата са се сблъсквали, защото в нея има QR кодове за добавена реалност. Те могат да видят като 3D модели героите и средата им чрез приложение на телефона. Автори са Марин Трошанов, Чудомир Драгнев и Николай Михайлов.

Идеята за проекта възниква преди две години, когато на една изложба се запознават аниматорът и 3D дизайнер Николай Михайлов и самоукият сулптор Чудомир Драгнев. Чудомир изработва малки човетета от метал и виждайки ги, Николай се вдъхновява и решава да им направи дигитални модели. От издателството харесват идеята и така намират писателя Марин Трошанов.

"Книгата е медия, която е изключително дълготрайна и тя ще продължи да живее своя живот в традиционния си облик. Това, което ние правим тук е да привлечем интереса на децата посредством едно ново и различно изживяване. Но то по никакъв начин не заменя удоволствието, което носи традиционната медия, каквато е книгата", отбеляза Николова.

Представянето ще бъде на 29 януари 2023 г. в Национален студентски дом от 15:00 ч. Посетителите освен да се запознаят със създателите и да научат повече за проекта ще имат възможност и да надникнат в занаята на всеки един от тях.

Източник: БНР, аудио запис

https://bnr.bg/sofia/post/101770513/plastika-literatura-i-3d-sachetani-v-multimediina-kniga

"Календар | Музиката на Джон Уилямс, TEDxSredets, "Невинно малко убийство"

Хоро. Новият премиерен спектакъл от платформата за обмяна на идеи и представяне на нови драматургични и сценични тенденции на съвременния театър "Театър+" е дело на режисьорката Василена Радева. Тя избира да постави на камерна сцена на "Народния театър" сценична адаптация на романа на Антон Страшимиров, чийто сюжет ни въвежда в атмосферата на погрома след потушаването на Септемврийското въстание през 1923 г. в бялата нощ на един малък град, станал сцена на жестоки събития. С участието на актьорите Снежина Петрова, Стелиан Радев, Валентин Танев, Ненчо Костов, Елена Иванова, Цветан Алексиев и др. Народен театър "Иван Вазов", Камерна сцена, 19:00 ч., билети от https://nationaltheatre.bg и на касата на театъра

3.02

Crazy P. Една от най-добрите електро формации, чийто динамичен и танцувален стил не оставя никого безразличен, идва отново в България за клубно участие за радост на феновете й. Над 20-годишният музикален проект на Джим Барон, Крис Тод и Даниел Мур с 9 албума, многобройни сингли и ремикси и динамичен график ще отведе на музикално приключение с техния Soundsystem проект, а изпълнението им ще бъде придружено от сетове на Marten и Dimitar Petrov. Клуб "Купе", 23:00 ч., билети от Eventim и на място: 20 лв.

4.02

TEDxSredets. Първото издание на платформата за тази година ще се проведе на тема "По действителен случай" и ще представи вдъхновяващи лекции в рамките на един ден. На сцената ще излязат журналистката Генка Шикерова, директорът на "НВО България" Димитър Нойков, медицинската сестра Валя Червеняшка, икономистът Румен Гълъбинов, екологът Петко Ковачев, фитнес треньорът и преподавател Иван Неделчев, музикантът и общественик Венци Мицов, криейтив директорът Димитър С. Стефанов и др. Ще се опитат да дадат отговори на въпросите как да успяваме без значение от обстоятелствата; как да бъдем най-добрите в това, което правим, и как да продължим напред. Национален студентски дом, регистрация: 10:00 ч., до 16:50 ч., програма и билети на www.tedxsredets.com, 96 лв. пропуск за един човек.

Източник: Капитал, статия
https://www.capital.bg/moiat_capital/svobodno_vreme/2023/02/03/4443952_kalendar_muzikata_na_djon_uiliams_tedxsredets_pyramid/

Кузман Илиев представя новата си книга "България може сама"

19.01.2023 г.

Днес наш гост е Кузман Илиев. Кузман Илиев е сред водещите икономически анализатори в страната. Лектор е в специалността „Теория на парите“, катедра „Финанси и кредит“ в Стопанска академия „Димитър А. Ценов“. Магистър по публичен мениджмънт от IEP Тулуза, Франция. Студент на годината на НБУ за 2009 г.

През 2021 г. Кузман издава своята първа книга „Кой контролира парите ни? Власт, спекула и манипулации“, сред страниците на която читателя може да намери отговорите на редица важни икономически въпроси, пречупени през реални истории: Защо инфлацията прави войните по-вероятни; капитализмът ли е виновен за кризите; защо и как социалните мрежи налагат „мека“ цензура; пари или инвестиция е биткойн; как да оцелеем по време на икономическа криза; идва ли залезът на цивилизацията и има ли противоотрова?

Сега на пазара излиза втората му книга „България може сама“. Вижте разговора ни с г-н Илиев и разберете, кои са водещите теми в книгата, какво го е провокирало/вдъхновило за написването ѝ и може ли наистина България сама?

Здравейте, г-н Илиев. Всеки път е удоволствие да сте наш гост, но днес поводът е по-различен. Втората Ви книга „България може сама“ вече е на пазара. Какво да очакват читателите, разгръщайки страниците ѝ?

Това са моите скромни разсъждения за просветения модерен патриотизъм. Съвсем спокойно можеш да си космополит, но да обичаш мястото, на което си се родил, историята и езика си. Всяко нещо, което обичаш, трябва да е третирано със знание и грижа. Затова и се опитвам да разгледам някои важни за настоящето и бъдещето ни теми – за това как да се замогнем като нация, как да станем субект на международните отношения, а не безгласна буква, как да ни уважават като народ, а оттам и повече лично самочувствие и себеуважение. Имаме голям потенциал и такъв разговор по същество вече е на дневен ред.

Какво Ви вдъхнови да напишете тази книга? Кои са важните неща, които искате да кажете с нея?

Живеем в много сложно време, в което наистина се струпват няколко кризи – коментирали сме с вас икономическата, енергийната, мигрантската. Но има и една друга, много по-опасна – тази на идентичността. Да не знаеш кой си, да си дърво без корен, човек без минало и без център. Има идеологии днес, които целят точно това обърквaне на хората. Тази тема анализирам в първата част на книгата.

Във втората отправям поглед върху поуките от миналото – за да знаем къде отиваме, трябва да знаем и откъде идваме. България има великолепни лидери и личности във всички епохи, от всички сфери на обществения живот. Изучаването на наследството и посланията им имат практическа полза и ни дават духовна сила днес. Още повече, че голяма част от тях са живели в много по-сложна обстановка от нас, борейки се с далеч по-мъчни обстоятелства. Поглеждам и към сложните геополитически реалности в историята ни – как са се справяли предците ни. Както и какво от онези времена е очертало и формирало реалността, в която живеем днес.

Накрая засягам една важна съставка на успеха ни като нация – икономическата грамотност и рецептите за икономическа възмога, която да повиши доходите на българите и да ни направи фактор с тежест, очертавайки хоризонтите за развитието ни в бурите на световната геополитика и всевъзможните кризи, в които живеем.

На корицата на книгата е картата на “Ньойска България” – най-ниската точка в новата ни история. Защо избрахте именно нея, каква е символиката?

Това моментът на грамадното падение – икономическо, етно-географско, но най-вече духовно. Националният ни идеал е разгромен, появява се нихилизмът към родината, разпалва се парещият огън на пораженчеството. Крахът от Ньой след Първата световна война е тектоничен – не сме излизали от тази криза оттогава. Комплексът, че сме малки, неспособни и прочие, също е оттогава. Това са години на омраза в обществото, де факто гражданска война през 20-те години на миналия век, разединение и изстъпления, които тежат и до днес. Най-страшното последствие – усещането, че нищо не зависи от нас, че сме малки, че „губим всички войни“, едва ли не, че винаги теглим късата клечка.

Обективният прочит на историята изисква да си спомним, че сме велик европейски народ, чийто език е един от трите класически езици в Европейското Средновековие. Както и че буквално като феникс от пепелта се издигаме като нация през Възраждането, за да кажем смело днес, че сме най-древната оцеляла държавност на континента. Тоест ние сме ключов за Европа актьор, а не някаква периферия. Мотивите, ако щете за войните, които водим след Освобождението винаги са били благородни – за самозащита и свобода, за национално обединение – не за завоевание. И да, можем сами, но без да мразим или отказваме съюзи, или взаимодействие с никого – но само, пречупвайки всичко през националния ни интерес, колкото и клиширано и празно от съдържание да изглежда това словосъчетание днес.

Какво може България сама днес и какво Ви се иска да може сама утре?

Може да създава усещане за сигурност на гражданите си – от външна и вътрешна опасност. Може да създава справедлив правен ред и условия за планиране и инвестиции на бизнеса. Може да изгражда общество, което е здраво, развива се, расте духовно, търгува мирно и обменя идеи, без да раболепничи към никого. Може да отстоява националния си интерес и да прави правилни стратегически ходове, с които да гарантира мира и благоденствието си. Може да се грижи за българите по света и да гарантира защитата на хората с българско самосъзнание, където и да са те по земното кълбо. Може и да осъществява много по-гъвкава дипломация, така че да печели от всички и да избягва излишни неприятности за гражданите си. Много неща може сама… Нямам самомнението и илюзията, че имам последната дума по тези теми – целта ми е точно обратната. Да предизвикам конструктивен дебат по същество, което е начинът да използваме целия градивен потенциал и знанията на всички българи, които имат отношение по темите.

Могат ли вече читателите да си закупят книгата Ви и ще имали официално представяне?

До края на седмицата ще е в книжарниците, ще може да се поръчва и онлайн. До 10-ина дена ще направя представяне на удобно и комуникативно място в центъра на София, после в Стара Загора – това са идеите засега. Ще

се радвам да се видим с търсещи хора с най-различни възгледи и да поговорим. Книгата всъщност е удачният повод да го сторим..
В края нека вдигнем още малко завесата и завършим с цитат от самата книга …
Заглавието всъщност казва всичко. Разберем ли това, нищо не може да спре прогреса ни. Убеден съм. Тази истина са разбрали и революционерите, и просветителите ни, които в невъзможни условия и с нищожни средства не са губели надежда и са постигнали заветната цел, изглеждаща тогава като абсолютен мираж – свободата. Имаме морален дълг да сме достойни техни наследници…

Източник: Lider.bg, статия
https://lider.bg/kuzman-iliev-predstavya-novata-si-kniga-balgariya-mozhe-sama/

Националното представителство на студентските съвети организира кампания в помощ на пострадалите от земетресенията в Турция и Сирия

08.02.2023 г.

Националното представителство на студентските съвети (НПСС) във висшите училища в България организира кампания в помощ на пострадалите от земетресенията в Турция и Сирия, съобщиха от НПСС.

"Подаването на ръка и подкрепа в труден момент е общочовешка необходимост и очакване, което ние в Националното представителство на студентските съвети споделяме. Нека бъдем съпричастни с трагедията към жителите на пострадалите от природното бедствие райони в Турция и Сирия", посочват от НПСС.

От Националното представителство на студентските съвети организират кампания за набиране на материални дарения като топли детски, дамски и мъжки дрехи и обувки, всякакъв вид консумативи от първа необходимост, спални чували, завивки и спално бельо, хигиенни материали.

"Призоваваме всички желаещи да се включат да оставят своето дарение, опаковано в кашон, в Националния студентски дом на адрес: София, площад "Народно събрание" 10, или в Университета за национално и световно стопанство (УНСС), пред кабинет 1009 - Студентски съвет на УНСС", информират от НПСС.

Материалите ще бъдат събирани до 12:00 часа на 9 февруари (четвъртък), след което ще бъдат транспортирани директно до засегнатите райони и раздадени на нуждаещите се.

"Може да подпомогнете набирането на финансови средства в помощ на пострадалите от опустошителното земетресение в Турция и Сирия на 6 февруари 2023 г. чрез кампанията на БЧК и с SMS на стойност 1 лв. на кратък номер 1466 към всички мобилни оператори. Благодарим Ви предварително за оказаната подкрепа!", заявяват от Националното представителство на студентските съвети във висшите училища в България.

Източник: БТА, статия
https://www.bta.bg/bg/news/lik/science/403972-natsionalnoto-predstavitelstvo-na-studentskite-saveti-v-universitetite-organizir

Кузман Илиев: България може сама всичко

08.02.2023 г.

Икономистът Кузман Илиев представи книгата си „България може всичко“, предаде репортер на БГНЕС.

„България може сама да направи всичко. Тя може да влиза в алианси наравно с всички останали, да познава своята история, да черпи гордост от това, че има огромен цивилизационен принос за Европа, със славянската си писменост, която е била държавна политика на България по време на Средновековието, хората не си дават сметка, че България е била една от трите европейски империи“, заяви Кузман Илиев.

„Днес България може да се отстоява, може да създава условия, в които предприемачите да успяват, в която доходите да растат и културата и просветата да разцъфват; в която младите хора наистина да си струва да останат, и всички хора да се гордеят, че живеят в една прекрасна страна“, коментира още той. На въпроса какво трябва да направи България, за да стане отново водеща държава, икономистът обясни, че трябва да бъдем по-големи оптимисти. Трябва да извлечем разумни поуки от миналото, а не да подхождаме емоционално, тъй като ние, за съжаление, от Средновековието насам и особено след Първата световна война, сме в гражданска война помежду си. Този конфликт продължава и днес, ние сме много разделени от гледна точка на политика и на култура. Българите трябва да са по-единни и гледащи в една посока - България да добрува. Когато всеки е убеден в тази цел, то тя ще се постигне“, подчерта Кузман Илиев.

Илиев открехна завесата и разказа малко повече за това какво могат да прочетат читателите в неговата нова книга. „Повечето хора, които са следили моите изяви, знаят, че коментирам най-вече икономиката и финансовата ситуация в България. Тук правя една препратка към българската история, какви поуки могат да се извлекат и как те биха ни били полезни днес, защото ако не знаем откъде идваме, няма как да знаем накъде сме тръгнали. В нашата история има много примери за гордост, в книгата, освен тях, съм прибавил и много политическа философия, а именно какви трябва да бъдат обществото и държавата, така че да имаме просперитет“, сподели икономистът.

„Нямам съмнение, че книгата на Кузман Илиев е добре структурирана и изпълнена с факти, имайки предвид неговият професионализъм и начин на работа“, заяви телевизионната водеща и журналистка Милена Милотинова, която също бе гост на събитието. „Някои неща от миналото са пуснали корени, и случаите във Вардарска Македония се доказват и до днес чрез побоя над Християн Пендиков. По-рано днес четох новина в БГНЕС, че прокуратурата на РСМ си е отворила очите за нещо очевадно от десетилетия насам и за първи ви път е повдигнала обвинение за престъпление от етническа омраза срещу извършителя на побоя над Християн Пендиков. Надявам се това обвинение да е началото на един нов подход, защото досегашният такъв показваше една безнаказаност и жестокост към всеки македонски българин. Надявам се да има промяна в нашата съседка и тя да се отвори към България, Европа, към света, защото така хората от двете страни на границата ще бъдат добре“, заяви още Милена Милотинова.

Христиан Даскалов, директор на Националния студентски дом, представи новата книга на Кузман Илиев. „Преди точно 120 години са приети т.н. падарски реформи от Великите сили. Това са пакет от мерки с цел да улеснят живота на македонските българи и християнското население тогава, но в резултат са сменени само падарите в населените места.

Това е само препратка към книгата: Когато оставим Великите сили да защитават нашите интереси, то това не води до безспорен просперитет. Точно това пише и Кузман Илиев в своята книга: „ Ние можем сами да доведем България до успех и ние можем сами да напишем нашата история“, заяви още Даскалов.

Източник: БГНЕС, статия
https://bgnes.bg/news/kuzman-iliev-b-lgaria-mozhe-sama-vsichko/

Пазарът ще гръмне, Кузман Илиев представи "България може сама"

09.02.2023 г.

На официална представяне в Националния Студентски Дом снощи икономическият анализатор Кузман Илиев направи Премиера на новата си книга “България може сама”.

В нея Кузман Илиев разглежда причините за ниското национално самочувствие и ниския стандарт на българите днес.

В книгата обаче се дава и позитивна теория за България - как, стъпвайки на поуките от миналото, да се изгради устойчив културен и икономически подем, така че страната ни отново бъде субект, а не обект на международните отношения. С какви ходове да си върнем самоуважението като нация с колосален принос за европейската култура и цивилизация?

Събитието бе уважено от изявени общественици, предприемачи, журналисти и популярни личности.

Източник: Блиц, статия

https://blitz.bg/kultura/pazart-shche-grmne-kuzman-iliev-predstavi-blgariya-mozhe-sama-snimki_news936158.html

Кузман Илиев разкрива причините за ниския стандарт и ниското национално самочувствие на българите в новата си книга

09.02.2023 г.

На официална представяне в Националния студентски дом снощи икономическият анализатор Кузман Илиев направи премиера на новата си книга “България може сама”.

В нея Илиев разглежда причините за ниското национално самочувствие и ниския стандарт на българите днес.

В книгата обаче се дава и позитивна теория за България - как, стъпвайки на поуките от миналото, да се изгради устойчив културен и икономически подем, така че страната ни отново бъде субект, а не обект на международните отношения.

С какви ходове да си върнем самоуважението като нация с колосален принос за европейската култура и цивилизация? Събитието бе уважено от изявени общественици, предприемачи, журналисти и популярни личности.

Източник: Новини.бг, статия
https://novini.bg/bylgariya/obshtestvo/764655

Организацията на българските студенти направи дарителска кампания за пострадалите в Турция и Сирия

09.02.2023 г.

Националното представителство на студентските съвети (НПСС) във висшите училища в България организира кампания в помощ на пострадалите от земетресенията в Турция и Сирия, съобщи БТА.

Инициативата на студентските съвети е за събиране на топли детски, дамски и мъжки дрехи и обувки, всякакъв вид консумативи от първа необходимост, спални чували, завивки и спално бельо, хигиенни материали.

Пунктовете в Националния студентски дом и в Университета за национално и световно стопанство ще приемат даренията днес до обяд, след което ще бъдат транспортирани директно до засегнатите райони и раздадени на нуждаещите се.

Студентите призовават желаещите да подпомогнат финансово пострадалите да дарят средства чрез БЧК и с SMS към номер 1466 към всички мобилни оператори.

Досега в банковата сметка открита от Българския червен кръст, в помощ на пострадалите хора при земетресението в Турция и Сирия са постъпили близо 780 хиляди лева, а средствата от изпратените SMS надхвърлиха 250 хиляди лева.

Източник: БНР, статия
https://bnr.bg/radiobulgaria/post/101776939/organizaciata-na-balgarskite-studenti-zapochva-daritelska-kampania-za-postradalite-v-turcia-i-siria

Глас от бъдещето: Разговор с хореографа Ина Гергинова и музиканта Александър Евтимов-Шаманчето

09.02.2023 г.

Срещнахме читателите на „Лицата на града“ с Ина Гергинова покрай проекта ѝ „РазЛичности“. Актуалният повод да поговорим с нея е горещо аплодираният ѝ спектакъл „Пласт-тония“, който ще се играе за последен път в оригинален състав тази неделя, 12 февруари и на 5 март в „Топлоцентрала“. Ина е многолик артист, за когото културният продукт не е самоцел – неслучайно тя е избрала да твори в областта на социално ангажираното изкуство. Ина е режисьор, хореограф, танцьор и арт терапевт. Партньор в смелите ѝ творчески начинания и в живота е Александър Евтимов – Шаманчето – музикант, актьор, композитор на музика към филми, танцови и театрални представления, основател на лейбъла за независима музика и творчески колектив „Бигбанда“.

Ина, в “Пласт-тония” си се спряла на един от най-сериозните проблеми на века – екокатастрофата вследствие на свръхпроизводство и свръхпотреблението. Кога и какво конкретно те вдъхнови да претвориш темата в танцов спектакъл?

Темата винаги ме е вълнувала, а и като артист смятам, че нося отговорност, създавайки изкуство. За мен е важно то да носи послания. Вярвам, че идеите пътуват и когато са необходими, намират своя начин да влязат през много “врати”. “Пласт-тония” сама дойде при мен и настоя да се появи в един момент, който беше изпълнен с предизвикателства. Това обаче не ѝ попречи. Затова и не се усъмних в нея нито за миг. В последните години се старая все повече да се доверявам на интуицията си. Досега не ме е подвеждала…

Кое е основното послание, което би искала да достигне до публиката?

Наскоро един чудесен човек каза: “Не е хубаво да се дава акъл!” И че е по-добре да изслушаш другия, когато говори за проблема си. Така го подкрепяш, но и го оставяш сам да стигне до решение (евентуално). „Пласт-тония“ не е назидание. Тя е напомняне за нещо страшно, което засяга всички ни и не търпи отлагане, но аз вярвам, че за да приемем темата наистина сериозно, като че ли е необходимо първо да се огледаме в самите себе си, да чуем собствения си глас от бъдещето и какво бихме казали на себе си за това, което ни предстои. “Пласт-тония” предлага едно такова поле за среща. И благодарение на абстрактния език на танца, тази среща може да бъде много лична. Когато нещата са лични, стават и по-истински, защото се идентифицираме с проблема. Тогава той става “действителен” и може би бихме поискали да му потърсим разрешение…

Когато в теб изкристализира концепцията за “Пласт-тония”, в главата ти звучеше ли конкретен музикален фон или реши изцяло да се довериш за него на Шаманчето и Росен Захариев – Роко?

“Пласт-тония” притежава всички елементи на една пълнокръвна реалност, макар и фикционална. Това може и да прозвучи като оксиморон, но за да изградим света на тази планета – достоверен, сме съблюдавали драматургичните закони, а един от тях, особено в танцовия контекст, със сигурност е свързан със звуковата среда, музиката. Аз, разбира се, имах представа как би звучала “Пласт-тония”, имах референции, но те бяха само посока за Шаманчето и Роко. При мен идеите се зараждат по-скоро като образи. Същинското им живеене обаче, започва със звука. При създаването на “Пласт-тония” сякаш доверието помежду ни присъстваше предварително. Тя е на всички ни, роди се от синергията в екипа. Не бих могла да си представя създаването ѝ с други артисти.

Шаманчето изненада ли те с интерпретация или музиката се оказа точно това, което си представяше?

Шаманчето е способен винаги да ме изненада. Любима ми е чистата радост, която изпитвам при откритието как всъщност могат да звучат нещата, които съм си представяла…

Шаманче, музиката за театрални продукции е твой специалитет. С какво те провокира “Пласт-тония” и как подходи при композирането на музиката към това представление?

Темата ме грабна първо. Вкъщи това е тема, която често обговаряме. Провокира ме нуждата от преплитане на шум, звук и музика в едно общо тяло едновременно брутално и нежно. Започнах от няколко места – различни среди, състояния и срещи и записи с Росен Захариев – Роко, с когото сме близки.

Улесняващ фактор ли беше в този спектакъл, че двамата сте екип не само в изкуството, но и в живота? По кои други творби работите заедно?

Да, имаме общ език и се разбираме бързо. Подкрепяме се. Обичам я!

Общо взето правя музика за всичките ѝ представления, филми и идеи. “Различности”, “Danceperimental” и “Inner Room” са последните ни творчески колаборации.

“Пласт-тония” има силно ангажиращо социално послание. Кои са вашите “зелени” практики като семейство и поотделно?

За съжаление не достатъчни… Карам стара бензинова кола и съм част от градското консуматорско блато. Ограничили сме пластмасата. Често използвам за нещо дървен материал от кофите. Опитвам се да пестя електричество и вода. Пазарувам дрехи втора ръка.

Как обичайно публиката напуска залата – умислена или обнадеждена?

Умислена.

Ина, това е последната “Пласт-тония” с участието на Милен Петров. Ще се промени ли спектакълът оттук насетне, в каква посока ще се развива?

Милен е професионалист на изключително високо ниво и за нас е чест, че той е в екипа на “Пласт-тония”. Държа да подчертая, че ние не се разделяме с него, той заминава в чужбина във връзка с професионален ангажимент. Планираме в бъдеще отново да съберем оригиналния състав на сцена, но засега публиката ще има само още две възможности да види представлението с участието на Милен Петров и те са на 12-ти февруари и на 5-ти март, в

„Топлоцентрала“. По отношение на промените в спектакъла – ние имаме този вътрешен хумор, че сега застъпва второто поколение пласт-тонци :), а всяко поколение носи нещо ново със себе си, но нека да оставим това да бъде изненада за зрителите.

По какво работите в момента?

Ина…

През този театрален сезон се опитвам да се концентрирам най-вече над устойчивостта – да осигуря на вече създадените си проекти по-дълъг живот. “Пласт-тония” се играе регулярно в “Топлоцентрала”, предстои да влязат двама нови танцьори. Интерактивният ни танцов формат “Danceperimental” ще се появява все по-често (надявам се) на различни сцени в столицата, започваме още този петък в Камерна зала на Национален студентски дом. Имаме желание и последният ми авторски спектакъл “РазЛичности” да се върне скоро на сцена. Иска ми се да отделя малко време и на късометражния си филм – “Inner Room”, в момента има доста отворени покани за международни фестивали, да видим… Същевременно работим с playback театър Storycatchers по различни проекти, с Шаманчето сме въвлечени в няколко проекта за работа с деца, сега подготвяме и старта на Dance Comes to You – който съчетава устойчивостта (ще представяме миниатюри от “Пласт-тония” и “РазЛичности”) със социално ангажираната работа чрез изкуство, която е приоритет и за двама ни. Посредством темите на представленията, дискусии, ателиета ще посещаваме по-малки населени места с ограничен достъп до култура, ще работим с младежи, с бежанци. Замисляме и два международни проекта. Като цяло… не ни е скучно

Шаманчето….

BigBanda. Опитвам се да намеря финансиране за приключенията ни. ПУК – образователната ни поредица. Плейбек театъра. Няколко проекта за работа с деца. И един нов за работа с учители.

Източник: Лицата на Града, статия
https://licatanagrada.com/ina-girginova-shamancheto-bigbanda/

“Заслушай се” стартира серия от концептуални музикални събития на нестандартни локации в София на 14 февруари

07.02.2023 г.

Нова поредица от 6 нестандартни музикални концерти на неочаквани места стартира в София на 14 февруари

Проектът е озаглавен “Заслушай се” и зад него стои творческият екип от Lampa Collective, който си е поставил амбициозната задача да потопи публика и изпълнители в необичайна среда, провокираща към нови възприятия на музиката и пространството. Концертите ще се провеждат веднъж месечно на няколко различни локации - К.Е.В.А, Ботаническата градина, Столична читалня, Дом на Киното, Студентски Дом и Кино Влайкова. Те ще оживеят с нов дух и неочаквана концепция в разнообразни жанрове.

Всяко музикално събитие е със собствена концепция, съчетаваща талантливи артисти, специално подбран жанров репертоар и цели меломаните да преоткрият атмосферата на локацията, в която то се провежда.

Част от събитията включват романтичен лайв на свещи в един от най-оживените барове на София, имерсивно, куатрофонично 360° шоу, концерт с класически интерпретации на култови филмови мелодии в кино зала, експериментално клубно дуо в концерт на слушалки, етно музика сред цветя и фокус върху природата в Ботаническата градина, а тишината в столична библиотека ще бъде нарушена от горещи фламенко китари и танци.

Първите изпълнители, които ще чуем на “Заслушай се” са живеещият в България ирландец Jamie Mc Donald и неговата група The Number Nein в “Концерт на свещи” на 14 февруари в Клуб за естетическо възпитание на артиста (К.Е.В.А): https://www.facebook.com/events/901066207753179. Едно от най-шумните места в сърцето на нощна София ще се преобрази за една вечер, в уединен концерт на свещи. Това ще бъде първият лайв на групата в София от над две години, като музикантите са подготвили специална програма, която ще представят на “Заслушай се”.

Шоуто е с начален час 20:00 ч.

Jamie Mc Donald е ирландец, който твори в България. Автор е на няколко албума – самостоятелни и с групата му The Number Nein Band. Самият Джейми е един от най-активните музиканти на София и може редовно да бъде забелязан да изнася гигове в различни столични барове и културни пространства. Той също така води курсове за творческо писане на песни и концертите му са винаги специални преживявания, подправени с ирландското му чувство за хумор.

“Желанието ни е качествената съвременна музика да се срещне с публиката си по неконвенционален начин - независимо от жанра, независимо от мястото, в уникален концептуален пърформънс, който ще се случи само веднъж и ще провокира както аудиторията, така и самите артисти." - казва Никул Георгиев от екипа на “Лампа Колектив”.

Мисията на поредицата от музикални събития “Заслушай се” е да разнообрази културната среда в столицата, като предложи нови форми на представяне на творческо съдържание.

Проектът "Заслушай се" е реализиран с финансовата подкрепа на Национален Фонд "Култура"по Програма за възстановяване и развитие на частни културни организации '22.

Източник: Културни новини, статия
https://kulturni-novini.info/sections/15/news/36346-zaslushay-se-startira-seriya-ot-kontseptualni-muzikalni-sabitiya-na-nestandartni-lokatsii-v-sofiya-na-14-fevruari

Красимир Червилов: България има нужда от консервативно обединение

14.02.2023 г.

Областният координатор на ВМРО в Стара Загора, член на националното ръководство на партията и съучредител на Клуба за консервативни дебати Красимир Червилов пред „Национална бизнес поща“:

Виждаме разпада на държавността, на чувството ни за общност, на подмяната на ценностите ни. България има нужда от консервативно обединение от хора, които да защитават християнските ценности, да водят разумна фискална политика и да поставят българския интерес над всичко останало.

– Г-н Червилов, Клубът за консервативни дебати представя интересни личности и събира интересна публика. Каква е Вашата равносметка?

– В началото бих искал да поздравя вестник „Национална бизнес поща“, който на 4 януари навърши 32 години. Без спор това е медия, която над три десетилетия защитава каузи и идеи в името на Стара Загора и България.

Появата и развитието на Клуба за консервативни дебати съвпаднаха със събития от дневния ред на страната ни. От лятото на 2020 година в държавата ни властва безвремие. Четири поредни парламентарни избори не родиха нищо смислено… Видяхме една ляво-либерална аморфна маса, която защитава само личните и тяснопартийните си интереси, като

жонглира с правосъдната реформа като единственото решение на проблемите в изстрадалата ни родина

32 години ни натрапват ляво-либерални тенденции, под една или друга партийна форма, като през последните 2 години неолиберализмът у нас достигна своя апогей.

Така спонтанно, след парламентарните избори на 4 април 2021 година, дойде идеята ни със Станимир Стоянов, за създаването на дискусионен клуб. Нарекохме го Клуб за консервативни дебати. Разбира се, името се оформи по-късно, но идеята и реализацията бяха наистина спонтанни. Бяхме категорични, че е време читавите и свестни редови българи, както и професионалистите, специалистите, експертите, да се преориентират и да поставят като основен свой приоритет бъдещето на България.

Сегашните управляващи, налагани във властта, не работят за националните ни интереси. Това е повече от очевидно.

Виждаме разпада на държавността, на чувството ни за общност, на подмяната на ценностите ни. България има нужда от консервативно обединение

от хора, които да защитават християнските ценности, да водят разумна фискална политика и да поставят българския интерес над всичко останало.

– Кое е водещото при избора на участниците в дискусиите ?

– Изборът беше естествен и някак си логичен. Нашите гости, независимо дали условно се позиционират в лявото, в центъра или в дясното политическо пространство, са преди всичко консервативно мислещи хора, традиционалисти, с които имаме общи разбирания и решения за основните проблеми на България. Ние, заедно с тях, имаме сходни теми, разсъждения и мисли. Но най-важното, което правим, е, че

даваме алтернатива и друг прочит на проблемите в политическата безпътица, в която в момента се намира държавата ни

Сред нашите гости през тези близо 2 години бяха Кузман Илиев, с неговата книга „Кой контролира парите ни?“, Боян Чуков с две гостувания – през 2021 и 2022 година, на които бяха представени неговите книги „Прекрасният нов свят след 1984“ и „Разузнаването отвътре“, почетният председател на ВМРО – БНД Красимир Каракачанов, който представи и двете си книги – „Забравените апостоли на Македония“ и „Тодор Александров“, както и безкрайно интересните млади политически анализатори – Кристиян Шкварек, представител на европейските консерватори и реформисти, и евродепутатът Ангел Джамбазки.

– Кой смятате, че трябва да бъде най-важният дебат на 2023 година?

– През последните две години се проведоха, както вече казах, 4 парламентарни избори. На 2 април 2023 година, ще бъдат петите поред, отново предсрочни парламентарни избори. Хората са изморени и объркани. Дестабилизацията на сегашните ценности – икономически, културни, социални, с цел налагането на ляволиберални, мултикултурални, е пагубно за нашето общество. Затова и със Станимир Стоянов

намираме смисъл да продължим да дискутираме различни теми, които са свързани с консервативната алтернатива

Ще засегна в това интервю само дясноконсервативния подход в икономиката – стабилност на публичните финанси и липса на катаклизми при смяна на управляващите, по-голяма възможност за реакция при икономически и финансови кризи, малка държава – просперираща и щастлив частен сектор, улеснена прогнозируемост на инвеститори, повече разполагаем доход за всички ни.

– Какви нови цели си поставя Клубът през 2023 година и кои ще бъдат гостите му?

– Разбира се, ще продължим активно дейността на Клуба за консервативни дебати. Заедно с г-н Стоянов не правим нищо пряко силите си, и двамата сме достатъчно ангажирани. Но интересът на хората в Стара Загора, ни дава осъзнат смисъл да продължим да говорим и

да даваме трибуна на всички родолюбиви, дясноконсервативни хора от различни сфери на обществения, икономическия, културния, политическия живот на България.

Имаме идея нашият формат да бъде развит, да излезе от Стара Загора, да търсим и друга аудитория, за да представяме нашия клуб, нашите гости и нашите идеи в различни градове на страната.

За клуба 2023 година отново ще бъде динамична. В нашия формат сме се спрели на срещи с до 5 участника, които ще се проведат в Стара Загора и в страната. Кои ще бъдат те, ще разберете през годината, все пак трябва да има изненада

за аудиторията. Но мога да Ви уверя, че всички наши гости, които са много различни, многолики, ще бъдат достатъчно интересни за публиката.
Коректно е обаче да анонсираме първия участник за годината. Това е
Кузман Илиев, с второ участие в Клуба за консервативни дебати. Той ще представи своята нова книга „България може сама“
Събитието е на 10 март, петък, от 18.30 часа в Регионална библиотека „Захарий Княжески“ в Стара Загора.
И ако трябва да кажа още веднъж с три думи, какво ни мотивира да развиваме Клуба – неразвитата политическа култура, която имаме в България. Или както казва Бертолт Брехт „Най-лошата неграмотност е политическата неграмотност“!
Стара Загора, 8 ноември 2022 г., Регионална библиотека „Захарий Княжески“. На снимката: Кристиян Шкварек (в центъра) гостува на Клуба на консервативни дебати, Красимир Червилов (вляво) и Станимир Стоянов
София, 8 февруари 2023 г., Национален студентски дом, представяне на новата книга на Кузман Илиев (вляво) – „България може сама“, Станимир Стоянов, президент на Международна академия за високи постижения „Сър Исак Нютон“, и Първан Симеонов, изпълнителен директор на „Галъп интернешънъл“

Източник: vmro.bg, статия
https://vmro.bg/%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80-%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D0%B2-%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F-%D0%B8%D0%BC%D0%B0-%D0%BD%D1%83%D0%B6%D0%B4%D0%B0/

House of illusion отваря врати на мястото на фолк клуб Ревю

14.02.2023 г.

House of illusion е най-новото фолк заведение, което отваря врати на 8-ми март. Клубът ще се намира на мястото, на което доскоро се помещаваше клуб Ревю – пл. Народно събрание 10.

Още преди откриването си House of illusion дава заявка за челна позиция сред клубовете в София. Четири поредни дни – Grand спектакъл с топ изпълнители, невиждана шоу програма и уникални парти емоции.

За първи път в историята на нощния живот на една сцена ще застанат първенците във фолк гилдията – Азис и Константин. Двамата ще открият клуба във вечерта на дамите – 8ми март, а в дните след това гост изпълнители ще бъдат – Меди, DJ Дамян, Преслава и Ариа.

Останете на линия, защото най-доброто от нощния живот на София тепърва предстои!

House of illusion – пл. Народно събрание 10.

Източник: green-news.bg, статия

https://green-news.bg/house-of-illusion-%D0%BE%D1%82%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%8F-%D0%B2%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8-%D0%BD%D0%B0-%D0%BC%D1%8F%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%82%D0%BE-%D0%BD%D0%B0-%D1%84%D0%BE%D0%BB%D0%BA-%D0%BA%D0%BB%D1%83/

„Скаутство за момчета“ на Бейдън-Пауъл

04.05 2022 г.

Във връзка със 111-годишнината от запалването на искрата на скаутството в България в град София Организацията на българските скаути ще представи изложбата „Скаутство за момчета“ на Бейдън-Пауъл - един от най-влиятелните наръчници за младежта, публикувани някога!“

На 06.05.2022г. на празника на храбростта и на българските скаути, изложбата ще бъде открита от 11:00 часа в гр. София - Национален студентски дом /пл. Народно събрание №10/ от г-н Слав Гиндянов - Президент на Организация на българските скаути, от г-н Бертуин Люсенбург – колекционер, от г-н Матиас Герт – член на европейския скаутски комитет и от г-н Андреа Демармелс – представител на световната организация на скаутското движение(WOSM).

Ще бъдат изложени повече от 40 издания на различни езици от цял свят на бестселъра на всички времена „Скаутство за момчета – наръчник за обучение в добро гражданство“ с автор основателят на скаутското движение - сър Робърт Стивънсън Смит Бейдън-Пауъл. Посетителите ще имат възможността да се докоснат до атмосферата на скаутството и да разберат защо то се е превърнало във водещо младежко движение по света. Ще научат повече за скаутските принципи, за историята на движението и какво обединява повече от 60 милиона млади хора от 170 държави.

Освен богатата колекция от издания на книгата, ще бъдат представени усилията на националните скаутски организации от цяла Европа в отговор на хуманитарната криза, в следствие на военната агресия в Република Украйна. Посетителите ще разберат какво превръща скаутите по цял в „Добри граждани” и „Посланици на мира” и как една книга, написана преди повече от век, може да вдъхнови милиони хора от цял свят да бъдат активни граждани и двигатели на своите общности!

Изложбата се осъществява с подкрепата на на г -н Бертуин Люсенбург - колекционер, изследовател на наръчника на Бейдън-Пауъл и автор на книгата „Скаутство за момчета" по целия свят “, която бе представена на специално събитие по време на 42-та Световна скаутска конференция на 27 август 2021г. Книгата включва въведения, предоставени от внука на автора - Майкъл Бейдън-Пауъл, Ахмад Алхендави (Генерален секретар на Световната организация на скаутското движение/WOSM/) и Волтър Цилвенберг (Международен комисар на скаутите на Нидерландия).

Проектът „Скаутство за момчета“ по целия свят“ (Scouting for Boys ‘round the world’) предоставя информация за книгата на Бейдън-Пауъл „Скаутство за момчета: Наръчник за обучение по добро гражданство“(1908), която повече от век след публикуването си продължава да вдъхновява скаутите по всички краища на света. На 22 февруари 2011 г. стартира уебсайтът www.scoutingforboysroundtheworld.org. Този уебсайт предоставя информация за изданията на „Скаутство за момчета“ по целия свят“ и дава възможност за качване на информация за нови и неизвестни издания, освен това включва публична база данни с подробен преглед на всички английски и чуждестранни издания. Досега са открити и изброени повече от 450 издания в над 60 държави на почти 50 различни езика. В момента на откриване на изложбата, от 11:00 ч ще стартира обновеният уеб сайт на инициативата, откъдето книгата може да бъде поръчана - www.scoutingforboysroundtheworld.org с ISBN номер 978-90-828615-0-1.

Източник: М-во на младежта и спорта, НИСМ, статия
https://nism.bg/bg/novini-i-sabitia/s-bitia/skautstvo-za-momcheta-robert-baden-powell

Саксофонистите от Ада

28.09.2022 г.

LOS SAXOS DEL AVERNO се раждат като стратосферен квартет от саксофони, който придружава рок групата Ginferno. Заедно те печелят наградата за „Най-добър албум на световната музика“ на „VI награди за независима музика 2014 г.“ и обикалят цяла Испания като една от групите, избрани в „Girando Por Salas“.

През 2015 г. те започват да си сътрудничат като гост-метъл секция с други фантастични групи като The Limboos във Funtastic Drácula Carnival или в албуми на групи като Andrés Herrera „Pájaro“, „He matado al Ángel“, „Somewhere, somehow“ на Julián Maeso, на последния диск "Motel llamado mentira" на Винила Фон Бисмарк и много други.

Мотивирани от всички тези проекти, те решават да се издигнат от „Ада“, за да се консолидират като независима група и да започнат да правят собствена музика. Един вид пещерно R&B, изпълнено с латиноамерикански и високи дози рок, който „ще разбие подметките на обувките ви“ преди края на всеки концерт.

Можете да слушате музиката им във „Valeria“ по Netflix , в шоуто на Чарлз Крейг по BBC6, или почти ежедневно по испанското национално радио & телевизия (TVE у RNE).

Източник: Културата.арт, статия

https://culturama.art/projects/festival-2022/los-saxos-del-averno-28-september

Представят пиесата "ТРИ" от Александра Станишева на 28 март 2022 от 19.30 ч. в Националния студентски дом

24.03.2022 г.

Национален студентски дом, София, пл. Народно събрание № 10

Гласовете в хорските глави имат ли образ? Той смее ли се, дава ли съвети? ТРИ е пиеса за вътрешното дете, което винаги ще шепне в ухото на слушащия. Отрязъци от време се преплитат, за да сглобят пъзела на няколко живота. Представление, което разказва историята на Йожи, говори за скритите в чекмеджета гледни точки и за едно бъбриво същество.

човек-дете: Вие едно ли сте? Или сте две?

същество: Три!

“Чудя се, колко ли истини може да има в едно семейство?

И кое определя истинността на спомена – достоверността на фактите, или чувството и болката, които е оставил?

ТРИ е пиеса за индивидуалния прочит на общите спомени; за личната истина; за нюансите в цвета на собствената болка.

ТРИ е история за безкрайната и безначалната вина, които ни завихрят в безпощадна центрофуга.

За човки, изгубени топчета и прашни бинокли.

Но най-вече ми се иска да е история за прошката.

Защото, щом всичко друго е изчезнало – любов, надежда, мир, спасение – пак само опитът за прошка би могъл да утеши детето вътре в нас.”

Мила Люцканова , режисьор

ЕКИП:

Автор:

Александра Станишева е изучавала антропология, фотография, проза и драматургия. В момента завършва магистратура визуална антропология. Има публикувани текстове в списанията „Текстил“ и „Й кратко“, както и в онлайн издание за фантастика, култура и футурология „ShadowDance”. ТРИ е първата ѝ пиеса.

Постановка:

Мила Люцканова е завършила актьорство за драматичен театър в НАТФИЗ. Участвала е в спектакли на Народен театър “Иван Вазов”, Театър 199, ТР Сфумато, Драматичен театър Пловдив, както и в независими постановки. Получава награда ИКАР в категория Дебют за спектакъла “Сестри Палавееви” на ДТ Пловдив. От 2016-та е един от организаторите на първия в България Международен студентски театрален фестивал – МСТФ “Данаил Чирпански”.

Визуална среда:

Цвета Богданова е завършила специалностите дигитални изкуства и сценография в НХА. Реализирала е професионални сценографски и мултимедийни проекти за опера, балет и драматичен театър на сцените на Софийска опера и балет, Народен театър “Иван Вазов”, Държавна опера Русе, Театър 199 и други. Нейни авторски проекти в областта на цифровите изкуства са представяни на международни фестивали в България, Франция, Чехия и Великобритания.

Звукова среда:

Юлиан Стоичков – Julski е саксофонист, продуцент, бийтмейкър и тоноператор. Занимава се с музикален софтуер, което постепенно развива интереса му към свирене и на различни инструменти, като китара, бас, клавири, саксофон, флейта и др. Работата като тоноператор в Народен Театър „Иван Вазов“ засилва търсенията му към създаване на музика и звукова среда за представления и филми.

(In memoriam)

В спектакъла са използвани авторски модели на Мария Шиндарова

Мария Шиндарова (1954-2021) е завършила Софийския университет със специалност българска филология и философия. Занимавала се е с дизайн и изработка на авторски облекла от 1986 до 2019, първоначално със самостоятелни изложби и ревюта в СБХ, Дом на киното, Киноцентъра и други, а по-късно чрез дейността си в собствено ателие-магазин.

Участват актьорите:

Спартак Апостолов, студент в НАТФИЗ в четвърти курс. Занимава се с актьорско майсторство от трети клас. През 2021 участва в постановката „Бесове” на проф. Снежина Танковска (1951-2020) и в “Доброто на страната ни” в Театър НАТФИЗ. София Иванова Джустрова, понастоящем студент по актьорство за драматичен театър в класа на Снежина Танковска. През 2021 участва в постановката „Бесове” и “Актьори срещу поети” в ТР Сфумато. Луизабел Николова завършва НАТФИЗ през 2015 г. със специалност актьорство за драматичен театър в класа на проф. Атанас Атанасов. От 2016 г. е част от трупата на Театър Българска армия. Участва в постановките: “Маркиз дьо Сад”, “Жена без значение”, “Албена” и други. Иван Панайотов е актьор с тринадесет годишен опит в киното и театъра. Завършва НАТФИЗ със специалност актьорско майсторство за драматичен театър. Сред театралните му участия са: “На масата”, “Вик за любов”, “Народен представител”, “Кавказкият тебеширен кръг” и други.

Източник: Sofiapress, *статия*

https://sofiapress.com/editor-choice/%d0%bf%d1%80%d0%b5%d0%b4%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%b2%d1%8f%d1%82-%d0%bf%d0%b8%d0%b5%d1%81%d0%b0%d1%82%d0%b0-%d1%82%d1%80%d0%b8%d0%be%d1%82-%d0%b0%d0%bb%d0%b5%d0%ba%d1%81%d0%b0%d0%bd%d0%b4%d1%80%d0%b0/

20 март - най-щастливият ден в годината. Защо музиката ни доближава най-силно до щастието?

20.03.2022 г.

Нестихващата енергия на ударните инструменти -дръм съркъл – интервю с Деян, Петър и Александър от Концерти.БГ

Източник: БНТ, предаване ОТБЛИЗО, видео запис
https://bnt.bg/news/20-mart-nai-shtastliviyat-den-v-godinata-zashto-muzikata-ni-doblizhava-nai-silno-do-shtastieto-v316362-304310news.html

Артисти от различни националности си предават щафетата в танцов пърформанс на 3 март

28.02.2023 г.

Интервюто на Мария Бояджиева със Силвия Чернева

Щафетно представление, в което Лу Кутон, Даниел Денев, Дани Кърнс и Сивия Чернева ще се състезават, всеки както може със собственото си солово изпълнение. Всеки от тях има различна история и различен подход към танцовото изкуство.

"Лу Котон идва от Франция. Учила е в Залцбургската експериментална академия по танц - изключително престижно училище по танци", споделя за първата участничка Силвия Чернева - създател на проекта. Даниел Денев също е състезател по бални танци с 10-годишна практика в телевизионен формат във Виетнам. Дани Кърнс учи физически театър, след това работи в института Гротовски в Полша и тренира капоейра в продължение на много години. Самата Силвия Чернева е архитект по образование, но вече от годината се занимавате с танц, кино и документалистика.

Всеки един от участниците е подготвил различно соло, но заедно те влизат в диалог и се отнасят едно към друго.

Пърформансът ще бъде представен на 3 март в Национален студентски дом.

„Спектакълът ще бъде представен на 3 март, защото тогава беше свободно“, казва през смях Силвия Чернева, но въпреки това, фактът, че участват артисти от различни националности, които се събират в България, както и такива, които са учили в страната, но са се върнали, за да творят у нас, е начинът да се почете и националният празник.

Повече за танцовия пръформанс чуйте в звуковия файл.

Източник: БНР, аудио запис

https://bnr.bg/sofia/post/101786489/artisti-ot-razlichni-nacionalnosti-shte-si-predavat-shtafetata-v-tancov-parformans-na-treti-mart

“Не ме дразни!“ помага на тийнейджъри да се справят в конфликтни ситуации

10.03.2023 г.

Разговор на Мария Бояджиева с Радина Москова и Васил Егов

Тази неделя (12 март), в Националния студентски дом ще се състои инициативата „Не ме дразни!“. Събитието е насочено към младежи и тийнейджъри, но не само. Целта е да се помогне на подрастващите в конфликтни ситуации. Предвидени са лекции и работилници, фокусирани върху това как да разбираме, че сме в такава ситуация, как трябва и как не трябва да реагираме, как да се защитаваме и как да потърсим помощ, когато такава е необходима.

Темите и работилницата са разработени с помощта на професионалисти в тази сфера. Те са избрани, така че да намерят приложение във всяка една ситуация от ежедневието на гимназистите.

Пред Радио София Радина Москова и Васил Егов, които са част от организаторите на събитието, обясниха, че като млади хора, са ангажирани с проблемите на обществото.

„Събитието е насочено най-вече за ученици от 8 до 12 клас, но това по никакъв начин не ограничава ученици, които са по-малки от тази възрастова група или по-големи“, каза Васил Егов.

Според Радина Москова всеки от нас е попадал в конфликтна ситуация, независимо дали пряко или не, затова е добре да знаем как да реагираме.

Събитието ще се проведе от 12.00 до 16.00 ч. конферентната зала “Галерия” в Национален студентски дом. Участието е безплатно, но е необходима предварителна регистрация.

Подробности можете да чуете в звуковия файл.

Източник: БНР, аудио запис

https://bnr.bg/sofia/post/101791544

Jazz FM предложихме Огнян Видев да бъде удостоен със званието „Почетен гражданин на град Пловдив“

16.12.2022 г

Jazz FM адресира до кмета на Община Пловдив г-н Здравко Димитров предложение композиторът, виртуозен китарист и неуморен културен деятел Огнян Видев да бъде удостоен със званието „Почетен гражданин на град Пловдив“. Неговата творческа дейност в продължение на десетилетия е свързана с любовта му към родния град, формирал го като ярка творческа личност. Признателността си към Пловдив той споделя с целия свят, работейки отговорно и неуморно като композитор, изпълнител, мениджър и организатор на събития в областта на културата. Приносът му към развитието на националната култура е огромен, а в основата е връзката му с Пловдив и неговите творчески личности. Заслуженото признание, което Огнян Видев се надяваме по този начин да получи, ще бъде вдъхновение и подкрепа за артистите, посветили се на своя талант и превърнали в мисия създаването на по-добра културна и обществена среда.

Приложената към писмото ни творческа биография – мотивация на предложението, разказва важни моменти от историята на българския джаз.

Снимки от личен архив на Огнян Видев

На 24 години през 1970 г.

Роден през 1946 г., обикнал джаза в родния Пловдив и там развил своите умения на китарист, Огнян Видев започва да работи като професионален музикант още на 18-годишна възраст като член на „Синьо-белите“ на Емил Димитров, свири в страната и прави първите си турнета в чужбина – един месец в Румъния и два месеца в СССР. Докато отбива военната си служба, е част от ръководения от Веселин Николов Естрадно-джазов оркестър към Дом на народната армия в Пловдив. Пътят му в музиката през 1968 г. продължава отново в „Синьо-белите“, преминава през групата на Лили Иванова, води го към участия, организирани от „Концертна дирекция“ в Пловдив и в София.

Огнян Видев в „Джаз истории“ I: извървява пътя от мандолината през цигулката до китарата със семейството си, с учители, сред които Асен Овчаров, с много приятели и мощни вдъхновители

В квартет „Пловдив“ през 1969 г. с Матей Амбарев, Варужан Восканян и Андрей Генов

В този период е член на пловдивския оркестър „Дъга“, който през 1969 г. прави голямо турне в страната с Борис Годжунов и Георги Минчев, а след това в целия Съветски съюз със Сашо Димитров, Димитър Йосифов, триото на Тинко Станчев, Ирина Чмихова, Петър Чернев. Пловдивското общинско дружество „Културен отдих и украса“ анагжира Огнян Видев като участник и в двете програми, които организира през 1970 и 1971 г. – с естрадна и с народна музика.

Огнян Видев в „Джаз истории“ II: със „Синьо-белите“ на Емил Димитров, в казармата се среща с Веселин Николов, а след още няколко столични проекта става деен участник в пловдивския джаз живот

С Веселин Николов през 1976 г.

Огнян Видев е ключова фигура в „Бели, зелени и червени“, в която е китарист още от преосноваването ѝ в Пловдив от Веселин Николов през 1974 г.

„Бели, зелени и червени“ през 1987 г., с Димитър Гаджонов, Радул Начков, Петър Джурков, Пъшо Конов

Той активно участва в творческия живот на формацията до 1989 г., като в края на този период е и неин ръководител.

Огнян Видев в „Джаз истории“ III: „Бели, зелени и червени“ са единственият държавен джаз състав, свирят на първия джаз фестивал в Ямбол, на 10-ия в Прага, както и в Дебрецен

Плакат от 1977 г.

С „Бели, зелени и червени“ Огнян Видев е в авангарда на българската музика, вдъхновява и възпитава многобройни аудитории с концерти, лектории и образователни цикли.

Снимка: Личен архив на Огнян Видев

С групата се изявява на първия ни джаз фестивал – в Ямбол (1974 г.), както и в последвалия го в Сопот.

Снимка: Личен архив на Огнян Видев

Огнян Видев в „Джаз истории“ IV: през 1975 г. „Бели, зелени и червени“ свирят на „Джаз джамборе“ във Варшава и изпълняват творбата на Веселин Николов за джаз група и симфоничен оркестър „Протуберанси“

Съставът участва многократно на Прегледа на джазовите оркестри в София, както и на престижни международни фестивали – в Рино и „Нюпорт“ в Ню Йорк (САЩ), в Прага (Чехословакия), „Джаз джамборе“ във Варшава (Полша), „Джаз Ятра“ в Бомбай (Индия) и много други.

Огнян Видев в „Джаз истории“ IV: „Бели, зелени и червени“ за първи път стъпват в родината на джаза, печелят успехи на Джаз фестивала в Рино

Снимка: Личен архив на Огнян Видев

Огнян Видев в „Джаз истории“ VI: среща с Милчо Левиев в Ню Йорк и с Уилис Коновър в Дебрецен; веднъж затворен, пътят към „Нюпорт“ се открива за сензационен успех през 1979 г.

Снимка: Личен архив на Огнян Видев

Огнян Видев в „Джаз истории“ VII: „Бели, зелени и червени“ записват албума „Дон Жуан“, за тях е филмът „Една безкрайна мъка“, те са сред световния елит на турне в Индия

Огнян Видев участва в записите на албума „Дон Жуан“ на „Бели, зелени и червени“, издаден от „Балкантон“ през 1978 г. С формацията има десетки записи в Българското национално радио.

Снимка: Личен архив на Огнян Видев

„Бели, зелени и червени“ през 1976 г., „Калоферска тепавица“

Той е главната движеща сила в създаването на един от първите едно джаз проекти – Фолк джаз бенд „Пловдив“ с диригент Димитър Трифонов, който през 1986 г. изнася забележителен спектакъл в Концертна зала в Пловдив и записва едноименен албум в „Балкантон“, а на следващата година се представя и в НДК.
Снимка: Личен архив на Огнян Видев
В БНТ, 1976 г. Фотография на Биляна Станилова
Своята музикална естетика Огнян Видев култивира с непрестанно слушане на най-добрите образци с уважение към техните създатели, с голям интерес към новата музика, която чува при пътуванията си по света, любознателен и аналитичен. Така изгражда и високите критерии, които си поставя в работата и от които не отстъпва в което и да е поле на своята дейност като композитор, изпълнител, мениджър и организатор на събития. Огнян Видев композира новаторска музика, обогатявайки я постоянно с влиянията на новото чуто и преживяно, видяно през неговата фина творческа призма и оформено в ерудиран музикален изказ. В произведенията му неизменно присъства връзката с българския фолклор, който претворява в джазова стилистика, чуват се и отгласи от световната музика. Почтителен към традицията, той пише на съвременен музикален език и дава перспективи към бъдещето, към което е изключително отговорен от позицията на силното си въздействие върху публиката и средата.
Огнян Видев в „Джаз истории“ VIII: „Бели, зелени и червени“ продължават след напускането на Веселин Николов,
Огнян Видев създава „Фолк джаз трио“ със солистите на групата Йълдъз Ибрахимова и Теодосий Спасов
С Теодосий Спасов през 1978 г.
Огнян Видев е инициатор за сформиране на джаз дуо с Йълдъз Ибрахимова, с което изнася запомнящ се концерт в Куклениятеатър в Пловдив и на други места в града, гостува на много сцени в страната и в чужбина. Той създава оригинален репертоар както за това дуо, така и за другия си дуетен проект с Теодосий Спасов.
С Йълдъз Ибрахимова и Кирил Гроздановпрез 1989 г. в Колонната зала в Москва
На основата на тези сътрудничества с двамата млади тогава музиканти основава трио, което жъне успехи сред публиката у нас и по света. С авторски творби на Огнян Видев и световни джаз пиеси те запалват за музиката безброй почитатели на концерти в Младежкия дом в Пловдив, в Студентския дом в София, на Националните джаз срещи в Русе, на Световния младежки фестивал в Москва. Триото изнася и множество образователни програми. Постоянно търсещият нови простори музикант е основател и на друго трио със Симеон Щерев и Теодоси Стойков, което концертира в Пловдив, София, Ямбол.
1976 г.
През дългогодишната си успешна кариера в джаза и етно музиката Огнян Видев свири и записва с Милчо Левиев, Веселин Николов, Симеон Щерев, Людмил Георгиев, Анатоли Вапиров, Румен Тосков – Рупето, Васил Петров, Дочо Панов, Борислав Ясенов, Георги Ангелов, Димитър Гаджонов, Евгений Гочев, Петър Петров, Петър Ралчев, Недялка Керанова, Надежда Хвойнева, Светла Гостева, Ивелина Балчева, както и със световните музиканти Орландо Санчес, Георгий Гаранян, Давид Голощекин, Алексей Кузнецов. Самостоятелно и с тях той популяризира в много държави българското изкуство, често в събития, организирани на правителствено ниво.
С перкусиониста Георги Ангелов на Джаз фестивала в Банкя през 2000 г.
Внимание заслужава и съвместната му работа с членове на фамилията Владигерови. Александър Владигеров го кани за участие в концертите на Пловдивска филхармония под негово диригентство с музиката на Гершуин и за представянето на мюзикъла му „Вълкът и седемте козлета“ с Тодор Колев и Николай Бинев. Многократно свири с цигуларя Владимир Владигеров, включително в „Дом „Витгенщайн“ във Виена.
1976 г.
Проницателен и надарен с усет, Огнян Видев е откривател на таланта на кларинетиста Иво Папазов и в ранните му години е негов мениджър, последователно проправяйки път на музиката му, необичайна за средата ни тогава. С Конушенската група по забележителен начин представя българското музикално наследство в изява на първото издание на фестивала за световна музика в Хаапавеси, Финландия. Той свири фолклор още с Първомайската група, Садовската група, оркестър „Канарите“, групата на големия кларинетист Младен Малаков, с Никола Илиев.
С Хисарската група през 1982 г.
Огнян Видев има записи в Българското национално радио в София и Пловдив, издадени от БНР албуми („Огнян Видев и приятели“, 1995 г., Vertigo, 2012 г.) С негово участие са Sad… A Little Bit 1 и 2 (БНР), както и плочите в „Балкантон“ „Дон Жуан“ на „Бели, зелени и червени“, едноименният албум на Фолк джаз бенд „Пловдив“, „Цигански песни“ на Иво Барев, „Илюзия за вечност“ на Йълдъз Ибрахимова. Огнян Видев свири в издадените от „Гега ню“ албуми на Теодосий Спасов „Титла“ и „Братимене“, както и в записания на живо в концертната зала на Пловдив „Царска стъпка“ с Милчо Левиев, Георги Борисов, Стефка Оникян и с водещ Радой Ралин. Китаристът участва в документирането на творчеството на Иван Кунчев – Шекера в Радио Пловдив, свири в предавания на БНТ, има изяви на Новогодишния музикален фестивал, организиран от НДК.
В „За албумите“: Vertigo (2012 г.) обобщава десетилетия музикален принос на Огнян Видев
Едно от многобройните, организирани от Огнян Видев събития, 2004 г.
Върху културната сцена в Пловдив Огнян Видев оставя траен отпечатък и като деен организатор на събития. От 70-те години до първите години на новото хилядолетие той организира джаз клубове в „Олимпик“ („Малкия Новотел“) и в „Тримонциум“, редовни джаз срещи и концерти в „Стария дакел“, „Найлона“, „Питърском“, „Алафрангите“, „Тракийски стан“ и др., като постоянно свири с местни музиканти и артисти от София и страната и среща пловдивската общественост с бележити джаз творци.
С Нешка Робева в Пловдив през 1986 г.

www.studenthouse.bg

На изпълнена от него музика свои блестящи постижения отбелязват Златните момичета от националния отбор по художествена гимнастика с треньор Нешка Робева, а Диляна Георгиева става световен шампион през 1985 г. във Валядолид, Испания. В Ямбол организира джаз фестивала „Златната Дияна“.

Снимки от личен архив на Огнян Видев

Честването на 50-та годишнина на Огнян Видев, 1996 г.

Огнян Видев участва във филма за „Бели, зелени и червени“ „Една безкрайна мъка“ (сценарист и режисьор Христо Ганев, 1979 г.), за него е заснет филмът „Дъждовен ден“ (сценарист и режисьор Андрей Чертов, 2013 г.), излъчвани по Българската национална телевизия. За живота и изкуството на Огнян Видев се разказва в книгите „A Love Supreme – Веселин Николов и неговите „Бели зелени и червени“ от Владимир Гаджев, „Лицата на Пловдив“ от Здравко Гълъбов, „Изчезващата памет. Срещи по пътя“ от проф. Аксиния Джурова, „Приятели мои“ от Людмил Станев. С него ни запознават и „Срещи с имена на джаза“ на Вера Грозева и „Профили – 77 именити пловдивчани споделят“ на Ваня Минчева. Наследството на Огнян Видев е описано и в книгата „Изявени пловдивчани“ на Академично издателство „Талант“ към Висшето училище по агробизнес и развитие на регионите – Пловдив. Безценен е приносът му към документирането на джаз историята на България чрез поредицата „Джаз истории“ по Jazz FM, която беляза с изключителната му музика слушателите на единственото в България специализирано джаз радио.

Емануил Манолов – Бадема, Огнян Видев и Райчо Иванов получиха наградата „Златен век“ на Министерство на културата по предложение на Джаз ФМ

През 2021 г. Огнян Видев става носител на най-високото отличие на Министерство на културата – наградата „Златен век“

Свидетелства за огромния принос на Огнян Видев за българската култура са присъдените му награда „Златен век“ на Министерство на културата, Почетен знак на град Пловдив и Наградата за цялостен принос на Plovdiv Jazz Fest. Неговият образ, запечатал миг от концерта му с Йълдъз Ибрахимова в Кукления театър в Пловдив през 1985 г., се съхранява във фонда на Художествена галерия – Пловдив на керамично пано, изработено от Анастасия Кметова. Отдаден на високостойностната музиката и нейните почитатели, Огнян Видев продължава да свири пред публика и до днес. Неговото кредо е, че джазът е голям океан, в който се вливат различни култури, и този жанр той щедро насища с духа на Пловдив в яркото си присъствие в националната музикална култура.

Всички снимки в публикацията са от личния архив на Огнян Видев. Водещата снимка към статията е на Пейо Иванов и е направена на концерта на Огнян Видев след представянето на томове 4 – 7 от книгата на проф. Аксиния Джурова „Изчезващата памет. Срещи по пътя“ в галерия „Димитър Георгиев“ в Пловдив на 22 април 2021 г. По-долу можете да видите две от изпълненията, записани от Jazz FM:

Източник: JazzFM, *статия*
https://jazzfm.bg/novini/jazz-fm-predlozhihme-ognjan-videv-da-bade-udostoen-sas-zvanieto-pocheten-grazhdanin-na-grad-plovdiv.html#

Петко Петков от “Трамвай №5”: Като кажеш на лекар, че си над 70-годишен, те оставя на доизживяване

22.06.2022 г.

Щом аз съм в групата, значи я има и всичко е наред, шегува се певецът

Вокалистът на легендарната група “Трамвай №5” Петко Петков се гордее с по-малката си дъщеря Марта Петкова - примабалерина на Националната опера и балет. Разговаряме с певеца след премиерата на балета “Хиляда и една нощ”, в който Марта Петкова играе ролята на Шехерезада.

- Г-н Петков, скучно ли ви е без постоянните турнета и концерти?

- О, аз и сега имам доста участия. През лятото ще имаме 7 участия и едно турне заедно с Данчо Караджов и “Сигнал”, Марги Хранова, Светослав Славов и още колеги. Ще пеем във Варна, Бургас, Павликени. Отделно на 7 август имаме голям концерт на открито на пристанището в Бургас, в който ще участват и много чужди изпълнители - световни звезди. На 8 август сме в Летния театър в Бургас и на 23 август - в Летния театър във Варна.

- В началото бяхте петима в “Трамвай №5”. Сега колко сте?

- Името няма значение и колко на брой сме. Щом съм аз в групата, значи я има и всичко е наред.

- Как се храните, за да сте във форма на сцената?

- Храня се нормално - закуска, обяд и вечеря. Не съм претенциозен. Обичам да ям плодове и зеленчуци, но не за да спазвам диета. Просто са ми вкусни. Особено българските зеленчуци.

Нищо вносно не може да ме изкуши

Едно време съм виждал на Запад чушка колкото два юмрука - това е ненормално. Не ям вносни домати и краставици с вкус на пластмаса. Те и не миришат на зеленчуци. Всичко, което е расло по полетата в нашата държава, има съвсем друг вкус. Същото е с месото и със сирената. Въпреки че гледат да ги развалят и да ни пробутват всякакви боклуци.

- Още ли си отглеждате сам зеленчуци в двора?

- Да, в момента имам шест корена домати - три са чери доматчета и три розови. Имам и десетина корена краставици. Още малко и ще трябва да цъфнат, макар че в Драгалевци е по-студено. В двора гледам също много, много градински цветя. Да ми е красиво. Наистина съм си направил райско кътче, но пак нямам спокойствие. Все нещо ни атакува отнякъде и ни бърка в джоба. Притеснен съм сега каква ще стане цената на газа.

- С газ ли се отоплявате?

- Първо бяхме на нафта, но тя поскъпна много и минахме на пелети. После започнахме да се отопляваме на газ. Но вече не знам на какво ще сме тая зима. Това са инвестиции за котлета и за инсталации, по 7000 лева през няколко години. Но няма какво да се прави - трябва да се отопляваме някак или да сменяме държавата - да отидем на по-топло място.

- Пиете ли лекарства за нещо?

- За високо кръвно пия лекарства. То вече всеки пие хапчета за кръвно. Ходя на шест месеца да си пускам изследвания. И като ме питат как съм, казвам, че съм много добре

Щото ако кажа, че съм зле, може някой да се зарадва! (б. а. - смее се). Когато отидеш на лекар и кажеш например, че имаш шум в ушите, лекарят обикновено те пита: “На колко си години?”. Като им кажеш, че си над 70 г., отговорът е: “Не го закачай, свиквай с шума в ушите”. Ако имаш друг проблем, за който е ясно, че не е фатален, например болки в става, пак те питат на колко си години и като разберат, че си над 70 години, ти казват: “Абе, карай така” (б. а. - смее се).

Усещането ми е, че ни оставят на доизживяване. Ако пия някакви обезболяващи или други хапчета за ставите, лекарят ми казва: “Тия хапчета няма да ти помогнат. Но ако така ще се чувстваш по-добре психически, давай си парите и си ги пий!”. Прави ми впечатление, че медицината много е напреднала, но в някои области куца. Куца в неща, за които хората очакват повече. Например, както стана в тази пандемия. Една ваксина, втора, трета, тази може да се ползва, онази - не може. Сигурно е много сложно да се създаде безотказна ваксина, но очакванията ни бяха за повече.

- Вие ваксинирахте ли се?

- Ваксинирах се, даже си сложих и бустерна доза. Аз и съпругата ми не сме хващали вируса. Обаче децата и внуците ни го изкараха. Марта изкара ковид леко, за няколко дни, почти на крак. И другата ми дъщеря го изкара. Но не ни каза. Предлагах да се видим, а тя ми обяснява: “Нека да е по-нататък, че съм много заета”.

Всъщност е била болна, внуците - също, не е искала да ни тревожи

Надявам се да няма епидемия вече. Но и сега, като пусна телевизора, чувам за някаква маймунска шарка, за опасност от нова пандемия. Това се прави с цел да държат в подчинение населението на цялата планета. Все едно са ни хванали за гушата и ни отпускат по мъничко въздух през лятото, а след това пак стискат.

- На всяко представление на вашата дъщеря Марта в операта ли ходите?

- Ходя на всеки балетен спектакъл с участието на Марта още от появата й в операта, от второстепенните до водещите роли, които изпълнява днес. Даже с жена ми пътуваме в чужбина, когато Марта има премиера в някоя европейска опера. Този път бяха пет премиери и успях да отида само на три.

- Освен Марта, която прави страхотна кариера в балета, някой от внуците наследи ли от вас артистичната жилка?

- Само внучката ми Бориславa - дъщерята на Марта. Тя играеше хип-хоп, но сега поотрасна и вероятно ще започне да се занимава с нещо друго. Всички са музикални, но сме им оставили свободата да се занимават с това, което желаят.

Щрихи към биографията

Петко Петков е роден на 16 ноември 1947 г. в село Дойренци, Ловешко. Учи фагот в музикалното училище в Плевен, а след това завършва Консерваторията в София. Дебюта си като певец прави в бигбенда на Димитър Бояджиев към

Студентския дом в София. През 1971 г. се явява на изпит при Вили Казасян, който тогава събира вокалната група “Студио В”, и влиза в състава й.
След разпадането й продължава да пее в дует с Ани Върбанова до 1980 г. Тогава създава “Трамвай №5” заедно с Ади Митрева, Оля Громова и Мая Дакова. През годините групата претърпява промени в състава, но Петко е неотменна част от нея. Цяла България познава хитовете “Усмивката”, “Тя”, “Погледът на любовта” и “Слънчево момиче”.

Източник: БЛИЦ.БГ, статия
https://blitz.bg/obshtestvo/petko-petkov-ot-tramvay-5-kato-kazhesh-na-lekar-che-si-nad-70-godishen-te-ostavya-na-doizzhivyavane_news893496.html

Каменният македонски букет за майка България

23.01.2023 г.

Спънах се и паднах. Пльоснах се като палачинка посред бял ден. Случва ми се за втори път. „Тук не ти е Франция бе човек! В София трябва да си гледаш в краката.“ – спомних си със закъснение препоръката на един приятел. Трудна работа. Как да си гледам в краката пред купола на „Александър Невски?“ Размърдах се леко и чух македонски говор. По стълбите към храма се качваха група македонци. Млад мъж и една жена, като ме видяха на земята, изтичаха към мен и ми помогнаха да се изправя. Благодарих им, като в същото време си изтупвах панталона. Те се върнаха към групата, като се обръщаха да видят как съм. Направих знак, че всичко е в ред и те ми махнаха с ръка, като за довиждане.

„Голяма работа – ще каже някой – подали му ръка някакви македонци и какво от това. Я се спънете в Париж и да видим, кой ще ви подаде ръка?“ – говорих си сам със себе си аз.

Тези туристи не бяха дошли с лоши чувства към България. Те излъчваха любознателност и добронамереност. Националният празник на република Македония е „Илинден“. Ако научеха случайно, че най-красивата православна катедрала е строена с активното участие на „илинденци“, цяло Скопие със сигурност щеше да се изтърси тук. Това неизбежно ще се случи някой ден. Колкото по-скоро, толкова по-добре.

Илинденското въстание е най-голямото българско въстание. След Санстефанския договор повече от 3 милиона българи остават в „Европейската част“ на турската империя. На 2 август 1903 година, денят на Свети Илия, те се надигат с оръжие за да извоюват правото да живеят свободни. Въстанието обхваща територия от Одрин до Албания. На 3 август, първи от всички „Велики сили“ – френският консул в Битоля пише до Ке д’Орсе: „Тази нощ българите започнаха въстанието.“ На 11 август английският посланик в Цариград О’Конър пише до министъра на външните работи на Великобритания лорд Лансдаун: „Това въстание е въоръжена целенасочена политическа акция на българската организация в Македония“. Близо пет месеца траят сраженията. 27 хиляди въстаници въоръжени с пушки срещу 300 хилядна турска армия разполагаща с пушки, саби, картечници, полеви и планински оръдия. Въпреки смелостта на македонците, неравенството между броя на едните и другите, както и качеството на въоръжението си казват думата. От България се включва скромна дружина доброволци – 48 офицери, от които един генерал, 1 полковник, 4 капитана и 20 поручици. Правителството на княз Фердинанд се огъва пред натиска на « Великите сили », да не взима страна в „безредиците“. Общественото мнение във Франция, Италия и Англия е на страната на въстаниците, докато Австро-Унгария, Германия и Русия предпочитат добрите си отношение с „Голямата порта“.

Самотата на въстаниците разбира най-добре Даме Груев: „Трябва да пестим сили и джепане, чунким Алемания с нейния Круп на нас джапане не дава…“ На 12 декември същата година ръководителите на Илинденското въстание прекратяват борбата. Саможертвата става безсмислена. Македонската земя е напоена с кръв. 200 селища са опожарени. Десетки хиляди са убитите и ранените. Кервани с волски каруци, претрупани с босоноги жени и деца поемат към България. Някои мъже са на коне, други пеша. Това е първата македонска вълна. По-късно има още други две, но тази е най-голямата изселническа вълна в Европа. „Бежанците“ са посрещнати изключително радушно. Те не са страдалци търсещи подслон, а борбени и трудолюбиви хора. Между тях и местните българи няма разлика.

Новата „родина“ е млада държава. Тя е освободена през 1878 година след 500 години робство. Съединението на Княжеството с Източна Румелия става през 1885 година, а София е от скоро новата столица на страната. Инфраструктурата не съществува. Всички тези предпоставки са благоприятни за македонските бежанци, защото младата държава се „възражда“ или по-право се ражда наново. Навсякъде има нужда от труженици. Майстори зидари и каменоделци веднага намират работа в София. Десетки са обществените сгради построени с тяхно участие: Централните хали, Военното издателство, Военната академия, Хотел Славянска беседа, Агрономическия факултет, Софийската опера, Търговската камара, Студентския дом и други. Най-значителната реализация, в която участват „Македонските братства“ е катедралата „Свети Александър Невски“. Проектът на руският архитект Александър Померанцев е избран за реализирането на храма. Първата копка се прави през 1882 година. Провеждат се десетки търгове за доставка на различни видове скална маса, стомана, камбани, злато и всички необходими материали. Строежът е огромен и в него участват повече от 150 фирми. Координацията помежду им е трудна и изпълнението върви бавно. Машини няма, дори макарите са калпави. Разчита се най-вече на ръчния труд на майсторите. Има жертви. През 1907 година италианските реализатори на облицовката започват стачка за по-големи възнаграждения и след като не ги получават напускат строежа. Тогава участникът в Илинденското въстание – майсторът каменоделец Георги Киселинчев от Косинец/костурско, поема строителството на фасадата. С него са и двамата му братя – Лазар и Пандо. От Косинец е и Иван Наумов. От Костур е друг участник в строежа –архитекта Юрков. От село Лобаница – костурско е Коста Богдановски. Дълъг е списъка на македонците притекли се да помагат на майстора на чука и длетото – Георги Киселинчев. Между тях са Никола Дишков от Прилеп и Христо Станишев от Кукуш. Максим Савов, Яким Стаменов и Петко Стойчев от село Паланечко – Вардарска Македония. Каменоделецът Янко Тасев от Дебър.

Бежанците намерили убежище в България не са само зидари и каменоделци. Те се вливат успешно в политиката, изкуството, културата и обществения живот като цяло.

Андрей Ляпчев е министър председател на три български правителства.

Никола Генадиев е министър на земеделието.

Димитър Благоев, основател на първата Социалистическа партия на Балканите.

Кръстьо Сарафов е създателят на българския театър.

Христо Силянов и Симеон Радев са първите български журналисти.

Най-известният български скулптор – Андрей Николов е ученик на Георги Киселинчев.

Поетът Христо Смирненски е от Кукуш.

Димитър Талев от Прилеп.
Катедралата „Александър Невски“ е светило за всички вярващи. За всички добронамерени хора. Участието на македонските майстори в неговото изграждане е израз на колективната благодарност на бежанците от Македония към „Майка България“. Ако там край Вардар научат повече за случилото се, много е вероятно македонските групи да препълнят катедралата. Подобно събитие може основно да промени отношенията между двете страни.
Дедите на македонците, които ми пододоха ръка са били с турски тескерета. Същите като на моите деди и на строителите на „Александър Невски“. По настоящем „Илинден“ е националния празник на Република Македония. Той можеше да бъде и български национален празник, ако „Отровното трио“ – Сталин, Тито, Димитров не бе забил клин между нас.

Източник: kajeteda.com, статия
https://www.kajeteda.com/archives/8655/%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D1%8F%D1%82-%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B8-%D0%B1%D1%83%D0%BA%D0%B5%D1%82-%D0%B7%D0%B0-%D0%BC%D0%B0%D0%B9%D0%BA%D0%B0-%D0%B1/

Музикалната кутия на Богдана и Анна

13.03.2023 г.

Какво щеше да е без музиката? Не знаем. И не можем да знаем. Защото музиката е част от живота. От светлата му, мелодична страна, която усмихва, вдъхновява и ни прави близки. И е хубаво, когато срещаме хора, които носят музиката и я раздават. С радост.

Като Богдана Атанасова и Анна Русенова. Две пораснали момичета, родени в красивия, морски и много мелодичен Бургас, повярвали в идеята, че в този живот е много по-забавно да казваш „мога“, вместо „не мога“.

Богдана и Анна са двигателят на едно убежище за музикално настроените, което са нарекли с простичкото Music Box (макар и като деца да не са си играли с музикални кутии). За десет години от една малка, уютна и радиофонична стая, музикалното им студио за уроци по пиано, китара и пеене се разраства до два отделни центъра в столицата, където всеки, усетил нуждата да пусне музиката в живота си (без значение от възраст), е добре дошъл.

Срещам ги, за да ми разкажат повече за своето музикално пътешествие. А в края на нашия звучен разговор ми се прииисква да попея (макар и фалшиво). Или поне да си пусна "They Can't Take That Away from Me" на Ела Фицджералд и Луис Армстронг.

Любопитно ми е каква част от денят ви днес премина в музика?

Анна: При мен нямаше кой знае колко. Тук Боги да каже.

Богдана: За съжаление и при мен нямаше много музика. Откраднах си едни 30 минути, за да се разпея.

Анна: Е не е съвсем така — все пак имаше уроци.

Богдана: Да, разбрах, че това е въпрос уловка (смее се).

С музиката се срещате в почти невръстна възраст. Има ли професионални музиканти в семействата ви?

Анна: Аз действително започнах с пианото преди да съм навършила и пет години, но в това нямаше нищо необичайно, за годините, в които растяхме. При мен професионални музиканти в семейството няма. Въпреки че родителите ми пеят добре. Връзката си с музиката, двете с Боги, като че ли сме я наследили от братя и сестри.

Богдана: Майка ми е пеела навремето. Била е в групата на басиста на LZ. Баща ми също е свирел любителски на пиано. Но Ани е права — при мен по-голямата ми сестра свиреше на пиано, при нея брат й. Те ни запалиха, а после спряха да се занимават с музика докато ние поехме щафетата и я бутаме и досега.

Анна: И по един или друг начин двете се озовахме първокласнички в музикалното училище в Бургас.

Богдана: С пиано. В класа на госпожа Юлия Ненова. С нея бяхме чак до 12-и клас. Тя ни е учила и на пиано и на музика и на живот и на всичко. Аз имам само обич в сърцето си към тази жена.

Анна: Аз бих казала, че беше строга, но справедлива (смее се).

Помните ли първия си концерт пред публика?

Богдана: При нас е трудно да се каже кой е бил първият концерт, защото още първата година вече бяхме на сцена.. През цялото си обучение не сме спирали с концертите, конкурсите …В края на всяка година имахме и изпити и те се случваха пред публика….Аз много често засичах на концерти, забравях пиесата, бърках, спирах, но после продължавах. Отне ми години да го преодолея. В крайна сметка обаче грешката е позволена – дори и да си на сцена. Това днес повтаряме и на учениците си…

Анна: Макар че в онези години грешките не се толерираха. Тогава се изискваше съвършенство (смее се). Аз най-ярко си спомням участието ми в един конкурс в Италия, бях шести клас и майка ми трябваше да ме придружи. Получих втора награда. Накрая имаше гала концерт. Изпълнявах една пиеса на Димитър Ненов (бел.ред. български композитор и пианист, част от талантливото поколение на Любомир Пипков и Марин Големинов). И преди да изляза на сцената осъзнах, че въобще не помня как започваше пиесата. А и нотите ми бяха останали в хотела. Мисля, че майка май беше в още по-голям шок и от мен.

Богдана: Такива ситуации ги сънуваме и до днес.

Анна: Да, майка ми също твърди, че още сънува, че се явява на някакви изпити по пиано (смее се). В крайна сметка като седнах на пианото, мускулната ми памет заработи и всичко си дойде на мястото. Но тези пет минути преди да изляза на сцената бяха кошмарни - пълна зала, наградата ме очакваше, а аз не помнех как започваше това, което се очакваше да изсвиря…

Някога съжалявали ли сте, че сте избрали музиката?

Богдана: Не. Може би, защото не познаваме друго.

Анна: Аз единствено малко съжалявах, че не свирех на друг инструмент. Моята мечта беше да свиря в оркестър, а пианото е солов инструмент. При пианистите се изисква себеотдаване и себевглъбяване.

Богдана: Самотно занимание е.

Анна: Ще стискаме палци на Бояна, дъщеричката на Богдана, да влезе в оркестър.

Богдана: Шансовете са големи, защото тя е първи клас в Музикалното с цигулка (смее се).

Факт е обаче, че пианото не е било повик за нито една от двете. Аз през цялото време исках да стана певица и в крайна сметка станах. Заминах за Германия, където учех джаз и поп пеене. Това бяха едни много щастливи и ползотворни години. Може да звучи като клише, но истината е, че аз си последвах мечтата да пея.

Защо Music Box – като малки да не сте си играли с музикални кутии?

Богдана и Анна: Не.

Анна: Даже не съм сигурна как точно изглежда една музикална кутия (смее се).

Богдана: Историята на името е доста по-прозаична. Но първо да кажа как се стигна до идеята за Music Box. След като изкарах пет години в Германия, където завърших джаз и поп пеене реших, че вече искам да се прибирам в България.

Прибрах се. Но не останах трайно. Започнах да работя с група и пътувах още пет години. Дойде моментът, в който взех категоричното решение да се задържа вече на едно място. Да си все на път е много интересно, но така трудно можеш да изградиш каквото и да било. Винаги ми се е искало да пробвам да си направя собствено студио, където да преподавам музика. Заоглеждах се за подходящо място, в което да се настаня. Исках нещо малко и уютно. Намерих такова помещение, което не беше по-голямо от една просторна стая. Исках да го нарека Music Room, но името се оказа заето. Така се спрях на Music Box.

Започнах сама, но след година-две нещата се развиха и се оказа, че сама не мога да поема всички желаещи ученици. Осмелих се да потърся колеги, които да работят с мен. Намериха се такива. А после вече имах нужда и от рамо, опора, вдъхновител – от човек, който не просто да помага, а такъв, който да поема още инициативи. Защото покрай уроците започват да ти хрумват и други неща. За щастие в този момент Ани вече беше отегчена от работата си в голяма корпорация.

Анна: Бях прекарала около осем години в Нова телевизия в отдела за продажби, където се занимавах с креативна реклама. И се бях поуморила. Така че Боги най-сетне ме убеди да поемем заедно Music Box.

Богдана: Доста я врънках (смее се). Мисля, че сме интересен екип, защото сме двете крайности. При нея винаги първо е "не", при мен винаги е "да", но пък се срещаме някъде по средата. А в проблемни ситуации мислим еднакво.

Анна: Аз винаги казвам "чакай, нека да помислим, да видим колко ще струва".

Богдана: Аз съм по-скоро, "абе давай да го правим и ще го мислим в движение."

Анна: То трябва да има някой да удря спирачки.

Богдана: Е как! Иначе ще си строшим главата (смее се).

По-малки или по-пораснали бяха първите ученици на Music Box?

Богдана: Първата ми ученичка беше на моя възраст, тогава бях на 33. И определено повече имаше търсене от големи хора. Оказа се, че няма много места в София, където човек да се запише да учи пиано на 30 години. Формулата я взех от Германия. Там работих в музикално училище и идваха и възрастни и деца.

Въобще възможно ли е човек да влезе дълбоко в музиката на по-голяма възраст? И дори да стане професионален музикант?

Богдана: Ето например моят последен ученик от днес, Тихомир, който е на около тридесет и няколко години и идва на уроци по пеене от две-три седмици би могъл да бъде вокал на рок банда. Много е талантлив.

Анна: Но, за да сме честни трябва да кажем, че пианист или цигулар няма как да станеш на 36 години, за това се изисква много труд и млад мозък.

Богдана: Има обаче и изключения.

Анна: Да, така е.

Пее ли им се достатъчно на по-малките ви ученици в това ново технологично време на разтроено внимание?

Анна: Моята работа е да общувам по-скоро с родителите на децата и често ги чувам да казват, че искат техните деца да идват при нас, за да не са пред екрана, да не играят на игри. Мисля, че в повечето случаи успяваме да ги изкараме от тази интернет матрица.

Богдана: Има доста мотивирани деца. А и не смятам, че днешните деца са някакъв нов човешки вид. Децата са си деца и си носят особеностите на всяка възраст. Имаме ученици, които са започнали при нас на 5-6 годишна възраст и вече са тийнейджъри. Някои идват със синя коса, други миришат на цигари.

Анна: Което се случваше и при нашето поколение.

Богдана: Музиката със сигурност успява да им помогне да общуват истински помежду си. Най-малкото, защото могат да се снимат и за Tik-Tok (смее се).

Анна: Аз самата си мечтая за една седмица без телефон и интернет. Всички всъщност сме пленници на тази технологична матрица.

Чували сме клишето, че „музиката лекува". Има ли тя терапевтичен ефект за вашите ученици?

Богдана и Анна: Да.

Богдана: Някои от учениците ни сами си предписват терапия чрез музика, а имаме и такива, на които терапевтите са препоръчали да се захванат с уроци по музика.

Анна: Разбира се става въпрос за по-големите ни ученици.

Богдана: Имали сме и деца , които са идвали на уроци по пиано, за да проговорят по-лесно, защото пианото развива и двете полукълба на мозъка.

Освен, че ги учите на музика и на общуване с другите чрез музика, вие изкарвате учениците си и на сцена – не виртуална, а съвсем реална. От кога е идеята за живите концерти на Music Box?

Богдана: Двете идеи за музикална школа и живи концерти си живееха едновременно.

Анна: Концертите са някак естествено продължение на труда, който влагат учениците ни.

Богдана: И е допълнителна мотивация. Те се вдъхновяват от всеки следващ концерт.

Концертите ви се случват на необичайни места – в Студентския дом, в Националния исторически музей.

Богдана: Всъщност първият ни концерт беше в малкото студио на Music Box преди десет години. После започнахме да правим по-големи събития. В Студентския дом беше последният ни концерт преди пандемията. Беше изключително успешен, имаше около 400 човека публика.

Анна: Залата беше пълна.

Богдана: Тъкмо се запалихме за още и по-големи концерти и настъпи март 2020 година и всичко се промени.

Анна: Затвориха ни.

Богдана: Но пък открихме възможностите на онлайн обучението.

Може ли да се преподава музика онлайн?

Богдана: Явно да. Оцеляхме благодарение на онлайн преподаването.
Анна: Не беше на 100%, но се справихме.
Богдана: Аз бях много скептична към това общуване през екран, но хората ме изненадаха – оказаха се доста отворени.
Анна: В началото беше много трудно, защото преподавателите не можеха да влизат в студиата, всичко се случваше от домовете им – някои имаха проблеми с шума, други с интернет връзката. Имаше такива, на които им се наложи да се откажат да преподават. Доста от учениците ни подкрепиха обаче. Особено по-големите, които продължиха да плащат такси едва ли не, за да ни помогнат да оцелеем.
Богдана: Имаше и много родители, които прегърнаха идеята децата им да продължат с онлайн уроците, защото в тази кошмарна ситуация, музиката беше отдушник за тях. Едва сега смея да кажа, че нещата започват да се връщат в онзи ритъм отпреди Covid-19.
Анна: Планираме и голямо събитие. Предстои ни концерт на 30-ти април и още един на 1-ви октомври.
Богдан: В Sofia Live Club. Ще бъде джазов концерт. Смятаме да ангажираме джаз трио – барабани, пиано и контрабас, което да акомпанира изпълнителите. Концертът е по проект, който спечелихме за финансиране от НФК.
Анна: Националният фонд „Култура“ е единственият начин държавата да подпомага културния сектор. Така че сме им благодарни.
Богдана: Хубавото е, че този проект се случва точно в десетата година от съществуването на Music Box. Ще заснемем подготовката и провеждането и на двата концерта и в края на 2023 година ще има и филм за Music Box.
Анна: И премиерата му ще е в Кан (смее се).
Богдана: Да, много бих искала да мина по червения килим в ролята на знаменитост.
А от теб Богдана кога да очакваме самостоятелен концерт?
Богдана: Много добър въпрос. Скоро ще е, догодина може би, защото имам нужда. Пее ми се и ми се прави авторска музика. Мечтая за момента, когато ще мога да мисля единствено и само за собственото си пеене (смее се).
Каква е предпочитаната музика във вашето Music Box семейство?
Богдана: Мога да кажа коя е най-малко предпочитаната – класическата. На никой не му се пее оперна музика.
Анна: Защото е прекалено трудна, а и учениците ни нямат много досег с нея.
Богдана: И българската естрада не им е сред предпочитаните. Но обичат народна музика.
Анна: Както и българска модерна.
Богдана: Любо Киров например.
Има ли поп-фолк фенове?
Богдана: Този жанр сме го изключили.
Анна: Има хора, които ни питат, но тях ги връщаме, защото нашата насоченост е друга и няма как да сме им полезни.
Вие какво си тананикате?
Богдана: Ела Фицджералд ми беше най-близка на сърцето, когато започнах да се занимавам с джаз пеене. В нейната музика има една постоянна радост, а аз предпочитам да съм радостна в този живот. В тийнейджърските ми години бях луд фен на Depeche Mode и Мадона. В края на юли ще ходя на концерт на Depeche Mode в Будапеща.
Анна: Аз слушам много неща, интересна ми е и новата музика, която излиза, световната имам предвид. За разлика от съпруга ми, който живее с музиката на 60-те и 70-те години и за него всичко след това просто не е достатъчно добро (смее се).
След 10 години Music Box, изпитвате ли същата радост от работата си?
Богдана и Анна: Да.
Богдана: Аз продължавам да се развивам и като музикант, и като преподавател, и като човек.
А носи ли ви радост животът в България?
Богдана: Да, на мен ми е хубаво.
Анна: На мен честно казано ми се живее и някъде другаде. Бих попътувала. Мисля, че със София сме си вече стари познати.
Богдана: Мен пък ме влече все повече към Равадиново (смее се).

Източник: vibes.bg, статия
https://vibes.bg/muzikalnata-kutia-na-bogdana-i-anna/

Ние от Кравай

03.03.2017 г.

Таньо Цветанов

Помните ли онова време преди 1989 година? Спокойно, но не за всеки. Не и за бандата от култовото софийско заведение „Кравай“, на ъгъла на „Фритьоф Нансен“ и „Патриарх Евтимий“. Мястото на „**неформалните**“. Място, където мина цяла една епоха, белязала духа на столичния живот. Точно там и в градинката пред НДК се събират години наред „различните“: **пънкове, хипита, хеви метъли и „уейвите“** – представители на новата вълна (new wave). И няма да е пресилено да кажем, че много от събитията в променена България водят началото си точно от това софийско ъгълче. Независимо от какъв мащаб – **музикални, културни, социални, че и дори политически.** Точно за тази „суб-култура“ е и направеният през 1988 година филм „Ние от Кравай“. Лентата е по поръчка на ЦКД „Г. Димитров“, ОбК на ДКМС „Средец“, а авторите са Соня Лангова, Иван Шофелинов и Емил Коен. Филмът излезе наяве чак през 2014 година, след което обаче мистериозно изчезна от YouTube. Но ето, ние от sk afeto.com го издирихме и вие отново може да видите тези уникални кадри.

А ето и един спомен на участник от събитията – **Жоро Менев:** „Гласът на дижея от дискотеката между 13-та и 16-та минута е мой. Това трябва да е Студентският дом, зад „опашката на коня“. Там правехме New Wave Show. Мисля, че този път участваше **група „Клас“.** Мисля, че беше най-яката сбирка на уейфи- толкова много хора в черно…

Имаше и **„случайни“ граждани**, които ни разпитваха какви сме и за какво се борим….

После заедно с Иван Крумов правихме и други партита, в Ялта, в младежкия дом в „Надежда“. Започнаха да ни викат и в провинцията, Пловдив, Благоевград. **А след това се разпиляхме!**

Източник: skafeto.com, видео запис

https://skafeto.com/%D0%BB%D1%8E%D0%B1%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%BD%D0%BE/%D0%BD%D0%B8%D0%B5-%D0%BE%D1%82-%D0%BA%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%B9-%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BE/13219/

In memoriam:

Анита Коларова вече пише стихове за небесната лирична христоматия

01.03. 2023 г.

Едно от най-талантливите русенски лирични пера отлетя, за да пише вече не земна, а небесна поезия. След продължително и тежко боледуване на 26 февруари почина поетесата Анита Коларова, съобщиха нейни близки.

Анита Коларова е родена в Русе през 1940 година в семейството на адвоката Димитър Попов. Завършила е Софийския държавен университет, специалност български език и литература. Като студентка е била част от самодейния театър при Студентския дом на културата в София.

Завръщайки се в родния си град, тя работи една година като монтажничка в завод „Найден Киров“, една година в регионалната библиотека „Любен Каравелов“ и 25 години е учителка по литература. Била е кореспондент на вестниците „Български писател“ и „Словото днес“. Два мандата беше председател на Дружеството на писателите в Русе.

Анита Коларова е поетесата, която отново нареди Русе в престижната христоматия на българската поезия. Сред най-известните й стихосбирки, които я поставят на видно място в националната антология на родните са „Между две светкавици“, „Фациалис“, „Слизане от кръста“, „И падах, и летях“, „Дъждът не може тайно да вали“ и други.

Ценителите на добрата литература ще я помнят като изискана, принципна, безпощадно точна и вярна на словото дама на духа.

Поклон пред паметта й!

Източник: Утро, статия

https://utroruse.com/article/929069/

Група ”Терпентина” с предстоящ нов албум

15.03.2023 г.

Какви са новите проекти на група "Терпентина" и каква е основата на тяхното творчество? Пред Радио София подробности разказаха музикантите Иван Юруков (композитор и текстописец) и Петко Славов. Двама от членовете на бандата се занимават с рисуване и оттук идва нейното име. По думите на Юруков, който е и актьор в Народния театър барабанистът Николай Димитров е също актьор, но в Театър "София".

"Основахме групата преди много време, но напоследък решихме чисто по тийнейджърски отново да разгърнем тази страница и да довършим идеи, които са започнати тогава и не са довършени. С нов заряд, с нова гледна точка и за щастие успяхме да попаднем на точните хора. Петко Славов е един от тях - изключително позитивен и много креативен човек, който абслютно се вписа в нашата група и Мартин Стоянов (Мартист), който също прие с охота да участва с нас", сподели Юруков. Той каза още:

"Винаги съмвярвал в това, че всяко изкуство съдържа в себе си всички изкуства. Въпрос на личен избор е коя форма да изберем, за да интерпретираме собственото си усещане за света. Всеки един от нас е своеобразен артист в пълния смисъл на думата".

"Музиката е най-висшето изкуство" - допълни Славов.

Юруков отбеляза, че е направен спектакъл по книгата на Димитър Воев "Поздрави от мен боговете", който ще бъде представен на 17 март 2023 г. от 19:30 ч. на сцената на Нов Театър НДК. Пиесата представя по комичен и саркастичен начин творчеството на бележития музикант. На 25 март в Пловдив предстои концерт, където творчеството на група "Терпентина" ще бъде представено пред пловдивска публика, а на 1 април в София предстои втори концерт в Студентския дом заедно с група "Ревю".

"Вече имаме три готови песни, докато идеите и песните, които свирим са поне 15", посочи Славов.

По думите на музикантите албумът, който предстои да бъде издаден се казва "Носталгия" и всички парчета в него са готови като идеи, но излизането му предстои да бъде около началото на лятото.

"Музиката ни дава възможност да отидем в тази "другост", в другия свят, в който да се почувстваме по-леки. Да живеем живота си по-леко. Тя дава тази лекота, а също така е и като анестезия, която ти дава почивка от съществуването. Музиката води до този екстаз, който те изкарва извън теб самия. Ти вече не си този и ти действаш без разсъдък, и можеш да направиш неща, които не са свойствени", сподели Славов.

Музикантите отбелязаха, че през 2023 година освен концерти им предстоят и участия на различни фестивали. Липсата на медии, които да дават сцена на независимите артисти, по думите им е един от големите проблеми, но пък от друга страна пандемията е дала нови полета за изяви на творците.

Източник: БНР, аудио запис

https://bnr.bg/sofia/post/101793921/grupa-terpentina-s-predstoasht-nov-album

130 ГОДИНИ ОТ РАЖДАНЕТО НА АРХ. ИВАН ДАНЧОВ - Регионален исторически музей - София

17.03.2023 г.

Иван Данчов (1893-1972 г.) е роден е в гр. София. Завършва архитектура в Берлин през 1922 г. През 1923-1948 работи последователно в БДЖ и в архитектурно бюро с архитект Станчо Белковски. Ръководител е на ателие в Централната архитектурна проектантска организация както и нейн пръв директор (1948-1954 г.). През 1959 г. печели званието „заслужил архитект“. От 1954 г. е професор и ръководи катедра „Промишлени и селскостопански сгради“ в архитектурния факултет на ВИСИ (дн. УАСГ). Архитект Данчов е специалист освен по промишлени и по жилищни сгради. Проектира приемните сгради ж.п. сгради по линиите Саранбей (дн. Септември) – Лъжене (дн. кв. на Велинград) и Мездра-Видин, Митницата в София (1924-1925 г.), текстилната фабрика „България“ в София (1930-1933) и др.

В съавторство с архитект Белковски проектира в София Студентския дом (1930-1933 г.), Германското училище (1932 г.), комплекс „България“ (1935 г., хотел, ресторант и концертна зала), комплекс „Балкан“ (1936 г., магазини, хотел и театрална зала), както и няколко еднофамилни жилищни сгради.

Проектира и ръководи строежа на Мавзолея на Георги Димитров (1949 г., съавторство с архитект Георги Овчаров), Министерство на електрификацията (дн. Президентство) и Министерство на строителството и строителните материали (1952 г., с колектив).

Източник: Регионален исторически музей- София, статия
https://sofiahistorymuseum.bg/bg/novini/istoricheski-kalendar/1684-130-godini-ot-razhdaneto-na-arh-ivan-danchov

Наталия Цекова: Стоим в клишето за ромите, но не знаем за жените, спасявали деца по времето на Хитлер

21.03.2023 г.

Театрална постановка ще разкаже за ромските жени на Холокоста. Премиерата на постановката със заглавие „Пораймос в три истории“ (бел. ред. думата за Ромския Холокост) ще се състои на 25 март от 19.00 ч. в Национален студентски дом в София. Представлението ще се постави също и в градовете Велико Търново, Кюстендил и Шумен.

В творческият екип на проекта са писателката и драматург Мария Касимова-Моасе, актрисите Ангелина Славова, Наталия Цекова и Благица Стоименова, композиторът Добромир Кисьов, сценографът Елена Нацариду.

Каква е мисията на постановката, какво е нейното послание и ще докосне ли публиката? Тези и други въпроси коментира пред Acualno.com Наталия Цекова, която освен актриса в представлението е негов режисьор и продуцент.

Наталия уточни, че Пораймос е думата за ромския Холокост, затова и представление се нарича „Пораймос в три истории“.

„Малко са хората, които знаят за участието на ромките в спасяването на деца от Холокоста по време на Втората световна война. Проф. Христо Кючуков откри тези истории в Германия преди няколко години. Именно негова е идеята да научим и популяризираме тези жени“, каза Наталия Цекова.

Тя заяви, че участва в този проект, тъй като я е докоснал героизмът, който са проявили тези жени.

„Да спасяваш деца по времето на Хитлер е огромна храброст. Всяка от трите дами, които ще представим в представлението, са изключително известни в страните си“, обясни Наталия. Тя разказа, че има улица в Австрия на името на една от ромките, спасявала евреи, друга е наградена с най-високото отличие от страна на полския президент, а Хайрия е записана в градината на праведниците в Яд Вашем в Израел.

Стана ясно, че екипът е посетил Тел Авив да се срещне с едно от спасените деца от Хайрия - малката Стела, която днес е 83 години и живее в израелската столица.

„Като ромка за мен е важно да се знае тези лица, за които малко се говори. Винаги стоим в клишето за това какво сме ромите и никой не знае за хората, които са проявявали такъв героизъм. Нищо не се знае за поетите ни, писателите, за музиката ни, за културата ни. Всъщност това също сформира и прави образа на ромите, а не само лошото клише, в което ни вкарват. Популяризирането на тези три ромки, които са проявили необикновена храброст е от изключително важност, защото ще покажем, че наистина са съществували хора, които много са помагали“, смята Наталия.

Намерението на екипа е да играе представлението на различни места, както и пред ромска публика.

Наталия Цекова благодари на Национален фонд „Култура“ за финансовата подкрепа на проекта „Ромските жени на Холокоста“, който е по програма „Социалноангажирани изкуства“. По проекта се предвижда още уъркшоп и дискусия с проф. Христо Кючуков за Ромския Холокост, който ще подари своята книга по темата. ОЩЕ: Деян Колев: В България има 198 училища, които можем да определим като сегрегирани.

Източник: Actualno.com, статия
https://www.actualno.com/society/natalija-cekova-stoim-v-klisheto-za-romite-no-ne-znaem-za-jenite-spasjavali-deca-po-vremeto-na-hitler-news_1931707.html

Автор: Златина Тенева

29-30.03.2023 г.

Режисьор: Златина Тенева; Монтаж и ко-режисьор: Даниела Димитрова
Фотографи: - ; Оператор: Симона Кашова; Графики: Елиза Данева
Участват: Николай, Кристин, Невяна, Алисия, Радина, Михаил, Боян, Елена, Борис-Михаил, Георги, Мария, Диляна, Нели, Неделин
Аудио-визуалната инсталация на Златина Тенева стъпва на историите на 17 души, споделили пред екипа как преживяват чувствата на срам, страх и несигурност, пред които се изправят ежедневно, и начина да ги преодоляват. Макар да липсват детайли относно инсталацията, темата е близка и важна, а начинът да я представят пред нас стъпва на похвати от документалното кино, електронната музика, играта със светлини и „успокояващата сила на човешкия глас“ – резултатът, както казват, е „пространство за чувстване“, в което всички сме поканени.
Включен е откъс от еп. 71 на “Свободно падане” – подкаст на Лили Гелева”.

Източник: Програмата.бг, статия
https://programata.bg/stsena/postanovki/aaaaaaaaaaaaaaaaa/

”Граници” – спектакъл, смесващ жестов и говорим език

23.03.2023 г.

Театър "Цвете" представя на 27 март в град Сандански от 19.00 ч. и на 28 март в София от 19.30 ч. в Националния студентски дом с вход свободен двуезичния спектакъл "Граници". Той е по мотиви от пиесата "Кукунор и Унику" на Ееро Енквист и е реализиран в партньорство с Театър "МИМ-АРТ". Адаптацията и режисурата са на Васил Спасов, а сценографията на Бояна Бъчварова. Ролите са поверени на актьорите Росица Караджова, Виолина Василева-Александрова, Нури Яшаров и Тодор Янкулов.

Иновативният двуезичен спектакъл събира актьори без и със слухови нарушения на една сцена, както и чуваща и нечуваща публика в една зала. Всеки образ се представя от двойка актьори, които по уникален начин съчетават два езика – говорим и жестов. Театър "Цвете" работи с различен тип малцинствени групи и хора с увреждания.

Пиесата "Граници" е реализирана по програма "Творческа Европа” в пет държави едновременно – Португалия, Хърватска, Англия, Белгия и България, като всяка страна е интерпретирала драматургията по различен начин. Разпространението на спектакъла е организирано с финансовата подкрепа на Национален фонд "Култура”. "ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ”.

Надя Атанасова се срещна с режисьора Васил Спасов, от когото можете да научите как е стигнал до идеята да създаде такъв тип иновативен спектакъл.

Чуйте интервюто в прикачения файл.

Източник: БНР.БГ, Христо Ботев, аудио запис
https://bnr.bg/hristobotev/post/101798707/granici-spektakal-smesvasht-jestov-i-govorim-ezik

Книга разказва историята на ромските жени по време на Втората световна война

24.03.2023 г.

Книгата "Ромската жена и Втората световна война" на акад. Христо Кючуков ще бъде представена тази вечер в София.
"Искаме българската общност, ромската общност, хората по света да знаят за тези жени, за техния героизъм", посочи пред БНР авторът.
Той разказа, че от 15 години живее в Берлин и именно оттам се е породил интересът му по темата:
"Оказа се, че знам много малко за ромския холокост и за това какво се е случило с ромите. Мой колега от Америка предложи да направим съвместно програма за ромския холокост, която да преподадем на студентите в Америка. Това беше причината да тръгнем да обикаляме почти всички концентрационните лагери в Германия и някои в Полша. Някои от жените в книгата са били и в Аушвиц, Полша, в Украйна, в Литва, Латвия, Чехия, Австрия".
Ромската жена е третирана като обект не само от нацистите, но след това и от освободителите, посочи акад. Кючуков в предаването "Хоризонт до обед".
"Този срам остава за цял живот в семейството - върху децата, върху внуците", подчерта той.
По думите му една от причините да не се говори след 1945 г. за това какво се е случвало в концентрационните лагери е точно този срам:
"В ромската култура има неща, които са недопустими в семейството. Например едно от нещата, които са недопустими, е децата да видят голи майка си. Това се е случвало в концентрационните лагери. Второто е остригването на косата на ромската жена - това се счита за някакво много голямо престъпление, защото единствено жената, която е съгрешила или изневерила на съпруга си, е получавала такова наказание. Децата когато виждат, че нацистите остригват косите на майките - за това не е прието да се говори".
По думите му този срам е съществувал някъде до 70-те години.
В книгата част от жените, за които разказвам, са спасявали еврейски и ромски деца от концлагерите или са разравяли масови гробове, които все още са се мърдали, с риск за живота си, отбеляза още акад. Христо Кючуков.
Книгата завършва с художествени биографии на 3 от жените, написани от Мария Касимова-Моасе като текстове за моноспектакъл.
Цялото интервю чуйте в звуковия файл.

Източник: БНР, програма Хоризонт, аудио запис
https://bnr.bg/horizont/post/101798475/kniga-razkazva-istoriata-na-romskite-jeni-po-vreme-na-vtorata-svetovna-voina

Практикум за преподаване на български език в чуждоезикова среда ще се проведе в София

24.03.2023 г.

Йоана Кръстева

Практикум за преподаване на български език и литература в чуждоезикова среда ще се проведе в Националния студентски дом на площад „Народно събрание“ в София. Това съобщава в своя сайт Асоциацията на българските училища в чужбина.

Събитието е в рамките на националната научна програма „Развитие и утвърждаване на българистиката в чужбина“. То е с продължителност два дни – 25 и 26 юли, а срокът за записване е 31 март.

Форумът има експериментален характер и се организира за пръв път. Той е съвместна инициатива на АБУЧ и екипа на ПУ „Паисий Хилендарски“ към ННП „Развитие и утвърждаване на българистиката в чужбина“.

Сред целите му са: да проучи възможностите за откроването на специфичните връзки между българския език, литература и култура и езика, литературата и културата на съответната чужда среда; да се потърсят доминанти на културната и литературна традиция на конкретната среда, които като част от образователния ѝ канон вече са обект на познавателни усилия, усвоени са на дадено равнище и лесно могат да служат за посредници при представянето на спецификите на българската литература и култура.

Източник: БТА, статия

https://bta.bg/bg/bg-world/429869-praktikum-za-prepodavane-na-balgarski-ezik-v-chuzhdoezikova-sreda-shte-se-proved

Още цветя от края на **80-**те*. Непубликувани снимки - КлинКлин

Гергана РАЙЖЕКОВА

В средата на 80-те две реалности започват да се пресичат. Срещнахме се с Нели Недева-Воева, която се съгласи да предостави на КлинКлин част от нейните архивни кадри. Като някои от тях бяха непубликувани досега. Вижте 26 снимки от времето, когато алтернативната музикална сцена разрушаваше статуквото.

* Песен на група „Ревю“ и заглавие на книгата на Румен Янев и Емил Братанов.

Безнадеждност, моя любима, новата вълна е тук.

Преди това – купон в соц дискотека, Централен културен дом на студента, София.

004. Преди това - забрани, ТВУ и затворени врати за всички _неформали_ Снимка Нели Недева-Воева

Преди това – забрани, ТВУ и затворени врати за всички неформали

005. Под зоркия поглед и благословия на Росица Кирилова Нова Генерация и другите различни групи започват да пишат история

Под зоркия поглед и благословия на Росица Кирилова „Нова Генерация“ и другите различни групи започват да пишат история

006. Публиката е в очакване. 1987 г Концерт, Борисовата градина на летния кинотеатър с прословутото сваляне на група Кале от сцената. Снимка

Публиката е в очакване. 1987 г. Концерт, Борисовата градина на летния кинотеатър с прословутото сваляне на група „Кале“ от сцената.

007. Из цяла България започват да се организират концерти по стадиони, фестивали, рок надсвирвания. Снимка Нели Недева-Воева

Из цяла България започват да се организират концерти по стадиони, фестивали, рок надсвирвания

008. Контрастите са всекидневие. 1988 г. Силистра, по време на турнето на група Нова Генерация. Снимка Нели Недева-Воева

Контрастите са всекидневие. 1988 г. Силистра, по време на турнето на група „Нова Генерация“

009. Зад кулисите – озвучителите, по-модерни от групите, които озвучават. На снимката вляво на стълбите Бойко от „Атлас“

010. Зад кулисите, музикалният журналист Емил Братанов - вляво, Директно предаване от Подвижната Кола на БНР

Зад кулисите, музикалният журналист Емил Братанов – вляво, Директно предаване от Подвижната кола на БНР

011. Зад кулисите – Подвижната радио кола на БНР директно излъчване на концерти, музикалният журналист Емил Братанов по средата

012. Зад кулисите - Този човек и неговите записи се издирват!! Снимка Нели Недева-Воева

Зад кулисите – Този човек и неговите записи се издирват!!!

013. Алтернативни цветя; Милена на фестивала на детската книга в Мичурин. Снимка Нели Недева-Воева

Алтернативни цветя; Милена на фестивала на детската книга в Мичурин.

014. Групата Абсолютно начинаещи (групата на братята), разширен състав, 1989 г. Снимка Нели Недева-Воева

Групата „Абсолютно начинаещи“ (групата на братята), разширен състав, 1989 г.

015. Група Контрол

016. Нова Генерация в периода с 3-те жени в групата, рядка снимка. Снимка Нели Недева-Воева„Нова Генерация“ в периода с 3-те жени в групата. Рядка снимка

017. Групата Тутакси в зала 3 на НДК с вокалист Кембъла, вляво. Снимка Нели Недева-Воева

Групата „Тутакси“ в зала 3 на НДК с вокалист Кембъла, вляво

018. По-късна снимка - групата Мъртви поети в ресторант Воденицата, Благоевград. Снимка Нели Недева-Воева

По-късна снимка – групата „Мъртви поети“ в ресторант „Воденицата“, Благоевград

019. Пише се история със сърце; Едноседмичен фестивал на детската книга и изкуствата за деца в Мичурин, пърформанс. Снимка Нели Недева-Воева

Пише се история със сърце; Едноседмичен фестивал на детската книга и изкуствата за деца в Мичурин, пърформанс

20. Предвкусваната музикална революция обаче не се случва; Концерт 1987 г в Борисовата градина на летния кинотеатър

021. 15 май 1992, Част от музикантите са се завърнали от чужбина, други са останали; Бекстейдж от концерта за сваляне на Мавзолея

023. Балонът с надежди и мечти; Пърформанс, Фестивал на детската книга и изкуствата за деца в Мичурин. Снимка Нели Недева-Воева

Балонът с надежди и мечти; Пърформанс, Фестивал на детската книга и изкуствата за деца в Мичурин

024. Не сме остров. На снимката - Мони Воев. Снимка Нели Недева-Воева

Не сме остров. На снимката – Мони Воев

025. Не сме и гробище. Снимка Нели Недева-Воева

Не сме и гробище

Източник: *КлинКлин, снимки*
https://www.klinklin.bg/%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B8-%D1%86%D0%B2%D0%B5%D1%82%D1%8F/

Как ще разпределим политическите роли на втори април? „Избори: пето действие“

28.03.2023 г.

Как ще се развият новите парламентарни избори, за кого и за какво ще гласуваме? Зрителите на Bulgaria ON AIR ще станат преки свидетели на протичането на целия изборен ден, като новинарски емисии ще информират за избирателната активност и протичането на вота. Първата ще започне в 7:30 часа, като на всеки час след това в 8:30, 9:30, 10:30 часа, водещата Петя Кертикова ще представя най-важните акценти, събрани от репортерите на Bulgaria ON AIR.

В рамките на решаващия ден водещите на политематичната телевизия ще обсъдят актуалните теми и възможните посоки, по които може да поеме управлението с помощта на изявени експерти, общественици, учени и представители на изкуството, културата и спорта.

Първото издание на специалните телевизионни студиа на политематичната телевизия - „Избори: пето действие“ ще започне в 11:25 часа с продуцента на публицистичното предаване „Директно“ и водещ на Bulgaria ON AIR - Калина Донкова.

Екипът репортери на „Новините ON AIR“ ще проследи развитието на изборния ден от най-горещите точки в страната и чужбина, където от първо лице ще отразят избирателната активност и сигналите за възникнали затруднения в изборните секции в различните региони в България. Новините в обедна емисия заедно с избирателната обстановка ще представи Радинела Бусерска, а малко по-късно в централно и късно включване водещият Константин Динчев ще запознае зрителите пред малкия екран с актуалното развитие на значимия ден.

Точно в 15:25 часа ще започне второто специално телевизионно студио, в което водещата на сутрешния блок „България сутрин“ – Мария Константинова заедно със специалните гости в телевизионния ефир ще продължат да обсъждат хода на гласуване и нагласите на гражданите. Вечерното издание ще сложи своето начало в 18:25 часа с водещата на предаването „Денят ON AIR“ Ганиела Ангелова и водещия на сутрешния блок Виктор Дремсизов, който ще предава за зрителите от Националния студентски дом (НСД). Гости и коментатори отново ще бъдат експертни представители от различни направления. В специалното изборно студио ще бъдат съобщени изборните графики и първите прогнозни резултати, а след 20:00 часа в ефира на Bulgaria ON AIR зрителите ще научат и първите коментари на участниците във вота. В 20:40 часа водещата на „Новините ON AIR” Даниела Владимирова ще представи и резултатите в парламентарните избори.

Проследете целия изборен ден и научете отговорите на въпросите, които вълнуват цяла България - в специалните телевизионни студиа „Избори: пето действие“ от 11:25 часа, от 15:25 и от 18:25 часа в ефира на радио и телевизия Bulgaria ON AIR. Най-важните акценти и първите реакции на народните избраници ще откриете и онлайн на bgonair.bg, както и във Facebook страницата на телевизията, където най-горещите моменти от деня ще бъдат предавани на живо.

Източник: Bulgaria ON AIR, прес съобщение
https://www.bgonair.bg/a/66-press/300471-kak-shte-razpredelim-politicheskite-roli-na-vtori-april-izbori-peto-deystvie-prosledete-po-bulgaria-on-air

Емоциите на **17** души - събрани в изложба

29.03.2023 г.

Разговор на Яна Спиридонова със Златина Тенева

"АААААААААААААААА" е аудио-визуална инсталация, провокирана от порива към свързване и съпреживяване. Изложбата ще се състои на 29 и 30 март 2023 г. в Националния студентски дом. Тя е опит за създаване на пространство за чувстване, чрез преплитане на похватите на документалното кино, електронната музика, играта със светлини и успокояващата сила на човешкия глас. Подробности за проекта пред Радио София разказа авторът и режисьор на аудиовизуалната инсталация Златина Тенева.

"Заедно с колабораторите ми се опитахме да създадем пространство, което да проследява чувствата на тревога, на срам, на страх, на неудобство. Тази инсталация представлява своеобразна пътека през тези чувства от началото, когато се зараждат, когато се завихрят, от пиковата точка в техния интензитет до етапа, в който се успокояваме и се свързваме със себе си", поясни авторката.

Инсталацията е съставена от две пространства, които проследяват преминаването в емоциите. Заглавието, съставено от 17 "А"-та е неизразимата част вътре в нас, когато чувствата са твърде много и силни, и думите не могат да ги обхванат, поясни Тенева.

"Смисълът на това, което правим е, че макар тези чувства да са индивидуални, всъщност ние сме много свързани колективно минавайки през тези неща и много по-лесно минаваме през трудните моменти, когато сме заедно", допълни тя.

Аудио-визуалната инсталация на Златина Тенева стъпва на историите на 17 души, споделили пред екипа как преживяват своите емоции.

Повече подробности можете да чуете в звуковия файл.

Източник: БНР, аудио запис

https://bnr.bg/sofia/post/101800793/emociite-na-17-dushi-sabrani-v-izlojba

Дебютната фотографска изложба на Ирен Петрова предлага възможност да сме повече от наблюдатели на явленията около нас с две практически занятия

28.03. 2023 г.

Човек се чувства нищожен, изправен пред гледката на масивната планина, на плажа по време на отлив или пред безкрая на морето. Едновременно с това той е безценен свидетел и наблюдател на всяко отделно явление. Като малка единица за памет и отражение.

В своята първа самостоятелна фотографска изложба AUTOPILoT Ирен Петрова е точно този безценен наблюдател, който представя пейзажи и портрети от света и у нас, пречупени през различни похвати.

Откриването ѝ е на 7 април в Национален студентски дом и заедно с фотографиите в нея ще бъде представена и фотокнигата Otherwise. В рамките на седмицата на нейното представяне там програмата на изложбата включва и две практически работилници. Едната ще е с участието на Ана Аврамова, по темата за проявяване на черно-бяла фотография, а във втората Яна Абрашева от КО-ОП ще запознае участниците с различни техники за подвързване на книга.

Проектът се осъществява с подкрепата на Национален фонд "Култура".

AUTOPILoT е до 14 април в Национален студентски дом в София.

Откриване: 7 април, 18:30 ч.

Източник: Виж!, статия

https://vijmag.bg/bg/article/nablyudatel-avtopilot

Опознаваме живота на бежанците в проекта „Бягащи от войната“ днес в Национален студентски дом

05.04.2023 г.

Филм за бежанците, живи картини от тяхното ежедневие и дискусия по темата – в мултидисциплинарната продукция на Театър-студио „Персона“ „Бягащи от войната“ от 19 ч днес в Национален студентски дом.

След документалния филм за бягащите от войната ще можем станем съпричастни на живота на бежанците, а след това да зададем своите въпроси в дискусия с водещ Християна Стоименова. Авторският проект „Бягащи от войната“ е на Ованес Торосян, Ася Иванова, Диана Спасова, Юлияна Войкова-Найман, Антоанета Петрова, Илиян Парасков, Христо Симеонов, Галя Тодорова, Христо Хр. Симеонов и Светослав Николов, снима Галя Тодорова.

За тези, които не могат да присъстват на място, е осигурено видеоизлъчване ТУК.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Национален фонд „Култура“, а сред партньорите е „Нов български университет“.

Източник: btvradio.bg, аудио запис

https://btvradio.bg/intervuta/za-grada/opoznavame-zhivota-na-bezhancite-v-proekta-bjagashti-ot-vojnata-dnes-v-nacionalen-studentski-dom.html#

В Македония, Хърватска и Сърбия честват ромския празник, а тук ни забравиха!

04.04.2023 г.

Размисли в навечерието на 8-ми април, Международен ден на ромската общност.

Защо и откога се празнува 8-ми април? Осми април е Международният ден на ромите. Предложен е от Международния ромски съюз (Romani Union). На този ден почитаме паметта на половин милион роми, избити по време на Втората световна война, когато нацистите прилагат системен Холокост и спрямо ромите.

На този ден през 1971 г. започва първият Световен ромски конгрес в Лондон, който приема химна и знамето на ромите. Химнът е популярната и в България песен „Джелем, джелем“. Знамето на организацията е червено колело с 16 спици върху полета в синьо и зелено. Полетата символизират небето и тревата, както и волния чергарски живот на ромите в миналото. Колелото с 16 спици в древна Индия се е наричало „чакра“. То присъства в ромското знаме, за да напомня за индийския произход на ромите и дългия път, който са извървели от Индия до Европа. От тогава го отбелязваме като символ на ромското движение, на това, че ромите от целия свят се обединяват в стремежа си за равноправно вписване в глобализиращия се модерен свят.

Запазването и обновяването на ромската идентичност е важна част от този процес: идентичност, която запазва изконните ромски ценности, но разкъсва патриархалните окови пред модерния ром; идентичност, която включва идентичностите на различните групи и е мост между тях. Защото само гордият със своята идентичност човек може да бъде равноправен.

От 1992 г. е признат и от ООН и Съвета на Европа. Днес всички институции на Европейския съюз признават и дори отбелязват Осми април като Международен ден на ромите.

Отбелязване на празника от страна на институциите

В България международния ден на ромите се отбелязва официално от 1996 година, с ангажиране на институциите и с подобаващо медийно отразяване, защото участват хора от властта. Поднасяне на венци, за жертвите от ромски произход по време на втората световна война, Холокоста; в църквата св. Неделя се провеждаше молебен за жертвите; в солидарност с ромите от други държави имаше инициатива на 8 април да се хвърлят цветя в реката, за да напомним за произхода от Индия и за връзката с майката родина на всички роми по света.

След приемането на България в ЕС, от 2007 година отбелязването ставаше все по-вяло, а отразяването в медиите все по-слабо. Стигна се до там, че за 50 годишният юбилей на празника през 2021 година, нямаше никакво отбелязване нито от институциите нито от медиите в България.

Отбелязване на празника на ромската общност в България, Северна Македония, Сърбия и Хърватска

На фона на пълното затъмнение в България, в съседна Северна Македония, премиерът посрещна ромска делегация, отправи поздрав към ромите по случай празника по националната ТВ. В Сърбия имаше отбелязване на празника в парламента. Хърватска Република покани роми от 15 държави и организира и проведе 3 дневна научна конференция, която бе открита от премиера, присъстваха президента и 15 депутати от хърватския парламент. Имах честта да бъда сред поканените.

Как ромската общност отбелязва празника, въпреки институционалната и медийна изолация?

8-ми април, 2020 г. 11 часа излъчване по ФБ канал – Програма свързана с ромската общност в България – Позабравени събития свързани с честването на международния ден на ромите; Спектакъл, концерт. Подготвено от Тосен Рамар, Валери Леков, Димитър Георгиев и излъчено през ФБ група – Нашата ромска култура.

8 април, 2021 г., 50 годишен юбилей се подготви документален филм „Из непознатите архиви“ от Инициативна група за ромска култура – Димитър Георгиев, сценарист; Д-р Лиляна Ковачева, етнолог; Тосен Рамар, режисьор; Наталия Цекова, актриса; Валери Леков, оператор и Людмила Живкова, режисьор. Излъчен по ФБ каналите.

8-ми април 2022 г. Инициативна група за ромска култура, организира церемония по връчване на награда РОМАНИПЕ. Наградата се връчва на успели представители на ромската общност, за цялостен принос в еманципацията на ромската общност. – Михаил Петров, поет и общественик, посмъртно награден – Румян Русинов, икономист, политолог, стратег на процеса „Десегрегация на образованието“ – Шведското радио романо – Велко Караманли – Представяне на книгата „История на циганите в България и Европа“ на Шакир Пашов Церемонията се проведе в читалище Кирил и Методии.

Благодаря на зам. кмета на община Красна поляна г-н Вушевски за оказаното съдействие за осигуряване на зала и озвучаване. Няколко културни събития се проведоха в Гьоте Институт, София, огромна благодарност на ръководството.

Тази година, за 8-ми април сме организирали поредица културни събития.

24.03.2023 – Представяне на книгата Ромската жена и втората световна война на акад. Христо Кючуков в Студентски дом 25.03.2023 – Премиера на постановката Пораймос в три монолога, режисирана от Наталия Цекова в Студентски дом 07.04.2023 – Церемония по награждаване с РОМАНИПЕ, зала Средец, Министерство на Културата и Представяне на поезията на Ивайло Кантарджийски, зала Средец МК.

За огромно съжаление нашите културни събития се отразяват единствено и само от Маргиналия и БНР – п-ма Хоризонт, за което изказвам сърдечна благодарност!

Държа да отбележа, че Групата няма финансиране, и всички събития се подготвят и реализират със собствени средства и на доброволни начала, подготвяме церемонията по награждаването. Групата възстановява прекъсната традиция, на 14 януари награждава нероми, които са допринесли за еманципацията на ромската общност, а на Международния ден на ромите – награждава роми за цялостен принос в еманципацията на общността и ромската култура.

Идеята ни е тази инициатива, да се разпространи и ромите от останалите градове да продължат традицията. Във всяка ромска махала може да се направи това, което прави нашата група. Събират се представители – активисти и общественици; ромски организации; образователни, трудови и здравни медиатори и се оглеждат за нероми, които са лоялни към ромската общност, които безкористно помагат и подкрепят ромите. Пример за такива хора е Йорданка Тодорова от ромската махала в Кюстендил. Тя работеше в бюрото по труда в квартала, години наред е помагала на много роми. След пенсионирането тя продължава да помага и има много истински приятели. В квартал Изток, град Кюстендил всички познават Стефан Лазаров, от младеж помага на хората безкористно. Инициира кампании за помощ на бедни хора, било за лечение, било за погребение.

Такива награди помагат на младежите, да се ориентират и да подредят моралните си ценности. Не да приемат за герои – лихвари, сутеньори, дилъри на дрога, купувачи на гласове за избори и т.н. Освен, че откриват своите положителни модели за подражание, това помага на младежите да имат ясна идентичност. Разбира се, винаги ще се намерят някои, които ще са недоволни от техния избор – защо този получава награда, а не аз…Когато си изработите ясни критерии за подбор на наградените и сте принципни няма страшно. По-добре да правите нещо, отколкото нищо. Само направеното остава и се помни. Имаше такива недоволни за подбора на представените в книгата „Ромът знае пътя“, имаше недоволни за книгата „Шакир Пашов – апостолът на ромите в България“…но керванът си върви…Хубавото е, че недоволните са малко, а тези които подкрепят идеята и оценяват и истински се радват са много, за което сърдечно им благодаря!

За периода 2020 – 2023 г. Групата организира 8 културни събития както следва: 1. 14.01.2020 – награждава Джок Пол Фриман за човешки права 2. 14.01.2021 – представя етнографско проучване „Фамилия Ковачеви от гр. Кюстендил“. 3. 08.04.2021 – по случай 50 юбилей от 1-я световен конгрес на ромите, подготвя и представя документален филм –„Из непознатите архиви“. 4.12.01.2022 – награждава с РОМАНИПЕ – проф. Елена Марушиаковава и проф. Веселин Попов 5.08.04.2022 – награждава с РОМАНИПЕ – Михаил Петров, Румян Русинов, Шведското радио романо, Вели Караманли и представяне на книгата „История на циганите в България и Европа“ на Шакир Пашов 6.19.07.2022 – по случай 60 юбилей награждава с РОМАНИПЕ – Акад. Христо Кючуков 7.13.01.2023 – награждава с РОМАНИПЕ – Проф. Ивайло Търнев 8.07.04.2023 – награждава с РОМАНИПЕ – Кой?

Елате и ще видите. Призовавам журналистите от други електронни и печатни медии, да дойдат на културни събития организирани от ромската общност, няма страшно, не боли… Честит празник на всички роми! Upre roma! Bahtasa, Devlesa!

*Д-р Лиляна Ковачева е етнолог и представител на ромската общност

Източник: Marginalia, статия

https://www.marginalia.bg/zashto-v-makedoniya-harvatska-i-sarbiya-chestvat-romskiya-praznik-a-tuk-ni-zabraviha/

„Астория“ – млади театрали представят пиеса на Юра Зойфер

17.04.2023 г.

Християна Димитрова

Следващите гости са от младото поколение в българския театър. Те са талантливи, красиви и амбициозни. И двамата завършват НАТФИЗ, а уменията им не остават незабелязани. Валерия Минева и Илияз Иляз гостуват в студиото на Euronews Bulgaria.

„Аз бях доста свито дете и моята майка търсеше начин да ме разчупи. И понеже от малка казвам, че искам да бъда актриса, тя поощри това мое желание. На мен много ми хареса, защото първоначално съм завършила актьорско майсторство и това много ме запали, че можех наистина да бъда друг човек и да покажа това самочувствие, което в живота не успявах да изкарам на преден план“, сподели Валерия Минева.

Сега предстои да се дипломирам като режисьор, което е коренно различно, защото отговорността е много по-голяма. И е много интересно да виждаш резултатите, които чрез актьорите постигаме заедно.

Валерия Минева, режисьор

„Аз първо бях в школата в Шумен, след това реших да кандидатствам в НАТФИЗ и в последния момент реших да напиша първо желание „Куклен театър“. Изобщо не съжалявам, защото имам много повече средства и начини да изразявам себе си чрез куклення театър. Но не отказвам и драматичния“, разказа за себе си Илияз Иляз.

По-често ми се налага да играя двойни роли. Даже това, за което бях номиниран за „Сивина“, беше: отпред маската ми е на лисица, отзад на котка – обръщам се и говоря сам със себе си. В един момент забравяш, че трябва да координираш неща, а просто го правиш. От само себе си става.

Илияз Иляз, актьор

„Глупаци“ е моят дипломен спектакъл, моето отроче. И със сигурност има своите кусури, но се радвам, че журито видя потенциала в него и цялата отдаденост, която екипът е вложил. Постановката ще гостува на 23-и април на сцената на НАТФИЗ, така че зрителите могат да я гледат“, каза Минева.

„Последните дни на април ще бъдат много вълнуващи, защото „Астория“ започна като моя учебна работа в НАТФИЗ, с екипа, който се запази досега. И след това написахме проект към Национален фонд „Култура“, които подкрепиха нашата идея. И сега ще поставим цялата пиеса, която не е поставяна в България до момента“, разказа тя за премиерата на „Астория“, която ще се състои на 26-и април, в залата на Студентския дом в София.

Юра Зойфер е доста непознат за българската публика автор, но пиесите, които пише, са много провокативни и много актуални. Той има много остър хумор – успява хем да те разсмее, хем да те замисли.

Валерия Минева, режисьор

„Аз много се радвам, че имам възможността да играя извън театъра – да участвам и в частни представления като „Астория“. Когато не спираме да играем, имаме повече време да бъркаме, да грешим и да осъзнаваме какво се случва“, смята Иляз.

Източник: Euronews, видео запис

https://euronewsbulgaria.com/news/12841/astoriya--mladi-teatrali-predstavyat-piesa-na-yura-zoyfer

Предстоящи събития в страната за **24** април

23.04.2023 г.

Предстоящи събития в страната в първия ден от новата седмица - 24 април, подготвени от "Фокус":
***

София.

От 10.00 часа в София Тех Парк, сграда Инкубатор, зала "The Venue“, президентът Румен Радев ще участва в официалната церемония по подписването на декларация, с която България ще се присъедини към Европейския алианс за батерии.
***

От 10.00 часа в София Тех Парк министър Пулев ще участва в церемонията по присъединяване на България към Европейския алианс за батерии.
***

От 10.00 часа в Националния студентски дом евродепутатът Андрей Ковачев ще открие международен младежки тренинг курс на тема “Пазители на европейската демокрация".
***

От 11:00 часа, в сградата на Министерството на околната среда и водите, зала "Европа", на бул. "Княгиня Мария Луиза“ №22, ще се проведе пресконференция на министъра на околната среда и водите Росица Карамфилова. На събитието ще бъде предоставена информация за мярката "За по-чист въздух!“ от Програма "Околна среда“ 2021-2027 г.
***

От 12.00 часа в зала 1 на Столичната община ще се проведе пресконференция, на която председателят на Столичния общински съвет Георги Георгиев ще представи проект за изграждане на многофункционална спортна зала в район Слатина.
***

От 13.00 часа в Гранитната зала на Министерския съвет ще се проведе пресконференция, в рамките на която ще бъде представен първият анализ на Съвета за икономически анализи.
***

От 18:00 часа в централата на ПП АБВ КУЛТУРЕН САЛОН АБВ ще представи книгата на Петър Волгин "Политически некоректно“.

Източник: ИА Фокус, статия
https://www.focus-news.net/novini/Bylgaria/Predstoyashti-subitiya-v-stranata-za-24-april-Fokus--1649978

Евродепутатът от ГЕРБ/ЕНП Андрей Ковачев: Основна тема в ЕС е социалната и физическа сигурност на гражданите!

24.04.2023 г.

Основна тема в ЕС е социалната и физическа сигурност на гражданите! Това каза българският евродепутат от ГЕРБ/ЕНП и председател на българската делегация на ЕНП в ЕП д-р Андрей Ковачев на откриващо събитие на международен младежки тренинг курс на тема "Пазители на европейската демокрация" в Националния студентски дом

Тренингът е организиран от Националната студентска конфедерация по програма "Еразъм+" на ЕС от 23 април до 1 май 2023 г., с подкрепата на Националния студентски дом, Съюза на европейските федералисти и Европейското движение в България.

Под социална, Ковачев посочи икономическите и финансовите изражения, а от гледна точна на физическа сигурност отбеляза сигурността на границите.

Сред темите, които стоят на дневен ред в ЕС Ковачев очерта още – надпреварата с Китай, как да бъдем по-конкурентоспособни в Европа, как да имаме повече инвестиции, да имаме качествена работна ръка във всяка сфера.

Източник: ГЕРБ/ЕНП – България, статия
https://gerb-epp.info/%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0-%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0-%D0%B2-%D0%B5%D1%81-%D0%B5-%D1%81%D0%BE%D1%86%D0%B8%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B8-%D1%84%D0%B8%D0%B7%D0%B8%D1%87%D0%B5

Премиера на пиесата „Астория“ от Юра Зойфер в Студентския дом

26.04.2023 г.

Днес е премиерата на постановката “Астория” по Юра Зойфер. Представлението започва от 19 часа в Националния студентски дом в София.
Вижте повече във видеото.

Източник: БНТ, Предаване: Култура.БГ, видео запис
https://bnt.bg/news/premiera-na-piesata-astoriya-ot-yura-zoifer-v-studentskiya-dom-v343345-317379news.html

Изложба-преживяване „Изкуство с увреждания“

26.04.2023 г.

От 10 до 18 май в Националния студентски дом в София ще бъде показана изложбата „Изкуство с увреждания“. Както подсказва и името, проектът е посветен на хората с увреждания, променили света с постиженията си и включва портрети на 11 изявени личности от различни сфери, Brain games пространства и кът за свирене на Музико – музикален инструмент за деца с приоритет за деца със специални потребности, създаден от авторката на изложбата.

За ролята на вдъхновители тя избира писателката Хелън Келър, композитора Бетовен, художниците Фрида Кало, Яйой Кусама и Ван Гог, създателя на азбуката за незрящи Луи Брайл, музикантите Рей Чарлз и Стиви Уондър, астрофизика Стивън Хокинг, атлетите Бетани Хамилтън и Ерик Вайхенмайер. Всеки един от тях е представен чрез неонова светлина и брайлово писмо, за да могат и зрящи, и незрящи заедно да се потопят пълноценно в експозицията. Изборът на стъклен неон не е случаен. Той става символ на свободата и новия живот в редица градове след разрушенията от войните преди век. Жителите им се опитват да възстановяват неоновите реклами, за да почувстват отново нормалността в живота си. Уникалността на този газ, по-лек от въздуха, който може да бъде затворен в стъклена тръба и да приема различни форми, препраща към значението на портретите в изложбата. Прозрачните кутии с брайлово писмо, през които прозират илюстрациите, са символ на възможността хората да съществуват заедно в една и съща среда, макар и по различен начин.

„Целта на изложбата е да сподели с хората с увреждания добрия пример от цял свят. Те често се чувстват невидими и имат нужда от насърчаване, за да повярват във възможностите си. Проектът е визуален реверанс към всички онези, наречени различни, за усилията, които полагат и за това, че ни показват колко много можем да развием съзнанието си.“, споделя авторът ѝ - Полина Герасимова.

Интерактивните зали “Brain games”, от своя страна, дават възможност за четене чрез допир и разпознаване на музика чрез вибрация. С помощта на визуално сетивно възприятие всеки посетител може сам да предизвика съзнанието си, създавайки нова представа за сетиво, което не е било стимулирано по този начин досега. Това е и методът, чрез който хората с увреждания опознават света. За всички останали изложбата би била една експериментална синестезия - състояние, при което сетивата се свързват едни с други.В последната стая публиката има на разположение Музико - музикален инструмент, създаден от авторката на изложбата за деца, с приоритет за деца с увреждания.

„Проблемите на хората със специални потребности са невидими за обществото или още по-лошо - само проблемите им са видими. Инстинктът ни за самосъхранение не ни позволява да влезем в обувките на неприятната среда и често разбираме даден проблем само ако го преживеем. Затова, макар и символично и безкрайно недостатъчно, 5 секунди тъмнина в малко изложбено пространство може да се окажат точката на пречупване на нечие съзнание.“, добавя авторката на проекта.

Изложбата е изцяло адаптирана на брайл и достъпна за хора със затруднено придвижване. Входът е безплатен, а Студентският дом на пл. „Народно събрание“ 10 ще очаква посетители всеки ден между 10 и 18 май от 2 на обяд до 9 вечерта. Откриването на изложбата ще се състои на 10 май (сряда) от 19 ч., когато пространството по изключение ще работи до 22 ч.

За създаването на звуковата среда на проекта помага Иван Велков от групата P.I.F. Изложбата се реализира с помощта на организацията от незрящи „БГ Асист“, която се заема с превода на брайлово писмо и изработва плексигласовото покритие, позволяващо на хората, които не виждат изображенията да разглеждат пълноценно.

„Изкуство с увреждания“ е инициатива, първоначално финансирана по програмата „Творческа Европа“ след спечелване на конкурса AAA. Accessible Art for All и през 2022 г. взема голямата награда на “АртАкция” за изкуство с кауза. Настоящото издание се случва с подкрепата на Министерство на културата.

Източник: АртАкция, статия
https://atrakcia.bg/article/2-reaktsiya/3046

Място за изчезващи (Безнадеждно)

25.04.2023 г.

09 май 23г. - 17 май 23г.

Хореографът Серджу Матис представя свое представление „Място за изчезващи (Безнадеждно)“ за първи път в София.

Представлението на Серджу Матис открива 16-ото издание на „Антистатик“ в София. Хореографът, който гостува с подкрепата на Гьоте-институт България, представя и работното си ателие „Видимото мислещо тяло (BMT)“.

МЯСТО ЗА ИЗЧЕЗВАЩИ (БЕЗНАДЕЖДНО)

Откриване: 9 май, вторник, 19:30 ч. РЦСИ „Топлоцентрала” (ул. Емил Берсински 5)

Гьоте-институт България Ви кани на вълнуващия пърформанс на румънския хореограф Серджу Матис "Extinction Room (Hopeless)". На 9-и май от 19:30 часа представлението, което гостува за първи път в София, открива 16-ото издание на международния фестивал за съвременен танц и пърформанс „Антистатик“ в Топлоцентрала.

Серджу Матис (Румъния/Германия) ще ни въвлече в преживяване, в което автентичните записи на застрашени и изчезващи птици, събирани в продължение на няколко десетилетия от библиотеката „Маколи“ към Лабораторията по орнитология в Корнел и Фондация “Xeno-canto” (Холандия), се преплитат с научни и митични истории и вълнуващ танц, за да покажат в нова светлина срещата между човека и природата.

В „Място за изчезващи (Безнадеждно)“ мечтателно отекват птичи песни, зов и скръб на изчезнали и застрашени видове птици, чиито истории разказват трима изпълнители. Подредени и композирани от AGF, позната ни още като Антие Грайе, тези звуци се превръщат в своеобразни, нематериални артефакти. Така те се смесват с истории - научни и митични - и с експресивен танц под хореографията на Серджу Матис.

Представлението пътува из цяла Европа и участва в театралния фестивал “Piatra Neamț”, „Europalia“ (в Бозар, Брюксел), “Tanznacht Berlin” (на “Uferstudios”), фестивала “Artdanthé”, “ImPulsTanz” във Виена, “DansFabrik” (Брест), фестивала “Bazaar” (Прага), „Latitudes Contemporaines“ и др.

Ден след премиерата на пърформанса Матис, който е базиран в Берлин от 2008 г., ще представи своето ателие "Видимото мислещо тяло (BMT)". То е част от образователната платформа на „Антистатик“ – „Без дистанция“, в която е подходяща за всички почитатели на съвременните изкуства, движението, практикуването и писането за танц.

Останалите лектори и кратката програма:

Видимото мислещо тяло (BMT). Работно ателие със Серджу Матис.

» 10 и 11 май, от 11.00 до 14.00 ч.,

» Локация: Национален студентски дом, зала 304

Нищо лично. Работно ателие с Антон Овчинников.

» 13, 14 и 15 май, от 11.00 до 14.00 ч.,

» Локация: Гьоте-институт България

Задвижван. Работно ателие със Зимон Майер.

» 16 и 17 май, от 11.00 до 17.00 ч.,

» Локация: Гьоте-институт България

Очаква ни и Лаборатория по танцова критика по програмата на фестивала, водена от Ангелина Георгиева.

Предварителното записване за ателиетата е възможно до 30 април 2023 г. Образователна платформа „Без дистанция” 2023 е част от проекта „Life Long Burning – Future Lost and Found (LLB 3) и се осъществява с финансовата подкрепа на Програма „Творческа Европа” на Европейския съюз, Програма „Култура” на Столична община, Национален фонд „Култура” по „Програма за възстановяване и развитие на частни културни организации”, в партньорство с Гьоте-институт България.

Източник: isofia.bg, статия

https://www.isofia.bg/%D1%81%D1%8A%D0%B1%D0%B8%D1%82%D0%B8%D1%8F/2522.htm

ТЕАТЪР: Пораймос в три истории - Елвира Сашова

27.04.2023 г.

„Разказвах за моето минало в името на вашето бъдеще. Да не забравите.“

25-ти март. 19:00 часа. Национален студентски дом, София. Едва успях да намеря две свободни места за мен и сестра ми, когато премиерата на постановката започна. Постановка за три ромски жени – Нонча, Чея и Хайрия и техните животи, развили се през Втората световна война. Заглавието на този спектатъл е „Пораймос в три истории“. Пораймос – ромският холокост.

Това са истории за страх, болка, раздяла, смъртна опасност, но най-вече смелост и човечност. Актьорското майсторство, текстът, звуците, всичко това ни върна в миналото. Очите ми попиваха история след история, дочувах смях и плач, усещах натежалата обстановка. Сякаш цялата публика съпреживяваше тези истории. Разказите написани от Мария Касимова-Моасе оживяха чрез актьорите Наталия Цекова, Благица Стоименова и Ангелина Славова и чрез музиката на Добромир Кисьов. Тези сладко-горчиви истории, базирани на проучванията на академик Христо Кючуков, оставиха следа в мен. Като част от ромската общност, трябва да призная, че изпитах гордост, виждайки как тези героини докоснаха сърцата на хората. Те ставаха безсмъртни в тяхното съзнание. Както Чея казва, в нейна история: „Разказвах за моето минало в името на вашето бъдеще. Да не забравите.“

Надявам се тази постановка да докосне още хора. Да се слуша, разказва. Чрез нея да се почетат още много неразказани истории, хора. Да се види общност, която е представена по един красив и трогателен начин във време, където бива стръв за негативно хорско внимание. Да се почита и помни.

Елвира Сашова е студентка по ,,Журналистика и масови комуникации”, трети курс в Американския университет в България.

Следващата постановка на “Пораймос в три истории” може да гледате на 3 май от 19:30ч в Нов театър НДК, в София, а с билети можете да се сдобиете от Билетен Център НДК, мрежите на Евентим и Грабо.

Източник: Bibliofem, статия

https://bibliofem.wordpress.com/2023/04/27/porajmos-theater-review/

Н.Пр. Ирене Мария Планк запознава българските студенти с германската визия за Европа

26.04.2023 г.

Германският посланик ще дискутира бъдещето на Европа с участниците в международния младежки тренинг курс "Пазители на европейската демокрация", информират от Националната студентска конфедерация.

Германският посланик Н. Пр. Ирене Мария Планк ще представи германската визия за бъдещето на Европа пред участниците в тренинг курса на 27 април от 14:00 часа в Националния студентски дом.Тренингът, който беше открит от евродепутата Андрей Ковачев, се организира от Националната студентска конфедерация по програма "Еразъм+" на ЕС от 23-ти април до 1-ви май 2023 г. с подкрепата на Съюза на европейските федералисти и Европейското движение в България.

Проектът има за цел да промотира европейските демократични ценности и приближаването на ЕС до младите хора в съответствие с Европейските младежки цели. Участниците ще повишат осведомеността си за резултатите от Конференцията за бъдещето на Европа, ще подобрят уменията си за европейска комуникация и ще изградят капацитет за провеждане на информационни събития с цел да окажат натиск върху правителствата на страните-членки за реформиране на ЕС съгласно препоръките на Конференцията за бъдещето на Европа.Идеите и знанията, получени по време на семинара ще бъдат използвани от всеки един участник на местно равнище и така ще се постигне мултипликационен ефект.

Политици, служители на европейските институции, дипломати и младежки работници помагат на младите хора да изградят умения за европейска комуникация, да повишат своята компетентност за промотиране на ценностите на ЕС и Европейските младежки цели и за провеждане на лобистки и застъпнически кампании за популяризиране и валидиране на заключенията на Конференцията за бъдещето на Европа, се казва в прессъобщението.

Източник: ИА Фокус, статия
https://www.focus-news.net/novini/Bylgaria/NPr-Irene-Mariya-Plank-zapoznava-bulgarskite-studenti-s-germanskata-viziya-za-Evropa-1654853

Валерия Минева представя премиерно “Астория” по Юра Зойфер

26.04.2023 г.

Интервю на Лора Търколева с Валерия Минева

Режисьорът Валерия Минева днес представя премиерно постановката “Астория” по Юра Зойфер. Представлението започва от 19 часа в Националния студентски дом в София.

"Историята на Астория се оплита по доста интересен начин. Юра Зойфер осмива и окарикатурява политиката и елита. Той пише произведението си през 1936 година, но текстът звучи актуално и днес".

Валерия Минева разказа действителната история, която е вдъхновила създаването на текста.

"В известни вестници в Лондон излиза информация за новооткритото посолство на държавата Астория. Обявява се дори прием. Това е шега на кръг от дипломати, но година и половина хората вярват, че има такава държава. Зойфер се вдъхновява от тази случка".

Историята е актуална и днес, когато ежедневно сме заливани с фалшиви новини, посочи Минева.

"Заблуждаваме се защото имаме стремежи и копнежи към някакви идеали".

Зойфер пише една комедия, която граничи със стила на Чаплин, обясни тя.

"Текстът му е смел и нетипичен за времето си".

Валерия Минева напомни, че във всяка една епоха е необходимо хората да имат по-критично мислене.

Представлението ще бъде представено и в Габрово на 28 април. На 29.04 пък актьорите ще бъдат в Русенския театър.

Цялото интервю на Лора Търколева с Валерия Минева може да чуете в звуковия файл.

Източник: БНР, Програма Хоризонт, аудио запис

https://bnr.bg/horizont/post/101814922

Популярни хора с увреждания вдъхновяват изложбата „Изкуство с увреждания“

27.04.2023 г.

Популярни хора с увреждания вдъхновяват изложбата „Изкуство с увреждания“

Проектът е посветен на хората с увреждания, променили света с постиженията си и включва портрети на 11 изявени личности от различни сфери

От 10 до 18 май в Националния студентски дом в София ще бъде показана изложбата „Изкуство с увреждания“. Както подсказва и името, проектът е посветен на хората с увреждания, променили света с постиженията си и включва портрети на 11 изявени личности от различни сфери, Brain games пространства и кът за свирене на Музико – музикален инструмент за деца с приоритет за деца със специални потребности, създаден от авторката на изложбата.

За ролята на вдъхновители тя избира писателката Хелън Келър, композитора Бетовен, художниците Фрида Кало, Яйой Кусама и Ван Гог, създателя на азбуката за незрящи Луи Брайл, музикантите Рей Чарлз и Стиви Уондър, астрофизика Стивън Хокинг, атлетите Бетани Хамилтън и Ерик Вайхенмайер. Всеки един от тях е представен чрез неонова светлина и брайлово писмо, за да могат и зрящи, и незрящи заедно да се потопят пълноценно в експозицията. Изборът на стъклен неон не е случаен. Той става символ на свободата и новия живот в редица градове след разрушенията от войните преди век. Жителите им се опитват да възстановяват неоновите реклами, за да почувстват отново нормалността в живота си. Уникалността на този газ, по-лек от въздуха, който може да бъде затворен в стъклена тръба и да приема различни форми, препраща към значението на портретите в изложбата. Прозрачните кутии с брайлово писмо, през които прозират илюстрациите, са символ на възможността хората да съществуват заедно в една и съща среда, макар и по различен начин.

„Целта на изложбата е да сподели с хората с увреждания добрия пример от цял свят. Те често се чувстват невидими и имат нужда от насърчаване, за да повярват във възможностите си. Проектът е визуален реверанс към всички онези, наречени различни, за усилията, които полагат и за това, че ни показват колко много можем да развием съзнанието си.“, споделя авторката ѝ – Полина Герасимова.

Интерактивните зали Brain games, от своя страна, дават възможност за четене чрез допир и разпознаване на музика чрез вибрация. С помощта на визуално сетивно възприятие всеки посетител може сам да предизвика съзнанието си, създавайки нова представа за сетиво, което не е било стимулирано по този начин досега. Това е и методът, чрез който хората с увреждания опознават света. За всички останали изложбата би била една експериментална синестезия – състояние, при което сетивата се свързват едни с други.

В последната стая публиката има на разположение Музико – музикален инструмент, създаден от авторката на изложбата за деца, с приоритет за деца с увреждания.

„Проблемите на хората със специални потребности са невидими за обществото или още по-лошо – само проблемите им са видими. Инстинктът ни за самосъхранение не ни позволява да влезем в обувките на неприятната среда и често разбираме даден проблем само ако го преживеем. Затова, макар и символично и безкрайно недостатъчно, 5 секунди тъмнина в малко изложбено пространство може да се окажат точката на пречупване на нечие съзнание.“, добавя авторката на проекта.

Изложбата е изцяло адаптирана на брайл и достъпна за хора със затруднено придвижване. Входът е безплатен, а Студентският дом на пл. „Народно събрание“ 10 ще очаква посетители всеки ден между 10 и 18 май от 2 на обяд до 9 вечерта. Откриването на изложбата ще се състои на 10 май (сряда) от 19 ч., когато пространството по изключение ще работи до 22 ч.

За създаването на звуковата среда на проекта помага Иван Велков от групата P.I.F. Изложбата се реализира с помощта на организацията от незрящи „БГ Асист“, която се заема с превода на брайлово писмо и изработва плексигласовото покритие, позволяващо на хората, които не виждат изображенията да разглеждат пълноценно.

„Изкуство с увреждания“ е инициатива, първоначално финансирана по програмата „Творческа Европа“ след спечелване на конкурса AAA. Accessible Art for All и през 2022 г. взема голямата награда на „АртАкция“ за изкуство с кауза. Настоящото издание се случва с подкрепата на Министерство на културата.

Полина Герасимова е визуален артист и основател на „Полиформа“ – студио за визуални и интерактивни експерименти в областта на дигиталните изкуства и по-специално 3D мапинга. Наред с работата си в театъра и операта създава собствени аудио-визуални танцови пърформанси и интерактивни проекти. Последният ѝ проект, както тя самата казва, е всичко и нищо общо с това, което прави. Създава музикален инструмент с приоритет за деца с увреждания, наречен Музико. Любимо от всичко, с което се занимава, е Vj-стването на концерти и музикални пърформанси. След срещите си с хора с увреждания по артфестивали и инициативи Полина осъзнава, че иска да посвети част от времето си на създаване на проекти, достъпни за тях и същевременно запознаващи останалата аудитория със състоянието, постиженията и проблемите на тази немалка част от обществото.

Източник: Аз жената, статия
https://m.az-jenata.bg/a/8-svobodno-vreme/62985-populiarni-hora-s-uvrezhdaniia-vdahnoviavat-izlozhbata-izkustvo-s-uvrezhdaniia/

Огледалното измерение - мултимедийна инсталация | Програмата

01.05.2023 г.

В първата седмица на май (от 4-ти до 7-ми) се потапяме в необичайно преживяване в Националния студентски дом. Огледален купол е иновативен проект, обединяващ огледална инсталация, мапинг прожекция с пърформанси и музика на живо.

Арт инсталацията представлява огледална стая тип планетариум с повърхност, която пречупва и фрагментира образа на човека в нея, създавайки множество отражения и вкарвайки посетителя в измерение, което наподобява това на калейдоскоп. Когато прекрачим прага на инсталацията, попадаме под сиянен купол, върху който се прожектират мапинг визуализации. Прожекторите създават впечатлението, че куполът танцува – зрелище, което не бихме могли да си представим, без да го преживеем сами.

Програмата е разделена на две части. Първата е индивидуално преживяване, в което човек поема на интергалактическо пътешествие в космически кораб през мистериозния свят на огледалата, разкриващ потенциала на въображението. Пътуването е допълнено от танцовия пърформанс MirroMorphosis, който разглежда зараждането на мултивселената. В него се разгръща фантастичният свят през проявяващи се образи в безкраен процес на пресъздаване и промяна – метаморфоза.

А за тези, които нямат възможността да присъстват на пърформанса лично, има и последен вариант. На 9-10 май в KEBA може да се телепортираме в Огледалното измерение и да гледаме танцовия пърформанс с помощта на VR видеоклип, заснет в Огледален Купол.

Източник: Programata.bg, статия
https://programata.bg/izlozhbi/izlozhba/ogledalnoto-izmerenie-multimediyna-instalatsia/

"Изкуство с увреждания" - изложба-преживяване

02.05.2023 г.

От 10 до 18 май в Националния студентски дом в София ще бъде показана изложбата "Изкуство с увреждания". Както подсказва и името, проектът е посветен на хората с увреждания, променили света с постиженията си и включва портрети на 11 изявени личности от различни сфери, Brain games пространства и кът за свирене на Музико – музикален инструмент за деца с приоритет за деца със специални потребности, създаден от авторката на изложбата.

За ролята на вдъхновители тя избира писателката Хелън Келър, композитора Бетовен, художниците Фрида Кало, Яйой Кусама и Ван Гог, създателя на азбуката за незрящи Луи Брайл, музикантите Рей Чарлз и Стиви Уондър, астрофизика Стивън Хокинг, атлетите Бетани Хамилтън и Ерик Вайхенмайер. Всеки един от тях е представен чрез неонова светлина и брайлово писмо, за да могат и зрящи, и незрящи заедно да се потопят пълноценно в експозицията. Изборът на стъклен неон не е случаен. Той става символ на свободата и новия живот в редица градове след разрушенията от войните преди век. Жителите им се опитват да възстановяват неоновите реклами, за да почувстват отново нормалността в живота си. Уникалността на този газ, по-лек от въздуха, който може да бъде затворен в стъклена тръба и да приема различни форми, препраща към значението на портретите в изложбата. Прозрачните кутии с брайлово писмо, през които прозират илюстрациите, са символ на възможността хората да съществуват заедно в една и съща среда, макар и по различен начин.

"Целта на изложбата е да сподели с хората с увреждания добрия пример от цял свят. Те често се чувстват невидими и имат нужда от насърчаване, за да повярват във възможностите си. Проектът е визуален реверанс към всички онези, наречени различни, за усилията, които полагат и за това, че ни показват колко много можем да развием съзнанието си", споделя авторът ѝ - Полина Герасимова.

Интерактивните зали "Brain games", от своя страна, дават възможност за четене чрез допир и разпознаване на музика чрез вибрация. С помощта на визуално сетивно възприятие всеки посетител може сам да предизвика съзнанието си, създавайки нова представа за сетиво, което не е било стимулирано по този начин досега. Това е и методът, чрез който хората с увреждания опознават света. За всички останали изложбата би била една експериментална синестезия - състояние, при което сетивата се свързват едни с други.

В последната стая публиката има на разположение Музико - музикален инструмент, създаден от авторката на изложбата за деца, с приоритет за деца с увреждания.

"Проблемите на хората със специални потребности са невидими за обществото или още по-лошо - само проблемите им са видими. Инстинктът ни за самосъхранение не ни позволява да влезем в обувките на неприятната среда и често разбираме даден проблем само ако го преживеем. Затова, макар и символично и безкрайно недостатъчно, 5 секунди тъмнина в малко изложбено пространство може да се окажат точката на пречупване на нечие съзнание", добавя авторката на проекта.

Изложбата е изцяло адаптирана на брайл и достъпна за хора със затруднено придвижване. Входът е безплатен, а Студентският дом на пл. "Народно събрание" 10 ще очаква посетители всеки ден между 10 и 18 май от 2 на обяд до 9 вечерта. Откриването на изложбата ще се състои на 10 май (сряда) от 19 ч., когато пространството по изключение ще работи до 22 ч.

Източник: Iwoman.bg, статия
https://www.iwoman.bg/lubopitna/curious/izkustvo-s-uvrejdanija-izlojba-prejivjavane-1960657.html

Хореографът Серджу Матис представя своя пърформанс „Място за изчезващи (Безнадеждно)“ за първи път в София

28.04.2023 г.

Пърформансът на Серджу Матис открива 16-ото издание на „Антистатик“ в София. Хореографът, който гостува с подкрепата на Гьоте-институт България, представя и работното си ателие „Видимото мислещо тяло (ВМТ)“.

Откриване: 9 май, вторник, 19:30 ч. РЦСИ „Топлоцентрала”

Гьоте-институт България Ви кани на вълнуващия пърформанс на румънския хореограф Серджу Матис "Extinction Room (Hopeless)". На 9-и май от 19:30 часа представлението, което гостува за първи път в София, открива 16-ото издание на международния фестивал за съвременен танц и пърформанс „Антистатик“ в Топлоцентрала.

Серджу Матис (Румъния/Германия) ще ни въвлече в преживяване, в което автентичните записи на застрашени и изчезващи птици, събирани в продължение на няколко десетилетия от библиотеката „Маколи“ към Лабораторията по орнитология в Корнел и Фондация “Xeno-canto” (Холандия), се преплитат с научни и митични истории и вълнуващ танц, за да покажат в нова светлина срещата между човека и природата.

В „Място за изчезващи (Безнадеждно)“ мечтателно отекват птичи песни, зов и скръб на изчезнали и застрашени видове птици, чиито истории разказват трима изпълнители. Подредени и композирани от AGF, позната ни още като Антие Грайе, тези звуци се превръщат в своеобразни, нематериални артефакти. Така те се смесват с истории - научни и митични - и с експресивен танц под хореографията на Серджу Матис.

Представлението пътува из цяла Европа и участва в театралния фестивал “Piatra Neamț”, „Europalia“ (в Бозар, Брюксел), “Tanznacht Berlin” (на “Uferstudios”), фестивала “Artdanthé”, “ImPulsTanz” във Виена, “DansFabrik” (Брест), фестивала “Bazaar” (Прага), „Latitudes Contemporaines“ и др.

Ден след премиерата на пърформанса Матис, който е базиран в Берлин от 2008 г., ще представи своето ателие "Видимото мислещо тяло (ВМТ)". То е част от образователната платформа на „Антистатик“ – „Без дистанция“, в която е подходяща за всички почитатели на съвременните изкуства, движението, практикуването и писането за танц.

Видимото мислещо тяло (ВМТ). Работно ателие със Серджу Матис.

» 10 и 11 май, от 11.00 до 14.00 ч.,

» Локация: Национален студентски дом, зала 304

Нищо лично. Работно ателие с Антон Овчинников.

» 13, 14 и 15 май, от 11.00 до 14.00 ч.,

» Локация: Гьоте-институт България

Задвижван. Работно ателие със Зимон Майер.

» 16 и 17 май, от 11.00 до 17.00 ч.,

» Локация: Гьоте-институт България

Очаква ни и Лаборатория по танцова критика по програмата на фестивала, водена от Ангелина Георгиева.

Предварителното записване за ателиетата е възможно до 30 април 2023 г.

Източник: highviewart.com, статия

https://www.highviewart.com/izkustvo/horeografat-serdzhu-matis-predstavya-svoya-parformans-myasto-za-izchezvashti-beznadezhdno-za-parvi-pat-v-sofiya.html

Президентът на Алумни клуба и Студентски съвет при УНСС са носители на наградата „Стилиян Чилингиров“ за 2022 година

03.05.2023 г.

Едни от петимата носители на институционална награда „Стилиян Чилингиров“ за 2022 г., за принос в развитието на Националния студентски дом, са Студентски съвет при УНСС и нейният председател за периода, а сега президент на Алумни клуба към Студентския съвет – г-н Ангел Стойков. Отличието е връчено по повод на направеното в края на 2021 г. дарение за създаване на Споделено учебно пространство – „Свободен университет“ в сградата на НСД, и по повод на последвалата го инициатива за разпространение на изданието „Домът и Университетът. Споделени истории от Царство България“ в академичната библиотечна мрежа в страната.

„Изключителна чест и удоволствие е за мен да бъда отличен с тази награда. Щастлив съм, че Студентския съвет имаше възможност да бъде съпричастен с инициативата на г-н Даскалов и Националният студентски дом. Дано това споделено пространство, което те успяха да реализират бъде в полза на студентската общност и дано с нашите действия дадем добър пример за останалите.“ коментира Ангел Стойков.

Отличието „Стилиян Чилингиров“ се връчва от 2018-а година насам, по инициатива на директора на Националния студентски дом (НСД) – д-р Христиан Даскалов, на личности и организации, подкрепили НСД. То символизира признание и благодарност за добрите партньорски взаимоотношения, които НСД развива с представителите на широкото гражданство, на академичната, културна, на медийната и бизнес общности в страната.

Източник: Sc.unwe.bg, статия
https://sc.unwe.bg/?p=19259

Постиженията на популярни хора с увреждания вдъхновяват изложба

28.04.2023 г.

От 10 до 18 май в Националния студентски дом в София ще бъде показана изложбата „Изкуство с увреждания“. Както подсказва и името, проектът е посветен на хората с увреждания, променили света с постиженията си и включва портрети на 11 изявени личности от различни сфери, Brain games пространства и кът за свирене на Музико – музикален инструмент за деца с приоритет за деца със специални потребности, създаден от авторката на изложбата.

За ролята на вдъхновители тя избира писателката Хелън Келър, композитора Бетовен, художниците Фрида Кало, Яйой Кусама и Ван Гог, създателя на азбуката за незрящи Луи Брайл, музикантите Рей Чарлз и Стиви Уондър, астрофизика Стивън Хокинг, атлетите Бетани Хамилтън и Ерик Вайхенмайер. Всеки един от тях е представен чрез неонова светлина и брайлово писмо, за да могат и зрящи, и незрящи заедно да се потопят пълноценно в експозицията. Изборът на стъклен неон не е случаен. Той става символ на свободата и новия живот в редица градове след разрушенията от войните преди век. Жителите им се опитват да възстановяват неоновите реклами, за да почувстват отново нормалността в живота си. Уникалността на този газ, по-лек от въздуха, който може да бъде затворен в стъклена тръба и да приема различни форми, препраща към значението на портретите в изложбата. Прозрачните кутии с брайлово писмо, през които прозират илюстрациите, са символ на възможността хората да съществуват заедно в една и съща среда, макар и по различен начин. „Целта на изложбата е да сподели с хората с увреждания добрия пример от цял свят. Те често се чувстват невидими и имат нужда от насърчаване, за да повярват във възможностите си. Проектът е визуален реверанс към всички онези, наречени различни, за усилията, които полагат и за това, че ни показват колко много можем да развием съзнанието си.“, споделя авторът ѝ - Полина Герасимова. Интерактивните зали “Brain games”, от своя страна, дават възможност за четене чрез допир и разпознаване на музика чрез вибрация.

С помощта на визуално сетивно възприятие всеки посетител може сам да предизвика съзнанието си, създавайки нова представа за сетиво, което не е било стимулирано по този начин досега. Това е и методът, чрез който хората с увреждания опознават света. За всички останали изложбата би била една експериментална синестезия - състояние, при което сетивата се свързват едни с други. В последната стая публиката има на разположение Музико - музикален инструмент, създаден от авторката на изложбата за деца, с приоритет за деца с увреждания. „Проблемите на хората със специални потребности са невидими за обществото или още по-лошо - само проблемите им са видими. Инстинктът ни за самосъхранение не ни позволява да влезем в обувките на неприятната среда и често разбираме даден проблем само ако го преживеем. Затова, макар и символично и безкрайно недостатъчно, 5 секунди тъмнина в малко изложбено пространство може да се окажат точката на пречупване на нечие съзнание.“, добавя авторката на проекта.

Изложбата е изцяло адаптирана на брайл и достъпна за хора със затруднено придвижване. Входът е безплатен, а Студентският дом на пл. „Народно събрание“ 10 ще очаква посетители всеки ден между 10 и 18 май от 2 на обяд до 9 вечерта. Откриването на изложбата ще се състои на 10 май (сряда) от 19 ч., когато пространството по изключение ще работи до 22 ч. За създаването на звуковата среда на проекта помага Иван Велков от групата P.I.F. Изложбата се реализира с помощта на организацията от незрящи „БГ Асист“, която се заема с превода на брайлово писмо и изработва плексигласовото покритие, позволяващо на хората, които не виждат изображенията да разглеждат пълноценно. „Изкуство с увреждания“ е инициатива, първоначално финансирана по програмата „Творческа Европа“ след спечелване на конкурса AAA. Accessible Art for All и през 2022 г. взема голямата награда на “АртАкция” за изкуство с кауза. Настоящото издание се случва с подкрепата на Министерство на културата.

Източник: 19min.bg, статия
https://19min.bg/news/slava_3/postizheniiata-na-populiarni-hora-s-uvrezhdaniia-vdahnoviavat-izlozhba-180032.html

„Пазители на европейската демокрация“: Младежи от цяла Европа се обучаваха у нас в едноседмичен курс

03.05.2023 г.

„Пазители на европейската демокрация“ – това бе темата на провелия се у нас Международен младежки обучителен курс. Събитието се състоя в Националния студентски дом от 23 април до 1 май.

Партньори по проекта са седем организации, сред които е и Европейско младежко движение - България (ЕМД България). Проектът събра младежки лидери от различни страни в Европа като Испания, Франция, Италия, Нидерландия, Германия, Ирландия, Швейцария, Норвегия и Румъния.

Те се ангажираха да промотират европейските демократични ценности и приближаването на ЕС до младите хора в съответствие с европейските младежки цели.

„Бяхме мотивирани да организираме събитието, за да повишим осведомеността сред младите хора за важността на демократичното участие и необходимостта от укрепване на европейската демокрация“, каза за bTV Димитър Узунов, президент на ЕМД.

„Имайки предвид ниската избирателна активност в България и други държави от ЕС, както и бавното имплементиране на предложенията на гражданите след Конференцията за бъдещето на Европа, беше от съществено значение да се обсъдят предизвикателствата пред демокрацията, ценностите и начините за преодоляването им. Твърдо вярвам, че младите хора в цяла Европа имат ключова роля за формирането на бъдещето на ЕС“, посочи Узунов.

Дейностите по време на тренинга се водеха от Джеймс Джой от секцията на JEF Europe в Ирландия.

„Поведох обучение на тема "Ангажиране на младите хора в европейската демокрация", което беше много интерактивно. Започнахме с ходещ дебат, при който участниците се движеха из стаята в зависимост от това дали са съгласни, или не с определени твърдения относно ЕС и демокрацията, след което ги обсъждахме. След това обясних същността на SWOT анализа и SMART целите“, разказа Джеймс Джой.

Участниците успяха да подобрят уменията си за европейска комуникация и да изградят капацитет за провеждане на информационни събития. Младите хора се запознаха с българската политика отблизо. Имаха възможността да посетят Народното събрание, където задаваха въпроси относно функционирането на българските държавни институции, както и политическа система.

Хелене Залцбургер от секцията на JEF Europe в Германия бе сред участничките в обучителния курс.

„България ме посрещна топло със своите гостоприемни и комуникативни хора, което много ме трогна. По време на обучението имахме възможност да разговаряме с Андрей Ковачев - евродепутат от България в ЕП и германския посланик в София г-жа Планк, което беше много впечатляващо. Освен това посетихме и Рилския манастир“, сподели тя.

Младежите присъстваха и на събитие с геополитически характер на тема „Как ЕС трябва да се ориентира в съперничеството между САЩ и Китай“.

Европейското младежко движение - България е неправителствена организация, която обединява млади хора на възраст между 18 и 35 години от цялата страна, интересуващи се от европейската политика и федералната идея. Политици, служители на европейските институции и дипломати си сътрудничат с организацията.

Източник: BTV, novinite.bg, статия
https://btvnovinite.bg/bulgaria/paziteli-na-evropejskata-demokracija-u-nas-se-provede-mezhdunaroden-mladezhki-obuchitelen-kurs.html

Боян Ангелов, СБП: Ние сме толерантни, а езикът на омразата е тумор в обществото

02.05.2023 г.

Наскоро Съюзът на българските писатели бе атакуван в някои медии грозно с език на омраза. В изфабрикувани скандали се осквернява хуманистичната роля на творците и техния глас срещу войната в Европа, принизява се културната политика като цяло, неглижира се отродяването на младите хора от пространствата на високата естетика.

По този повод остро реагира председателят на СБП Боян Ангелов - и за казуса „Дора Габе“, и за лъжите, и за омразата, която сякаш захлупва обществото ни. През 2023 г. най-старият писателски съюз навършва 110 години – дейността му се разраства в международна посока. Предстоят юбилейни събития през ноември.

Ето какво казва БОЯН АНГЕЛОВ:

За голямо съжаление всички сфери на българския обществения живот са подложени на разрушителни въздействия. Системни и традиционни партии губят своята значимост, подменят ги временни политически проекти, които служат преди всичко и най-вече на антибългарски интереси.

Появяват се безлики и безнравствени същества, обявяващи се за „национални спасители“, а като краен резултат обикновените български граждани търсят спасение в собствената си екзистенция или в други държави. Ала причините за това почти безнадеждно положение се подхранват и от самите нас, от нашия егоцентризъм, конформизъм и незаинтересованост към съдбата на нуждаещи се от подкрепа.

Насъскването на българските граждани едни срещу други е достатъчно познат и вече доста поизтъркан принцип за разделение, но се прилага успешно от чуждоземни кукловоди и родни „кукли на конци“. Така създалото се обществено блато е благоприятна почва за съществуването на издания, в които моралът е чужда, дори съвсем непозната дума.

Ето защо не бях изненадан от нескопосания донос, появил се в „Уикенд“ и подписан от лице, нямащо нищо общо с истинската журналистика (ако въобще съществува такова лице). Все пак в скалъпеното писание единствената истина е, че Дора Габе преди смъртта си дарява своя апартамент и имущество на Писателския съюз. Въпросната „журналистка“ ми задава въпрос от страницата на т. нар. „Уикенд“, а би могла да позвъни или да се разходи до централата на СБП, намираща се в скромна сграда на столичната ул. „Шести септември“ № 35, за да получи отговори за всичко, каквото я интересува, и да се запознае с необходимата ѝ документация.

След като направих доста неуспешни опити да се свържа с редакцията на „Уикенд“ (която се оказа непристъпна и недостъпна, без дадени телефони за връзка, а повече от седмица не се отговаря на нашите настоятелни искания за право на отговор), ще се опитам да осветля този изкуствено създаден проблем, но най-напред ще цитирам писмото на главния редактор на списание „Пламък“ Георги Константинов, изпратено до мен и до редакцията на в-к „Словото днес“, в което четем:

„...В статията е публикувано и мое споделяне пред няколко медии за трудната съдба на списание „Пламък“ – споделянето е направено в първите месеци на тази година, когато списанието наистина беше на ръба на своето съществуване: без никакви средства, със закрита банкова сметка и т.н. Всяка дума от това изложение е вярна. Наистина: „За съжаление писателският съюз поради недостатъчни съюзни средства рядко подпомага парично списанието“. Наистина: „Това беше и причината, поради острата липса на пари в самия писателски съюз да стигнем до взаимното съгласие да напуснем редакционния си дом (в апартамента на голямата ни поетеса Дора Габе) и да работим с компютрите си вкъщи“. Споделил съм и допълнителната причина: заедно с трудното финансово осигуряване на излизането на списанието, редакцията беше поела ангажимента да плаща всички сметки по подържането на апартамента, предоставен ни безплатно от СБП: да плащаме парно, ток, дребни ремонти и т.н.

Споделих и по-главното: отдавна бяхме осъществили инициативата всеки месец младите автори на „Пламък“ да се събират на творчески разговори при нас. И така – заедно с тези издадени над 150 броя на списанието (с общ тираж на 120 хиляди екземпляра в продължение на половин век!), ние осъществявахме тези срещи на млади автори при нас.

Но както споменах – поради пълна финансова невъзможност, стигнахме до това споразумение – да излезем от дома на Дора Габе (главно по мое настояване). Освен, че почти завърши цялостен ремонт, от новата година насам СБП, като собственик на апартамента, пое всички сметки за поддържането му.

С кое по-нататък в тази публикация не съм гласен?

Невярно е внушението, добавено към моите думи, че СБП се готви да даде под наем жилището на Дора Габе. Имаше някои гласове за това в ръководството на писателския съюз преди 3-4 години – доста спорехме по този въпрос с тези няколко човека. Но още тогава и до днес председателят на СБП споделяше и споделя позицията: „Апартаментът не бива да се дава под наем. Не трябва и не е възможно това“.

В деня на нашето изнасяне оттам председателят на СБП сподели и своите виждания относно това: домът на Дора Габе да продължи да бъде място за събиране на по-младите автори, и то не само младите автори на списание „Пламък“, но и на младите сътрудници на другите ни литературни издания.

Да, Списание „Пламък“, по обясними причини, засега е преустановило по своя инициатива това събиране.

Но зная, че се подготвя учредяването на този дом като творческо място на младата ни литература. Освен някои малки неща по довършване на ремонта, подготвя се и избирането на млад литератор, който да поеме трудната задача по организацията на тези събирания и не по-малката отговорност за грижа и съхранение на много картини и стари мебели от дома на незабравимата поетеса – една задача, която малкият колектив на списание „Пламък“ успешно изпълняваше повече от четвърт век. Всичко това предстои.“

Бих прибавил към тези думи още някои факти: преди доста години списание „Пламък“ е преобразувано в ЕООД с едноличен собственик СБП, комуто юридически не е позволено да субсидира списанието. Въпреки това, през

годините сме намирали начини да подпомагаме „Пламък“ и финансово. Истина е, че тази помощ е повече символична, отколкото реална, защото знаем колко скъпоструваща е издателската дейност днес.
Докато бях в УС на Национален фонд „Култура“ подкрепихме „Пламък“ с определена финансова сума, а през настоящата година списанието получи финансова подкрепа от Фонд „13 века България“. Безвъзмездното предоставянето на апартамента за нуждите на списанието е също начин за подпомагане на „Пламък“.
Писателският съюз извърши и цялостен ремонт на апартамента, какъвто не беше правен от осемдесетте години на миналия век. Другите съюзни издания и издателство „Български писател“ нямат по-различна участ от тази на списание „Пламък“. Всички те, както и 110 годишният Писателски съюз, са лишени от реална държавна подкрепа.
А в ал. 3 от чл. 2 на действащия Закон за закрила и развитие на културата е записано: Равнопоставеност на творците и на културните организации. За голямо съжаление, нищо такова не се случва в нашето мило Отечество, поне що се отнася до Съюза на българските писатели и неговите издания. Тук е мястото да изкажа своята благодарност към Георги Константинов и неговия екип, че превъзмогват обективните трудности, за да не помръкне огънят на Гео Милевия „Пламък“, който ще отбележи догодина своя вековен юбилей.
В апартамента на Дора Габе стои непокътнат архивът и библиотеката на списание „Пламък“, бюрата на главния и другите редактори. Те имат възможността да продължат своята работа, но в него ще се събират и членовете на Общество „Димчо Дебелянов“ (почти всички са членове на Писателския съюз), които организират съвместно със СБП и Студентския дом годишни литературни награди от Националния конкурс „Георги Черняков“ за писатели-студенти.
Домът на Дора Габе ще е достъпен за премиери на книги, както и за посещения на студенти и ученици за провеждане на изнесени уроци по литература. УС има взето решение да се създаде Фондация „Дора Габе“, а нейни учредители ще бъдат Съюзът на българските писатели и община Генерал Тошево, на чиято територия се намира родното село на поетесата – Дъбовик.
В това разделено българско общество СБП излезе с декларация по повод войната в Украйна. Тази декларация беше одобрена от Управителния съвет на СБП и от десетки редовни членове на съюза. За моя радост колегите застанаха безрезервно зад декларация. Тя не е анонимна, защото всеки може да разбере от нашия сайт кои писатели са в ръководството на СБП. Дори незначителни на пръв поглед решения от различно естество – творческо, организационно, финансово и пр. се взимат с висшегласие от Управителния съвет.
Съществуват протоколи от тези заседания, които са на разположение на всеки член на СБП по всяко време. При нас еднолични решения не се допускат. Именно затова се наричаме съюз, което е синоним на обединение от съмишленици и съидейници, не робуващи на политически доктрини и корпоративни интереси, но защитници на националните ни светини.
Имах възможността две десетилетия да живея на улица в швейцарския град Арлесхайм (предградие на Базел), водеща към средновековната крепост „Дорнек“. Край нея на 22 юли 1499 г. швейцарската армия побеждава Свещената Римска империя и това е последната война между швейцарци и австрийци. Оттогава Швейцарската конфедерация е издигнала мира и неутралитета за нейни свещени и неприкосновени принципи. Мое стихотворение, посветено на тази крепост, завършва така:
Всеки там е добър,
векове
там не стрелят в човека.
От жестоката смърт
са отминали
няколко века.
Питам се защо нашите доморасли военолюбци не се замислят, преди да изричат сквернословията си и безпочвените свои обвинения към нас и към всички, който не са съгласни с призивите им войната в Украйна да продължи. Защо не прочетат посланията за мир, отправени от папа Франциск и от българския патриарх Неофит. Нашата декларация завършва с апела: „Нека се обединим в опит да бъде прекратена тази война в сърцето на Стария континент. В противен случай ще се окажем на крачка от ядрена война и унищожение на древната европейска култура, създадена от толкова поколения преди нас“.
Като противовес на родните „ястреби“ с техните жабешки крясъци за доставяне на български оръжия за Украйна, СБП още 1 март 2022 г. започна да настанява в своята почивна станция на „Златни пясъци“ стотици украински бежанци – майки с деца, самотни жени и възрастни хора. Няколко месеца всички те бяха на наша издръжка. Западноевропейски телевизии излъчиха в своите държави репортажи и в тях бежанците разказваха за нещастието си и благодариха за оказания от нас прием. Едни си заминаваха, идваха други. И сега в станцията ни са приютени десетки нуждаещи се и беззащитни хора от Украйна, но никъде и по никакъв повод не сме изтъквали публично този факт, защото считаме, че е съвсем естествено да се помага, когато някой е изпаднал в беда и когато е застрашен животът му.
За съжаление българската държава направи от културата сирачето на 33-годишния ни преход. От няколко десетилетия българските творчески съюзи са оставени без сигурна държавна подкрепа, а властимащите се оправдават с юридическия казус – регистрирани били като сдружения в „частна полза“. Не виждам каква частна полза има в това един творчески съюз да обединява няколкостотин до няколко хиляди професионални артисти – със съответното образование, натрупан опит и принос към развитието на националната култура.
Вярно е, че създаването на изкуство е индивидуален творчески акт, но тези съюзи имат именно това предназначение – да стимулират отделния артист (художник, актьор, композитор, музикант, писател и т.н.) в създаването на съвременния духовния облик на нацията. Щом управляващите са намерили решение за подпомагане на важни сфери, допринасящи за интелектуалния просперитет и духовната удовлетвореност на българските граждани: читалищата и

www.studenthouse.bg

законните вероизповедания (православие, ислям, католицизъм, протестантство, юдаизъм и пр.), трябва да съществува възможност ние също да получаваме подкрепа от държавата.
Несправедливо е творчески съюзи с достолепни традиции да са подложени на нелоялна конкуренция от нововъзникващи неправителствени организации, обслужващи чуждоземни политически проекти.
В настоящия момент, ние от СБП, работим с писателски организации от над 25 държави: Швейцария, Унгария, САЩ, Пакистан, Китай, Русия, Азербайджан, Турция, Гърция, Аржентина, Италия, Швеция, Румъния, Молдова, Бразилия, Сърбия, Мароко, Индия, Словакия, Израел, Чехия, Хърватия, Кипър, Украйна, Германия, Великобритания, Испания, Куба, Кувейт… Почти всяка седмица посрещаме делегации или отделни творци, опитваме се да разширим нашия творчески обмен – например само преди няколко дни при нас гостува делегация от РС Македония, както и директорът на Българския културен център в Лимасол, Кипър; преди 4 месеца посрещнахме сръбска делегация и договорихме издаването на билингвистична антология.
По повод 110 години от основаването на Съюза на българските писатели подготвяме международно честване, изложба на открито и конференция, които ще се състоят през ноември тази година. Всичко това дължим на традицията, създадена от СБП през годините.
Нека припомним, че българските писатели бяха инициатори за провеждането на поредица международните писателски срещи от 1977 година насам, преминаващи под мотото „Мирът – надежда на планетата“. В тях са присъствали повече от 900 известни творци на словото от 78 държави, а отделно броят на участвалите българските писатели е над 600.
Не мога да не отбележа със съжаление, че Министерството на културата позволява да се лансират съмнителни автори с изкривено естетическо виждане, което да провокира низките страсти у публиката. Вместо да се спре агресията на чалгаджийството на всички нива у нас се толерират образци на ниския художествен вкус. Това е целенасочен процес за отродяване на младите хора от пространствата на високата естетика.
Подмяната на ценностите започна с отделянето на възпитанието от образованието и тази антихуманна практика дава своите отровни плодове. Борбата за спечелване умовете и сърцата на младите хора ще бъде тежка и мъчителна, ала народът ни е мъдър и разбира, че не бива да се погубват нравствените устои на най-голямата национална ценност – българските деца.
Борбата да спечелим отново доверието на децата и внуците ни трябва да започне от родителите. Те не бива да позволяват безнравствени случайници да учат децата им на псевдоморал. Особено важно е учителите да продължат в класните стаи тази борба с отговорност, търпение и постоянство.
Но, както образованието, така и културата крета в задния двор на общественото развитие. И това личи от бюджета за 2022 г. В който културата получи само 0,59% от БВП, а за 2023 г. се очертава този процент още да падне.
Докато политиците разглеждат културата едва ли не като отпадъчен продукт, нещата няма да се променят. Дори при такова умопомрачително разхищение на държавни средства през последната година не се намериха начини за подкрепа, макар и минимална, на културата като цяло и на литературата в частност. Затова не съм оптимист, че в близко бъдеще положението ще се подобрява.
Надявах се родните евродепутати да обогатят културното ни пространство посредством насочване на част от неизброимите еврофондове към България. Уви, и това не се получи, защото явно са загрижени най-вече за собственото си обогатяване.
Все пак в близкото минало наши евродепутати подпомагаха безкористно българската литература. Мога да посоча имената на Антония Първанова, Станимир Илчев, Евгени Кирилов. Сигурно пропускам още някои имена, но това е подкрепа спорадична и недостатъчна.
СБП участва в редица международни инициативи. Нашият съюз е редовен член на Европейския писателски съвет, чиято централа е в Брюксел. Участваме в някои европейски писателски инициативи, но финансовите ни възможности са крайно ограничени и не можем да присъстваме пълноценно в литературния живот на Европа.
Надявам се да дойдат по-добри времена за нас.
Нали надеждата умира последна....
Визитка
Боян Ангелов е роден през 1955 г. в гр. Панагюрище. Председател на Съюза на българските писатели от 2014 г. до днес, директор на издателство „Български писател“, дългогодишен главен редактор на сп. „Читалище“. Той е поет, преводач, литературен историк и критик. Издал е 33 стихосбирки на български език и 12 литературно-критически и философски изследвания. Творбите му са преведени в 38 държави. Носител на престижни награди за литература.

Източник: Епицентър. Бг, статия
https://epicenter.bg/article/Boyan-Angelov--SBP--Nie-sme-tolerantni--a-ezikat-na-omrazata-e-tumor-v-obshtestvoto/314804/11/0

Президентът на Алумни клуба и Студентският съвет са носители на наградата „Стилиян Чилингиров“ за 2022 година

03.05. 2023 г.

Едни от петимата носители на институционалната награда „Стилиян Чилингиров“ за 2022 г. за принос в развитието на Националния студентски дом са Студентският съвет при УНСС и нейният председател за периода, а сега президент на Алумни клуба към Студентския съвет – г-н Ангел Стойков. Отличието е връчено по повод направеното в края на 2021 г. дарение за създаване на Споделено учебно пространство - „Свободен университет“ в сградата на НСД и по повод последвалата го инициатива за разпространение на изданието „Домът и Университетът. Споделени истории от Царство България“ в академичната библиотечна мрежа в страната.

„Изключителна чест и удоволствие е за мен да бъда отличен с тази награда. Щастлив съм, че Студентският съвет имаше възможност да бъде съпричастен с инициативата на г-н Даскалов и Националния студентски дом. Дано това споделено пространство, което те успяха да реализират бъде в полза на студентската общност и дано с нашите действия дадем добър пример за останалите“, коментира Ангел Стойков.

Отличието „Стилиян Чилингиров“ се връчва от 2018 година насам по инициатива на директора на Националния студентски дом (НСД) - д-р Христиан Даскалов на личности и организации, подкрепили НСД. То символизира признание и благодарност за добрите партньорски взаимоотношения, които НСД развива с представителите на широкото гражданство, на академичната, културна, медийна и бизнес общности в страната.

Източник: UNWE.bg, статия
https://www.unwe.bg/bg/news/26648/%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8A%D1%82-%D0%BD%D0%B0-%D0%B0%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%BD%D0%B8-%D0%BA%D0%BB%D1%83%D0%B1%D0%B0-%D0%B8-%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%81%D0%BA%D0%B8-%D1%81%D1%8A%D0%B2%D0%B5%D1%82-%D0%BF%D1%80%D0%B8-%D1%83%D0%BD%D1%81%D1%81-%D1%81%D0%B0-%D0%BD%D0%BE%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B8-%D0%BD%D0%B0-%D0%BD%D0%B0%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%B0.html

„Изкуство с увреждания“: Изложба за постиженията на невидимите

05.05.2023 г.

5 секунди тъмнина в малко пространство – точката на пречупване на нечие съзнание

„Проблемите на хората със специални потребности са невидими за обществото или още по-лошо – само проблемите им са видими.”

са думи на Полина Герасимова, автор на изложба-преживяване „Изкуство с увреждания“. Проектът е изцяло адаптиран на брайл и достъпен за хора със затруднено придвижване. Входът е безплатен, а Студентският дом на пл. „Народно събрание“ 10 ще очаква посетители всеки ден между 10 и 18 май от 14:00 до 21:00 часа. Откриването на изложбата ще се състои на 10 май от 19:00 часа, а пространството ще работи до 22 часа.

ИЗКУСТВО С УВРЕЖДАНИЯ

Изложбата включва портрети на 11 личности, променили света с постиженията си, Brain games пространства и кът за свирене на музикален инструмент за деца с приоритет за деца със специални потребности – Музико.

За ролята на вдъхновители тя избира писателката Хелън Келър, композитора Бетовен, художниците Фрида Кало, Яйой Кусама и Ван Гог, създателя на азбуката за незрящи Луи Брайл, музикантите Рей Чарлз и Стиви Уондър, астрофизика Стивън Хокинг, атлетите Бетани Хамилтън и Ерик Вайхенмайер.

Всеки един от тях е представен чрез неонова светлина и брайлово писмо, за да могат и зрящи, и незрящи заедно да се потопят пълноценно в експозицията.

Изборът на стъклен неон не е случаен. Той става символ на свободата в редица градове след разрушенията от войните преди век. Прозрачните кутии с брайлово писмо са символ на възможността хората да съществуват заедно в една и съща среда, макар и по различен начин.

Интерактивните зали „Brain games“ позволяват четене чрез допир и разпознаване на музика чрез вибрация. Визуално сетивното възприятие дава възможност на посетителите да предизвикат съзнанието си. Това е именно методът, чрез който хората с увреждания опознават света. В последната стая публиката ще види музикален инструмент – Музико, създаден от авторката на изложбата. А Иван Велков от групата P.I.F. ще помага за създаването на звуковата среда.

Източник: GoGuide.bg, статия
https://goguide.bg/42940-izkustvo-s-uvrezhdaniya-izlozhba-za-postizheniyata-na-nevidimite/

Днес открива мултимедийната инсталация и пърформанс „Огледално измерение":

04.05.2023 г.

Днес е откриването на мултимедийната инсталация и пърформанс „Огледално измерение". Проектът ще бъде реализиран на 4, 5, 6 и 7 май в Национален студентски дом.

Необичайният проект обединява огледална инсталация, мапинг прожекция, танцов пърформанс и виртуална реалност. В центъра на всичко е арт инсталацията „Огледален купол" - сферична огледална стая тип планетариум. Огледалната повърхност пречупва пространството и фрагментира образа на човека като калейдоскоп. Куполът ще сияе в различни цветове посредством мапинг прожекция. Можете да следите събитието във Фейсбук.

Ето какво споделят организаторите за формата на представянето:

1. [ИНДИВИДУАЛНО ПРЕЖИВЯВАНЕ] в Огледалния Купол. Пътуване в космически кораб през мистериозен свят на огледалата, разкриващ потенциала на въображението!

2. [ПЪРФОРМАНС "MirroMorphosis"] - танцово представление. Зараждане на мултивселената от първичната супа. Поява на различни личности и емоции в подсъзнанието. Разгръщане на фантастичен свят през проявяващи се образи в безкраен процес на пресъздаване - метаморфоза. (5 май 20:00; 6 май 20:00; 7 май 17:00)

3. Виртуална Реалност

4. ИЗЛОЖБА на тематични дигитални картини

Телепортирайте се в „Огледалното измерение". Преживейте среща с неопределеното. Позволете фантазията ви да дорисува замъглените образи. Пътувайте през калейдоскопа на енергиите и цветовете!

Автор на проекта, дизайнер на инсталацията и танцьор е Ирина Стоянова. Христо Желев е музикант и съавтор. Виртуалната реалност е дело на Калоян Николов и Димитра Попова, а продуценти на събитието са „РУБЕКУЛА" и Любомира Костова.

Проектът „Холограмна Реалност" е реализиран с финансовата подкрепа на Министерството на културата.

Източник: АртАкция, статия
https://atrakcia.bg/article/2-reaktsiya/3058

Девет дни за свързване на сетивата

08.05.2023 г.

Разговор с Полина Герасимова

Девет дни широката публика и хората със специални нужди могат да се потопят в света на сетивата чрез дигитално изкуство, прожекции и “brain games” пространства. Поканата и предизвикателството е от Полина Герасимова с авторската изложба „Изкуство с увреждания - съзнателна синестезия“. Откриването е на 10 май и ще остане в Националния студентски дом до 18-и.

С помощта на визуално сетивно възприятие всеки посетител може сам да предизвика съзнанието си, създавайки нова представа за сетиво, което не е било стимулирано по този начин досега. Това е и методът, чрез който хората с увреждания опознават света.

За всички останали изложбата би била една експериментална синестезия - състояние, при което сетивата се свързват едни с други.

„Това е второ издание на изложбата. Първата беше изцяло насочена към хора с увреждания – обясни пред БНР-Радио София Полина Герасимова. Сега концепцията е разширена по такъв начин, че да не се прави разлика в публиката за наличие или отсъствие на увреждане. – Освен изложбената част, има и 4 експериментални зали. Там всеки може да пробва нещо, което не е правил досега – например да чете с пръстов допир, или да слуша музика само чрез вибрация. Това, че някой има някакво сетивно различие, не би трябвало да е определящо за комуникацията.“

На откриването ще има асистенти, както и упътвания на брайл за улеснения на посетителите.

В изложбата са включени портрети на 11 личности, променили света с постиженията си, въпреки някакво увреждане. Сред тях са Бетовен, Ван Гог, Фрида Кало, Стиви Уондър, Стивън Хокинг и други. Портретите са представени чрез неонова светлина и брайлово писмо, за да могат и зрящи, и незрящи заедно да се потопят пълноценно в експозицията.

Източник: Bnr.bg, аудио запис

https://bnr.bg/post/101820397/devet-dni-za-svarzvane-na-setivata

Известната американска хореографка Меган Бридж пристига в България за **BodyMeld Performance Research Academy**

04.05.2023 г.

Меган Бридж е едно от международните имена, които ще се включат като преподаватели на първата хореографска академия за сценични артисти на "БодиМелд". По време на гостуването си Бридж ще представи и няколко пърформънса в колаборация със Зорница Стоянова.

След първите две супер успешни сесии на дебютното издание на BodyMeld Performance Research Academy в България, организаторите и участниците приветстват международно признатите хореографи и педагози Паоло Чинголани (Италия), Меган Бридж (САЩ) и Стивън Батс (Северна Ирландия), които пристигат у нас през май, специално за академията, за ролята си на преподаватели в нея.

Академията, чието дебютно издание в България стана факт през януари 2023, благодарение на хореографска платформа "БодиМелд" със създател Зорница Стоянова, е насочена към родни и чуждестранни професионални изпълнители от всички възрасти, които се интересуват и искат да работят в сферата на танца и перформативните сценични изкуства като цяло. След обявяване на отворената покана за включване в началото на годината, интерес към академията проявиха освен родни, така и участници от цяла Европа, Израел, Турция, Украйна, както и артисти от Нигерия и Алжир – всички с опит в сценичната импровизация и интерес към продължителното развитие в инстантната композиция използвайки танца и гласа си. Финалната селекция двайсет и четири участници от 25 до над 50-годишна възраст, които ще получат професионални сертификати след успешното завършване на академията в края на юни 2023.

Всички класирани на този етап участници се готвят за новите модули на BodyMeld Performance Research Academy, с лектори международните преподаватели, както и базираната между САЩ и България Зорница Стоянова, хореограф с богат опит и ръководител на "БодиМелд".

Едно от любопитните чуждестранни имена е на американската хореографка Меган Бридж, която гостува в България за трети път. През 2018 Бридж бе част от Spotlight USA – платформа, представена на фестивала "One Dance Week" в Пловдив, а през 2021 бе поканена от фестивала "Антистатик" в София.

Хореограф и танцьор с невероятен сценичен опит, Меган Бридж работи със световната знаменитост Жером Бел (Франция), както и със създателите на контактната импровизация Стив Пакстън и Лиса Нелсон. По време на BodyMeld Performance Research Academy, Меган ще преподава движенческа импровизация и различни взаимодействия с музиката.

Бридж е танцов теоретик и съпруга на композитора Питър Прайс, с който имат публикувана статия в българското "Списание за Танц" – Танц и минимализъм от Кейдж до клуба. МеганБридж също е най-дългогодишният колаборатор на Стоянова, като двете се запознават през 2006 г. във Филаделфия, САЩ, когато Стоянова продуцира представление в което Бридж участва. През годините на приятелство и професионални отношения, те танцуват заедно или са драматурзи една на друга в различни техни продукции.

Докато Меган Бридж е в България, заедно със Зорница Стоянова, ще представят на родината публика най-новия си дуетен проект "Altered States: a performance conversation", както в столицата, така и във Велико Търново, където двете ще изнесат и още няколко представления и преподават отворени ателиета.

Ето и програмата с участия на Меган Бридж в България:

6 май – Altered States: a performance conversation – дует с Меган Бридж и Зорница Стоянова – (Променени състояния: пърформанс) 19:00 ч, пространство ТАМ, Велико Търново.

7 май – отворено ателие "Мислейки с тялото – движенческо ателие по импровизация" – с Меган Бридж и Зорница Стоянова – 11:30 – 14:00 часа в пространство ТАМ, Велико Търново.

7 май – представление – "Танцувайки настоящето" – Две сола на Меган Бридж и Зорница Стоянова, 19:00 пространство ТАМ, Велико Търново. Вечер на нови и експериментални соло изпълнения от Меган Бридж (САЩ) и Зорница Стоянова(РБ/САЩ). Меган ще представи „Морфична резонанс" („Morphic Resonance"), а Зорница ще представи работа в процес, наречена „Брутална искреност" („Brutal Honesty").

8 май – отворено ателие с Меган Бридж по танцова импровизация – "Разширяване на възприятията – инструменти за танцово композиране" – отворено за всички любители и професионалисти от 18:00 до 20:00 в Национален студентски дом, София.

12 и 13 май – представлението "Altered States: a performance conversation" ще гостува в галерията на"Топлоцентрала" в столицата, където Стоянова ще представи първата си авторска мултижанрова изложба "En-Trance: Female Bodies in Digitalscapes" на тема женското тяло в дигиталната среда "Altered States" с участието на Меган Бридж. "En-Trance: Female Bodies in Digitalscapes" може да бъде видяна до 9 юни 2023. Очаквайте подробности.

BodyMeld Performance Research Academy е професионална мултижанрова програма, ръководена от 5 международни преподаватели в София, България. Академията има за цел да предложи допълнително образование, както и място за изследване на мултижанровото изпълнение за работещи артисти между 25 и 99 години.

Създателите се съсредоточават върху методите на инстантната композиция и възникващия театър, като обединяват танц, глас, песен, и възникващ текст/поезия. Базират своите изследвания в тялото и усещането, като използват целия си арсенал от композиционни инструменти, за да разкрият своите вътрешни светове.

Артистите се съсредоточават в създаването на съвременен спектакъл, като работят за премахване на психологическата броня и намиране на силата в това да бъдат уязвими и автентични на сцената.

Академията е отворена за професионални сценични артисти между 25 и 99 години. Предпоставка е най-малко две години професионален опит в областта на пърформативния спектакъл. Вие може да сте хореограф, танцьор, актьор, режисьор, цирков изпълнител, певец, или друг вид изпълнител който има интерес да продължи да се развива в тази сфера. В основата на практиката винаги е движението, така че кандидатите трябва да се чувстват комфортно да се движат, и да са наясно с тялото си, за да се задълбочат във всички възможни композиционни режими. Търсят се зрели хора, които се интересуват от разширяване на собствените си знания и възможности в тази област. Целта на тази програма е да създаде група от изследователи от различни поколения, които в края ще споделят знания, език и инструменти, за да продължат да създават и разширяват собствената си практика в създаването на съвременно сценично изкуство.

Не се приемат студенти или ученици, записани в други подобни артистични програми.

Официалният език на академията е английски, но при необходимост се предлага превод на български.

BodyMeld Performance Research Academy се осъществява с частичната финансова помощ от Национален фонд "Култура", както и с лични средства на хореографска платформа "Бодимелд".

Източник: Trio.bg, статия

https://www.trio.bg/izvestnata-amerikanska-horeografka-megan-bridzh-pristiga-v-balgaria-za-bodymeld-performance-research-academy/

„Изкуство с увреждания“ - изложба в Националния студентски дом в София

10.05.2023 г.

От 10 до 18 май в Националния студентски дом в София ще бъде показана изложбата „Изкуство с увреждания“. Както подсказва и името, проектът е посветен на хората с увреждания, променили света с постиженията си и включва портрети на 11 изявени личности от различни сфери, Brain games пространства и кът за свирене на Музико – музикален инструмент за деца с приоритет за деца със специални потребности, създаден от авторката на изложбата.

Източник: Bnr, Предаване 100% будни, аудио запис
https://bnt.bg/news/-izkustvo-s-uvrezhdaniya-izlozhba-v-nacionalniya-studentski-dom-v-sofiya-v344287-317777news.html

“Изкуство с увреждания: съзнателна синестезия”: Изложбата, която предизвиква сетивата

10.05.2023 г.

От 10 до 18 май в Националния студентски дом в столицата ще може да бъде видяна една изключително интересна изложба, наречена “Изкуство с увреждания: съзнателна синестезия”. Целта ѝ е да събере на едно място хора с различни увреждания и такива без, и чрез дигитално изкуство, прожекции и “brain games” пространства да постави всички на равни позиции.

С помощта на визуално сетивно възприятие всеки посетител може сам да предизвика съзнанието си, създавайки нова представа за сетиво, което не е било стимулирано по този начин досега. Точно така, както хората с увреждания опознават света.

Произведенията в изложбата са адаптирани за хора с увреден слух, незрящи, а пространството дава възможност за достъп на хора в неравностойно положение.

В рамките на събитието ще можете още да се запознаете с това как се чете на Брайл, как да разпознавате музикално произведение, чрез вибрациите му, как се свири на инструмента “Музико”, както и ще се срещнете с биографиите на хора с увреждания, променили света, част от които – хора от сферата на приключенските спортове.

Разговаряхме с автора на проекта Полина Герасимова, за да разберем повече за самата изложба и мотивите за създаването ѝ. Ето и нейния разказ:

По принцип се занимавам с аудио-визуални проекти, свързани с танц, а настоящето събитие разглеждам като проект-експеримент, в който се опитвам да адаптирам моето изкуство за хора с увреждания. И точно това е предизвикателството в тази изложба – всичките елементи на проектите ми да бъдат така представени, че да носят еднаква информация както за тези от нас без увреждания, така и за незрящи и глухонеми, чрез изразните средства на различните сетива.

За да постигна това, използвам начините, по които тези хора всъщност се ориентират в света около себе си – четене на Брайл, слух, жестомимики, четене по устните, зрителен контакт и т.н. За глухонемите са предвидени видеа, които да разкажат, това което те няма как да чуят, а за незрящите са подготвени специални светещи въжета, по които те могат да се ориентират добре в пространството, като всичко е преведено и на Брайловата азбука.

Изложбата умишлено се нарича “Изкуство с увреждания: съзнателна синестезия”. Синестезията е нещо много интересно – за някои е дар, за други по-скоро тормозещо преживяване. Състоянието е характерно най-вече за музикантите, но се среща и при други хора. Най-общо казано при това явление се получава едно смесване на сетивата, например синестетите могат да “виждат” музиката в определени цветове и форми или обратното. При дразненето на едно сетиво, се активира и друго, което не е било стимулирано.

Именно това е и моята цел – да накарам посетителите, посредством употребата на едни сетива, да активират други. Така както хората с увреждания всъщност опознават света, задавайки съвсем различна работа на сетива, които ние традиционно не използваме по такъв начин.

Всъщност изложбата се случи, покрай участието ми преди две години в един конкурс, който целеше да популяризира проблемите на хората с увреждания в обществените тоалетни на шест европейски града. Обмисляйки как мога да се включа, като артист прецених, че всъщност едва ли мога да постигна много, затова ще е по-добре да преобразя въпросните тоалетни така, че да са по-достъпни за тези хора. Да разполагат с обяснения на Брайл кое къде се намира, да имат звукови инструкции и т.н.

Постепенно се замислих, че ако тези неща така и така ще присъстват в помещението, защо пък съответните хора да не научат и нещо интересно в допълнение. Нещо, с което да се гордеят. Така направих една селекция от хора с увреждания, които буквално са променили света. Най-добрите в сферата си, включително и сред хората без увреждания, артисти, спортисти, учени. Личности като Бетовен, Рей Чарлз, Ван Гог, Фрида Кало, Йори Косава, Бетани Хамилтън и др. Тази селекция послужи за основа и на настоящата изложба.

Обособили сме четири експериментални стаи. В една от тях съм наредила светещи неонови кутии, в които съм разположила портрети на въпросните личности, а на Брайлово писмо е написано какво съдържат. Прозрачните кутии, през които прозират илюстрациите, са символ на възможността хората да съществуват заедно в една и съща среда, макар и по различен начин. Осветени са с неон, защото това е светлината, която най-добре се различава от хора с намалено зрение. Също така този газ е символ на свободата и новия живот в редица градове след разрушенията от войните преди век. Жителите им се опитват да възстановяват неоновите реклами, за да почувстват отново нормалността в живота си.

В друга стая съм поставила музикалният инструмент “Музико”, който създадох специално за незрящи и глухи деца. Може да се използва едновременно от две деца, като целта е те да си обединят сетивата, за да се получи музика. Глухото дете използва светлина и вибрации, а сляпото си служи с музикални тонове, за да възпроизведат мелодия. Впрочем когато с децата тествахме този инструмент, той се оказа доста по-полезен, отколкото съм си представяла, а най-ценното е, че поставя всички с равен старт при употребата му. Инструментът използва сензори и възпроизвежда звученето на различни музикални инструменти.

В трета стая пък хора без увреждания могат да получат представа какво представлява животът без определени сетива. Ще имат възможност да разберат и да изпробват четенето на Брайл и да познават музиката само чрез вибрации, като предварително ще чуят три произведения на Бетовен, след което на случаен принцип едно от тях ще бъде пуснато само като вибрация.

Последната стая ще запазя като изненада за посетителите.

Може би най-важното за мен от тази изложба е, че покрай всичко, в което се забърках тотално нецеленасочено, докато я организирам, аз започнах да общувам с много хора с различни видове увреждания и буквално ме боли сърцето, осъзнавайки каква стена има между тях и нас хората без увреждания. Разделението идва и от двете страни и затова много ми се иска с тази изложба да събера посетители и от двете групи на едно място, на което всички да се смесим, и тези от нас, лишени от определени сетива, да усетят, че могат да съществуват съвсем адекватно в нормална среда, където никой няма да ги обсъжда и да ги гледа като извънземни. Всеки може да използва инсталациите както си иска и да получи пълната информация, според сетивата, с които разполага. Важното е да се съберем на едно място и всички да разберем, че няма никакъв проблем да сме заедно!
Изкуство с увреждания: съзнателна синтензия
Откриване: 10 май, 19:00 ч.
Място: Национален студентски дом, пл. „Народно събрание“ 10
Вход свободен
Звукова среда: Иван Велков, група P.I.F.
Жестов превод: Камелия Захариева
Адаптация на Брайл: „БГ Асист“

Източник: 360mag.bg, статия
https://www.360mag.bg/posts/137933

"Просто се събуждаш щастлив". Полина Герасимова, която твори за хората с увреждания

11.05.2023 г.

Диляна Теохарова

Когато получава покана от "Музейко" да участва в програма за популяризиране на проблемите на хората с увреждания, визуалната артистка Полина Герасимова решава, че е по-добре да направи нещо за тях самите.

Така се ражда идеята за изложбата "Изкуство с увреждания", чиято втора част беше открита на 10 май в Студентския дом в София и може да бъде посетена до 18-и май. Изложбата не само е пригодена за хора с увреждания, включително незрящи и глухи, но предлага и на другите посетители възможността да опитат да възприемат информацията по начина, по който го правят онези със специални потребности.

Проектът за изложбата е на Министерството на културата, като финансирането по думите на Герасимова стига за близо една трета от необходимото. Останалото тя влага сама.

"Хубаво е, ако имаш възможността, свободното време и енергията, да направиш нещо такова, да го направиш, защото това дава много и на самия теб", казва пред Свободна Европа Герасимова. "Ти просто се събуждаш щастлив, че правиш нещо хубаво. Дори ако то не означава нищо за повече от двама души, и те са достатъчни".

Освен визуална артистка, Герасимова е също сценограф. Тя основава и студиото "Полиформа" за визуални и интерактивни експерименти в областта на дигиталните изкуства и 3D мапинга.

Портрет на Ван Гог в стъклена кутия, на повърхността на която е гравирана информация за художника на брайловата азбука за незрящи.

Портрет на Ван Гог в стъклена кутия, на повърхността на която е гравирана информация за художника на брайловата азбука за незрящи.

Запознава се със света на хората с увреждания, когато започва да работи по първата част на "Изкуства с увреждания", която е поставена в обществената тоалетна за инвалиди на Женския пазар.

Първоначално артистката среща силно недоверие от хората със специални потребности, които не вярват, че тя може да разбере проблемите им. Въпреки това тя продължава да вярва, че има смисъл от усилията ѝ. Постепенно отношението се променя и хората започват я търсят и да ѝ помагат.

Герасимова казва пред БНР, че между обществото и хората със специални потребности има "огромна, дебела стена, непробиваема, която всъщност е двустранна". "Това е нещо, което според мен трябва да преодолеем, защото е много хубаво да живееш без всякакви предразсъдъци... Да не се чудим какво виждаме, да не осъждаме, като виждаме нещо различно", казва тя.

Една част от изложбата включва портрети на 11 популярни и исторически личности с увреждания, които са постигнали успех в различни сфери в миналото. Сред тях е Хелън Келър, която вдъхновява Герасимова за изложбата.

Келър е незряща жена с увреден слух, починала през 1968 г. Въпреки неравностойното си положение тя успява да завърши бакалавър в сферата на изкуствата и става писателка, активистка и лекторка. През живота си тя пътува в десетки държави, помага на много хора с увреждания и печели редица награди за дейността си.

Сред известните личности, изобразени на портретите, са също Луи Брайл, който ослепява като дете, а по-късно създава брайловата азбука за незрящи, както и Стивън Хокинг, Лудвиг ван Бетовен, Фрида Кало, Винсент ван Гог.

"Целта на изложбата е да сподели с хората с увреждания добрия пример от цял свят. Те често се чувстват невидими и имат нужда от насърчаване, за да повярват във възможностите си", казва Герасимова пред изданието Аз Жената. "Проектът е визуален реверанс към всички онези, наречени различни, за усилията, които полагат и за това, че ни показват колко много можем да развием съзнанието си“.

В друго помещение посетителите могат да опитат какво е да свириш с инструмента "Музико", създаден от самата Герасимова за деца със специални потребности.

Източник: svobodnaevropa.bg, аудио запис

https://www.svobodnaevropa.bg/a/32407565.html

Видимото мислещо тяло (ВМТ)

01.05.2023 г.

Платформа „Без дистанция”

Образователна платформа „Без дистанция” 2023 е част от проекта „Life Long Burning – Future Lost and Found (LLB 3) и се осъществява с финансовата подкрепа на Програма „Творческа Европа” на Европейския съюз, Програма „Култура” на Столична община, Национален фонд „Култура” по „Програма за възстановяване и развитие на частни културни организации”, в партньорство с Гьоте-институт България.

По време на уъркшопа хореографът Серджу Матис ще сподели някои тайни от своя инструментариум за правене на танц, развиван от 2013 г. насам, когато поставя началото на т .нар. „ВМТ“ – видимото мислещо тяло. ВТМ се състои в навигиране и мислене на тялото в движение, какъв вид мислене може да бъде визуализирано чрез движение и как движението се превръща в танц.

Хореографът ще поведе участниците през неподвижността, улавянето на първите трептения и вътрешната сила, овладяването им и повеждането към една въображаема динамика. На финала на това упражнение дебнат големите въпроси: какво ни движи днес, как да устоим пред бъдещите бури, за какво се борим и пред какво трябва сме смирени. Те отразяват и ролята на танца в контекста на по-големия континуум на нашето време природа – култура – технологии.

Серджу Матис е румънски хореограф, роден през 1981 г. в Клуж-Напока. Танцовото си образование получава от хореографското училище в Клуж и академията по танц в Манхайм. Танцовата му кариера започва в “Tanztheater” в Нюрнберг. От 2008 г. живее и работи в Берлин, създавайки спектаклите “Keep It Real” (2013), “Explicit Content” (2015), “Neverendings” (2017), “Hopeless.” (2019), “UNREST” (2021), “DRANG” (2022), “Blazing Worlds” (2023). Води танцови лаборатории и други образователни формати в Германия и чужбина. През 2014 г. завършва магистърската програма “Solo/Dance/Authorship” в Inter-University Centre for Dance (HZT) и Университета по изкуства в Берлин.

Източник: Антистатик, статия

https://antistaticfestival.org/project/workshop-matis/

Мирела Иванова
Моето детство е съвсем разлашкано между София, Мусачево и Тръстеник, математически изчислено, половината и дори повече от половината е в Мусачево, а по една четвъртинка се пада на София и Тръстеник. Поради факта, че съм родена в Първа градска като студентско бебе на бъдещи зъболекарка и лекар, чието следване не е никак леко, обстоятелствата налагат от най-ранна бебешка възраст да се придвижвам непрекъснато насам-натам. И още като шестмесечен ревящ вързоп поемам пътя от малките Пет кьошета към Мусачево – поверена на безмилостната и изумителна в строгата си шопска любов баба Мичка, или „мама“, както я наричах. Всъщност първопричината за тази моя първа извънстолична миграция е един абсурден и доста страшничък случай с щастлив край: татко ме извежда на разходка с количката в градинката с Войнишките паметници, вижда се със свои колеги от Медицинска академия, започват оживени разговори, отплесват се нанякъде, дори отиват на кръчма и накрая той, съвсем забравил за мен, се прибира привечер без бебе и количка. Но тъй като съм прочута още оттогава, най-вече с алено-синкавия си хемангиом върху десния клепач, една състудентка от курса им се натъква на изоставена количка с бебе, разпознава ме и ме връща. Градинката с войнишките паметници оттогава е „моята“ градинка. Там се учех, и доста трудно се научих, да карам летни кънки, преди това помня как се взирах в тънките, извисени монументи, осеяни с безброй примамващи ме букви.

С братовчедка ми Людмила много си играехме в градинката „Свети Седмочисленици“, „моя“ бе и Зоологическата градина – в началото много се сърдех, че не ме пускат при животните, защото мусачевският ми опит бе съвсем друг. Котета, агънца, телета, пиленца, виволета, всички животински деца бяха достъпни за галене и гушкане. Пак с татко отиваме в Зоологическата, седнали сме в трамвай № 3, аз се чувствам много важна, пременена съм в рокля, с панделка, хората ме закачат, но мълча надменно, докато накрая, пръскайки се от срам и гордост, съобщавам на висок глас: „Татко, знаеш ли, че си имаме виволе и оно ми вика како!“.

„Л“-то е твърдо, западният говор и досега ми личи, а и Мусачево – понякога. Друг „езиков случай“, от малко по-късно време, когато майка и татко вече се бяха завърнали окончателно от Тръстенишкото си разпределение и дори са си купили кола (малко преди да забранят частната практика!): паркираме някъде на „Екзарх Йосиф“, в близост до един от малкото павилиони за топли мекици. Това с дефицитите и нямането тогава си бе непрестанно, тегаво всекидневие: мекиците са свършили към десет сутринта и точка. Не схващам (нито тогава, нито сега) и почти разревана, започвам да тропам с крак: „Я сакам баница!“. Майка, винаги на езиковия си пост, ме поправя: „Казва се „искам“, Мими“. Това окончателно ме разстройва и цементира вината ми: „Я па сакам, я па сакам!“.

Споменах улица „Екзарх Йосиф“ и това бе един от маршрутите в детството, а сетне и в юношеството ми, но по други причини, та отивахме оттам до ЦУМ или Детмаг, или пък по самата улица в посока Женския пазар. От дясната страна имаше магазинче за сладки неща, където с майка винаги се отбивахме с надеждата да намерим и да купим кутия „Златна есен“. Имаше наоколо и два магазина за платове, които наобикаляхме, за да „случим“ на нещо и леля Милка да ни ушие нещо ново и хубавичко…

Особено добре си спомням Детмаг – просторното централно стълбище, почти бароково. По едно време направих възпаление на лимфните възли и майка и леля всеки ден ме водеха на инжекции в Медицинска академия, а на връщане задължително минавахме през Детмаг. Почти цял месец, до деня на операцията.

ЦУМ ми е по-смътен, но най-вече го харесвах зимно време заради украсата и палатката с Дядо Мраз, където се нареждахме на опашка за снимка. Друг „зимен“ маршрут бяха стълбичките на „Велико Търново“, почти на върха един кожухар имаше малка работилничка и оттам ми купуваха шапка-космонавтка от заешка кожа.

Пътувахме често и с трамвай № 3, вземахме го от колелото до гара Подуене, сега там е кооперацията, в която дъщеря ми има малко жилище. Значи точките на паметта не само не изчезват, а и се свързват по странен начин в странни продължения, това ми минава наум понякога.

Ученическите ми години в Немската се движеха по различни улици, често с две-три от съученичките ми се събирахме в Докторската градина, защото съвсем наблизо живееше приятелката ми от училище Хариета. Много обичах ул. „Иван Асен II“, тогава по нея се движеха трамваи 4 и 10, с един от тях пътувах до „Орлов мост“, а оттам с автобус до кино „Изток“, отивах до Радой Ралин и още по-често до Александър Геров, който живееше на ул. „Тодор Петров“ 50А. Стихотворенията на Геров и Вутимски се превърнаха в най-силната ми и обична обвързаност със София, озариха с поетични отблясъци моята конкретна юношеска любознателност към родния ми град.

Немската гимназия и досега си е на същото място, по мое време там, на Солни пазар, изгоря циркът – живеех съвсем наблизо, на „Позитано“, помня и пламъците, и страшното, овъглено шапито. Тогава ми мина през ума, че някой е превърнал в пепел магията на детството ми, май вече пишех стихове и публикувах в списание „Родна реч“, редакцията на това знаменито и насъщно важно списание по онова време се намираше на бул. „Христо Ботев“. Почти срещу нея по диагонал бе сладкарница „Роза“, пасти, банички, боза.

Най-много и досега ценя учителката си по литература Менда Маркова, все още се виждаме, тя бе и моят ангел-пазител в разбунтуваното ми юношество, винаги намираше начин да ме брани и от самата мен, и от неизвинените отсъствия, които правех, и от ексцентричностите, с които си въобразявах, че ще порасна по-бързо от обичайното. Маркова бе (и все още е) и много красива, елегантна, а какво смайващо значение имаше този факт в сивотата на соцвремето и еднаквостта – водехме дискусии в часовете по литература – и някак разбираше и опазваше моето различие, или поне невъзможността ми да се впиша по начина, по който се очакваше… Защо бягах от училище – от омерзение, от скука, ходех в Народната библиотека с временна карта да разглеждам албумите на немските

експресионисти, да чета стиховете на немските експресионисти. Бях се записала и играех и в Студентския театър „СУ-113“ и понякога вечер след репетиции слизах с общия артистичен калабалък в бар „Астория“.
Другата ми важна учителка бе геносин Донкова, една година моя класна в подготвителен клас – изумителна дама, с осанка и боядисани в синьо коси, жена от друг свят, от друга епоха, бяхме последният ѝ випуск.
Любимите ми градски места бяха като че ли кината, студийните кина „Левски“ и „Витоша“ и Домът на киното, където благодарение на Радой Ралин изгледах доста и невероятни филми. В Студентския дом също имаше уникални кинолектории. Ресторантът към Дома на киното бе заведението, което помня, разбира се, там ни канеше Радой – а с моите приятелки от гимназията Катето и Снежка веднъж на няколко месеца, спестили някой лев, отивахме в Унгарския ресторант. За да се почувстваме свободни и заради галушките.
Много често с няколко момичета от класа посещавахме зала „България“, понякога и операта – но най-вече Младежкия театър тогава. Май някъде имам цели тетрадки с изписани на ръка „рецензии“ за представленията, но и театър „София“, старият театър „София“, който сега е „Малък градски театър“, ни привличаше и то си бе естествена, вътрешна и много силна тяга да преживяваме тези „други светове“.
И досега любимите ми градски места са си все същите, макар родният ми град да е променен до неузнаваемост. Ако на български съществуваше думата „фланьор“, то аз бих нарекла себе си фланьор из широкия софийски център. Назовала съм го с почти любовни подробности в някои от стиховете си, описала съм го най-вече в разказите си, струва ми се, че съм предала „градската“ си страст и обич към София и на дъщеря ми…
Винаги, когато си спестя малко свое време, се отправям и към кварталите, в които съм живяла, и ги преоткривам, и точките на паметта не само не изчезват, а се свързват по странен начин в странни продължения и детската ясла на внучката ми Владимира е на мястото на къщичката в „Редута“, на ул. „Детелин войвода“, където преживях най-вълнуващите и болезнени години на младостта си. Сега дворчетата с цветята и овошките са заменени от жилищни кооперации, и красиви, и грозни, но пък паркът е преобразен по прекрасен начин, едновременно е същото и съвсем различно, София е един жив, нарастващ, европейски мегаполис с ярки контрасти и всевъзможни човеци, и от всеки от тях, от нас зависи как ще изглежда не само в представите ни, но и във всекидневното му трескаво и примамливо живеене.

Източник: Litvestnik.com, статия
https://litvestnik.com/2023/05/03/%D1%87%D0%B5%D1%82%D0%B2%D1%8A%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%BA%D0%B0-%D1%81%D0%BE%D1%84%D0%B8%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%BE-%D0%B4%D0%B5%D1%82%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE/

„В чужди обувки“: Необичайна изложба ни доближава до света на незрящите и нечуващите

14.05.2023 г.

Анелия Джамбазка

Да влезеш в обувките на незрящите и нечуващите е предизвикателство, което рядко можете да изпитате. Именно това усещане предлага изложбата „Изкуство с увреждания“, която среща двата свята, за да ги доближи. Тя се намира в Националния студентски дом в София и е отворена за посетители до 18 май, напълно безплатно. В този нов свят на сетивата ни пренася репортерът Анелия Джамбазка.

Това са Мишо и Полина. За около час тя е неговите очи, а той ще се потопи в света е на една необикновена изложба, която е истинско изпитание за сетивата на незрящите и предизвикателство за виждащите.

Музико е инструментът, който е най-любопитен за Мишо. Той е част от необичайната изложба „Изкуство с увреждания“, вдъхновена от личности с постижения в различни сфери.

Истината е, че за да бъде пълноценна изложбата, аз имам нужда от човек, който да бъде заедно до мен през цялото време и да ми казва, това е портрет на еди кой си, ето тук можеш да прочетеш, тогава и аз мога да прочета и съответно човекът ме води през цялата изложба, и уникалното е че имаш няколко минути, в които имаш контакт с един нов човек, обменяте малко, той ти разказва за какво става дума.

Михаил Недков: Полина е автор на изложбата, но изпълнява ролята и на водач между експонатите.

Изложбата не е само за хора с увреждания. Една от целите ѝ е, да доближи посетителите колкото може повече до усещането да не виждаш или чуваш.

Това е една от залите. Всяка една от тях е посветена на хора с увреждане . Първата която пропуснахме беше посветена на хората, които не чуват. Тази е посветена на хората които не виждат. Тук на стената има прожектирана брайловата азбука, а тук има три малки пространства, в които можеш да си пъхнеш ръката и да пробваш да четеш на брайл. В тази зала хората прекарват доста време, средно по 15-20 минути. Втората дума е от две букви, и когато я разпознаят вече изключително много искат да разпознаят и другите думи. Освен това те са в свързано изречение, така че никой не излиза преди да е прочел всичко.

Вдъхновители на изложбата са писателката Хелън Келър, композитора Бетовен, художниците Фрида Кало, Яйой Кусама, Ван Гог, създателя на азбуката за незрящи Луи Брайл, музикантите Рей Чарлз и Стиви Уондър, астрофизика Стивън Хокинг, атлетите Бетани Хамилтън и Ерик Вайхенмайер. Полина решава да създаде изложбата като я пречупва през своите виждания за хората с увреждания.

В началото приемах това нещо с изключително съжаление към техните увреждания. Беше ми тежко, разплаквах се дори. Сега в момента изпитвам по-скоро изпитвам възхищение към това как те са успели да развият сетивата си и да насочат съзнанието си, да даде информация на това сетиво да прави нещо друго. Т.е. да можеш да четеш с ръцете си, чрез допир.

Изложбата е в „Националния студентски дом“ в София до 18-ти май и може да бъде видяна напълно безплатно между 14:00 и 21:00 часа.

Посещавайки една такава изложба вие няма да разберете как живеят хората с увреждания, но ще отделите малко от времето си, за да се опитате да си го представите. Защото в това се състои коренът на разбирателството между хората. Да се опиташ да си представиш какво се случва в главата и в живота на човека отсреща. Ако не можете да видите нещо, това не означава, че го няма.

Източник: Euronews, статия
https://euronewsbulgaria.com/news/13984/v-chuzhdi-obuvki-neobichayna-izlozhba-ni-doblizhava-do-sveta-na-nezryashtite-i-nechuvashtite

Изложба разказва за 11 личности с увреждания, сред които Яйои Кусама, Рей Чарлс, Бетовен

15.05.2023 г.

Тамара Вълчева

Какво е общото между сърфистката Бетъни Хамилтън, писателката Хелън Келър, Бетовен, Фрида Кало, Яйои Кусама и Ван Гог, Рей Чарлс? Силният дух, който не им е позволява да се предадат въпреки увреждания, от които страдат или са страдали. Полина Герасимова се занимава с визуални изкуства и 3D мапинг, освен в театъра и операта тя създава и собствени аудио-визуални танцови пърформанси. Нейна е и изложбата "Изкуство с увреждане", в която разказва за вдъхновяващите личности, но и приканва посетителите чрез игри и интересни опити да научат да четат на брайл, да свирят на инструмента "Музико" и въобще да се поддадат на съзнателна синестезия.

Източник: Capital.bg, статия

https://www.capital.bg/light/neshta/2023/05/15/4482334_zashto_za_iaioi_kusama_rei_charls_betoven_muzikata_e/

Изложбата „Изкуство с увреждания“

15.05.2023 г.

До 18 май в Националния студентски дом може да бъде разгледана изложбата „Изкуство с увреждания“. Изложбата-преживяване е изцяло адаптирана на брайл и достъпна за хора със затруднено придвижване.
Вижте повече във видеото.

Източник: BNT, Предаване Култура.БГ, статия
https://bnt.bg/news/izlozhbata-izkustvo-s-uvrezhdaniya-v344638-317952news.html

Актьори играят пиесата „Астория“ от Юра Зойфер в Национален студентски дом

16.05.2023 г.

Публикувано от Денис Никифоров

Юра Зойфер

Юра Зойфер е роден през 1912 година в Харков, Украйна в заможно еврейско семейство, което през 1923г. се установява във Виена. Там започва и творческия път на Зойфер, като той пише поезия, драма, кратка проза, и оставя един недовършен роман. Умира в концлагер Бухенвалд през 1939 година, едва на 26 години..

Истински случай

Пиесата „Астория“ на Юра Зойфер е вдъхновена от истински случай. На 17 май 1936 година в лондонски булеварден вестник Sunday Express, а четири дни по-късно и във Wiener Neues Tagblatt, излиза съобщение за мистериозното посолство на Астория. Служители от различни лондонски посолства решили да си направят шега в своите кръгове и си измислили държава Астория, за която учредили посолство с всичките му салтанати – униформа, държавен флаг, национален герб, посланик, дори приеми и награди. Удоволствието било финансирано от американски милионер. Година и половина е имало хора, които да вярват в една държава, която всъщност не съществува. Тази дипломатическа лъжа, Юра Зойфер превръща в най-горчивата си антиутопия, придавайки ѝ социален и философски характер, тематизирайки проблема за утопията в самата утопия.

Пиесата „Астория“ се поставя за първи път в България.Чрез острия си социален хумор Юра Зойфер окарикатурява слабостите на обществото и политиката стъпвайки на реални събития и личности от 1936г. Сюжетът осмива, както абсурдните политически амбиции на елита, така и наивните граждани, които позволяват на една измама да просъществува прекалено дълго. „Астория“ обаче звучи опасно актуална, а хуморът в текста на моменти истински нагарча.

Спектакълът е копродукция на Сдружение „Транзит“ и Общински драматичен театър „Апостол Карамитев“ гр.Димитровград и се осъществява с финансовата подкрепа на Национален фонд „Култура“, програма „Дебюти“.

Режисура: Валерия Минева

Превод: Ана Димова

Сценография: Михаела Трифонова

Музика: Петя Габрова

Грим: Маша Милкович и Аня Ивкович

Плакат: Радослава Боор

Участват: Калин Зафиров, Димитър Иванов – Мич, Вероника Йорданова Тодорова, Илияз Иляз, Росен Караджов, Ванина Попова, Карина Борисова и Игор Коробко

Алкохолът и вятърничавите жени могат да доведат до фатални последствия.

Скитниците си мечтаят да презимуват в затвора.

Три невидими тайни сили винаги объркват нещата.

Определено географията не е доказателство, а само политически аргумент. Разбира се, че всички сме грешници!

Истината струва повече от лъжата. Ясно е, че удовлетворението е най-голямото зло на този век.

Заповядайте на 22 май от 19 часа в Национален студентски дом!

Източник: Диктофонмедия, статия

https://diktofonmedia.com/2023/05/16/astoria/495

Изкуство извън зоната на комфорт в изложба на Полина Герасимова

14.05.2023 г.

Тема на Лора Търколева в предаването ''Изотопия''

"Изкуство с увреждания. Съзнателна синестезия" - под този надслов визуалният артист и VJ Полина Герасимова откри своя изложба в Националния студентски дом в София. Експозицията е посветена на изключителни хора с различни проблеми, които са променили света и са вдъхновили както Полина, така и милиони други по земното кълбо. Става дума за 11 гиганти – писателката Хелън Келър, композитора Бетовен, художниците Фрида Кало, Яйой Кусама и Ван Гог, създателя на азбуката за незрящи Луи Брайл, музикантите Рей Чарлз и Стиви Уондър, астрофизика Стивън Хокинг, спортистите Бетани Хамилтън и Ерик Вайхенмайер.

Ван Гог

Съдбата им е представена с неонови портрети, които можем да видим, но и да прочетем. В изложбеното пространство има и четири стаи за така наречените brain games, игрови стаи, в които ще откриете предизвикателства не само за ума, но и за душата. Заедно ще се учим да четем на брайлова азбука, да усещаме околната среда като Хелън Келър без зрение и слух, да свирим на инструмента Музико със светлина без да я докосваме, да композираме като Бетовен чрез вибрация. За да се случи всичко това в ефир, влизаме в първата тъмна стая.

"Принципът е много лесен, на човек му трябва време, за да свикне с усещането на точките по пръстите, за да разчиташ. Пред нас в момента е българската азбука, под всяка буквичка имаме изображение на колко точки отговаря и как са разположени тези точки. Те са като парченца домино. Целта е да се пренесем в света на слепите хора, които не виждат, да си представим, че сме на тяхно място и да усетим как четат те. Това е все едно сме в първи клас и се учим да четем", обяснява Яна.

В Музейко ще покажат музикален инструмент за деца с увреждания

Полина Герасимова: Много е хубаво да живееш без всякакви предразсъдъци

Анелия помага за свиренето на Музико – специален инструмент, разработен от Полина и екип приятели и специалисти в различни области. Целта е децата с увреждания да могат да навлязат в света на музиката. Нотите са изписани с точки, а на всяка нота отговарят различен цвят и сензор.

"12 музикални "пръчки", като всяка от тях е обозначена със съответната нота, която може да се докосне от детето и ако то не вижда изобщо, с лявата си ръка хваща, за да знае коя нота държи, а отгоре пуска ръката си на разстояние, без да я докосва. Ако детето не чува, то ще се ориентира по светлините, за да разбере какъв е ритъмът, който прави", разказва Анелия. Според нея най-хубавото е, че инструментът дава на детето усещане за контрол и то може да избира в кой момент какъв звук да издават "пръчките".

"Музиката ни е вродено да ни е близка на всички. Ние имаме инстинкт да я търсим във всичко, да я откриваме дори там, където я няма. Защото ни дава някаква хармония, някакъв ритъм. Особено в страна като България децата с увреждания нямат кой знае какви възможности за забавления, те са доста лишени от това, което за обикновените деца е супер достъпно. Това е нещо, което те биха почувствали като много свое, за тях е направено специално. Точно този вид неща са ценни – когато знаеш, че някой те е включил, помислил е само за теб."

Така изглежда информацията за зрящите. Същият текст е написан на брайл върху самите кутии с портретите.

Близо до Музико е тъмната стаичка, за която ни помага куклената актриса Латина. Тя много харесва поверената ѝ стая. За да влезете, ще ви помоли да затворите очи и ще ви сложи превръзка, за да е сигурно, че не виждате, както и слушалки, които изолират шума. Така се озовавате в абсолютна тъмнина. В слушалките звучат например вълни и чайки.

Посетителите реагират различно, свидетелства Латина.

"Има един текст, който се прожектира. Просто някои хора го виждат, други не, защото не всички решават да си отворят очите. Повечето хора потъват в звука."

Според Латина тази тъмна стая дава възможност за автоматична медитация, защото няма нужда да се настройваш, "просто влизаш и сетивата ти са изключени, най-активните, и умът ти се изключва."

Ерик Вайхенмайер, незрящ атлет

В четвъртата стая вече ни очакват Елица и една от първите посетителки на изложбата – Йоана. Музикален уред в стаята възпроизвежда по 20 секунди от две от симфониите на Бетовен, както и от Лунната соната.

"Слагаме слушалките, за да чуваме максимално добре, слагаме си ръката върху уреда, за да усещаме вибрациите през цялото време и слушаме. След това имаме четвърти бутон, който възпроизвежда единствено вибрацията на една от тях, и ние трябва да разпознаем единствено със сетивността си коя от симфониите сме чули. По този начин можем да разберем последната симфония на Бетовен – Деветата, как е била написана, тъй като той тогава е бил почти изцяло глух и реално е усещал само вибрациите, докато я е композирал."

Въпреки силата на Бетовен, и двете с Йоана не се справихме от първия път, за разлика от Елица, която все пак признава – да "чуваш" с ръце е трудно. За да ни улесни, Елица подсказва: "по-ниските звукове всъщност се усещат много повече, отколкото високите."

Яйой Кусама - японска художничка, която има психически проблеми

Освен четирите тъмни стаи на изложбата, можем да разгледаме портретите на известни личности с невероятни постижения и открития, които имат едно или друго увреждане. Част от хората са само с физически проблеми, други имат психически. Нищо обаче не ги спира да покоряват своите върхове. Към потретите има кратки биографии, достъпни за зрящи и незрящи. Спирам се пред един заедно с Аглика, която работи във фондация "Хоризонти" и помага на хора със зрителни увреждания да се социализират по-добре.

"Брайловата азбука отнема един знак повече – първите две точки една под друга, това е символът за главна буква. В брайла няма как да има голяма буква и малка буква. Когато е цифра, има съответно символ за цифрен знак", пояснява тя.
Преди това Аглика е работила с деца и семейства в риск, което сякаш е нейната стихия, защото да помогнеш на другите сами да си помогнат е безценно предизвикателство. Аглика има остатъчно зрение, чете информацията на брайл, но може с очи да прецени разстоянието до картината, какви са цветовете и светлините на различните портрети. Ранното привикване и обучение на брайл развива сетивността, казва още тя. На изложбата Аглика се чувства в свои води.
"В случая ми е комфортно, защото някой го е направил с мисъл, усещам посланието."
А на гостоприемната сцена на ярките неонови светлини и пълния мрак се качва и авторът на изложбата – Полина Герасимова.
"Исках за един конкурс една обществена тоалетна да я адаптирам за хора с увреждания и се чудех какво мога да направя", споделя тя за своята мотивация да създаде специалната си изложба. Първоначално идеята ѝ била "доста по-авангардна и агресивна", представяла си, че може да сложи "мек под с препятствия и хората вътре да падат и да стават, да е наистина супер тъмно."
"Музико е нещо, което ме накара да имам смисъл да се будя сутрин. Всички ние си задаваме този въпрос – защо си тук и защо се събуждаш сутрин. Откакто го направих това нещо, вече имам смисъл."
Хелън Келър, писателка и активистка, която не чува и не вижда
Всички звезди в изложбата на Полина не просто са постигнали много, а по думите ѝ са най-добрите в това, което правят.
Полина е заклет сърфист. Признава, че може да издържи два месеца само да сърфира, без изкуство, а само с изкуство без сърф може да издържи по-дълго време.
"Изкуството е субективно и никога не можеш да кажеш кое е правилно и кое – грешно. То те променя по някакъв начин."
За следващия си проект Полина Герасимова е замислила "тотално смесване на сетивата."
Произведенията на Полина ще бъдат в Студентския дом до 18 май.
Цялата история чуйте в звуковия файл.

Източник: Bnr.bg, аудио запис
https://bnr.bg/horizont/post/101823351

”Астория” с първа премиера на българска сцена

20.05.2023 г.

Рада Стойкова

"Астория" е пиеса на малко познатия у нас австрийски драматург от еврейски произход Юра Зойфер, чиито пиеси стават популярни във Виена в края на 20-те и началото на 30-те години на миналия век. Умира през 1939 година в концлагера Бухенвалд едва 27-годишен.

В българския театър има само една постановка по негова пиеса, и то отпреди повече от 20 години – спектакъла "Винета – потъналият град" в Русенския театър.

Сега екип от млади независими творци дава сценичен живот на друга негова творба – пиесата "Астория", отличаваща се с остър социален хумор. В основата ѝ стои истински случай от 1936 година, когато в лондонски вестник излиза информация за новооткритото посолство на "държавата Астория", което обявява прием. Невярната информация е всъщност просто шега на кръг от дипломати. Но дълго време след това хората продължават да вярват, че такава държава действително съществува.

Пиесата се поставя за първи път в България и е първата постановка, създадена от младото театрално сдружение "Транзит". Режисьор на спектакъла е Валерия Минева.

"Попаднах на сборника "От рая до края на света" и просто нещо откликна между мен и Юра Зойфер. Може би защото той, за съжаление, е починал много млад и когато е писал, е бил почти на моята възраст. И някак си темите, които са го вълнували, изведнъж развълнуваха и мен. Което е малко притеснително – че той е живял доста отдавна и тогава са се случвали неприятни събития, а сега, явно, нещата по някакъв начин са останали същите – за съжаление или не, не знам. Трябва да гледат "Астория", за да видят колко актуална е всъщност", сподели Валерия Минева.

Младата режисьорка гостува в "Артефир" заедно с две от актрисите, участващи в спектакъла – Вероника Тодорова и Карина Борисова. Освен за работата си по представлението, те разказаха и за някои от проблемите, които биха искали да намерят решението си в българския театър.

В представлението участват още Калин Зафиров, Димитър Иванов-Мич, Илияз Иляз, Росен Караджов, Ванина Попова и Игор Коробко.

Сценографията е на Михаела Трифонова, музика – Петя Габрова.

Спектакълът е копродукция на Сдружение "Транзит" и Драматичния театър "Апостол Карамитев" в Димитровград и се осъществява с финансовата подкрепа на Националния фонд "Култура", програма "Дебюти".

"Астория" ще се играе на 22 май в Националния студентски дом.

Разговор на Рада Стойкова с режисьорката Валерия Минева и актрисите Вероника Тодорова и Карина Борисова

Целия разговор можете да чуете в звуковия файл.

Източник: Bnr.bg,аудио запис

https://bnr.bg/hristobotev/post/101825876/astoria-s-parva-premiera-na-balgarska-scena

Утопичната държава "Астория" оживява на театралната сцена

18.05.2023 г.

Утопичната държава "Астория", описана в едноименната пиеса на Юра Зойфер, оживява на театралната сцена, благодарение на млади театрали от Сдружение „Транзит“ и Общинския драматичен театър „Апостол Карамитев“ в Димитровград. Втората премиера на спектакъла е на 22 май от 19 часа в камерна зала на Националния студентски дом в София.

Авторът на пиесата Юра Зойфер е роден през 1912 г. в Харков, Украйна в заможно еврейско семейство, което през 1923г. се установява във Виена. Там започва и творческия път на Зойфер, като той пише поезия, драма, кратка проза, и оставя един недовършен роман. Умира в концлагер Бухенвалд през 1939 г., едва на 26 години.

Пиесата „Астория“ на Юра Зойфер е вдъхновена от истински случай. На 17 май 1936 г. в лондонски булеварден вестник Sunday Express, а четири дни по-късно и във Wiener Neues Tagblatt, излиза съобщение за мистериозното посолство на Астория.

Служители от различни лондонски посолства решили да си направят шега в своите кръгове и си измислили държава Астория, за която учредили посолство с всичките му салтанати – униформа, държавен флаг, национален герб, посланик, дори приеми и награди. Удоволствието било финансирано от американски милионер.

Година и половина е имало хора, които да вярват в една държава, която всъщност не съществува. Тази дипломатическа лъжа, Юра Зойфер превръща в най-горчивата си антиутопия, придавайки ѝ социален и философски характер, тематизирайки проблема за утопията в самата утопия.

В основата на пиесата заляга именно тази дипломатическа лъжа. Воден от мащабни политически амбиции, Граф Луитполт Марасино основава фалшива държава на име Астория с помощта на богатството си и остроумието на един случаен скитник на име Хупка. Новата държава е представена пред обществото като утопия.

Абсурдната ситуация излиза извън контрол, когато заслепени от желанието да станат граждани на тази идеална държава, множество хора започват да плащат данъци и такси, само и само, за да получат виза. Измамата донася още богатство и власт на Граф Луитполт, но и създава хаос сред недоволните „граждани“ на измислената държава, които чакат и нямат търпение най-сетне да заминат в новата си утопична родина.

Режисьор на постановката е Валерия Минева, сценографията е дело на Михаела Трифонова, музиката е на Петя Габрова. Участват: Калин Зафиров, Димитър Иванов - Мич, Вероника Йорданова Тодорова, Илияз Иляз, Росен Караджов, Ванина Попова, Карина Борисова и Игор Коробко.

Спектакълът се осъществява с финансовата подкрепа на Национален фонд „Култура“, програма „Дебюти“.

Алкохолът и вятърничавите жени могат да доведат до фатални последствия.

Скитниците си мечтаят да презимуват в затвора.

Три невидими тайни сили винаги объркват нещата.

Определено географията не е доказателство, а само политически аргумент.

Разбира се, че всички сме грешници!

Истината струва повече от лъжата.

Ясно е, че удовлетворението е най-голямото зло на този век.

Чрез острия си социален хумор Юра Зойфер превръща една реална дипломатическа лъжа в най-горчивата си антиутопия. Пиесата „Астория“ окарикатурява слабостите на обществото и политиката стъпвайки на реални събития и личности от 1936 г. Сюжетът осмива, както абсурдните политически амбиции на елита, така и наивните граждани, които позволяват на една измама да просъществува прекалено дълго. "Астория" обаче звучи опасно актуална, а хуморът в текста на моменти истински нагарча.

Източник: Lupa.bg, статия

https://lupa.bg/news/utopichnata-darzhava-quotastoriyaquot-ozhivyava-na-teatralnata-scena_236612news.html

Колеги и приятели на Димитър Воев ще отбележат рождението му

20.05.2023 г.

Марина Костова

За поредна година колеги и приятели на музиканта Димитър Воев се събират в столицатаб, за да почетат рождението му. Събитието се организира от Фондация "Димитър Воев - Нова Генерация" и групата „Абсолютно Начинаещи“.

„Всяка година през май се събираме да отбележим раждането на нашия любим поет, музикант и приятел Митко Воев - основателят на групите “Кале”, “Вход Б”, “Воцек и Чугра” и “Нова Генерация”. Заповядайте, заедно да почетем паметта му и да си спомним всичко стойностно, оставено ни от него“, пишат във Фейсбук организаторите на инициативата.

Събитието ще се проведе днес – събота, от 18:00 ч. в Студентския дом в София.

Източник: Stolica.bg, статия

https://stolica.bg/kultura/kolegi-i-priyateli-na-dimitar-voev-shte-otbelezhat-rozhdenieto-mu

Изложбата „Изкуство с увреждания“ показва 11 личности, променили света

17.05.2023 г.

Мария Маринкова

Събитието предлага също Brain games пространства и кът за свирене на инструмент за деца – Музико.

Изложбата „Изкуство с увреждания“ е посветена на постиженията на хора със специални потребности и показва, че увреждането не трябва да са белег за различие. Проектът е на Полина Герасимова и може да се види до 18 май 2023 година в Студентския дом на пл. „Народно събрание“ в София.

Авторът на изложбата представя 11 портрета, сред които – композитора Бетовен, художниците Фрида Кало, Яйой Кусама и Ван Гог, създателя на азбуката за незрящи Луи Брайл и астрофизика Стивън Хокинг. Всяка от композициите е представена чрез неонова светлина, която връща спомените за същинската символика на неона – знак на свободата по време на войните от 20. век, а също и чрез брайлово писмо – символ на възможността зрящи и незрящи да съществуват заедно, макар и по различен начин.

Полина Георгиева коментира вдъхновението зад проекта с думите:

Инстинктът ни за самосъхранение не ни позволява да влезем в обувките на неприятната среда и често разбираме даден проблем само ако го преживеем. Затова, макар и символично и безкрайно недостатъчно, 5 секунди тъмнина в малко изложбено пространство може да се окажат точката на пречупване на нечие съзнание.

Освен портретите посетителите могат и да предизвикат съзнанието си с Brain games пространства. Залите ще представят как хората с увреждания опознават света – четене чрез допир и разпознаване на музика чрез вибрация.

Последната част от изложбата е музикален кът. Там гостите на изложбата ще видят Музико – инструмент, създаден от Полина Георгиева, за деца, с приоритет деца със специални потребности. Също, за звуковата среда на проекта помага Иван Велков от група P.I.F.

Полина Герасимова е визуален артист и създател на студио за визуални и интерактивни експерименти – „Полиформа“. Тя се занимава с дигитални изкуства, 3D мапинг, а също – работи в театър, опера и създава танцови пърформънси.

Източник: Uspelite.bg, статия
https://uspelite.bg/izlojbata-izkustvo-s-uvrejdaniya-pokazva-11-lichnosti-promenili-sveta-1

Театърът – репетиция за реалността

22.05.2023 г.

Ваня Печикамъкова

„Астория“, Сдружение „Транзит“

Разговор с Валерия Минева за премиерата на „Астория“ по пиесата на Юра Зойфер. Софийската публика може да види представлението на 22 май в Студентския дом

Валерия Минева – Лира, е родена на втори март 1993 г. Открива магията на театъра още като дете. През 2015 г. завършва актьорско майсторство за драматичен театър в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ в класа на доц. Леонард Капон. В трупата на Театър Хенд в Пловдив придобива опит в драматични постановки и куклени представления за деца. Разказите ѝ печелят национални конкурси, а през 2018 г. дебютната ѝ пиеса „Транзит“ е отличена в конкурса на Театър „София“ за съвременна драматургия. Пиесата е поставена на сцената на Драматичния театър „Рачо Стоянов“ в Габрово с финансовата подкрепа на Национален фонд „Култура“. Там поставя и детския спектакъл „Приказливко в Страната на думите“. От 2019 г. Валерия е свободен артист и осъществява различни проекти: „Сонетите“ – видео версия на сонетите на Шекспир, и „Изкуството да бъдеш човек“ – аудио сборник с авторски разкази. Завършва магистърска програма по режисура в НАТФИЗ в класа на проф. Пламен Марков. Представлението „Астория“ по пиесата на Юра Зойфер – известен виенски артист, кабаретист и писател, който загива през 1939 г. само на 26 години в концлагера Бухенвалд. Това е първият проект на новосформираното Сдружение „Транзит“, което Валерия основава заедно със свои колеги артисти.

Как се появи вашият псевдоним?

Когато бях на 14 години, се записах в младежкия театър „Приятели“ в Пазарджик. Валерия беше прекалено дълго име за останалите деца в школата. Затова започнахме да измисляме как да ми казват. Казваха ми Лира, Лира, Лира… и аз лека полека започнах да се представям така, защото много ми допадна.

Първата ви постановка като режисьорка – „Глупаци“ от Нийл Саймън, е една от най-играните пиеси в Европа. Втората – „Астория“ на Юра Зойфер, пък за първи път се поставя у нас.

Не бях се замисляла, че са в двете крайности. Наистина за разлика от Нийл Саймън Юра Зойфер не е познат. Може би защото умира в концлагера Бухенвалд едва на 26 години. Наскоро участвахме в творческа среща в Драматичния театър в Русе, посветена на неговото творчество. Там научих, че има режисьори от различни точки по света, от Америка, от Южна Африка, които се вълнуват от текстовете му. Оказа се, че филмът Don’t look Up, нашумял по Нетфликс, също е по пиеса на Зойфер – „Краят на света“. И двамата автори ме привлякоха с хумора си. Не съм мислила дали са познати на аудиторията. Просто ме провокира текстът, защото и в двете пиеси има сатира и осмиване на политическа ситуация. На този етап от развитието ми това все повече ме вълнува.

Как се срещнахте с „Астория“?

Търсех текст за втория семестър от обучението ми по режисура в НАТФИЗ. В библиотеката на академията има принцип, че когато четеш нещо и го оставиш в читалнята, но не искаш да го прибират по рафтовете, слагаш една бележка отгоре: „Чете се. Не пипай!“. Така аз видях сборника на Юра Зойфер на едно бюро. Заглавието му е „От рая до края на света“, което веднага ме привлече и ми стана любопитно кой е този автор. Освен това и бележката отгоре: „Не пипай!“ ме провокира да пипна.

Всички участници в постановката са куклени актьори. Защо?

Защото имах намерение да използвам куклени похвати, клоунада. Идеята за сценография от плоски дълги ластици, опънати от тавана до пода, които актьорите обигравт свободно, създавайки етюди, различни картини и пространства, се роди в самото начало. Чрез тях исках да подчертая гротесковите персонажи и стилистика. Знаех, че ще ми е по-лесно да реализирам идеите си с куклени актьори. Аз имам и пристрастие към тях, защото съм възпитаничка на доц. Леонард Капон и знам, че специфичното въображение което търся, ще го открия при куклените актьори. Много от нещата в спектакъла се родиха от самите тях на принципа на импровизацията. Когато търсех първоначално екип за „Астория“, гледах репетиции и дипломни спектакли на няколко класа в НАТФИЗ. В класа на проф. Румен Рачев намерих почти всички актьори с изключение на Игор Коробко, който е студент от класа на проф. Жени Пашова.

За пръв път постановката „Астория“ беше видяна от театралната публика в София, Габрово и Русе. Бяха ли разбрани посланията?

Мисля, че да, защото самият сюжет ги извежда директно на преден план. Искам остротата на текста да провокира към критична мисъл. Хората казват, че хуморът, освен че е достъпен, удря и на точните места. Театърът като репетиция за реалността.

Какво предстои на „Астория“?

Втората премиера е на 22 май 2023 г. в залата на Студентския дом в София. От новия сезон „Астория“ ще бъде в програмата на Драматичен театър „Апостол Карамитев“ в Димитровград.

Какви са предизвикателствата пред артиста на свободна практика?

Шегуват се от време на време дали нямам някоя леля в Национален фонд „Култура“. Но всъщност нямам никакви лели нито там, нито в Министерството на културата. Просто когато виждам възможности за финансиране на независими проекти или млади артисти, гледам да се включа. Имам проекти, които бяха финансирани по време на пандемията, когато се подкрепяха основно онлайн инициативи.

Явно имате и мениджърски умения, щом можете да пишете проекти, което не е лесна работа.

Може би, защото имам усет към детайла. Важно е да четеш условията и да си адаптивен спрямо конкретната програма. Това, че пиша, също ми помага, защото трябва сериозно да се обосновеш за проекта и идеята му. Не е голяма философия, но изисква търпение, което не всеки притежава.

Трудно ли е да си свободен артист?

Истината е, че е трудно. Аз гледам винаги да съм по-оптимистична, но вече го усещам. Четири години, откакто съм независим артист, и усещам голяма несигурност. Разпокъсана съм между проекти, които изискват голяма доза внимание, търпение. Времето ти е много по-неструктурирано и отделяш не по осем часа на ден, а много повече, за да реализираш нещо, което после не е съвсем ясно каква финансова възвръщаемост ще има. Предизвикателствата пред независимия артист са обвързани с несигурност – какво предстои, къде, с кого?

Източник: Kultura.bg, статия
https://kultura.bg/web/%d1%82%d0%b5%d0%b0%d1%82%d1%8a%d1%80%d1%8a%d1%82-%d1%80%d0%b5%d0%bf%d0%b5%d1%82%d0%b8%d1%86%d0%b8%d1%8f-%d0%b7%d0%b0-%d1%80%d0%b5%d0%b0%d0%bb%d0%bd%d0%be%d1%81%d1%82%d1%82%d0%b0/?fbclid=IwAR2iUsrcv_FeuJh6Jnnl3fYJjN6dpvPE2uJT7P1kSff9OOvDu42f8-OHGxq

Очаквайте диригента на академичен хор "Ангел Манолов" Дарена Попова в АНФАС

27.05.2023 г.

Тази година Академичният хор „Ангел Манолов" отбелязва внушителните 90 години от своето създаване през 1933 година. Юбилеят ще бъде ознаменуван на 4 юни с голям празничен концерт под патронажа на Президента на Републиката в зала България и ще бъде посветен на още две забележителни годишнини – 90 години Национален студентски дом – София и 40 години творческа дейност на вдъхновената и неуморна диригентка на хора – маестра Дарена Попова. На сцената ще излязат настоящи и някогашни хористи, свързани завинаги с любовта към певческото изкуство, за да представят разнообразна програма, подкрепени от специалното участие на Камерен духов оркестър.
За историята и традициите на тази дълголетна хорова формация, за многобройните заслужени награди от наши и международни конкурси и фестивали, за богатството и разнообразието на репертоара, който изпълняват – в новото издание на "Анфас" Олга Бузина ще разговаря с жената, посветила десетилетия обич и вдъхновение на Академичен хор „Ангел Манолов", многократния лауреат на отличието „най-добър диригент" – маестра Дарена Попова.

Източник: TV1, Предаването за култура "Анфас" , видео запис
https://tv1.bg/ochakvajte-dirigenta-na-akademichen-hor-angel-manolov-darena-popova-v-anfas-27-maj-ot-20-30-chasa/

Светло под шапката: Илия Атанасов – I част , бр. 15/2023

24.05.2023 г.

Анриета Жекова

Всичко тръгна от едно учебно пособие по музика за студенти от каталога на Националната библиотека. В него беше включена песента „Хора и улици“ на композитора Борис Карадимчев. „Текст Илия Атанасов, хайде, помагай“ ми написа Яница А. през лятото на 2021 г. За общата ни библиографска работа това, което се търси в подобни случаи, са трите имена и кратки биографични данни за автора – да е разпознаваем между многото други със сходно име.

Песента от „Момчето си отива“ мога да изпея цялата. Ако музикалните изисквания не са твърде високи, предполагам, че това е по силите на повечето почитатели на филма на Людмил Кирков. А той, според мен, се асоциира преди всичко с две неща: сцената в сладкарницата между Невена Коканова и Филип Трифонов с емблематичната реплика „Една боза от 6 стотинки“ и „Хора и улици“.

По правило повечето популярни песни правят популярни най-вече изпълнителите си. Понякога и композиторите. Само в изключителни случаи знаем и помним името на текстописеца. „Надежда от Надежда“ на „Щурците“, бихме казали… Примерът не е случаен, защото автор и на нейния текст е неизвестният Илия Атанасов.

Гугъл е отзивчив и при търсенето на „Илия Атанасов“ в комбинация с „Хора и улици“ предлага немалко резултати. Сред тях са множество изпълнения на песента, пълният текст, кавъри на Хилда Казасян и вокална група „Пим Пам“, 49-а нейна позиция в класация на БГ радио, както и присъствието ѝ в примерното годишно разпределение на уроците по музика за 10-и клас. Но нищо повече за Илия Атанасов.

След няколко седмици търсене, с помощта на Здравко Петров, музикален журналист и редактор в БНР, проф. Божидар Манов, кинокритик, и Надя Дякова от библиотеката на НАТФИЗ, успях да добавя 2-3 реда към името на текстописеца – инженер, драматург, поет, режисьор, без издадени книги, бащино име „Методиев“, роден през 1939 г., починал преди няколко години. Служебната задача беше изпълнена. Аз обаче исках да разбера нещо повече за този така добре забравен човек и да осветля неговото име.

Какво научих за Илия Атанасов след почти две години издирване, писма, разговори и срещи с хора, които са го познавали

Приготвих си дълъг списък с личности, които са имали допирни точки с Илия Атанасов. Започнах от Мими Иванова, която изпълнява „Хора и улици“ заедно с Борис Гуджунов. Тя се почувства неудобно, че нищо не знае за автора на текста и ме насочи към музикални редактори в радиото…

Картичка с Мими Иванова и Борис Гуджунов, 1972 г. източник spomen.bg

След излизането на филма през 1972 г. песента нашумява. Прочетох, че по тогавашните РЕП-ове дори се продава пощенска картичка с нейните изпълнители. Те участват и на „Златен Орфей‘72“. Песента е включена в издадената след фестивала грамофонна плоча под надслов „Улици, хора“.Със същото заглавие е и първата публикация на текста и музиката в списание „Музикална естрада“, бр. 10/11, 1971 г.

„Улици, хора“ в сп. „Музикална естрада“, бр. 10/11, 1971 г.

Повечето от създателите и участниците във филма „Момчето си отива“ за съжаление вече не са между нас – Людмил Кирков, Борис Карадимчев, Невена Коканова, Филип Трифонов. Свързах се със сценариста Георги Мишев. Спомни си само, че Людмил Кирков настоявал да го запознае с Илия Атанасов. Срещата обаче останала неосъществена. Актрисата Сашка Братанова също не знаеше нищо за автора на текста на песента от филма.

МЕИ и „Веселите момчета“

Тогава на дневен ред дойдоха инженерите. Първата информация, която намерих за Илия Атанасов, беше от интервю пред сп. „Кино“ на проф. Божидар Манов: „Бяха пет весели години (1965–1970), а тогава в МЕИ учеха много умни момчета и момичета с разностранни таланти. Съставът „Веселите момчета“ бяха легенда в студентските среди и неслучайно изключително талантливият дипломиран инженер Илия Атанасов (поет, драматург, актьор) скоро след това стана студент по режисура във ВИТИЗ в класа на проф. Боян Дановски… във въздуха кълнеше някакъв своеобразен „студентски ъндърграунд“, тогава прохождаха първите рок групи „Бъндараците“ и „Сребърните гривни“, издаваха се студентски вестници – контролирани, разбира се, но и с промъкващи се хапливи остроумия. Вестникът на МЕИ „Технически авангард“ бе цветен, на висок печат, списвахме го с огромна всеотдайност… Той бе учебно поле за перото на много бъдещи журналисти, поети, сатирици, драматурзи, критици…“[1]

Божидар Манов и Илия Атанасов се засичат в Културния клуб на МЕИ, сътрудничат на споменатия студентски вестник, и двамата публикуват стихове в него. Манов и до днес помни част от стихотворението „Щура песен“ на своя приятел:

„На този свят му трябват рими щури,
На този свят му трябват трубадури –
Затуй делим сърцата си на две,
Та да ги пъхнем някак в стихове…“[2]

Илия Атанасов в редакцията на в-к „Технически авангард“, 1969 г.

В юбилейния декемврийски брой по повод 10-ата годишнина на „Технически авангард“ (ТА) от 1969 г. намерих кратка бележка, от която разбрах, че Атанасов работи в редакцията му от 1963 г.[3] По-късно става заместник главен редактор (1967). Някои стихове подписва с бащиното си име – Илия Методиев. След завършването на института е назначен като асистент в катедра „Машинно чертане“, където преподава девет години. През това време продължава да сътрудничи на вестника на МЕИ – най-старото, регулярно отпечатвано университетско издание. Макар че в спомените си Лидия Недекова, главен редактор на „ТА“ до 2012 г. на шега казва, че в началото на списването на вестника „от журналистика разбирахме колкото пингвин от логаритми“, броевете са доста разнообразни и по

страниците им има културна информация, интервюта, рецензии за филми, спортни новини, много хумор, поезия и отразяване на интересни събития. През 1964 г. във вестника се появява сатиричната поема „Транспортиада“ с автори Илия Атанасов и Любомир Пеевски. Двамата получават медали на Техническия университет за приноса им към списването на „Технически авангард“ на тържество по повод 50 години от излизането на първия брой (2009).
Атанасов е и председател на Културния клуб към МЕИ, който се помещава на тавана в старата сграда на института до Паметника на Васил Левски (сега Квадрат „500“). Клубът е център на студентската художествена дейност – организират се дискотеки, джаз вечери, гостувания на театрални групи, концерти.
Проф. Теодор Янев, инженер и магистър по операторско майсторство, преподавател в НАТФИЗ, също познава Илия Атанасов от студентския си период в МЕИ и е неговият първи квартирант (през годините Атанасов споделя жилището си с общо 53 квартиранти). От четиригодишното им съжителство проф. Янев го помни като „много разтурен, но в същото време прецизен и педантичен за работните неща. Пишеше всеки божи ден какво е гледал, чул, видял… Илия е един океан. Изключително нестандартен човек, с когото да се радваш да общуваш. Пречеше му скромността, беше скептик по отношение на себе си… Продължавам да обичам този човек…“. Атанасов поверява на Теодор Янев главната роля в „Баня“ по Маяковски, поставена в Студентския дом (1971). Почти ритуалните им приятелски срещи за кафе, провеждани в точно определен ден и час, продължават до последните дни на Илия Атанасов.
Третият участник в тези срещи е географът и климатолог доц. Стефан Велев от Географския институт при БАН. Неговото приятелство с Атанасов започва от общия чин през гимназиалните години в 8-мо училище „Васил Левски“ на ул. „Шишман“ (тогава то се намира в една сграда със 7-мо) и продължава цял живот, почти седем десетилетия. Шегуват се, че имат само 3 дни разлика в рождената дата, които „липсват“ на Стефан, по-малкия от двамата. „Много ценен човек, сърдечен с приятелите, помагаше безкористно на много хора – разказва Велев – приятел докрай.“ По думите му Атанасов притежава огромна библиотека, над 4000 книги – инженерни, театрални, художествени, пълни течения на списания за театър и кино. Владее немски, английски, полски и руски език. Учил ги е сам, по учебници. Чете в оригинал на руски и английски. Много обича да ходи на кино, следи филмовите фестивали. През цялото време на следването си в МЕИ и години след това активно поставя пиеси първо в института, после и на сцената на Студентския дом. Докато по-късно Атанасов работи в различни театри извън София, Велев неуморно пътува, за да гледа постановките му. И до днес помни заглавия и случки около тях.
Голяма част от живота на Илия Атанасов успях да възстановя именно от разказаното от Теодор Янев и Стефан Велев.
За началото на изявите му, свързани с Културния клуб на МЕИ, важни щрихи добави и Веселин Кисьов, също инженер, рок музикант, вокалист на групите „Слънчевите братя“, „Щурците“ и „Славини“. През 1965 г. Атанасов организира концерт по случай 8 декември в зала „Универсиада“ и кани като подгряваща на „Бъндараците“ първата група на Кисьов, в която освен него свирят Петър Гюзелев, Георги Николов и Исак Бурла. Момчетата обаче нямат сценични костюми – Илия Атанасов им дава разноцветни фланелки с голямо слънце, останали от драмсъстава на МЕИ, и ги кръщава „Слънчевите братя“. Две години по-късно част от музикантите от двете групи се обединяват в „Щурците“.
През 1966 г. от драмсъстава и киноклуба към Културния клуб на МЕИ се създава Естрада „Веселите момчета“. Така ги нарича журналистката Иванка Хлебарова в статия в „Студентска трибуна“ – по името на музикалната комедия „Весёлые ребята“ (1934). В състава са петнайсетина участници. Най-популярната им изява е естрадно-сатиричният спектакъл „Смях в залата“, който от сцената на МЕИ се пренася в Студентския дом. Текстът е по преработени материали от дневници, водени в Културния клуб. В тях членовете на клуба си разменят ежедневни бележки, римувани остроумия и злободневки, които след това стават основата на сценария.[4] Режисьор е Илия Атанасов. Той е и сценарист заедно със Симеон Попов и Кръстю Мирски. Репетициите в Студентския дом понякога продължават до зори. „Илия Атанасов дърпа, тегли, влачи из залата многобройните нишки на репетицията – осветление, музика, мизансцен, актьорска игра.“[5] Оркестърът на групата включва Веселин Кисьов, Петър Гюзелев, Георги Николов и Чавдар Селвелиев. Песните пародии са по музика на популярни хитове, аранжирани и дирижирани от композитора и инженер Селвелиев. Останалите весели момчета са: Иван Генев, Емил Иванов, Николай Алиманов, Цветан Цанков, Божидар Божинов, Кръстю Мирски и Юлий Тошев. Като актьор в някои от етюдите се включва и Атанасов. Единственото момиче, което участва в естрадата, е Елка Карастанева (Ненкова).
„Смях в залата“ се играе над 40 пъти при голям успех. „За тях започнаха да пишат сериозните вестници, чухме ги по радиото, видяхме ги по телевизията.“[6] Сред почитателите им е и Радой Ралин. Той поздравява участниците (нарича ги „ензимите на българската демокрация“) и увещава сценаристите: „Откажете се от следването, бе момчета. Трима инженери винаги ще се намерят, но трима автори на сатирични спектакли – не!“[7]. Мотото на спектакъла е „Не сме ли смели, всеки ще ни смели!”, а студентският хумор – доста дързък за онези години. Представлението се играе до 1967 г.
Рекламна брошура за „Смях в залата“
Брошура с участниците в естрада „Веселите момчета“
На брошурите Илия Атанасов е с молив в ръка – „душата на „Веселите момчета“ по думите на Кръстю Мирски.
През 60-те години режисьор в драматичния театър към Студентския дом на културата (СДК) е Людмил Кирков, който въвежда в емоцията на театъра много студенти от различни институти. Заради неговото оттегляне към киното постепенно на репетиции започва да го замества Илия Атанасов. В режисьорския му списък следва спектакълът „Студентина“ (1969). Участват част от „Веселите момчета“ и други самодейни актьори от СДК. Играе се десетина пъти. В него Михаил Белчев изпълнява две песни по текстове на Атанасов. С едната от тях – „Люлее тополите голите“ (музика Любомир Павлов) – той печели златен медал на Третия републикански фестивал на художествената самодейност. „Написал е чудесни текстове“, каза Белчев в телефонния ни разговор.
„Студентина“ дава и името на драматичния театър към Студентския дом, който събира публика на същото място и до днес. Негов ръководител сега е Петя Божинова, танцьор и хореограф. Майка ѝ – Милуша (Нуша) Божинова (1944–

2021), една от първите участнички в театъра на СДК и дългогодишен негов директор впоследствие – е работила с Людмил Кирков и Илия Атанасов: „На всичките ни спектакли салонът на Студентския дом пукаше по шевовете от публика. Винаги имаше правостоящи. Беше си истински театър“.[8]

„Веселите момчета“ в Италия, 1970 г.

Студентските спектакли гостуват и в други населени места, стигат чак граничната застава Пловдивци в Родопите (1964). Заедно с актьорите Атанасов посещава международни студентски фестивали в Полша, Италия (1970) и Германия (1971). Колажът за участието в Италия е от семейния албум на Ангелина и Кръстю Мирски.

През 1969 г. Илия Атанасов пише и два текста за Веселин Кисьов – „Акварел“ и „Нощни пътища“. В изпълнение на група „Славини” те печелят съответно първа и трета награда на Младежкия конкурс за песни в Студентския дом през 1970 и 1971 г. На тези конкурси участват и „Щурците“ с песента „Вертележка“, отново по текст на Атанасов (по-късно тя е включена в албума „75“).

Илия Атанасов в Италия, сн. личен архив Майя Алиманова

Илия Атанасов много обича да плува и през лятото пребивава задълго край морето. Вероятно затова и един от текстовете пристига при Кисьов на гърба на картичка… От 2015 г. „Нощни пътища“ (музика Веселин Кисьов) е в репертоара и на Константин Белчев (с негов аранжимент).През 2018 г. Симеон Попов, също близък на Илия Атанасов от студентския период и споделил с него два казармени месеца през 1961 г. в Шумен, публикува стихосбирката „Скучаещи графити“ с техни общи творби, писани в периода 1965-1967 г. В нея двамата са представени като децата на Кирил и Методий, понеже бащиното име на единия е Кирилов, а на другия – Методиев. Самостоятелно издание на текстове на Илия Атанасов няма.

Пощенска картичка от Илия Атанасов до Веселин Кисьов, сн. личен архив Веселин Кисьов

Срещите на „Веселите момчета“ и техните половинки продължават и до днес, макар и в оредял състав… Имах удоволствието да присъствам на една такава през февруари тази година. За впечатляващо дългото приятелство между тях и за ролята на Илия Атанасов в спектакъла „Смях в залата“ Майя Алиманова, съпруга на Николай Алиманов, един от актьорите, разказва: „Освен участието в сценария и идеите за музикалната част на спектакъла бяха негови. Имаше много добри музикални познания. Представленията се гледаха не само от студенти, а и от театрали и тогавашната софийска интелигенция. Във всичко това основно действащо лице беше Илия… Изключително верен приятел. Самотата не го притесняваше, това беше неговия свят.“

Професионални театрални пътища

След 9 години, посветени на самодейния театър, през 1971 г. Илия Атанасов преборва конкуренцията от 275 кандидати за 2 места във ВИТИЗ и е приет в последния клас на проф. Боян Дановски.[9] За студентските им години актьорът Стефан Попов припомня: „Проф. Дановски беше направил така, че режисьорите да присъстват на всички актьорски часове. Илия не контактуваше много с нас. Той, вече инженер, беше малко настрани от всеобщата еуфория на приетите студенти… Мълчеше… Но работата ни беше без пререкания, спокойна, дълбока, с емоция… Замръквахме на репетиции…“

Атанасов продължава да работи и в Студентския дом. През 1971 г. поставя „Приказка за мечката“ по пиесата на Панчо Панчев с незабравимото заглавие „Има ли смисъл да утепаме мечка“. С този спектакъл „Студентина“ се представя на фестивал в Хамбург и предизвиква страхотен фурор по думите на един от участващите актьори Емил Иванов, също студент в класа на проф. Дановски и дългогодишен приятел на Илия Атанасов. Следват много нови покани за международни участия.

Заповед за разпределение на Илия Атанасов в Кърджали, ДА – Кърджали

Покана за представлението „Писмото“ (1975 г.), ДА – Кърджали

През 1975 г. Атанасов се дипломира успешно и заминава на задължителното по онова време разпределение[10]. Заедно с актьорите от същия клас Мария Статулова, Павел Попандов, Стефан Попов и Атанас Янакиев той се озовава в Кърджали (Попандов остава съвсем за кратко).

Спомени за пребиваването на Илия Атанасов в Кърджали (1975–1978) сподели с мен актрисата Мария Статулова. Първото представление, което Атанасов поставя там, е „Писмото“[11] по текст на Панчо Панчев. Премиерата е през ноември 1975 г. Две осъдени на смърт жени – учителка и момиче – очакват изпълнението на присъдата си; на прага на раздялата си с живота девойката се вълнува от своята несподелена любов и едно получено писмо. Илия Атанасов издирва истински писма до затворници и включва текстове от тях в спектакъла. Пренася камерната пиеса в средата на залата сред обкръжението на публиката. „Затворници“ обикалят в кръг около главните действащи лица на сцената, спомня си Мария Статулова. За ролята си на Момичето тя печели награда за женска роля на Петия национален преглед на пиеси с младежка тематика в Пловдив през 1976 г. Пак там Атанасов е отличен за режисурата на „Писмото“.

В пловдивската преса отзивът за тяхното представяне на театралния форум е озаглавен „Щастливият дебют на един млад режисьор“ и там четем: „Кърджалийският театър донесе първата изненада – появата на режисьора Илия Атанасов… Неговата режисура е прецизна и умна. Тя не блести с показността на режисьорските „хватки“. Но цялата постановка е решена в духа на „тихата, незабележима импресия“, както я определи на едно обсъждане режисьорката Юлия Огнянова“[12].

По думите на Статулова Атанасов е „фин, деликатен и умен човек, грижовен към актьорите, със страхотно чувство за хумор и ирония, с отношение към музиката, чувство за танц, за песен…“. Живеят в квартири, обзаведени с реквизит от театъра. Освен в града, гостуват и в села из района. „Един забравен човек…“, завършва разказа си актрисата…

В София „Писмото“ се играе в театър „Сълза и смях“. По спомени на актьора Петър Атанасов, също участник в нея, пиесата е записана и показана по БНТ в рубриката „Телевизионен театър“. За съжаление, въпреки прелистване на телевизионните програми във в-к „Телевизия & радио“ за период от 4 години, не успях да открия на коя дата се е

случило това. На места в уречения понеделнишки час за излъчване на постановките пише само „Телевизионен театър“ и заглавие липсва. Така че е възможно да е точно сред няколкото анонимни пиеси.
При посещението ми в Държавен архив – Кърджали намерих и други заглавия, които Илия Атанасов поставя там за трите години престой. Това са „Екзекуция с тъп меч“ на Иван Буковчан, „Мнимият болен“ на Молиер и мюзикълът „Буря в чаша“ по пиеса на Катя Воденичарова (за него пише и текстове на песни), в който са включени и много ученици от Кърджали.
Актьорът Стефан Попов, участвал в „Писмото“ и „Екзекуция с тъп меч“, допълва щрихи за съвместната им работа в Кърджали: „Илия беше талантлив! Проф. Дановски много разчиташе на него. Но той не можа да се впише в системата… И за голямо съжаление този много ерудиран, способен човек работи сравнително малко в професионалния театър… По разпределение ни пратиха в Кърджали. Всяка вечер играехме. От пиеса в пиеса…“. Впоследствие Атанасов кани Попов за участие в радиопиеса по Достоевски и това е последната им творческа среща.
Когато „Писмото“ се играе в Пловдив на споменатия по-горе театрален преглед през юни 1976 г., неволно светва надпис „Изход“ малко преди края на представлението. Това дава повод на Юлия Огнянова, член на комисията, при обсъждането да каже за Атанасов: „На него просто му е светло под шапката“. Тази история Илия Атанасов помни дълго и обича да я разказва по-късно пред колегите си в Радиотеатъра. „Той беше много артистичен и сега го виждам как си слагаше ръката на главата като шапка и го изиграваше. Това трудно може да се забрави“, казва Силвия Гочева от БНР. За същата случка Стефан Велев допълва: „Той често го споменаваше и отчиташе, че това е оценката, на която се е зарадвал най-много в целия си живот.“
Паралелно на режисьорските ангажименти в Кърджали Атанасов влиза и в летописа на пазарджишкия театър с постановката „Римска баня“ от Станислав Стратиев през февруари 1976 г. На ямболска сцена режисира „Госпожа Министершата“ със Стоянка Мутафова през 1978 г.
Емил Иванов в моноспектакъла „Двете приключения на Лемюъл Гъливър“, Русе, 1980 г., сн. личен архив Крум Гергицов
За успеха на друго негово представление,„Двете приключения на Лемюъл Гъливър“ по Йежи Брошкевич (Силистра, 1978), научих от самия Гъливър – актьора Емил Иванов. Той и съпругата му Таня, както разбрах при запознанството ни в уютния им дом в Перник, са били близки приятели на Илия Атанасов. Много трудно се свързах с тях, макар че актьорът е работил дълго в пернишкия театър и дори за кратко е бил негов директор. Заради често срещаното име, минах през няколко Емиловци от Перник, докато стигна до верния, но дългото издирване си струваше.
Таня е приготвила маса с еклери и кафе. Срещите на Емил и Илия най-често са протичали в сладкарница и тя умело пресъздава обстановката. Разказват ми за театралната публика в Силистра – „много аристократична, идваха на представление с костюми“. Помнят забавна случка от премиерата на „Гъливър“. Реквизиторката забравя да сложи дългия нож, с който Емил Иванов трябва да се самоубие на финала. Таня е сред зрителите в камерната зала, редом до Илия Атанасов. В кулминационния момент и двамата се досещат, че нож няма. Режисьорът закрива лицето си с ръце. Все пак Гъливър успява да отиграе ситуацията и да се „прободе“ фатално и без нож. Публиката не разбира за гафа. Актьорът приема откровеното извинение на реквизиторката: „Емилчо, леля, бях ядосана и забравих ножа…“. След премиерата има среща с публиката. Атанасов от скромност едва се включва и се налага Пламен Николов, театрален критик, да спаси положението и да вземе думата, за да разкаже за спектакъла и режисьора. По-късно същият моноспектакъл е поставен и в Русе (1980).
Таня и Емил Иванови разказват с обич и възхищение за Илия Атанасов. Приготвили са ми списък с негови представления, които помнят; написали са и няколко думи за приятеля си: „Скромен, но с много знания за изкуството и режисьорската работа. Отдаден на професията изцяло, винаги подготвен за репетиции. Като дете се радваше на всяка интересна идея и хрумване или актьорско решение. Нищо не налагаше предварително, заедно с него извървявахме пътя до ролята. Режисьорските му решения бяха поднесени деликатно, така че и актьорът да има думата да ги доразвие и пречупи през себе си. Винаги говореше за театър, нищо материално не го интересуваше. С такава искреност работеше… Изкуството беше животът му“. На тръгване, Емил Иванов рецитира безупречно любимата реплика на Илия Атанасов от текста за Гъливър: „А ти? Какво предпочиташ? Чисто и просто подло да се сломиш или с мъдра гордост да понесеш дори това, което изглежда непоносимо.“[13]
Театралните пътища на Илия Атанасов продължават до 1989 г. и преминават през Кюстендил, Русе, Стара Загора, Плевен и Димитровград. Изявява се и като гостуващ режисьор в Габрово, Пазарджик и Ямбол. По данни от Летописа на ДТ „Сава Огнянов“ – Русе[14] Атанасов работи там три сезона. През 1979/1980 г. поставя „Щастливецът иде“ от Румен Божанов. Следват много успешното представление „Когато розите танцуват“ от Валери Петров и детската пиеса „Чими“ от Борис Априлов (1980/1981). Под негова режисура се играе „Народен враг“ от Хенрик Ибсен (1982). По същото време в русенския театър работи и режисьорът Слави Шкаров, а директор е актьорът Васил Попилиев, който участва в „Щастливецът иде“ и „Народен враг“.
За впечатления от работата на Илия Атанасов през трите сезона в Русе потърсих театроведа Крум Гергицов, сценографката и художничка Виолета Радкова и актьорите Косьо Станев и Валентин Гаджоков. „Много добър режисьор. Прилагаше класически подходи в театъра, умело разработваше психологията на образите и обогатяваше текста. Притежаваше изтънчено чувство за диалог с актьорите и успяваше по елегантен начин да прокара идеите си. Добър и благороден човек…“, разказва Крум Гергицов, също колега на Атанасов от ВИТИЗ. Изненадан е да научи от мен, че неговият състудент е автор на текста на „Хора и улици“. Радкова също реагира с голямо учудване на този факт. Илия Атанасов е предпочел да не споделя за своето участие в толкова популярния филм…
За „Когато розите танцуват“ Виолета Радкова отказва да направи макет. Уверена е, че това ще обърка режисьора. Тя измисля за спектакъла огромно оксидно зелено платнище, което се вдига вълнообразно и има отвори. От тях в определен момент трябва да се спуснат гирлянди от рози, около които да танцуват актьорите. Илия Атанасов е ужасѐн

www.studenthouse.bg

от липсата на макет, защото е изключително педантичен в предварителната подготовка. На монтировъчната репетиция Радкова му демонстрира идеята си и той остава възхитен. Публиката също посреща с аплодисменти момента с падането на огромните гирлянди от розови и бели рози. В спектакъла, който се доближава до мюзикъл, има много песни, танци и музика, изпълнявана на живо от Оркестър „Русе“ с ръководител Петър Петров (Парчето)[15].
„Изключително странен човек… стеснителен, а в същото време много настойчив. Винаги абсолютно готов за репетиции – много рисува, чертае. За „Народен враг“ част от публиката беше на сцената. Обикновено по-млади зрители си избираха тези места при купуването на билетите и между тях сядаха актьорите с костюми и плакати. Така и зрителите участваха в представлението, което беше много новаторско за онези години“, разказва сценографката. Косьо Станев, участвал в „Народен враг“, допълва: „Високо ерудиран, благ, много диалогичен, само хубави впечатления имам от общата ни работа“.
Дълго време не успявах да се свържа с актьора Валентин Гаджоков, който отдавна е извън България. Но един ден от Норвегия долетя и неговото интересно писмо: „С Илия Атанасов се знаем още от ВИТИЗ. Дипломната работа на Илия беше „Когато розите танцуват“, която той по-късно постави и в Русе. Не просто пренесена, а съвсем нова постановка. Музиката беше специално писана за нея от Чавдар Селвелиев. Валери Петров не присъства на премиерата в Русе, но няколко седмици по-късно дойде на гастрола в София. Учуден от режисьорската намеса на Илия, който „затвори“ иначе отворения авторски финал на втората част, Валери Петров попита: „Защо?“. „Такава е логиката“, отвръща режисьорът инженер. Гаджоков, участвал в ролята на Младия в представлението, си спомня и това, че при блокаж на репетиция вместо обичайно ползвания театрален жаргон „ще го измисля“ или „ще го докарам“, Илия Атанасов казвал „ще го изчисля“.
Потърсих и рецензии в пресата за работата на Атанасов на русенска сцена. Театроведът Орлин Стефанов има забележки към спектакъла по Валери Петров: „… замислен като ярко, жизнерадостно представление с много музика, с впечатляваща феерия от цветове и светлина. Песните се онагледяват с танци… изобилстват раздвижените мизансцени“, но и „Този конфликт е изсушен от задачата на всяка цена да се докаже абсолютната правота на Младия и несъмнената ограниченост, пълната ненужност на изповядвания от Стария морал.“[16]
Много хубав спомен за Атанасов пази и актьорът Иван Самоковлиев, съпруг на сценографката Виолета Радкова. Неговата среща с режисьора е ролята му на цар Петър в постановката „Книга на царете“ по пиесата на Маргарит Минков, играна в Плевен през 1983/1984 г.
През 1987 г. като гост-режисьор в Габрово Илия Атанасов поставя на сцената на Експерименталния сатиричен вариететен театър мюзикъла „Божествена комедия“ от Исидор Щок с хореограф Розмари де Мео. Постановката е изключително успешна и има 101 представления. Успях да се свържа с Пенко Русев, участник в спектакъла, който също помни Атанасов като „фин и деликатен човек“. На края на телефонния ни разговор той спонтанно запя „Хора и улици“…
Композиторът и пианист Чавдар Селвелиев от „Веселите момчета“ продължава работата си с Илия Атанасов дълго след изявите им в Студентския дом. Негово е музикалното оформление на „Екзекуция с тъп меч“ в Кърджали (1977), музиката на „Когато розите танцуват“ в Русе (1980), както и тази за мюзикъла „Божествена комедия“ в Габрово (1987).
Сред авторите на музиката за спектакли на Атанасов често се среща и името на Михаил Шишков – баща. „С главни букви запишете името на този режисьор!“, каза Шишков при първото ми обаждане, за да се уговорим. Самата среща протече на необичайно място – в чакалнята на XIV поликлиника – и беше изключително интересна, макар и прекъсвана периодично от „Вие за доктор Николова ли чакате?“. Композиторът познава Илия Атанасов още от ВИТИЗ, освен това са съседи и често се виждат. Разказва ми как се ражда едно интересно хрумване на Атанасов за спектакъла „Щастливецът иде“. Илия гостува на Шишков и чува как двете му момчета се боричкат със смях в съседна стая. Предлага да ги запишат. Текстът на пиесата е силен и не му трябва тежка музика. Така гласът на 6-7-годишния тогава Михаил Шишков-син прозвучава в спектакъла. Момчето рецитира „Питат ли ме дей зората“ на фона на записания детски смях, докато на сцената стои портретът на Алеко. Това, по думите на Шишков, става „пирон“ и се харесва на зрителите. „Илия е океан от въображение, той е от друга галактика. Перфектен във връзките между сценография, музика, осветление, текст и актьори.“ Разбира се, на раздяла „Хора и улици“ прозвуча в изпълнение на Михаил Шишков за радост на чакащите в поликлиниката.

Източник: Litvestnik.com, статия
https://litvestnik.com/2023/05/24/%D1%81%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%BB%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D0%B4-%D1%88%D0%B0%D0%BF%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B8%D0%BB%D0%B8%D1%8F-%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B2-i-%D1%87%D0%B0%D1%81/

Програма - СОФИЙСКИ МУЗИКАЛНИ СЕДМИЦИ

3 май – 30 юни 2023 г.

Фестивалът е част от Календара на културните събития на Столична община през 2023 г.
Фестивалът е носител на лейбъла за качество „Европа за фестивалите, фестивалите за Европа" на Европейската фестивална асоциация
Съорганизатори:
Столична община, Министерство на културата,
Софийска филхармония, Национален дворец на културата
Годишнини: 190 г. Йоханес Брамс, 150 г. Сергей Рахманинов и Фьодор Шаляпин, 125 г. Джордж Гершуин, 100 г. Добрин Петков, Михаил Милков, Петър Ступел, Радосвета Бояджиева, Трифон Силяновски, Дьорд Лигети, Мария Калас, **90 г. Светозар Донев, Димитър Христов, Съюз на българските композитори, Симфоничен оркестър – Сливен и Академичен хор „Ангел Манолов",** 75 г. Владимир Панчев, 70 г. Плевенска филхармония, 50 г. Симфониета Враца
ПРОГРАМА
23 май (вторник), 19 ч. – Зала „България" – Откриване с оркестър „Камерата Орфика НБУ" и Софийската филхармония с диригент Вилиана Вълчева и солисти Марио Хосен – цигулка, Марта Потулска – виола, Лиляна Кехайова – виолончело и Людмил Ангелов – пиано. В програмата: Моцарт
24 май (сряда), матине от 12 ч. – Камерна зала „България" – „Етюди и прелюди" – Клавирен рецитал на Дора Делийска и представяне на едноименния диск с творби от Шопен, Дебюси, Лигети, Капустин
24 май (сряда), 19 ч. – Камерна зала „България" – Струнен секстет от Брамс и октет от Менделсон в изпълнение на Марио Хосен, Валери Леополд, Кармен Телфеян и Максимилиане Вилмс – цигулка, Марта Потулска и Стефания Янкова – виола, Лиляна Кехайова и Рудолф Леополд – виолончело
25 май (четвъртък), 19 ч. – Зала НМА – Камерен ансамбъл MYX'D с премиери и специалното участие на Борислав Йоцов – кларинет. В програмата: Мирослав Георгиев, Константин Илиевски, Георги Арнаудов, Шин Лей Чен
25 май (четвъртък), 19 ч. – Камерна зала „България" – Клавирно дуо Ганка Неделчева и Красимир Тасков. В програмата: Стравински, Онегер-Шостакович, Димитър Христов
26 май (петък), 19 ч. – Национален дворец на културата – Софийска филхармония с диригент Найден Тодоров, солисти Роберто Аланя – тенор и Александра Кужак – сопран
27 май (събота), матине в 12 ч. – Камерна зала „България" – Рецитал на Марта Потулска – виола и Милена Моллова – пиано. В програмата: Брамс, Пендерецки, Георги Арнаудов
27 май (събота), 19 ч. – Зала „България" – Концерт по случай 90 години от създаването на Симфоничен оркестър – Сливен: диригент Владимир Кираджиев и солисти тенорите Иля Сквирский, Кудайберген Абилдин и Анле Гоу – лауреати на Първия международен конкурс „Камен Чанев". В програмата: Моцарт, Мишо Тодоров, Кодай и др.
27 май (събота), 19 ч. – Национален музей „Земята и хората" – „Краят на есента" – Апостол Миленков – бас и Ружа Семова – пиано, наратор Александър Александров. В програмата съвременни австрийски композитори
28 май (неделя), 18 ч. – Зала НМА – "Сцена на младия музикант" – Клавирно дуо Стефания Русева – Симон Павлов. В програмата: Дебюси, Равел, Пуленк, Шнитке, Давид Кокончев
28 май (неделя), 19 ч. – Зала „България" – КА „Софийски солисти" с Николай и Минчо Минчеви – цигулка и виола, диригент Пламен Джуров. В програмата: Й. С. Бах, Моцарт, Прокофиев, Бритън
29 май (понеделник), 19:30 ч. – Зала „България" – Оркестър „Генезис" с диригент Йордан Камджалов и солист Надежда Цанова – пиано. В програмата: Моцарт и Васил Казанджиев
29 май (понеделник), 19 ч. – Зала БИАД – "Веселите Владигерови"– концерт и представяне на компактдиск на фамилия Владигерови
30 май (вторник), 19 ч. – Зала НМА – Международен фестивален оркестър под диригентството на Христо Павлов със солист Анна Леви – пиано. В програмата: Александър Раскатов, Гия Канчели, Елгар, Венцислав Мицов
30 май (вторник), 19 ч. – Камерна зала „България" – „Балканикус ансамбъл" (САЩ): Николай Коларов – виолончело, Патрик О'Кийф – кларинет, Джил Доу – пиано и Фернандо Меза – перкусии. В програмата: Васил Казанджиев, Дориан Чене, Карл Шимел, Патрик О'Кийф
30 май (вторник), 19 ч. – Зала БИАД – „Музикални пътешествия" с премиери в изпълнение на Росен Идеалов – кларинет, Йордан Димитров и Евгени Ноев – цигулка, Огнян Константинов – виола, Георгита Бояджиева – виолончело. В програмата: Моцарт, Майербер, Петър Петров
31 май (сряда), 19 ч. – Топлоцентрала – „В очакване на Моцарт" – авторски спектакъл на Вера Немирова с участието на възпитаници на НМА „Проф. Панчо Владигеров" и ансамбъл „Дроп даун кмюнити" с диригент Деян Павлов
31 май (сряда), 19 ч. – Камерна зала „България" – Дуо Живко Василев – кавал и Татяна Колева – маримба с авторска музика
31 май (сряда), 19 ч., Зала „България" – Спектакъл "Легенди за водата" по едноименната музика на френските композитори, „майсторите на фееричните истории" – Равел, Дебюси и Сен-Санс, Ерик Сати, от Quarto и балет Vaya Dance Studio
1 юни (четвъртък), 11 ч. – Национален музикален и балетен център – „Зайченцето бяло" – детски мюзикъл от Румен Бояджиев-син по мотиви на Петър Ступел, либрето Венелин Методиев, режисьор Александър Мутафчийски
1 юни (четвъртък), 19 ч. – Камерна зала „България" – „Сцена на младия музикант" – Клавирен рецитал на Марио Бобоцов. В програмата: Й. С. Бах, Бетовен, Цезар Франк, Рахманинов

2 юни (петък), 19 ч. – Камерна зала „България“ – Перкусионна фиеста с Мирослав Димов, Борислав Запрянов, Чарли Милов, Доротея Димитрова и Борис Йорданов. В програмата: Асен Аврамов, Небойша Живкович, Джон Псатас, Михаела Колева, Емелина Горчева-Димова и др.
2 юни (петък), 18:30 ч. – Театър “Азарян” в НДК – „Стон или драмата на Яворов“ – спектакъл на Държавна опера – Стара Загора по либрето на Бойко Илиев и музика на Любомир Денев, режисьор Огнян Драганов
3 юни (събота), 19 ч. – Национален музей „Земята и хората“ – Концерт на Софийски камерен хор „Васил Арнаудов“ под диригентството на Теодора Павлович по случай 90-годишнината от рождението на патрона му. Със специалното участие на Стефани Кръстева – сопран. Съпровод на орган и пиано Благовеста Ангелова. В програмата: Вивалди, Доменико Скарлати, Александър Танев, Милко Коларов, Тодор Попов, Константин Илиев, Иван Спасов, Асен Аврамо
4 юни (неделя), 19 ч. – Зала „България“ – Концерт по случай 90-годишнината на Академичен хор „Ангел Манолов“ при Национален студентски дом, диригент Дарена Попова
5 юни (понеделник), 19 ч. – Зала „България“ – “Гергов&синове” – Плевенска филхармония с диригент Росен Гергов и солисти Кай, Лео и Рей Гергови. В програмата: Хайдн, Сен–Санс, Брух
6 юни (вторник), 19 ч. – Зала НМА – Концерт на Ма Сяо – контратенор и Джан Донфан – пиано, съвместно с Посолството на Китай. В програмата: Чън Пейсюн, Гао Уейдзие, Джао Дзипин, Чу Уанхуа и др.
7 юни (сряда), 19 ч. – Камерна зала „България“ – Струнен квартет „София“. В програмата: Моцарт и Бетовен
8 юни (четвъртък), 18 ч. – Зала НМА – докторантски концерт
9 юни (петък), 19 ч. – Военен клуб – „Като роса на роза“ – английски барок от Хенри VIII до Чарлз II – Камерен ансамбъл „Тути соли“ с диригент Виржиния Атанасова, солисти Дорота Шчепанска – сопран и Валентин Ватев – бас-баритон. В програмата: Атанас Атанасов и барокова музика
9 юни (петък), 19 ч. – Камерна зала „България“ – Клавирен рецитал на Атанас Куртев. В програмата: Брамс
10 юни (събота), матине от 12 ч. – Камерна зала „България“ – Ансамбъл „Сапиаче“, съвместно с Посолството на Австрия. В програмата: Брух, Якоб тер Фелдхаус, Албена Врачанска, Михаел Гредлер
10 юни (събота), 18 ч. – Зала НМА – докторантски концерт
10 юни (събота), 19 ч. – Камерна зала „България“ – Ансамбъл „КласикАрт“ и Георги Черкин – пиано. В програмата: Моцарт, Чайковски, Шуман, Сен-Санс, Карл Давидов, Георги Златев-Черкин, Георги Черкин, Петя Тончева
11 юни (неделя), матине в 12 ч. – Камерна зала „България“ – Сонатен концерт на Николай Спасов – цигулка и Иван Кюркчиев – пиано. В програмата: Бетовен, Брамс, Явор Димитров
11 юни (неделя), 18 ч. – докторантски концерт
11 юни (неделя), 19 ч. – Зала „България“ – Софийска филхармония с диригент Найден Тодоров и солист Минчо Минчев – цигулка. В програмата: Чайковски, Хиндемит, Дворжак, Паганини, Бетовен
11 юни (неделя), 19 ч. – Камерна зала „България“ – „Музика без граници” – поетичен разказ за „Любовта и животът на жената”. Беса Лугичи, Деница Петрова и Цвети Пеняшки в една романтична вечер с
песните на Шуман и Щраус.
12 юни (понеделник), 19 ч. – Камерна зала „България“ – Лидия Радионова-Кантарджиева – цигулка, Магдалена Далчева – виолончело и Рада Чомакова – пиано. В програмата: Рахманинов и Велислав Заимов
12 юни (понеделник), 19 ч. – Полски културен институт – „Сцена на младия музикант“ – Клавирен рецитал на Марина Мравова. В програмата: Й. С. Бах, Моцарт, Шопен, Григ и Рахманинов
13 юни (вторник), 19 ч. – Зала „България“ – Кварто квартет. В програмата: Равел, Сарасате, Георги Андреев
13 юни (вторник), 19 ч. – Камерна зала „България“ – Александър Василенко представя премиери на клавирни миниатюри, с участието на Елена Дикова. В програмата: Вилхелм Фридеман Бах, Джон Айрлънд, Мартину, Галина Уствольская, Джордж Крам, Лигети
13 юни (вторник), 19 ч. – Зала НМА – „Сцена на младия музикант“– Иван Керековски и Богдан Иванов – пиано, Борис Будинов и Радосвет Кокудов – перкусии. В програмата: Лигети, Барток, Йордан Гошев
14 юни (сряда), 19 ч. – Камерна зала „България“ – “Черпим от корените си” – Ребека Петьо – флейта, Чаба Петьо – китара, Хенрик Сьоч – пиано и Габор Немет – цигулка, съвместно с Унгарския културен институт „Лист“. В програмата: Кодай, Абигел Варга, Енеску, Барток
14 юни (сряда), 19 ч. – Зала 11 на НДК – Концерт на Светлин Русев – цигулка, Александър Сомов – виолончело и Надежда Цанова – пиано. В програмата: Рахманинов и Шостакович
14 юни (сряда), 19 ч. – Български културен център – „Сцена на младия музикант“ – Джоел Мъндей – цигулка и Ванеса Христова – виола, лауреати на Международния конкурс „Надежди, таланти, майстори“ – Добрич’22. В програмата: Моцарт, Й. С. Бах, ДобринкаТабакова, Михаил Кугел, Изаи, Марк Бушков, Мартину
15 юни (четвъртък), 19 ч. – Зала „България“ – Софийска филхармония с диригент Григор Паликаров и солист Дмитрий Ситковецки – цигулка. В програмата: Стравински и Барток
15 юни (четвъртък), 19 ч. – Зала 1 на НДК – „Дон Жуан“ – опера от В. А. Моцарт със солисти, хор и оркестър на Музикално-драматичен театър „Константин Кисимов“ – Велико Търново, режисьор Петко Бонев, диригент Георги Патриков
16 юни (петък), 19 ч. – Зала „България“ – Симфониета Враца с диригент Христо Павлов и солисти Маргарита Илиева – пиано, Атанас Кръстев – виолончело, Вълчан Вълчанов – обой, Недялко Недялков – кавал. В програмата: Георги Андреев, Асен Аврамов, Прокофиев, Лазар Николов
16 юни (петък), 19 ч. – Камерна зала „България“ – Концерт по повод 75 годишнината на Владимир Панчев с участието на Ива Хьолцл-Николова и Йоанна Русева – цигулка, Ромео Смилков – пиано, Албена Найденова – сопран, Мариане Рьоне – виола д’аморе, струнен квартет „Фрош“, вокален квартет „Славей“

17 юни (събота), матине от 11 ч. – Камерна зала „България“ – „На крилете на песента“ – мултимедийно представление за деца на Дуо „Колаж“
17 юни (събота), 19 ч. – Камерна зала „България“ – “Моят малък свят оцелява” – Концерт-спектакъл с премиери на песни от Благовеста Константинова и Цветан Добрев, с участието Мариана Панова – сопран, Иван Кабамитов – баритон, Диана Филипова – мецосопран, Виктор Кръстанов – бас, Благовеста Константинова – пиано, Росица Костова – режисьор
17 юни (събота), 19 ч. – Национален музей „Земята и хората“ – “Полифония за 4 струни” – Рецитал на Ива Хьолцл-Николова – цигулка и Волфганг Хьолцл – орган. В програмата: Брукнер, Й. С. Бах, Барток, Яначек
18 юни (неделя), матине от 12 ч. – Камерна зала „България“ – Дуо “Артихармония” – Евгени Ноев – цигулка и Татяна Майони – пиано, с участието на Ивайла Хинкова-Бобчева – сопран. В програмата: Шуберт
18 юни (неделя), 12 ч. – Зала 6 на НДК – 55 години от създаването на Хора на софийските момчета с диригент Адриана Благоева
18 юни (неделя), 19 ч. – Театрална работилница „Сфумато“ – “Симфония от кадри: музикалният свят на театъра и киното с Камерен ансамбъл MYX’D, Стоян Караиванов – бандонеон, Борислав Йоцов – кларинет. В програмата: Асен Аврамов, Калин Николов, Рая Шопова, Веселин Веселинов-Еко
19 юни (понеделник), 19 ч. – Камерна зала „България“ – Рецитал на Румен Цветков – виола и Людмил Ангелов – пиано. В програмата: Шуман, Енеску, Глазунов, Чайковски
19 юни (понеделник), 19 ч. – Национална библиотека „Кирил и Методий“ – концерт на Колегиум „Осанна“ с произведения на Георги Попов, диригент Елица Христова
20 юни (вторник), 19 ч. – Зала 11 на НДК (Кино „Люмиер“) – Зорница Илариoнова – цигулка, Виктор Теодосиев – валдхорна и Иля Овчинников – пиано. В програмата: Брамс, Цезар Франк, Рахманинов
21 юни (сряда), 19 ч. – Военен клуб – Камерен ансамбъл „Софийски солисти“ с диригент Константин Добройков и солист Александър Димитров – виолончело. В програмата: Стравински-Уолфиш, Петерис Васкс
21 юни (сряда), 19 ч. – Камерна зала „България“ – “От Ренесанса до джаза” – Вокален рецитал на Изабел Пфеферкорн – сопран и Воин Коцич – китара, съвместно с Посолството на Австрия. В програмата: Джон Даулънд, Шуберт, Брамс, Мауро Джулиани, Федерико Гарсия Лорка
22 юни (четвъртък), 19 ч. – Зала „България“ – Софийска филхармония с диригент Даниел Гайс и солист Сара Мак Елрави – виола. В програмата: Уолтън и Бетовен
22 юни (четвъртък), 19 ч. – Зала НМА – DAYDREAM – вокален рецитал на Наама Лиани – мецосопран и Нааман Вагнер – пиано. В програмата: Барбър, Бърнстейн, Момпу, Албена Врачанска
23 юни (петък), 19 ч. – Зала „България“ – Симфониета Шумен с диригент Калина Василева и солисти Емелина Горчева-Димова и Георги Черкин – пиано, Мирослав Димов – маримба. В програмата: Панчо Владигеров, Рахманинов, Емелина Горчева-Димова
23 юни (петък), 19 ч. – Камерна зала „България“ – Клавирен рецитал на Стефан Чапликов. В програмата: Томас Адес, Шуман, Дебюси
23 юни (петък), 19 ч. –ЕМЕЦ „Д-р Алберт Лонг“ – Ренесансов концерт на вокален ансамбъл Cantanti Dai Monti Verdi. С участието на Янко Маринов – орган. В програмата очаквайте произведения от Жак де Верт, Орландо ди Ласо, Клод Льо Жон, Ян Питерсзон Свелинк, Северин Корне и др..
Съорганизатор: фондация „Аркитети музикали“.
24 юни (събота), матине от 12 ч. – Камерна зала „България“ – Виктор Теодосиев – валдхорна и Виктория Василенко – пиано. В програмата: Й. С. Бах, Моцарт, Джейн Винери, Рахманинов, Йожен Боца, Филип Павлов
24 юни (събота), 19 ч. – Камерна зала „България“ – “Пролетно тайнство” – Клавирно дуо Божана Карадалиева-Вутов и Сава Вутов. В програмата: Стравински и Моцарт
25 юни (неделя), матине от 12 ч. – Камерна зала „България“ – Денница Лафчиева – кларинет, Теодора Сороков – цигулка и Донка Ангъчева – пиано. В програмата: Дариус Мийо, Еужен Боца, Хачатурян, Рахманинов, Меноти
25 юни (неделя), 19 ч. – Софийска опера и балет – Премиера на първата българска електроакустична опера “Светът на сънищата” на Албена Врачанска, постановчик Ванеса Цветкова, диригент Жорж Димитров
25 юни (неделя), 19 ч. – Зала „България“ – „Ново поколение” – Концерт на Русенска филхармония с диригент Димитър Косев и солисти Константин Костов – пиано, Вели Чаушев – тамбура, Костадин Генчев – кавал, Христина Белева – гъдулка, Гергана Димитрова – вокал, Дуо „Арденца“. В програмата: Пламен Цветанов, Добромир Кисьов, Ангел Заберски–син, Емелина Горчева- Димова, Костадин Генчев, Петя Тончева, Вели Чаушев, Йордан Владев, Константин Костов, Стефан Тоцев
25 юни (неделя), 19 ч. – Камерна зала „България“ – „Сцена на младия музикант“ – Клавирен рецитал на Варта-Естер Каспарян. В програмата: Бах-Бузони, Григ, Лист, Равел, Шопен
26 юни (понеделник), 19 ч. – Зала „България“ – „Гласове и струни“ – Кварто квартет и „Мистерията на българските гласове“, диригент Дора Христова. В програмата: творби от Георги Андреев
26 юни (понеделник), 19 ч. – Български културен център – Атанас Кръстев – виолончело и Божана Павлова – китара. В програмата: Шуберт, Вила Лобос, Пиацола, Де Фая
27 юни (вторник), 19 ч. – Зала НМА – “Епос за любов и раздяла” – произведения от съвременни южнокорейски композитори в изпълнение на Сокман Юн, Дохьон Ким, Йонсанг Гуон, Джиьон Ли, Соьоп Ким, Елена Механджийска – сопран, Юрий Николов – тенор, Свилен Денчев и Георги Димитров – баритон, Татяна Соколова – хореограф, Ксения Бакалова и Марина Хараламбова – танц, Васил Василев – кавал, Теодора Атансова – виолнчело, Даниела Янева – пиано, Мирослав Димов – перкусии. В програмата: Бокнам Ли, Юнгьонг Парк, Гонйонг Ли, Соккън Ги, Ънхе Ким, Уиьон Ким, Асен Аврамов, Георги Арнаудов

27 юни (вторник), 19 ч. – Камерна зала “България” – Клавирен рецитал на Димо Димов. В програмата: Бетовен и Шуман
28 юни (сряда), 19 ч. – Зала „България“ – Варненска филхармония с диригент Павел Балев и солист Албена Данаилова – цигулка. В програмата: Големинов, Владигеров, Брукнер
28 юни (сряда), 19 ч. – Камерна зала „България“ – Камерна капела “Полифония” с диригент Людмила Герова. В програмата: Жак Девер, Моцарт, Дебюси, Барток, Кодай, Ивелин Димитров и др.
29 юни (четвъртък), 19 ч. – Зала „България“ – „Кармина Бурана“ от Карл Орф в изпълнение на Софийска филхармония и Национален филхармоничен хор “Св. Обретенов“ с диригент Емил Табаков
29 юни (четвъртък), 20 ч. – Къща-музей „Борис Христов“ – Концерт на членовете на журито на Първия флейтов конкурс „Моис“: Андраш Адорян, Карло Янс, Луиза Село, Роберт Айткен, Сюзан Хьопнер – флейта, на рояла Нона Кринчева. В програмата: Моцарт, Вилхелм Поп, Франц Доплер, Роберт Айткен, Франсоа Боаморте
30 юни (петък), 19 ч. – Камерна зала “България” – Ансамбъл “Синергия 3” – Милан Милошевич – кларинети, Милица Йованович – флейта, Йованка Вишекруна Янкович – пиано. В програмата: Шуман, Форе, Боки Милошевич, Марко Тайчевич

Източник: Sofiaweeks.com, статия
https://www.sofiaweeks.com/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0/

Академичен хор "Ангел Манолов" празнува юбилей, неговата диригентка Дарена Попова - гостува в АНФАС

27.05.2023 г.

Тази година Академичният хор „Ангел Манолов” отбелязва внушителните 90 години от своето създаване през 1933 година. Юбилеят ще бъде ознаменуван на 4 юни с голям празничен концерт под патронажа на Президента на Републиката в зала България и ще бъде посветен на още две забележителни годишнини – 90 години Национален студентски дом – София и 40 години творческа дейност на вдъхновената и неуморна диригентка на хора – маестра Дарена Попова. На сцената ще излязат настоящи и някогашни хористи, свързани завинаги с любовта към певческото изкуство, за да представят разнообразна програма, подкрепени от специалното участие на Камерен духов оркестър.
За историята и традициите на тази дълголетна хорова формация, за многобройните заслужени награди от наши и международни конкурси и фестивали, за богатството и разнообразието на репертоара, който изпълняват – в новото издание на “Анфас” Олга Бузина разговаря с жената, посветила десетилетия обич и вдъхновение на Академичен хор „Ангел Манолов”, многократния лауреат на отличието „най-добър диригент” – маестра Дарена Попова.

Източник: ТВ1, видео запис
https://tv1.bg/akademichen-hor-angel-manolov-praznuva-jubilej-negovata-dirigentka-darena-popova-gostuva-v-anfas-27-maj-2023-godina

Каузата за възстановяване на Студентския дом като културен институт: Срещаме ви с Христиан Даскалов

31.05.2023 г.

Зорница Петрова

Време е за ново интервю от #CMeet me Questions - рубриката ни, чрез която ви запознаваме с личностите, които правят положителната промяна в България възможна, тук и сега. Личностите, които са членове на “The ChangeMakers of Bulgaria” - клубът, създаден от MOVE.BG, за да свърже в национална мрежа двигателите на положителната промяна от цяла България.

Днес ви срещаме с Христиан Даскалов, директор на Националния студентски дом (НСД). От 2018 година Христиан работи активно за възстановяването на НСД като културен институт. В момента Националният студентски дом предлага богата програма и едно от местата за алтернативно изкуство в България.

Какво още предстои, какви са предизвикателствата и решенията по пътя към възстановяването на културната дейност на НСД, разказва ни Христиан в следващите редове. През юни Христиан ще бъде гост на специалния community формат за обмен на идеи, който организира MOVE.BG - “CM Meetups”. Форматът е ексклузивен и предназначен само за членове на “The ChangeMakers of Bulgaria”.

Промяната от първо лице

Разкажи ни за себе си в няколко изречения.

Казвам се Христиан Даскалов и съм директор на Национален студентски дом към Министерството на образованието и науката от есента на 2018 г. насам. В свободното си време преподавам управление на технологични проекти в Технически университет - София и консултирам технологични компании относно тяхното позициониране в България. Моите лични и професионални интереси са на пресечната точка между образованието, науката и технологиите. Преди да поема ръководството на НСД, ръководех продуктов стартъп, наречен "OS.University", чиято основна цел бе разработката и утвърждаването на технологичен стандарт за дигитална валидация и верификация на придобити знания и умения. Автор съм на книгите "Стейкхолдър мениджмънт във висшето образование, науката и иновациите", "Академия 4.0 - Университет върху блокчейн" и "Домът и Университетът. Споделени истории от Царство България", които могат да бъдат намерени свободно в интернет пространството.

Разкажи ни за "Национален студентски дом" в няколко изречения.

Национален студентски дом е построен на пл. “Народно събрание”№10 през 1933 г. след продължила близо три десетилетия фондонабирателна кампания, водена от студентската младеж. Създаден като класическа клубна сграда за нуждите на студентите, през втората половина на 20-и век той се превръща във водещ за страната културен център, "студентско НДК". Създават се множество самодейни състави във всички сфери на изкуствата, организират се национални и международни фестивали с десетилетни традиции.

След 1991 г. управлението на Дома е поверено на Министерството на образованието и науката, а от 1999 г. - на създадената на подчинение на министъра едноименна администрация - "Национален студентски дом". След 1991 г. културната и просветна дейност в Студентския дом е постепенно преустановена. В кабинетите в административната част на сградата са настанени националните студентски организации, които ползват съответните помещения безвъзмездно и до днес за организация на своите проекти и програми. В Големия кино-театрален салон на Дома е настанена трупата на "Младежки театър", която причинява пожар през 2001 г. и скоро след това изоставя опожарената сграда.

Възстановяването на културно-просветната дейност в НСД започва на самодейни начала след 2018 г. Оттогава в Дома започват да гостуват или да се съ-продуцират по над 120 културни и образователни проекта годишно, организирани от студенти, младежи или независими творци. Програмата на НСД включва алтернативни концерти, спектакли, изложби, представяния на книги, филми, образователни и обществени форуми с подчертано социален характер. При наличието на свободен капацитет, залите в сградата могат да се ползват и за репетиционна дейност от частни културни организации като по този начин се генерират средства за самоиздръжка на културно-просветния институт.

Разкажи ни за твоя проект за възстановяването на Националния студентски дом като културен институт. Как и кога се роди идеята за него? Каква е неговата цел?

Работата ми по възстановяването на Национален студентски дом като водещ културно-просветен център в България започна през есента на 2018 г. Идеята за това Студентският дом да изпълнява подобни функции не е моя, а датира от 1904 г. - идея на студентския лидер, в последствие председател на Съюза на българските писатели, Стилиян Чилингиров, и неговия ментор, проф. Иван Шишманов, министър на народното просвещение в периода 1903-1907 г. Моят проект е свързан с възвръщането на старата слава на Студентския дом и осмислянето му през призмата на новото време и новите потребности на студентската младеж.

Сравнявайки миналото и настоящето, по какъв начин проектът израсна?

В периода 2018-2019 г. подехме кампания за възстановяването на Студентския дом, която бе по-скоро с характера на дарителска, с акцент върху доброволния труд за облагородяването на сградата.

Доколкото сградата е паметник на културата и без разрешение на Министъра на културата там не могат да се извършват мащабни строително-монтажни работи, тази кампания бе силен импулс в началото, но в дългосрочно отношение не водеше до стратегическа промяна - връщахме дарения на строителни материали, тъй като нямаше как да ги оползотворим, отхвърляхме креативни идеи за различни намеси по сградата от творчески или чисто ремонтен характер, доколкото за реализацията им нямаше професионална техническа документация, която да съгласуваме. Самото съгласуване на готов работен проект изисква, след оформяне на цялата необходима техническа

документация, 2 до 3 години поради неописуемата липса на административен капацитет в структурите на Министерството на културата, ангажирани с опазването на недвижимото културно наследство.
Всичко това ни накара да променим в движение стратегията си и да работим с това, което имаме, във вида, в който го имаме без изпълнението на мащабни преустройства, разчитайки че ще намерим своята ниша в културния живот на София - непретенциозна, алтернативна, полу-ъндърграунд, но търсена и необходима за мнозина творци.
Днес проектът за превръщане на Студентския дом в активен културно-просветен център с богата културна програмата е де-факто завършен, въпреки нуждата от основен ремонт на цялата сграда. Изключение прави единствено Голямата зала на Дома, чието връщане в експлоатация при спазване на високите стандарти за сигурност и безопасност, не може да се случи без широкомащабна инвестиция.
По какъв начин допринасяш за положителната промяна в България чрез дейността си?
Давам сцена за изява, поле за работа, понякога дом, на творци, създатели, активисти, мечтатели, които търсят такъв извън съществуващите комерсиални решения. Генерираната в Студентския дом културна продукция и просветна дейност остава за поколенията, част от нематериалното културно наследство на България.
Кои бяха предизвикателствата, пред които се изправи, развивайки дейността си в България? На какво те научи преодоляването им?
Апатия, безразличност, арогантност, невежество, корист и други човешки пороци, демонстрирани от отговорните фактори в обществено-политическия елит на страната, ирелевантно от партийните му окраски. Преодоляването им ме научи на търпение.
Какъв е резултатът от дейността ти до момента?
Удовлетворяващ в личностно, професионално и обществено отношение.
Какво все още не си успял да постигнеш, но си пожелаваш да го направиш?
Да възстановя Голямата зала на Студентския дом - разработена е проектната документация, но не е решен въпросът с финансирането на инвестиционния проект.
Кой е най-големият урок (личен или професионален), който си научил до този момент?
Не бих казал, че е урок, а по-скоро тест, който съм приложил и който е валидирал моята хипотеза. Промяна в обществения сектор може да се случи, като се прилагат успешни подходи и доказани инструменти от стартъп-сектора - като design thinking, agile development, minimum viable product (MVP), lean startup и др. Прилагането им, обаче, следва да се прави с разбиране, че еко-системата, в която това се случва, е далеч по-малко гъвкава и не винаги отворена към иновациите (и иноваторите). Намирането на оптималната скорост и темп на налагане на този подход е въпрос само по себе си на предприемаческо търсене и намиране.
Може ли в България и ако да - как?
В България може. Търпението, което се изисква, не е непременно недостиг (in the long run) и само по себе си изгражда необходимия за постигането на целите характер. Ключът към успеха е смиреността. Да бъдем смирени пред дефицитите на средата и времето; пред лицето на по-големите социални, икономически, екологични и други нужди на времето, в което живеем.
Проектите ни могат да бъдат успешни и без това смирение, но тогава следва да се лишим от илюзиите си за полезното им въздействие. Защото ползата, или стойността, не подлежи на еднозначна дефиниция, а е винаги въпрос на обмяна, респективно на споделено разбиране.

Източник: Move.bg, статия
https://move.bg/cm-hristian-daskalov

Дотам и обратно III: Война на дронове

01.06.2023 г.

Никола Бушняков

Събуждам се към 7 сутринта от викове в парка. Не обръщам особено внимание, а просто ставам и довършвам последните приготовления на багажа. Малко по-късно слизам надолу за обичайната обиколка с чаша кафе и установявам, че всъщност на поляната пред нас група англичани играят на фризби, опитвайки се да съборят по две бутилки вода, самоотвержено защитавани от противниковия отбор. Прекарвам известно време наблюдавайки ги, след което започвам да товаря колата. Освен всичко останало в нея има и два кашона с книги – единият е с детски книги, които ще даря на сдружение, в което членувам, а вторият ще пътува до Украйна, където ще бъде предаден в полза на българската общност в Киев. Опитвам се да си намеря занимания, с които да запълня времето до уречения за тръгване час. Успявам и да направя видео клип на две катерици, които се гонят пред мен. Едната е по-голяма от другата и с това ми напомнят двете ми дъщери, които са не по-малко палави, пъргави и с известен успех също се катерят по дърветата в парка.

В крайна сметка към 12 часа се отправям към Националния студентски дом, откъдето трябва да взема Християн – директорът, с когото се познаваме още от студентските си години в НБУ. Двамата обменяме малко румънски леи, след което се отправяме към офиса на „Левски на Левскарите“ на стадион „Георги Аспарухов“, за да запишем Християн за член и да изчакаме Георги да докара колата, която трябва да превозим до Украйна, за да бъде предадена на ВСУ. Това е вторият автомобил, закупен с дарения от „Българската задруга“, който се отправя към фронта. Целта ни е да го придвижим до град Лвов в западната част на Украйна. Пътуването отнема около два дни, като планираме да преспим в Бакъу, на около три часа северно от Букурещ. Не успяваме да тръгнем навреме, тъй като по необясним начин малко коте успява да попадне при двигателя на колата. Когато Георги след близо час опити да го извади в крайна сметка решава да дойде при нас, от паркираното возило се чува мяукане. Следват още 15-тина минути суетня, която приключва с успешното изваждане на малкия черен натрапник и пускането му на свобода в парк „Герена“.

В крайна сметка успяваме да потеглим. Георги и Християн са в едната кола, а аз оставам сам, защото искам до границата с Румъния да дослушам аудио биографията на Маргарет Тачър, която пророчески още преди десетилетия предрича вероятността Русия някой ден да тръгне по експанзионните стъпки на СССР. Пътуването през България минава гладко и към 20 часа успяваме успешно да преминем Дунав мост. Следват още над 4 часа път до квартирата, която сме наели за нощувка. За пореден път се чудя как е възможно между двете столици да няма нормален път. Първото ми пътуване до Русе беше през далечната 2012-та година. Тогава се говореше, че ще бъде построена магистрала до Търново, а и „Хемус“ ще бъде довършена. Днес също се говори, като първата така и не е започната, а напредъкът по втората е от скромните 10-тина километра, които всъщност започват след отбивката за Русе. Живеем в едно безкрайно безподобно безвремие…

Малко след полунощ вече съм полузаспал зад волана, говоря с баща ми във Флорида, с когото споделям последните километри от пътя. За пореден път ми правят впечатление, както румънските села, в които няма празна къща, така и добре санираните и устроени панелни комплекси в градовете. Ще нощуваме в един такъв. Строполяваме се всеки в стаята си, а към 10 на следващия ден продължаваме все така на север. При Сирет се натъкваме на огромна километрична колона от камиони, но се оказва, че сме от малкото автомобили, които преминават границата. След нея спираме на бензиностанция за бърз обяд и закупуване на украински тениски и шапки. Патриотичните сувенири са буквално навсякъде. Както и билбордовете, на които са изобразени загиналите местни войници. Прави впечатление ниската натовареност на трафика, която позволява бързото ни придвижване по маршрута. Към 19 стигаме Лвов, но се налага да чакаме нашия посрещач Калин, който ще успее да се прибере едва късно през нощта. Решаваме да уплътним времето като се разходим из близкия търговски център.

Заобиколени сме от много млади хора, по нищо не личи, че се намираме в страна, която воюва, но все пак Лвов е на по-малко от час път от полската граница, далеч от фронтовите действие. В последствие ще научим, че много голяма част от бизнеса се е насочила насам и градът е в силен подем. По време на вечерята в заведение с традиционна украинска храна установяваме, че цените са на около 2/3 от тези в София. Докато се наслаждаваме на т. нар. варенки, всички магазини около нас започват да затварят и разбираме, че в 21 часа трябва да напуснем сградата. Решаваме да си потърсим хотел, но след безуспешни три опита се примиряваме с факта, че явно е невъзможно просто да се сдобиеш със стая без предварителна регистрация. Споделяме с Калин, който макар и още на полската граница, веднага ни предлага да пренощуваме при него. Остава само да го изчакаме още два часа. Прехвърляме всички багажи в моята кола, с която ще тръгнем наобратно към България, след което всеки се вглъбява в мислите си. Малко преди полунощ Калин се появява и ни качва в апартамента си на 12-тия етаж.

Въпреки късния час започваме един разговор, за който дори не подозираме, че ще продължи до изгрев слънце. Калин ни превежда през всякакви теми: от сирените и противовъздушната отбрана, през история, икономика и плановете за бъдещето след края на конфликта. Разбираме, че по време на нападение децата се крият в металните вани в банята, БВП на Украйна е спаднал с 30%, на фронта има воюващи български доброволци и т.н. Калин споделя, че колите, дроновете и цялата останала техника са просто един консуматив с кратък живот, но в същото време са безценни, тъй като наличието им може да спаси човек от ампутация на крайник или да обезвреди без риск за живота на когото и да било вражеско оръжие. Бойният дух на украинците още е висок, притеснението у тях по-скоро е за загубата на животи и доколко изгорената земя, която оставят след себе си руснаците си струва цената. Навлизаме в по-детайлни разговори както за войната, така и по исторически, политически и икономически теми. В крайна сметка обаче трябва да се наместя върху походното легло и да дремна два-три часа.

На следващия ден си организираме разходка до офиса на благотворителния лвовски фонд, който произвежда и предоставя безвъзмездно снаряжение и консумативи на украинските военни. Там Калин ни показва комплект детски бронежилетки и каски, върху които работят. Те са необходими за защита при евакуация. За самите войници до момента фондът е предоставил над 100,000 жилетки, тъй като стандартните се оказват недостатъчно надеждни. По-голяма грижа за фонда е нуждата от над милион евро, които да послужат за рехабилитация и оборудване на детско отделение в Киев. До момент е събрана едва една десета от сумата. Войната, уви, винаги е безобразно скъпа, макар и парите далеч да не са най-високата ѝ цена.

Не ни се тръгва, обещаваме си следващия път да дойдем поне за седмица, за да можем да се включим в хуманитарни дейности на терен в близост до фронта. Пътят на обратно е монотонен, с изключение на една глоба за неправилно изпреварване. Към 2 часа през нощта се озоваваме в същия апартамент в Бакъу, единствено решаваме да сменим стаите си, а на следващата сутрин поемаме към България. Вече сме натрупали доста умора, но не спираме да споделяме впечатленията си и надеждите, че рано или късно ще ходим до Украйна единствено по работа или като туристи. Аз самият съм окуражен от контраста спрямо миналата година, когато границите бяха затрупани с бежанци. Сега навсякъде успяваме да минем за броени минути. Коментираме възможността България да се приобщи към формиращия се неформален 100-милионен блок между Румъния, Полша и Украйна. Трябват ни само добри пътища и премахване на граничните пунктове. Оттам нататък и четирите народа са изключително близки като култура и светоусещане, за съжаление общото впечатлението е, че ние сме най-изостаналите. Добре познатият ми път между Русе и Плевен ме убеждава в това за пореден път.

Стигаме София по светло. От утре всичко продължава по старому. С тържества за първи юни в парка. Между другото, Калин каза, че най-сигурното място за децата при въздушно нападение е в металната вана в банята. Знае го от опит.

Източник: Conservative.bg, статия
https://conservative.bg/ukraine-trip-3-war-of-drones/

Зам.-министър Емил Мингов: **115 000** младежи ще бъдат включени в заетост и обучения по ПРЧР **2021-2027** г.

01.06.2023 г.

Развитието на младите хора, тяхната успешна реализация и обучение от години са в основата на разработваните мерки и политики от Министерството на труда и социалната политика. За да имаме динамична и конкурентна икономика, повече от всякога се нуждаем от уменията и таланта на нашите млади специалисти. Това каза заместник-министърът на труда и социалната политика проф. Емил Мингов при откриването на семинара "Нови тенденции в кариерното консултиране", организиран от Студентско общество за компютърно изкуство (СОКИ) и Национален ресурсен център за кариерно консултиране и професионално развитие към Национален студентски дом при МОН в партньорство с Междууниверситетски център за развитие на кариерата – УНСС и други кариерни центрове.

Заместник-министър Емил Мингов акцентира върху важността на кариерното консултиране, което трябва да променя формите си и да отговаря на съвременните изисквания за дигитална грамотност. По думите му около 190 000 са младежите, които не учат и не работят, а голяма част от мерките на министерството са насочени именно към активиране на неактивните хора на пазара на труда. В тази връзка той представи изпълняваните от Агенцията по заетостта програми „Младежка заетост", „Готови за работа", „Започвам работа", „Старт на кариерата", чиято основна цел е да подкрепят младежи до 29-годишна възраст да получат търсените от работодателите знания и умения и да започнат работа. Само по проект „Готови за работа" до момента са активирани над 40 000 младежи, а близо 2300 са обхванати по проект „Започвам работа", каза проф. Емил Мингов.

„Подкрепата към младежите е залегнала и като специфичен приоритет в Програмата „Развитие на човешките ресурси" 2021-2027, където се очаква най-малко 115 500 младежи да бъдат включени в различни форми на заетост и обучения за придобиване на ценен опит", обясни проф. Мингов. Като друг механизъм за обхващане на неактивните младежи той посочи стартиралите 6 клуба за активиране в страната, които за изнесени в квартали с най-голям процент неактивни лица. В тях се предоставя комплексна подкрепа за мотивиране и включване в пазара на труда, както на младежи, така и на безработни от други възрастови групи.

Източник: Mlsp.government.bg, статия
https://www.mlsp.government.bg/zam-ministr-emil-mingov-115-000-mladezhi-shche-bdat-vklyucheni-v-zaetost-i-obucheniya-po-prchr-2021-2027-g

90 години от създаването на Академичен хор "Ангел Манолов"

19.05.2023 г.

Предаване: Вечната музика

Източник: Bnt.bg, видео запис
https://bnt.bg/news/90-godini-ot-sazdavaneto-na-akademichen-hor-angel-manolov-318093news.html

Академичен хор ”Ангел Манолов” празнува 90-годишнина

02.06.2023 г.

Академичен хор „Ангел Манолов” с диригент Дарена Попова
Интервю на Ирена Гъделева с диригентката Дарена Попова
На 4 юни в зала "България" с концерт ще бъде отбелязана 90-годишнината от създаването на Националния студентски дом в София и на Академичния хор "Ангел Манолов". Негова ръководителка вече 25 години е диригентката Дарена Попова, която също празнува - 40 творчески години, отдадени на хоровата музика.
Концертът е под патронажа на Президента на Република България Румен Радев и е част от афиша на Международния фестивал "Софийски музикални седмици" 2023.
В програмата ще прозвучат Меса №2 в ми минор за смесен хор и духови инструменти от Антон Брукнер и популярни песни от репертоара на състава. Вход свободен.
Ангел Манолов създава Академичния хор през 1933 г. и е негов ръководител повече от 50 години. През 1993 г. съставът приема неговото име.
Повече подробности за хора и за предстоящия му празничен концерт диригентката Дарена Попова разказа в интервю за предаването "Алегро виваче" по "Хоризонт". Чуйте в звуковия файл.

Източник: Bnr.bg, аудио запис
https://bnr.bg/post/101832634/akademichen-hor-angel-manolov-preznuva-90-godishnina

Зрители предизвикват артисти в импро представлението **"Dance Generator"**

05.06.2023 г.

На 7 и 11 юни от 20 ч. в Национален Студентски Дом ще се играе авторското представление „Dance Generator“. В рамките на събитието зрителите ще имат възможност да предизвикват артистите на сцената с различни „Думи“ за танцова импровизация. Думите ще бъдат изтеглени от специална „Машина-Инсталация“ по избора на зрителите:
Качества на движението (вода, огън…)
Емоции (ядосан, луд, влюбен …)
Персонажи (дракон, паяк, шаман …)
Място на случване (джунгла, ресторант …)
Явления (вихър, гръмотевица …)
Използвани предмети (стол, топка…)
Думите ще се групират в неочаквани комбинации
(Например: електрически октопод, любопитно торнадо в ресторанта …) Получените комбинации са теми за танцова импровизация. Танцьорите ще интерпретират думите, създавайки ТАНЦОВА ИСТОРИЯ на момента!
Организаторите споделят: „Ще дадем свобода на спонтанната реакция и потока на въображението! Ще се хвърляме в неизвестното! Грешките са добре дошли!“
Екип на проекта:
Ирина Стоянова – автор на проекта, хореограф
Христо Желев – музика наживо
Танцьори: Ирина Стоянова, Ян Вассилев, Боряна Дживджанова, Катерина Дукова, Андреа Драгов.
Проектът е част от Резиденция „СтАРТъп“ на Национален Студентски Дом.

Източник: Kafene.bg, статия
https://kafene.bg/%D0%B7%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B8-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D1%82-%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8-%D0%B2-%D0%B8%D0%BC%D0%BF%D1%80%D0%BE

Националният студентски дом - минало, настояще и бъдеще

2023-та е годината, в която Националният студентски дом отбелязва своята 90 годишнина.

05.06.2023 г.

По този повод ще ви разкажем за историята на сградата и някои от трудностите, през които тя преминава от миналото до днес. Последната от тях е голям пожар, който през 2001 г. увреждa значително големите зали. За жалост, не може да се твърди, че 22 години по-късно домът се е съвзел от тази злополука. Единственият по-сериозен ремонт след инцидента на един от покривите на залите, за да се предотвратят течове.

През 2021 г. домът се класира по програма "Културно наследство" за разработване на проект за реставрация и консервация на сградата. Благодарение на това е извършен цялостен и конструктивен анализ. За всеки интересуващ се, той може да бъде разгледан при запитване в НИНКН. А в тази статия ще обърнем внимание на важните архитектурни особености на сградата и перспективите, които ще се открият пред нея щом състоянието на пространствата се подобри.

Началото на идеята за студентски дом

Годината е 1901-ва и значителна част от студентите са в толкова лошо финансово състояние, че не могат да си позволят своята адекватна прехрана. Техният брой нараства, а битовите условия, в които са принудени да живеят, остават все толкова оскъдни. Тогава се създава първият студентски клуб, който всъщност представлява трапезария за топла храна.

Ако на първо място е трябвало да се покриват битовите нужди на студентите като подслон и храна, то, когато това е изпълнено, следват и духовните нужди, за които е нужна и окуражаваща физическа среда. Стилиян Чилингиров – директорът на Студентския клуб и министърът на просвещението проф. д-р Иван Шишманов внасят първото дарение от 10 000 лв за построяването на първия студентски дом. Събирането на средства за изграждането на дома трае 30 години, а самият строеж още 10.

Локацията като отражение на обществените ценности

Урбанистичният контекст, в който е поставена сградата не може да бъде по-актуален, както тогава, така и сега.Имотът се намира на пл. Народно Събрание като обхваща дъгообразната страна на площада. Контрастът между настояще и бъдеще няма как да бъде по-конкретен – функцията на Народното събрание, представлявайки настоящето, а студентският дом – бъдещето. Локацията равнопоставя работата в двете институции и отразява факта, че бъдещето се гради чрез образование и стимулираща академична среда. Факт, които настоящите членове на българския парламент са забравили отдавна. Факт, който също е видим, когато обърнем очи към физическото състояние на важни части от сградата днес.

Философия на сградата

Архитектите, натоварени със задачата да подготвят проекта са едни от най-значимите лица в архитектурата по това време – арх. Станчо Белковски и арх. Иван Данчов. И двамата завършили в Берлин имат голям принос за оформянето на модерното движение в България в предвоенния и междувоенния период, а обликът на Студентския дом е характерен пример именно за тази стилистика в архитектурата.

През 1929 г. в България не съществува сграда-аналог със същата функционалност.

Станчо Белковски предприема изследователско пътуване до Германия, където изследва внимателно вече съществуващи примери за студентски домове. В публикация от 1930 г. във вестник "Студентска Борба" той обяснява, че такова място трябва да отговаря максимално на материалните и в най-широк смисъл на духовните нужди на студентите.

Една година по-късно проектът за сградата е завършен и са положени основите на градежа.

Грубите строителни работи продължават до 1933 г. и още преди те да завършат театрални и музикални състави започват да използват сградата, което по себе си говори за неотложността на съществуването на дома като независима институция за студентската общност.

Контекст и архитектура

Парцелът, на който е построен домът, е изключително нерегулярен като форма и симетричното планиране на пространствата е особено предизвикателство в този случай. Цялостното разпределение на сградата може да се определи като констелация от обеми, като домът има две фасади, една откъм ул. Аксаков и главната, която гледа към площада.

Фасадата откъм пл. Народно събрание е с ясен хоризонтален растер и уплътнява страната на имота, като следва формата на площада. Лентовидни прозорци, типичен модернистичен елемент, обхващат цялата дължината на всеки етаж, освен последния. Там се забелязва обособяването на кула, последвана от отворена тераса. Растерът на фасадното остъкляване също е възприет чрез колоните на типичния за стилистиката открит бетонов навес.

Днес целостта на фасадата трудно се възприема от нивото на минувачите, тъй като голяма част от фронта е закрит от високи дървета. В предпроектното проучванесе отбелязва, че те не са били заложени в плановете на Станчо Белковски и Иван Данчов. Най-добре се забелязват последните етажи, като там ясно се откроява комуникацията във фасадите на дома и жилищната кооперация, слепена с него.

От другата страна е разположена "Къщата на Моллов" – типичен виенски сецесион. Нейният покрив е разрушен от бомбардировките през Втората световна война като до днес не е реконструиран, което се отразява на хармонията на целия фасаден фронт. Други елементи като рекламни банери и климатични тела по фасадите са били голям проблем през годините, както и до днес, защото унищожават естетическото въздействие и симетрия на архитектурните обеми.

Интериорни особености

Според анализа в предпроектното проучване на арх. студио “Новиза” ООД има няколко ключови пространства, които представляват най-голям архитектурен интерес. Това са стълбищните тела с прилежащите им фоайета, които се използват за изложби и събития. Прехода между двете се омекотява чрез заобляне на стените към стълбищата, подчертани чрез типичен тръбен парапет. Подовата мозайка се отличава с черно-белия растер като пример за строителния период, контрастирайки с изчистените стени. Особен се открояват и централните колони във фоайетата.

Те са кръгли и се разширяват, сливайки се с тавана и също дефинират централна точка в пространствата. По тях и по стените са разположени гипсови щукатури в стил Арт Нуво. Концервационният проект засяга силно анализа и идентифицирането на оригиналните елементи в пространствата. Предпроектното проучване планира всички стилистични архитектурни похвати за периода да бъдат почистени и върнати в техният оригинален вид, доколкото той може да се определи. Допълнителни неща като разделителни стени, появили се в последствие във фоайетата ще бъдат премахнати, за да може пространствата да функционират, както са предвидени.

Реставрационният проект е с най-силен фокус върху преустройството на голямата зала, тъй като тя понася най-големи щети от пожара. Предвидено е тя да се превърне в гъвкаво мултифункционално пространство. Отново с респект към оригиналната архитектурата ще се възстановят пострадалите елементи, като окаченият таван и орнаментите на балкона, които отразяват тогавашния момент в архитектурата. А сегашните седалките ще бъдат заменени с телескопична конструкция, която ще позволява пространството да се напасва на съответното събитие.

Ще се случи ли реконструкцията?

Безспорно е минало прекалено много време, в което нужната ремовация на дома не е извършена. Въпреки плачевното състояние на големите зали, в последните години започват да се случват събития и в тях. Проектът за реновация и консервиране на сградата е бил внасян вече двукратно в НИНКН и МК. Всяко внасяне в институция го забавя за определен времеви период, докато съответният орган не се произнесе по неговите характеристики.

В случая на студентския дом този времеви период се равнява на поне 1,5 – 2 години, като това надвишава административно установените срокове за действие многократно. В най-добрия случай изпълнението на проекта ще бъде предвидено в бюджет на МК за 2024-та година. Ако това се случи то ремонтните дейности трябва да приключат 2025 г.

Визуализация на голямата сцена, проектантско студио “Новиза” ООД, арх Правдомира Алексиева, арх. Георги Цапков

Когато този момент дойде сградата ще може да функционира с обновени инсталации и освежени приветливи пространства.

А укрепването и реставрирането на голямата зала ще дадат перспектива в друг мащаб на дома и на събитията, които ще бъдат възможни там. Цялостно домът разполага с много богата програма от събития и сега, но е факт, че голяма част от обществеността свързва идеята за дома със опожарената зала и неприветливия й вид. Надяваме се когато проектът се изпълни, София ще разполага с едно ново модерно културно пространство, което обаче носи духа на стремежа към образование от изминалите 90 години до днес.

Източници:

Книга “Домът и Университетът. Споделени истории от Царство България” – д-р Христиан Даскалов, директор на НСД

Предпроектни проучвания по проект за реконструкция на сградата на НСД – проектантско студио “Новиза” ООД, арх. Правдомира Алексиева, арх. Георги Цапков

Материалите, относно проекта бяха разгледани по запитване в НИНКН.

Голяма част от информацията достигна до нас с помощта на д-р Христиан Даскалов – директорът на Студентския дом, на когото благодарим сърдечно за отзивчивостта и отделеното време.

Източник: Stroiinfo.com, статия

https://stroiinfo.com/nacionalniqt-studentski-dom/

Незабравимият маестро Ангел Манолов

2023 г.

Документален филм
Сценарий: Магдалена Манолова
Режисьор: Магдалена Манолова
Оператор: Смилен Савов
Авторът и музикологът Магдалена Манолова представя в книга и във филм именития хоров диригент, педагог и общественик Ангел Манолов.
Във филма за личността и изкуството на Ангел Манолов разказват проф. Емил Янев, Тома Николов- хорист, Дарина Попова - диригент на Академичен хор "Ангел Манолов", Мая Василева - диригент на Хор "Родина" и проф. Валентин Бобевски - председател на БХС.

Източник: BNT.BG, видео запис
https://bnt.bg/news/lenti-i-dokumenti-nezabravimiyat-maestro-angel-manolov-318785news.html

24 юни, 20 часа, Национален студентски дом

Завладяващ 360-градусов концерт с младата брас сензация BRASS SQUAD ще постави грандиозния финал на поредицата концептуални музикални събития със "Заслушай се" на 24 юни в Националния студентски дом в София.

08.06.2023 г.

Бандата залага едновременно на сериозната музикална подготовка и работа, както и на доброто настроение и непринудено забавление.

Групата изпълнява авторски произведения, много фънк, поп-музика, саунда на Ню Орлиънс, дори рок и някои популярни балкански парчета. Подбраният репертоар за концерта обещава много танци, настроение и качествена музика.

Концепцията на събитието отново е уникална - между бандата и публиката няма да има граници, тъй като сцената ще бъде разположена в центъра на залата и така присъстващите ще изпитат едно 360-градусово музикално преживяване. За още по-въздействаща атмосфера се включва и визуалният артист Яна Меламед, която е подготвила визуално шоу, което ще бъде прожектирано върху специално проектирана за залата инсталация.

"Подготвяме разнообразна програма, която обхваща няколко музикални стилове: поп, RNB, фънк. Целим да направим разнообразен концерт, за да можем да привлечем повече хора", разкриха музикантите от BRASS SQAUD.

Предоставяме кратко инфо за този "малък духов оркестър" както самите те се наричат.

BRASS SQUAD са брас банда, състояща се от бас, барабани и шестима брас музиканти - три тромпета, два тромбона и саксофон. Групата е сформирана през 2020 г. от студенти в Музикалната академия. През 2022 г. момчетата се явяват на кастинг в "България търси талант", където покоряват както журито, така и цялата публика с неподправената си енергия и впечатляващо шоу, което създават на сцената. Музиката на брас бандата не приема граници и в репертоара им влиза всичко, което ги кара да се чувстват добре и вдъхновява публиката да танцува. "Завладяващи, съвременни и изискани" - така най-лесно можем да опишем градския саунд, с който те впечатляват.

Локацията - Националният студентски дом на площад "Народно събрание", е едно от малкото места в столицата, което позволява реализацията на тази идея.

Билети могат да бъдат намерени билети могат да бъдат намерени от epaygo.bg тук

"Ще бъде едно завладяващо всички сетива събитие. Неслучайно избрахме тази концепция, за да сложим подобаващ завършек на проекта и да дадем на цялото преживяване, наречено "Заслушай се", ширина в 360 градуса“, споделят организаторите от Lampa Collective.

Те организират и завладяващ концерт в Ботаническата градина, който ще се случи няколко дни по-рано, на 15 юни с участието на реге пионерите в България Roots Rocket и Sen I. Освен на музиката, хората ще могат да се насладят на красотата на това прекрасно място.

Чуйте още интересни детайли от разговора в звуковия файл.

Източник: BNR.BG, аудио запис
https://bnr.bg/sofia/post/101835061/zavladavasht-360-gradusov-koncert-s-mladata-bras-senzacia-brass-squad-shte-otbeleji-finala-na-zaslushai-se

Концерт на **360** градуса с бандата **BRASS SQUAD** слага финал на поредицата **"**Заслушай се**"**

09.06.2023 г.

Концертът на BRASS SQUAD ще се състои на 24 юни в Националния студентски дом в София
Извънредна новина
Разберете големите новини в момента, в който се случват - директно в имейла ви.
Завладяващ 360-градусов концерт с младата брас сензация BRASS SQUAD ще постави грандиозния финал на поредицата концептуални музикални събития "Заслушай се" на 24 юни в Националния студентски дом в София. Началото на концерта е 20:00 ч., а билети могат да бъдат намерени тук и на касите на EasyPay.

Източник: Дневник, статия
https://www.dnevnik.bg/razvlechenie/2023/06/09/4493753_koncert_na_360_gradusa_s_bandata_brass_squad_slaga/

Dance Generator

Юни 2023 г.

Участват: Ирина Стоянова, Катерина Дукова, Ян Василев, Боряна Дживджанова, Таня Рачева, Андреа Драгов
В импровизационното танцово представление публиката е поканена да определи сценичното действие, като зададе на изпълнителите комбинация от следните параметри: качества на движението, емоции, персонажи, място на случване, явления, използвани предмети, скорост на движението на танцьорите. Резултатът оживява пред нас на място.

Източник: Програмата.бг, статия
https://programata.bg/stsena/opera-balet-tants/dance-generator/

360-градусов концерт с **BRASS SQUAD** слага грандиозен финал на поредицата „Заслушай се“ на **24** юни

08.06.2023 г.

Завладяващ 360-градусов концерт с младата брас сензация BRASS SQUAD ще постави грандиозния финал на поредицата концептуални музикални събития „Заслушай се“ на 24 юни в Националния студентски дом в София.

Бандата залага едновременно на сериозната музикална подготовка и работа, както и на доброто настроение и непринудено забавление. Групата изпълнява авторски произведения, много фънк, поп-музика, саунда на Ню Орлиънс, дори рок и някои популярни балкански парчета. Подбраният репертоар за концерта обещава много танци, настроение и качествена музика.

Концепцията на събитието отново е уникална - между бандата и публиката няма да има граници, тъй като сцената ще бъде разположена в центъра на залата и така присъстващите ще изпитат едно 360-градусово музикално преживяване. За още по-въздействаща атмосфера се включва и визуалният артист Яна Меламед, която е подготвила визуално шоу, което ще бъде прожектирано върху специално проектирана за залата инсталация. Локацията - Националният студентски дом на площад „Народно събрание“, е едно от малкото места в столицата, което позволява реализацията на тази идея.

„Ще бъде едно завладяващо всички сетива събитие. Неслучайно избрахме тази концепция, за да сложим подобаващ завършек на проекта и да дадем на цялото преживяване, наречено „Заслушай се“, ширина в 360 градуса“, споделят организаторите от Lampa Collective.

BRASS SQUAD са брас банда, състояща се от бас, барабани и шестима брас музиканти - три тромпета, два тромбона и саксофон. Групата е сформирана през 2020 г. от студенти в Музикалната академия. През 2022 г. момчетата се явяват на кастинг в „България търси талант”, където покоряват както журито, така и цялата публика с неподправената си енергия и впечатляващо шоу, което създават на сцената. Музиката на брас бандата не приема граници и в репертоара им влиза всичко, което ги кара да се чувстват добре и вдъхновява публиката да танцува. Завладяващи, съвременни и изискани - така най-лесно можем да опишем градския саунд, с който те впечатляват.

Проектът "Заслушай се" е реализиран с финансовата подкрепа на Национален Фонд "Култура" по Програма за възстановяване и развитие на частни културни организации '22.

Източник: Радио1.бг, статия
https://www.radio1.bg/article/360-gradusov-kontsert-s-brass-squad-slaga-grandiozen-final-na-poreditsata-zaslushai-se-na-24-yuni

Милионерът Куюмджийски вдъхновява Димитър Димов за романа „Тютюн“

26.05.2023 г.

Мария ПЕТКОВА

Един от най-богатите хора в България, чиято собствена история е като истински роман, е Ангел (Анжело) Куюмджийски. Неговият невероятен живот, пълен с приключения, вдъхновява големия ни писател Димитър Димов за романа му „Тютюн“. Главният герой Борис Морев се издига от нулата до върховете и ръководи мощна тютюнева компания, подобно на Куюмджийски. Любовната му история с Ирина в романа също е вдъхновена от живота на мистериозния богаташ, който успява да се сдобие с няколко гражданства, да стане полковник в ЦРУ и същевременно да бъде щедър дарител у нас.

Фактите и легендите за личността на Ангел се преплитат и е трудно да се разделят, защото самият той унищожава всички свои следи и снимки, дори тези от детството си, преди да се изнесе от България окончателно.

Ангел се ражда в Самоков през 1886 г., когато градът процъфтява благодарение на евреите там, каквито са дядо му и баща му Бохор Куюмджи („куюмджия“ на турски е златар). В тогавашния регистър го записват под името челеби Нисим Куюмджийски, а „челеби“ е „звание“ за знатно потекло. Слухове говорят, че всъщност той е осиновено дете, тъй като родителите му, които са българи, умират. Навярно затова, макар да е записан с еврейско име, му викат Ангел, както може би е било рожденото му име. Като момче той продава семки на прочутата Самоковска чаршия до 1909 г. и се сдобива с прякора Семкарчето. Откроява се със своя ум и комбинативност още тогава. Това впечатлява американски мисионери, които поддържат в града Американски колеж, и те подпомагат образованието му. Благодарение на тях той е изпратен да учи в Сорбоната в Париж, където успява да впечатли преподавателите си. Преди да замине за Франция, променя официално името си на Анжело в регистъра на Самоковската община. След като завършва право със златен медал, го канят да остане на работа във френската столица, където той вече си е създал контакти във финансовите среди и е приет за член на еврейската масонска организация „Джойнт“. Той обаче решава да се върне в България. Пристига след Първата световна война заедно със съпругата си – богата белгийка с аристократичен произход.

Когато през 1918 в София за първи път у нас отваря врати Фондова борса за търговия с ценни книжа и акции, Анжело се включва активно и бързо натрупва големи дялове в успешни български предприятия. През 1920 г. у нас отваря врати Белгийската банка, за която предприемчивият мъж привлича френски капитали. Така три години по-късно банката става Френско-белгийска, а Анжело е неин директор. Той кредитира перспективните български предприятия, сред които са акционерното дружество „Съединени тютюневи фабрики“, фабриката на Беров и Хоринек за вълнен текстил в София, керамичното дружество „Изида“ в Елин Пелин. Самият той често е акционер в предприятията, на които отпуска кредити, и постепенно започва да контролира голяма част от индустрията у нас.

Успява да откупи и дела на белгийците и така банката става Френско-българска. През годините Анжел никога не се изкушава да влезе в политиката, въпреки близките си контакти и с Александър Малинов, и с Никола Мушанов. Това не му е било и нужно, тъй като по негови думи политиците зависели от полиците в банковата му каса. По същата причина той никога не е разследван, макар и вестникарите по онова време да намекват за негови финансови далавери.

Има недоказани предположения, че през 1920 г. финансира Българската комунистическа партия във връзка с атентата в църквата „Св. Крал“ („Света Неделя“) от 16 април 1925 г. Показанията срещу него загадъчно изчезват.

През 1930 банката на Анжело се слива с други две и новата банка я наричат „Съединени български банки“. Четири години по-късно към нея се присъединяват 19 малки и средни банки и тя се преименува на „Български кредит“, с клонове в цялата страна и огромен финансов капитал. Куюмджийски вече е баснословно богат. За това говори и фактът, че в края на 30-те години с фабриканта Асен Николов основават свое параходно дружество и флотилията им е по–голяма от тази на държавата. Започва да издава и вестник „Отечество“.

По различни съображения през годините Анжело придобива първо испанско, а после и белгийско гражданство, като и в двата случая запазва българското си, въпреки че по онова време това е невъзможно. С различни машинации обаче той успява да пребори дори международните спогодби.

Куюмджийски се изявява и като щедър благодетел. Той дарява огромна сума на еврейското настоятелство в Самоков и още по-голяма на местната гимназия, поддържана от американските мисионери. Пред директора и учителите на гимназията държи реч, в която казва, че на България й трябват много добре подготвени учители. След 1944 г. комунистите взимат сградата на гимназията, която подготвя педагогически кадри. Получава се обаче официално писмо от американското посолство, в което се казва, че гимназията е собственост на американската мисия и на много известен човек в САЩ – Анжело Куюмджийски. Благодарение на това тя запазва статута си на Педагогическа гимназия „К. Фотинов“.

На 13 юли 1937 г. Куюмджийски дава 7 млн. лв. за учредяване на Фондация за подпомагане на бедни студенти в София. Желанието му е всяка година с 30% от приходите да се изпращат на специализация и да се издържат двама бедни студенти, които са завършили с най-висок успех образованието си. Останалите 70% пък са за изхранване на бедни студенти в трапезарията на Студентския дом в София. Отделно дарява сгради на общините в Самоков, Елин Пелин и София, а в спомените си известният Ванче Михайлов пише, че Анжело Куюмджийски години наред издържа ВМРО.

В навечерието на Втората световна война Анжело Куюмджийски решава, че е време да слезе от сцената, и „изчезва“ от България – според някои в 1939, според други – в 1940, а според трети – чак в 1941. Преди да замине, унищожава всички следи, а после си прави пластична операция. Първо е за кратко в Париж, после се установява в Ню Йорк. Получава гражданство там, а през 1943 го произвеждат в чин полковник от американското разузнаване, за което

причината остава неясна. Факт е обаче, че когато в разгара на Втората световна война Сталин, Рузвелт и Чърчил отиват в Техеран, за да обсъдят изключително важни въпроси като следвоенното развитие на Европа и света, в състава на американската делегация е и полковник Анжело Куюмджийски.
Няколко пъти той идва под прикритие у нас, за да се среща с влиятелни финансисти и политици, както и със самия цар Борис, когото съветва да скъса с Германия. „Винаги съм се старал да помагам на България, но нашите политици са цървули и затова нищо не става…“, казвал Анжело навремето.
През 1953 г. в България се разнася мълвата, че той е починал в САЩ. Според наши сънародници в Щатите обаче той умира в Ню Йорк 15 години по-късно. Трети твърдят, че си отива от този свят чак в средата на 70-те. Никой не търси имотите му, които остават в България, защото няма наследници.
Димитър Димов научава неговата невероятна история, докато живее в Самоков. Там му разказват и че в България Анжело се влюбва в лекарка от Самоков на име Ирина. Двамата правят срещите си в построена от него вила в Боровец, която той й прехвърля. Вилата съществува и до днес, а Ирина продължава да живее в романа на големия ни писател.

Източник: Филтър, статия
https://filternews.bg/%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D1%80%D1%8A%D1%82-%D0%BA%D1%83%D1%8E%D0%BC%D0%B4%D0%B6%D0%B8%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%B8-%D0%B2%D0%B4%D1%8A%D1%85%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D1%8F%D0%B2%D0%B0-%D0%B4/

Излитащите да се отправят към изложбата “Полетът – портрети за слушане”

18.06.2023 г.

“Полетът – портрети за слушане” представя вдъхновяващите истории на петима души, преодолели различни житейски предизвикателства и намерили в себе си силата и способността да се издигнат над тях. Това казват авторите на изложбата, вдъхновена от повестта-басня на Ричард Бах “Джонатан Ливингстън Чайката”.

Като чуят за това, размишлява Джонатан Чайката за ятото си, “те ще полудеят от радост. Колко повече неща изпълваха вече живота! Вместо да сновем тъпо напред-назад край рибарските лодки, сега животът придобива смисъл! Ще се издигнем над невежеството, ще открием себе си като достойни, интелигентни и способни същества! Ние можем да бъдем свободни! Можем да се научим да летим!”, пише потомъкът на композиторската фамилия Бах, който освен писател е и пилот.

“Полетът - портрети за слушане“ е втората колаборация на артистите Инна Павлова, Мира Владимирова-Йондър, Иво Недялков и Атанас Севов, след като през 2022 г. заедно с Искра Йорданова представиха интерактивното сетивно пътешествие “Инсталация на забравата”. Настоящият им проект изследва основните теми, застъпени в “Джонатан Ливингстън Чайката” - пътят на различния и стремежът към себепознание и развитие, въпреки трудностите.

Изложбата споделя историите на петима души, които се справят с различни житейски и здравословни препятствия. Всеки разказ е уникален, но участниците в проекта са обединени от смелостта да се справят със затрудненията и да търсят път към светлината. Авторите ги наричат “летящи хора”, защото олицетворяват силата и стремежа да разперим крила и да полетим отвъд пречките.

“Ти ще започнеш да докосваш небето, Джонатан, в мига, в който се докоснеш до съвършената скорост. И това не означава да летиш с хиляди километри в час или с милиони, или със скоростта на светлината. Защото всяко число е граница, а съвършенството няма граници”, пише в повестта, където съвършената скорост е дефинирана – “означава, че си там”.

Откриването на изложбата е в Националния студентски дом на пл. “Народно събрание” 10, а четиримата артисти казват, че с нея изследват възможните пътища за вдъхновение през споделяне на личното преживяване и опит между хората.

За да потвърдят емпирично, те разкриват и повече за себе си: Мира Владимирова-Йондър завършва литература, театър и актьорско майсторство във Великобритания, а откакто се завръща в България през 2021 г. е артист на свободна практика и координатор на артистични и социални проекти. Иво Недялков изучава фотография и завършва операторско майсторство. Участвал е в многобройни социални проекти и свързани с визуални изкуства. Вдъхновява се от всичко, което носи енергията на живота – светлини, сенки, силуети, отражения, хора – познати и непознати.

Атанас Севов работи в сферата на телекомуникациите, свири на диджериду и флейта, композира музика. Той съчетава творческа и инженерна мисъл и се грижи за техническото реализиране на идеите в екипа. Инна Павлова е художник-илюстратор. Работила е в областта на театралния плакат и печатните издания, пише и илюстрира книги за деца. В момента интересът ѝ е насочен към арт терапията и изследването на човека и душата през изкуството. За БТА тя каза, че участието ѝ в създаването на “Полетът – портрети за слушане” е част от нова посока в творческия процес: “Преди работите ми носеха удовлетворение, само че процесът си беше много личен, затворен. Сега творческите проекти, които са за хората, насочени към това да ги вдъхновят и да отворят сърцата им към нов поглед към живота, ми носят много по-дълбок смисъл.” Тя благодари на Мира Владимирова-Йондър за поканата да се присъедини към проекта и добави, че помежду им, в екипа “като артисти и човеци, съществува една особена симбиоза и, въпреки житейските процеси, през които преминава всеки от нас, тази симбиоза някак допринася за това да осъществим нещата, които сме си възнамерили.”

“Полетът - портрети за слушане” се реализира с подкрепата на Националния студентски дом и Фондация „Лъчезар Цоцорков”. Откриването е на 19 юни от 18:00 ч. на пл. “Народно събрание” 10, балкон, етаж 2. Следващи дати: 20 - 24 юни, 16:00 – 20:00 ч.

Росица Илиева

Източник: БТА, статия

https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/national-news/476048-izlitashtite-da-se-otpravyat-kam-izlozhbata-poletat-portreti-za-slushane-

Портрети за слушане – вдъхновяващи истории

19.06.2023 г.

"Полетът – портрети за слушане" са вдъхновяващите истории на петима души, преодолели различни житейски предизвикателства и намерили сила и способности да се издигнат над тях. Проектът е вдъхновен от повестта-басня на Ричард Бах "Джонатан Ливингстън Чайката" и се осъществява с подкрепата на Националния студентски дом и Фондация "Лъчезар Цоцорков". Участници са Мира Владимирова-Йондър, Иво Недялков, Инна Павлова и Атанас Севов.

На 19 юни от 18 ч. в Националния студентски дом при вход свободен е откриването на проекта "Полетът – портрети за слушане".

За вдъхновението, крилете, силата и за портретите за слушане Мира Владимирова-Йондър, завършила литература, театър и актьорски майсторство във Великобритания, и Инна Павлова – художник илюстратор, разказват повече в рубриката "Разговорът" на "Нашият ден":

"Тези истории и хора ни вдъхновиха лично и оттам всъщност дойде и желанието това да достигне до повече хора. – казва Мира Владимирова.

Нашата идея беше да представим едни хора, които са преживели някакви събития, които са ги трансформирали завинаги, или хора, родени с определени увреждания, и въпреки трудностите, които са цял живот с тях, са намерили силата в себе си да продължат напред по един нов начин – по-силни. – споделя Инна Павлова.

Много ни се иска през този проект да вдъхновим хората да потърсят силата в себе си и да погледнат на живота по един по-мотивиран начин."

Чуйте целия разговор от звуковия файл.

Източник: БНР, Христо Ботев, аудио запис

https://bnr.bg/hristobotev/post/101839824/poletat-portreti-za-slushane

"Нека да е лято" - първият национален фестивал на хоровете в Бургас

19.06.2023 г.

Първият национален хоров фестивал за смесени и еднородни хорове „Нека да е лято…“ ще зарадва бургазлии и гости в двата дни, на 30-ти юни и 1-ви юли. Този първи по рода си фестивал в Бургас ще обогати културния афиш с творчески обмен между хорове от различни области и ще бъде форум на нови авторски творби от български композитори, посветени на тема „Нека да е лято…“

Инициативата е на НЧ „Фар 1946“ – Бургас и се реализира с партньорството и финансовата подкрепа на Община Бургас по фонд „Култура”.

В рамките на двата фестивални дни бургаската публика и гостите на града ще се насладят на два концерта – в Културен дом НХК, зала „Тончо Русев“ /30 юни от 18 часа/ и в КЦ „Морско казино“, Открита сцена „Охлюва“ /01 юли от 19 часа/.

Хоровите състави, които ще представят Бургас, са ВФ „Морски песъчинки“, ВА „Фортисимо“, Смесен хор „Родна песен“ с диригент Милена Добрева; Детски хор „Милка Стоева“ с диригент Светла Стоева; Вокална група „Миз України“ към Сдружение „Диаспора Украйна“ с диригент Анатолий Демянчук; Женски хор „Ангира“ с диригент Александър Перпериев към НЧ „Фар 1946“.

Хорови изпълнители от страната са Вокален ансамбъл „ОРФЕЙ +“ град Хасково с диригент Елена Цветкова и Академичен хор „Ангел Манолов“ при Национален студентски дом – София с диригент Дарена Попова.

Хоровото изкуство в България възниква през късния период на Българското Възраждане и претърпява сериозно развитие, като съответства на различните етапи в утвърждаването на националната ни музикална култура. В наши дни традицията продължава и в страната пеят и творят над сто хорови състава. В Бургас хоровото изкуство има значими представители, удостоени с безброй награди в национални и международни изяви.

Източник: БНР, Бургас, статия
https://bnr.bg/burgas/post/101839967/neka-da-e-lato-parviat-nacionalen-festival-na-horovete-v-burgas

ПРЕМИЕРАТА НА ДОКУМЕНТАЛНИЯ ФИЛМ „БУНЯ“
ПРЕМИЕРА НА ДОКУМЕНТАЛЕН ФИЛМ ЗА БЯГАЩИТЕ ОТ ВОЙНАТА УКРАИНСКИ ЖЕНИ И ДЕЦА.

20.06.2023 г.

Национален студентски дом
Online stream и дискусия на живо
Организатори: департамент „Театър“, Университетски театър
Театър - Студио Персона
Водещи:
доц. д-р Антоанета Петрова и Кристиян Илиев
Проект „Бягащи от войната“ и премиерата на документалния филм „БУНЯ“ на 20.06.2023.г. – Световният ден на бежанците от 19.30 в НСД – Национален студентски дом.
„БУНЯ“ е документален филм за личните истории на бягащите от войната украински жени и деца (настанени в Дом 2-Пловдив и почивните бази в Слънчев бряг и Златни пясъци), интервюирани от Кристина (студент в НБУ), която е притеснена от факта, че от няколко дни няма връзка с баба си (Буня - умалително на бабушка), която живее в ежедневно обстрелвания от руските войски Херсон.
Режисьор: Галя Тодорова
Оператори: Галя Тодорова и Христо Симеонов
Монтаж: Галя Тодорова
Идея: Антоанета Петрова, Галя Тодорова, Христо Симеонов
Преводач от руски и украински език: Кристина Каляка
Плакат: Галя Тодорова, Христо Симеонов
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Национален фонд „Култура“/ National Culture Fund, Bulgaria по програма „Програма за възстановяване и развитие на частни културни организации“ и Театър - Студио Персона в партньорство с Нов български университет, Национален студентски дом, Анна Благоева и STREAMER.BG
„Бягащи от войната“ и филмът „Буня“ е авторски проект на Галя Тодорова, Кристина Каляка, Христо Симеонов, Евелин Парасков, Ели Кирилова, Милена Найденова, Ася Иванова, Кристиян Илиев, Калин Христов, Антоанета Петрова
Специални благодарности на нашите украински приятели настанени в Белодробната болница в Пловдив – Дом 2, Почивна база „Слънчев бряг“ - Министерски съвет, Сий Грейс & Камелот Резиденс ПВЦ „Железничар“, в комплекс Златни пясъци, както и на доброволците Наталка Елис и Ваня Добрева и Астериск Студио - TDB PLAY.

Източник: НБУ, статия
https://news.nbu.bg/bg/events/premierata-na-dokumentalniq-film-bunq!70929

Изложба на незрящи показва, че винаги можем да намерим начин

21.06.2023 г.

Историите, представени в "Полетът – портрети за слушане“, са изключително вдъхновяващи и мотивиращи. Това каза Инна Павлова от екипа на проекта в предаването "Човекът на фокус“ на Радио "Фокус“.

Вдъхновението е в основата на идеята за създаването на проекта, посочи тя. "Всеки от нас като човек минава през най-различни житейски предизвикателства, през моменти, в които имаш чувството, че просто не можеш да продължиш напред. Затова много ни вдъхнови тази идея и решихме да потърсим хора, които могат да покажат през личното си преживяване и личния си житейски опит, че това не е така и че винаги можем да намерим начин, стига да искаме, да се свържем с тази сила в себе си не просто да продължим напред, а да бъдем по-добри“, каза Инна Павлова.

Една от историите е на Николай Примов – художник на стъклописи, председател на Сдружение на творците с увреждания в България. Той разказа, че желанието да твори го е спасило в тежък момент след катастрофа, когато почти губи зрението си. "Мислех, че светът въобще вече няма да съществува, но нещо ме сръчка и започнах на бързи обороти да се занимавам със страшно много неща – със стъклопис, създадохме единствената в Европа агенция за кастинг на хора с увреждания; обучихме съвместно с Американското посолство 20 тотално незрящи в сетивна фотография“, изброи той.

Изложбата може да бъде видяна всеки ден от 19 до 24 юни от 14.00 до 20.00 часа в Национален студентски дом.

Източник: Радио Фокус, аудио запис

https://www.focus-news.net/novini/Bylgaria/Izlozhba-na-nezryashti-pokazva-che-vinagi-mozhem-da-namerim-nachin-1723886

Какво е мнението ви за въздействието на Ковид-19 върху различни перспективи?

15.06.2023 г.

Фондация за предприемачество, култура и образование отваря дискусия за основните ни права и се допитва до Вас за мнението Ви по въпроси, изведени като приоритетни от над 300 анкетни проучвания в 9 европейски страни.

Заповядайте на 29 юни (четвъртък) в Национален студентски дом и вземете активно участие в дебати за въздействието на Ковид-19 върху различни демократични перспективи. Регистрирайте се от линковете по-долу.

Отправяме към Вас два въпроса:

29 юни 2023 г., 17:00 - 18:30 ч.

Как Ковид-19 се отрази на упражняването на основните ни права?

29 юни 2023 г., 18:30 - 20:00 ч.

Как Ковид-19 се отрази на баланса между работата и личния живот на жените?

По всяка от темите са изведени въпроси на база предходни изследвания по проекта HEARD, които ще бъдат обсъдени от експерти и български граждани. Информация за експертите ще споделим допълнително с регистрираните се за гражданските дебати.

Очакваме Ви в Национален студентски дом на пл. „Народно събрание“ № 10, ет. 5, конферентна зала № 504.

Гражданските дебати са част от международния проект HEARD, финансиран от Европейската Комисия по Програма CERV.

Източник: Ngobg, статия
https://www.ngobg.info/bg/news/128665-%D0%BA%D0%B0%D0%BA%D0%B2%D0%BE-%D0%B5-%D0%BC%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D0%B2%D0%B8-%D0%B7%D0%B0-%D0%B2%D1%8A%D0%B7%D0%B4%D0%B5%D0%B9%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B8%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D0%BD%D0%B0-%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B4-19-%D0%B2%D1%8A%D1%80%D1%85%D1%83-%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BB%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8.html

„ДЕТСКИ ЛИНЕЙКИ СЕГА“ – КАУЗА ЗА БЪЛГАРСКИТЕ ДЕЦА

20.06.2023 г.

От няколко години каузата „Детски линейки сега“ си е поставила за цел да привлече държавното управление към идеята да бъдат закупени специализирани детски линейки, за да се подобри качеството на спешната медицинска помощ за най-малките и най-беззащитните граждани на страната.

До ден днешен Дончо Златев, инициатор на тази кампания, умолява, увещава и обяснява нуждата от това на всеки един министър на здравеопавването, но безрезултатно.

Проблемът остава нерешен при министрите Кирил Ананиев, проф. Костадин Ангелов, а ангажирането на министър Асена Сербезова със случая става безпредметно, тъй като правителството, в което тя участва, е свалено от от власт.

Стойността на подобен тип специализирана детска линейка е около 200 000 лв. Линейката е оборудвана с високотехнологичен транспортен кувьоз за неонатални пациенти, монтиран на специализирана самоносеща се носилка. Кувьозът притежава вграден мониторинг на кислородната концентрация, вградена пулсова оксиметрия и електрически акумулаторен модул, гарантиращ висока автономност на апарата. В специално помещение на кувьоза е инсталирана преносима кислородна бутилка с редуцир-вентил с двойно предназначение, чрез който може или да се подава сгъстен кислород към транспортен респиратор или да се осъществява кислородна терапия с регулируем поток чрез директно администриране на кислород в пациентният отсек на кувьоза. В оборудването е включена и втора многофункционална носилка, която е предназначена за педиатрични пациенти и е окомплектована с комфортен хигиеничен матрак и предпазни колани. За подпомагане на манипулациите, носилките се фиксират върху механична основа, с възможност за контрол на позицията в три посоки. Целият комплект носилки и основа е сертифициран за динамично натоварване 10G и позволява само за минута линейката да се модифицира от неонатална в педиатрична линейка, както и обратно

През тази седмица Дончо Златев изпрати открито писмо до проф. Хинок Хинков, четвърти поред редовен здравен министър, с искане държавата да се намеси и да помогне на децата в нужда.

Различното е това, че под писмото са се подписали:

Магърдич Халваджиян, телевизионен продуцент
Стилиян Петров, футболна легенда
Анна Цолова, преподавател по публична реч и журналист
Екатерина Дафовска, олимпийски шампион
Теодосий Теодосиев, учител
Проф. д-р Йонко Мермерски, учен
Полк. Невяна Митева, офицер
Надежда Нейнски, дипломат
Ивайло Славов, сериен предприемач
Димитър Нойков, директор за България на световна масмедийна и развлекателна компания
Валя Червеняшка, медицинска сестра
Доц. д-р Наталия Киселова, конституционалист
Румен Гълъбинов, финансист
Петър Славов, адвокат
Венци Мицов, музикант и общественик
Доц. д-р Гергана Начева, учен
Валентина Вълкова, шеф-готвач
Гл. ас. д-р Иван Неделчев, преподавател и здравен консултант
Димитър Калайджиев, предприемач Недвижими имоти
Рафи Бохосян, музикант
Христиан Даскалов, директор на Национален студентски дом
Пенчо Кехаяминчев, мениджър Бизнес развитие
Емил Соколов, д-р по история и преподавател „ДЕТСКИ ЛИНЕЙКИ СЕГА“ – КАУЗА ЗА БЪЛГАРСКИТЕ ДЕЦА

Източник: Бургаски репортер, статия
https://burgas-reporter.com/articles/42825

Платформа **Digitalartculture –** твоят съвременен АРТхъб **–** резултати от първи етап на реализация

16.06.2023 г.

Представяне на 23 юни от 19:00 часа в Национален студентски дом
Вселената е необятна,
Поезията лична,
А филмът вечен... като изкуството.
Тези три основни прийома са водещият лайтмотив на целия екип на дигитална платформа digitalartculture.com., изграден изцяло от възпитаници на НБУ. Те раждат заедност. Тя, от своя страна, води до по-голяма иновация - създаването на първия АРТхъб от млади творци за дебютанти, студенти или просто любители в изкуството.
Основната ни цел е създаване на дигитална платформа, която да се превърне в генератор на идеи и възможности за промоция, пазарна реализация и подкрепа на творчески продукти на млади артисти от всички аудио-визуални жанрове. Платформа "Digitalartculture" съдържа три основни категории с уникално авторско аудио-визуално съдържание:
1. Digital poetry – изцяло социално ангажирана категория, която ще представя къси филмчета, основани на поетични стихове от неизвестни млади автори. Тази категория е изцяло насочена към ученици в риск, със специални потребности, младежи, така че да популяризира културата и нейните иновации сред новите генерации и да прави мост мржду култура и образование.
2. Digital shorts - която включва различен вид кратки форми (от промо видеа, късометражни филми, трейлъри на книги, трейлъри на спектакли и др.).
3. Services - която ще представлява заснети и платени обучения за различен род функции и работни позиции в киноиндустрията.
В началото на 2023 г. нашата кауза беше избрана във финалните 5 проекта за финансиране от Фондация "Лъчезар Цоцорков", по Резидентска програма за културни иновации "StART-up", в партньорство с Национален студентски дом.
Пет месеца по-късно ви каним официално на завършващото събитие от развитието на Етап 1 от нашата дигитална иновация.
Какво да очаквате:
* кратко представяне на резултатите ни, както и на пътя, който извървяхме дотук в последните 3 години;
* нови технически функционалности, които екипът ни подготви за Вас;
* видео презентиране на социално ангажираните ни събития, които реализирахме, в партньорство с две училища в България и две читалища от малки населени места;
* нашата Премиерна поетична изненада за всички гости – най-новият ни поетичен къс филм „Фюжън".
Очакваме ви!
Автор: Християна Стоименова

Източник: Културни новини, статия
https://kulturni-novini.info/sections/6/news/37167-platforma-digitalartculture-tvoyat-savremenen-arthab-rezultati-ot-parvi-etap-na-realizatsiya

Концерт на **360** градуса с **BRASS SQUAD** слага финал на поредицата **„**Заслушай се**“** в София

24.06.2023 г.

Завладяващ 360-градусов концерт с младата брас сензация BRASS SQUAD ще постави грандиозния финал на поредицата концептуални музикални събития „Заслушай се“. Събитието ще се състои днес - 24 юни, от 20:00 ч. в Националния студентски дом в София.

Бандата залага едновременно на сериозната музикална подготовка и работа, както и на доброто настроение и непринудено забавление. Групата изпълнява авторски произведения, много фънк, поп-музика, саунда на Ню Орлиънс, дори рок и някои популярни балкански парчета. Подбраният репертоар за концерта обещава много танци, настроение и качествена музика.

Концепцията на събитието отново е много оригинална - между бандата и публиката няма да има граници, тъй като сцената ще бъде разположена в центъра на залата и така присъстващите ще изпитат едно 360-градусово музикално преживяване. За още по-въздействаща атмосфера се включва и визуалният артист Яна Меламед. Тя е подготвила визуално шоу, което ще бъде прожектирано върху специално проектирана за залата инсталация. Локацията - Националният студентски дом на площад „Народно събрание“, е едно от малкото места в столицата, което позволява реализацията на тази идея. „Ще бъде едно завладяващо всички сетива събитие. Неслучайно избрахме тази концепция, за да сложим подобаващ завършек на проекта и да дадем на цялото преживяване, наречено „Заслушай се“, ширина в 360 градуса“, споделят организаторите от Lampa Collective.

BRASS SQUAD са брас банда, състояща се от бас, барабани и шестима брас музиканти - три тромпета, два тромбона и саксофон. Групата е сформирана през 2020 г. от студенти в Музикалната академия. През 2022 г. момчетата се явяват на кастинг в „България търси талант”, където покоряват както журито, така и цялата публика с неподправената си енергия и впечатляващо шоу, което създават на сцената. Музиката на брас бандата не приема граници и в репертоара им влиза всичко, което ги кара да се чувстват добре и вдъхновява публиката да танцува. Завладяващи, съвременни и изискани - така най-лесно можем да опишем градския саунд, с който те впечатляват.

BRASS SQUAD са: Кристиан "PAPAYAMAN" Кръстев-саксофон Иван "Бат Ваньо" Петков, Ивайло Благоев, Валентин Атанасов - тромпет Георги Ангелов, Мартин Йотов - тромбон Самуил "SamiBass" Даскалов - бас китара Ивайло Манев – барабани

Източник: Столица.бг, статия

https://stolica.bg/kultura/kontsert-na-360-gradusa-s-BRASS-SQUAD-slaga-final-na-poreditsata-zaslushai-se-v-sofiya

Концерт на **360** градуса **„**Заслушай се**“** в музиката на **Brass Squad** днес от **20** ч. в Национален студентски дом

С концерти в различен формат целта на организаторите е музиката да се възприема с всички сетива

24.06.2023 г.

Светослав Николов

Поредицата концерти на 360 градуса „Заслушай се“ продължава с изпълнения на Brass Squad на 24 юни от 20 ч. в Национален студентски дом. Организатор е Lampa Collective. Проектът е създаден с подкрепата на Национален фонд „Култура“. „Заради това финансиране имаме възможност да експериментираме, да правим различни неща и да разнообразяваме културния афиш.“ – посочва Никул Георгиев от екипа на организаторите. Проектът започва с концерт на свещи на Св. Валентин, имаше събитие в Столична библиотека, в кино, както и концерт на слушалки. Последното събитие ще е с реге музика на 6 юли в Ботаническата градина.

„Целта е музиката да се възприема с всички сетива.“ – казва Никул Георгиев. Днес ще има специално добавена визуална среда, изработена от Яна Меламед. А за музикантите ще бъде предизвикателство така да бъдат на сцената в центъра на залата, че да могат да бъдат гледани отвсякъде. Това ще се отрази на комуникацията между музикантите и между тях и публиката. „Мислим да я няма бариерата между изпълнителите и публиката, тя да усети още повече нашата енергия и енергията на музиката да стане тяхна.“ – казва Иван Петков от Brass Squad. Групата е заложила на авторски репертоар, на любими песни от 90-те до днес, на фънки усещането, ще има и диско музика за повече енергия и танци.

Източник: Радио Jazzfm.bg, аудио запис

https://jazzfm.bg/novini/koncert-na-360-gradusa-zaslushaj-se-v-muzikata-na-brass-squad-dnes-ot-20-ch-v-nacionalen-studentski-dom.html#

Понеделник, 26 юни

25.06.2023 г.

Избрано от програмата
от 0.15 до 0.30 часа
Радиоколекция
"Железният светилник" от Димитър Талев – 61 част
от 0.30 до 3.00 часа
Джаз плюс Дуенде
водещ: Людмил Фотев
Продължаваме разговорите си с участници в поредното издание на Фламенко Енье. Ред е на Хосе де лос Камаронес. Слушаме историята му – разказана и изпята.
Документални записи от фестивала "Джаз под ябълковите дървета" 2023 - Силвен Рифле с проекта, посветен на Стен Гец.
След Стен Гец, още половин час боса-нова с подбрани знакови творби на Ащруд Жилберто.
Още един прекрасен вокал, свързан с Бразилия - Мелъди Гардо с пианиста Филип Баден Пауъл в разработки със струнен квартет на последните им "Парижки сесии".
от 3.00 до 5.00 часа
Еврокласик ноктюрно
Записи от международния музикален радиообмен
от 5.00 до 5.30 часа
Музика на народите
Традиционна музика от Италия.
от 5.30 до 6.00 часа
Българска народна музика
Изпълнения на ОНМ на БНР, Петър Миланов, Татяна Скечелиева, Венцислав Пенев, Пепа Гривова и други.
от 6.07 до 6.50 часа
Музика за събуждане
Концерт
от 6.50 до 7.00 часа
Ранобудно петленце
"Огледалата на небесните феи", по китайски мит.
от 7.20 до 8.00 часа
Детското.БНР
"Вълшебното камъче" от Мария Георгиева, по африканска народна приказка – 1 част
от 8.06 до 11.00 часа
Нашият ден
водещи: Милена Воденичарова, Мария Мира Христова
• Епизоди от живота на Краля на рока Елвис Пресли, който изнася в Индианаполис на 26 юни 1977 година последния си концерт.
• Темата на деня: В Международния ден за борба с употребата и нелегалния трафик на наркотици: Какво показва европейският доклад за наркотиците на Европейския център за мониторинг на наркотиците и наркоманиите; Какво е положението за употребата и разпространението на наркотици в България и как се осъществява превенция в училищата – разговор с Юлиян Караджов - биохимик и експерт по наркотични вещества и Росица Станулова – психолог в Превантивно-информационния център по проблемите на наркоманиите в София.
• Темите на деня: Какви са предизвикателствата пред младежката секция към Дружеството за ООН в България – разговор с Божидар Александров – член на дружеството по повод 78 години от учредяването на ООН.
• Разговорът: Крие ли още тайни човешкият геном, заложници ли сме на гените си и какво представлява европейският проект "1+ милиона европейски генома", в който участва и България – разговор с молекулярния биолог доц. д-р Милена Георгиева
• Подкаст: Евранет плюс
• Terra Култура: Акценти от изминалата седмица.
• Културен код:
- Музей-подводница "Слава" и тайните на белославското стъкло – един разказ от история и съвременни послания от брега на Белославското езеро с Данко Калчев.
- Културно наследство и човешки цивилизации – какво остава след хората и как го селектираме? – с журналиста, пътешественик и философ Георги Христов (Муру Хорхе) след поредните посетени дестинации в околосветския му маршрут.
от 11.00 до 12.00 часа
Музика до обед – Жълтата подводница
водещ: Цвети Бахариева
• Нови продукции: "Symphonic Stories" на нидерландската певица и авторка Фей Клаасен. Продукцията е записана с 27-членния датски оркестър Residence Orchestra Рок акцент с албума "Bridges" на китариста и певец Стив Лукатър.

• Нови записи на Кърт Елинг, Самара Джой, Кори Хенри и др.
от 12.20 до 14.00 часа
Артефир
водещ: Ангелина Грозева
• Стартира второто издание на студентския театрален фестивал "Сцена от края на града". Разговор с директорката на фестивала Станислава Жипонова.
• Започва Фестивал на изкуствата "Арт идея - алея" в Пазарджик. Разговор с арт директора Инна Церовска.
• Премиера на "Музей на разбитите сърца" в Национален студентски дом. Разговор с режисьора Денис Николов.
• Премиера на книгата "Пепел, рози и метаморфози" на Велика Ком. Разговор с авторката.
• Изложбата "Обществен мащаб. Частен размер" на Лъчезар Бояджиев. Разговор с куратор на проекта Аксиния Пейчева.
• Новата книга "Публична комуникации и медиаморфози" на проф. Любомир Стойков. Разговор с автора.
от 14.00 до 15.00 часа
Класично и романтично – Българските изпълнители
водещ: Мария Вълчанова
Среща с китариста Росен Балкански
от 15.10 до 16.30 часа
"1001 защо – Ефир знание": Познати и непознати
водещ: Цвета Николова
• Приятелството – смисъл и спасение II
Как разговарят младежите и възрастните за Холокоста днес; как и с какво политици, писатели и граждански активисти могат да помогнат на младите хора да изградят правилен модел на поведение и ориентиране в разнопосочната информация за Холокоста, за да не се повтаря той никога вече.
Специално за програма "Христо Ботев" интервю дадоха вицепрезидентът Илияна Йотова; поетът Недялко Йорданов; Виктор Меламед от Американския еврейски комитет; писателите Румен Леонидов и Кристофър Бъкстън; а също и младежи – участници във фестивала "Приятелството – смисъл и спасение", организиран от Центъра за еврейско-българско сътрудничество АЛЕФ.
На живо в предаването: писателката Мария Касимова – Моасе и Ана Мария Борисова, която беше отличена и от БНР за отлично представяне в Международния литературен конкурс "Който спаси един човешки живот, спасява цяла вселена" – част от програмата на фестивала.
от 16.30 до 17.00 часа
"1001 защо – Ефир знание": Радиоенциклопедия
водещ: Николета Атанасова
Цикълът "Изгубените градове" разказва за изчезнали цивилизации, живели 4000 години преди новата ера.
Епизод 4 "Харапа – Пепеляшката на древния свят" се докосва до Храпската цивилизация 4000 години пр.н.е. и "смайващите им инженерни умения", с които строят канализация, фонтани и басейни в градовете си. За търговията им с Месопотамия, за малките шарени мъниста, фината коприна, странните неразгадаеми "печати" на глинени плочки и кравата, която тогава не е била свещена – за всичко това и много повече разказваме в този епизод със събеседниците: д-р Николай Янков, катедра "Класически Изток", специалност "Индология" в Софийския университет "Св. Климент Охридски" и проф. Мария Китова-Василева, лингвист и автор на книгата "Езиците и писмеността на древните цивилизации".
от 17.00 до 18.00 часа
Какво се случва
водещ: Мариана Ганчева
Комуникации и манипулации – разговор с организационния психолог Слави Стоев, проф. Десислава Бошнакова, преподавател по ПР в НБУ и Кристина Деспотова, журналист и изследовател на техниките за прокарване на влияние през социалните мрежи.
от 18.30 до 19.00 часа
Жива вода – Фолклорни новини
водещ: Магдалена Маданска
• Нина Асенова дава подробности за фолклорния събор "Петровска китка".
• Доц. д-р Данка Цветкова отправя покана за концерта "Фолклорни вдъхновения".
от 19.00 до 21.30 часа
Музикалните вечери
водещ: Валерия Христова
Директно от ММФ "Варненско лято", Градска художествена галерия "Борис Георгиев", Концерт на Дмитрий Ситковецки (цигулка), Андрей Гридчук (виола) и Лиляна Кехайова (виолончело).
В програмата: Йохан Себастиан Бах – Голдберг вариации
от 21.30 до 23.00 часа
Аларма
водещ: Милена Воденичарова
• За темите и проектите, разработени в петото издание на Тийноватор, провело се този път под надслов "Битката на успелите" – разговор с някои от менторите и участниците в отборните състезания
• А сега внимавайте

от 23.00 до 24.00 часа
Джаз импровизации
водещ: Сибила Лилова
Керъл Кинг и Шака Кан
Керъл Кинг е една от най-известните американски композиторки. Познаваме нейното творчество предимно от Енимълс, Бийтълс, Арита Фраклин и още много други световно известни изпълнители и групи, които имат в репертоара си нейни компзиции.
В началото на 70-те, Шака Кан се появява на сцената като едно от най-ярките музикални явления на соул джаз сцената сред афро американските изпълнители. Неудържима експресивна сила, специфичен тембър и динамика на гласа позволяват на певицата съвсем свободно да интерпретира в соул и фънк стилистиката.

Източник: БНР, Христо Ботев, статия
https://bnr.bg/hristobotev/post/101842985/

Документален филм за „Шефа на танца“ за фолклориста Иван Тодоров, бе представен **2023 г.**

Източник: Утро Русе, видео запис
https://utroruse.com/article/957578/

Първата неправителствена организация у нас взима участие в Международна археологическа експедиция в Картаген

11.04. 2022 г.

Автор: Доц. Тошо Спиридонов

Тази година се навършват 50 години от учредяването на Националния научен експедиционен клуб - ЮНЕСКО (НЕК-ЮНЕСКО). Той е създаден с участието на проф. Александър Фол, тогава зам.-председател на Комитета за култура и директор на Института по тракология, проф. Пейо Бербенлиев, зам.-председател на КК, а също и на Петър Трантеев, Христо Делчев, Петър Берон, Виолета Василчина, Александър Стрезов, Константин Спасов и др.

Първи ръководител на НЕК-ЮНЕСКО е Стефан Христов-Пейков. Клубът е първата неправителствена организация, финансирана от Народна република България.

Само за две години се организираха близо четиридесет големи изследователски експедиции, които обхванаха няколко стотин студенти, преподаватели и специалисти от различни специалности.

Българският феномен стана причина през 1972 г. клубът да бъде посетен от генералния директор на ЮНЕСКО Рене Майо, който на среща с неговото ръководство и членове заяви: „Щастлив съм да констатирам, че се интересувате от миналото вие, които представлявате бъдещето... Вашето начинание има много голямо значение и повтарям още веднъж – поздравявам ви за него. Аз го приемам в ЮНЕСКО и ще се постарая да запозная с него и други страни в света, за да може да се предизвика и там подобна дейност".

Така НЕК - ЮНЕСКО беше регистриран като клуб на ЮНЕСКО в България. Той взе участие в Международната експедиция в Картаген (1973-1974), след предварителното посещение на проф. Фол и проф. Бербенлиев в древния град в Тунис, където уточняват с местните археолози обектите на интерес на българската експедиция. Това са останките от базиликата Дамуз ел Карита, потъналите крайбрежни инсули на Картаген и Ротондата баптистерий.

През 1973 г., след редица перипетии експедицията заминава за Картаген. В нея вземат участие проф. Велизар Велков – научен ръководител на експедицията и научният сътрудник Георги Кузманов – научен ръководител на археологическата група.

В работата на терена на Картаген се включват седем изследователски групи: археология, архитектура, геодезия, изкуствознание, леководолазна група, фотографска група и група за точни методи в подводната археология.

Като част от археологическата група са доц. Петър Балабанов и Панто Колев от Софийския университет и доц. Тошо Спиридонов от Великотърновски университет. Леководолазната група се ръководи от Ганчо Матеев – асистент в катедра „Физиология" към ВИФ „Г. Димитров" (днес Национална спортна академия „Васил Левски"). В нея участват още Ангел Гюров – водолаз в ЦРБ „Язовири и каскади", Димитър (Митко) Димитров, Веска Иванова, Петър Андонов, Златко Петров – геодезист и Васил Милев.

В процеса на подготовката на мисията незаменим е Милен Кънев – по това време експерт в ЦИНТИ. В работата по обекта Дамуз ел Карита се включват и студенти по архитектура от ВИАС.

През 1974 г. се осъществяват довършителните работи. По-късно богатата документация е предадена на тунизийската страна.

Днес НЕК - ЮНЕСКО е преименуван на Национален научен експедиционен клуб - ЮНЕСКО (ННЕК-ЮНЕСКО). В трудните години на деветдесетте ръководител е Едуард Гешев, на когото се дължи запазването на клуба. След него ръководството на клуба се поема от Кристиян Калчев. Развиват се експедиционни прояви по програмата „Съкровищата на България", по която се документират редица общини в България.

Към клуба се създават две нови звена – Образователен център с ръководител доц. Петър Балабанов и Национален център за дигитализация на Балканите, Черноморския регион и Кавказ с ръководител доц. Тошо Спиридонов. Дейността е подкрепена от спечелването и реализирането на няколко проекта. ННЕК - ЮНЕСКО е партньор на различни организации, провеждат се различни мероприятия, едно от които е ежегодната среща-семинар „Виното и траките", с организатор Весела Василева.

Източник: Десант, статия
https://www.desant.net/show-news/58475

Спомен за Борис Семерджиев
Човек с висок морал, отдаден на българщината

14.04.2021 г.

брой: 72

С Борис Семерджиев се познаваме повече от половин век, учихме в едно пловдивско начално училище, а бяхме и почти съседи. После всеки пое своя път, воден от професионалните си интереси: аз - към музикалното изкуство, а Борето - към икономическите науки. Но това не ни пречеше да продължим приятелското ни общуване. За известно време, по обективни причини, когато "по разпределение" работех в Плевен, то бе нарушено, но през 1965 г. сложи началото на нов етап в неговото възстановяване, при който главен фактор стана хоровото пеене.

Природата бе надарила Борето с чудесен басов глас и още от гимназиалните години той бе търсен певец за участие в пловдивските непрофесионални хорове. Беше студент в София, гласът му закономерно го отведе в Студентския академичен хор, ръководен от Ангел Манолов. В него Борето участваше много години, независимо от различните му месторабоми. Това негово пристрастие към проблемите на културата стана причина той да стане директор на Централния студентски дом. Освен че беше личността с най-продължителното пребиваване на този пост, Борето бе човекът, който издигна културната му дейност на много високо равнище. Постигнатите организационно-творчески успехи на Централния студентски дом му позволиха по-късно да използва натрупания специфичен опит при решаването на столичните културни проблеми, а след това и на Съюза на българските композитори, оглавявайки неговата администрация.

По наша, българска инициатива през 1999 г. на гръцкия остров Евка бе учредена международната гражданска културна асоциация "Балкански хоров форум". От тогава и до края на живота си, над 20 години, Борис Семерджиев бе наш генерален секретар - длъжност, която неизменно го поставяше в центъра на провежданите от асоциацията международни хорови фестивали в Албания, България, Гърция, Северна Македония и Турция, които активно съдействаха за благородната кауза за почитане най-доброто опознаване между нашите народи със средствата на хоровото пеене.

В моето съзнание Борис Семерджиев завинаги остава като доброжелателен, отзивчив, дисциплиниран, трудолюбив и с чувство за хумор човек. България се лиши от един човек, притежаващ високи морални качества, ратуващ добруването на хората, независимо от възрастта и националността им. На всички заемани от него длъжности той неизменно работеше за повишаване на емоционално-естетическата култура. Вечна му памет!

Всеотдайно пред олтара на родната култура

Проф. д-р Минка ЗЛАТЕВА

Пяхме заедно с Борис Семерджиев в знаменития Академичен хор при Студентския дом на културата през 60-те години. Тогава хорът носеше името на Георги Димитров, а днес - на неговия основател и неуморен дългогодишен диригент маестро Ангел Манолов. По това време Академичният хор бе на върха на славата си и на нашето поколение се падна честта да умножава неговата бележита колекция със завоюването на най-престижната награда на Ланголенския фестивал в Уелс - Големия Уелски дракон, на два златни и един сребърен медал в състезания с именити европейски хорове, с многобройни концерти в забележителни с традициите си зали като "Гюрцених" в Кьолн, в консерваториите в Москва, Ленинград и Рига, в "Люцерн" в Прага, на сцените на Световния фестивал на младежта и студентите в София, както и из цялата страна.

Борето, както го наричахме тогава, бе активен участник във всички тези ярки изяви на състава не само като певец, но и като член на ръководството, а по-късно и като негов председател. Тази чест и отговорност бе напълно заслужена. Защото Борис Семерджиев се откроряваше в състава не само с таланта си на певец, но и с таланта си на организатор, с голямата си грижа и отговорност за настоящето и бъдещето на състава. Той искрено милееше за Академичния хор и затова ние, неговите колеги и приятели, го уважаваме и обичаме. Неговите безспорни лидерски качества, широкият му, мащабен поглед върху развитието на културните процеси в страната станаха основа на по-нататъшното му професионално развитие най-напред като директор на Студентския дом на културата, а след това - като дееспособен и утвърден ръководител в областта на българската култура. Срещахме се през годините на концерти и хорови юбилеи, на научни конференции и изяви на именити български творци и състави. Той неуморно ги организираше, провеждаше, анализираше и продължаваше както в годините ни в Академичния хор да дава своя личен принос пред олтара на родната култура - отговорно, плодотворно и всеотдайно. Да бъде светла паметта му! "Родна песен нас навек ни свързва!"

На 16 април се навършват 40 дни от кончината на Борис Семерджиев. Панихидата ще е в храм-паметника "Света Неделя" на 16 април в 12 ч.

Източник: в. Дума, статия
https://duma.bg/spomen-za-boris-semerdzhiev-n236010

Десетото издание на фестивала за иновативно изкуство ще бъде от **21** до **28** юли СОФИЯ

13.07.2023 г.

Юбилейното издание на фестивала за иновативно изкуство „180 градуса“ ще се проведе на няколко локации с участието на музикални, визуални и театрални артисти от над десет държави, сред които България, Германия, САЩ, Бразилия, Чили и Индия. Фестът ще се проведе от 21 до 28 юли в Топлоцентрала, Национален студентски дом, „Лоф.тъ“, „Фабрика 126" и други локации с вход свободен, съобщават организаторите.

Програмата включва обещаващи и големи имена в сферата на експерименталните музика, танц, театър и визуални изкуства и започва със спектакъла Existinct на немския Ensemble Modern. След това ще продължи със силна поредица от пърформанси на местни и чуждестранни артисти, обединени в три творчески екипа, които представят интерпретациите си върху абстрактната тема „42“, обявяват от екипа на фестивала.

Източник: БТА, статия

https://bta.bg/bg/news/lik/490205-desetoto-izdanie-na-festivala-za-inovativno-izkustvo-shte-bade-ot-21-do-28-yuli

"Престъпление и наказание" по Достоевски оживява в Театър "Реплика" в театрален сериал

Септември 2023 г.

Премиерата на 19 септември от 15 ч.

"Престъпление и наказание" по Достоевски ще оживее в 8-часов театрален сериал в Театър Реплика.

Сценичната версия на „Престъпление и наказание“ е на режисьора Георг Жено и писателя Георги Тенев.

Режисьорът Георг Жено се завърна в България след седем години, за да режисира театър сериала с театър „Реплика“, а това не е първата им съвместна работа.

През 2013 година, когато Жено се запознава с актьорите от театър „Реплика“, вижда в тях героите на Достоевски.

"Може би пиесата е подарък за този невероятен актьорски колектив, защото преди работихме по документални постановки, а това е първият път, в който се докосваме до класика", обясни режисьорът Георг Жено пред "Евроком".

"Това не е постановка за една вечер, а е сериал. Направихме сериал, утре на премиерата ще може да гледате това цели 8 часа с почивки, все едно гледате телевизия с реклама. Може да пиете кафе или чай в почивките, които ще продължат 15 минути. След време ние ще играем всяка една част и по отделно, на различни места в София или дори България. Например: когато гледате една част, ще е хубаво да видите и какво се е случило преди това или след това", допълни Жено.

"Това не е интерактивна пиеса и публиката няма да участва пряко, но ще пътува заедно с нас. Ние играем постановката в различни ъгли на залата, така че във всяка част на залата публиката ще премине през различни места и стаи, както когато четеш книга", каза още режисьорът.

Всички 8 епизода на театралния сериал ще могат да бъдат гледани едновременно на премиерата през септември, но отделни епизоди от „Престъпление и наказание“ ще се играят през целия театрален сезон.

Премиерата е на 19 септември на Камерната сцена на Националния студентски дом в София.

Източник: Eurocom.bg, статия

https://eurocom.bg/index.php/new/prestplenie-i-nakazanie-po-dostoevski-ozhivyava-v-teatr-replika-v-teatralen-serial

Проф. Велислав Минеков за ФрогНюз: Имам подозрения за Народния театър, които ще спомена и в прокуратурата

19.07.2023 г.

Обстановката в Народния театър е ужасяваща. За съжаление аз напуснах преди да излезе доклада на АДФИ (Агенцията за държавна финансова инспекция, бел. ред.). Какво стана с този доклад аз също се интересувам, тъй като там съм посочил изключително интересни факти за разследване. Нито дума няма за присъствието на една фирма в театъра. Пълната тишина там продължава, а аз имам едни подозрения, които ще ги спомена по-късно дори и в прокуратурата, тъй като нещата са твърде сериозни.

Това каза за ФрогНюз скулпторът и бивш министър на културата Велислав Минеков.

Ето го и цялото интервю.

Г-н Минеков, от началото на годината Народният ни театър се раздели с доста ключови фигури. Освен Александър Морфов, Стефан Щерев, който беше дългогодишен фотограф в театъра, миналата седмица разбрахме, че и Камен Донев е решил доброволно да напусне. Всъщност имате ли представа колко точно хора са напуснали или са били уволнени от директора Васил Василев ?

Голяма част от тях са помолени да напуснат, особено хора, които са работили в техническия състав на театъра, които бяха около 32-ма души. След това, по незнаен начин щатът на театъра се увеличава с още 60 човека, които естествено трябва да носят благодарност към този, който ги е назначил, но дали са толкова кадърни и имат техния опит като онези, които са били освободени, не знаем и след последните инциденти имаме право да се съмняваме.

Имаше и още хора, които напуснаха. Композиторът на театъра, който беше преследван с крясъци по коридорите, защото не искаше да участва в една подписка срещу мен тогава. Имаше и други. Обстановката е ужасяваща, аз виждам нещо което е като военен режим, може да се сравнява с такова нещо, тишината е абсолютна.

Едва сега след тази възможност за пожар, отново блатото се пораздвижи, изскочиха няколко мехурчета. Най-странното е, че се появяват работещи в театъра, те са две или три лица, които се опитват да застанат в защита на директора, дори и след този изключително тежък инцидент.

(ФрогНюз припомня, че ден преди да напусне Народния театър актьорът Камен Донев сигнализира за възникнал пожар по време на представление при пълна зала и липсата на пожарникар. По думите на Донев, на въпрос защо няма пожарникари в театъра Василев е отговорил „Кой си ти, бе?“ и че пожарникарите в театъра били комунистически отживелици, а до края на представлението не е извикана пожарна бел.ред).

Тъй като аз имам опити и с пожарите и това не е свързано само с някакви битови инциденти, но трябва да се знае, че в абсолютно всеки театър трябва да има пожарникар и той е този, който си тръгва последен. След представление, след като извърши проверка, той е последния, който си тръгва. За съжаление това е място, което е изключително опасно, с цялата сцена, с осветлението, с всичко, което е вътре и винаги трябва да бъдат държани под око.

Да няма пожарникар в Народния театър, това е повече от престъпление.

Нека да ви напомня, че ей така, някак по неясен начин изгоря преди 10-ина години театъра в Пловдив. Тогавашният директор е днешният министър. До театъра в Пловдив, само на много малко разстояние беше пожарната и въпреки това той не беше спасен. Така изгоря и операта в Стара Загора, по същия начин изгоря Младежкият театър, така изгоря и Студентски дом, когато беше сцена на Театър “София”, по време на ремонт, примери има още колкото искате, но да няма пожарникари в Народния театър, това вече наистина заслужава нещо по-специално към директора.

Като заговорихме за нарушение, какво показаха проверките на театъра, които бяха назначени от Вас, установиха ли се нарушения? “Движение за култура” сигнализира и за редица нарушения, които са извършени по времето, когато Васил Василев е бил директор на Плевенския театър.

Аз съм запознат с обвиненията в Плевенския театър и те са твърде чувствителни. За съжаление аз напуснах преди да излезе доклада на АДФИ (Агенцията за държавна финансова инспекция, бел. ред.). Какво стана с този доклад аз също се интересувам, тъй като там съм посочил изключително интересни факти за разследване. Нито дума няма за присъствието на една фирма в театъра. Пълната тишина там продължава, а аз имам едни подозрения, които ще ги спомена по-късно дори и в прокуратурата, тъй като нещата са твърде сериозни.

Какво знаете за фирмата Инфлуенсър бг, която също взимаше пряко участие в дейността на Народния театър?

Доколкото знам тази фирма беше на дъщерята на Велислава Кръстева и си заслужава да попитате каква роля е имала в театъра. Имайте предвид, че аз съвсем официално зададох въпроси към г-н директора, на които той не ми даде отговор.

Това е нарушение на Етичния кодекс, тъй като аз все пак бях принципал на този директор и той е длъжен да отговори на всичко, което съм го попитал.

Имаше серия от питания на народни представители, които ги прехвърлих към директора на Народния театър, той дори и на народните представители не отговори. Всичко това беше достатъчен повод за неговото освобождаване. В момента, с всичко което се натрупа, мисля, че е крайно време да му се потърси друга работа.

Има още нещо, което е изключително неприятно, бих го нарекъл гнусно дори. Това е атаката по конкретни хора, които се противопоставят на директора. Валери Йорданов беше принуден да изиграе 8 пъти моноспектакъла си, всеки ден по един път, с предварителна репетиция от 16.00 часа и с надеждата, че в края на 8-мия моноспектакъл, той най-вероятно ще е мъртвец, пък той оживя.

Валери Йорданов също така попадна с много тежка криза в болница и от театъра мил глас се обади там да провери дали наистина е болен и колко е болен, дали има възможност да оцелее и изобщо каква ще е съдбата му оттук нататък, дали ще бъде инвалид, което също е отвратително.

Заведе се дело за обида срещу Камен Донев, което също е някаква форма на отмъщение. Не знам дали забелязахте как част от елита на българския театър влиза с баджове “гост посетител”, няма да ви ги изброяваме, знаете кои са, но да сложиш това на врата на Руси Чанев е толкова обидно. Руси Чанев е герб на този театър. Това е артист, какъвто нямаме, човек, който заслужава да бъде обичан и да му благодарим, че го има на този свят.
В Народния театър да го определиш като “гост посетител”, това е абсолютен цинизъм.
И това не е всичко. Нека ви припомня, че ние нямаме кой знае какви големи имена като режисьори, но имаме 5 много големи имена в българския театър и точно тези 5 имена се изправиха срещу този директор. Теди Москов, Лилия Абаджиева, Маргарита Младенова, колко още трябва да се вдигнат? Имаше и протести, пред министерството и театъра и какво? Абсолютно нищо.
Разграничи ли се по това време Найден Тодоров, който наследи поста ви, от проблемите в Народния театър. Той каза, че е извършена проверка, тя не е установила никакви нарушения, законово всичко е спазено, включително и с дисциплинарното уволнение на Морфов. Стана ясно обаче, че той е страдал от хронично заболяване и неговото уволнение е можело да се извърши единствено след разглеждане на комисия, което реално не се е случило?
Ние не стигнахме до тези проверки, които трябваше да бъдат обществено достъпни и аз не вярвам, че всичко е преминало толкова гладко и толкова нормално. Нека ни покажат тези проверки, но ние такова нещо не видяхме. Но и без тях, поводите за освобождаването на Василев, дори и този ако можем да го наречем баналния повод "уронване на престижа" е предостатъчен.
Защо се отказахте от поста министър на културата, имаше ли това решение връзка с проблемите в Народния театър?
Да, отчасти имаше такава връзка, но причините са много, за някои от тях може да се досещате, другите ще ги споделя по-късно.
Стои ли някакъв сериозен политически чадър над Василев, както се твърди в публичното пространство?
Не мога да разбера колко е сериозен, но той получи подкрепа от партия ГЕРБ. Единствено, доколкото си спомням от Тома Биков и нищо повече от това. От ПП имаше 4-5 депутата, които искаха неговото освобождаване, в ДБ и ИТН също. Имаше и от БСП, за които той е гнездобеглец от партията-майка създавайки му някакво подобно комунистическо образование. Той няма кой знае каква политическа подкрепа. Вероятно просто има страхове да бъде освободен, за да не се развълнуват 16 броя актриси, имам предвид тези, които бяха на гости при президента.
Новото Министерство на културата дали ще обърне внимание на случващото се в Народния ни театър?
Аз в момента имам проблеми и не мога да стигна до министерството, но надявам се до седмица, 10-ина дни да съм наред и ще искам среща да си поговорим, защото това не може да продължава.
Интервю на Константа Илиева

Източник: ФрогНюз, статия
https://frognews.bg/obshtestvo/naroden-glas/prof-velislav-minekov-frogniuz-imam-podozreniia-narodniia-teatar-koito-shte-spomena-prokuraturata.html?fbclid=IwAR3td1XDoepcmdlZCs3HKJ9jNnQ_R1tSnfHDeFZRPzTEG2M_1WanGlbDALs

ТЕОДОРА, ВНУЧКАТА НА ТОДОР КОЛЕВ, ЗАПОЧВА ОТ ПЛЕВЕН КАТО МАЙКА СИ АЛБЕНА

29.07.2023 г.

Теодора Кулева

Колеви-Кулеви оставят силна следа в киното и театъра ни

28 години след дебюта на Албена Колева в плевенския театър “Иван Радоев”, на щат в трупата му вече е и нейната дъщеря Теодора Кулева. Но не по разпределение като майка си, а избрана и поканена от директора Васил Василев.

Те са дъщеря и внучка на големия Тодор Колев, който пък започва театралната си кариера в Смолян. Заминаването си за родопския град актьорът изживява като голяма трагедия. “Моля да не ме разпределяте в град, който започва с буквата С”, казва Тодор пред комисията.

Комисията няма никакво намерение да го оставя в София и го праща в Смолян. Там той играе само в една постановка. Съпругата му Адриана Палюшева забременява и двамата отпрашват за родния му Шумен. Там на 22 септември 1966 г. се ражда дъщеря им Албена.

Албена Колева имаше щастието и да играе с баща си и да бъде режисирана от него.

Тя завършва ВИТИЗ през 1989 г. в класа на проф. Крикор Азарян и приема спокойно разпределението в Плевен.

Тогава това е задължително и всички (почти) млади актьори започват някъде от провинцията.

Първата роля на Албена в местния театър е на Водещата в пиесата за деца на Недялко Йорданов “Страшни смешки, смешни страшки за герои със опашки”. След Плевен Колева работи в театрите на Сливен, Благоевград и Пазарджик, в софийските “Сълза и смях”, МГТ “Зад канала” и Сатирата. От 5 години е в Народния театър.

Теодора Кулева влиза в НАТФИЗ от втория опит, както и дядо ѝ Тодор във ВИТИЗ. Той в класа на проф. Кръстьо Мирски, но заради разделянето на класа завършва при проф. Николай Люцканов, тя започва при проф. Стефан Данаилов и се дипломира при доц. Ивайло Христов.

Бащата на Теодора - Венцислав Кулев, също е завършил ВИТИЗ. Дебютира в киното още като студент през 1978 г. във филма “Бягай... обичам те”. След 7 години по театралните сцени в страната се отдава на журналистиката и драматургията. Най-новата му пиеса се казва “Премиер за един ден”. Сигурно и вие усещате алюзията със заглавието на филма “Господин за един ден”, в който в главната роля блестеше Тодор Колев, тъстът на Венци Кулев. Пиесата ще бъде поставена на сцената на най-новия частен театър в София, който се казва Театро. А в главната роля, естествено, ще е Албена Колева. Въобще Колеви-Кулеви оставят силна следа в киното и театъра ни.

И двамата родители са против Теодора да става актриса. А и тя дълго време им обещава, че няма намерение да ги последва в професията. “Като малка идваше с мене на представления и стоеше зад кулисите - разказва майката Албена. - Миризмата на сцената ѝ стана близка. Във важен момент не бива да оказваш влияние върху детето си - можех да я направя нещастна, ако ѝ забранявах. И ѝ казах, че тя трябва сама да избере. И че каквото и решение да вземе, цял живот ще го носи на гърба си...”

Тодор Колев също е против внучката му да учи в НАТФИЗ, както е бил против и дъщеря му Албена да го последва в професията. Но когато Теодора взема категорично решение, той ѝ помага за изпитите. А когато момичето кандидатства, почти никой не знае за роднинството ѝ с големия актьор. Според Албена Теодора изпитвала огромно уважение към дядо си.

Историческа снимка в Централния софийски затвор. Тодор Колев е в килията на Илия - прототип на героя му от “Опасен чар”.

Историческа снимка в Централния софийски затвор. Тодор Колев е в килията на Илия - прототип на героя му от “Опасен чар”.

“Аз не съм от хората с болни амбиции - каза Теодора преди години. - Искам да стигна дотам, че да съм достойна за неговото име.” И ако дядо ме гледа отнякъде, да си каже - да, в крайна сметка стана добра актриса. Когато животът ти е белязан от такъв голям талант, трудно можеш да го надскочиш. Искам да стигна дотам, че да правя ролите си с достойнство и публиката да ме уважава...”

Изявите досега на Теодора Кулева, актриса трето поколение, категорично доказват, че при нея “природата не си е почивала”. Момичето наистина притежава много таланти. Може да пее джаз, да свири на пиано, да играе народни хора и да танцува класически балет. Спортните ѝ умения са в художествената гимнастика, ездата, тениса и сценичната акробатика. Говори английски език, справя се и с иврит.

Вече се е снимала в киното - неголеми роли в комедията “Корпус за бързо реагиране” на Станислав Дончев -Стамбата, и “Каръци”, режисиран от Ивайло Христов. Играе и в няколко късометражни филма.

Гост-актьор е в Народния театър, където играе в две постановки - Соня в “Животът е прекрасен” на Сашо Морфов и Джийн в “Август в Оклахома”, режисьор Ясен Пеянков. Участва и в миманса на “Декамерон”.

Сега казва, че не знае кой я е препоръчал за плевенския театър, но не крие радостта си, че е поканена в тази трупа.

Първата роля на Теодора в Плевенския театър е “Островът на робите” - пиеса на Пиер дьо Мариво, писана през 1725 г.

Кулева е в ролята на Тривелин 2. Заедно с нея в пиесата дебютират и другите две нови попълнения на театъра - Мария Йорданова (Клеантис) и Йоана Кирчева (Тривелин 1). Тривелините са богини на съдбите на хората и искат да ги направят по-добри. Режисьор е Васил Василев.

“Пиесата е много забавна, но спектакълът не е просташки смешен - каза ми Теодора. - Сценографията е впечатляващо красива, а посланията са били важни и в миналото, важни са ѝ днес...”

Албена Колева не е издържала и вече е гледала една от предпремиерните репетиции на пиесата. Каза, че макар и писана преди близо 300 години, текстът в нея звучи изключително актуално. Премиерата е насрочена за края на септември.
А само след месец - на 26 август, се навършват 78 години от рождението на Тодор Колев. Боже, колко млад си е отишъл от този свят любимецът на поколение кино- и театрални зрители. Познат ни и с многото си имена - Адама, варненското софиянче от Шумен, българският Чарли Чаплин, лидерът на "Иръпшъните"...
Нека си припомним за Тодор Колев с най-известните му прояви в театъра, киното, естрадата, телевизията....
Тодор Колев подарява обувките от "Човекоядката" на сина си Александър
Тодор Колев е приет във ВИТИЗ от втория път. При първия опит го късат безславно още на старта. Единият му крак толкова силно трепери от напрежение, че членовете на комисията веднага го задраскват в списъците си.
Не вземат младежа и в театъра на родния му Шумен по прословутия член 9 и той започва да свири и пее в градското казно.
Късметът му излиза след няколко месеца, когато директорът на театъра Христо Кръчмаров поставя пиесата "Волпоне" и го кани за ролята на паж, който участва в интермедиите. После го вземат на постоянна работа - като участник главно в миманса и осветител.
С Йорданка Кузманова във филма "Двойникът"
При второто кандидатстване във ВИТИЗ минава с бръснещ полет през кръговете - малко след като започне стихотворението, баснята, прозата и т.н., комисията го спира и праща на следващия тур. На последния кръг председателят на комисията проф. Желчо Мандаджиев, ректор на ВИТИЗ, го кара да изпее нещо.
Тодор Колев започва:
Кавал свири на поляна,
на поляна край горица.
Млада, хубава Стояна
търчи с менци за водица.
Професорът обаче знае за изявите му в шуменското казино и иска той да изпълни някое джазово парче. Но кандидатът е наясно, че джазът се смята за упадъчно буржоазно явление, и реагира с отлично актьорско превъплъщение:
- Ааа, въобще не знам такива работи!
На сцената на Родопския драматичен театър в Смолян, където е разпределен след ВИТИЗ, Тодор Колев играе само в една постановка - Николай в "Необикновен процес" от Мария Симова, режисьор Реджеб Садъков. Съпругата му Адриана Палюшева забременява и двамата използват този факт, за да избягат от Родопите в родния град на актьора. Хубавата Адриана веднага я вземат в театъра, но за "шуменското чедо" място няма!
След няколко месеца все пак го назначават и тук, на родна сцена, той получава първата си главна роля в театъра - Петьо в "Ние не вярваме в щъркели" от Недялко Йорданов.
По идея на Тодор Колев се сформира местен джазов състав, които изпълнява песните в спектакъла, разположен на самата сцена. Седмица преди премиерата в театъра избухва скандал. От ГК на БКП нареждат по-острите реплики в пиесата да бъдат съкратени, а всички песни - изхвърлени. Но Тодор, останалите млади актьори и режисьорът Кузман Попов заявяват, че ще напуснат демонстративно театъра, ако пиесата се цензурира по този начин. В последна сметка се стига до компромис: без песни, но и без съкратени реплики и диалози.
Само след няколко представления пиесата е спряна. Адриана Палюшева е поканена да играе във Варна и Тодор тръгва с нея, макар че място за него в театъра пак няма. Но пък има доста заведения, където би могъл да свири и пее.
И тогава "като манна небесна" идва поканата на Крикор Азарян да го включи в групата на Пловдивския театър. И каква група само! Представете си актьорит,е на достойна възраст днес, а някои и покойници, като съвсем млади: Цветана Манева, Илка Зафирова, Стефан Мавродиев, Антон Горчев, Северина Тенева, Елена Райнова, Руси Чанев, Милен Пенев
и дори... Стефан Данаилов, макар и за кратко
След време Тодор Колев ще признае, че в Пловдив за първи път е стъпил в театър, където не е хлъзгаво. В автобиографията си описва началото там като "еуфоричност на поведението и еуфория на присъствието". Атмосферата е творческа и лудешка. "Замириса ми на удоволствие и носът ми не ме лъжеше", казва актьорът.
Но не закъснява и скандалът. В края на първия сезон през 1968 г. младият Коко Азарян поставя пиесата "Хайдути" на Хайтов, в която Тодор е в ролята на турския паша.
След второто представление и тук, както и в Шумен, се намесва ГК на БКП. Привикват в комитета ръководството на театъра и режисьора Азарян и категорично заявяват, че не подхожда такъв паша да е противник на Чавдар войвода. Не че Колев играе зле, но е в интерес на спектакъла да бъде сменен.
Някой от идеологическите мозъци в градския комитет е решил, че заради не особено внушителните си размери Тодор като паша не може да покаже силата и мощта на Чавдар войвода в битката между двамата. И в края на първия сезон той е сменен с Милен Пенев.
Актьорът обаче веднага влиза в спектакъла "Уестсайдска история", който поставя Крикор Азарян, но без оригиналната музика на Ленърд Бърнстейн. Идеята е артистите да пеят модерни съвременни песни. Тодор е в ролята на Чино, първия приятел на Бернардо, лидер на пуерториканската банда "Акулите". Актьорите играят толкова вдъхновено, че ще се изпотрепят на сцената.
В Пловдив Тодор Колев печели първото си отличие. На Националния преглед на българската драма и театър за 1969 г. получава първа награда за мъжка роля за участието си в пиесата "Лодка в гората" на Хайтов. Приза поделя с Георги

www.studenthouse.bg

Калоянчев в “Старчето и стрелата” и Апостол Карамитев в “Монахът и неговите синове”. Вече дели мегдан с най-големите в професията.
Изпълнението на Тодор Колев в “Лодка в гората” е окачествено от някои критици като чаплиниада
“Аз наистина играех малкия човек в гората доста синкопирано, ролята търпи такава трактовка. Но с всякакви ексцентрики от рода на падания, гърмежи, циркови хватки, с миене на ушите, с оглушавания и какви ли не измислици. Големи щуротии ставаха”, обясняваше актьорът играта си в пиесата на Хайтов.
През 1969 г. пловдивската трупа се разпада. Директорът на театъра Слави Генев е уволнен. Младите артисти искат поста му да заеме Крикор Азарян. След като това не става, една част от тях отиват в Пазарджик, а друга, сред които е и Тодор, идват в София. Иван Кондов, директор на “Сълза и смях”, го взема в трупата си.
Престоят му в този театър обаче не е успешен. В края на 1971 г. е поканен в театър “София”. Директорката Николина Томанова му казва: “Не те назначавам като звезда! Това да ти е ясно! Идваш обикновен артист в този театър...”
Въпреки предупреждението на директорката Тодор Колев става все по-известен и популярен и постепенно придобива звезден статус. Това става благодарение на театъра, киното, шоупрограмите, песните му и, разбира се, телевизията. А в Театър “София” започва бавно, но сигурно да катери стълбата нагоре, за да стигне върха си в “Човекоядката”.
Превъплъщението му в образа на Топузов е класика
Но той не стига до облика на този образ на бивш партиен функционер, пратен от сина си в старчески дом, лесно и бързо.
Много труд полага, първо докато му хрумва да произнася думите бавно и завалено, а зрителите веднага се сещаха, че така говори вече недъгавият съветски лидер Брежнев.
Походката на героя си Тодор “откраднва” от някакъв човек, когото вижда в парка пред театъра. Човекът явно е прекарал инсулт. Едната му страна е парализирана и той замята единия си крак, подпирайки се на бастун. И още веднага, на място, актьорът започва да го имитира.
Гледал съм спектакъла три пъти. Пиесата е комедия, но актьорът играеше някак си на обратно. Показваше драмата на Топузов и избягваше смешното в играта си. А публиката се превиваше от смях.
На финала Топузов се разплаквaше и актьорът го правеше толкова истински, че този лош герой почти ставаше симпатичен на публиката.
След години Тодор Колев разкри магията. Точно тогава се ражда синът му Александър. “Измислих тази теория - той беше малко безпомощно бебе и аз не знаех какво ще прави това същество, дошло на белия свят, и въобще какво ли ще стане с него...”, обясняваше Тодор как е стигнал до душевното си и емоционално “разбичкване”.
И на финала на всяко представление актьорът води разговор с току-що родения си син. Този емоционален подход Тодор Колев успява да поддържа цели 10 години, през които са изиграни над 450 представления.
Всичко е толкова подкупващо и истинско, че понякога актьорът усеща как зрители от салона започват да плачат с него. А както казваше Калоянчев много по-лесно е да разсмееш публиката, отколкото да я разплачеш...
В киното започва с драматични роли, първата му комедийна е в “Последният ерген”
Тодор Колев мечтае за кариера в киното още когато е студент първокурсник във ВИТИЗ. Изпитва респект към колегите си, вече снимали се във филми - като колежката му Илка Зафирова, която играе главната роля във филма на Рангел Вълчанов “Вълчицата”.
Самият артист разказваше, че за първи път се снима във филма “Цар и генерал”, кани го лично режисьорът Вълo Радев. В “Невероятна история” обаче има един кадър, в който се мярка и Тодор Колев, тогава е третокурсник.
Казах му този факт и той възкликна: “Ха! Това е една от най-големите мистерии и загадките в киното ни. Участието ми е толкова мимолетно, че не е уловено от никой критик или специалист от филмовата статистика!”
Да участват в “Невероятна история” тогава, отиват почти всички студенти от курса. Хонорарът е 5 лева.
В “Цар и генерал” хонорарът вече е 100 лева
По договор има 10 снимачни дни. Ролята му на млад полицай, който присъства на разстрела на ген. Владимир Заимов, дори не е описана в сценария. И Вълo Радев му казва сам да измисли какво да прави, когато застане пред камерата.
Понеже в гарнизонното стрелбище, където става екзекуцията на генерала, е студено и влажно, Тодор Колев решава да направи героя си хремав - киха, кашля, подсмърча. Когато след години пак гледа “Цар и генерал”, с изненада открива, че с това подсмърчане младият полицай изпитва жал и състрадание към вързания преди разстрела ген. Заимов.
Вълo Радев остава доволен от представянето на младия актьор, а той си казва: “Ами, добре. Значи не напразно съм си мислил, че ще мога да върша работа в киното!”
През 1967 г. дебютиращата режисьорка Иванка Гръбчева кани Тодор за ролята на поручика в новелата си “Искам да живея”. Художествен ръководител е Вълo Радев и й препоръчва актьора. След снимките Гръбчева оценява изпълнението на Тодор като отлично . Доволна е, че той се вписва много професионално в екипа й. Впечатлена е от играта му, с която той загатва за огромния си актьорски потенциал и после успешно го развива.
А самият актьор казваше, че за първи път в киното ни е изиграл “полицейски началник с човешко лице”. След тази роля го забелязва и критиката. Иван Стоянович пише, че в киното ни се е появил нов артист.
... и като беднякът Пурко.
Тодор Колев е може би първият българския актьор, изиграл във филм себе си заради голямата си популярност. Петър Б. Василев го снима в “Баш майсторът”. Хванал малката си дъщеря Албена за ръка, Тодор минава покрай опашка за цимент. Хората на нея с охота го пускат да ги прередu, чуват се и реплики: “Другарят от телевизията!”, “Оня, бе, дето пее за кафето!”. Годината е още 1970-а, когато той пееше
“Как хубаво е, дявол да го вземе, кафето през работно време”

www.studenthouse.bg

Ако в България един актьор изиграе добре някакъв образ или типаж, после режисьорите го канят все за такива роли. Подобно нещо се случва и с Тодор Колев - като му тръгват роли в униформа, край нямат: офицер в “Цар и генерал”, войник в “Случаят “Пенлеве”, поручик в “Един миг свобода”, поручик Балчев в “Иван Кондарев”, офицер в “Неочаквана ваканция”...

А актьорите обичат да сменят амплоато си и Тодор Колев не прави изключение.

И този наложен му униформен образ без малко да му изиграе много лоша шега в кариерата. Проблемът настъпва, когато режисьорът Владимир Янчев го кани за ролята на един от майсторите мошеници в комедията “Топло” (1978).

Първата комедийна роля на актьора е в "Последният ерген"

Янчев представя избрания от него актьорски състав за филма си и един голям тогавашен шеф, имайки предвид участието на Тодор в “Един миг свобода”, възразява категорично срещу него: “Как така ще го снимате в комедия, вие луди ли сте? Обърнете внимание - когато е строг на екрана, отстрани покрай очите му се появяват едни гънки, които излъчват мрачност и строгост. Какъв смях очаквате от този човек?”

След като изчерпва всичките си аргументи срещу киноначалника, Владимир Янчев казва: “Или ролята ще се играе от Тодор Колев, или ето ви партийната ми книжка!” В последна сметка и партийната книжка остава у притежателя си, и филмът “Топло” обра зрителските овации. А Тодор облече комедийната униформа и успешно я прекрояваше според особеностите на ролята.

Стефан Данаилов гостува на “Иръпшъните".

Хронологично погледнато обаче, първата комедийна роля на на Тодор Колев е в “Последният ерген” (1974) . Режисьор е пак Владимир Янчев. “Той първи ме откри и наложи като комедиен актьор в киното. Докато в театъра съм играл само комедийни роли, в киното ми тръгна с драматични. Володя първи усети това качество у мен и заложи на него и на екрана”, признаваше актьорът.

Но големите успехи в киното ще дойдат по-късно. Преди това Методи Андонов го снима като Уорнър в шпионския филм по Богомил Райнов - “Няма нищо по-хубаво от лошото време” и турския насилник с бръснатата глава в “Козият рог”.

“Козият рог” всъщност е филмът, в който го забелязва не само критиката, но и публиката. Макар че в надписите не фигурира с името си Тодор Колев, а като Адама, прякора, с който бил известен в Шумен. Идеята е на Методи Андонов. Идеята за бръснатата глава обаче си е на актьора. Ролята не е голяма - той е един от четиримата турци, насилници на Мария. Има една-единствена реплика: “Кой? Кой?”. Но филмът е толкова гледан, че и Тодор става разпознаваем за публиката.

През 1980 г. на екран излезе “Двойникът” и вече нямаше човек в България, който да не знае кой е Тодор Колев.

В този филм актьорът изпълнява две роли - на научния работник доц. Иван Денев и на неговия братовчед селски магазинер, с когото, освен че са адаши, имат и поразителна външна прилика.

Тодор Колев водеше първото у нас издание на Dancing Stars през 2008 г.

Тодор приема изключително мобилизиран предизвикателството да се раздвои на умен доцент и селски простак.

През целия снимачен период е “на нокти”

и изключително съсредоточен. Не си позволява дори за ден да не е в абсолютна кондиция. Като някакъв инженер постоянно “мери със сметачна линийка” в коя от двете роли къде какво да направи.

“И двата образа ми бяха приятни - обясняваше технологията на играта си Колев. След време пак гледах филма и се учудих, че съм подходил много точно и много добре към двамата. Просто съм намерил най-доборото превъплъщение и в единия, и в другия. Чудех се как съм успял на тази възраст тогава - за да бъдат и двамата ярки. Не обогатяването на единия да бъде за сметка на обедняването на другия. Естествено е, че ролята на братовчеда е по-благодарна и по-лесна, но да не обедниш и другата роля - на по-схематичния и по-бедния откъм яркост по сценарий доцент. Радвам се, че режисьорът ме е разбрал и ми е позволил така да играя...”

На кинофестивала във Варна Тодор Колев получава наградата за най-добра мъжка роля в “Двойникът”.

През 1983 г. излиза вторият култов филм на Тодор Колев - “Господин за един ден”. Той е прожектиран в най-големите кина на Италия, а актьорът е дублиран от самия Джан Мария Волонте.

Само година по-късно Тодор прави своеобразен хеттрик - през 1984 г. е премиерата на комедията “Опасен чар”, в който той е симпатичен престъпник с различни птичи фамилии.

От години “Опасен чар” е в жестока канкуренция с “Оркестър без име” за най-любим филм на българските зрители.

Той беше от Шумен и Шоумен по рождение Тодор Колев беше шоумен с главно Ш!

И то не само поради факта, че идва на бял свят в град Шумен. Шоуменът от Шумен не превзема шумно естрадата и телевизията. Макар че е правил и щури шашкънии и е шашвал широката публика.

Подобно на театралната си кариера и в шоуто Тодор Колев постепенно, но сигурно върви към славата.

В средата на 60-те години Развигор и неговият оркестър “Стакато” два пъти в годината правят в Студентския дом прослушване на самодейци, най-добрите от които да станат техни солисти. Така в естрадата се появяват Георги Минчев, Бисер Киров, Михаил Белчев и дори един... камбоджанец.

На едно такова прослушване се явяват като кънтри дует студентите от ВИТИЗ Тодор Колев и неговият приятел Къци. Изпяват си парчето, обаче човекът на Комсомола в журито заявява, че не могат да пеят само на английски и за втория кръг да преведат текста на български. Двамата от ВИТИЗ категорично отказват.

С Йорданка Христова в новогодишна програма изпяха “Затворническо танго”: “Легнала си вади хляба/ на гърба на тоз и онзи...”.

С Йорданка Христова в новогодишна програма изпяха “Затворническо танго”: “Легнала си вади хляба/ на гърба на тоз и онзи...”.

Срещите на Развигор Попов и студента Тодор Колев обаче продължават. “Стакато” всяка година свири на абсолвентските балове на вузовете, Адама се включва със свои парчета. Но все още е световно неизвестен.
За най-голям свой певчески успех от онова време Тодор смята участието си в първия мюзикъл на наскоро построения цирк “Ревю на 33 оборота”.
За свой заместник го е посочил Апостол Карамитев,
титулярят в програмата, когато не може да играе заради ангажименти в Народния театър. А в цирка студентът е редом до Георги Черкелов, Леда Тасева и др.
Тодор Колев става известен най-напред с песните си, а после в театъра и киното. Първата му голяма изява е през 1971 г. в зала “Универсиада”, където участва в голям концерт с други певци. Репертоарът му е от три песни по текст на Недялко Йорданов (“Незаконната любов”, “Ще си отидем, зная” и “Глупава игра”), по една на Стефан Цанев (“Ние сме истински животни, примитивни, допотопни”) и Иван Радоев (“Клоунът”).
Тодор Колев изпява песните, предизвиква фурор и публиката го кани на бис. Той обаче има само тези пет песни.
Но първата истинска крачка към пеенето е направена. Започва да пее с Леа Иванова и Еди Казасян написва няколко песни по стихове на Борис Христов. Но за всичко това ще разкажа по-нататък.
Докато е в театър “София”, Тодор Колев не се долюбва с Ицко Финци. Да се опитаме да разберем големия Финци. Той тогава е със самочувствието, че играе най-смешно от всички в театъра. И изведнъж се появява някакъв си Тодор Колев, който също играе много смешно. Е, как няма да се породи “конфликт на интереси”.
Този конфликт обаче съвсем не пречи и на двамата да се включат в уникалния музикален квартет (плюс Николай Бинев и Рашко Младенов), който изнасяше онези незабравими първоаприлски концерти. А и не само първоаприлски...
С годините Тодор Колев вече не само пее, но и прави шоу. През 1975 г. с режисьора Димитър Аврамов заснемат за БНТ предаването “Що е шоу?” То е изцяло по сценарии на актьора и съдържа скечове и песни.
Стефан Мавродиев рецетира сатирични стихове, Тодор свири на цигулката. Не е нещо особено революционно, но има злободневни майтапи, шеги и закачки, които не се харесват на властите.
Според сценария накрая естрадата, на която пеят артистите, се срутва. Явно някой особено бдителен редактор съзира в това срутване алюзия с със срутване на тогавашния строй. “Що е шоу?” е спряно.
Бутафорната естрада рухва, но шоуто на Тодор Колев продължи. И как само продължи! Появи се онзи негов невероятен образ - уникален микс от “малкия човек” на Чарли Чаплин и родния циганин, когото Тодор без свян и страх наричаше мангала или миндянина, защото тогава ни думата “ром” за циганин имаше, ни Хелзинкски комитет.
С цигулката, мустачките и усмивката, събрала в себе си закачката на Чарли и загадъчността на Мона Лиза.
Този мангал натрупа много популярност, но тя се увеличи още повече, когато той стана фронтмен на групата “Иръпшъните”.
На Тодор Колев му хрумва идеята да събере оркестър от лаици и непрофесионали, които амбициозно се напъват да свирят и пеят световни хитове, далеч над възможностите им.
Свиква под знамената певеца Боян Иванов и актьорите Георги Мамалев и Емил Джамджиев. А името “Иръпшъните” идва някак от само себе си.
Почетен гост на “Златният Орфей” през 1979 г. е групата “Иръпшън” със солистка
Прешъс Уилсън - екзотична и дългокрака певица от Ямайка. Прешъс беше завладяла световните класации, концертните подиуми и дискотеките с хита си “Уан уей тикет”.
Не вярвайте, ако някой ви каже, че съставът “Иръпшъните” е родоначалник на чалгата у нас. Пълна глупост е това. Тодор Колев и колегите му правеха пародии на известни чужди и родни хитове. Включително и на песни на Емил Димитров, Лили Иванова, Йорданка Христова и др. А пародията е висш пилотаж и в актьорството, и в музиката, могат я само дарените със специална божия целувка за това.
“Иръпшъните” откриваха концертите си, естествено, с “Уан уей тикет” и после Тодор представяше останалите музиканти:
“На барабаните и ударните струменти свири Десерта (Георги Мамалев). На кларнета свири Васко Механата (Емил Джамджиев). На големата работа да представя брат ми Робърт, с когото сме израсли от деца заедно в махалата... (Боян Иванов).” “Хората явно вече имаха нужда от такова шоу”, коментира Тодор Колев големия интерес към тях. На всичките им концерти из страната публиката ги посреща екзалтирано и с неистови викове и крясъци. Пее заедно с тях песните им. Иска да се качи на сцената. Младежи си късат ризите, девойки пищят. След завръщането си от Канада, където направи неоспушен опит за дипломатическа кариера, Тодор Колев прави по БНТ предаването “Как ще ги стигнем...” Сформираният на пожар екип репетира само две седмици и стартира на екрана - на живо, в понеделник от 20 до 21 часа, пред зрители в НДК.
Тодор Колев сам пише сценария,
сам измисля смешките и скечовете. Негова е и идеята на стената на студиото да виси портретът на Хачо Бояджиев, който тогава е генерален директор на БНТ. Екипът гледа около 50 касети с подобни предавания, включително и на Джей Лено и Дейвид Летерман. Само че за разлика от тях Тодор не правви токшоу, а спектакъл. Появява се обикновено като мангала и миндянина с цигулката, обяснява на публиката и зрителите актуални теми от седмицата, но пречупени през неговия поглед и хумор. После се преоблича и посреща гостите си. При гостуването си Радой Ралин казва: “Най-после в България разрешиха някои неща да бъдат забранени!”

Източник: Хай клуб, статия
https://www.hiclub.bg/article/6363542

FREELANCE OR AGENCY

06.2023 г.

Всеки от панелистите ще разкаже по какъв професионален път е минал и дали настоящата работа му осигурява оптимално удовлетворение. Ще потърсим положителните и отрицателните страни на всяка от възможностите и ще отговорим на въпроси за: работното време, заплащането, свободата да избираш проектите си, подводните камъни и т.н., и къде в крайна сметка се крие ключът към професионалното щастие.

учаници в дискусията ще бъдет:

— Кирил Златков / дизайнер, илюстратор и типограф;

— Надежда Комитска / арт директор, (Domaine Boyar International);

— Сергей Георгиев / творчески директор, (рекламна агенция DNA);

— Красен Кръстев / графичен и шрифтов дизайнер.

Модератор:

Тъй като вярваме, че всички гледни точки са от значение, активно включваме публиката в дискусията. Ела и ни сподели твоя опит или попитай за съвет хора, които са минали по този път. Дискусията е подходяща за професионалисти, студенти от сферата на графичния дизайн и всички изкушени от темата.

ДОСТЪПНОСТ

Дискусията ще бъде излъчена на живо онлайн на страницата на @Know-How Show-How във Facebook където ще можете да се включите в дискусията със своите въпроси и на нашия Youtube канал @know-how-show-how

Ние вярваме в потенциала на всеки, насърчаваме социалното включване и сме ангажирани да работим с уважение и подкрепа за създаването на достъпна среда. Затова всички събития от програмата на “Know-How Show-How общност” включват жестов превод в реално време и адаптирано съдържание за хора с нарушено зрение.

Събитието е част от проекта „Know-How Show-How общност“, който се реализира с финансовата подкрепа на Национален фонд „Култура“ по „Програма за възстановяване и развитие на частни културни организации“.

Източник: Know How Show How, статия

https://www.knowhowshowhow.org/home/discussions/freelance-or-agency

Съвместен форум в София на Пловдивския университет и АБУЧ

27.07.2023 г.

Екипът на Българско училище "Райна Княгиня" - Дъблин и Туламор, Ирландия, с удоволствие се включи в организирания от Национална научна програма "Българистика" на Пловдивския университет "Паисий Хилендарски" и Асоциацията на българските училища в чужбина форум "Развитие и утвърждаване на българистиката в чужбина. Преподаване на български език и литература в чуждоезикова среда (5. - 12. клас)".

Форумът в Националния студентски дом в София е съвместна инициатива и се организира за пръв път, като разчита на богатата педагогическа опитност на учителите в българските училища в чужбина, на натрупания от тях "арсенал" от методи за оперативно справяне, но и на теоретичната компетентност и високата ерудираност на участващите изследователи.

Екипът ни взе активно участие в проведения практикум за работа върху езиковите компетентности, успешни практики и проблемни зони.

Благодарим на организаторите.

Източник: Abgschool.org, статия
https://abgschool.org/index.php?route=extension%2Fnews%2Fnews&news_id=581

Започна **XVI** годишна конференция на Асоциацията на българските училища в чужбина

25.07.2023 г.

Днес, в Деня на Светите седмочисленици, в Националния студентски дом в София започна XVI годишна конференция на Асоциацията на българските училища в чужбина (АБУЧ).

Освен представители на българските неделни училища по света, форумът бе уважен и от министъра на образованието проф. Галин Цоков, председателя на парламентарната Комисия по образованието и науката и бивш министър на образованието Красимир Вълчев, началника на неговия кабинет и бивш директор на дирекция "Образование на българите зад граница и училищна мрежа" в МОН Наталия Михалевска, зам.-министъра на външните работи Елена Шекерлетова, изпълнителния директор на Изпълнителната агенция за българите в чужбина Райна Манджукова, ректора на Пловдивския университет проф. Румен Младенов, представители на Софийския, Великотърновския и др. университети в страната, на Кирило-Методиевския научен център при БАН, народни представители от настоящия парламент и други официални лица.

Откриването на форума бе предшествано от водосвет, извършен в залата от свещеник Иван Иванов, доцент по богословие, който служи в Рим, Италия (вж. видео на Моли Георгиева).

След тържествения водосвет последва слово на председателя на АБУЧ д-р Ирина Ботева-Владикова, която направи преглед и анализ на досегашната дейност на Асоциацията, на постигнатите успехи и на ключови въпроси и предизвикателства, на нуждата от стратегическо мислене по отношение на образованието по роден език и култура на българските деца зад граница, на характера на учебниците и учебните помагала за българските училища в чужбина. Тя засегна и въпроси, свързани с реинтеграцията на бъларски деца и младежи, завърнали се от чужбина, с оценяването на знания по български език в САЩ по Програмата Seal of Biliteracy и др.

Д-р Ботева-Владикова каза, че ако приемем, че зад граница има около два милиона сънародници и 10 процента от тях са деца, то значи има около 200 хиляди български деца зад граница, като едва 7-8 процента от тях, 35 хиляди, са обхванати от българските училища в различни страни. Макар че е изминат доста път и броят на обхванатите български деца в тези училища и броят на самите училища се е увеличил значително през годините.

За поздравление към участниците във форума думата бе дадена на проф. Галин Цоков, който е свързан с каузата на българските училища зад граница доста преди да заеме сегашния си пост.

Проф. Цоков оповести, че Министерството на образованието и науката е учредило специална награда за български учители зад граница, която се нарича "Пробуда".

И първият отличен учител с тази специална награда е г-жа Снежина Мечева, познатата на всички Снежина, която години наред ръководеше Българско училище "Иван Станчов" в Лондон и е дала толкова много за каузата - образование на българските деца в чужбина.

Тази специална награда бе връчена от министъра на образованието на Снежина Мечева, на фона на аплодисментите и усмивките на присъстващите в залата учители и гости. Искрени поздравления на г-жа Мечева за отличието и от редакционния ни екип!

Приветствие към участниците във форума отправи председателят на Комисията по образованието и науката Красимир Вълчев, който каза, че самата г-жа Мечева е една институция. И, че няма друга държава в света, чиято образователна система да се простира на шест континента.

Последва приветствие от г-жа Райна Манджукова, която припомни важни моменти от първите опити за получаване на подкрепа от държавата за българските училища в чужбина.

Представители на Кирило-Методиевият център при БАН прочетоха имената и връчиха грамоти на отличените ученици в Международния ученически конкурс “Следи от Кирило-Методиевото дело по света”, организиран от КМНЦ и АБУЧ.

Последва презентация на дирекция "Образование на българите зад граница и училищна мрежа" в Министерството на образованието и науката.

Форумът продължи с годишното Общо събрание на Асоциацията.

Вторият ден на Конференцията ще бъде в Карлово, родния град на Васил Левски. На 28 юли ще бъдат представени резултатите от видеоконкурс, проект на АБУЧ към националната инициатива за отбелязване на 150 години от гибелта на Левски и ще бъдат раздадени грамоти на участниците. Ще бъде представен и превод на детската книжка „Левски в детските очи“ с автор Иван Стоянов и ще бъдат наградени участниците. Ще има още една презентация на дирекция "Образование на българите зад граница и училищна мрежа" на МОН. Както и посещение на Националния музей „Васил Левски“ в Карлово, поднасяне на цветя на паметника на Левски в града и прожекция на филма „Когато Дякона срещна Апостола“.

Източник: abgschool.org, статия
https://abgschool.org/index.php?route=extension%2Fnews%2Fnews&news_id=582

МОН УЧРЕДЯВА ОТЛИЧИЕ „ПРОБУДА“ ЗА БЪЛГАРСКИТЕ УЧИТЕЛИ ЗАД ГРАНИЦА

27.07.2023 г.

Министерството на образованието и науката учредява отличие „Пробуда“ за българските учители зад граница.

Първия почетен знак връчи днес министър Галин Цоков на Снежина Мечева. Тя е дългогодишен директор на Българското училище към Посолството на България в Лондон и преподавател по български език и литература, съосновател на Асоциацията на българските училища в чужбина. Церемонията се състоя по време годишната конференция на Асоциацията в София.

„Наименованието на отличието е “Пробуда”, защото Вие сте съвременни будители - далеч от дома съхранявате българския дух и го пренасяте през годините“, каза министър Цоков. По думите му то ще се присъжда ежегодно от МОН на учители зад граница като номинациите ще се съгласуват с Министерството на културата, Министерството на външните работи и българските общности зад граница. “Характерно за неделните училища е, че те са обединителен център на хора с кауза - да представят историята и културата ни на българските деца, родени далеч от дома. Благодаря ви за вашата дейност и се надявам с нашето отличие да Ви вдъхновим да бъдете все така отдадени на тази кауза“, посочи още проф. Цоков.

Той съобщи, че вече е провел срещи с организациите на българските училища зад граница и са обсъдили проблемите, които срещат. “Ще използваме Вашите знания и умения, за да ги решаваме. Предизвикателствата пред Вас не са толкова различни и от проблемите на българската образователна система. Затова и трябва да променим насложеното разбиране да търсим отделни решения, а да работим за цялата система като едно цяло”, каза още министърът. По думите му стъпка в тази посока е разписването на две нови национални програми към МОН, по които се финансират и дейности на неделните ни училища зад граница.

Отличието “Пробуда” е статуетка във формата на петел, изработена от Вежди Рашидов.

Поздравление към участниците в конференцията отправи и председателят на парламентарната комисия по образование и наука Красимир Вълчев.

Източник: MON.bg, статия
https://mon.bg/bg/news/5453

Българско училище за роден език участва във форум за утвърждаване на българистиката в чужбина

26.07.2023 г.

Йоана Кръстева

Трима от преподавателите на Българско училище за роден език в Будапеща взеха участие в Национална научна програма за развитие и утвърждаване на българистиката в чужбина. Това съобщиха в своята Фейсбук страница от образователното средище.

Форумът е организиран от Национална научна програма Българистика към Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" и Асоциацията на българските училища в чужбина. Той започна на 25 юли и продължава и днес. Домакин на събитието е Националният студентски дом в София.

В рамките на дни учители от български училища в чужбина и университетски преподаватели споделяха опит и работиха заедно по темата „Преподаване на български език и литература в чуждоезикова среда (5. - 12. клас)“.

От Българското училище за роден език изразяват сърдечни благодарности на организаторите.

По-рано през деня своето участие в събитието обявиха и от училище „Райна Княгиня“ в Ирландия.

„Екипът ни взе активно участие в проведения практикум за работа върху езиковите компетентности, успешни практики и проблемни зони. Благодарим на организаторите и продължаваме участието си и във втория ден на форума“, съобщиха още от учебното заведение.

Утре и в петък програмата продължава с годишната конференция на Асоциацията на българските училища в чужбина.

Източник: BTA.bg, статия
https://www.bta.bg/bg/bg-world/from-bulgarians/496913-balgarsko-uchilishte-za-roden-ezik-uchastva-vav-forum-za-utvarzhdavane-na-balgar

Застрашеният български език: Изучаването му в чужбина и предизвикателствата пред училищата

27.07.2023 г.

На 27 и 28 юли 2023 г. в София и в Карлово се провежда годишната конференция на Асоциацията на българските училища в чужбина (АБУЧ).

Конференцията беше открита от председателя на АБУЧ, д-р Ирина Ботева-Владикова, в Националния студентски дом в София, сутринта на 27 юли, където Асоциацията има свой офис. Предвидени са приветствия към участниците на поканените официални лица, сред които се очакват бивши и настоящи министри и парламентаристи.

Ще бъдат връчени наградите на отличените ученици в Международния ученически образователен конкурс "Следи от Кирило-Методиевото дело по света", организиран от Кирило-Методиевият център за културно наследство и АБУЧ.

Дирекция „Образование на българите зад граница и училищна мрежа" към Министерството на образованието и науката ще направи презентация.

Следобед същия ден в Студентския дом в София ще се проведе и годишното Общо събрание на Асоциацията.

Вторият ден от форума, 28 юли, ще се проведе в гр. Карлово.

Участниците ще бъдат поздравени от кмета на Карлово, Емил Кабаиманов, и директора на Националия музей „Васил Левски" в Карлово, д-р Дора Чаушева. Ше има още една презентация от дирекция „ОБГУМ" на МОН.

Ще бъдат представени резултатите от видеоконкурс, проект на АБУЧ към националната инициатива за отбелязване на 150 години от гибелта на Васил Левски, и ще бъдат раздадени грамоти на участници.

Ще бъде представен преводът на детската книжка „Левски в детските очи" с автор Иван Стоянов и ще бъдат наградени участниците.

Предвидено е посещение на Националния музей „Васил Левски", поднасяне на цветя пред паметника на Левски и прожекция на филма „Когато Дякона срещна Апостола".

Какво е да си учител по България в чужбина?

Евелина Аврамова е основател, директор и учител в училище "Васил Левски" в град Саарбрюкен, Германия. В интервюто си за предаването "Нашият ден", тя разказва за страховете си след раждането на близнаците си в Германия и необходимостта да определи на кой език да им говори. Евелина често предупреждава родителите, че ако не говорят на езика с детето си у дома, рискуват да загубят връзката с него и децата ще се откъснат от своите корени.

В предаването тя изразява съжаление, че голяма част от българите, живеещи в чужбина, не смятат за важно децата им да учат български език. По нейно мнение, българската държава трябва да направи повече, за да подкрепя българските училища зад граница и да информира за тяхното съществуване и локация.

В следващата част от разговора Ирина Владикова, председател на Българските училища в чужбина и дългогодишен директор на училище "Св. Св. Кирил и Методий" във Виена, споделя радостта си, че през тази година са успели да обучат над 400 деца и се гордеят с участието и наградите, които получават от различни международни конкурси.

Ирина Владикова отбелязва, че австрийската образователна система включва изучаването на майчин език, а българският е сред предлаганите над 20 езика. Това предоставя възможност на българските деца във Виена да изучават български език безплатно и редовно посещават тези уроци.

Разговорът продължава с разказ за летните годишни конференции на училището "Св. Св. Кирил и Методий" във Виена, които тази година са посветени на две важни стойности на българското духовно и светогледно съзнание. Една от темите е свързана с българския национален герой Васил Левски, който служи за пример на морал и сила за българския народ.

В завършек, в интервюто Евелина Аврамова поставя акцент върху проблема с разпределението на българските училища в чужбина, които често се намират на места, където няма други подобни учебни заведения, за които децата да се обучават на български език. Този проблем изисква специално внимание и насърчение от страна на държавните институции. Според нея е важно да се създадат нови учебни програми и да се осигури ново учебно съдържание, за да се подобри качеството на образованието в българските училища зад граница.

В предаването г-жа Манджукова от Изпълнителната агенция за българите в чужбина изрази убеждението си, че дефицитите не са в обучението на българските деца, а по-скоро в липсата на координация между политиките, насочени към българите в чужбина. Тя привлече вниманието към успешния модел на Асоциацията на българите в чужбина, която създава сътрудничество и обединение с други организации, занимаващи се с български култура и образование. Този подход улеснява работата с българските институции и помага за постигането на общите цели.

Наталия Михалевска от Министерството на образованието и науката (МОН) отбеляза в предаването "Нашият ден" значимостта на създадения български модел за подкрепа на общности зад граница, които са регистрирани в чужди държави. По нейните думи тази политика е довела до създаването на 389 български неделни училища в 43 държави, където българските деца имат възможност да учат на родния си език и да запазят българската култура и идентичност.

Чуйте разговора в звуковия файл.

Разговор на Нина Цанева с Евелина Аврамова, Ирина Владикова, г-жа Манджукова и Наталия Михалевска в "Нашият ден"

Източник: BNR.bg, аудио запис

https://bnr.bg/hristobotev/post/101856943/bg-uchilishta

Съвместен форум в София на Пловдивския университет и АБУЧ – Eurochicago.com

26.07.2023 г.

Екипът на Българско училище „Райна Княгиня“ – Дъблин и Туламор, Ирландия, с удоволствие се включи в организирания от Национална научна програма „Българистика“ на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ и Асоциацията на българските училища в чужбина форум „Развитие и утвърждаване на българистиката в чужбина. Преподаване на български език и литература в чуждоезикова среда (5. – 12. клас)“.

Форумът в Националния студентски дом в София е съвместна инициатива и се организира за пръв път, като разчита на богатата педагогическа опитност на учителите в българските училища в чужбина, на натрупания от тях „арсенал“ от методи за оперативно справяне, но и на теоретичната компетентност и високата ерудираност на участващите изследователи.

Екипът ни взе активно участие в проведения практикум за работа върху езиковите компетентности, успешни практики и проблемни зони.

Благодарим на организаторите.

Източник: eurochicago.com, статия

https://www.eurochicago.com/2023/07/forum-v-sofia/

Сборни групи 2023 Български народни танци „Гайтани“

01.08.2023 г.

1. Център – от 1 август до 15 септември
Национален студентски дом - Адрес: град София, пл. "Народно събрание" 10, ет.3.
Напреднала: зала 304
Понеделник и сряда от 17:50 до 18:50 часа
Средно ниво: зала 304
Вторник и четвъртък от 17:50 до 18:50 часа
Начинаеща: зала 404
Вторник и четвъртък от 17:50 до 18:50 часа
2. Дружба 1 – от 14 август до 15 септември

108 СУ "Никола Беловеждов"
Начинаеща:
Понеделник и сряда от 19:00 до 20:00 часа
3. Дружба 2 – от 1 август до 15 септември
163 ОУ "Черноризец Храбър" - Адрес: град София, ул."Обиколна" 36.
Напреднала:
Вторник и четвъртък от 19:20 до 20:20 часа
4. Младост – от 1 август до 15 септември
Танцов център Гайтани - Адрес: град София, ж.к. "Младост" 3, до бл. 334 и на гърба на 59 ОДЗ "Елхица". /залата се намира в частна постройка в между блоковото пространство/
ЗАЛА 1
Начинаеща:
Понеделник и сряда от 18:30 до 19:30 часа
Средно ниво 1:
Вторник и четвъртък от 18:30 до 19:30 часа
Начинаеща 1:
Вторник и четвъртък от 19:50 до 20:50 часа
5. Хиподрума – от 1 август до 15 септември
Дом на културата „Красно село“ - Адрес: град София, бул. "Цар Борис" III 41.
Напреднала:
Понеделник и сряда от 19:10 до 20:10 часа
Начинаеща:
Понеделник и сряда от 20:15 до 21:15 часа
6. Гео Милев – от 1 август до 15 септември
Стадион "Академик" - Адрес: град София, ул."Манастирска" 111. /до зала "Фестивална/
Напреднала:
Вторник и четвъртък от 19:30 до 20:30 часа
7. Мусагеница – от 1 август до 15 септември
Адрес: ул. "Проф. арх. Станчо Белковски"1. Училищен комплекс "Азбуки".
Начинаеща:
Понеделник и сряда от 19:30 до 20:30 часа

Източник: Gaitani.com, статия
https://www.gaitani.com/posts/328

Ирина Владикова: Нужна е единна стратегия за българските училища в чужбина

02.08.2023 г.

Интервю на Георги Марков с Ирина Владикова в предаването ''12+3''

“Има нужда от създаване на единна стратегия за развитието на българските училища в чужбина. Те вече са над 400 в повече от 40 държави на шест континента. Говорим за голяма част от бъдещето на България - децата".

Това каза пред БНР д-р Ирина Владикова, бивш председател на Асоциацията на българските училища в чужбина (АБУЧ).

И допълни колко важно е увеличаването на парите в бюджета за образование, включително и за училищата в чужбина.

В предаването "12+3" тя посочи още:

"Има проблем с помещенията, където се провеждат обученията. Наемите скочиха драстично. Цените на учебниците са също много високи. Асоциацията ни съществува 16 години, а сме сменили 14 министри на образованието и всеки път започваме да обясняваме проблемите от А и Б. Промените на учебните съдържание и програми са специфични за нас. Чуждезиковата среда много бързо претопява малките, ще ги изпуснем, ако не ги обхванем".

Интервюто на Георги Марков с Ирина Владикова в предаването "12+3" можете да чуете в звуковия файл.

Източник: BNR.bg, аудио запис

https://bnr.bg/post/101859833/irina-vladikova

Здравко Душков представи Разград на конференция за българските училища в чужбина – Вестник "Екип 7"

03.08.2023 г.

В София за пореден път се проведе редовната годишна конференция на Асоциацията на българските училища в чужбина. В Националния студентски дом присъстваха повече от 100 нейни членове от всички краища на света, в някои от които се обучават и деца от Разград. Сред представителите бе и учителят и спортен деятел Здравко Душков, който е част от редиците на Асоциацията от няколко години. Той бе упълномощен представител на разградското ОУ „Васил Левски“ и на българското училище „Христо Ботев-Академи“ във Вашингтон.

От 2017 година по идея на Здравко Душков в българското училище в Америка се провежда състезанието „Левски скок“ в чест на Васил Левски. Основател и директор на школото е Бойка Попова от Разград, а наследник на поста е нейната дъщеря Деница Попова. Също през 2017-та Душков организира състезанието с голям патриотичен заряд на „Балкан фест“ в Сан Диего. Спортни надпревари се организират още в „Родна стряха“ – Ларнака в Кипър, българското училище „АБВ“ в Кьолн, ФРГ „Хр.Ботев“ в Ню Йорк, както и в Северна Ирландия. Инициаторът редовно изпраща за състезанията медали с образа на Апостола и магнит с неговия образ и напомнянето „Дела трябват, а не думи“. Благодарение на нестихващата енергия на Душков българските ученици, които живеят извън Родината, са получили родолюбиви награди и за Деня на будителите.

Редом до разградчанина, гости на столичното събитие са били бивши и настоящи министри, председатели на Народното събрание, евродепутати. Темата на конференцията обхванала отчета за предходната година и Националната научна съвместна програма „Българистика“ на Пловдивския университет и АБУЧ с новоизбрания председател Петя Цанева от Мадрид.

Източник: Вестник Екип 7, статия
https://ekip7.bg/2023/08/03/zdravko-dushkov-predstavi-razgrad-na-konferentsiya-za-balgarskite-uchilishta-v-chuzhbina/

Христиан Даскалов: Националният студентски дом – място, отворено за култура и изкуство

06.08.2023 г.

Националният студентски дом през настоящата година чества 90-годишен юбилей от построяването на сградата в груб вид през 1933 г.

Най-стратегическа остава идеята за възстановяване на голямата ни зала, унищожена от пожар през 2001 г., но нито един български политик не се трогва.

Благодарение на програма „Културното наследство на Столична община“ наехме архитекти, те стъпиха на два идейни проекта на студенти и заедно – студентите, и професионалните архитекти, направиха прекрасен проект, който сега търси финансиране от над 5 млн. лв.

Това каза в интервю за БГНЕС директорът на Националния студентски дом Христиан Даскалов.

Той разказа, че каузата, всъщност, е на над 115 г., защото през академичната 1903 – 1904 г. двама видни български общественици – проф. д-р Иван Шишманов, като министър на образованието, и писателят Стилиян Чилингиров, наричан от мнозина последният български възрожденец, тогава като председател на Студентския клуб към Държавния университет, инициират построяването на Дома, създавайки държавен фонд с начален капитал 10 хил. лв., за да има място, където българските студенти да прекарват свободното си време, да разменят мисли, да творят, както и да имат топла храна. „Така се заражда идеята през началото на XX век, но в 1930-те години тя има своята кулминация – сградата е построена, довършена преди бомбардировките и, слава на Бога, оцелява след бомбардировките“, обясни директорът.

Даскалов заяви, че по време на социализма Студентският дом е водещ културен център. „Представяйте си го като младежкото НДК. Имаме множество самодейни формации, оркестри – симфоничен, естраден, академичен хор, фолклорен ансамбъл“, отбеляза той, като добави, че два от съставите са оцелели и до днес.

Фолклорният ансамбъл за народни танци и академичният хор, който носи името на неговия основател – Ангел Манолов, и до ден-днешен репетират ежедневно в Студентския дом. „Младите хора са добре дошли изцяло на отворен принцип да посетят техни репетиции и да се присъединят към тях“, прикани директорът.

Даскалов подчерта, че още от 1950-те години на XX век към Студентския дом функционира и театър-студио „Студентина“. „Един от първите режисьори там е Любен Гройс, така че това също е друга организация, с която заедно планираме инициативи, с които да отбележим 90-годишнината ни“, допълни той.

Към днешна дата в Националния студентски дом има 10 национални студентски организации – всички най-големи в защита на интересите на младите хора. Често тук идват да подготвят свои постановки независими артисти. „В един период, след затварянето на Червената къща като център за независима култура и отварянето на Топлоцентралата, т.е. в този период от 4 – 5 г., бяхме сърцето на независимото изкуство на София и давахме подслон на независимите артисти, включително и във времената на COVID, в който период всички останали културни центрове затвориха, ние не го направихме“, подчерта Даскалов.

Директорът на Националния студентски дом обясни, че се опитват да бъдат актуални на променящата се среда и основната си мисия преоткриват във възможността да създават собствена продукция, т.е. не просто да дават сцена за изява на младите хора, но и да продуцират техни проекти. „С гражданска фондация „Лъчезар Цоцорков“ през настоящата година създадохме резидентска програма – много важен проект за нас. Млади хора от цялата страна кандидатстваха със свои проекти – театрални, музикални, съвременни, т.е. алтернативни, извън ограниченията на изкуството. Подготвиха ги в Студентския дом и ги представиха премиерно“, разказа той и уточни, че имат идея да възродят някои от хубавите събития на миналото, като Младежкия конкурс за забавна песен.

Най-стратегическа, обаче, остава идеята за възстановяване на голямата зала, в която два столични обичани театъра с години са се изявявали. През 1950-те години на миналия век тук е създаден Театъра на армията, който впоследствие се мести в сградата на бившето кино „Роял“, през 1990-те тук играе и Младежкият театър, но след голям пожар през 2001 г. сцената е унищожена. „Абсолютно нито един български политик не се трогва от това, че една емблематична за цяла София сцена е унищожена, т.е. тя просто е затворена, запечатана, с всичкия боклук и пепел. Последните години я почиствахме, постегнахме, дори и седалките ги измихме, направихме няколко провокативни събития. Разбира се, тази зала не отговаря на никакви условия, затова и не я използваме за публика“, заяви Даскалов.

Благодарение на програма „Културно наследство на Столична община“, са наети архитекти, които стъпват на два идейни студентски проекта и заедно – и студентите, и професионалните архитекти създават проект, който търси финансиране на стойност над 5 млн. лв. за възстановяване на голямата зала. „Вече търсим тези средства и се възползвам не само да призова политиците да видят приоритета, особено, ето, 24 май ще е национален празник, пък една от най-големите културни сцени на София и на България тъне в разруха, на около 20 м от НС, което е срамота за тези хора в тази сграда, която е на нашите съседи от българския парламент. Не прося пари през ефира на БГНЕС, по-скоро призовавам за по-голямо внимание на институциите към тази кауза, защото дори едно Министерство на културата проявява нулев ангажимент към нас. Вече 2 г. нашият проект е готов, но те го държат из разни шкафчета и не го одобряват“, каза още директорът и посочи, че без одобрение на проекта няма как да пристъпят към реализация, дори и да се намери някой меценат, който да го подкрепи.

Даскалов апелира министърът на културата да си свърши работата и да одобри проекта за възстановяване на Студентския дом. Той обясни, че всички зали се нуждаят от основен ремонт, защото не разполагат със съвременни и адекватни условия. В камерната зала, която е с визия на берлински ъндърграунд клуб, независимите артисти откриват чар, така че тя се използва активно. „Над 100 са събитията през миналата година, като не малка част от тези културни събития са премиерни“, отбеляза той и допълни, че дори и в неугледни си вид тя е полезна и търсена.

„Ние сме на самоиздръжка, не получаваме държавна субсидия, въпреки че това е сграда, която е държавна собственост, паметник на културата, и освен ако не се промени тази философия, няма как да има някакви зашеметяващи резултати“, категоричен е директорът на Националния студентски дом, за когото най-важно е да бъде възстановено сърцето на тази институция, а именно голямата зала, за да може това прекрасно централно място да възвърне старата си слава.

„Ако управляващите са честни в заявените намерения да променят националния празник, за да акцентират върху българската култура, то най-силно оправдание на тези заявки ще бъде да възстановят паралелно с това една от най-емблематичните за българската култура зали в България, която е на метри от тяхното работно място и близо 20 г. те не забелязват“, смята Даскалов.

Той се обърна към всички студенти с думите: „Добре дошли сте в Студентския дом. Той е ваш. Построен е от студентските организации от миналия век. Ползва се некомерсиално. Абсолютно безвъзмездно може да дойдете тук да организирате свое премиерно представяне на вашата книга, дипломна изложба, спектакъл, или просто да седнете да поработите с някой в една приятна атмосфера. Заповядайте на площад „Народно събрание“, отворени сме 365 дни в годината. Място, което е отворено за култура и изкуство.“ /БГНЕС

Източник: Bgnes.bg, статия

https://bgnes.bg/news/khristian-daskalov-natsionalniiat-studentski-dom---miasto-otvoreno-za-kultura-i-izkustvo-/

Отело - Гибелта на идеалиста

2023 г.

Военизирана група. Двама мъже, привидно различни, но еднакво непримирими, се изправят един срещу друг в психиделична психологическа битка, в която залогът е техният живот и животът на всички около тях. Хипотезата за войната е хипотеза за човешката природа и нейната противоречивост. В епохата на счупените идеали и постистината всичко се сменя, дори личността е лишена от център. Съвременният „Отело“, отвъд мита, е възможен като история за човека – парадокс, противоречащ си, двойствен, непознаваем, поставен в радикализиран, черно-бял свят. Той разполага с познанието, но не успява да го приложи така, че да се спаси. Героите в тази пиеса - непримирими, направлявани от амбицията, устремени към победата, в капана на екстремното живеене, допускат войната помежду си. Така се задействат процесите на унищожение между човеците и вътре в човека. В епохата на егото, на успеха като императив и на привидното щастие, в света, конструиран на принципа съюзник-враг, война-любов, те отказват да приемат поражението. Смелият воин става страхливец, приятелите стават врагове, умният оглупява, разумният полудява, любимият – убива. Тук разумът катастрофира, идеалът катастрофира, човекът губи себе си и изкрещява: „Не съм това, което съм!“ Тогава се превръща в своята сянка-двойник, в другия свой възможен Аз. „Отело – Гибелта на идеалиста“ е черна песен – предупреждение за черните времена, в които живеем. Разпадът на душата до тази загуба на човешкото е страшното, което спектакълът изследва.

Спектакълът е реализиран с финансовата подкрепа на Програма „Култура“ на Столична община и Програма „Дебюти“ на Национален фонд „Култура“ и се разпространява с подкрепата на НФК. С подкрепата на Underground Gallery/Studio и Национален студентски дом

Източник: Nexus Cultura, статия

https://nexuscultura.com/performances/%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%BE-%D0%B3%D0%B8%D0%B1%D0%B5%D0%BB%D1%82%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0/

Преподавател от Богословския факултет на СУ „Свети Климент Охридски“ откри XVI годишна конференция на Асоциацията на българските училища в чужбина (АБУЧ)

14.08.2023 г.

В деня на Светите Седмочисленици (27 юли 2023 г.) в Националния студентски дом в София беше открита XVI годишна конференция на Асоциацията на българските училища в чужбина (АБУЧ).

С благословението на Негово Високопреосвещенство Антоний, Западно и Средноевропейски митрополит беше отслужен водосвет с благодарствена молитва и произнесено поздравително слово от протойерей доц. д-р Иван Иванов, ръководител на Катедра „Практическо богословие“ при Богословския факултет на СУ „Свети Климент Охридски“, председател на БПЦО „Свети Седмочисленици“ в Рим и църковно-дипломатически представител на БПЦ-БП за отношенията със Светия Престол.

Под надслов “Словото – 1160 г. слава, сила, светлина” преминава годишната конференция на Асоциацията на българските училища в чужбина. Тази година тя се провежда в две части – на 27 и 28 юли, като официалното откриване беше в София, след което делегатите - ръководители на български неделни училища и преподаватели от цял свят, се отправиха към Карлово, където се проведе втората част от конференцията. Освен представители на българските неделни училища по света, форумът бе уважен и от министъра на образованието проф. Галин Цоков, председателя на парламентарната Комисия по образованието и науката и бивш министър на образованието Красимир Вълчев, началника на неговия кабинет и бивш директор на дирекция "Образование на българите зад граница и училищна мрежа" в МОН Наталия Михалевска, зам.-министъра на външните работи Елена Шекерлетова, изпълнителния директор на Изпълнителната агенция за българите в чужбина Райна Манджукова, ректора на Пловдивския университет проф. Румен Младенов, представители на Софийския, Великотърновския и др. университети в страната, на Кирило-Методиевския научен център при БАН, народни представители от настоящия парламент и други официални лица.

След тържествения водосвет последва слово на председателя на АБУЧ д-р Ирина Ботева-Владикова, която направи преглед и анализ на досегашната дейност на Асоциацията, на постигнатите успехи и на ключови въпроси и предизвикателства, на нуждата от стратегическо мислене по отношение на образованието по роден език и култура на българските деца зад граница, на характера на учебниците и учебните помагала за българските училища в чужбина. Тя засегна и въпроси, свързани с реинтеграцията на български деца и младежи, завърнали се от чужбина, с оценяването на знания по български език в САЩ по Програмата Seal of Biliteracy и др.

Ръководителите на българските училища пристигат за среща в България, за да отчетат своите успехи, да споделят извършеното през годината, да начертаят задачите и предстоящите предизвикателствата, които трябва да бъдат преодолени. За поздравление към участниците във форума думата бе дадена на проф. Галин Цоков, който е свързан с каузата на българските училища зад граница доста преди да заеме сегашния си пост. Проф. Цоков оповести, че Министерството на образованието и науката е учредило специална награда за български учители зад граница, която се нарича "Пробуда". И първият отличен учител с тази специална награда е г-жа Снежина Мечева, познатата на всички Снежина, която години наред ръководеше Българско училище "Иван Станчов" в Лондон и е дала толкова много за каузата –образование на българските деца в чужбина. Приветствие към участниците във форума отправи председателят на Комисията по образованието и науката г-н Красимир Вълчев. Последва приветствие от г-жа Райна Манджукова, която припомни важни моменти от първите опити за получаване на подкрепа от държавата за българските училища в чужбина. Проф. д-р Славия Бърлиева-Бекирова заедно с представители на Кирило-Методиевият център при БАН прочетоха имената и връчиха грамоти на отличените ученици в Международния ученически конкурс “Следи от Кирило-Методиевото дело по света”, организиран от КМНЦ и АБУЧ. На следващия ден в Карлово – родния град на националния герой Васил Левски, бяха представени резултатите от видеоконкурса по повод 150 г. от неговата смърт, както и превода на книжката “Левски в детските очи”.

В София бе избран и новия Управителен съвет на АБУЧ с нов председател г-жа Петя Цанева (от българското училище в Мадрид).

Източник: Софийски Университет Св. Климент Охридски, статия
https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/bogoslovski_fakultet2/novini/prepodavatel_ot_bogoslovskiya_fakultet_na_su_sveti_kliment_ohridski_otkri_xvi_godishna_konferenciya_na_asociaciyata_na_b_lgarskite_uchilischa_v_chuzhbina_abuch

Братята Якъбови и сестрите Апостолови – за единството пред Дверите на Любовта

03.08.2023 г.

Често не се замисляме как са се образували важни за нас думи. Например думата единение, получила се от сливането на числителното редно име един, глаголът е и местоимението ние. Надграждане в разбирането ни се получава и когато се вгледаме в думичката заедно, образувана от за ичислителното редно име едно. Винаги когато говорим за успехи и напредък, употребяваме думи единение и заедно, защото в основата на всеки е успех е единението.

Наричат музиката им "мост между души и светове". "До дверите на Любовта" се наричаше концертът им преди година в Студентския дом в София. В "Познати и непознати" към дверите на Любовта погледнахме заедно със сестрите Боряна и Йоана Апостолови и братята Реджеб и Емрах Якъбови.

Какъв е пътят, който води до дверите на безусловната Любов и кога тези двери се отварят, а и какво се случва по-нататък – чуйте в звуковия файл.

Разговор на Цвета Николова с Реджеб и Емрах Якъбови и Боряна и Йоана Апостолови в "Познати и непознати"

Източник: BNR.bg, аудио запис
https://bnr.bg/post/101859893

Преподавател от Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ откри XVI-та годишна конференция на Асоциацията на българските училища в чужбина

15.08.2023 г.

В деня на Светите Седмочисленици (27 юли 2023 г.) в Националния студентски дом в София беше открита XVI годишна конференция на Асоциацията на българските училища в чужбина (АБУЧ).

С благословението на Негово Високопреосвещенство Западно- и Средноевропейския митрополит Антоний, беше отслужен водосвет с благодарствена молитва и бе произнесено поздравително слово от протойерей доц. д-р Иван Иванов, ръководител на Катедра „Практическо богословие“ при Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, председател на БПЦО „Свети Седмочисленици“ в Рим и църковно-дипломатически представител на БПЦ-БП за отношенията със Светия Престол.

Годишната конференция на Асоциацията на българските училища в чужбина преминава под надслов “Словото – 1160 г. слава, сила, светлина” . Тази година тя се проведе в две части – на 27 и 28 юли, като официалното откриване беше в София, след което делегатите – ръководители на български неделни училища и преподаватели от цял свят, се отправиха към Карлово, където се проведе втората част от конференцията. Освен представители на българските неделни училища по света, форумът бе уважен и от министъра на образованието проф. Галин Цоков, председателя на парламентарната Комисия по образованието и науката и бивш министър на образованието Красимир Вълчев, началника на неговия кабинет и бивш директор на дирекция „Образование на българите зад граница и училищна мрежа“ в МОН Наталия Михалевска, зам.-министъра на външните работи Елена Шекерлетова, изпълнителния директор на Изпълнителната агенция за българите в чужбина Райна Манджукова, ректора на Пловдивския университет проф. Румен Младенов, представители на Софийския, Великотърновския и др. университети в страната, на Кирило-Методиевския научен център при БАН, народни представители от настоящия парламент и други официални лица.

След тържествения водосвет последва слово на председателя на АБУЧ д-р Ирина Ботева-Владикова, която направи преглед и анализ на досегашната дейност на Асоциацията, на постигнатите успехи и на ключови въпроси и предизвикателства, на нуждата от стратегическо мислене по отношение на образованието по роден език и култура на българските деца зад граница, на характера на учебниците и учебните помагала за българските училища в чужбина. Тя засегна и въпроси, свързани с реинтеграцията на български деца и младежи, завърнали се от чужбина, с оценяването на знания по български език в САЩ по Програмата Seal of Biliteracy и др.

Ръководителите на българските училища пристигат за среща в България, за да отчетат своите успехи, да споделят извършеното през годината, да начертаят задачите и предстоящите предизвикателствата, които трябва да бъдат преодолени. За поздравление към участниците във форума думата бе дадена на проф. Галин Цоков, който е свързан с каузата на българските училища зад граница доста преди да заеме сегашния си пост. Проф. Цоков оповести, че Министерството на образованието и науката е учредило специална награда за български учители зад граница, която се нарича „Пробуда“. И първият отличен учител с тази специална награда е г-жа Снежина Мечева, познатата на всички Снежина, която години наред ръководеше Българско училище „Иван Станчов“ в Лондон и е дала толкова много за каузата – образование на българските деца в чужбина. Приветствие към участниците във форума отправи председателят на Комисията по образованието и науката г-н Красимир Вълчев. Последва приветствие от г-жа Райна Манджукова, която припомни важни моменти от първите опити за получаване на подкрепа от държавата за българските училища в чужбина. Проф. д-р Славия Бърлиева-Бекирова, заедно с представители на Кирило-Методиевия център при БАН прочетоха имената и връчиха грамоти на отличените ученици в Международния ученически конкурс “Следи от Кирило-Методиевото дело по света”, организиран от КМНЦ и АБУЧ. На следващия ден в Карлово – родния град на националния герой Васил Левски, бяха представени резултатите от видеоконкурса по повод 150 г. от неговата смърт, както и превода на книжката “Левски в детските очи”.

В София бе избран и новия Управителен съвет на АБУЧ с нов председател г-жа Петя Цанева (от българското училище в Мадрид).

Източник: Богословски факултет на СУ „Свети Климент Охридски“, Православие БГ, статия
https://www.pravoslavie.bg/%d0%91%d1%8a%d0%bb%d0%b3%d0%b0%d1%80%d0%b8%d1%8f/%d0%bf%d1%80%d0%b5%d0%bf%d0%be%d0%b4%d0%b0%d0%b2%d0%b0%d1%82%d0%b5%d0%bb-%d0%be%d1%82-%d0%b1%d0%be%d0%b3%d0%be%d1%81%d0%bb%d0%be%d0%b2%d1%81%d0%ba%d0%b8%d1%8f-%d1%84%d0%b0%d0%ba%d1%83%d0%bb%d1%82/

В приказния свят на Ангел Каралийчев: 121 години от рождението на писателя

21.08.2023 г.

121 години от рождението на писателя Ангел Каралийчев. Авторът на "Тошко Африкански" и десетки любими поредици е роден на днешната дата през 1902 г.

Всички помним историята за "Житената питка" и анекдотите за "Хитър Петър". Но как стигат те до всеки български дом? Именно чрез преработките и сборниците на Ангел Каралийчев.

Колекционерът Росен Петков притежава множество редки книги от българската литературна съкровищница. Част от изданията на Ангел Каралийчев, които виждате, показва за първи път пред нашата камера.

„В ранните му години, той работи с много известни художници. В много от тези ранни издания има илюстрации, които надхвърлят задачата на една детска книга“, разказа Петков.

Над 90 са произведенията, които Ангел Каралийчев написва за българските деца и техните родители. Преден е на над 50 езика. Той е уважаван автор и редактор на печатни издания, както по време на Третото българско царство, така и през периода на Социализма.

„Част от разказите и приказките са заредени с един оптимизъм и с едно великолепно познаване на родното ни творчество. В старите книги, в антикварните книги се крие една своеобразна простота. Един изказ, който е малко по-прям, може би и по-искрен“, добави Петков.

Ангел Каралийчев е родом от село Стражица, Великотърновско в семейство на земеделци. Със съпругата си Вела имат две деца, които умират на много ранна възраст. Може би това е причината, Каралийчев да разказва истории за най-малките, за да радва българските деца.

„Но, наистина, една част от книгите на Ангел Каралийчев, като че ли писани за деца, но са написани и за големи хора. В тях се усеща и философският му поглед за живота, усещат се и неговите настроения“, разказа колекционерът.

101 години след неговото рождение, историите на Каралийчев продължават да бъдат част от списъците за детска литература. Но дали децата, израснали с екрани в ръце, вместо с книги, усещат духа на неговото творчество?

„И в днешно време, много от приказките и изводите, които се правят в тях биха били полезни. Мисля, че всеки от нас е добре от време на време да разлиства книгите на Каралийчев. Например книгите, в които разказва за българите, за земята на българите“, каза Петков.

Ангел Каралийчев умира на 14 декември 1972 г. Посмъртно е награден с Почетна грамота на името на Андерсен, оценен от Международния съвет за детско-юношеска литература.

Станчо Станчев

Източник: BTVnovinite.bg, видео запис
https://btvnovinite.bg/predavania/tazi-sutrin/v-prikaznija-svjat-na-angel-karalijchev-102-godini-ot-rozhdenieto-na-pisatelja.html

Театърът – репетиция за реалността

22.05.2023 г.

„Астория“, Сдружение „Транзит“

Разговор с Валерия Минева за премиерата на „Астория“ по пиесата на Юра Зойфер. Софийската публика може да види представлението на 22 май в Студентския дом

Валерия Минева – Лира, е родена на втори март 1993 г. Открива магията на театъра още като дете. През 2015 г. завършва актьорско майсторство за драматичен театър в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ в класа на доц. Леонард Капон. В трупата на Театър Хенд в Пловдив придобива опит в драматични постановки и куклени представления за деца. Разказите ѝ печелят национални конкурси, а през 2018 г. дебютната ѝ пиеса „Транзит“ е отличена в конкурса на Театър „София“ за съвременна драматургия. Пиесата е поставена на сцената на Драматичния театър „Рачо Стоянов“ в Габрово с финансовата подкрепа на Национален фонд „Култура“. Там поставя и детския спектакъл „Приказливко в Страната на думите“. От 2019 г. Валерия е свободен артист и осъществява различни проекти: „Сонетите“ – видео версия на сонетите на Шекспир, и „Изкуството да бъдеш човек“ – аудио сборник с авторски разкази. Завършва магистърска програма по режисура в НАТФИЗ в класа на проф. Пламен Марков. Представлението „Астория“ по пиесата на Юра Зойфер – известен виенски артист, кабаретист и писател, който загива през 1939 г. само на 26 години в концлагера Бухенвалд. Това е първият проект на новосформираното Сдружение „Транзит“, което Валерия основава заедно със свои колеги артисти.

Валерия Минева

Как се появи вашият псевдоним?

Когато бях на 14 години, се записах в младежкия театър „Приятели“ в Пазарджик. Валерия беше прекалено дълго име за останалите деца в школата. Затова започнахме да измисляме как да ми казват. Казваха ми Лира, Лира, Лира… и аз лека полека започнах да се представям така, защото много ми допадна.

Първата ви постановка като режисьорка – „Глупаци“ от Нийл Саймън, е една от най-играните пиеси в Европа. Втората – „Астория“ на Юра Зойфер, пък за първи път се поставя у нас.

Не бях се замисляла, че са в двете крайности. Наистина за разлика от Нийл Саймън Юра Зойфер не е познат. Може би защото умира в концлагера Бухенвалд едва на 26 години. Наскоро участвахме в творческа среща в Драматичния театър в Русе, посветена на неговото творчество. Там научих, че има режисьори от различни точки по света, от Америка, от Южна Африка, които се вълнуват от текстовете му. Оказа се, че филмът Don't look Up, нашумял по Нетфликс, също е по пиеса на Зойфер – „Краят на света“. И двамата автори ме привлякоха с хумора си. Не съм мислила дали са познати на аудиторията. Просто ме провокира текстът, защото и в двете пиеси има сатира и осмиване на политическа ситуация. На този етап от развитието ми това все повече ме вълнува.

Как се срещнахте с „Астория“?

Търсех текст за втория семестър от обучението ми по режисура в НАТФИЗ. В библиотеката на академията има принцип, че когато четеш нещо и го оставиш в читалнята, но не искаш да го прибират по рафтовете, слагаш една бележка отгоре: „Чете се. Не пипай!“. Така аз видях сборника на Юра Зойфер на едно бюро. Заглавието му е „От рая до края на света“, което веднага ме привлече и ми стана любопитно кой е този автор. Освен това и бележката отгоре: „Не пипай!“ ме провокира да пипна.

Всички участници в постановката са куклени актьори. Защо?

Защото имах намерение да използвам куклени похвати, клоунада. Идеята за сценография от плоски дълги ластици, опънати от тавана до пода, които актьорите обиграват свободно, създавайки етюди, различни картини и пространства, се роди в самото начало. Чрез тях исках да подчертая гротесковите персонажи и стилистика. Знаех, че ще ми е по-лесно да реализирам идеите си с куклени актьори. Аз имам и пристрастие към тях, защото съм възпитаничка на доц. Леонард Капон и знам, че специфичното въображение което търся, ще го открия при куклените актьори. Много от нещата в спектакъла се родиха от самите тях на принципа на импровизацията. Когато търсех първоначално екип за „Астория“, гледах репетиции и дипломни спектакли на няколко класа в НАТФИЗ. В класа на проф. Румен Рачев намерих почти всички актьори с изключение на Игор Коробко, който е студент от класа на проф. Жени Пашова.

За пръв път постановката „Астория“ беше видяна от театралната публика в София, Габрово и Русе. Бяха ли разбрани посланията?

Мисля, че да, защото самият сюжет ги извежда директно на преден план. Искам остротата на текста да провокира към критична мисъл. Хората казват, че хуморът, освен че е достъпен, удря и на точните места. Театърът като репетиция за реалността.

Какво предстои на „Астория“?

Втората премиера е на 22 май 2023 г. в залата на Студентския дом в София. От новия сезон „Астория“ ще бъде в програмата на Драматичен театър „Апостол Карамитев“ в Димитровград.

Какви са предизвикателствата пред артиста на свободна практика?

Шегуват се от време на време дали нямам някоя леля в Национален фонд „Култура“. Но всъщност нямам никакви лели нито там, нито в Министерството на културата. Просто когато виждам възможности за финансиране на независими проекти или млади артисти, гледам да се включа. Имам проекти, които бяха финансирани по време на пандемията, когато се подкрепяха основно онлайн инициативи.

Явно имате и мениджърски умения, щом можете да пишете проекти, което не е лесна работа.
Може би, защото имам усет към детайла. Важно е да четеш условията и да си адаптивен спрямо конкретната програма. Това, че пиша, също ми помага, защото трябва сериозно да се обосновеш за проекта и идеята му. Не е голяма философия, но изисква търпение, което не всеки притежава.
Трудно ли е да си свободен артист?
Истината е, че е трудно. Аз гледам винаги да съм по-оптимистична, но вече го усещам. Четири години, откакто съм независим артист, и усещам голяма несигурност. Разпокъсана съм между проекти, които изискват голяма доза внимание, търпение. Времето ти е много по-неструктурирано и отделяш не по осем часа на ден, а много повече, за да реализираш нещо, което после не е съвсем ясно каква финансова възвръщаемост ще има. Предизвикателствата пред независимия артист са обвързани с несигурност – какво предстои, къде, с кого?
Ваня Печикамъкова

Източник: Kultura.bg, статия
https://kultura.bg/web/%D1%82%D0%B5%D0%B0%D1%82%D1%8A%D1%80%D1%8A%D1%82-%D1%80%D0%B5%D0%BF%D0%B5%D1%82%D0%B8%D1%86%D0%B8%D1%8F-%D0%B7%D0%B0-%D1%80%D0%B5%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%82%D0%B0/

Гледаме "Астория", или чудовищна дипломатическа лъжа на ластик

05.05.2023 г.

Лондонски дипломати измислят държавата Астория през 40-те на миналия век, а Юра Зойфер превръща историята в хитов спектакъл.

Българската премиера с режисьор Валерия Минева можем да гледаме на 22 май в столичния Студентски дом

Експериментът от 1936 г. се финансира от американски милионер и се превръща в най-горчивата антиутопия в историята на човечеството. Сценографът Михаела Трифонова използва плоски дълги ластици за пресъздаване на екстравагантния абсурд. Опънати от тавана до пода, те се обиграват свободно от актьорите, създавайки етюди, различни картини и пространства. Саундтракът на спектакъла се изпълнява на живо.

Героите в „Астория“ оживяват благодарение на таланта и харизмата на Калин Зафиров, Димитър Иванов, Вероника Тодорова, Илияз Иляз, Росен Караджов, Ванина Попова, Карина Борисова и Игор Коробко.

Юра Зойфер е роден през 1912 г. в Харков, Украйна в заможно еврейско семейство, което през 1923 г. се установява във Виена. Там започва и творческия му път.

Пише поезия, драма, кратка проза, и оставя един недовършен роман

Умира в концлагер Бухенвалд през 1939 г, едва на 26 години. Пиесата му „Астория“ е вдъхновена от истински случай. През 1936г. служители от различни лондонски посолства решили да си направят шега в своите кръгове и си измислили държава Астория, за която учредили посолство с всичките му салтанати. Удоволствието било финансирано от американски милионер. Година и половина е имало хора, които вярват в една държава, която всъщност не съществува.

Острият социален хумор на Зойфер е представен на сцената чрез средствата на игровия театър и клоунадата

Сюжетът осмива както абсурдните политически амбиции на елита, така и наивните граждани, които позволяват на една измама да просъществува прекалено дълго. „Астория“ звучи опасно актуално, а хуморът в текста на моменти истински нагарча, защото приликата с настоящето и световните политически проблеми е значителна.

Дали сега обществото ни има по-добро критично мислене, дали сега властта не покварява така лесно, или сюжетът на „Астория“ е възможен да се случи наистина? Отговорите на тези въпроси са оставени на зрителите.

Източник: АРТ ПОРТАЛ, статия
https://artportal.news/pulsat-na-deng/astoria-premiere-theater/

Валерия Минева говори за „Астория“ в БЛИЦ С МИЦИ

06.2023 г.

Постановката „Астория“ от Юра Зойфер ще се представи като част от програмата на Малък сезон на 26 юни от 17:00ч. в голямата зала на Театрална работилница Сфумато. Събитието е с вход свободен.

Научете повече от интервюто на Мици с Валерия Минева:

Юра Зойфер е роден през 1912 година в Харков, Украйна в заможно еврейско семейство, което през 1923г. се установява във Виена. Там започва и творческия път на Зойфер, като той пише поезия, драма, кратка проза, и оставя един недовършен роман. Умира в концлагер Бухенвалд през 1939 година, едва на 26 години.

Истински случай

Пиесата „Астория“ на Юра Зойфер е вдъхновена от истински случай. На 17 май 1936 година в лондонски булеварден вестник Sunday Express, а четири дни по-късно и във Wiener Neues Tagblatt, излиза съобщение за мистериозното посолство на Астория. Служители от различни лондонски посолства решили да си направят шега в своите кръгове и си измислили държава Астория, за която учредили посолство с всичките му салтанати – униформа, държавен флаг, национален герб, посланик, дори приеми и награди. Удоволствието било финансирано от американски милионер.

Година и половина е имало хора, които да вярват в една държава, която всъщност не съществува. Тази дипломатическа лъжа, Юра Зойфер превръща в най-горчивата си антиутопия, придавайки ѝ социален и философски характер, тематизирайки проблема за утопията в самата утопия. Чрез острия си социален хумор Юра Зойфер окарикатурява слабостите на обществото и политиката стъпвайки на реални събития и личности от 1936г. Сюжетът осмива, както абсурдните политически амбиции на елита, така и наивните граждани, които позволяват на една измама да просъществува прекалено дълго. „Астория“ обаче звучи опасно актуална, а хуморът в текста на моменти истински нагарча.

Спектакълът е копродукция на Сдружение „Транзит“ и Общински драматичен театър „Апостол Карамитев“ гр.Димитровград и се осъществява с финансовата подкрепа на Национален фонд „Култура“, програма „Дебюти“ и в партньорство с Национален студентски дом.

Режисура: Валерия Минева
Превод: Ана Димова
Сценография: Михаела Трифонова
Музика: Петя Габрова
Грим: Маша Милкович и Аня Ивкович
Плакат: Радослава Боор
Участват: Калин Зафиров, Димитър Иванов – Мич, Вероника Йорданова Тодорова, Илияз Иляз, Росен Караджов, Ванина Попова, Карина Борисова и Игор Коробко
Публикувано от Димитър Величков

Източник: diktofonmedia.com, аудио запис
https://diktofonmedia.com/2023/06/22/astroria/

Хореографът Александра Драгова представя три танцови инициативи непосредствено след Свети Валентин

12.02.2021 г.

Режисьорът и хореограф Александра Драгова, която е възпитаник на Нов български университет, заедно със своите колеги танцьори: Денислав Иванов, Калина Кръстева и Бетина Димитрова, гостуват в камерната зала на Национален студентски дом – София на 16 февруари от 19:00 часа. Те ще представят танцовия спектакъл „Втора кожа“ в камерната зала на културното средище.

„Разпознавам те в страховете ти, аз съм най-големият ти страх. Аз съм болката, издълбала дом в сърцето ти. Аз съм миналото и настоящето ти. Аз съм променящата те същност, докато не осъзнаеш себе си. Аз съм втората кожа, която не може да побере душата“. Поривът за свобода и променяща се идентичност, съчетана с иновативна съвременна хореография, вплитат зрителя в магията на танца и силата на изкуството.

Музиката е на Дахабраха, Дея Дова, а костюмите са дело на SolantCostumes, снимки, видео и рекламен дизайн: Иван Иванов, Богомила Деянова, Боян Фераджиев.

Разпространението на спектакъла в Национален студентски дом е част от проект „Театрална совалка 2020-2021“ и се осъществява благодарение на финансовата подкрепа на Министерство на културата.

На 18 февруари от 17:00 часа Александра Драгова ще представи на живо танцов уъркшоп на сцената на Университетски театър НБУ.

Преди да завършим „ритуала“ на танцовия спектакъл „Втора кожа“, ще Ви потопим напълно в свят с кратък танцов клас, точно преди самото начало на представлението.

„Страхуваш се?
Студ изпълнил вените,
Превръща се в треска
Изгаря отвътре.
Къде е надеждата?
Убий болката.
Надеждата е тук. Ела и танцувай, освободи се.
Винаги можете да се прибереш у дома
Но ще си тук и сега, с нас , ние сме до теб, танцувай.
Очакваме те! Следвай ритъма на танца.“

Непосредствено след уъркшопа на 18 февруари ще може да гледате отново танцовия спектакъл „Втора кожа”, но този път на сцената на Университетски театър НБУ от 19:00 часа.

Ще се радваме да бъдете част от нашата публика и да станете част от инициативите на Александра Драгова.

Билети за гореописаните танцови преживявания може да закупите само чрез платформата URBO:

Танцов спектакъл „Втора кожа“ в Национален студентски дом на 16 февруари от 19:00 часа:
https://urboapp.com/bg/e8028-vtora-koja-nsd

Уъркшоп с Александра Драгова на 18 февруари от 17:00 часа в Университетски театър НБУ
https://urboapp.com/bg/e8043-aleksandra-dragova-workshop

Само сега ще имате възможността да гледате на 18 февруари от 17:00 часа уъркшопа директно от Вашия дом под формата на лайв стрийминг:
https://urboapp.com/bg/e8044-online-aleksandra-dragova

Танцов спектакъл „Втора кожа“ в Университетски театър НБУ на 18 февруари https://urboapp.com/bg/e8041-vtora-koja-ut , като също така ще имате шанса да станете част и онлайн от танцовото представление на на Александра Драгова:
https://urboapp.com/bg/e8042-vtora-koja-online

Публикувано от Денис Никифоров

Източник: diktofonmedia.com, статия
https://diktofonmedia.com/2021/02/12/vtora-koja-online-aleksandra-dragova/

Музей на разбитите сърца – дебют на Денис Николов

14.08.2023 г.

Автор: Ангелина Грозева

Актьорът Денис Николов дебютира като режисьор с представлението "Музей на разбитите сърца". Прожектор огрява душите на забравени скулптури! Предмети крещят из пространството своята собствена история! Цигулка запълва процепите на открехнатите завеси. И няколко ластика свързват публиката със спомен! Музей на живота. Музей на разбити сърца! Музиката е на Константин Кучев, разказва Денис Николов.

Денис работи с авторски текстове и реални случаи и събития в своята интерпретация.

Повече чуйте в звуковия файл от разговора с проф. Александър Илиев.

Източник: BNR.BG, аудио запис

https://bnr.bg/post/101864121

Пиесата "Астория" от Юра Зойфер се поставя за първи път в България

Програма на театрите

18.05.2023 г.

Пиесата

Заповядайте на премиерата на постановката "Астория" от Юра Зойфер на 22 май от 19:00ч. в камерната зала на Национален студентски дом. Една необичайна комедия, в която приликата с настоящи лица и събития е напълно случайна....нали?! Да?! Всъщност...може би! Чрез острия си социален хумор Юра Зойфер превръща една реална дипломатическа лъжа в най-горчивата си антиутопия. Пиесата „Астория“ окарикатурява слабостите на обществото и политиката стъпвайки на реални събития и личности. Сюжетът осмива, както абсурдните политически амбиции на елита, така и наивните граждани, които позволяват на една измама да просъществува прекалено дълго. "Астория" обаче звучи опасно актуална, а хуморът в текста на моменти истински нагарча.

Алкохолът и вятърничавите жени могат да доведат до фатални последствия.

Скитниците си мечтаят да презимуват в затвора.

Три невидими тайни сили винаги объркват нещата.

Определено географията не е доказателство, а само политически аргумент.

Разбира се, че всички сме грешници!

Истината струва повече от лъжата.

Ясно е, че удовлетворението е най-голямото зло на този век.

Спектакълът е копродукция на Сдружение "Транзит" и Драматичен театър "Апостол Карамитев" - Димитровград и се осъществява с финансовата подкрепа на Национален фонд „Култура“, програма "Дебюти" и в партньорство с Национален студентски дом.

Източник: Theatre.art.bg , статия

https://theatre.art.bg/novina.php?news_id=8425&city=20

Нискобюджетно дигитализиране на любителски ретро филми - проектът **MobiReel**

31.08.2023 г.

Първият любителски / домашен филмов формат, 9.5 мм филм, е представен през 1922 г. от Pathé (Колекция на Росен Петков)

Преди десетки години не беше лесно да съхраниш образа на местни обичаи, празници, приятелски събирания, ученически или студентски събития, спортни събития, екскурзии, посещения на градове, села и планини, интересни сгради и други любопитни неща. В по-ранните години (от 1940-те до 1980-те) се снимаше с филмови камери, филмът е проявяваше и се прожектираше на някой апарат, т.е. трябваше да се закупи и прожекционен апарат. По-късно се появиха видеомагнетофоните и камерите с видеоксети, където директно се записваше на касета. Видеоксетите имаха различно качество както на записа, така и различна устойчивост на времето. С появата на камери с цифров запис се премина към дигиталната епоха на филмите. Натрупаните ленти се складираха някъде- често по тавани и мазета, в не особено подходящи условия. Други ленти просто се изхвърляха. Особено критично е положението с т.нар. любителски формати, към които архивите и библиотеките не проявяват особен интерес за колекциониране и съхранение.

Проектът по програма Erasmus+ „Мобилно нискобюджетно дигитализиране на ретро филми“ (Mobile low-cost digitizing of vintage films - Mobireel), https://mobireel.eu е съвместна инициатива, която има за цел да се справи със значителните предизвикателства, пред които са изправени библиотеки, архиви и други институции за културно наследство при дигитализирането, запазването и популяризирането на техните филмови колекции с фокус върху така наречените домашни (любителски) филмови и видео формати (8 мм, Super 8, 9.5 мм, VHS, SVHS и др.).

Любителските филми често съхраняват непосредствени кадри от събития, празници, обичаи, стари улици и сгради, спортни събития, облекла и други. Те са паметта на градове и села, запечатали любопитни и понякога важни моменти от миналото. Някои от тях, запечатали уникални обичаи и събития, могат да бъдат причислени и към културно-историческото ни наследство. Често, обаче, тези филмови или видео материали не са предмет на събиране от професионалните филмови архиви и фондове. На тях понякога не обръщат внимание и музеите. Повечето хранилища съсредоточават своето внимание върху професионалните или полу-професионалните филмови формати (35 мм, 16 мм и др.) и професионалните лентови видео формати (1’’ролки тип С и В, Betacam 1/2” и др.). Не на последно място, лентите на любителските формати обикновено са с по-ниско качество и деградират по-бързо спрямо професионалните.

Технологиите за дигитализиране също търпят развитите и тяхната достъпност нараства. Затова е важно и да се познават възможностите за нискобюджетна дигитализация и малките и средни организации да имат капацитета (познанията) да изграждат нискобюджетни дигитализационни центрове и дори понякога просто дигитализационни помещения, оборудвани с достъпни като цена хардуер и софтуер.

Българският прожекционен апарат за учебни цели, за 16 мм филми, „Плевен 1“ (Колекция на Росен Петков)

Българският прожекционен апарат за учебни цели, за 16 мм филми, „Плевен 1“ (Колекция на Росен Петков)

Проектът Mobireel има следните цели:

подобряване на капацитета на архивисти, библиотекари, реставратори, колекционери и собственици на колекции на т.нар. „домашни/потребителски“ филмови архиви за това как да дигитализират с евтина технология техните филми с фокус върху потребителските филмови формати (8mm, Super 8mm, 16mm) и видеокасети на потребителско ниво (VHS, S-VHS, Betamax) чрез набор от материали за продължаващо ПОО (професионално образование и обучение). Материалите ще бъдат със свободен достъп, безплатни;

подобряване на възможностите за допълнително обучение в областта на дигитализацията на нискобюджетни филми/ленти чрез предлагане на съдържание структурирано като единици резултати от ученето с помощта на ECVET (European credit system for vocational education and training);

подобряване на капацитета на архивисти, библиотекари, реставратори, колекционери и собственици на колекции на домашни филмови архиви за относно поддържането на аналогови и цифрови материали;

подобряване на капацитета на архивисти, библиотекари, реставратори, колекционери и собственици на колекции на домашни/потребителски филми архиви относно възстановяване на аналогови и цифрови материали (или поне да изпълните някои прости процедури за коригиране или запазване);

подобряване на знанията и уменията на целевата група за това как да се представят атрактивно дигитализираните артефакти пред по-широка публика;

Целеви групи обхващат:

архивисти, работещи в архиви и центрове с колекции;

библиотекари, работещи с филмови колекции;

реставратори, работещи във филмови архиви, библиотеки или музеи;

колекционери, които имат частни колекции от филми или семейни филмови архиви; експерти в компании или организации, работещи в областта на дигитализацията на филми;

Резултатите от проекта могат да бъдат обобщени в следните редове:

Методология за подбор и нискобюджетна дигитализация на домашни филмови формати;

Рамка на компетентност и разработване на единици от резултати от обучението, съдържание на обучението по важни въпроси, свързани с нискобюджетна дигитализация на филми, структурирана като единици/модули и предлагаща гъвкави подходи за обучение;

Система за управление на знанието с модули, структурирани съгласно единици резултати от ученето и допълнителни мултимедийни ресурси, свързани с нискобюджетно дигитализиране на филми с фокус върху така наречените домашни/потребителски филмови формати (8 мм, Super 8 мм, 16 мм) и видеокасети на потребителско ниво (VHS, S-VHS, Betamax);

Обучителни видеоклипове по фокусни теми, свързани с нискобюджетна дигитализация (филмови формати на потребителско ниво);

Обучение и мултиплициращи събития в сферата на нискобюджетната дигитализация на филми и видеоленти на потребителско ниво;

Процесът, естествено, започва с подбора на материалите за дигитализация, с преглед на тяхното състояние. След това се преценява дали да се ползват услуги на някое студио за дигитализация или да се изгради собствен нискобюджетен "ъгъл/център" за дигитализация. Ако се приеме за подходящо изграждането на такъв нискобюджетен център за дигитализация, трябва да се направи проект и да се закупят необходимите устройства. Необходимо е и обучение на персонала, например, с помощта на обучителните материали по проекта MobiReel. Като първа стъпка от дигитализацията, може да се наложи почистване или залепване на скъсани части на лентата. След това започва самото дигитализиране. По настоящем съществуват евтини и лесни за обслужване устройства за дигитализация на 8 мм и Супер 8 филми, както и за превръщане на аналоговия сигнал от VHS или SVHS видеомагнетофони в цифров. По-скъпи са дигитализаторите на 16 мм филми. Описанието и каталогизирането на дигитализирания материал изисква известни познания за стандартите при оформяне на каталози на библиотеки и архиви. Не на последно място е процесът на популяризиране на дигитализираните ресурси. Те трябва да бъдат представени по атрактивен начин пред съвременната публика.

Нискобюджетно дигитализиращо устройство Kodak в библиотеката на Студентско общество за компютърно изкуство (СОКИ) в Национален студентски дом

Нискобюджетно дигитализиращо устройство Kodak в библиотеката на Студентско общество за компютърно изкуство (СОКИ) в Национален студентски дом

Някои от иновативните аспекти на обучителните материали са свързани с дизайна на съдържанието като единици резултати от ученето и оценка на постиженията, използвайки ECVET (European credit system for vocational education and training). Това допринася за гъвкавост на ученето, отделните модули могат да се разучават по единично и през различно време, възможност за натрупване на резултатите и тяхната преносимост. Разработеният и приложен подход за алокиране на ECVET точки може да се използва и при дизайна на други материали от областта на ПОО.

Проектът е инициатива на Студентско общество за компютърно изкуство (СОКИ) в партньорство с Регионална библиотека П. Р. Славейков- Велико Търново, Stichting De Domijnen- Ситард, Kinoteka na Republika Severna Makedonija- Скопие и Zeutschel GmbH- Тюбинген.

Изследователи в рамките на проекта са експерти като д-р инж. Росен Петков, Боряна Савова, доц. д-р Калина Иванова, Калоян Здравков (България), Андреа де Поло Сайбанти, Кристиан Хохендофр (Германия), д-р Пер Босиле, Хан Адрианс, Нина Вогелс (Холандия), Владимир Ангелов, Миранда Алла, Александър Трайковски (Македония) и други.

Първа среща на партньорите по проекта MobiReel по програма Еразъм+ в София, Национален студентски дом

Проектът е подкрепен от програма Еразъм+ на Европейския съюз. Някои от резултатите вече са достъпни за свободно ползване на портала на проекта, https://mobireel.eu , като например обучителните филми по определени теми за нискобюджетна дигитализация, компетентностната рамка и други. Новини и събития могат да се видят на Facebook страницата на Mobile low-cost digitizing of vintage films - MobiReel. В скоро време предстои публикуването на още обучителни продукти, както и провеждане на обучителен курс, семинари и конференция по проблемите на дигитализацията на любителските формати на филми и видео.

Източник: 24chasa.bg, статия
https://www.24chasa.bg/bulgaria/article/15339784

Нощ на литературата **2023 –** София

27.09.2023 г.

Дойде време да отбележим заедно дванадесетото издание на Нощ на литературата.

Очаквайте отново много и интересни откъси от европейски книги, издадени в оригинал след 2000 г. Нощта на литературата се разгръща през 2023 г. в цели 15 български населени места, за да позволи на публиката да се наслади на красотата на европейската литература и да помогне на читателите за пореден път да открият своя нов любим писател.

Повече за събитието, книгите, местата за четене и четците по места ще откривате поетапно в уебсайта www.noshtnaliteraturata.com.

Датата е 27 септември 2023 г. от 18.00 до 21.30 часа. Обещаваме ви вълнуваща литературна разходка из съвременната европейска литература, представена по нетрадиционен начин от вълнуващи и интересни личности!

И тази година изборът е голям и слушателите трябва предварително добре да обмислят маршрута си, защото ще имат възможност да чуят австрийска, унгарска, белгийска, английска, португалска, испанска, датска, гръцка, финландска, немска, ирландска, италианска, българска, северно-македонска, полска, словенска, украинска или чешка поезия и проза.

Предварителни билети или резервации не са необходими.

Събитието е част от Календара на културните събития и се провежда с подкрепата на Столична община.

Ето и информация за книгите, четците и читателските гнезда в София – за местонахождението им може да се информирате от приложената карта:

1 **AT** А В С Т Р И Я
книга: „ДЪХЪТ НА ЕВРОПА, ЛИТЕРАТУРЕН ФЕСТИВАЛ РУСЕ“ / Сто черни шевни машини, Елиас Хиршл
преводач: Пенка Ангелова, издателство: „Елиас Канети“
гнездо: Национална художествена академия / ул. „Шипка“ 1

2 **BE** Б Е Л Г И Я
книга: “Война и терпентин“, Стефан Хертманс
преводач: Анета Данчева-Манолова
издателство: Персей
чете: Линда Русева
гнездо: Национален студентски дом, зала „Реплика“, етаж 2 / пл. „Народно събрание“ 10

3 **BG** Б Ъ Л Г А Р И Я
книга: „Още един ден в музея“, Зорница Христова, Тодор Петев
издателство: Точица
чете: Зорница Христова
гнездо: Къщата на Столична община на ул. „Париж“ 1

4 **DE** Г Е Р М А Н И Я
книга: „Тил“, Даниел Келман
преводач: Жанина Драгостинова
издателство: Колибри
чете: Данаил Обретенов
гнездо: Национален студентски дом, Зала „Камерна“, етаж 1 / пл.“Народно събрание“ 10

5 **GR** Г Ъ Р Ц И Я
книга: „Шега“, Янис Палавос
преводач: Стефан Касъров
издателство: Колибри
чете: Аделина Радева
гнездо: betahaus | sofia / ул. „Шипка“ 6, ет.3

6 **DK** Д А Н И Я
книга: „Същински ангели“, Мортен Пепе
преводач: Росица Цветанова
издателство: Персей
чете: Петър Русев
гнездо: (+)Tova / ул. „Марин Дринов“ 30

7 **EU** Е В Р О П Е Й С К А
К О М И С И Я
книга: „Раят“, Пия Лейно
преводач: Росица Цветанова
издателство: Мартин Димитров
чете: Мартин Димитров
гнездо: VIVACOM Art Hall Oborishte 5 / ул. „Оборище“ 5

8 **IE** И Р Л А Н Д И Я
книга: „Актриса“, Ан Енрайт

преводач: Стела Джелепова
издателство: Лист
чете: Лора Мутишева
гнездо: Mahala Bookstore / ул. „Георги Бенковски“ 27
9 ES И С П А Н И Я
книга: „Безкраят в стрък тръстика“, Ирене Вайехо
преводач: Десислава Антова и Захари Омайников
издателство: Колибри
чете: Асен Кукушев
гнездо: Klubovna / ул. „Кракра“ 15
10 IT И Т А Л И Я
книга: „Трудни любови“, Итало Калвино
преводач: Сава Славчев
издателство: „Колибри“
чете: Сава Славчев
гнездо: Национален студентски дом, Репетиционна зала 310, етаж 3 / пл.“Народно събрание“ 10
11 IE Д Е Т С К И
К Н И Г И
книга: „Всички погубени места“, Джон Бойн
преводач: Надежда Розова
издателство: „Лабиринт“
чете: Темз Арабаджиева
гнездо: Национален студентски дом, Зала „8-ми декември“, етаж 5 / пл.“Народно събрание“ 10
12 GB В Е Л И К О Б Р И Т А Н И Я
книга: „Парижанина“, Изабела Хамад
преводач: Стефан Аврамов
издателство: „Кръг“
чете: Радосвета Стаменкова
гнездо: Галерия „Академия“ / ул. „Шипка“ 1
13 PL П О Л Ш А
книга: „Миг“, Вислава Шимборска
преводач: Искра Ангелова
издателство: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“
чете: Анета Иванова
гнездо: КО-ОП / бул. „Янко Сакъзов“ 17
14 PT П О Р Т У Г А Л И Я
книга: „Урокът на лунатика“, Фредерико Педрейра
преводач: Илияна Чалъкова
издателство: „Колибри“
чете: Илияна Чалъкова
гнездо: Национален студентски дом, Зала „Галерия“, етаж 2 / пл.“Народно събрание“ 10
15 MK С Е В Е Р Н А
М А К Е Д О Н И Я
книга: „Вещица“, Венко Андоновски
преводач: Мариян Петров
издателство: „Персей“
четат: Игор Дамянов
гнездо: Национален студентски дом, Централно фоайе, етаж 1 / пл.“Народно събрание“ 10
16 SI С Л О В Е Н И Я
книга: „Бялото се пере на деветдесет“, Броня Жакел
преводач: Димана Митева
издателство: „Матком“
чете: Димитър Николов
гнездо: Национален студентски дом, Репетиционна зала 304, етаж 3 / пл.“Народно събрание“ 10
17 UA У К Р А Й Н А
книга: „Зад гърба“, Гаска Шиян
преводач: Пенка Кънева
издателство: „Колибри“
чете: Снежана Макавеева
гнездо: San Stefano Gallery / ул. „Сан Стефано“ 22
18 HU У Н Г А Р И Я
книга: „Симфония „Европа“, Габор Т. Санто
преводач: Юлия Крумова

издателство: „Ерго“
чете: Борислав Вълов
гнездо: Къща за птици / ул. „проф. Асен Златаров“ 22
19 FI Ф И Н Л А Н Д И Я
книга: „Невидимото дете“, Туве Янсон
преводач: Теодора Джебарова
издателство: „Дамян Яков“
чете: Моника Цветкова
гнездо: Национална художествена академия / ул. „Шипка“ 1
20 CZ Ч Е Х И Я
книга: „При чехите. Антология на съвременния чешки разказ.“, автор на откъса: Адела Кнапова
преводач: Росина Кокудева
издателство: „Жанет 45“
чете: Ива Дойчинова
гнездо: Чехословашки клуб „Т.Г. Масарик“ / ул. „Кракра“ 15
21 CH Ш В Е Й Ц А Р И Я
книга: „Микроскрипти“, Роберт Валзер
преводач: Мария Добревска
издателство: „КХ“
чете: Никол Оташлийска
гнездо: Национален студентски дом, Репетиционно студио „Любен Гройс“ / пл.“Народно събрание“ 10

Източник: evropaworld.eu, статия
https://evropaworld.eu/nosht-na-literaturata-2023-sofiya/

Фотоклуб към Централен студентски дом на културата

Антон Даскалов - фотограф България

Централен студентски дом на културата съществува като фотоклуб от октомври 1974 година. За активна творческа дейност през 1977 година ни бе присъден почетен знак и грамота на Центъра за художествена самодейност. Единадесет автори от клуба са лауреати с девет златни, осем сребърни и един бронзов медали в Пети републикански преглед на художествената самодейност. За целокупната си творческа дейност клубът стана носител на званието „ПРЕДСТАВИТЕЛЕН".

В края на 1968 година този клуб започнах да посещавам и аз, още като студент по лесовъдство, но вече „заразен" от фотографията и любителското кино. Скоро осъзнах, че с много дини под една мишница не се преуспява и се съсредоточих само във фотографията. Наистина познанията от киното останаха и днес успешно ги използвам при създаването на озвучени диапозитивни серии, но това е друга история… Като че ли аз бях първият член на киноклуба, който имаше сериозно предпочитание към фотографията. Дори вече се заговори за кино-фотоклуб. През 1974 година се обособи фотосекция към киноклуба, а през следващата година тя прерасна в самостоятелен творчески колектив.

СЪЩИНСКА ИСТОРИЯ

Със създаването на нашия фотоклуб бе запълнена една празнина в развитието на студентското художествено творчество. Вече съществуваше ежегоден конкурс „Студентски мигове" /първоначално „Студентска младост"/, но негови организатори бяха различни ведомства, които не спазваха добросъвестно задължения си към него. С поемането на тази щафета от Студентския дом и новосъздадения фотоклуб, провеждането на конкурса се сложи на стабилна основа. Рязко се повиши идейно-художественото и техническото ниво на предлаганите и приеманите за изложбата работи. От чисто документална изложбата-конкурс прерасна в преглед на художествените постижения на студентите-фотолюбители. А бяха години, когато едва се събираха снимки за една малка изложба на посредствено ниво. През последните три години за пръв път в България се въведе открито журиране пред участниците. Своевременно се регламентира и участие с цветни диапозитиви. Фактически днес този конкурс е най-редовният и с най-дълга история от всички фотоконкурси в България. Тази година той ще се проведе за дванадесети път.

Фотоклубът при Централен студентски дом на културата (б.р. днес Национален студентски дом) е не само един от организаторите на конкурса, но и най-сериозен участник в него. През последните четири години първата клубна награда неизменно е присъждана на нашия фотоклуб. Други общостудентски конкурси, в които клубът участва организационно, са „Международни студентски филмови празници", провеждани всеки две години, и в последно време – „Фоайето на студентите-сатирици."

През последните три години фотоклубът при Централен студентски дом на културата се занимава с една специфична дейност – прожектиране на цветни художествени диапозитиви и диапорами пред разнообразни аудитории – било по време на конкурси, било в рамките на други мероприятия, или пък като самостоятелни прожекции. Около 70 такива прожекции са направени в София /общ брой на зрителите 5200 души/ и в много други градове на страната. За по-малко от 5 години клубът е организирал 12 колективни и индивидуални фотоизложби. Членовете му са спечелили 83 лични и 13 колективни награди 8 общостуденстки, общи и международни конкурси. За активна творческа дейност през 1977 година ни бе присъден почетен знак и грамота на Центъра за художествена самодейност. Най-синтезирана изява на творческата ни дейност се получи на Петия републикански преглед на художествената самодейност, когато 11 наши автори станаха лауреати с 9 златни, 8 сребърни и 1 бронзов медал, а клубът получи златен медал. За целокупната си творческа дейност фотоклубът стана носител на званието „Представителен".

ЧЛЕНОВЕТЕ НА ФОТОКЛУБА

Представям Ви по-изтъкнатите членове на фотоклуба от първото поколение. Те са студенти вече дипломанти в различни инженерни ВУЗ – нали в основата на фотографията все пак стои техниката…

БОРИС ШОПОВ

Член-основател на фотоклуба. Пръв и досега единствен председател на клуба – за съжаление вече го губим, тъй като се дипломира като електроинженер. Роден е в Асеновград и за разлика от други, които силно ги привлича София, той ще се върне в родния си град, за да бъде полезен с фотографските си знания и умения. Любимия му обектив е 20-милиметровият „Флегтогон", любимият му план – едрият любимата гледна точка – ниската /може би за това му помага и шахтовият Визьор на „Екзакта"/, любимите награди в конкурси – първите /досега 6 от общо 15/, любимата му жена вече му роди дъщеря. Носи очила, но това не му пречи да фокусира добре.

ЛЪЧЕЗАР КАРАДЖОВ

Лъчо вече е архитект. Скромен и трудолюбив, както се казва в официалните характеристики. В последно време взе много награди и това го принуди да забегне от тежкото бреме на славата в редовете на БНА. Но той използва това, за да популяризира художествената фотография и през м. юли т.г. откри самостоятелна изложба във Велико Търново. Любим обектив: 12,5 мм – „рибешко око". Създал е галерия от старчески образи. Очакваме скоро да се върне от казармата при нас и със свежото си чувство за хумор да ни помага в трудни моменти.

АНТОН ТРОЯНОВ

Той завършва машинно инженерство, но съм убеден, че няма да го бъде като такъв – много фиксаж има в кръвта му, силна е репортьорската жилка в него. Лошото му е, че много спортува и няма време за всичко. Естествено спортът се отразява и в творчеството му. Винаги страшно бърза и не стои на сбирките ни, но това за щастие не се отразява на увеличаване броя на наградите му. Голям мераклия е всякога да снима със сменяема оптика, но досега няма нито един собствен обектив и винаги взема на заем.

ОГНЯН ГРИГОРОВ

Притежател на „Практика МТЛ-3“ Снима по-добре цветно отколкото черно-бяло, а черно-белите си снимки превръща в цветни. Изявени склонности към лабораторни техники – той е главният експериментатор в клуба. Познава по вкус всички химикали, нещо повече – дори бе изпратен на дегустация в заводите „ОРВО“. Има голям и внушителен светломер „Спектра-комби 2“, но добитите с него данни не се различават от окомерните на колегите му.

ЗОЯ КРЪСТАНОВА

Първа дама в клуба /по липса на втора/. Вечно ухажвана от всички фотоклубци, но уви – безуспешно. Нейно хоби е да посещава Полша, но би трябвало да снима повече там. Работи като фотолаборант, но това определено ѝ пречи да се развива като творческа личност. Добре че съществуват почивните дни, за да успее да снима нещо. Рибарка е – член на БЛРС от 9-годишна възраст. Лечен рекорд – 15-килограмов шаран, заловен край с. Златия. Фотографски рекорд – кристална купа – Голямата награда в Третия национален конкурс за младежка фотография „Сливен 77“.

ГРОЗДАН ГРОЗЕВ

Любим фотоапарат „Олимпус ОМ-2“ с вариообектив „Вивитар серия I”, привърженик на девиза: „Опознай апарата си, за да правиш високохудожествени снимки”. Напоследък снима предимно на обратим цветен филм „ОРВОХРОМ УТ-18“ Копира най-добрите си кадри на фотохартия „ЦИБАХРОМ”, за да има копия за изложби и конкурси. Изработил в цялата електрическа инсталация на бъдещата клубна фотолаборатория, което показва, че притежава и технически дарби. Наскоро се сдоби с женско отроче.

КОНСТАНТИН БОШНАКОВ

Вечно неразбран, вечно „недоекспониран“. Твърде трудно съчетава семейния живот с фотографията и се чуди от кое да се откаже. Докато се чудеше му се роди традиционното за клуба женско чедо, след което в последно време той се активизира творчески. Няма приличен фотоапарат, но това не му пречи да експериментира в областта на оптиката, приспособявайки някои предмети за обективи, например шпионка за „рибешко око“.

АСЕН ИВАНОВ

Вече е строителен инженер. В следването много му помагаха неговите занимания с фотографията. Има собствена лаборатория в мазето си. Предпочита актовата фотография сред природата /класическа немска школа/ пред студийната, може би защото няма студио. Има „Практика“, която е готов да отстъпи срещу „Никон“.

ДИНАМИР ПРЕДОВ

Понастоящем вече член-кореспондент на фотоклуба в гр. Горна Оряховица. Той беше активен наш колега само една година и половина, но за това късо време се превърна от човек, занимаващ се с фотография, в творческа личност. Горна Оряховица и липсата на творческа среда му действат отрицателно, но сега са се сработили с няколко тамошни юнаци и може би ще създадат добър градски клуб. Има вече голяма дъщеря. През тези години имаше и други студенти-членове на клуба. Но те оставиха по-малка творческа диря след себе си. Все пак бих споменал Илиан Илиев, Валентин Шаранков, Тома Н. Томов. За около две години при нас беше и Васко Банков.

ФОТОКЛУБЪТ И РЪКОВОДЕНЕТО МУ

В нашия клуб няма записване за членство. Мнозина идват с думите – „Искаме да се запишем във фотоклуба”. Неизменно им отговаряме да идват на сбирките и ако им допадне – моля… Разбира се, те трябва да докажат, че са достойни за този колектив, и то по най-ефективния начин чрез своите снимки.

При нас никой не изнася лекции. Фотографска литература се намира и при добро желание човек може да прочете доста работи. Освен това ние не сме кръжок, в който трябва да се изучават основите на фотографията и да се започва от „А“, „Б“. Целта ни е да създадем една творческа среда за студентите-фотолюбители от столицата.

Много важно нещо са фотографските списания. Там фотографиращият вижда редовно доста неща – и хубави и интересни, може да прецени доброто и лошото, да разбере нещо за фотографията в различни страни. Абонирането за тези списания трябва да бъде една от първите задачи на всеки уважаващ себе си фотоклуб.

Критичност и самокритичност при обсъждане на снимките – това е духът, който цари в клуба. Разбира се към начинаещите трябва да бъдем по-внимателни, но към вече утвърдените – строги и безкомпромисни!

Много модно е да се говори за „учебно-възпитателен процес“. При нас основна форма е свободният разговор по време на сбирките, в които непринудено се преплитат различни въпроси – технически, естетически. Разменят се мнения, идеи…

Бернард Шоу е казал: „Който може-прави, а който не може – учи другите да правят.” Имайки предвид това, винаги се мъча да ползвам творчеството си за личен пример. Заедно участваме в конкурси. Добрият ръководител на фотоклуб трябва да се равнява по успехите на членовете си, за да могат и те да се равняват по него.

Живко Арабов творчески ръководител на фотоклуба към централен студентски дом на културата статията е публикувана в списание

„Българско фото“ бр.10/1979 г., стр. 18-24

Източник: antondaskalov.photography, статия

https://antondaskalov.photography/photoclub-csdk-sofia

Психологията и поезията са като брат и сестра: Димитър Драганов представи "Път над страха"

13.09.2023 г.

"Път над страха" - така е озаглавена третата стихосбирка на младия поет Димитър Драганов. В понеделник на 18 септември авторските текстове ще бъдат официално представени в Националния студентски дом в София.

"Един писател се вдъхновява от всичко случващо се около нас. Заглавието "Път над страха" има стара история. Това е стихотворение, което написах през март тази година. С тази метафора искам да кажа, че всички ние сме способни да се изправим срещу тази емоция страх, която би могла да ни попречи да живеем спокоен и радостен живот. В "Път над страха" събирам над 80 мои стихотворения, в които пиша на философска, социална и любовна тематика", разказа Драганов в студиото на "България сутрин".

Създаването на стихосбирката не му е отнело много време, тъй като стихотворенията са били вече написани и за две седмици е успял да ги събере и подбере най-добрите.

"Психологията и поезията са като брат и сестра. Психологията дава възможност на автора да разглежда битието от един много по-широк спектър и да пише открито за всякакви теми. Психологията днес е изключително необходима на обществото. Забелязва се тотална нравствена, морална и емоционална ерозия в обществото. Психологията става все по-необходима хората да се изправят срещу своите страхове", подчерта поетът пред Bulgaria ON AIR.

Димитър Драганов сподели още, че се вдъхновява от варненския поет Валери Станков: Докосва душата ми по много специфичен начин, доближава се много до моя мироглед. От много време чета негови стихотворения.

Ще има четвърта книга, тя ще бъде с биографична насоченост и се очаква да се излезе в следващите месеци, разкри още поетът.

Гледайте целия разговор във видеото.

Източник: Bgonair.bg, видео запис
https://www.bgonair.bg/a/36-sutreshen-blok/318943-psihologiyata-i-poeziyata-sa-kato-brat-i-sestra-dimitar-draganov-predstavi-pat-nad-straha

Християна Стоименова и днешните деца на времето

2023 г.

257 podcast представя епизода Християна Стоименова и днешните деца на времето

Християна Стоименова – актриса, непознаваща граници, с широка усмивка, любопитство, дълбочина, упоритост и знания сбъдващ света, даваща пример. Неслучайно беше сред 10-те най-изявени млади личности за 2021 и тича все така устремно напред. Тя днес е ководещ на Катя Василева от позицията на своите 30 за своите 5 културни прийома.

Какви са те?

Какво мотивира Христи, освен да развива себе си, да дава обратно и на другите? Как помага чрез създадената от нея платформа за развитие на дебютанти – артисти или пък чрез работата с деца, които правят първите си опити в киното? Как означава да завършиш Leistungsklasse (Успешен клас) в 91 Немска езикова гимназия? Как това ти помага и напред в развитието?

И още – в новия епизод на на 257 podcast.

Ако имате въпроси, свързани с личностното и кариерното развитие, не се колебайте и пишете на 257@bnr.bg да потърсим отговорите заедно. Ако пък имате интригуваща история за проявен кураж, предизвикателства и решения, които ви движат напред, заповядайте и бъдете следващият ководещ. Пишете и заповядайте! Слушайте!

Източник: binar.bg, аудио запис

https://binar.bg/hristiyana-stoimenova-i-dneshnite-detsa-na-vremeto/?q=%2Fhristiyana-stoimenova-i-dneshnite-detsa-na-vremeto

Запазете **27** септември за дванадесетата Нощ на литературата

14.09.2023 г.

Милена Николова

Запазете датата 27 септември (сряда) за дванадесетото издание на Нощ на литературата, която и тази година се организира с медийната подкрепа на „Аз чета“. В магичната вечер, която започва в 18 ч. и ще продължи до 21 ч., очаквайте отново много и интересни откъси от европейски книги, издадени в оригинал след 2000 г.

През 2023 г. Нощта на литературата се разгръща в 15 български населени места, за да позволи на публиката да се наслади на красотата на европейската литература и да помогне на читателите за пореден път да открият своя нов любим писател. Организаторите са планирали вълнуваща литературна разходка из съвременната европейска литература, представена по нетрадиционен начин от вълнуващи и интересни личности! И тази година изборът е голям и слушателите трябва предварително добре да обмислят маршрута си, защото ще имат възможност да чуят австрийска, унгарска, белгийска, английска, португалска, испанска, датска, гръцка, финландска, немска, ирландска, италианска, българска, северно-македонска, полска, словенска, украинска или чешка поезия и проза.

Събитието е част от Календара на културните събития и се провежда с подкрепата на Столична община.

Поетапно бяха обявени книгите и читателските гнезда, които организаторите са подбрали тази година. Скоро ще бъдат разкрити и четците.

Следете подробности за събитието тук.

Ето и информация за книгите, четците и читателските гнезда в София:

1. Австрия
книга: „ДЪХЪТ НА ЕВРОПА, ЛИТЕРАТУРЕН ФЕСТИВАЛ РУСЕ“/Сто черни шевни машини от Елиас Хиршл
преводач: Пенка Ангелова, издателство: „Елиас Канети“
гнездо: Национална художествена академия / ул. „Шипка“ 1
2. Белгия
книга: „Война и терпентин“ от Стефан Хертманс
преводач: Анета Данчева-Манолова
издателство: „Персей“
чете: Линда Русева
гнездо: Национален студентски дом, зала „Реплика“, етаж 2 / пл. „Народно събрание“ 10
3. България
книга: „Още един ден в музея“ от Зорница Христова, Тодор Петев
издателство: „Точица“
чете: Зорница Христова
гнездо: Къщата на Столична община на ул. „Париж“ 1
4. Германия
книга: „Тил“ от Даниел Келман
преводач: Жанина Драгостинова
издателство: „Колибри“
чете: Данаил Обретенов
гнездо: Национален студентски дом, Зала „Камерна“, етаж 1 / пл.“Народно събрание“ 10
5. Гърция
книга: „Шега“ от Янис Палавос
преводач: Стефан Касъров
издателство: „Колибри“
чете: Аделина Радева
гнездо: betahaus | sofia / ул. „Шипка“ 6, ет.3
6. Дания
книга: „Същински ангели“ от Мортен Пепе
преводач: Росица Цветанова
издателство: Персей
чете: Петър Русев
гнездо: (+)Tova / ул. „Марин Дринов“ 30
7. Европейска комисия
книга: „Раят“ от Пия Лейно
преводач: Росица Цветанова
издателство: „Персей“
чете: Мартин Димитров
гнездо: VIVACOM Art Hall Oborishte 5 / ул. „Оборище“ 5
8. Ирландия
книга: „Актриса“ от Ан Енрайт
преводач: Стела Джелепова
издателство: „Лист“
чете: Лора Мутишева

гнездо: Mahala Bookstore / ул. „Георги Бенковски“ 27
9. Испания
книга: „Безкраят в стрък тръстика“ от Ирене Вайехо
преводач: Десислава Антова и Захари Омайников
издателство: Колибри
чете: Асен Кукушев
гнездо: Klubovna / ул. „Кракра“ 15
10. Италия
книга: „Трудни любови“ от Итало Калвино
преводач: Сава Славчев
издателство: „Колибри“
чете: Сава Славчев
гнездо: Национален студентски дом, Репетиционна зала 310, етаж 3 / пл.“Народно събрание“ 10
11. Детски книги
книга: „Всички погубени места“ от Джон Бойн
преводач: Надежда Розова
издателство: „Лабиринт“
чете: Темз Арабаджиева
гнездо: Национален студентски дом, Зала „8-ми декември“, етаж 5 / пл.“Народно събрание“ 10
12. Великобритания
книга: „Парижанина“ от Изабела Хамад
преводач: Стефан Аврамов
издателство: „Кръг“
чете: Радосвета Стаменкова
гнездо: Галерия „Академия“ / ул. „Шипка“ 1
13. Полша
книга: „Миг“ от Вислава Шимборска
преводач: Искра Ангелова
издателство: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“
чете: Анета Иванова
гнездо: КО-ОП / бул. „Янко Сакъзов“ 17
14. Португалия
книга: „Урокът на лунатика“ от Фредерико Педрейра
преводач: Илияна Чалъкова
издателство: „Колибри“
чете: Илияна Чалъкова
гнездо: Национален студентски дом, Зала „Галерия“, етаж 2 / пл.“Народно събрание“ 10
15. Северна Македония
книга: „Вещица“ от Венко Андоновски
преводач: Мариян Петров
издателство: „Персей“
четат: Игор Дамянов
гнездо: Национален студентски дом, Централно фоайе, етаж 1 / пл.“Народно събрание“ 10
16. Словения
книга: „Бялото се пере на деветдесет“ от Броня Жакел
преводач: Димана Митева
издателство: „Матком“
чете: Димитър Николов
гнездо: Национален студентски дом, Репетиционна зала 304, етаж 3 / пл.“Народно събрание“ 10
17. Украйна
книга: „Зад гърба“ от Гаска Шиян
преводач: Пенка Кънева
издателство: „Колибри“
чете: Снежана Макавеева
гнездо: San Stefano Gallery / ул. „Сан Стефано“ 22
18. Унгария
книга: „Симфония „Европа“ от Габор Т. Санто
преводач: Юлия Крумова
издателство: „Ерго“
чете: Борислав Вълов
гнездо: Къща за птици / ул. „проф. Асен Златаров“ 22
19. Финландия
книга: „Невидимото дете“ от Туве Янсон
преводач: Теодора Джебарова

издателство: „Дамян Яков“
чете: Моника Цветкова
гнездо: Национална художествена академия / ул. „Шипка“ 1
20. Чехия
книга: „При чехите. Антология на съвременния чешки разказ“, автор на откъса: Адела Кнапова
преводач: Росина Кокудева
издателство: „Жанет 45“
чете: Ива Дойчинова
гнездо: Чехословашки клуб „Т.Г. Масарик“ / ул. „Кракра“ 15
21. Швейцария
книга: „Микроскрипти“ от Роберт Валзер
преводач: Мария Добревска
издателство: „КХ“
чете: Никол Оташлийска
гнездо: Национален студентски дом, Репетиционно студио „Любен Гройс“ / пл.“Народно събрание“ 10

Източник: Аз чета, статия
https://azcheta.com/zapazete-27-septemvri-za-dvanadesetata-nosht-na-literaturata/

СОФИЯ

15.09.2023 г.

До 17 ноември е срокът за участие в деветото издание на националния литературен конкурс за студентско творчество „Георги Черняков“. Това съобщават организаторите от Обществото на литературния кабинет „Димчо Дебелянов“ в София, Съюза на българските писатели и Националния студентски дом.

Право на участие имат действителни български студенти и докторанти до 40-годишна възраст, независимо дали учат у нас или в чужбина. Конкурсът е явен и е на свободна тема, като участниците могат да изпратят до три произведения във всеки жанр. Отличия не се връчват за съавторство.

Церемонията по награждаване ще се състои в началото на месец декември в Националния студентски дом в София. Призовете за поезия и белетристика включват диплом и парична премия от 500 и 300 лв. за първа и втора награда съответно. Отличие има и в категорията „Хумор и сатира“ – диплом и парична премия от 300 лв.

Предвиждат се и две специални награди – от името на Съюза на българските писатели и от името на Националния студентски дом. По решение на журито може да бъде връчена още една специална награда – издаване на първа книга на млад автор.

Източник: БТА, статия

https://www.bta.bg/bg/news/lik/523357-do-17-noemvri-e-srokat-za-uchastie-v-natsionalniya-literaturen-konkurs-za-studen

Представяне на стихосбирката "Път над страха" от Димитър Драганов в София

15.09.2023 г.

18 септември 2023, 19:00 ч., Национален студентски дом
Представяне на стихосбирката "Път над страха" от Димитър Драганов в София
◊ ПОКАНА
На 18 септември, от 19:00 ч., в Национален студентски дом, Димитър Драганов ще представи третата си стихосбирка „Път над страха“, издадена през месец април на 2023 г. от Издателска къща „Многоточие“.
След издаването на „Моят глас“ и „Портрет на живота“ авторът насочва погледа си към словесна интерпретация на емоцията страх и в моретата на тишината се опитва да прошепне, че издигането на пътя над страха зависи само и единствено от нас. Винаги!...
Ако и вие искате да сте част от издигането на пътя над страха, заповядайте на 18 септември, в 19:00 ч., в Национален студентски дом!
Вход свободен.

Източник: Културни новини, статия
https://kulturni-novini.info/sections/4/news/37617-predstavyane-na-stihosbirkata-pat-nad-straha-ot-dimitar-draganov-v-sofiya

До **17** ноември е срокът за участие в деветото издание на националния литературен конкурс за студентско творчество „Георги Черняков“. Това съобщават организаторите от Обществото на литературния кабинет „Димчо Дебелянов“ в София, Съюза на българските писатели и Националния студентски дом.

15.09.2023 г.

Право на участие имат действителни български студенти и докторанти до 40-годишна възраст, независимо дали учат у нас или в чужбина. Конкурсът е явен и е на свободна тема, като участниците могат да изпратят до три произведения във всеки жанр. Отличия не се връчват за съавторство.

Церемонията по награждаване ще се състои в началото на месец декември в Националния студентски дом в София. Призовете за поезия и белетристика включват диплом и парична премия от 500 и 300 лв. за първа и втора награда съответно. Отличие има и в категорията „Хумор и сатира“ – диплом и парична премия от 300 лв.

Предвиждат се и две специални награди – от името на Съюза на българските писатели и от името на Националния студентски дом. По решение на журито може да бъде връчена още една специална награда – издаване на първа книга на млад автор.

Източник:filternews.bg, статия

https://filternews.bg/do-17-noemvri-e-srokat-za-uchastie-v-literaturniya-konkurs-za-studentsko-tvorchestvo/

Поетът Димитър Драганов пише за изправянето на човека срещу страха

18.09.2023 г.

За изправянето на човека срещу страха пише поетът Димитър Драганов в третата си стихосбирка. Книгата е озаглавена „Път над страха“ (изд. „Многоточие“), а представянето в София ще е на 18 септември в Националния студентски дом, съобщава авторът.

Стихосбирката съдържа над 80 произведения на различна тематика - философска, социална, любовна и т.н.

Димитър Драганов е лауреат в международния поетичен конкурс „Защо пиша това писмо?“ от 2022 г. В първото издание на поетичната надпревара са участвали 197 стихотворения. Отличената негова творба прави препратка към стиховете на Валери Петров в „Добрите писма". Поетът е автор на стихосбирките „Моят глас“ и „Портрет на живота“.

Димитър Абрашев

Източник: Про нюз, статия

https://pronewsdobrich.bg/poetat-dimitar-draganov-pishe-za-izpravyaneto-na-choveka-sreshtu-straha-p371488

Известен музикант показа уникални знания в "Стани богат", взе 3 бона

18.09.2023 г.

Музикантът Васил Гюров изненадващо седна на стола на богатството в "Стани богат".

Фронтменът на "Ревю", който е един от най-обичани в България, каза пред водещия Михаил Билалов, че ще играе благотворително.

Гюров се впуска в играта с идеята да подпомогне ремонт на сградата на Студентския дом в София, който е в изключително лошо състояние в момента.

Васил спечели 3000 лв., преди сирената за край да удари.

Източник: БгДнес-Онлайн, статия

https://www.bgdnes.bg/shou/article/15553208

Васил Гюров с рекордна сума в "Стани богат"

18.09.2023 г.

Певецът се представя изключително успешно в играта

Един от музикалните символи на България, с желязна гражданска позиция и винаги готов да защити различни каузи за опазване на околната среда, хора и идеи, ще се включи в любимата игра за знание по Би Ти Ви, отново с много специална кауза.

Той ще играе благотворително с идеята да подпомогне ремонт на сградата на Студентския дом в София, който е в изключително лошо състояние в момента. Музикантът и певец се надява да "събуди" сградата и тя да се отвори за повече културни дейности.

Студентският дом в София е строен в продължение на цели 30 години и тази година се навършват 90 г. от откриването му. Секссимволът се е представил повече от добре в "Стани богат", като е стигнал една от най-високите суми в играта.

До кой въпрос ще стигне той и с каква сума ще си тръгне от предаването – ще стане ясно в епизодите тази седмица в "Стани богат" всеки делничен ден от 18,00 часа по Би Ти Ви.

Лили Първанова

Източник:24 chasa.bg, статия

https://www.24chasa.bg/ozhivlenie/article/15553261

Участник с рекордна сума в "Стани богат", дарява парите

19.09.2023 г.

Един от музикалните символи на България, с желязна гражданска позиция и винаги готов да защити различни каузи за опазване на околната среда, хора и идеи, ще се включи в любимата игра за знание по Би Ти Ви, отново с много специална кауза.

Той ще играе благотворително с идеята да подпомогне ремонт на сградата на Студентския дом в София, който е в изключително лошо състояние в момента. Музикантът и певец се надява да "събуди" сградата и тя да се отвори за повече културни дейности.

Студентският дом в София е строен в продължение на цели 30 години и тази година се навършват 90 г. от откриването му. Секссимволът се е представил повече от добре в "Стани богат", като е стигнал една от най-високите суми в играта.

До кой въпрос ще стигне той и с каква сума ще си тръгне от предаването – ще стане ясно в епизодите тази седмица в "Стани богат"./Източник: Lupa.bg

---

Източник: Мироглед, статия

https://mirogled.com/news-view/ucastnik-s-rekordna-suma-v-stani-bogat-dariava-parite

Културна музикална звезда мери знания в "Стани богат"

Тази седмица на стола пред Михаил Билалов ще седне фронтменът на РЕВЮ, който е един от музикалните символи на България

18.09.2023 г.

Културна музикална звезда мери знания в "Стани богат"З

Тази седмица в "Стани богат" ще блесне фронтменът на РЕВЮ – Васил Гюров. Един от музикалните символи на България, с желязна гражданска позиция, и винаги готов да защити различни каузи за опазване на околната среда, хора и идеи, ще се включи в любимата игра за знание по bTV, отново с много специална кауза.

Той ще играе благотворително с идеята да подпомогне ремонт на сградата на Студентския дом в София, който е в изключително лошо състояние в момента. Музикантът и певец се надява да "събуди" сградата и тя да се отвори за повече културни дейности.

Студентският дом в София е строен в продължение на цели 30 години и тази година се навършват 90 г. от откриването му.

Запознати твърдят, че секс символът от не толкова близкото минало, се е представил повече от добре в „Стани богат“, като е достигнал и отворил въпрос за една от най-високите суми в играта.

До кой въпрос ще стигне той и с каква сума ще си тръгне от предаването – ще стане ясно в епизодите тази седмица, които се излъчват всеки делничен ден от 18:00 ч. по bTV.

Източник: Блиц.бг, статия

https://blitz.bg/shoubiznes/kultova-muzikalna-zvezda-meri-znaniya-v-stani-bogat_news975964.html

Васил Гюров с голяма печалба от "Стани богат". Ето за какво ще дари всички пари

20.09.2023 г.

Българският музикант и активен общественик Васил Гюров спечели много голяма сума от "Стани богат" и ще я дари цялата. Основателят на група "Ревю" направи много силна игра и в крайна сметка получи чек за 20 000 лв., но можеше да спечели и 30 000 лв., ако не се беше отказал. Музикантът обяви, че ще дари цялата сума на Националния студентски дом в София.

Михаил Билалов слага край на "Стани богат" На кой въпрос се отказа Васо Гюров. Въпросът, на който Гюров се отказа, гласи следното: "Към кой университет през 1664 г. е създадена академичната длъжност Лукасов професор по математика?". Възможните отговори бяха: Оксфорд, Кеймбридж, Харвард и Принстън. Тъй като Васил Гюров вече нямаше жокери, а и се колебаеше между първите два отговора, той прецени, че е по-добре да се откаже и да не рискува 20 000 лв. Той обяви, че се отказва и по този начин осигури сумата за подпомагане на Националния студентски дом.

Извън играта Гюров все пак отговори на въпроса и то вярно.

Каузата на Гюров –

Ето какво разказа Васил Гюров за Студентския дом в началото на играта му в "Стани богат": "За съжаление в момента е в плачевно състояние. Каузата, с която аз влизам, е да се обърне повече внимание, държавата да помисли малко повече. Ще дам един цитат на цар Борис III от времето, когато са го построили - да бъде едно средище за "умовете и сърцата на просветените българи". Каузата е тази - да върнем желанието за просвещение на нашето общество."

Източник: actualno.com, статия
https://www.actualno.com/showbusiness/vasil-gurov-s-goljama-pechalba-ot-stani-bogat-eto-za-kakvo-shte-dari-vsichki-pari-news_2058846.html

ВАСИЛ ГЮРОВ СПЕЧЕЛИ **20 000** ЛВ. ЗА СТУДЕНТСКИЯ ДОМ В **"**СТАНИ БОГАТ**"**

19.09.2023 г.

Музикантът Васил Гюров успя да спечели 20 000 лв. за ремонта на Националния студентски дом с участието си в "Стани богат" по bTV.

Гюров се отказа на въпроса за 30 000 лв. в шоуто, въпреки че впоследствие успя да познае верния му отговор.

Въпросът гласеше: "Към кой университет през 1664 г. е създадена академичната длъжност Лукасов професор по математика?", а възможностите за избор бяха Оксфорд, Кеймбридж, Харвард и Принстън.

Гюров се колебаеше между първите две опции, но вече беше останал без жокери и предпочете да не рискува спечелената досега сума. Така си тръгна от "Стани богат" с чек за 20 000 лева, които ще бъдат дарени за Студентския дом.

Оказа се, че късметът е бил на негова страна дори след спирането на играта - музикантът от "Ревю" позна, че позицията е създадена в Кеймбриджкия университет.

Преди това Гюров отговори правилно на въпросите:

"Кой гръцки остров е известен с финия си мрамор, от който са изработени статуите на Венера Милоска и Ника от Самотраки?" (опции: Лесбос, Парос, Крит, Миконос).

"Кой от самолетите не е бомбардировач - Юнкерс 87, Месершмит 262, Дъглас Донтлес или Чесна 172"?,

"Музиката на кой композитор използва Стенли Кубрик за началните и финални кадри във филма си "2001: Космическа одисея"?" с опции: Рихард Вагнер, Рихард Щраус, Йохан Себастиан Бах или Чайковски.

За последния въпрос той потърси помощ от сина си Александър, който му подсказа верния отговор - Рихард Щраус.

Гюров разказа за историята на Студентския дом, построен 1933 г., за който той поиска да дари парите.

"За съжаление в момента е в плачевно състояние. Каузата, с която аз влизам, е да се обърне повече внимание. Държавата да помисли малко повече. Ще дам един цитат на цар Борис III от времето, когато са го построили - да бъде едно средище за "умовете и сърцата на просветените българи". Каузата е тази - да върнем желанието за просвещение на нашето общество", каза той в началото на участието си.

Източник: Булевард България, статия
https://boulevardbulgaria.bg/articles/vasil-gyurov-specheli-20-000-lv-za-studentskiya-dom-v-stani-bogat

Васил Гюров спечели рекордна сума в “Стани богат”, дарява я за ремонта на Студентския дом

20.09.2023 г.

Музикантът се отказа на въпроса за 30 000 лв. в шоуто, въпреки че впоследствие успя да познае верния му отговор

Музикантът Васил Гюров успя да спечели 20 000 лв. за ремонта на Националния студентски дом с участието си в "Стани богат", съобщават от Булевард България.

Гюров се отказа на въпроса за 30 000 лв. в шоуто, въпреки че впоследствие успя да познае верния му отговор.

Въпросът гласеше: "Към кой университет през 1664 г. е създадена академичната длъжност Лукасов професор по математика?", а възможностите за избор бяха Оксфорд, Кеймбридж, Харвард и Принстън.

Гюров се колебаеше между първите две опции, но вече беше останал без жокери и предпочете да не рискува спечелената досега сума. Така си тръгна от "Стани богат" с чек за 20 000 лева, които ще бъдат дарени за Студентския дом.

Оказа се, че късметът е бил на негова страна дори след спирането на играта - музикантът от "Ревю" позна, че позицията е създадена в Кеймбриджкия университет.

Преди това Гюров отговори правилно на въпросите:

"Кой гръцки остров е известен с финия си мрамор, от който са изработени статуите на Венера Милоска и Нике от Самотраки?" (опции: Лесбос, Парос, Крит, Миконос).

"Кой от самолетите не е бомбардировач - Юнкерс 87, Месершмит 262, Дъглас Донтлес или Чесна 172"?,

"Музиката на кой композитор използва Стенли Кубрик за началните и финални кадри във филма си "2001: Космическа одисея"?" с опции: Рихард Вагнер, Рихард Щраус, Йохан Себастиан Бах или Чайковски.

За последния въпрос той потърси помощ от сина си Александър, който му подсказа верния отговор - Рихард Щраус.

Гюров разказа за историята на Студентския дом, построен 1933 г., за който той поиска да дари парите.

"За съжаление, в момента е в плачевно състояние. Каузата, с която аз влизам, е да се обърне повече внимание. Държавата да помисли малко повече. Ще дам един цитат на цар Борис III от времето, когато са го построили - да бъде едно средище за "умовете и сърцата на просветените българи". Каузата е тази - да върнем желанието за просвещение на нашето общество", каза той в началото на участието си.

Източник: darik.bg, статия

https://darik.bg/vasil-gurov-specheli-rekordna-suma-v-stani-bogat-darava-a-za-remonta-na-studentskia-dom

Васил Гюров за **20 000** лв. от **„**Стани богат**“:** Не е важна сумата**,** а да се даде фокус на Студентския дом

По думите му обществото трябва да обърне внимание на духовните си центрове

21.09.2023 г.

„Основното не е сумата и за какво ще отиде, а да се даде фокус на Студентския дом“, заяви в предаването „Тази сутрин“ Васил Гюров, музикант и участник в „Стани богат“, който спечели 20 000 лева.

По думите му обществото трябва да обърне внимание на духовните си центрове.

„Това е едно място, което има традиции и дух“, подчерта Гюров.

„Най-важното е с дух и енергия да се подкрепят каузите. Материалното идва“, посочи той.

„Парите, които спечелих за са облагодаряване на Студентския дом. Те са предназначени за акустиката. Не е тайна, че в много от нашите зали, където се правят концерти, акустиката не е много добра“, каза Гюров.

Той даде за пример зала "Арена София". „На мен ми се къса сърцето, като знам, че на втори декември с „Нова генерация“, „Ревю“, „Контрол“ и „Хиподил“ имаме концерт там. В тази зала няма спасение откъм звук. Никой не го е помислил“, посочи музикантът.

По думите му със сигурност може да има стратегия в играта и тя да помогне. Пример даде с жокерите и кога да се ползват те.

Имало значение и какви въпроси ще се паднат. „Най-много съжалявам, че не ми се падна въпрос в областите, в които се чувствам най-силен“, каза той.

„Изпитах гордост и радост, когато синът ми, Александър, ми помогна“, подчерта Гюров.

„Човек винаги би искал да се доверява на децата си. Аз имам четири. Не знам колко често им се доверявам, но със сигурност недостатъчно“, посочи музикантът.

Източник: BTVnovinite, Предавания Тази сутрин, видео запис
https://btvnovinite.bg/predavania/tazi-sutrin/vasil-gjurov-za-20-000-lv-ot-stani-bogat-ne-e-vazhna-sumata-a-da-se-dade-fokus-na-studentskija-dom.html

Голям рокаджия събра очите на всички в "Стани богат". Рекордна сума Васил Гюров показа енциклопедични знания

21.09.2023 г.

Голям рокаджия събра очите на всички в "Стани богат". Рекордна сума | StandartNews.com

Големият рокаджията Васил Гюров показа на цяла България, че не само е добър музикант, но и е изключително начетен човек. Той успя да спечели 20 000 лева с участието си в "Стани Богат", където показа енциклопедични знания в различни сфери и отличен нюх, с който отговори безпроблемно на 12 въпроса в шоуто.

Васил Гюров бе на крачка от това да спечели 30 000 лева, но се отказа на въпроса: "Към кой университет през 1664 г. е създадена академичната длъжност Лукасов професор по математика". Извън играта китаристът на група "Ревю" позна верния отговор: Кеймбридж. Останалите три възможности бяха Оксфорд, Харвард и Принстън.

Известен с желязната си гражданска позиция, Васил Гюров и този път не изневери на себе си и дари цялата сума за ремонт на сградата на Студентския дом в София, който е в изключително лошо състояние в момента. Сексимволът на 90-те се надява по този начин да "събуди" сградата и тя да се отвори за повече културни дейности.

Източник: Агенция Стандарт, статия
https://www.standartnews.com/lifestyle-lyubopitno/golyam-rokadzhiya-sbra-ochite-na-vsichki-v-stani-bogat-rekordna-suma-536625.html

Нова изложба на Александър Лазарков за социализма и неговите влияния днес

21.09.2023 г.

Ангелина Грозева

Александър Лазарков представя новата си самостоятелна изложба "Follow the line, obbey the time" в Националния студентски дом. Проектът му е визуална метафора-констатация за периода на социализма и неговите влияния. Работите на Александър Лазарков са изградени върху парадоксално съжителство, като с тях той казва:

"Живеем в странна хибридност на огромен потенциал, примесен с поведенчески недъзи, искаме да полетим, но сме приковани в отчаян опит да се оттласнем от нещо, проникнало в културното ДНК по-дълбоко от способността ни за моментално съзнаване."

Обектите в изложбата са 3D принтирани, други са създадени чрез обединяване на най-различни материали. Предметите от соца са осъвместени с новосъздадени обекти и елементи, без никаква "наследствена" или "родова" връзка помежду им:

"За самите работи – инсталации съм използвал паркет, килими, полилеи, розетки, комбинирал съм с ги с различни медии, лед осветление, дори лазерни лъчи."

Проектът има метафорично послание. Реализацията на проекта препраща и към работи на Сашо Стоицов и Правдолюб Иванов, които използват съответно паркета и характерността на килима при формирането на техните концептуални послания. Експозицията поставя въпроса и за пропастта между поколенията и неспособността между хората на различна възраст да чуват гласа на другия в различни ситуации:

"Част от метафоричното послание е препратка към периода, затова че всичко е трябвало да е съобразено с норми, от които никой е нямал право да се отклонява. Самият период е станал част от нашето минало. Подчинявайки се на времето, трябва да оценим неговите исторически стойности и да ги подобряваме в нас самите. Ние не успяваме да преживеем миналото си и това ни пречи да продължим напред. Това основно ме вдъхнови. Остава въпросът – какво ли има да каже това ново поколение по темите, за които никой не ги пита?" – споделя още Александър.

До 29-и септември ще бъде представена изложбата на Александър Лазарков – "Follow the line, obbey the time" в Национален студентски дом. Закриването ще бъде между 18.00 и 21.00 с отворена дискусия с твореца.

Повече чуйте в разговора с Александър Лазарков.

Източник: БНР, Христо Ботев, аудио запис

https://bnr.bg/hristobotev/post/101880552/nova-izlojba-na-aleksandar-lazarkov-za-socializma-i-negovite-vliania-dnes

Обществото трябва да обърне внимание на духовните си центрове, каза музикантът

21.09.2023 г.

Основното не е сумата и за какво ще отиде, а да се даде фокус на Студентския дом“, заяви пред bTV Васил Гюров, музикант и участник в „Стани богат“, който спечели 20 000 лева.

Васил Гюров спечели рекордна сума в “Стани богат”, дарява я за ремонта на Студентския дом

По думите му обществото трябва да обърне внимание на духовните си центрове.

„Това е едно място, което има традиции и дух“, подчерта Гюров.

„Най-важното е с дух и енергия да се подкрепят каузите. Материалното идва“, посочи той.

„Парите, които спечелих за са облагодаряване на Студентския дом, те са предназначени за акустиката. Не е тайна, че в много от нашите зали, където се правят концерти, акустиката не е много добра“, каза Гюров.

Той даде за пример зала "Арена София". „На мен ми се къса сърцето, като знам, че на втори декември с „Нова генерация“, „Ревю“, „Контрол“ и „Хиподил“ имаме концерт там. В тази зала няма спасение откъм звук. Никой не го е помислил“, посочи музикантът.

По думите му със сигурност може да има стратегия в играта и тя да помогне. Пример даде с жокерите и кога да се ползват те.

Имало значение и какви въпроси ще се паднат. „Най-много съжалявам, че не ми се падна въпрос в областите, в които се чувствам най-силен“, каза той.

„Изпитах гордост и радост, когато синът ми, Александър, ми помогна“, подчерта Гюров.

„Човек винаги би искал да се доверява на децата си. Аз имам четири. Не знам колко често им се доверявам, но със сигурност недостатъчно“, посочи музикантът.

Източник: darik.bg, статия

https://darik.bg/vasil-gurov-sled-golamata-pobedata-v-stani-bogat-ne-e-vazna-sumata-a-da-se-dade-fokus-na-studentskia-dom

В театралния пърформанс „Cookies по Бекет“

03.10.2023 г.

Режисьор Стефан Зарев

Участват Катерина Стоянова и Веселин Петров

В театралния пърформанс „Cookies по Бекет“ са преплетени парчета от пиесата „Краят на играта“ и актьорски движенчески импресии, които са вдъхновени от връзката с тялото и неговото състояние в условията на безкрайното общуване чрез средствата на технологиите. В процеса на лабораторната работа е открит ключът към съвременния човек, силно свързан с технологичния свят и драматургията на Бекет, която по-безупречен начин представя обречеността на тази връзка.

„Cookies по Бекет“ е един безотговорен театрален експеримент, който представя нашето виждане за съвременния човек и неговото бъдеще, пречупено през призмата на елементи от Бекетовата драматургия. Условията, в които са поставени нашите герои са крайни, донякъде зловещи и едновременно с това носещи особен комфорт. Един мъж и една жена, или поне това което е останало от тях, правят последни опити да се свържат един с друг, но дали този контакт е възможен, когато си загубил връзка със самия себе си?

„Cookies по Бекет“ е хрупкав, провокативен, изненадващ и заедно с това до болка познат поглед към живота, който ни предлагат технологиите и техните безкрайни възможности.

Проектът е реализиран като част от резидентска програма „StART-Up“ на Национален студентски дом с финансовата подкрепа на Фондация „Лъчезар Цоцорков“.

Източник: artvibe.bg, статия

https://artvibe.bg/productions/3566

Военни разкази – премиера

СТУДЕНТСКИ ДОМ

30.09.2023 г.

Проектът е реализиран с финансовата подкрепа на Национален фонд “Култура” по програма “ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ”

Заповядайте на премиерата на театър „Цвете“, който продължава поредицата от образователни спектакли в помощ на учениците. Военните разкази на Йордан Йовков „Последна радост“ и „Вълкадин говори с Бога“ ще оживеят на сцената и за съжаление ще бъдат болезнено актуални и днес. Авторът от първо лице ни превежда през ужаса на войната и нейните последствия. Там, където красотата, любовта и нормалните човешки взаимоотношения отстъпват пред бруталността. Надеждата и отговорите на големите въпроси – ще търсим заедно…

Вход : 10 лв /на място/

Вход за ученици: 5 лв

Драматизация и режисура

Васил Спасов

Сценография и костюми

Бояна Бъчварова

Музика

Константин Кучев

Участват

Виолина Александрова, Денис Николов, Екатерина Казакова, Мариела Станчева, Мартин Ноев, Михаил Петров, Станимир Михайлов

Продължителност 60 минути

Източник: Театър Цвете, статия

https://theatretsvete.eu/voenni-razkazi-premiera/

"Cookies по Бекет" с премиера в Студентския дом

03.10.2023 г.

На 3 октомври от 19:30 часа в Националния студентски дом се разиграва премиерата на уникален театрален пърформанс със заглавие "Cookies по Бекет". Този необичаен спектакъл обединява елементи от великата пиеса на Самюел Бекет "Краят на играта" с актьорски движенчески импресии, вдъхновени от тялото и неговото състояние в епохата на безкрайното общуване чрез технологиите.

Режисьорът Стефан Зарев споделя своите мисли в интервю за предаването "Нашият ден". Той разказва за важността на пърформанса и как Бекетовата драматургия влиза в диалог със съвременния свят:

"Целият пърформанс стъпва върху "Краят на играта" пиесата, която самият Бекет смята за връх. Безвремевият свят на Бекет много строго кореспондира с настоящето ни, което, ако се вгледаме една идея по-крайно в него, ще видим, че ние сме също толкова лутащи се и със спомен за миналото, но без ясна представа за бъдещето, може би и без надежда за него, а по-скоро живеещи наизуст".

Използването на технологии е неизменна част от живота на съвременния човек, но както подчертава Зарев:

"Съвременният човек е много по-търсещ, но не е много по-знаещ, когато говорим за технология, защото светът е в ръцете му. Въпросът е, че става строго зависим и когато навън е облачно и просто вдигнеш поглед, ще видиш, че ще завали".

Този театрален проект се фокусира върху иронията на човешката зависимост от технологиите и изкривяването на собствената реалност, докато търсим връзка с размитите в сърфиране и социални мрежи. "Тъжно е, защото в момента няма познания, въпреки че има много знания на разположение, но не и познание," коментира режисьорът.

Театралният пърформанс "Cookies по Бекет" предоставя уникална възможност за размисъл за съвременния човек и неговата зависимост от технологиите, като същевременно ни предоставя едно невероятно изкуство, което съчетава класическата драматургия със съвременни реалности.

Чуйте разговора в звуковия файл.

Източник: БНР, аудио запис
https://bnr.bg/post/101886071/stefan-zarev

Премиера на танцово-визуалния пърформанс **B:REACH**

09.10.2023 г.

На 9 и 10 октомври от 19.30 ч. в Национален студентски дом са премиерните представления на танцово-визуалния пърформанс B:REACH на Сдружение “Гоя Проджектс”. Проектът с работно заглавие ClosEure е осъществен с подкрепата на Столична община - Столична програма “Култура”.

Идеята за проекта се заражда в главите на младите артисти Изабел Миткова и Николай Райчев през 2022 г., когато получават възможност за резиденция в “Резидентска програма на Derida Dance Center” и създават миниатюра, която представят на Сцена Дерида. През 2023 г. те успяват да продължат своето изследване, създавайки една антиутопична реалност в колаборация с визуалните артисти Владислав Илиев и Елина Иванова (Студио "Форматик"), композитора Александър Евтимов-Шаманчето и костюмографа Рая Карпачева (Urban Nomad).

Мултижанровата колаборация ще пренесе публиката в едно постоянно променящо се пространство, деконструирано и реконструирано многократно чрез взаимодействие на звук, медия, костюми и танц.

B:REACH е опит за изследване на изчезването на връзката с човешкото и пътя, който изминаваме един към друг и един от друг, белязани от отпечатъка на технологиите.

Къде е началото?
Какво се случва по средата?
А след края?
Ако тялото не е маса
ако не е затворено в себе си
и проникнато от себе си
то е битието вън от себе си
и именно за това става дума в думата душа
из CORPUS, Жан-Люк Нанси

Концепция и хореография: Николай Райчев и Изабел Миткова
Визуална среда: Владислав Илиев и Елина Иванова, Студио "Форматик"
Музика и звукова среда: Александър Евтимов-Шаманчето
Танц: Николай Райчев и Изабел Миткова
Костюми: Рая Карпачева (Urban Nomad)
Графичен дизайн: Весела Ненкова

Източник: АртСофия, статия
https://artsofia.bg/bg/events/2023/10/09/premiera-na-tancovo-vizualnija-pyrformans-b-reach

Артуро Бандини от „Питай прахта“ на Джон Фанти оживява в спектакъл на Ана Батева

07.10.2023 г.

„Кученцето се засмя“ по романа на Джон Фанти (1909-1983) – „Питай прахта“ (1939), ще има премиера на 14 октомври, на сцената на Националния студентски дом. Главната роля тук режисьорът Ана Батева поверява на актьора Севар Иванов, съобщават продуцентите от Spam Studios.

Музикалното оформление е на Стефан Здравески, а дизайнът – на Христо Христов.

ИСТОРИЯТА - Главният персонаж – Артуро Бандини, герой, определян като тих в лудостта си, но и по детски наивен, има големи мечти, но и много страхове и съмнения.

„Представлението засяга темата за борбата на артиста в ситуация на екзистенциално оцеляване. Артуро Бандини е писател, който търси място под слънцето и живее в съмнителен хотел в Лос Анджелис. И докато се къпе в славата на факта, че един-единствен от разказите му е публикуван в малко местно списание, Бандини минава през равносметка на живота си. Струва ли си да продължава да пише? И ако не тук, то тогава къде? Къде ще получи признание за работата си и изобщо ще получи ли такава някога?“, разказва Ана Батева.

МОНОСПЕКТАКЪЛ - „Кученцето се засмя” е едно изключително предизвикателство за мен. Моноспектакълът изисква особено майсторство, чар и техника, които да приковават зрителя и да държат вниманието му през цялото време. Много ще ми помогне основната тема, засегната в текста – пътят на артиста. Вечните колебания дали си достатъчно талантлив, дали твоята индивидуалност и творчество ще бъдат разбрани от публиката, едновременното желание да се изявиш и страхът от общественото мнение, мястото на славата и наградите в живота на артиста... Размишленията върху тези и други теми ще превърнат представлението в една (отчасти лична) изповед, на която публиката ще може да се наслади през новия театрален сезон“, смята Севар Иванов.

ИДЕЯТА - „Идеята за „Кученцето се засмя“ се роди непосредствено след като вече бях работила върху моноспектакъла „Всичко на масата“ по Чарлз Буковски. От Буковски открих и самия автор, който споменава в един от разказите си, че именно Джон Фанти го е вдъхновил да пише. Оттам ме вдъхнови и темата за творчеството, или по-скоро за егото, което пречи на творчеството да разкрие своя пълен потенциал. Егото, което се храни с фалшиви надежди и не се съобразява с реалността“, казва Ана Батева.

„Героят Бандини е зациклил в мечтите и в представата за себе си, докато всъщност в реалния живот не може да си плати наема и е в ситуация да се изнесе от апартамента си. Именно тогава идва и неговата равносметка за живота и най-вече за същността му“, допълва Ана Батева.

ДЖОН ФАНТИ - Роден е на 8 април 1909 г. в Денвър, Колорадо, САЩ. Той е американски романист, автор на разкази и сценарист. Един от най-известните му романи е полуавтобиографичният „Питай прахта“ (1939). Разказва историята за живота на Артуро Бандини, писател в Лос Анджелис, по време на голямата депресия. Романът „Питай прахта“ е адаптиран във филм през 2006 г. с участието на Колин Фарел и Салма Хайек. Чарлс Буковски, който пише предговора към романа „Питай прахта“, споделя, че именно този автор го е вдъхновил да стане писател. „Фанти беше моят Бог“, пише Буковски и посвещава стихове на Фанти, дори казвал, че е обикаля улиците, крещейки: „Аз съм Артуро Бандини!“.

Публикуваните творби на Фанте, докато е жив, включват пет романа, една новела и сборник с разкази. Още негови произведения, включително два романа, две повести и два сборника с разкази, са публикувани посмъртно. Писателят е диагностициран с диабет през 1955 г., което му коства зрението и води до ампутацията на пръстите на краката и стъпалата през 1977 г., а по-късно – и на краката. Умира на 8 май 1983 г. Заедно със съпругата си Джойс отглеждат четири деца в Малибу, Калифорния, сред които и Дан Фанти – автор и драматург (1944-2015).

Източник: Про нюз, статия
https://pronewsdobrich.bg/arturo-bandini-ot-%E2%80%9Epitay-prahta%E2%80%9C-na-dzhon-fanti-ozhivyava-v-spektakal-na-ana-bateva-p378884

Пиеса, поставяна за първи път в България, на сцената на театъра в Димитровград

03.10.2023 г.

ОДТ "Апостол Карамитев" Ви кани на първата си за сезона премиера на спектакъла -„Астория" от Юра Зойфер, на 10 октомври от 19 часа.

Спектакълът е копродукция на Сдружение "Транзит" и Драматичен театър "Апостол Карамитев" – Димитровград. Осъществява се с финансовата подкрепа на Национален фонд „Култура", програма "Дебюти" и в партньорство с Национален студентски дом.

Пиесата се поставя за първи път в България! Режисурата е на Валерия Минева, сценографията на Михаела Трифонова. Участват: Калин Зафиров, Димитър Иванов-Мич, Вероника Йорданова Тодорова, Илияз Иляз, Росен Караджов, Ванина Попова, Карина Борисова и Игор Коробко.

Билети за премиерата на спектакъла вече са в продажба. Цената на билет е 12 лева.

Източник: Haskovo.Live, статия

https://haskovo.live/%D0%BF%D0%B8%D0%B5%D1%81%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D1%8F%D0%BD%D0%B0-%D0%B7%D0%B0-%D0%BF%D1%8A%D1%80%D0%B2%D0%B8-%D0%BF%D1%8A%D1%82-%D0%B2-%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8/

За пръв път в България играят „Астория” на Юра Зойфер в Дими...

06.10.2023 г.

Първата си за сезона премиера ще представи димитровградския театър "Апостол Карамитев" . Спектакълът „Астория“ от Юра Зойфер ще се играе от 19.00 часа на 10 октомври. Постановката е копродукция на Сдружение "Транзит" и театър "Апостол Карамитев" , и се осъществява с финансовата подкрепа на Национален фонд „Култура“, програма "Дебюти" и в партньорство с Национален студентски дом.

Пиесата се поставя за първи път в България. Режисьор е Валерия Минева, а сценограф Михаела Трифонова. Участват: Калин Зафиров, Димитър Иванов-Мич, Вероника Йорданова Тодорова, Илияз Иляз, Росен Караджов, Ванина Попова, Карина Борисова и Игор Коробко.

Пиесата „Астория“ от е една необичайна комедия, в която приликата с настоящи лица и събития е напълно случайна....нали?! Да?! Всъщност...може би! Чрез острия си социален хумор Юра Зойфер превръща една реална дипломатическа лъжа в най-горчивата си антиутопия. Пиесата „Астория“ окарикатурява слабостите на обществото и политиката стъпвайки на реални събития и личности. Сюжетът осмива, както абсурдните политически амбиции на елита, така и наивните граждани, които позволяват на една измама да просъществува прекалено дълго. "Астория" обаче звучи опасно актуална, а хуморът в текста на моменти истински нагарча.

Източник: Marica.bg, статия

https://www.marica.bg/region/haskovo/za-prav-pat-v-balgariq-igraqt-astoriq-na-yura-zoyfer-v-dimitrovgrad

Млади таланти представят пърформанса **B:REACH** в София

07.10.2023 г.

Марина Костова

Премиерните представления на танцово-визуалния пърформанс B:REACH на Сдружение "Гоя Проджектс" ще се проведат на 9 и 10 октомври от 19:30 ч. в Националния студентски дом.

Проектът с работно заглавие ClosEure е осъществен с подкрепата на Столична община - Столична програма "Култура".

Идеята за проекта се заражда в главите на младите артисти Изабел Миткова и Николай Райчев през 2022 г., когато получават възможност за резиденция в "Резидентска програма на Derida Dance Center" и създават миниатюра, която представят на Сцена Дерида.

През 2023 г. те успяват да продължат своето изследване, създавайки една антиутопична реалност в колаборация с визуалните артисти Владислав Илиев и Елина Иванова (Студио "Форматик"), композитора Александър Евтимов-Шаманчето и костюмографа Рая Карпачева (Urban Nomad).

Мултижанровата колаборация ще пренесе публиката в едно постоянно променящо се пространство, деконструирано и реконструирано многократно чрез взаимодействие на звук, медия, костюми и танц.

B:REACH е опит за изследване на изчезването на връзката с човешкото и пътя, който изминаваме един към друг и един от друг, белязани от отпечатъка на технологиите.

Източник: Столица.bg, статия

https://stolica.bg/kultura/mladi-talanti-predstavyat-parformansa-B-REACH-v-sofiya

Хекимян пред студенти: Ще настоявам МОН да извърши ремонт на Националния студентски дом

11.10.2023 г.

Хекимян пред студенти: Ще настоявам МОН да извърши ремонт на Националния студентски дом

За мен беше истинско удоволствие да разговарям със студентите на София и да ги запозная с приоритетите от програмата за управление. Всички искаме София да бъде по-сигурен, чист и модерен град, а аз имам визия как столицата ни да се превърне във визитната картичка на България.

Това сподели кандидатът на ГЕРБ, ГЕРБ е дясноцентристка популистка, консервативна и проевропейска политическа партия в - СДССъюзът на демократичните сили (СДС) е българска дясна политическа партия, наследник на за кмет на София Антон ХекимянАнтон Хекимян е български журналист от арменски произход, директор „Новини, актуални.

Поздравих Кристиян Маджуров, който е кандидат за кмет на район "Студентски" и му пожелах да реализира всяка една цел, която си е поставил за развитието на жилищния комплекс, допълни той.

Ще настоявам Министерство на образованието и науките, чиято собственост е Националният студентски дом, да извърши ремонт и сградата да не се руши. Това е една от сградите-паметници на културата, за които Столична община изготви проект за реставрацията, отбеляза Хекимян.

Той отново подчерта, че сред основните му ангажименти е да започне разширението на метрото към район „Студентски“, както и облагородяване на парка в района. "Заедно с Националната спортна академия и Националната художествена академия ще подадем предложения за реновиране на техните бази и сгради по новите оперативни програми", каза още кандидатът за кмет на столицата.

Хекимян разговаря с жители на „Захарна фабрика“: Работата в междублоковите пространства трябва да продължи

По време на срещата стана ясно, че студентите, които искат да упражнят правото си на вот, но нямат адресна регистрация тук, могат да подадат заявление за гласуване по настоящ адрес в съответната администрация до 14 октомври (събота). Условие обаче е да имат настоящ адрес поне от шест месеца преди деня на вота, т.е. поне от 28 април, обясни Хекимян.

Източник: 5minuti.bg,статия

https://www.5minuti.bg/politika/hekimyan-pred-studenti-shte-nastoyavam-mon-da-izvarshi-remont-na-natsionalniya-studentski-dom

Хекимян пред студенти: Ще настоявам МОН да извърши ремонт на Националния студентски дом

11.10. 2023 г.

За мен беше истинско удоволствие да разговарям със студентите на София и да ги запозная с приоритетите от програмата за управление. Всички искаме София да бъде по-сигурен, чист и модерен град, а аз имам визия как столицата ни да се превърне във визитната картичка на България.

Това сподели кандидатът на ГЕРБГЕРБГЕРБ е дясноцентристка популистка, консервативна и проевропейска политическа партия в - СДССДССъюзът на демократичните сили (СДС) е българска дясна политическа партия, наследник на за кмет на София Антон ХекимянАнтон ХекимянАнтон Хекимян е български журналист от арменски произход, директор „Новини, актуални.

Поздравих Кристиян Маджуров, който е кандидат за кмет на район "Студентски" и му пожелах да реализира всяка една цел, която си е поставил за развитието на жилищния комплекс, допълни той.

Ще настоявам Министерство на образованието и науките, чиято собственост е Националният студентски дом, да извърши ремонт и сградата да не се руши. Това е една от сградите-паметници на културата, за които Столична община изготви проект за реставрацията, отбеляза Хекимян.

Той отново подчерта, че сред основните му ангажименти е да започне разширението на метрото към район „Студентски“, както и облагородяване на парка в района. "Заедно с Националната спортна академия и Националната художествена академия ще подадем предложения за реновиране на техните бази и сгради по новите оперативни програми", каза още кандидатът за кмет на столицата.

По време на срещата стана ясно, че студентите, които искат да упражнят правото си на вот, но нямат адресна регистрация тук, могат да подадат заявление за гласуване по настоящ адрес в съответната администрация до 14 октомври (събота). Условие обаче е да имат настоящ адрес поне от шест месеца преди деня на вота, т.е. поне от 28 април, обясни Хекимян.

Източник: bylgariya, Novini.bg, статия
https://novini.bg/bylgariya/izbori/806787

Нощ на литературата **2023: 7** четения и половина по-късно

29.09.2023 г.

Нощ на литературата безспорно е любимото ми книжно събитие, което всяка година чакам с голямо нетърпение. Мастиленото ми сърце се вълнува за всяка нова среща с книга, но да мога да се срещна със 7 в една вечер (при избор от 21 тази година!) е нещо наистина вълшебно. За една нощ в годината, София, заедно с редица други градове в България и Европа, се превръща в поле за книжен лов на съкровища. Въоръжени с карта и вода (важно е да си носиш вода!) тръгваме по следите на книгите и започваме нашето приключение. Благодаря на Марина и Албена, че бяха мои книжни дружки!

Форматът на събитието е следният: На всеки половин час между 18 и 21 ч. известни личности, преводачи, писатели, актьори четат откъси от книги на европейски автори. Това се случва едновременно навсякъде в т.нар. читателски гнезда. Читателските гнезда могат да бъдат най-различни (и все интересни!) места - от барове и кафенета, през магазини и студиа, до културни центрове, театри, споделени работни пространства, тавани и мазета. Нощ на литературата е както чудесен начин да се запознаеш с различни автори и произведения, така и възможност да преоткриеш града, в който се провежда. Тогава да тръгваме?

Читателско гнездо №1 Гърция

книга: „Шега“, Янис Палавос

преводач: Иван Б. Генов

чете: Аделина Радева

гнездо: betahaus | sofia / ул. „Шипка“ 6, ет.3

След среща пред ректората на СУ се отправяме към betahaus за първото ни четене за вечерта. Журналистката Аделина Радева прочете откъс от "Шега" - сборник с разкази на съвременния гръцки писател Янис Павлос. И макар че едва ли ще си купя книгата, откъсът ни пренесе в друго време и на друго място, благодарение на ентусиазма на четеца. Повече за книгата може да видиш ТУК.

Читателско гнездо №2 Испания

книга: „Безкраят в стрък тръстика“, Ирене Вайехо

преводач: Десислава Антова и Захари Омайников

чете: Асен Кукушев

гнездо: Klubovna / ул. „Кракра“ 15

Завихме зад ъгъла, за да стигнем до читателското гнездо на Испания, което май посещавам всяка година. Четецът винаги е Асен Кокушев и винаги се справя чудесно със задачата. Не разбрах дали "Безкраят в стък тръстика" е изцяло нехудожествена литература, но определено е книга за (изобретяването на) книгите. Стилът беше хубав и ми допадна повече от предишната, но не съм сигурна дали бих я прочела предвид обема ѝ. Повече за книгата виж ТУК.

Читателско гнездо №3 Швейцария

книга: „Микроскрипти“, Роберт Валзер

преводач: Мария Добревска

чете: Никол Оташлийска

гнездо: Национален студентски дом, Репетиционно студио „Любен Гройс“ / пл.“Народно събрание“ 10

Поехме с бодра стъпка към Национален студентски дом, където всъщност се криеха цели 8 книги, за хората, които не искат да обикалят. Понеже аз не съм от тях и точно това място не ми е любимо (наоколо има много по-интересни сгради, а в студентски дом и преди е имало четения) щях да съм по-щастлива да не бяха толкова много, но така са преценили организаторите. Първата ни спирка беше Швейцария заради интересния избор на книга - "Микроскрипти". Разказите (като до един момент не се е знаело, че са такива) са писани от Роберт Валзер върху късчета хартия - от подложки за бира през облепени с марки пощенски пликове до визитни картички в последните години от живота му. Книгата има интересно оформление с двойна корица и снимки на самите записки - чухме 3 разказа, а я купих заради последния, който се казва "Шнапс". Повече за книгата ТУК.

Читателско гнездо №1/2 Северна Македония

книга: „Вещица“, Венко Андоновски

преводач: Мариян Петров

чете: Игор Дамянов

гнездо: Национален студентски дом, Централно фоайе, етаж 1 / пл.“Народно събрание“ 10

За съжаление по време на Нощ на литературата човек може да посети максимум 7 локации затова и не бяхме включили това гнездо в програмата си. Но тъй като предишното четене свърши бързо, след като излязохме успяхме да чуем голяма част от откъса от "Вещица" като четенето беше съпроводено и с музикален съпровод. Така "надхитрихме" системата и успяхме да постигнем пълния максимум от вечерта. Книгата ми се стори по-скоро тежка, но повече за нея може да видите ТУК.

Читателско гнездо №4 Италия

книга: „Трудни любови“, Итало Калвино

преводач: Сава Славчев

чете: Сава Славчев

гнездо: Национален студентски дом, Репетиционна зала 310, етаж 3 / пл.“Народно събрание“ 10

Все още на същото място, но на друг етаж, влязохме да чуем откъс от "Трудни любови". Тъй като четец беше преводачът на книгата, той разказа интересни неща за автора и около написването ѝ. Разказът не ме грабна - главният

герой общо взето искаше, но нямаше желание и се усещаше известен сексизъм, но това не значи, че на други хора не им е харесала. Повече за книгата може да прочетете ТУК. Итало Калвино има общо 4 сборника, които явно все са на "трудна" тематика, но може би понеже всеки е в различен стил, някой друг би ми допаднал повече. Или пък не - все пак всяка книга си има читатели, но не всяка книга е за всеки читател.
Читателско гнездо №5 Финландия
книга: „Невидимото дете“, Туве Янсон
преводач: Теодора Джебарова
чете: Моника Цветкова
гнездо: Национална художествена академия / ул. „Шипка“ 1
Не мога на да кажа със сигурност, че това беше любимото ми гнездо, но беше перфектната локация - Национална художествена академия (Туве Янсон е била художник и имаше изложба посветена на нея), а момичето, което четеше (учи скандинавистика) го направи с толкова любов и старание, че нямаше как да не ми стане абсолютен фаворит. Като добавим това, че обичам мумините (и особено Снусмумрик, който не е мумин, но е много интересен герой!) си тръгнах оттам с прекрасно усещане. Не съм чела всичко за чудатите същества и никога не съм разбирала защо се водят детска литература, но да кажем, че скандинавците имат по-различно виждане за това и точно то прави книгите им различни и прекрасни. Разказът, който чухме не ми беше познат, но страшно много ми хареса и определено ще си купя книгата. Повече за нея ТУК.
Читателско гнездо №6 Великобритания
книга: „Парижанина“, Изабела Хамад
преводач: Стефан Аврамов
чете: Радосвета Стаменкова
гнездо: Галерия „Академия“ / ул. „Шипка“ 1
По съвет на друг запален читател, който срещнахме (Милена от Читалище.то) прекосихме двора и се озовахме в галерия "Академия", където се помещава ателието по скулптура. Разкошна локация, на която чухме откъс от "Парижанина" - изненадата на вечерта за нас, тъй като не го бяхме включили в първоначалните си планове (и щяхме много да изпуснем!). Като стил и повествование, това беше най-силната книга за мен в това издание и въпреки обема ѝ на "тухла" (както се изрази абсолютно очарователната жена, която четеше), бих я прочела. Историята на сина на палестински търговец, който отива в Париж, за да стане лекар (лекар е и Радосвета Стаменкова) и се влюбва звучеше прекрасно разказана (и френският език на места само я направи още по-звучна!). Повече за съдържанието ѝ вижте ТУК.
Читателско гнездо №7 Европейската комисия
книга: „Раят“, Пия Лейно
преводач: Росица Цветанова
чете: Мартин Димитров
гнездо: VIVACOM Art Hall Oborishte 5 / ул. „Оборище“ 5
Тръгнахме към последната локация - VIVACOM Art Hall за финалното четене за тазгодишната Нощ на литературата. "Раят" не е много подходяща книга за край, тъй като е антиутопия за бъдеще, белязано от климатични промени, национализъм и зависимост от технологиите под формата на виртуалната реалност наречена Раят. Истината е, че чисто сюжетно сякаш няма нищо чак толкова оригинално, но звучеше интересно написана и стига човек да не е чел много подобни книги, би си заслужавала. Повече за книгата ТУК.
След 13 000 крачки за мен вечерта приключи. Една глава лук (или в нашия случай паста и ризото) и приказката за тази година свършва дотук. До догодина!

Източник: Успелите.бг, статия
https://uspelite.bg/nosht-na-literaturata-2023-7-cheteniya-i-polovina-po-kasno-1

Севар Иванов с първи моноспектакъл

13.10.2023 г.

Севар Иванов влиза в битка за екзистенциалното оцеляване на Артуро Бандини – изгубен в представата за себе си писател. "Кученцето се засмя" е история за страховете, съмненията, погубващите мечти и желанието за принадлежност към света не просто на артиста, а на обикновения човек.

Моноспектакълът, чиято сценична адаптация е дело на Ана Батева, се базира на един от великите, но почти непознати американски романи на XX век – "Питай прахта" на Джон Фанти. Писателят, от когото се вдъхновява самият Чарлз Буковски. Романът му е на границата на автобиографията – живот в съмнителен хотел в Лос Анджелис, изваян от капаните на егото и идеята, че артистът е роден за нещо по-велико от това да бъде просто човек с талант.

Именно в егото се оглежда Артуро Бандини и започва да размишлява над своето съществуване. Каква е причината да ни има на този свят и ако всъщност не се наслаждаваме на днешния ден, има ли смисъл да вървим към следващия? Защо тъкмо егото, което ни съветва да се заявим пред света, ни пречи да го направим? Защо талантът не може да разцъфне в среда, в която надеждата всъщност е фалш, а реалността – крива стая с огледала?

Джон Фанти борави с езика толкова умело, че превръща суровия свят в истинско място за живеене. Севар Иванов от своя страна вдъхва душа на персонажа си и го изгражда като пълнокръвен човек с характер, който тепърва ще диша с публиката си.

На 14 и 24 октомври от 19.30 часа в Националния студентски дом съмненията ще паднат и ще отстъпят място на предизвикателството да се разголиш пред зрителите така, че да създадеш всеобщо отражение.

След като се завърна от шестмесечния си престой в Ню Йорк, където беше на докторска специализация по програмата "Fulbright", Севар Иванов отново проявява актьорското си майсторство на сцената. Сам, вгледан колкото в живота на Артуро Бандини, толкова и в своя собствен, чрез думите на Фанти той ще говори на публиката за същността на живота и въпросите му, които е по-добре да си зададем, отколкото да избутаме в ъгъла.

Комедия за зрителите, трагедия за персонажа и терапия за актьора – това е "Кученцето се засмя", с което Spam Studios отбелязва 5-ия си рожден ден.

Повече за пътуването към себе си и към желаната промяна, която е неизбежна както за отделния човек, така и за света като цяло – Севар Иванов разказва в звуковия файл.

Разговор на Таня Димова със Севар Иванов в ''Какво се случва''

Източник: BNR.BG, аудио запис
https://bnr.bg/post/101890769

Доклад от Кръгла маса “Устойчивост на младежките центрове и развитие на младежката работа в България”

09.10.2023 г.

През август месец програмният оператор организира Кръгла маса на тема „Устойчивост на младежките центрове, финансирани по програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобрено включване на уязвими групи“ и развитие на младежката работа в България“.

По програмата се подкрепят четири съществуващи и четири новосъздадени младежки центрове в общините Стара Загора, Пловдив, Враца, Добрич, Бургас, Перник, Габрово и Монтана. Младежките центрове в Стара Загора и Пловдив са удостоени със Знак за качество на Съвета на Европа – за първи път в историята на международната организация този знак е присъден на два младежки центъра в една държава. През април 2024 г. проектите, финансирани по Програмата ще приключат своето изпълнение, което води след себе си следваща стъпка от цикъла им, а именно тяхната устойчивост. На срещата бяха поставени съвместни цели измежду заинтересованите страни, чрез които да бъдат положени заедно основите и общото разбиране за младежка работа, младежки центрове и пространства, младежки политики, както и ролята на младежките работници и образователните медиатори.

В резултат от проведената среща бе изготвен доклад на тема Кръгла Маса “Устойчивост на младежките центрове и развитие на младежката работа в България”, Предизвикателства и перспективи пред мрежата на младежките центрове.

Докладът с препоръките може да намерите на сайта.

Източник: Eeagrants.bg, статия
https://www.eeagrants.bg/programi/mestno-razvitie/novini-1/doklad-ot-krgla-masa-%E2%80%9Custojchivost-na-mladezhkite-czentrove-i-razvitie-na-mladezhkata-rabota-v-blgariya%E2%80%9D?fbclid=IwAR2IvmqBXhpBOipTkkzQ6LuA1jZMUI8uRQnONxOTLIVjTcvLm4OxUdj7kkE

Васил Гюров: Живеем в цензурата на парите

30.09.2023 г.

Васил Гюров е една от легендите в българската музика, певец, бас китарист, основател на групите „Кале“ и „Ревю“. В края на 1985 г. заедно с Димитър Воев и Кирил Манчев създават „Кале“. След като „Кале“ се разпада, Гюров основава „Ревю“. През 1990 г. „Ревю“ престава да съществува, а Васил Гюров заминава за Германия. Завръща се през 1992 г. и продължава да се занимава с музика, като през 2001 г. „Ревю“ е възстановена. През всичките тези години музикантът винаги е бил ангажиран и с различни обществени каузи, повечето от които свързани с опазване на околната среда. Миналата седмица той участва в предаването „Стани богат“, където стигна до въпрос за 30 000 лв., но се отказа и спечели 20 000 лв.

– Господин Гюров, направихте впечатляваща игра в „Стани богат“, достигайки до въпрос за 30 000 лв. Участвахте не за лична изгода, а с благотворителна цел. Каква е каузата ви?

– Играх за облагородяване на Студентския дом. Той функционира вече 90 години, но за съжаление, в последните 20 след един пожар в голямата зала спира основната му дейност. Тя е свързана с представяне на различни проекти в сферата на културата и изкуството. От 3 години съм в контакт с новия директор, който проявява голяма инициатива за подобряването на Студентския дом. Постигнахме доста неща заедно – камерната зала е реновирана въпреки малкото средства, с които институцията разполага. Тази зала е 270 кв. м и вече е пригодена за концерти и представления. По линия на Българска музикална асоциация, на която съм член, осигурихме апаратура, която да може да се използва от изпълнители и музиканти.

Студентският дом е под шапката на Министерството на образованието, но парите, които се отпускат, са много малко, за да може да се възстанови напълно сградата. Идеята ни е да се осигури сцена на най-младите изпълнители, които да могат да се изявяват с добра апаратура и осветление. Инсталирали сме вече и проектор, който може да се използва и за кинопрожекции. Опитваме се да я ремонтираме на такова ниво, че да може да представя продукцията на младите изпълнители.

– Тези 20 000 лв., които спечелихте от „Стани богат“, ще бъдат ли достатъчни?

– Те са предвидени за акустичното третиране на залата. За съжаление, в България се обръща много малко внимание на акустиката при изграждането на залите. При старите зали, които са правени по-разумно, този въпрос е взиман под внимание. Но в една голяма част от залите и читалищата акустиката не е на необходимото ниво. Средствата от „Стани богат“ ще бъдат използвани точно с такава цел.

– Всъщност вие отворихте на въпроса за 30 000 лв., но се отказахте, а впоследствие успяхте да познаете верния отговор. Ядосахте ли се в онзи момент?

– Естествено! Зрителите не видяха, че преди да се откажа, бях назовал този отговор. Всеки ще изпита разочарование, когато е разбрал, че е уцелил верният отговор, но не го е казал. Но в онзи момент прецених, че е по-добре да действам така.

– Кои са най-трудните избори, които ви се е налагало да правите?

– Повечето са свързани с личния ми живот. Имал съм и такива, които се отнасят и до професията.

– А кой е най-трудният въпрос, който са ви задавали?

– Надявам се той да ми предстои. Не е един обаче този, на който не мога да намеря отговор. Например – кои сме ние, откъде идваме и защо сме тук. Когато по-често си задаваме трудни въпроси, е полезно за самите нас. Трудният път невинаги трябва да бъде избегнат. Понякога трудните решения водят до по-добри резултати.

– Вашият път е свързан с музиката, но още на първото участие на група „Кале“ през 1987 г. след третата песен сте свалени от сцената. Цензурата ли беше това?

– Въпросното участие е един от тези трудни избори, за които говорих. Беше ми поставен ултиматум тогава, че ако не изляза пред публика, ще загубя други неща. Избрах да изляза с „Кале“ и след това разбрах, че съм постъпил правилно.

– Кой ви постави ултиматум?

– Това предпочитам да си го запазя за себе си. Но цензурата не ни е притеснявала нито тогава, нито сега. Да, пречила е по някакъв начин, но ние сме така устроени, че трудностите ни мотивират да измисляме начини да се справяме с тях. И пред „Кале“, „Ревю“, „Нова генерация“ и други групи впоследствие винаги е имало препятствия и може би те родиха нашето творчество. Цензурата тогава беше на друго ниво – комисии в радиото, които не допускаха изяви на случайни автори, групи и изпълнители. Територията на БНР и телевизията беше запазена за шепа хора. Сега забрана на определени текстове и жанрове няма, но има друг вид цензура. Ако в миналото беше на идеологическо ниво, днес е по-скоро на материално. Всеки може да прави всичко, но си ограничен откъм изява и възможности да стигнеш до широката публика. Много от младите изпълнители и автори са скрити за широката публика. За мен ролята на медиите и журналистиката е основно да открива таланти, да култивира вкус. За съжаление, в момента това не се случва. Огромен брой радиостанции на пръв поглед създават впечатлението за плурализъм на стилове, но се оказва, че въртят едно и също. Днес съществува цензурата на парите и тя е не по-малко желязна от идеологическата. Това се случва не само в България. Агресивната медийна политика на корпорациите не оставя възможност за малките и независимите творци и те не могат да стигнат до широкия пазар. И това важи както за музика, филми, изкуство, така и за основни продукти, от които човек има нужда. Има огромна инвазия на корпорациите на всички нива.

– Значи борбата за демокрация, започнала у нас преди повече от 30 години, продължава?

– Да, това е постоянен процес. Борбата за справедливост и демокрация се е водила през цялата история на човечеството и продължава.

– Заминавате за Германия през 90-те години. Това труден избор ли беше?

– Не. В онези години голяма част от младите хора тръгнаха да си търсят късмета по широкия свят, най-вече заради стагнацията и невъзможността да се пътува преди това. Така и аз опитах навън. На шега тръгнахме голяма група, не всички заедно накуп, от „Кравай“ и в един момент в Германия бяхме създали колония от хора от „Кравай“. Така че не ми беше трудно, даже бих го определил като малко лекомислено. Всъщност заминах за Германия, за да отида в Щатите, тъй като беше по-лесно, имах роднини в Германия. Но пък така се случи, че останах една година и след това се върнах в България. Видях, че тук е моето място. Така и не стигнах до Америка, закъдето бях тръгнал.
– Наложи ли ви се тогава да се занимавате с нещо друго освен с музика?
– Не, докато бях Германия, свирих изключително много. Случвало се е да го правя по 10–12 часа на ден. Там работих с няколко местни групи, които се оказа, че не се на толкова високо ниво, но пък през цялото време се занимавах само с музика.
– А имали ли сте въобще други професионални желания?
– Музиката беше мечта за мен и повечето ми съученици още от 14–15-годишни. Всяко второ дете в София мечтаеше да има група и да свири. Тренирал съм различни спортове, но никога не съм имал желание да стана спортист. Към музиката изпитвам специална любов.
– През 80-те и 90-те бяхте определян за секссимвол. Това ласкаеше ли ви?
– Това винаги ме е притеснявало, защото за мен като секссимвол може да се избира от нежната половина от света. По-скоро съм се срамувал, когато са ни представяли като такива. Имаше и турнета, които се организираха под такова заглавие.
– А славата как ви повлия?
– Славата повлия не само на мен и групата, но и на много други хора. Възприемахме това, което сме направили, за даденост. Смятахме, че каквото и да направи всеки един от нас, ще бъде успешно. След като мина доста време, си дадохме сметка, че за една група най-трудно е да се постигне успешната комбинация, защото много трудно се стига до тази химия, която ние възприемахме за даденост.
– Имахте ли професионални различия с колегите?
– Не, с „Ревю“ се разделихме много бързо – една година след като свирихме заедно. Случи се поради ред причини – ходихме в Пхенян, там имахме проблеми с комсомола, бяха ни вдигнали мерника и бяхме решили, че ще се разделим, но ще продължим да правим музика. Оказа се, че не е точно така. Когато едни 20-годишни хора постигнат такъв успех, те си мислят, че така ще е винаги, което не е вярно. Затова е важно да цениш момента. Известността, когато идва по-рано, може да изиграе лоша шега.
– През 2001 г. възстановихте „Ревю“ и активно свирите. Какво ново готвите?
– На 2 декември предстои голям концерт в „Арена София“ с „Контрол“, „Нова генерация“ и „Хиподил“ в оригиналния състав. Ще повторим наша изява отпреди 7 години, когато свирихме пред около 15 000 души. Преди това имаме поредица от изяви в цялата страна с „Ревю“ и „Контрол“ – в Русе, Велико Търново, Варна, Бургас, Пловдив.
– Винаги сте имали своя позиция, кандидатирахте се и на последните избори за парламент. Бихте ли пробвали отново да станете депутат?
– От осем години участвам в най-различни избори. Не съм бил член на нито една партия, но съм бил граждански кандидат на „Зелено движение“. Когато сме част от едно общество, обществените процеси не могат да са ти безразлични. Политиката за мен не е мръсна дума, защото я възприемам като ангажираност. Тя се проявява дори когато се наведеш да вдигнеш чуждия боклук от улицата. Всяко действие, свързано с подобряване на обществото и околната среда, е вид политика. Точно затова ще бъда кандидат за общински съветник в София на предстоящите избори. Този път вероятно ще се явя в независима гражданска листа.
– Разочарован ли сте от факта, че едва 30% от хората гласуват?
– По-скоро ми е тъжно, че обществото е толкова апатично. Това е една от причините да участвам в тия процеси, да покажа по някакъв начин, че има смисъл, да повлияя и на други хора. Колкото и малки и утопични да изглеждат на пръв поглед шансовете за промяна, не значи, че не трябва да се правят опити.
– Оптимист ли сте?
– Да, винаги съм бил оптимист. В най-трудните моменти съм най-голям оптимист, а в най-хубавите, радостни и еуфорични мигове съм най-нащрек и притеснен. Затова и гледам да запазвам баланса, който е основна величина за развитието.
– А за развитието на музиката, при която има материална цензура, оптимист ли сте?
– Да, защото виждам, че има много стойностни и смислени неща. Затова и съм мотивиран с тази кауза със Студентския дом. Виждам, че има потенциал и винаги е имало в България, независимо дали говорим за спорт, музика или нещо друго. И на този потенциал може да се помогне, като се подобрят условията.
– Синът ви Александър, който ви помогна в „Стани богат“, се занимава с програмиране, но показа завидни познания в музиката. Нямаше ли интерес да тръгне по вашия път?
– Той е на 28 и отскоро започна да свири на китара. Не е професионалист, но има интерес. По-малкият ми син от много малък се запали по барабаните. Вяра, която е на 13, се е насочила към актьорството, а най-малкият е на 5 и за момента го вълнуват други неща.

Източник: Филтър, статия
https://filternews.bg/vasil-gyurov-zhiveem-v-czenzurata-na-parite/

Премиера на танцово-визуалния пърформанс **B:REACH**

10.2023 г.

На 9 и 10 октомври от 19.30 ч. в Национален студентски дом са премиерните представления на танцово-визуалния пърформанс B:REACH на Сдружение “Гоя Проджектс”. Проектът с работно заглавие ClosEure е осъществен с подкрепата на Столична община - Столична програма “Култура”.

Идеята за проекта се заражда в главите на младите артисти Изабел Миткова и Николай Райчев през 2022 г., когато получават възможност за резиденция в “Резидентска програма на Derida Dance Center” и създават миниатюра, която представят на Сцена Дерида. През 2023 г. те успяват да продължат своето изследване, създавайки една антиутопична реалност в колаборация с визуалните артисти Владислав Илиев и Елина Иванова (Студио "Форматик"), композитора Александър Евтимов-Шаманчето и костюмографа Рая Карпачева (Urban Nomad).

Мултижанровата колаборация ще пренесе публиката в едно постоянно променящо се пространство, деконструирано и реконструирано многократно чрез взаимодействие на звук, медия, костюми и танц.

B:REACH е опит за изследване на изчезването на връзката с човешкото и пътя, който изминаваме един към друг и един от друг, белязани от отпечатъка на технологиите.

Къде е началото?
Какво се случва по средата?
А след края?
Ако тялото не е маса
ако не е затворено в себе си
и проникнато от себе си
то е битието вън от себе си
и именно за това става дума в думата душа
из CORPUS, Жан-Люк Нанси

Концепция и хореография: Николай Райчев и Изабел Миткова
Визуална среда: Владислав Илиев и Елина Иванова, Студио "Форматик"
Музика и звукова среда: Александър Евтимов-Шаманчето
Танц: Николай Райчев и Изабел Миткова
Костюми: Рая Карпачева (Urban Nomad)
Графичен дизайн: Весела Ненкова

Източник: Епицентър, статия
https://epicenter.bg/article/Premiera-na-tantsovo-vizualniya-parformans-B-REACH/328404/6/0

Книгата „Вещица“ от Венко Андоновски на Дванадесетата Европейска Нощ на Литературата

27.09.2023 г.

На 27 септември 2023 (сряда) в София ще се състои Европейската нощ на литературата, в организация на посолствата и чуждестранните културни центрове в България, в сътрудничество с Европейската комисия и Столична Община.

На събитието, което ще се състои в централната част от София, ще бъдат представени наскоро преведените книги на автори от различни европейски страни, а всеки културен център или посолство ще представи своя книга от избран автор. По този случай КИЦ на РСМ в София, с помощта на актьора Игор Дамянов, ще представи книгата "Вещица" от Венко Андоновски в Централното фоайе на Националния студентски дом в София (площад „Народно събрание“ 10).

Събитието има за цел да популяризира добрата европейска литература чрез литературни четения на различни и неотдалечени места, т. нар. „читателски гнезда“, в които известни личности четат един и същ откъс от книга на всеки 30 минути – от 18:00 до 21:30 часа. Публиката има възможност да променя местата, където се четат откъси от различна литература и да се запознае със съвременното творчество на различните автори.

Повече информация за Европейската нощ на литературата 2023 можете да намерите на сайта noshtnaliteraturata.com

***

За книгата „Вещица“ от Венко Андоновски, издадена от издателство Персей, в превод на Мариян Петров:

Млада жена от Македония попада в Хърватия в момент, в който започва гонение на вещици – на кладата са изгаряни жени, обвинени, че са сключили сексуален договор с дявола. В същото време падре Бенджамин, личен приятел на Джордано Бруно, пристига от Италия, за да вземе участие в процесите на Инквизицията. Вместо палач, ученият теолог се превръща в спасител. Между него и обвиняемата се разгаря пламенна любов – като огъня на кладата, в която хвърлят еретиците... Ще изгорят ли двамата?

Венко Андоновски е един от най-големите македонски автори. Роден е през 1964 г. в Куманово. Професор е по литература във Филологическия факултет на университета в Скопие. Издал е над 30 книги от различни жанрове. Носител е на най-големите литературни награди в Македония („Роман на годината“, „Стале Попов“, „Рациново признание“), както и на международната „Балканика“.

Мариян Петров е преводач на повече от 100 книги и редактор на множество творби. Роден е през 1961 г. Завършва „Българска филология“ в СУ „Св. Климент Охридски“. Работил е като сценарист, редактор, сътрудник, писател и преводач на свободна практика. Превел е популярни съвременни руски автори, както и водещи македонски автори като Томислав Османли, Влада Урошевич, Ягода Михайловска-Георгиева и други.

Източник: КУЛТУРНО-ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЯ В СОФИЯ, статия
https://www.kic.com.mk/bg/content/knigata-veshchica-ot-venko-andonovski-na-dvanadesetata-evropeyska-noshch-na-literaturata

Режисьорът Ана Батева за „Кученцето се засмя“ – комедия за хората, трагедия за персонажа

14.10.2023 г.

Даниел Димитров

„Кученцето се засмя“ е драматично-комично представление, което в някакви моменти ще е комедия за хората, но трагедия за персонажа. Думите на режисьора Ана Батева пред БТА са по повод премиерата на моноспектакъла, поверен на актьора Севар Иванов.

„Темата винаги ще е актуална от гледна точка на това, че докато работех върху моноспектакъла, най-основното за мен бяха съмненията на персонажа относно неговата работа, неговия талант и как всъщност тези съмнения стигат до степен, че даже деградират неговата личност. И се стига до някакво самоизяждане на самия персонаж. И как всъщност егото спира да работи в посока на здравословно развитие и здравословен разум“, казва Ана Батева.

„Поуката е да внимаваме като хора за тази болна амбиция и за това, че всъщност светът не ти дължи нищо. Ти трябва да се бориш за своите постижения, за своите успехи, за своето израстване. Животът е една борба“, допълва Севар Иванов.

„Кученцето се засмя“ е по полуавтобиографичния роман „Питай прахта“, който Джон Фанти (1909-1983) издава, когато е 30-годишен. Той е американски романист, автор на разкази и сценарист, роден в Денвър, Колорадо. Разказва историята за живота на Артуро Бандини, писател в Лос Анджелис, по време на Голямата депресия. Романът е адаптиран във филм през 2006 г. с участието на Колин Фарел и Салма Хайек. Чарлс Буковски, който пише предговора към „Питай прахта“, споделя, че именно този автор го е вдъхновил да стане писател. „Фанти беше моят Бог“, пише Буковски и посвещава стихове на Фанти, дори казвал, че е обикалял улиците, крещейки: „Аз съм Артуро Бандини!“.

Продуцент на „Кученцето се засмя“ е Spam Studios, а домакин на представленията – Националният студентски дом. Музикалното оформление е на Стефан Здравески, а дизайнът – на Христо Христов.

Режисьорът Ана Батева и актьорът Севар Иванов пред БТА, в разговор с Даниел Димитров:

Г-жо Батева, защо Джон Фанти и защо „Питай прахта“?

Ана Батева: Джон Фанти, и по-скоро „Питай прахта“, ги открих, след като вече бях започнала да работя върху Буковски. В един от разказите си той споменава Фанти като човека, който го е вдъхновил да пише. Поинтересувах се и намерих този автор, и се оказа, че само „Питай прахта“ и още един негов роман – „Мечти от Банкър хил“, ги има на български. Прочетох ги и „Питай прахта“ веднага ме хвана, защото има много подобен хумор като този на Буковски. Само че Буковски е една идея по-циничен от Фанти, който има доста по-голяма емпатия към обществото и към средата около себе си, но пък за сметка на това е много гаден към самия себе си.

Защо „Кученцето се засмя“?

Ана Батева: Защото исках да обединя линията на персонажа около разказа, който всъщност той е написал. Той е написал един единствен разказ и всичките му съмнения, и борба, и провали, и възхвали за себе си, се въртят около този разказ. Това обединява цялостната линия и провал на персонажа.

Защо се спряхте на точно този актьор, който не е репетирал близо години, или това е предимство?

Ана Батева: Спрях се на Севар Иванов, след като го гледах в „Портретът на Дориан Грей“. Тогава нямах идея, че ще правя моноспектакъл. Впоследствие ми хрумна, когато почнах да си представям кой би могъл да го изиграе.

Това, че не е репетирал две години може би е в полза на цялото нещо – той самият си прокара неговите съмнения по време на играта и по време на целия този моноспектакъл, който се оказва първи за него.

Севар Иванов: Мисля, че моноспектакълът е предизвикателство за всеки един актьор, защото е на много равнища. Първо си абсолютно сам на сцената, която като лупа уголемява всеки жест, всяко движение. Дори мислите ти са изписани на лицето и публиката ги вижда. Така че нямаш право на някакъв вид пестене, фалшификация на емоции или нещо подобно. Другото е, че нямаш партньор, който да те спаси, ако в някакъв момент видиш, че затъваш или нещо не се получава.

Смятам, че това е най-голямото предизвикателство за всеки, който се нагърби с тази задача – да направи моноспектакъл.

И четвърти път защо – защо темата е актуална?

Ана Батева: Винаги ще е актуална от гледна точка на това, че докато работех върху моноспектакъла, най-основното за мен бяха съмненията на персонажа относно неговата работа, неговия талант и как всъщност тези съмнения стигат до степен, че даже деградират неговата личност. И се стига до някакво самоизяждане на самия персонаж. И как всъщност егото спира да работи в посока на здравословно развитие и здравословен разум...

Севар Иванов: Поуката е да внимаваме като хора за тази болна амбиция и за това, че всъщност светът не ти дължи нищо. Ти трябва да се бориш за своите постижения, за своите успехи, за своето израстване. Животът е една борба...

Промениха ли се Вашите възгледи за общественото мнение, славата и наградите след този спектакъл и покрай репетиционния процес?

Севар Иванов: Досега, в професионалният си опит, независимо от това какъв е, много или малко, винаги съм смятал, че славата и това да бъдеш разпознаваем или да имаш само главни роли никога не е било цел. Винаги съм гледал да си свърша работата по възможно най-добрия начин. Винаги съм се стремил към това. Много по-важно за мен е да работя добре, отколкото да мисля за самия резултат и дали това ще доведе до някаква известност.

Драматичен или комичен е този спектакъл?

Ана Батева: Драматично-комичен, бих казала. Или както си говорихме с актьора Севар Иванов, в някакви моменти ще е комедия за хората, но трагедия за персонажа.

Доколко темата за тихите луди Ви вълнува в този спектакъл?
Ана Батева: Темата за тихите луди е в основата на спектакъла от гледна точка на изграждане на образа. Точно тази тиха лудост произлиза от съмненията, за които споменах, и как тези съмнения го тласкат от едно в друго – ту е на дъното, ту в следващия момент възхвалява себе си и се любува на себе си. Как цялата тази борба го докарва до някаква лудост, да бъде толкова самовлюбен в себе си, че обществото и средата почват да го отблъскват.
Севар, Вие за първи път работите с Ана Батева. Бързо ли си паснахте като актьор и режисьор?
Севар Иванов: Работата с режисьора Ана Батева беше изключително лека, изключително спокойна. Помня, когато ми се обади да ме попита дали изобщо проявявам интерес, имах само един въпрос към нея – дали смята, че аз ще се справя с моноспектакъла. Имах някакъв вид такова вътрешно съмнение, което тя може да каже, че продължава и до ден днешен...
Репетиционният процес не се усещаше като работна атмосфера, като репетиции, затова си пожелавам занапред още такива репетиционни процеси.

Източник: BTA.BG, видео запис
https://www.bta.bg/bg/news/lik/545868-rezhisyorat-ana-bateva-za-kuchentseto-se-zasmya-komediya-za-horata-tragediy

"Кученцето се засмя" с премиера на 14 и 24 октомври

09.10.2023 г.

Второто събитие от големия празник по случай 5 години Spam Studios е премиерата на моноспектакъла "Кученцето се засмя" по романа на Джон Фанти "Питай прахта" на 14 и 24 октомври от 19.30ч на сцената на Национален студентски дом.

Главната роля тук режисьорът Ана Батева поверява на харизматичния млад актьор Севар Иванов. За музикалното оформление е отговорен Стефан Здравески, а дизайнът е на Христо Христов. Продукция на Spam Studios.

Историята на главния персонаж - Артуро Бандини, герой, определян като тих в лудостта си, но и по детски наивен, който има големи мечти, но и много страхове и съмнения, ще бъде разказана в моноспектакъл, чиято сценична адаптация е дело на Ана Батева. "Питай прахта" е един от великите, но почти непознати американски романи на XX век. Жанрът на "Кученцето се засмя" е трагикомедия.

С моноспектакъла на Севар Иванов по книгата „Питай прахта“ Spam Studios отбелязва своя 5-ти рожден ден (Източник: Spam Studios)

Представлението засяга темата за борбата на артиста в ситуация на екзистенциално оцеляване.

Артуро Бандини е писател, който търси място под слънцето и живее в съмнителен хотел в Лос Анджелис. И докато се къпе в славата на факта, че един-единствен от разказите му е публикуван в малко местно списание, Бандини минава през равносметка на живота си. Струва ли си да продължава да пише? И ако не тук, то тогава къде? Къде ще получи признателност за работата си и изобщо ще получи ли такава някога? - споделя Ана Батева, режисьор на спектакъла.

С моноспектакъла на Севар Иванов по книгата „Питай прахта“ Spam Studios отбелязва своя 5-ти рожден ден (Източник: Spam Studios)

Ето какво още добави екипът на проекта:

Севар Иванов:

"Кученцето се засмя" е едно изключително предизвикателство за мен. Моноспектакълът изисква особено майсторство, чар и техника, които да приковават зрителя и да държат вниманието му през цялото време. Много ще ми помогне основната тема, засегната в текста — пътят на артиста.

Вечните колебания дали си достатъчно талантлив; дали твоята индивидуалност и творчество ще бъдат разбрани от публиката; едновременното желание да се изявиш и страхът от общественото мнение; мястото на славата и наградите в живота на артиста...Размишленията върху тези и други теми ще превърнат представлението в една (отчасти лична) изповед, на която публиката ще може да се наслади през новия театрален сезон.

С моноспектакъла на Севар Иванов по книгата „Питай прахта“ Spam Studios отбелязва своя 5-ти рожден ден (Източник: Spam Studios)

Ана Батева:

Идеята за "Кученцето се засмя" се роди непосредствено след като вече бях работила върху моноспектакъла "Всичко на масата" по Чарлз Буковски.

От Буковски открих и самия автор, който споменава в един от разказите си, че именно Джон Фанти го е вдъхновил да пише. Оттам и ме вдъхнови и темата за творчеството, или по-скоро за Егото, което пречи на творчеството да разкрие своя пълен потенциал. Егото, което се храни с фалшиви надежди и не се съобразява с реалността.

Героят Бандини е зациклил в мечтите и в представата за себе си, докато всъщност в реалния живот не може да си плати наема и е в ситуация да се изнесе от апартамента си. Именно тогава идва и неговата равносметка за живота и най-вече за същността му.

С моноспектакъла на Севар Иванов по книгата „Питай прахта“ Spam Studios отбелязва своя 5-ти рожден ден (Източник: Spam Studios)

Очаквайте премиерата на 14 и 24 октомври в Национален студентски дом. "КУЧЕНЦЕТО СЕ ЗАСМЯ" е по романа "Питай прахта" от Джон Фанти

Моноспектакъл на СЕВАР ИВАНОВ

сценична версия и режисура: Ана Батева

музика: Стефан Здравески

дизайн: Христо Христов

Проектът се реализира с финансовата подкрепа на Национален фонд "Култура" по програма Едногодишен грант 2022.

ДЖОН ФАНТИ е американски романист, автор на разкази и сценарист. Един от най-известните му романи е полу-автобиографичният "Питай прахта" (1939), който разказва историята за живота на Артуро Бандини, писател в Лос Анджелис по време на голямата депресия. Романа "Питай прахта" е адаптиран и във филм през 2006 с участието на Колин Фарел и Салма Хайек. А Чарлс Буковски, който пише предговора към романа "Питай прахта", споделя, че именно този автор го е вдъхновил да стане писател.

*Севар Иванов завършва през 2016 НАТФИЗ в класа на проф. Стефан Данаилов. След това успешно и магистратура "Мениджмънт в сценичните изкуства" пак там. Актьор е на свободна практика и изпълнителен продуцент в Камен Во Студио. В периода 2020-2022 е заместник-директор по административните въпроси в Драматичния театър в Благоевград. Между 2015-2018 е щатен актьор в Младежки театър "Николай Бинев". От септември 2022 до март 2023 провежда Докторска специализация в САЩ по програма Fulbright (Visiting Researcher). Сред значимите му скорошни роли в театъра са: на Зал в "Шахнаме: Сказание за Зал", реж. Елена Панайотова, на Агатон във "Федра", реж. Бойка Велкова, на Дориан Грей в "Портретът на Дориан Грей", реж. Стайко Мурджев и др. Сред последните му роли на

екран е тази на Теофилакт във "Войната на буквите", БНТ. През годините е печелил Награда "Андрей Баташов" 2022 на Ордена на Рицарите Тамплиери в България, Награда ИКАР 2022 в категория "Поддържаща мъжка роля" за ролята на Агатон във "Федра", също така има Номинация ИКАР 2020 в категория "Водеща мъжка роля" за ролята на Дориан Грей и др. Севар Иванов е член на Менса България.

Източник: Impressio.dir.bg, статия
https://impressio.dir.bg/stsena/kuchentseto-se-zasmya-s-premiera-na-14-i-24-oktomvri

На репетиция с "красивия ум" Севар Иванов
Той подготвя първия си моноспектакъл "Кученцето се засмя"

12.10. 2023 г.

ТОЙ СТАНА ЧЛЕН НА МЕНСА, ЗАЩИТИ ДОКТОРАТ И ГОТВИ СВОЯ ПЪРВИ МОНОСПЕКТАКЪЛ. ОТБЛИЗО С АКТЬОРА СЕВАР ИВАНОВ

Как попадна в Ню Йорк и гледа мюзикъла "Чикаго" на Бродуей? Какви ги върши на Хаваите? Защо ходи на курс за таксиметров шофьор и как отказа цигарите?

Вижте всичко във видеото!

Източник: BTV.bg, видео запис

https://www.btv.bg/shows/predi-obed/videos/na-repeticija-s-krasivija-um-sevar-ivanov.html

Севар Иванов с първи моноспектакъл "Кученцето се засмя"
14.10.2023 г.

Източник: БНТ 2, Предаване Рецепта за култура, видео запис
https://bnt.bg/news/sevar-ivanov-s-parvi-monospektakal-kuchenceto-se-zasmya-v352473-321934news.html

Студенти ръкопляскаха на Деян Николов, защото няма да има гей парад в София, когато стане кмет

17.10.2023 г.

Кандидатът за кмет, издигнат от „Възраждане“ – Деян Николов, се срещна със студенти по покана на Национално представителство на студентските съвети в България.

На срещата бяха дискутирани поредица от проблеми, с които се сблъскват младите хора и бяха обсъдени техните решения.

Деян Николов се ангажира, че ако софиянци му дадат доверието си и стане кмет на София, ще продължи да си сътрудничи с младите хора, за да може столицата ни да им осигури възможно най-добрите условия за обучение и професионална реализация.

Сред поставените въпроси бяха инфраструктурата на Студентски град, как точно да се развива той, за да не е просто място за забавление. Засегната беше и темата с гей парада в София, по която Деян Николов беше категоричен, че няма да се провежда повече по улиците на София, когато той поеме управлението на града.

Това предизвика бурни овации в залата от страна на събралите се студенти.

Източник: 24chasa.bg, статия

https://www.24chasa.bg/bulgaria/article/15878838

Президентът удостои с Почетен знак изявени дейци на културата, образованието и науката

17.10.2023 г.

Българското общество високо цени хората, посветили се на развитието ни като модерна държава с богата духовност и традиции и церемонията по удостояване с Почетния знак на президента е израз на тази признателност. Това заяви държавният глава Румен Радев по време на церемония в Гербовата зала на „Дондуков“ 2, на която с Почетния знак на президента бяха удостоени изявени дейци на културата, образованието и науката, съобщиха от пресцентъра на президентството.

Отличието бе връчено на Боряна Кадмонова, дългогодишен изпълнителен директор на Фондация „Еврика“, за нейния значим принос към българската наука, техника и предприемачество, на президента на Колежа по туризъм – Благоевград проф. Васил Жечев, за неговия значим принос за развитието на висшето образование, спорта и туризма, на изявения хореограф доц. Георги Хинов за неговия значим принос в областта на българското фолклорно танцово изкуство, на диригента на Академичен хор „Ангел Манолов“ към Национален студентски дом Маестра Дарена Попова, за нейния значим принос в развитието на българското хорово пеене, на странджанската народна певица Златка Ставрева, за нейния значим принос за развитието на българското фолклорно певческо изкуство и на проф. д.ик.н. Стоян Денчев, преподавател и учен, за неговия значим принос за развитието и модернизацията на висшето образование и по повод неговата 70-годишнина.

Държавният глава посочи, че уважаваните лауреати, предложени за отличие от многобройни и авторитетни инициативни комитети, допринасят за напредъка и прославата на страната ни далеч отвъд нейните предели. „Вярвам, че Вашето отговорно отношение към просперитета на обществото ни, към развитието на знаещи, можещи, здрави и духовно богати млади хора не само ви свързва и обединява, но е и цел и отправно начало на вашите многобройни последователи“, заяви още президентът Румен Радев.

От името на отличените народната певица Златка Ставрева откроі българското фолклорно изкуство като уникално в музикалния свят и един от символите на страната ни. „Ще продължим да работим всеотдайно за успехите на образованието, културата, българските фолклорни традиции, които ни отвеждат до корените ни далеч във вековете“, посочи още Ставрева.

Източник: 24chasa.bg, статия
https://www.24chasa.bg/bulgaria/article/15878344

Президентът удостои с Почетен знак изявени дейци на културата, образованието и науката

17.10. 2023 г.

Радев: Културните ни дейци са духовно богати хора

„За мен е удоволствие да отлича видни наши дейци на културата, образованието, науката и спорта. И шестимата наши сънародници се радват на широко обществено признание и уважение". Това заяви президентът Румен Радев, който удостои с Почетен знак изявени дейци на културата, образованието и науката.

Радев поясни, че днешните лауреати са се посветили своята гражданска енергия и амбиции в една обща посока, а именно развитието на България като модерна, европейска държава с висок интелектуален и творчески потенциал.

"Вярвам, че вашето отговорно отношение към просперитета на обществото ни, към развитието на знаещи и можещи, здрави и духовно богати хора, не само ви обединява, но е отправно начало на вашите многобройни последователи", каза още президентът Румен Радев.

Български учен от Дрезден е носител на наградата "Джон Атанасов"

Златка Ставрева, представител на наградените, подчерта, че те ще продължат да работят за успеха на културата, образованието, на българските фолклорни традиции, които ни отвеждат далеч.

Отличие беше връчено на Боряна Кадмонова, дългогодишен изпълнителен директор на Фондация „Еврика", за нейния значим принос към българската наука, техника и предприемачество.

За неговия значим принос за развитието на висшето образование, спорта и туризма с Почетния знак на президента беше удостоен и президентът на Колежа по туризъм – Благоевград проф. Васил Жечев.

Почетният знак на държавният глава беше връчен и на изявения хореограф доц. Георги Хинов за неговия значим принос в областта на българското фолклорно танцово изкуство.

Румен Радев: Сцените на брутална жестокост и насилие отприщиха вълна от гняв и възмущение по целия свят

Диригентът на Академичен хор „Ангел Манолов" към Национален студентски дом Маестра Дарена Попова беше отличена за нейния значим принос в развитието на българското хорово пеене.

Странджанската народна певица Златка Ставрева беше удостоена с Почетния знак на президента за своя значим принос в развитието на българското фолклорно певческо изкуство.

Сред отличените е и проф. д.ик.н. Стоян Денчев, преподавател и учен, за неговия значим принос за развитието и модернизацията на висшето образование и по повод неговата 70-годишнина.

Източник: Nova.bg, статия

https://nova.bg/amp/news/view/2023/10/17/429533/%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8A%D1%82-%D1%83%D0%B4%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%B8-%D1%81-%D0%BF%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%BD-%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BA-%D0%B8%D0%B7%D1%8F%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%B8-%D0%B4%D0%B5%D0%B9%D1%86%D0%B8-%D0%BD%D0%B0-%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D0%B8-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0/

Президентът: Българското общество високо цени хората, посветили се на развитието ни като модерна държава с богата духовност и традиции

17.10.2023 г.

Румен Радев връчи Почетния знак на президента на изявени дейци на културата, образованието и науката

Българското общество високо цени хората, посветили се на развитието ни като модерна държава с богата духовност и традиции и церемонията по удостояване с Почетния знак на президента е израз на тази признателност. Това заяви държавният глава Румен Радев по време на церемония в Гербовата зала на „Дондуков“ 2, на която с Почетния знак на президента бяха удостоени изявени дейци на културата, образованието и науката.

Отличието бе връчено на Боряна Кадмонова, дългогодишен изпълнителен директор на Фондация „Еврика“, за нейния значим принос към българската наука, техника и предприемачество, на президента на Колежа по туризъм – Благоевград проф. Васил Жечев, за неговия значим принос за развитието на висшето образование, спорта и туризма, на изявения хореограф доц. Георги Хинов за неговия значим принос в областта на българското фолклорно танцово изкуство, на диригента на Академичен хор „Ангел Манолов“ към Национален студентски дом Маестра Дарена Попова, за нейния значим принос в развитието на българското хорово пеене, на странджанската народна певица Златка Ставрева, за нейния значим принос за развитието на българското фолклорно певческо изкуство и на проф. д.ик.н. Стоян Денчев, преподавател и учен, за неговия значим принос за развитието и модернизацията на висшето образование и по повод неговата 70-годишнина.

Държавният глава посочи, че уважаваните лауреати, предложени за отличие от многобройни и авторитетни инициативни комитети, допринасят за напредъка и прославата на страната ни далеч отвъд нейните предели. „Вярвам, че Вашето отговорно отношение към просперитета на обществото ни, към развитието на знаещи, можещи, здрави и духовно богати млади хора не само ви свързва и обединява, но е и цел и отправно начало на вашите многобройни последователи“, заяви още президентът Румен Радев.

От името на отличените народната певица Златка Ставрева откроі българското фолклорно изкуство като уникално в музикалния свят и един от символите на страната ни. „Ще продължим да работим всеотдайно за успехите на образованието, културата, българските фолклорни традиции, които ни отвеждат до корените ни далеч във вековете“, посочи още Ставрева.

Източник: president.bg, Новини, статия

https://www.president.bg/news7441/prezidentat-balgarskoto-obshtestvo-visoko-tseni-horata-posvetili-se-na-razvitieto-ni-kato-moderna-darzhava-s-bogata-duhovnost-i-traditsii.html?lang=bg&skipMobile=1

Изявени дейци на културата, образованието и науката ще получат днес Почетния знак на президента

17.10. 2023 г.

Държавният глава Румен Радев ще удостои с Почетния знак на президента изявени дейци на културата, образованието и науката, съобщиха от прессекретариата му. Церемонията ще се състои днес в Гербовата зала на „Дондуков“ 2 от 14:00 часа.

Отличието ще бъде връчено на Боряна Кадмонова, дългогодишен изпълнителен директор на фондация „Еврика“, за нейния принос към българската наука, техника и предприемачество.

За неговия принос за развитието на висшето образование, спорта и туризма с Почетния знак на президента ще бъде удостоен и президентът на Колежа по туризъм в Благоевград проф. Васил Жечев.

Почетният знак ще бъде връчен и на изявения хореограф доц. Георги Хинов за неговия принос в областта на българското фолклорно танцово изкуство.

Диригентът на академичен хор „Ангел Манолов“ към Национален студентски дом маестра Дарена Попова ще бъде отличена за нейния принос в развитието на българското хорово пеене.

Странджанската народна певица Златка Ставрева ще бъде удостоена за приноса ѝ в развитието на българското фолклорно певческо изкуство.

Сред отличените ще бъде и проф. д.ик.н. Стоян Денчев, преподавател и учен, за неговия принос за развитието и модернизацията на висшето образование и по повод неговата 70-а годишнина.

През юни държавният глава Румен Радев удостои с Почетен знак на президента олимпийските и световни шампиони Таню Киряков, Румяна Нейкова, Йордан Йовчев и Станка Златева по случай навършването на
кръгли годишнини.

Източник: OFFNews, статия
https://offnews.bg/kultura/iziaveni-dejtci-na-kulturata-obrazovanieto-i-naukata-shte-poluchat-dn-810605.html

Радев отличи дейци от различни сфери с Почетния знак на президента

17.10.2023 г.

Президентът Румен Радев отличи с Почетния знак на президента изявени български дейци.

"За мен е удоволствие да отлича видни наши дейци на културата, образованието и спорта", каза държавният глава по време на церемонията по връчване на Почетния знак на президента. Събитието се състоя в Гербовата зала на „Дондуков“ 2.

Президентът награди с държавни отличия изтъкнати български дейци

Церемонията бе открита с химна на Република България.

Отличени бяха шестима дейци от различни сфери - Боряна Кадмонова, проф. Васил Жечев, доц. Георги Хинов, Дарена Попова, Златка Ставрева и проф. д.ик.н. Стоян Денчев.

Президентът Радев подчерта, че и шестимата предложени за отличие се радват на високо обществено признание и уважение.

Макар и посветили своите научни и творчески усилия в различни обществени сфери, днешните лауреати са посветили своята гражданска енергия в една обща посока и цел, а именно развитието ни като модерна и европейска държава, с богата духовност и традиции, с висок интелектуален и творчески потенциал, откроил в речта си президентът.

Днешната церемония е израз на признателността на обществото за вашата всеотдайна работа за издигане на още по-високо равнище на българската наука и образование, духовност и култура, добави той. И заяви, че дейността на отличените прославя страната отвъд нейните предели.

Вярвам, че вашето отговорно отношение към просперитета на обществото ни, към развитието на знаещи и можещи, здрави и духовно богати млади хора, не само ви свързва и обединява, но е и цел и отправно начало на вашите многобройни последователи, отбеляза държавният глава.

Радев пожела здраве и дълголетие на всички отличени.

В началото на церемонията бе представена кратка биография на отличените, в които бяха изтъкнати техните професионални успехи.

Отличие беше връчено на Боряна Кадмонова, дългогодишен изпълнителен директор на фондация „Еврика“. От прессекретариата на президентството посочват, че тя е отличена за нейния значим принос към българската наука, техника и предприемачество.

За неговия значим принос за развитието на висшето образование, спорта и туризма беше удостоен и президентът на Колежа по туризъм – Благоевград проф. д-р Васил Жечев.

Почетният знак на държавния глава беше връчен и на хореографа доц. Георги Хинов. Той бе отличен за неговия значим принос в областта на българското фолклорно танцово изкуство.

Диригентът на академичен хор „Ангел Манолов“ към Национален студентски дом маестра Дарена Попова бе удостоена за нейния значим принос в развитието на българското хорово пеене.

Странджанската народна певица Златка Ставрева бе удостоена с Почетния знак на президента за значимия ѝ принос в развитието на българското фолклорно певческо изкуство.

Проф. д.ик.н. Стоян Денчев, преподавател и учен, бе отличен за неговия значим принос за развитието и модернизацията на висшето образование и по повод неговата 70-а годишнина.

Източник: dariknews.bg/novini, статия

https://dariknews.bg/novini/bylgariia/radev-otlichi-dejci-ot-razlichni-sferi-s-pochetniia-znak-na-prezidenta-2362984

Президентът отличи видни дейци на културата, образованието, науката и спорта

17.10.2023 г.

Слушай новините

За мен е удоволствие да отлича видни наши дейци на културата, образованието и спорта. Това каза държавният глава Румен Радев по време на церемонията по връчване на Почетния знак на президента на изявени български дейци. Събитието се състоя в Гербовата зала на "Дондуков" 2. Церемонията беше открита с химна на Република България.

Отличени бяха шестима дейци от различни сфери - Боряна Кадмонова, проф. Васил Жечев, доц. Георги Хинов, Дарена Попова, Златка Ставрева и проф. д.ик.н. Стоян Денчев.

Президентът Радев подчерта, че и шестимата предложени за отличие се радват на високо обществено признание и уважение.

Макар и посветили своите научни и творчески усилия в различни обществени сфери, днешните лауреати са посветили своята гражданска енергия в една обща посока и цел, а именно развитието ни като модерна и европейска държава, с богата духовност и традиции, с висок интелектуален и творчески потенциал, откроi в речта си президентът.

Днешната церемония е израз на признателността на обществото за вашата всеотдайна работа за издигане на още по-високо равнище на българската наука и образование, духовност и култура, добави той. И заяви, че дейността на отличените прославя страната отвъд нейните предели.

Вярвам, че вашето отговорно отношение към просперитета на обществото ни, към развитието на знаещи и можещи, здрави и духовно богати млади хора, не само ви свързва и обединява, но е и цел и отправно начало на вашите многобройни последователи, отбеляза държавният глава.

Радев пожела здраве и дълголетие на всички отличени.

В началото на церемонията бе представена кратка биография на отличените, в които бяха изтъкнати техните професионални успехи.

Отличие беше връчено на Боряна Кадмонова, дългогодишен изпълнителен директор на фондация „Еврика“. От прессекретариата на президентството посочват, че тя е отличена за нейния значим принос към българската наука, техника и предприемачество.

За неговия значим принос за развитието на висшето образование, спорта и туризма беше удостоен и президентът на Колежа по туризъм – Благоевград проф. д-р Васил Жечев.

Почетният знак на държавния глава беше връчен и на хореографа доц. Георги Хинов. Той бе отличен за неговия значим принос в областта на българското фолклорно танцово изкуство.

Диригентът на академичен хор „Ангел Манолов“ към Национален студентски дом маестра Дарена Попова бе удостоена за нейния значим принос в развитието на българското хорово пеене.

Странджанската народна певица Златка Ставрева бе удостоена с Почетния знак на президента за значимия ѝ принос в развитието на българското фолклорно певческо изкуство.

Проф. д.ик.н. Стоян Денчев, преподавател и учен, бе отличен за неговия значим принос за развитието и модернизацията на висшето образование и по повод неговата 70-а годишнина.

Церемонията в президентството завърши с обща снимка.

Източник: БНТ, аудио запис

https://bntnews.bg/news/prezidentat-otlichi-vidni-deici-na-kulturata-obrazovanieto-naukata-i-sporta-snimki-1252044news.html

ФСБ изнася концерт на стадион още през **1984** г.

09.10.2023 г.

В началото през 1975 г., те са трима

За първи български самостоятелен концерт на стадион се счита този на ФСБ през 1984 година на „Академик“. По данни, достигнали до днес, на събитието се стичат 15 000 души. Това е прецедент за времето си и е документирано от Българската телевизия.

Няколко години ФСБ са само студийна група към „Балкантон“, но с новите си концепции и промяната на качеството на звука, те вдигат високо летвата и променят изцяло възприемането на музиката им.

В началото през 1975 г., те са трима – Румен Бояджиев, Константин Цеков и Александър Бахаров – бас. През 1979 триото става квинтет – присъединяват се и Иван Лечев и Петър Славов. Плахо се навиват на първи самостоятелен концерт в Студентския дом. Билетите са изкупени, но те осъзнават, че за по-големи зали е нужен по-разнообразен репертоар.

През 1983 година Александър Бахаров емигрира и го замества Ивайло Крайчовски на бас китарата. В този си състав те изнасят концерта в стадион „Академик“.

Не един и двама изпълнители са концертирали на стадиони. Но винаги е имало празни места по трибуните. През септември 2006 Азис, със специален гост Цеца Величкович, изнася голям концерт с посещаемост 12 000 души.

Най-близо до напълването на стадиона от българин стои Слави Трифонов. Концертът с „Ку-ку бенд“ от 2015 има посещаемост 60 000 души, като на същото място Мадона събира 55 000.

Несъмненият рекорд обаче принадлежи на Лепа Брена през 1990 година – посреща я тълпа фенове от 100 000 души.

Източник: Клюки.бг, статия

https://kliuki.bg/shou/fsb-iznasya-koncert-na-stadion-oshte-prez-1984-g/210390

Севар Иванов в моноспектакъл между големите мечти и земната реалност

18.10.2023 г.

Разговор със Севар Иванов

Харизматичният млад актьор Севар Иванов вече записа в професионалната си биография първия си моноспектакъл "Кученцето се засмя" е по романа на Джон Фанти „Питай прахта“ и се играе на сцената на Националния студентски дом. Втория премиерен спектакъл е на 24 октомври.

Режисьор е Ана Батева, а за музикалното оформление е отговорен Стефан Здравески.

С представлението Spam Studios отбелязва 5-ия си рожден ден.

За актьорското предизвикателство, наречено моноспектакъл, както и за конкретното представление Севар Иванов разказа пред БНР-Радио София по телефона, защото тази вечер зрителите в Бургас ще го гледат в „Шахнаме: Сказание за Зал“ (реж. Елена Панайотова).

"Ако аз съм пилотът в моноспектакъла, Ана Батева и Spam Studios се тази, които са направили този самолет", образно и скромно заяви Иванов.

Той допълни, че всъщност в пиесата (трагикомедия) няма никакво кученце, а по-скоро е интелигентен разказ, пълен с поезия, с колебания и вътрешни борби, които може би всеки преживява.

Чуйте разговора на Катя Василева.

Източник: БНР, аудио запис

https://bnr.bg/post/101893599/sevar-ivanov-v-monospektakal-mejdu-golemite-mechti-i-zemnata-realnost

Севар Иванов с втора премиера на 24 октомври на моноспектакъла "Кученцето се засмя"

"Най-важното нещо беше да изградим като характер Артуро Бандини"

23.10.2023 г.

"При нас най-важното беше да изградим като характер Артуро Бандини. Да стане един плътен и реален човек с неговия си начин на действие, с неговите маниери и жестове и тази лудост. Естествено, извадени са някои неща, които сигурно са част от моя характер.", казва актьорът Севар Иванов за превъплъщението си в ролята на многопластовия и егоцентричен Артуро Бандини.

Моноспектакълът „Кученцето се засмя“ е по романа на Джон Фанти (1909-1983) – „Питай прахта“ (1939) и ще има своята втора премиера на 24 октомври, на сцената на Националния студентски дом. Режисьор е Ана Батева, а продуценти са Spam Studios.

"Говорих с Христо Мутафчиев, който също репетира в момента моноспектакъл в Народния театър. Той ми каза, че най-сладкото нещо на моноспектакъла е, че всъщност тези хора, които са в салона, са дошли да гледат теб и това, което ти ще им покажеш. Нямат търпение да бъдат опитомени. Образно казано нямат търпение "да ги хванеш и да ги развлачиш, откъдето поискаш", допълва още актьорът Севар Иванов.

Цялото интервю със Севар Иванов можете да чуете в звуковия файл.

Източник: БНР, Хоризонт, аудио запис

https://bnr.bg/horizont/post/101895669/sevar-ivanov-s-vtora-premiera-na-24-oktomvri-na-monospektakala-kuchenceto-se-zasma

Премиера на моноспектакъла „Кученцето се засмя “

23.10.2023 г.

Утре е втората премиера на моноспектакъла на Севар Иванов „Кученцето се засмя“.
Моноспектакълът, чиято сценична адаптация е дело на Ана Батева, се базира на един от великите, но почти непознати американски романи на XX век – "Питай прахта" на Джон Фанти.

Източник: БНТ, Предаване Култура.БГ, видео запис
https://bnt.bg/news/premiera-na-monospektakala-kuchenceto-se-zasmya-v353053-322196news.html

Календар на събитията

Международен форум за компютърни изкуства „Компютърно пространство“

26.10.2023 г.

Национален студентски дом

От 26 до 28 октомври в Национален студентски дом се провежда Международен форум за компютърни изкуства „Компютърно пространство“.

„Компютърно пространство“ се провежда за 35-а година и показва синтеза наука-технологии-изкуство.

„Компютърно пространство“ - едно от най-старите и популярни събития в Югоизточна Европа в областта на компютърните изкуства - през годините е представяло огромна палитра от интересни проекти и талантливи автори, маркиращи съвременното състояние и тенденциите в областта на дигиталните изкуства.

„Компютърно пространство“ е традиционно поле за изява на млади автори, студенти и ученици.

Международният форум за дигитални изкуства има конкурсна и фестивална част https://computerspace.org/computer-space-2023-festival-programme/. Церемонията по награждаване на победителите ще се състои на 26 октомври от 13.00 ч. в Националния студентски дом. Интересни проекти в осем категории спорят за първите места - креативни идеи в областта на компютърната графика, компютърната анимация, електронната музика, уеб дизайн, интерактивни изкуства. Отличените на първо място във всяка категория ще получат и специалната статуетка на „Компютърно пространство 2023“.

Фестивалната част включва изложби, уоркшопове, семинари и представяния на проекти. Традиционно ще бъдат представени от авторите някои от спечелилите проекти в категориите - компютърни анимации и графики, интерактивни инсталации, уеб проекти и изпълнения на електронна музика.

Акценти във фестивалната програма: „Дигитализация на културно-историческото наследство-нови тенденции“

Дигитализацията на миналото е един от аспектите на неговото съхранение и експониране. Важните книги, стари снимки, ленти, съдове и много други артефакти намират „нов“ живот в дигиталната ера. С помощта на дигиталната реставрация, 3D технологиите и виртуалната реалност могат да се покажат невидимите страни на тези артефакти. Не на последно място - могат да представят атрактивно пред различни аудитории. Една от тенденциите, върху която Студентското общество за компютърно изкуство (СОКИ) работи от години, е нискобюджетната дигитализация на артефакти, т. е. как със сравнително евтини технологии малките и средни организации могат да се справят с предизвикателствата на дигитализацията, създаване на бюджетни дигитализационни звена, разработка на обучителни материали за нискобюджетна дигитализация. В рамките на форума ще бъдат показани и резултати от проекти по програма Еразъм+: MobiReel (нискобюджетна дигитализация на любителки филмови и видео формати - ленти 8mm, 9.5mm, 16mm и видео касети VHS, S-VHS, Betamax и др.), DigiResLab (дигитализация на фотографии) и DigiAmphorae (дигитализация на амфори); "Киберсигурност и технологии" Ясно е, че колкото сме по-отворени към света чрез множеството различни комуникации, толкова по-уязвими сме за кражба на информация, некоректно използване, подвеждане и манипулиране. В тази инвазия на информация се включи и Изкуственият интелект, известни са редица примери за фалшиви видеа на известни личности, „говорейки“ по различни въпроси. Говори обаче изкуственият интелект. Образованието в тази област става все по-важно. Водещи експерти ще представят съвременните аспекти на киберсигурността.

Международен форум за компютърни изкуства „Компютърно пространство“ се реализира с финансовата подкрепа на Столична община и е част от Календара на културните събития на София. Организира се и със съдействието на Министерство на образованието и науката, Национален студентски дом, Национален фонд „Култура“, ADCOM, Bulgarian Design Group и други.

Източник: visitsofia.bg, статия
https://visitsofia.bg/bg/component/jevents/icalrepeat.detail/2023/10/26/18272/-/%D0%BC%D0%B5%D0%B6%D0%B4%D1%83%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BD-%D1%84%D0%BE%D1%80%D1%83%D0%BC-%D0%B7%D0%B0-%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D1%8E%D1%82%D1%8A%D1%80%D0%BD%D0%B8-%D0%B8%D0%B7%D0%BA%D1%83%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0-%E2%80%9E%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D1%8E%D1%82%D1%8A%D1%80%D0%BD%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%E2%80%9C?Itemid=330

35-ТО ИЗДАНИЕ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ФОРУМ ЗА КОМПЮТЪРНИ ИЗКУСТВА „КОМПЮТЪРНО ПРОСТРАНСТВО“

НАГРАЖДАВАНЕ НА СТУДЕНТИ, СЕМИНАР НА ПРЕПОДАВАТЕЛИ ОТ ПРОГРАМА ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН.

26.10.2023 г.

Национален студентски дом на площад „Народно събрание“

Компютърно пространство се организира от „Студентско общество за компютърно изкуство“. Събитието е част от Календара на културните събития на Столична община и се реализира с подкрепата на Столична община, Национален студентски дом към Министерство на образованието и науката, ADCOM, Нов български университет, Българска дизайн група и др.

Организатор:

департамент „Кино, реклама и шоубизнес“, Програма „Графичен дизайн“

Д-р Румяна Стефанова – по време на официалното награждаване на форума, връчване на наградите на двама отлично дипломирали се студенти през 2022-2023 г. – 26 октомври, 13 часа

Семинар на преподавателите – 27 октомври, 13.00 часа

Наградени студенти:

Ванеса Андреева

Георги Начевски

Международният форум за компютърни изкуства „Компютърно пространство“ се утвърди като едно от значимите традиционни събития в областта на дигиталните изкуства и съвременни медии в Югоизточна Европа. В неговата конкурсна и фестивална част, през годините, са участвали стотици български и чуждестранни автори. С 33 поредни издания зад гърба си форумът е с над 20 000 участника (фирми, студия или индивидуални участници) от различни страни от целия свят. Форумът се организира от Студентско общество за компютърни изкуства СОКИ, в партньорство с редица организации и институции, като Столична община, Националния студентски дом към МОН, Гьоте институт - България, НБУ, Bulgarian Design Group, ADCOM, БНТ 1, БНР и други. Част е от Календара на Културните събития на Столична община. Председател на Организационния комитет и създател на форума е доц. д-р Росен Петков.

Д-р Румяна Стефанова е главен асистент по мултимедия и компютърен графичен дизайн в департамента. Дисертационният ѝ труд е свързан със семиотика в сферата на компютърния графичен дизайн, уеб дизайна, мултимедийната реклама и комуникация. 13 години е директор и програмен консултант на много и различни програми в департамента до 2016 г. Научните ѝ и изследователски интереси са в областта на компютърния графичен дизайн, семиотиката, актуални и нови подходи в обучението и преподаването, мултимедийната реклама. Автор е на редица статии в областта на семиотиката, информационните технологии, мултимедийното презентиране, графичния дизайн, образованието и управлението на проекти. През юни 2021 г. организира изложба със студентски проекти – лого на НБУ, посветена на 30 годишнината на университета.

Д-р Стоян Манчоров е главен асистент в департамента. Защитава докторската си дисертация на тема "Приложение на модерни техники в рисуването и софтуерните решения в киното и телевизията". Основните му изследователски интереси са в областта на: Графичния дизайн, уеб дизайн, създаване на софтуери, класическо рисуване, карикатури, живопис, графика, скулптора. Допълнителните му изследователски интереси са в областта на създаване на дизайн на Мобилни приложения. Иван Гинев е нов преподавател в програмата и НБУ. Той създава своето студио за дизайн „Ког Графикс“ през 2006, след като работи като дизайнер в няколко компании. В НБУ преподава курс, свързан с графичното оформление на страница.

Източник: НБУ, Събития, статия
https://news.nbu.bg/bg/events/35-to-izdanie-na-mezhdunarodniq-forum-za-kompjutyrni-izkustva-kompjutyrno-prostranstvo!73918

Авторските права върху произведенията, създадени с AI, принадлежат на поръчителя

26.10.2023 г.

Росен Петков, председател на Организационния комитет на форума „Компютърно пространство“, в "Бизнес старт"

Произведенията на изкуството, генерирани с помощта на софтуерни продукти, нямат авторски права. При изображенията правата са на този, който е поставил заданието. Спорен е и въпросът за текстовете, които се генерират с помощта на AI. Въпросът още не е законово уреден. Това каза Росен Петков, председател на Организационния комитет на форума „Компютърно пространство“, в предаването "Бизнес старт" на Bloomberg TV Bulgaria с водещ Христо Николов. Повод за гостуването бе 35-то издание на международния форум за компютърни изкуства в София "Компютърно пространство", което стартира днес.

По време на фестивалната част в Националния студентски дом днес ще бъдат отличени победителите в конкурсите на форума "Компютърно пространство", а по време на семинарите ще могат да се видят новите тенденции, каза Росен Петков. "Винаги "Комютърно пространство" е имало и семинари, насочени към ученици, студенти и млади специалисти, защто форумът е място и за среща на компаниите с младежите, които търсят възможност за развитите".

Тази година акцент ще бъде поставен върху проекти, свързани с дигитализацията на културното наследство в България, киберсигурността и графичния дизайн.

За качеството на българското образование в тази област гостът сподели, че "през последните 5-10 години увивертитетите адаптираха програмите си много започнаха да наблягат на интердисциплинарността".

А по отношение на казуса с авторските права върху произведенията, създадени с помощта на технологии и изкуствен интелект Петков посочи, че "когато има софтуерно геренирано изображение, то авторските права не принадлат на автора. Те не принадлежат на никой".

"Въпросът още не е законово уреден. Това, което е създадено със софтуер, принадлежи на този, който го е платил, а което е създадено от автор, естествено, авторът е носител на авторските права. Въпросите са спорни и трябва да бъдат законово регулирани".

Някои хора разбират под компютърно изкуство използването на компютърни инструменти, но ние гледаме на него като на вид изкуство, когато компютърните инструменти правят специфичен стила, въздейдствието и формата на произведението.

"Компютърните технологии предоставят различни и все повече инструменти за създаване на компютърна графика, анимация, музика, интерактивни изкуства и различни мобилни арт-проекти и интерактивни инсталации. Всичко това изисква определен софтуер и хардуеър, но винаги най-важна остава идеята на автора. Изкуственият интелект влияе и ще влияе, но не трябва да се плашим от това. Човекът е това, което прави една идея да е интересна, креативна, но изкуственият интелект ще промени много неща в близко бъдеще".

Тези промени ще се усетят най-силно в "много рутинни професии, където някои неща ще бъдат автоматизирани чрез изкуствения интелект", добави гостът. "В някои случаи насемата му ще помага, а в други ще вреди, когато се използва да замества недостига на идеи и посредствеността".

"За момента се експериментира в посока фотография, компютърни графики и анимация, но в близко бъдеще може да се засили използването на изкуствения интелект при създаването на виртуални светове. И в момента има много подвеждащи видеа. Ще се създават виртуални светове, в които ще участват реални хора. Понякога те може да имат и недобър замисъл и трюбва да сме внимателни, да изследваме тези опции и орагните, които се занимават с контрол върху фалшивото съдържание, да бъдат достатчъно образовани, за да се филтрира, доколкото е възможно това съдържание. Това не може да е на 100 процента, но някакъв контрол трябва да се осъществява. Трябва да се въвеждат регулации".

Предстои ли появата на специфичен вид виртуално изкуство? Защо за момента не е добра идеята да се обособи специална категория в конкурсната програма на фестивала само за творби, създавани с помощта на изкуствен интелект? Какво е общото между компютърно-генерираните фрактални изображения и нашумелите в момента визуални творби, създадени с AI?

Източник: bloombergtv.bg, видео запис
https://www.bloombergtv.bg/a/16-biznes-start/123246-avtorskite-prava-varhu-proizvedeniyata-sazdadeni-s-ai-prinadlezhat-na-porachitelya

Международен фестивал за компютърни изкуства „Компютърно пространство“ в София

25.10.2023 г.

Международен форум за компютърни изкуства „Компютърно пространство“ започва в столицата утре, 26 октомври.
Събитието, което ще продължи до 28 октомври, се провежда за 35-а година и показва синтеза наука-технологии-изкуство. „Компютърно пространство“ е традиционно поле за изява на млади автори, студенти и ученици, както и едно от най-старите и популярни събития в Югоизточна Европа в областта на компютърните изкуства. comment0visibility1414 access_time24/11/2023ОЩЕ "Черният петък" предизвика задръстване около големите търговски центрове Международният форум за дигитални изкуства има конкурсна и фестивална част. Церемонията по награждаване на победителите ще се състои на 26 октомври от 13.00 ч. в Националния студентски дом. Интересни проекти в осем категории спорят за първите места - креативни идеи в областта на компютърната графика, компютърната анимация, електронната музика, уеб дизайн, интерактивни изкуства. Отличените на първо място във всяка категория ще получат и специалната статуетка на „Компютърно пространство 2023“. Фестивалната част включва изложби, уоркшопове, семинари и представяния на проекти. Традиционно ще бъдат представени от авторите някои от спечелилите проекти в категориите - компютърни анимации и графики, интерактивни инсталации, уеб проекти и изпълнения на електронна музика. Сред акцентите тази година са изложбата и семинар „Светлопис“, в която ще бъдат демонстрирани култови марки прожекционни апарати; възможностите за дигитализация на миналото; съвременните аспекти на киберсигурността и образованието в областта на изкуствения интелект. „Компютърно пространство“ се реализира с финансовата подкрепа на Столична община и е част от Календара на културните събития на София. Организира се и със съдействието на Министерство на образованието и науката, Национален студентски дом, Национален фонд „Култура“

Източник: Столица.bg, статия
https://stolica.bg/oshte/mezhdunaroden-festival-za-kompyutarni-izkustva-kompyutarno-prostranstvo-v-sofiya

Международния фестивал „Компютърно пространство **2023"** раздаде наградите си

27.10.2023 г.

Проекти на ученици от Технологично училище "Електронни системи" (ТУЕС) спечелиха първите две награди в категорията „Интерактивни проекти“ на международния фестивал „Компютърно пространство 2023", чийто партньор е Министерството на образованието и науката, съобщиха от пресцентъра на образователното министерство. Първото място заслужи Емилия Ушева с изработена от нея инсталация на емблематичната игра Тетрис.

Нейният съученик от ТУЕС Тихомир Гърменлиев беше отличен с втора награда в същата категория за интерактивната си инсталация, която вдъхва нов живот на любимата игра „Не се сърди, човече“, като я дигитализира, но същевременно запазва човешкия контакт наживо.

В различните категории на фестивала се състезаваха над 100 проекта от 5 държави и 3 континента.

„Най-важният компонент на „Компютърно пространство“ е, че събира технологиите, образованието и изкуствата, миналото и бъдещето. Събира хора от цяла България и от чужбина - специалисти, студенти, ученици, преподаватели, хора на изкуството, хора на технологиите, както и хора като нас, които се възхищаваме на това, което правите вие“, обърна се заместник-министърът на образованието и науката Наталия Митева към участниците във форума.

По думите ѝ уменията на бъдещето са тези, в които се припокриват различни области от знанието. „Не е важно само колко си надълбоко в една област. Важно е да можеш да събираш знанията и с тях да създадеш нещо, коетоо ставя следа“, посочи тя.

„Сигурна съм, че сред нас тук днес има хора, чиито имена ще виждаме на световно ниво в бъдеще. И аз нямам търпение, когато някой от вас стане световноизвестен с изкуството, което прави, с научните разработки, с проектите си в индустрията след години, да споменете някъде в биографията си, че „Компютърно пространство“ ви е дало една капка вдъхновение“, казазам.-министър Митева.

Тя връчи наградата на победителя в категория „Компютърна графика“ Христиан Иванов за проекта му Black Sun – Colored. В категория „Компютърна и електронна музика“ първо място спечели Адам Стапович с произведението си „Химн без думи“. В категорията „Компютърна анимация“ беше отличен Джанлука Фрателини за Land Of Legends – SerdtseParmy – 3d Wolf Animation.

Връчени бяха и награди за уебдизайн в четири различни категории. I-Creativ Studio бяха отличени в категория „Уебдизайн: изкуство, култура и хоби“ за платформата The Edge Artgroup. В категорията за уебдизайн за общество и институции първо място спечели порталът на „Топлофикация-София“, разработен от Стемо ЕООД. Списание „Й“ беше отличено в категорията "Уебдизайн: информация и медии". В категорията за уебдизайн „Технологии и пазар“ на първо място беше класиран порталът за резервации наспортни игрища и съоръжения Click And Play на Георги Балджиев.

Фестивалът „Компютърно пространство 2023" продължава до 28 октомври, събота, в Националния студентски дом и включва много изложби, срещи, семинари и презентации.

Източник: 24часа, статия
https://www.24chasa.bg/biznes/article/15993591

УЧЕНИЦИ СПЕЧЕЛИХА НАГРАДИ С ПРОЕКТИ ЗА ТЕТРИС И „НЕ СЕ СЪРДИ ЧОВЕЧЕ“

27.10.2023 г.

Зам.-министър Наталия Митева разглежда инсталацията за Тетрис

Проекти на ученици от Технологично училище "Електронни системи" (ТУЕС) спечелиха първите две награди в категорията „Интерактивни проекти“ на международния фестивал „Компютърно пространство“ 2023, чийто партньор е Министерството на образованието и науката. Първото място заслужи Емилия Ушева с изработена от нея инсталация на емблематичната игра Тетрис. Нейният съученик от ТУЕС Тихомир Гърменлиев беше отличен с втора награда в същата категория за интерактивната си инсталация, която вдъхва нов живот на любимата игра „Не се сърди човече“, като я дигитализира, но същевременно запазва човешкия контакт на живо.

В различните категории на фестивала се състезаваха над 100 проекта от 5 държави и 3 континента.

„Най-важният компонент на „Компютърно пространство“ е, че събира технологиите, образованието и изкуствата, миналото и бъдещето. Събира хора от цяла България и от чужбина - специалисти, студенти, ученици, преподаватели, хора на изкуството, хора на технологиите, както и хора като нас, които се възхищаваме на това, което правите вие“, обърна се заместник-министърът на образованието и науката Наталия Митева към участниците във форума. По думите ѝ уменията на бъдещето са тези, в които се припокриват различни области от знанието. „Не е важно само колко си надълбоко в една област. Важно е да можеш да събираш знанията и с тях да създадеш нещо, което оставя следа“, посочи тя.

„Сигурна съм, че сред нас тук днес има хора, чиито имена ще виждаме на световно ниво в бъдеще. И аз нямам търпение, когато някой от вас стане световно известен с изкуството, което прави, с научните разработки, с проектите си в индустрията след години, да споменете някъде в биографията си, че „Компютърно пространство“ Ви е дало една капка вдъхновение“, каза зам.-министър Митева.

Тя връчи наградата на победителя в категория „Компютърна графика“ Христиан Иванов за проекта му Black Sun – Colored. В категория „Компютърна и електронна музика“ първо място спечели Адам Стапович с произведението си „Химн без думи“. В категорията „Компютърна анимация“ беше отличен Джанлука Фрателини за Land Of Legends – Serdtse Parmy – 3d Wolf Animation.

Връчени бяха и награди за уеб дизайн в четири различни категории. I-Creativ Studio бяха отличени в категория „Уеб дизайн: изкуство, култура и хоби“ за платформата The Edge Artgroup. В категорията за уеб дизайн за общество и институции първо място спечели порталът на „Топлофикация-София“, разработен от Стемо ЕООД. Списание „Й“ беше отличено в категорията "Уеб дизайн: информация и медии". В категорията за уеб дизайн „Технологии и пазар“ на първо място беше класиран порталът за резервации на спортни игрища и съоръжения Click And Play на Георги Балджиев.

Фестивалът „Компютърно пространство“ 2023 продължава до 28 октомври, събота в Националния студентски дом и включва много изложби, срещи, семинари и презентации.

Източник: МОН, статия
https://web.mon.bg/bg/news/5597

Новият Мариус изгря в Студентския дом

В младия актьор се забелязва същата енергия, с която преди години Мариус печелеше фенове

30.10.2023 г.

Оказва се, че талантливият Мариус Куркински, който през ноември ще отбележи 30 години на сцената, вече има достоен наследник в театралната гилдия в лицето на младия актьор Севар Иванов. Той е познат на широката публика от сериала на БНТ „Войната на буквите“, а преди дни с моноспектакъла „Кученцето се засмя“ даде и сериозна заявка, че може да е конкуренция на именития си колега.

Когато Мариус е направил първото си представление в професионалния театър, колегата му Севар Иванов все още не е бил роден. Младият актьор навършва 30 години през декември, а месец по-рано звездата на българския моноспектакъл ще празнува три десетилетия на сцената с новото си представление „Нашенец“ по Чудомир. И все пак между двамата има много общо, което се забелязва на пръв поглед, ако гледате „Кученцето се засмя“ в Националния студентски дом в София.

Севар играе със същата енергия, страст и сраствane с образите си, скачайки от роля в роля, с която Мариус Куркински направи впечатление още преди 30 години. Младият актьор грабва зрителите още с първите си реплики и държи вниманието им до самия финал, превеждайки ги през всевъзможни емоционални състояния. Както всеки добър спектакъл, така и тук има солидни дози смях, ирония и драматизъм, както и теми за размисъл, които остават в главата ти след аплодисментите на финала.

Представлението разказва за млад писател, който се изправя на ръба на лудостта, воден от мечтата си да е велик романист. Той е самотник, живеещ заради големите си идеали, който е обречен да си отиде неразбран от този свят, изтъкан от комплекси за малоценност интелектуалец, който крои грандиозни планове, но никога не пристъпва към тяхното осъществяване, изплашен млад човек, който не знае дали и как да продължи борбата си за място под слънцето. Това е пътят на търсещия човек, на мечтателя и аутсайдера, който предпочита да бяга в собствения си свят, вместо да се изправи пред предизвикателствата на реалността.

Спектакълът е създаден по романа „Питай прахта“ на Джон Фанти, по който през 2006 г излезе филм със същото заглавие, със Салма Хайек и Джон Фарел в главните роли. Режисьорът Ана Батева е направила много добра сценична адаптация, която намира великолепна реализация н работата на младия актьор на сцената. Музикалното оформление е на Стефан Здравески, а дизайнът – на Христо Христов.

Миналата година Севар Иванов взе награда Икар за поддържаща мъжка роля, а през 2020 г. го номинираха за водеща. С „Кученцето се засмя", той дава сериозна заявка за нови големи успехи и това за него е само началото.

Източник: Клюки.бг, статия
https://kliuki.bg/index.php/shou/noviyat-marius-izgrya-v-studentskiya-dom/211881

Втори концерт на група Тиферет за Мир в София

11.2023 г.

С благодарност за Музиката, която тече през нас и за възможността да я споделим заедно, музикантите от група Тиферет Ви приветстват на техния втори голям концерт в София! Концерт-Медитация, музика за Духа, Молитва и Песнопение за Мир. Поканени са всички, с обич и топлота, на един по-различен декемврийски концерт. Концерт-откровение е със специална насоченост и намерение за излъчване на МИР в и между всички същества. Да попеем всички заЕдно, да притихнем всички заЕдно в Мира. Да си припомним, за семейството което сме, и да се прегърнем под звуците на мелодията, която изгрява в нашите сърца.

Tiferet е българска група творци, чиято музика прелита през космическите светове, в хармонично съчетание на Ангелски песнопения, класически акустични инструменти, народен фолклор, приказни елфически краски, мистицизъм и стремеж към Духа. Музиката-Молитва съгражда духовни стъпала към Духа и Сърцето. Това е Музиката на Новото време, която повдига всички ни в Откровение на душите, за да познаем Себе си и нашия небесен Баща. Нека имаме помежду си яснота и топлота, за да бъдат сърцата ни Негов дом. Защото смисълът на Творчеството е да се научиш да Обичаш!

Събрани в името на Любовта, членовете на групата са:

Ян Добрева е певица, композитор, текстописец и художник. За нея Изкуството е Посвещение и разговор с Бога. Художествено дело - Стенописи, Сакрално изкуство, изработка на Икони, илюстрации, картини, корици на книги. Вдъхновено изучава стъпките на великите Майстори на Ренесанса.

Константин Кучев е музикант и композитор, както и любител - палеонтолог. Създател на поредица творчески семинари "Открий своя глас!" За него музиката е молитва и път към Същността: "Нека пеем така, че Земята и Небето да се усмихнат!"

Васил Спасов е български композитор, музикант и продуцент, известен още като Sariel Orenda.

Вход: ДарЕние

Вратите се отварят в 18:40 ч

Начало: 19:00 ч, 29-ти Декември

Място: Камерна зала, Национален Студентски Дом

Източник: Портал12, събития, статия

https://portal12.bg/Sybitiya.c35%D0%92%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%D1%80%D1%82-%D0%BD%D0%B0-%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B0-%D0%A2%D0%B8%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%82-%D0%B7%D0%B0-%D0%9C%D0%B8%D1%80-%D0%B2-%D0%A1%D0%BE%D1%84%D0%B8%D1%8F-1-8659

37 фолклорни организации зад граница ще участват в творческа семинарна среща на Асоциацията на българските фолклорни състави в чужбина37 фолклорни организации зад граница ще участват в творческа семинарна среща на Асоциацията на българските фолклорни състави в чужбина

03.11.2023 г.

Асоциацията на българските фолклорни състави в чужбина (АБФСЧ) организира в София на 10, 11 и 12 ноември своята втора творческа среща семинар в Студентски дом, на адрес пл. „Народно събрание“ 10. На срещата ще бъдат представени 15 държави (включително САЩ), 37 фолклорни организации зад граница и 57 участници. Това съобщи за рубриката „БГ Свят” на БТА член на Управителния съвет на АБФСЧ.

„Опитваме се да направим семинарната ни среща всяка година като традиция. Всички ние от Управителния съвет живеем в различни европейски държави, но сме обединени от обичта към българския фолклор“, посочиха от АБФСЧ.

На събитието са поканени да участват ръководителите на фолклорни състави от чужбина.

Първата среща на ръководителите на фолклорни състави в чужбина е през 2022 г.

Асоциацията на българските фолклорни състави в чужбина е създадена през 2016 г. Сред целите ѝ са – популяризиране на българските народни танци и традиции в чужбина; развитие на връзките с обществеността и популяризиране на българския фолклор, традиции и култура в България и чужбина; обединяване и подпомагане на българските фолклорни състави извън България; разширяване на културния и информационен обмен между българските фолклорни състави извън България; представителство и защита на правата и интересите на членовете на Асоциацията пред съответните държавни институции, посочват от АБФСЧ.

Други цели са и съдействие на членовете на Асоциацията в обмена на опит, методически и практически, за провеждане на репетициите, контакти, информация и всичко необходимо и полезно за развитие на тяхната дейност; осигуряване на информационна, материално-техническа, юридическа и консултантска помощ както на съществуващите фолклорни групи, така и за създаване и развитие на нови български фолклорни групи извън границите на България, иницииране, внасяне в съответните институции на предложения и лобиране за усъвършенстване на правната уредба, засягаща българските фолклорни групи в чужбина, добавят от АБФСЧ.

Членовете на Управителния съвет на Асоциацията са – Радослава Недялкова - Асоциация за българска култура „Нашенци“, Милано, Италия; Николай Стоянов - Фолклорна група „БГ фолк ритми“, Копенхаген, Дания и Малмьо, Швеция; Анита Екенова – „От извора“, Лион, Франция; Пламен Петков – Ансамбъл „Лазарка“, Мюнхен, Германия; Пламена Чемширова – Клуб „Чемшир“, Арма, Северна Ирландия и Марина Иванова – Фолклорен танцов клуб „Булгара“, Лондон, Англия, е посочено в сайта на АБФСЧ

Източник: БТА, статия

https://www.bta.bg/bg/bg-world/562441-37-folklorni-organizatsii-zad-granitsa-shte-uchastvat-v-tvorcheska-seminarna-sre

35-ото издание на "Компютърно пространство"

06.11.2023 г.

В следващите минути ще ви разкажем за "Компютърно пространство" - иновативен форум, който се проведе на 26 октомври 2023 година.

Събитието се проведе в Националния студентски дом. Повече за това събитие, ще научим от председателя на Организационния комитет - Росен Петков.

Източник: БНТ, Предаване: 100% будни, видео запис

https://bnt.bg/news/35-oto-izdanie-na-kompyutarno-prostranstvo-v354155-322543news.html

Ръководители на фолклорни състави - семинарна среща

11.11.2023 г.

София (11 ноември 2023) В Национален студентски дом се открива Втората семинарна среща на ръководителите на фолклорни състави в чужбина.
Снимки: Благой Кирилов/БТА

Източник: БТА, фотогалерия, статия
https://www.bta.bg/bg/galleries/bulgaria/259126-1953518

С изпълнение на гайда и поднасяне на питка с мед и сол започна втората семинарна среща на ръководителите на фолклорни състави в чужбина

11.11.2023 г.

С изпълнение на гайда от Красимир Панчев и поднасяне на питка с мед и сол бе дадено началото на втората семинарна среща на ръководителите на фолклорни състави в чужбина, организирана от Асоциацията на българските фолклорни състави в чужбина (АБФСЧ). Двудневната среща се провежда в Студентски дом в София.

„Днес се срещаме тук, в България, тази България, която в делниците и празниците е далече от нас, но само на разстояние, нашата България, на танца, на песента, на шарките и шевиците, на цветовете на песента, част от която сме всички ние, ръководителите на българските фолклорни състави в чужбина, ни посреща днес тук, в София, с онази неповторима мелодия на българската гайда, която ни кара да настръхнем и да се почувстваме като у дома си“, с тези думи Анита Екенова от Управителния съвет на АБФСЧ представи последвалото музикално изпълнение от Красимир Панчев.

Срещата се организира за втора поредна година и бе открита официално днес от председателя на Асоциацията Радослава Недялкова.

В петък от АБФСЧ са имали среща с представители на няколко български министерства, както и на Изпълнителната агенция за българите в чужбина.

„Ние имаме тежка задача. Това, което направихме 2016 г. – да създадем тази асоциация, е феномен. Вчера слушах различните представители на министерствата и всеки от тях кършеше ръце и се опитваше да ни определи по някакъв начин. Трябва да знаете, че наистина това, което сме ние, е нещо ново, няма го, не го е имало и ние заедно с вас в момента поставяме основите му. Ние го градим, ние му даваме име, ние решаваме как да се казва и колко важно да бъде. Вчера помолих ръководителите да имат самочувствието, че това, което правим в чужбина, е важно. Знам, че всеки от вас в своята си група, асоциация, ансамбъл, както искате го наричайте, знае какво прави и знае колко е важно за тези 5-10-15-30-50 души, с които се среща всеки вторник, четвъртък, неделя. Дайте си сметка колко е важно в глобален мащаб за цяла Европа, колко много българи зависят от това, което правим всички ние. Защото, когато човек отиде в чужбина, успява да се интегрира на работното си място, успява да намери контакти и да прави нещо, но това, което му липсва, е България. И ние реално му даваме някакъв контакт с нашата страна. Даваме му нещо, което да успокои сърчицето му, което се е свило така или иначе“, заяви Недялкова.

Тя добави, че другото важно нещо, което правят, е да представят България. Недялкова даде пример с нейната фолклорна група „Нашенци“ от Милано, с която правят около 11 събития на година.

„Ако българската държава трябваше да инвестира средства, за да прави 11 събития в Милано, 11-12-13 събития в Мюнхен или в Копенхаген, или в Атина, това щеше да е един невероятно тежък бюджет за Министерство на културата, на образованието и тн. А ние го правим с наши собствени средства, наше собствено време и популяризираме българския фолклор в чужбина. Призивът ми ще бъде „самочувствие“. В този ред на мисли това, което нашата Асоциация прави, е да обедини тази позитивна енергия и да я покаже на българската държава. Това е нашата мисия. Да покажем вашето дело и да се преборим за внимание, за признание и както казах – да му дадем име“.

Председателят на АБФСЧ разказа също, че Асоциацията се е заела с изготвянето на регистър, фокусиран изцяло върху фолклорните групи, който ще дава информация за творческия им живот в чужбина.

Заместник-председателят на Асоциацията Николай Стоянов сподели, че е приел присърце идеята за това регистърът да се случи в най-голям мащаб – да събере всички фолклорни групи. Работата по него е започната, като са изпратени имейли до всички български посолства по света.

„Говорейки за тази мащабност, ние вярваме истински, че чрез него ще видим колко сме много навън в чужбина и колко можем да сме силни, борейки се с българската държава да ни признае първо като организации, фолклорни сдружения, ансамбли, състави и т.н. И след това да видим как можем да си сътрудничим по най-добрия начин, разпространявайки българския фолклор не само в Европа, където в момента сме най-много, а и по целия свят. Тази година за първи път имаме представители от Америка… както и от Норвегия“, добави Стоянов.

Той обобщи, че сега в срещата са се включили представители от 15 държави, както и 37 сдружения, 57 участници. А чрез регистъра, който подготвят и който е предвидено да бъде в сайта на АБФСЧ и под формата на интерактивна карта, фолклорните състави ще могат да видят „във всяка една точка по света какво има, колко сме, къде сме и да се обединим заедно в нашата Асоциация, за да можем да се борим занапред и да постигаме максимално за всички нас“, посочи Стоянов.

Анета Екенова и Пламена Чемширова, които са членове на Управителния съвет на Асоциацията, споделиха защо са част от нея.

„Колкото сме повече, толкова сме по-силни… Защо аз съм в тази Асоциация и защо съм ангажирана толкова силно и в организацията на тези срещи – защото за мен важното е да ви виждам пред себе си, да сме всички тук, да сме приятели и като се виждаме, тази прегръдка, тази усмивка, тази радост, която блика от сърцата на всички, за мен това е достатъчно удовлетворение“, обърна се към гостите в залата Анета Екенова.

Пламена Чемширова сподели, че като фолклорен изпълнител за нея изразяването е на сцената чрез танца. Тя посочи, че е сигурна, че много от присъстващите също се изразяват по този начин – на сцената. „За нас като група от Северна Ирландия – защо сме в Асоциацията – защото сме група, която, като всички останали в света, пуснали корени, но не в Ирландия, просто държим корена здраво и го показваме по най-добрия начин, както всеки един от нас в чужбина. Българският корен е много силен. Фолклорът ни е обединявал през хилядолетията на нашата страна. Смятам, че за в бъдеще ще бъде така и ние като една малка групичка там, сме едно пламъче, което тлеем, но пък и запалваме около

себе си други българи. Същото, което смятаме, че и Асоциацията може да направи в много по-глобален мащаб. Защото, ако погледнем картата на света, ние сме навсякъде, българите сме навсякъде, за добро или за лошо, аз обаче казвам в такъв случай - България е огромна, тя е навсякъде, където сме ние. Нека да бъдем обединени и нека да бъдем заедно! Нека този камбанен звън, който разтрепва сърцата ни, както гайдата, когато засвири, както чановете, когато задрънчат, вечно да бъдат в душите и сърцата ни“, призова Чемширова.

В своето приветствие Пламен Петков, който също е член на Управителния съвет на АБФСЧ, както и ръководител на Фолклорен ансамбъл „Лазарка“ в Мюнхен, сподели за 30-годишния юбилей, който формацията отбеляза с концерт на 4 ноември. „Търсейки символа на този юбилей, обърнахме се назад, дадохме си равносметка какво сме направили и как може с две думи да обобщим и стигнахме до надслова „Фолклорни мостове“. Това са думите, които обединяват, които показват нашата работа. Посредством фолклора ние свързваме хора, свързваме народи, свързваме нации, свързваме приятели, поколения. По този начин представихме на сцената това, но бихме искали тези фолклорни мостове да ги сложим и днес и да продължим да ги изграждаме и тук на тази среща, като създаваме още по-силни връзки между групите от чужбина, всички гости, които са тук, между нашите лектори и специалисти от България и институциите в България. И да не забравяме, че най-важният мост – това е мостът от България към държавите, в които ние живеем… Ние, като представители на българския фолклор, на българското изкуство, сме лицето на България пред света“, посочи Пламен Петков.

Ива Крумова от Изпълнителната агенция за българите в чужбина (ИАБЧ) също отправи приветствие и разказа за срещата между ИАБЧ и АБФСЧ, на която тя е представила анализ на състоянието на българските фолклорни състави в чужбина. „Вчера представих анализ, който с моите колеги изготвих от началото на годината, събираме информация, която аз синтезирах, и я представихме пред съответните компетентни органи. Смятам, че все пак разбраха, че това, което правим, е важно. А този анализ ние конкретно изготвихме именно в помощ на развитието на вашата асоциация. И се надявам, че оттук нататък вече ще бъде много по-лесно, грубото и трудното мина, оттук нататък смятам, че ще можем да намерим много повече информация, много повече съмишленици, защото, както казах, смятам, че институциите, които са важни за вашето дело от страна на българската държава, разбраха, че това е важно, че има смисъл да се развива… Пожалвам всяка една година да се развивате с геометрична прогресия и все повече и повече членове да има, за да можем да покажем на българската държава колко сте много и колко е важно това, което правите“, посочи Крумова.

От своя страна председателят на Асоциацията благодари на ИАБЧ за сътрудничеството, съдействието и помощта. По време на откриването бе прочетен и поздравителен адрес от Милена Налбантова, председател на Съюза на организациите за любителско изкуство – СОЛИ. Приветствия отправиха също Анелия Овнарска-Милушева, лектор в миналогодишната семинарна среща, както и Антоанета Асенова-Данова, която е лектор тази година. Срещата продължава днес и утре, като програмата предвижда лекции от Антоанета Асенова-Данова, която е преподавател по български народни танци и заместник-директор на Националното училище за танцово изкуство - София, от Димитър Христов, който е диригент на фолклорния оркестър към Българското национално радио, от Димана и Боян Боянови, които са диригенти на хорове, солисти на ансамбъл „Пирин“, от Мария Наследникова. Предвиден е и уъркшоп с Андрей Илиев от „Лидер Академи“, както и срещи с д-р Николай Дойнов, председател на Съюза на народните читалища в България, със занаятчията Христо Златев, с Емил Павлов, председател на Националната секция на CIOFF (бел.ред. - Международната фолклорна организация) за България.

Източник: БТА, статия

https://www.bta.bg/bg/bg-world/567547-s-izpalnenie-na-gayda-i-podnasyane-na-pitka-s-med-i-sol-zapochna-vtorata-seminar

Ръководители на **37** български фолклорни състави от чужбина се срещат в София

11.11.2023 г.

Втората творческа среща – семинар на ръководителите на фолклорни състави в чужбина.

60 представители на български фолклорни състави, от 15 държави, сред които Италия, Франция, Испания, Гърция, Норвегия, САЩ и от група „Мартеница", която е съставена изцяло от унгарци, участват във Втората творческа среща – семинар на ръководителите на фолклорни състави в чужбина. Тридневната проява в София е организирана в от Агенцията за българите в чужбина и Асоциацията на българските фолклорни състави в чужбина. Радослава Недялкова, която живее в Милано, Италия, и е председателя на Асоциацията, заяви че не е лесно българската култура и традиции да бъде опазена в чужбина, но е важно. „Всеки от нас има страшно много трудности в организирането, защото става дума винаги за финансиране, за намиране на зали, за осигуряване на преподаватели, дори намирането на хореограф, който да може адекватно да води часовете по народни танци. Всъщност, ние не правим само това. Ние правим мартенички, сурвачки, затова и смело казваме, че сме едни читалища в чужбина, защото всеки от нас започва с организирането на фолклорна група, но след това реално нещата прерастват в нещо много по-богато", подчерта Недялкова. „Наистина сме едни посланици на България из цяла Европа и вече и отвъд океана", допълни Недялкова.

Източник: БНР, Радио България, статия

https://bnr.bg/radiobulgaria/post/101906564

"Прекратете огъня!" – фрий джаз в петък вечер в Студентския дом

10.11.2023 г.

Автор: Цветан Цветанов

Авангардното дуо MOFAYA! (Джон Дайкман (САЩ) – саксофони и Александър Шкорич (Сърбия) – барабани) идва довечера в София по покана на „Аларма Пънк Джаз“ (https://www.facebook.com/events/910436043997730), за да изнесе концерт в Камерната зала на Националния студентски дом. Специално за това турне обаче, в отговор на чудовищната реалност от последните седмици в Близкия Изток (а и не само), музикантите смениха името на формацията си с призива „Cease Fire!“ („Прекратете огъня!“).

Екстатична вулканична сплав между традиции (афроамериканския фрий джаз на Албърт Айлер, европейската импровизирана музика) и силни индивидуалности – това са MOFAYA! / Cease Fire! (https://aleksandarsk0ric.bandcamp.com/track/live-in-berlin). Най-често дуо, но през годините са записвали и в по-мащабни конфигурации с други знакови съвременни авангардисти и от двете страни на Атлантика - като Люк Стюърт, Фарида Амаду и отишлата си без време удивителна нюйоркска тромпетистка Джейми Бранч (1983-2022)...

Джон Дайкман (https://577records.bandcamp.com/album/volume-1-2) е американски фрий джаз саксофонист, постоянен член на Kuhn Fu (беше с тях и на Варненския джаз фестивал през 2021), Spinifex, Cactus Track и Universal Indians. През годините е свирил и записвал много с легенди като Уилям Паркър, Хамид Дрейк, Ингебригт Хакер Флатен, Джо Макфий, Клаус Кугел, Ернст Хлерум, Уейн Хорвиц, Рой Кембъл Джуниър, Жоел Леандр и много други.

Александър Шкорич (https://aleksandarsk0ric.bandcamp.com) е представител на младата новосадска импро-авангард сцена, възпитаник на Грьонингенската консерватория. В различни негови групи и записи можем да го чуем заедно със Зив Таубенфелд и Есат Екиджиолу от Kuhn Fu, с Марко Чурчич (Zemljani, Dragon's Fuel), със знакови имена от новосадската сцена за импровизирана музика като Марина Джуклев, а и със световни легенди като Чарлс Гейл и Шабака Хъчингс.

Концертът (https://epaygo.bg/3809588613)ще се проведе в Камерната зала на Националния студентски дом (пл. "Народно събрание" 10) с начален час 21:30ч. Вратите отварят в 21:00ч.

Плакат: "Аларма Пънк Джаз"

Източник: БНР, статия

https://bnr.bg/post/101906317/prekratete-ogana-frii-djaz-v-petak-vecher-studentskia-dom

Военните разкази на Йовков в спектакъл на театър "Цвете"

13.11.2023 г.

Надя Атанасова

Наскоро в Националния студентски дом в София беше втората премиерата на театър "Цвете", която продължава поредицата от образователни спектакли в помощ на учениците. Военните разкази на Йордан Йовков "Последна радост" и "Вълкадин говори с Бога" ще оживяват на сцената и за съжаление те са болезнено актуални и днес. Авторът от първо лице ни превежда през ужаса на войната и нейните последствия. Там, където красотата, любовта и нормалните човешки взаимоотношения отстъпват пред бруталността. Надеждата и отговорите на големите въпроси – ще търсим заедно...

Режисьор и автор на драматургичният текст е Васил Спасов.

Костюмите са на Бояна Бъчварова, музиката на Константин Кучев.

Участват: Виолина Александрова, Денис Николов, Екатерина Казакова, Мариела Станчева, Мартин Ноев, Михаил Петров, Станимир Михайлов.

Режисьорът Васил Спасов разказа подробности за образователната поредица в "Артефир".

Чуйте интервюто в звуковия файл.

Източник: БНР, Христо Ботев, аудио запис

https://bnr.bg/hristobotev/post/101907206

БНР с мобилно студио от Студентски дом

11.11.2023 г.

Здравейте, приятели на българския фолклор !

С трепет ви споделяме записа от предаването на Цвети Радева от БНР с участниците на втората ни годишна среща, която се проведе в София на 10, 11 и 12 ноември 2023.

Участие в тазгодишната среща взеха 55 ръководители, хореографи, диригенти и музикални педагози от 36 фолклорни състава от 14 държави от Европа и Америка!

Източник: БНР, аудио запис

https://www.folkloreassociation.eu/2023/11/16/mobilno_studio/

Санират административни сгради в **79** общини у нас

02.12.2023 г.

Източник: МРРБ

С над 221 млн. лв. санират и внедряват мерки за енергийна ефективност в административни сгради в страната.

Инвестицията е от Националния план за възстановяване и устойчивост и е насочена към обекти на държавните и общински администрации, Районни служби "Пожарна безопасност и защита на населението", Районни управления към Министерството на вътрешните работи, Министерството на земеделието и храните, Министерството на здравеопазването и др.

Източник: news.bg, статия

https://news.bg/regions/sanirat-administrativni-sgradi-v-79-obshtini-u-nas.html

Влагат **221** млн. лв. в саниране и енергийна ефективност на административни сгради Средствата се осигуряват от регионалното министерство по Националния план за възстановяване и устойчивост

02.12.2023 г.

Над 221 млн. лв. ще бъдат вложени за саниране и внедряване на мерки за енергийна ефективност в административни сгради в страната. Инвестицията е от Националния план за възстановяване и устойчивост и е насочена към обекти на държавните и общински администрации, Районни служби „Пожарна безопасност и защита на населението", Районни управления към Министерството на вътрешните работи, Министерството на земеделието и храните, Министерството на здравеопазването и др. Средствата се осигуряват от Министерство на регионалното развитие и благоустройството, съобщиха от пресцентъра му.

След извършена проверка и оценка на проектите МРРБ публикува одобрените и отхвърлените предложения за изпълнение на инвестиции по процедурата BG-RRP-4.020 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за административно обслужване, култура и спорт" в частта административни сгради.

Одобрени са проекти за саниране на административни сгради на 79 общини. Те са Пловдив, Русе, Бургас, Стара Загора, Благоевград, Варна, Град Добрич, Шумен, Габрово, Ямбол, Кърджали, Казанлък, Гоце Делчев, Разград, Горна Оряховица, Петрич, Сандански, Карнобат, Димитровград, Кюстендил, Харманли, Созопол, Кресна, Чипровци, Елена, Велики Преслав, Мадан, Батак, Бяла Слатина, Тервел, Баните, Якимово, Попово, Кнежа, Елин Пелин, Тополовград, Мизия, Вълчи Дол, Аксаково, Никола Козлево, Исперих, Антоново, Бобов дол, Аврен, Ракитово, Етрополе, Белица, Царево, Белене, Якоруда, Момчилград, Ардино, Костинброд, Оряхово, Джебел, Камено, Приморско, Сливница, Брусарци, Своге, Гулянци, Съединение, Септември, Котел, Пордим, Сопот, Каспичан, Крумовград, Джебел, Симитли, Струмяни, Болярово, Априлци, Опака, Твърдица, Малко Търново, Смядово, Козлодуй, Район Слатина – Столична община. Част от общинските администрации са защитили ремонта на повече от една сграда, включително и на кметства в селата. Одобрени са проектите и за енергийно обновяване на сградите на областните администрации в Пловдив и Ловеч.

Със средства от програмата ще бъдат ремонтирани и централите на Държавна агенция „Архиви" в София, Министерството на транспорта и съобщенията, Национален статистически институт, Национална агенция по приходите, Столична регионална здравна инспекция, Дирекцията за национален строителен контрол, Национална служба за съвети в земеделието, Националната служба за охрана, Изпълнителна агенция „Инфраструктура на електронното управление", Изпълнителна агенция „Проучване и поддържане на р. Дунав", Национален студентски дом, Комисия за защита на потребителите, Академията на МВР, Институт по отбрана „Професор Цветан Лазаров" и др.

Обновени сгради с по-добра енергийна ефективност ще имат и пожарните служби в Пловдив, Плевен, Разлог, Стара Загора, Ловеч, Габрово, Димитровград, Кърджали, Балчик, Никопол, Ардино, Подкова, Средец и др. Ще бъдат реновирани и службите на МВР в Русе, Бургас, Велико Търново, Добрич, Ловеч, Благоевград, Петрич, Разлог, Гоце Делчев, Тетевен, Кнежа, Правец, Провадия, Етрополе, Дряново и др.

Мярката цели след ремонтите сградите да постигнат клас на енергопотребление минимум клас „В" и да спестяват минимум 30% от първична енергия. Сред допустимите дейности по проектите са текущ ремонт за въвеждане на мерки за енергийна ефективност, осигуряване на достъпна среда и изграждане на хибридна фотоволтаична система за производство на електроенергия за собствени нужди и др. МРРБ публикува и списък на предложените за финансиране и на отхвърлените предложения за изпълнение на инвестиции за административни сгради, който е достъпен тук.

Източник: Investor.bg, статия
https://www.investor.bg/a/534-novini/385441-vlagat-221-mln-lv-v-sanirane-i-energiyna-efektivnost-na-administrativni-sgradi

Над **221** млн. лв. от Плана за възстановяване и устойчивост ще бъдат вложени в саниране и мерки за енергийна ефективност на административни сгради в страната

02.12.2023 г.

Обновяват сградите на 79 общини, пожарни служби, полицейски управления, ремонтират и централите на МТС, НАП, НСО, ДНСК, КЗП

Над 221 млн. лв. ще бъдат вложени за саниране и внедряване на мерки за енергийна ефективност в административни сгради в страната. Инвестицията е от Националния план за възстановяване и устойчивост и е насочена към обекти на държавните и общински администрации, Районни служби „Пожарна безопасност и защита на населението", Районни управления към Министерството на вътрешните работи, Министерството на земеделието и храните, Министерството на здравеопазването и др. Средствата се осигуряват от Министерство на регионалното развитие и благоустройството, което е Структура за наблюдение и докладване по инвестиция „Подкрепа за обновяване на сградния фонд" от Националния план за възстановяване и устойчивост.

След извършена проверка и оценка на проектите МРРБ публикува одобрените и отхвърлените предложения за изпълнение на инвестиции по процедурата BG-RRP-4.020 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за административно обслужване, култура и спорт" в частта административни сгради.

Одобрени са проекти за саниране на административни сгради на 79 общини. Те са Пловдив, Русе, Бургас, Стара Загора, Благоевград, Варна, Град Добрич, Шумен, Габрово, Ямбол, Кърджали, Казанлък, Гоце Делчев, Разград, Горна Оряховица, Петрич, Сандански, Карнобат, Димитровград, Кюстендил, Харманли, Созопол, Кресна, Чипровци, Елена, Велики Преслав, Мадан, Батак, Бяла Слатина, Тервел, Баните, Якимово, Попово, Кнежа, Елин Пелин, Тополовград, Мизия, Вълчи Дол, Аксаково, Никола Козлево, Исперих, Антоново, Бобов дол, Аврен, Ракитово, Етрополе, Белица, Царево, Белене, Якоруда, Момчилград, Ардино, Костинброд, Оряхово, Джебел, Камено, Приморско, Сливница, Брусарци, Своге, Гулянци, Съединение, Септември, Котел, Пордим, Сопот, Каспичан, Крумовград, Джебел, Симитли, Струмяни, Болярово, Априлци, Опака, Твърдица, Малко Търново, Смядово, Козлодуй, Район Слатина – Столична община. Част от общинските администрации са защитили ремонта на повече от една сграда, включително и на кметства в селата.

Одобрени са проектите и за енергийно обновяване на сградите на областните администрации в Пловдив и Ловеч.

Със средства от програмата ще бъдат ремонтирани и централите на Държавна агенция „Архиви" в София, Министерството на транспорта и съобщенията, Национален статистически институт, Национална агенция по приходите, Столична регионална здравна инспекция, Дирекцията за национален строителен контрол, Национална служба за съвети в земеделието, Националната служба за охрана, Изпълнителна агенция „Инфраструктура на електронното управление", Изпълнителна агенция „Проучване и поддържане на р. Дунав", Национален студентски дом, Комисия за защита на потребителите, Академията на МВР, Институт по отбрана „Професор Цветан Лазаров" и др. Обновени сгради с по-добра енергийна ефективност ще имат и пожарните служби в Пловдив, Плевен, Разлог, Стара Загора, Ловеч, Габрово, Димитровград, Кърджали, Балчик, Никопол, Ардино, Подкова, Средец и др. Ще бъдат реновирани и службите на МВР в Русе, Бургас, Велико Търново, Добрич, Ловеч, Благоевград, Петрич, Разлог, Гоце Делчев, Тетевен, Кнежа, Правец, Провадия, Етрополе, Дряново и др.

Мярката цели след ремонтите сградите да постигнат клас на енергопотребление минимум клас „В" и да спестяват минимум 30% от първична енергия. Сред допустимите дейности по проектите са текущ ремонт за въвеждане на мерки за енергийна ефективност, осигуряване на достъпна среда и изграждане на хибридна фотоволтаична система за производство на електроенергия за собствени нужди и др. Списъкът на предложените за финансиране и на отхвърлените предложения за изпълнение на инвестиции за административни сгради, е наличен на електронен адрес:
https://2020.eufunds.bg/bg/0/0/EvalSessionResult/Show?resultId=1uqG2U0wssqJnWqMh94NhQ%3D%3D&resultType=2vPCjUHWYklcGk8qCLK9dA%3D%3D.

Източник: МРРБ, статия
https://www.mrrb.bg/bg/nad-221-mln-lv-ot-plana-za-vuzstanovyavane-i-ustojchivost-ste-budat-vlojeni-v-sanirane-i-merki-za-energijna-efektivnost-na-administrativni-sgradi-v-stranata/

Със средства от Плана за възстановяване и устойчивост ще бъде ремонтиран Националният студентски дом в София

04.12.2023 г.

На 29 септември от Министерството на културата беше одобрен и проектът за реновация на Голямата зала
В средата на октомври директорът на Национален студентски дом д-р Христиан Даскалов коментира създаването на Национален фокусен център към Националния студентски дом като инструмент на държавната политика. Инициативата за създаване на методически център с обучителни функции е част от инвестицията „Младежки центрове“ в рамките на компонент „Образование и умения“ от Националния план за възстановяване и устойчивост. Благодарение нея Домът ще може да се възползва от средства за обновяването на Голямата зала на Студентския дом, която ще се ползва мултифункционално. Ще бъде оползотворен и етаж 5 на сградата, който директорът върна за нуждите на българската академична младеж след продължителна съдебна битка с предходни външни наематели – хотелиери, допуснати в сградата през 2017 г., но освободили я след активната намеса на Националното представителство на студентските съвети в България.
В контекста на новината за създаването на Национален фокусен център д-р Даскалов сподели за още една дългоочаквана новина – на 29 септември окончателно е одобрен от Министерството на културата проектът за реновация на Голямата зала на Студентския дом. Проектът, финансиран с привлечени от директора на НСД през 2020 г. публични средства по програма „Културно наследство на Столична община“, получи окончателно одобрение от МК след 9-месечен преглед и ще бъде в основата на предстоящия ремонт на емблематичната Голяма зала със средства по Националния план за възстановяване и устойчивост. По тази тема голяма заслуга има и Националното представителство на студентските съвети, което още през 2018 г. инициира разработването на идеен студентски проект за реновация на залата, като в допълнение към него през 2020 г. е изработен и дипломен студентски проект за реновация на цялата сграда.
„За емблематичната голяма зала на Студентския дом заварих през 2018-а година четири инвестиционни намерения, налични в архива на НСД – едно за бистро с кабаре, второ – за парти-център от 2009-а с проведена процедура и сключен договор, трето – за банков клон от 2015-а и четвърто заявено намерение от началото на 2018-а за изграждане на „event център“ от държатели на нощен клуб. Тези инвестиционни намерения нямаха нищо общо с историческата роля и с функциите на Голямата зала на Студентския дом, поради което заедно със студентските съвети се постарахме да ги приключим за добро, въпреки трудностите, с които този процес бе свързан", коментира за сайта на НСД директорът на Студентския дом д-р Христиан Даскалов.
"Днес оставям след себе си разработен и одобрен проект за реновация на залата, както и обезпечено финансиране за изпълнението на реновацията със средства по Националния план за възстановяване и устойчивост в духа на това, за което тя е била изградена по думите на Негово Величество Цар Борис III, а именно – „за да крепнат в нея и обединяват сърцата и умовете си здрави и добре просветени граждани на България, които утре, работейки за Родината, ще бъдат добри ратници в международното сътрудничество за мирния общочовешки напредък“. Осъзнавам, че това ще провокира нездрав интерес към Студентския дом от зложелатели, действащи в услуга на бизнесмени с незадоволени интереси, но оттук насетне е задължение на студентите и младите хора да отблъснат атаките, които биха се появили срещу Дома на студентите“, казва още д-р Даскалов.
Над 221 млн. лв. от Плана за възстановяване и устойчивост ще бъдат вложени в саниране и мерки за енергийна ефективност на административни сгради в страната. Ще бъдат обновени сградите на 79 общини, пожарни служби, полицейски управления, ремонтирани ще бъдат и централите на МТС, НАП, НСО, ДНСК, КЗП.

Източник: Citybuild.bg, статия
https://citybuild.bg/news/sas-sredstva-ot-plana-za-vazstanovyavane-i-ustoychivost-shte-bade-remontiran-nacionalniyat-studentski-dom-v-sofiya

Премиера на книгата „Еволюция на суверенитета в условията на Четвъртата индустриална революция“ от д-р Вероника Преждарова

04.12.2023 г.

На 6 декември от 18.30 часа, ще се състои представяне на книгата на д-р Вероника Преждарова „Еволюция на суверенитета в условията на Четвъртата индустриална революция“. Представянето ще се състои в Национален студентски дом в София.

В програмата на книгата са предвидени колажи на автора върху любопитни теми от труда и арт инсталация,която ще бъде изградена от тях. Гостите на събитието ще имат възможността да се потопят в атмосферата на творчество, история и наука, съчетани в едно.

Книгата на д-р Преждарова анализира еволюцията на суверенитета, фокусирайки се върху Четвъртата индустриална революция в контекста на България, Европейския съюз и Русия. Тя представя качествен измерител за цифровия суверенитет, прилагаем за страни, бивши членове на Съюза за икономическа взаимопомощ (СИВ). Авторът д-р Преждарова, извежда в труда си индикатори, които метафорично са наречени „цифров меч” и „цифров щит”, с тяхна помощ се установяват политическите режими в изследваните държави.

За автора: Вероника Преждарова завършва Университет за национално и световно стопанство с бакалавърска степен по „Политическа икономия” през 2014 г. Магистърската ѝ степен е „Политическа икономия на креативната икономика”, получена през 2015 г. в Университет за национално и световно стопанство. През 2023 г. защитава докторска дисертация по „Политически науки“ в катедра „Политически науки и национална сигурност” на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”. Преждарова е автор на над двадесет научни статии по политология, философия и икономика. Научните ѝ интереси са в областта на съвременната политическа икономия, съвременното изкуство, съвременните технологии и квантовата социална наука, като фокусът ѝ е насочен върху изследване на интердисциплинарната методология „наука, изкуство и технология”. Участва в национални и международни фестивали в сферата на съвременното изкуство и по-конкретно: дигитално изкуство, пърформанс арт, хепънинг арт, акционизъм, арт инсталация и видео арт. Тя е член на Асоциация на младите учени и завежда ресор „Киберсигурност и дигитален суверенитет“ към нея. За да се запознаете по-добре с дейността на Асоциация на младите учени, автора и нейния труд, заповядайте!

Следващите представяния ще бъдат на следните дати: 12 декември от 18:30 ч., с покана от Школа по професионално майсторство “ Стефан Продев“ в Съюза на българските журналисти (гр. София, ул. Граф Игнатиев 4, етаж 3); 15 декември от 18:30 ч., с покана от Клуб „Аркадий и Борис Стругацки“ – Фантастика, Евристика и Прогностика в зала „Никола Манев“ (гр. Пазарджик, пл. Константин Величков 1 (в сградата на Драматично-куклен театър „Константин Величков“). Предстои доуточняване за място и час в град Пловдив.

Надежда Максимова

Източник: Мнения, статия
https://mnenia.info/%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%BC%D0%B8%D0%B5%D1%80%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B5%D0%B2%D0%BE%D0%BB%D1%8E%D1%86%D0%B8%D1%8F-%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%83%D0%B2%D0%B5%D1%80

Награди за студенти – бъдещи писатели

07.12.2023 г.

Христиан Даскалов, Габриела Дамянова, Богдана Калъчева, Дебора Дикова, Боян Ангелов, Анжела Димчева, Радосвета Гюлева и Илиана Елдърова.

За девети път в навечерието на 8 декември бяха връчени наградите в Националния литературен конкурс за студенти „Георги Черняков“. Те се присъждат от Общество на литературния кабинет „Димчо Дебелянов“ към Националния студентски дом в София. Организацията е наследник на някогашния Кабинета на младите писатели студенти „Димчо Дебелянов“, чийто художествен ръководител беше Георги Черняков – литературен критик, есеист и ментор на няколко поколения пишещи млади хора. В негова памет през 2015 г. беше учреден конкурсът.

Основната цел на днешното Общество е да поощрява млади таланти, които правят първите си стъпки на литературното поприще. Затова всяка есен се провежда конкурс в три жанра – поезия, проза и хумор. Досега за 8 издания са наградени 60 студенти, издаден е сборник „Гнездото. Вчера, днес и утре“ (изд. „Български писател“, 2019) с творби на лауреатите от първите 5 издания.

През тази година в конкурса участваха автори от 10 български университета. Председател на журито беше поетът Боян Ангелов – председател на Съюза на българските писатели, а членове – поетесата Анжела Димчева и белетристът Тодор Костадинов.

Награждаването се състоя в Националния студентски дом, чийто директор д-р Христиан Даскалов представи множество възможности за изява на младите хора в залите и клубовете на НСД. Той връчи две Специалните награди, присъдени от институцията: на Венцислав Колев (поезия) и Славея Семова (проза). Първа награда за поезия заслужи Дебора Дикова, а втора – Илиана Елдърова; две Специални награди за поезия от името на СБП отидоха при Богдана Калъчева и Радосвета Гюлева.

Талантливата белетристка Габриела Дамянова получи Първа награда за разказ. Поради липса на изявени хумористи не беше дадена награда за хумор. Церемонията се водеше от Анжела Димчева, която изказа специална благодарност на дарителите, а това са писателят Илко Минев, поетесата Катя Кремзер и Весела Райчинова-Сели – режисьор, сценарист и продуцент.

В обръщението си към младите дарования Боян Ангелов подчерта, че СБП работи в синхрон с НСД и винаги ще подкрепя първите стъпки в писателското поприще на новите поколения: „Работата с младите творци е много важна. Запазил съм прекрасни спомени от времето на Георги Черняков, когато аз като студент първи курс по философия пристъпих прага на КМПС „Димчо Дебелянов“, създадох приятелства, участвах в дебати и рецитали. Някога Съюзът на писателите ни се виждаше като някакъв недостижим Парнас. Днес вратите на СБП са отворени и за млади, и за възрастни автори. Всеки е добре дошъл, стига да отговаря на изискванията“.

Събитието завърши със споделени идеи за бъдещи проекти през 2024 г.

Източник: Труд news, статия
https://trud.bg/%D0%BD%D0%B0%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8-%D0%B7%D0%B0-%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8-%D0%B1%D1%8A%D0%B4%D0%B5%D1%89%D0%B8-%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B8

Национален студентски дом на културата

08.12.2023 г.

БНТ 2, Предаване 10 000 крачки

Източник: БНТ2, видео запис

https://bnt.bg/news/nacionalen-studentski-dom-na-kulturata-08122023-322812news.html

Славея Семова от Първомайци с награда за студентско творчество

11.12.2023 г.

Славея Семова от Първомайци получи специална награда за разказа си „Имало едно време коронавирус" от Националния литературен конкурс за студенти „Георги Черняков".

Славея Семова учи задочно „Българска филология" във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий", а в същото време е библиотекар в НЧ „Иван Вазов-1893" в родното си Първомайци. За пореден път тя получава награда в литературен конкурс. Тя е член на Арт клуб „Гайтани", село Първомайци и на Литературен клуб „Асен Разцветников", град Горна Оряховица и вече има сборник с разкази „Заради една мечта", издаден с помощта на Национален фонд „Култура".

За девети път в навечерието на 8 декември бяха връчени наградите в Националния литературен конкурс за студенти „Георги Черняков". Те се присъждат от Общество на литературния кабинет „Димчо Дебелянов" към Националния студентски дом в София. Организацията е наследник на някогашния Кабинета на младите писатели студенти „Димчо Дебелянов", чийто художествен ръководител беше Георги Черняков – литературен критик, есеист и ментор на няколко поколения пишещи млади хора. В негова памет през 2015 г. беше учреден конкурсът.

Основната цел на днешното Общество е да поощрява млади таланти, които правят първите си стъпки на литературното поприще. Затова всяка есен се провежда конкурс в три жанра – поезия, проза и хумор. Досега за 8 издания са наградени 60 студенти, издаден е сборник „Гнездото. Вчера, днес и утре" (изд. „Български писател", 2019) с творби на лауреатите от първите 5 издания.

През тази година в конкурса участваха автори от 10 български университета. Председател на журито беше поетът Боян Ангелов – председател на Съюза на българските писатели, а членове – поетесата Анжела Димчева и белетристът Тодор Костадинов.

Награждаването се състоя в Националния студентски дом, чийто директор д-р Христиан Даскалов представи множество възможности за изява на младите хора в залите и клубовете на НСД. Той връчи две Специалните награди, присъдени от институцията на Венцислав Колев (поезия) и Славея Семова (проза) – разказът „Имало едно време коронавирус". Първа награда за поезия заслужи Дебора Дикова, а втора – Илиана Елдърова; две Специални награди за поезия от името на СБП отидоха при Богдана Калъчева и Радосвета Гюлева.

Талантливата белетристка Габриела Дамянова получи Първа награда за разказ. Поради липса на изявени хумористи не беше дадена награда за хумор.

Източник: Regnews.net., статия
https://www.regnews.net/news/17020237503257/slaveya-semova-ot-parvomaytsi-s-nagrada-za-studentsko-tvorchestvo

Българската „ВИНА“ за Холокоста в Македония и Беломорието

25.11.2023 г.

На 24 ноември 2023 г. в Националния студентски дом се проведе организираната от сдружение „Кубероѫ воинъ“ лекция „Българската „ВИНА“ за Холокоста в Македония и Беломорието“.

Събитието води членът на „Кубероѫ воинъ“ на и на Българското сдружение родовете от Македония Димитър Панчев.

Историкът доц. д-р Спас Ташев и гражданката на Израел Силвия Авдала защитиха позицията, че България не носи нито вина, нито отговорност за депортирането на евреите от Македония и Беломорието.

Криминалистът Иван Савов доказа категорично, че споразумението „Белев-Данекер“ е фалшификат.

Юристът Любомир Талев изтъкна, че е на лице организирана кампания срещу Българската държава и призова за обединение в защита на историческата истина.

От Българското сдружение на родовете от Македония на събитието присъстваха и Елисавета Шапкарева, Михаил Развиговор, Христо Христов и Любомир Талев.

Лекцията ще се излъчи по България 24 - Национална телевизия, както и в Ютюб.

Източник: Българско сдружение на родовете от Македония, статия
https://www.sberem.org/index.php?id=407&fbclid=IwAR2mYjxyWRNsI2y2M1dNB6J0l_BAYEWFf73jeNyTFdtMNk8_c2E7MCRUVpQ

СПАМ СТУДИОС ПОЛУЧИ НАГРАДА ЗА ПРИНОС

20.12.2023 г.

Да, на 19-ти декември 2023 г., в рамките на церемонията по връчване на годишните награди на Национален студентски дом, СПАМ СТУДИОС получи наградата за принос в развитието на институцията. Именно с това отбелязваме и добрия завършек на годината, която мина толкова бързо, че вече дойде време за отчети и равносметки, които решихме да споделим с вас. А на д-р Христиан Даскалов, благодарим сърдечно за вниманието и признанието.

Годината стартирахме със спектакъла „ДВОЙНО ДЪНО“, с фокус темата за артистите, тяхната борба за оцеляване, препятствия през които са минали и всичко това вдъхновено от българската театрална действителност, от която реално можем още много да черпим. Публиката го възприема с усмивка, както всъщност подхождаме и ние към проблема. Защото иначе, в противен случай, бихме били обречени на бездействие и празно мрънкане. Тук е моментът да благодарим и на Драматичен театър „Никола Вапцаров“ – Благоевград, Драматичен театър „Рачо Стоянов“ – Габрово и Театър Хенд в Пловдив за техните усилия и добро отношение към нашата организация и артистите от спектакъла по време на гостуването ни на тяхна сцена, турне реализирано с финансовата подкрепа от Министерството на културата.

След това, дойде време за Творческата работилница с босненския актьор, познат на няколко поколения, Зиях Соколович, която реализирахме в партньорство с Народен театър „Иван Вазов“. Тя беше тридневна и от онези срещи, които ще помним дълго. Защото артисти като Зиях Соколович се срещат все по-рядко. За три дни, на присъстващите в залата, той успя да даде толкова много знания, които те ще помнят дълго. Артистите освен, че преминаха през практически упражнения за времето и пространството, преживяха и философско преосмисляне относно ролята на театъра в техните животи. А това, че институция като Народен театър отвори вратите си за нашата развиваща се организация, е голям жест, който никога няма да забравим.

Лятото продължихме с кастинги за актьори и актриси за представления от нашата програма, нещо което направихме за първи път и останахме изключително впечатлени от интереса. Защото срещнахме повече от 40 актьори и актриси, желаещи да работят в независимия сектор, и си дадохме сметка, че в крайна сметка има смисъл и има с кого да вървим този път в т.н. частна сфера.

Новия сезон стартирахме с премиерата на „ДОКАТО СМЪРТТА МЕ РАЗДЕЛИ“ от Дъг Райт, моноспектакъл на Димитър Ангелов и режисьор Надя Панчева. И понеже е практика на СПАМ СТУДИОС да подпомага дебютанти, оказа се доста добър актьорски старт на Димитър с текст, който е доста провокативен и тема, която е изключително чувствителна. Защото историята на Шарлоте фон Малсдорф, транссексуална жена, живяла в Берлин и оцеляла в крайно турбулентни режими, със сигурност няма да остави никой безразличен. Премиерата се състоя на сцена Дерида, ново за нас пространство, което публиката задължително трябва да посети, предвид европейския му вид и не само откъм техническа гледна точка. Там срещнахме истинско отношение, което силно прегърнахме и за което сме изключително благодарни.

Втората премиера беше на актьора Севар Иванов, моноспектакълът „КУЧЕНЦЕТО СЕ ЗАСМЯ“ по романа „Питай прахта“ от Джон Фанти. Това е една сценична адаптация, която дълго време чакаше своята реализация. Темата там е вечна, за личните съмнения, за борбата с Егото и неговата демонична власт върху човека. Реализирахме го в Камерната зала на Национален студентски дом, пространство, което има голям потенциал и за което тепърва ще се говори. Защото разработените пространства в независимия сектор са толкова малко, докато неразработените, те демотивират артистите предвид техните неистови опити да вкарат публика в салона. Но що се отнася до „КУЧЕНЦЕТО СЕ ЗАСМЯ“, за три месеца успяхме да го изиграем четири пъти и при това при задоволително пълни зали.

След тази премиера, реализирахме и първото детско представление по авторски текст и режисура на Любомир Колаксъзов. Това си беше същински празник, и в същото време истинско откритие за нас. Детските спектакли и детската публика са нещо, което тепърва ще развиваме. Премиерата беше в Ай Ем Студио, добре познато сценично пространство за нас, което неведнъж сме ползвали за различни премиери.

Изключително вдъхновяваща за нас бе и творческата среща с Явор Гърдев в Топлоцентрала, на които сърдечно много благодарим за гостоприемството. Повече от два часа и половина имахме възможността да разпитваме г-н Гърдев за неговия начин на работа, за избора на пиеси и теми, които го вълнуват, за неговия творчески път и за още много други неща, които остават скрити за голяма част от хората. Подобни срещи ще продължим да реализираме и през 2024-та година, тъй като забелязваме голям интерес към тях, освен, че е важно и за нашия екип от гледна точка на творческо развитие.

Източник: Spamstudios.org, статия

https://spamstudios.org/2023/12/21/nagrada-za-prinos-i-mnogo-publika/

В приложение 2 прилагам годишните отчети на студентските организации, които са представени по центрове за студентски услуги. Всяка от организациите по договор за съвместна дейност с Национален студентски дом има задължението да представи своя годишен отчет за дейностите по утвърдена унифицирана форма.
Прилагам всички подадени отчети в регламентирания срок по договорите за съвместна дейност.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2

ОТЧЕТНИ ДОКЛАДИ ЗА 2023 ГОДИНА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, ПОДДЪРЖАЩИ ЦЕНТРОВЕ ЗА СТУДЕНТСКИ УСЛУГИ В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Организация: ННЕК ЮНЕСКО

Център: Международен център за програми и проекти в областта на

Дата на подаване:25.03.2024

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

Центърът се организира от Националния научен експедиционен клуб ЮНЕСКО (ННЕК-ЮНЕСКО) в партньорство със Световната федерация на асоциациите, центровете и клубовете ЮНЕСКО и с Европейската федерация на асоциациите, центровете и клубовете ЮНЕСКО - съорганизатори на центъра. Центърът координира дейността си с Националната комисия на Република България за ЮНЕСКО и ползва информационната база на ЮНЕСКО в Париж.

Предоставяните от центъра информационни услуги включват основно онлайн базите: opa.bg, www.econ.bg, www.efc.be, и www.cordis.lu, www.jobs.bg.

В центъра се предоставят услуги и с пряко приложение на интерактивните мултимедийни пособия “Youth resources in the Internet” и “On the job market”.

Предлаганото ползване на библиотеката от печатни издания включва следната периодика: “Confluences”, “The new courier of UNESCO”, “Connexion”, “Science et societe – OTAN”, “La lettre du patrimoine mondial”, “The bulletin of REC, “Social economy and law”, “ODE Magazine”, “Deutschland Magazine”, “NGO news”, и др.

Освен изброените, на студентите и на студентските организации се предлагат безплатно и други текущи информационни източници, които се получават по линия на Световната и на Европейската федерация.

На разположение на студентите е и архива на ННЕК-ЮНЕСКО за българското и световното културно и природно наследство.

През 2023 г. в рамките на международния център се разви по-нататък дейността по проекта „Младежки център за оценяване и консултации“. Центърът включва изграждане на консултационен кабинет за студенти и млади безработни и предоставяне на безплатен достъп до ключови бази данни.

Целите на младежкия център за оценяване и консултации са: стимулиране на предприемачеството сред студентите и безработните млади хора като най-ползотворен стратегически път за прехода от образованието към пазара на труда и разработка на обучителна система и модули по направления, които ще гарантират избора на правилната бизнес инициатива от тях.

Центърът подготви през 2023 г. и 3 образователни проекта по Erasmus+ с бенефициенти над 400 студенти и проведе 4 образователни уъркшопа (със сесии онлайн и лице в лице) за управление на младежки проекти, с над 210 участници. Обновени бяха базата данни с ресурси за образование, обучение и управление на младежки проекти и междукултурно обучение, центърът отбеляза над 1100 посетители.

През 2023 г. се проведе втора ползотворна тристранна среща с участие на представители на Кипър и Гърция, която постави основата на прерастването на програмата в единна платформа за тези страни и за България. Проведе се и предварителна консултативна среща за създаване на Национална федерация на асоциациите, центровете и клубовете ЮНЕСКО.

Центърът участва и в 3 международни студентски проекта по ЕРАЗЪМ +, като партньори в проектите са Музей „Лувър“, СОКИ, Исторически музей – Приморско, Българска академия на науките, Румънска академия на науките, Студентски съвет на Софийски университет, УниБИТ и други международни и български образователни, научни и културни институти.

Организацията предвижда над 12 събития през 2024 година, като акцент във всички тях са предоставяне на възможност за участие на студенти от България в международни и национални научни проекти.

Приблизителен общ брой обхванати студенти: 1100

Приблизителен общ брой обхванати граждани: 3000

Отразяване в информационното пространство:

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/:

При организирането на съвместната работа с НСД ръководството на ННЕК ЮНЕСКО е намирало партньор в лицето на администрацията и директора като всички трудности са превъзмогнати с общи усилия.

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА ИЗВЪН НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

Проведи са над 10 международни срещи в различни европейски страни – Белгия, Гърция, Италия, Румъния, Южна Корея, Турция, касаещи дейността на центъра, в опит за намирането на партньори при подготовката и реализацията на студентски проекти. Проведе се и седмото издания на семинар „Траките и виното“, в който ежегодно се включват студенти, докторанти и студентски преподаватели. Обхватът на работа на центъра е разширен със социални кампании като „Мартеничка с кауза“, която подкрепи финансово Центъра за лечение на деца с онкологични заболявания към УМБАЛ „СВ. Йоанна“, както и „Коледари с блага вест и здраве“, целящ подкрепа за деца, настанени в SOS ДЕТСКИ СЕЛИЩА.

На национално ниво центърът е включен в състава на оперативния ръководен орган на Българска търговско-промишлена палата като член на Бюрото на БТПП поради активната си работа в сектор Културно-историческо наследство и работа със студенти и студентски организации. Организацията участва във всички редовни заседания на БТПП, както и в Съвета за тристранно сътрудничество чрез пълномощника си БТПП.

Приблизителен общ брой обхванати студенти: 350

Приблизителен общ брой обхванати граждани: 800

Отразяване в информационното пространство:

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/:

Организация: НАЦИОНАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НА СТУДЕНТСКИТЕ СЪВЕТИ

Център: РЕСУРСЕН ЦЕНТЪР НА СТУДЕНТСКОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ

ЕИК : 130301327

Дата на подаване: 25.03.2024г.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

Националното представителство на студентските съвети работи през 2023 г. по множество приоритетни за Центъра проекти:

- Национален приз "Студент на годината" - основната идея на конкурса е всяка година да бъдат отличавани най-добрите студенти и докторанти в българските висши училища и това да се превърне в традиция. За поредна година процесът по селекция на номинираните се проведе в Национален студентски дом.

- Национални летни студентски игри "Летен университет" - основната идея на Летния университет (Националните летни студентски игри) е да развие студентския спорт, като излъчи комплексен победител в непрофесионалния и професионален студентски спорт измежду студенти от всички Висши училища в Република България. Цялата логистична подготовка на събитието се реализира в НСД. През 2023 г. събитието се използва за популяризация и разпространение на издадената през м. декември 2022 г. юбилейна книга „*Домът и Университетът. Споделени истории от Царство България*“.

- Национални и институционални срещи - през 2023 г. бяха проведени редица организационни и обучителни срещи в кабинетите на НПСС, както и присъствено в цялата страна, на които срещи присъстваха студенти, членове на партниращи организации и студентски съвети. Срещите по университети бяха логистично опосредствани с помощта на закупения през годината за нуждите на Центъра служ. автомобил.

  - Срещите със студенти и трети страни, включиха теми и обсъждания, свързани с: *контрол и подпомагане на дейностите на организацията и всички членове; създаване на условия за правилното функциониране на университетските представителства; насрочване и провеждане на дейности по университетски центрове; разрешаване на проблеми на студентите, работа по техни сигнали и предложения*.
  - Продължи дейността на ново разкритата през 2021 г. „Студентска приемна“ в новите помещения на Центъра на ет. 5 в сградата на НСД.

През м. февруари 2022 г. за втори път в историята на НПСС и НСД, Националното представителство на студентските съвети проведе своето Отчетно-изборно събрание в залите на Националния студентски дом и избра своето ръководство за мандат 2022 – 2023 г. в Камерна зала на НСД.

Приблизителен общ брой обхванати студенти:

Приблизителен общ брой обхванати граждани в това число и студенти:

Отразяване в информационното пространство:

24.12.2023 | Сега | Студентите извоюваха още 100 млн. лв. за ремонт на общежитията си

16.12.2023 | БТА | Ръководството на НПСС поздрави Съвета на ректорите по случай 30 годишнината от основаването на сдружението

14.12.2023 | Дарик Радио | Студентските съвети настояват за още 100 млн. лева за ремонти на общежития

14.12.2023 | БНР | Студентските съвети настояват за отпускането на 200 млн. лева за ремонти на общежития

16.11.2023 | Янтра | Най-голямото крило на Блок 3 на Студентските общежития посреща първите си 230 студенти

17.10.2023 | 24 ЧАСА | Студенти ръкопляскаха на Деян Николов, защото няма да има гей парад в София, когато стане кмет

17.10.2023 | Флагман | Националното представителство на студентските съвети отличи доц. Даниел Петков

16.10.2023 | Труд | Деян Николов се среща с всички браншове, за да дадат шанс на младите

Със 100 млн. лв. между 10 и 20 общежития ще получат нов облик

09.10.2023 | 24 ЧАСА | Недоволство сред студенти в Пловдив - за 1000 няма места в общежитията

09.10.2023 | БТА | Студентският съвет на Югозападния университет "Неофит Рилски" е домакин на Общото събрание на НПСС

28.09.2023 | Под Тепето | Общежитие в Пловдив ще отвори врати за близо 300 студенти от следващата есен

27.09.2023 | БНР | Студенти настояват за ремонт на общежитие в Пловдив

НПСС от Пловдив: Не може при недостиг на места в студентските общежития да има затворени сгради

Вдигат студентските стипендии

25.09.2023 | 24 ЧАСА | Увеличават стипендиите на студентите

25.09.2023 | Утро | Ще има увеличение на стипендиите на студентите, съобщават от Националното представителство на студентските съвети

20.09.2023 | БТА | С 20 процента се увеличава минималната заплата за най-ниската академична длъжност в държавните висши училища

Наплив за студентските общежития: Плашат се от хлебарките и мухъла, но им излиза евтино

08.09.2023 | БНР | Ремонтират старото общежитие на Шуменския университет във Варна

04.09.2023 | в. СЕГА | Минималната студентска стипендия се увеличава от 85 на 120 лв

Кабинетът отпуска до 3 милиона лева за ремонт и саниране на студентски общежития

12 студенти представят Технически университет – Варна на "Летен университет 2023"

29.08.2023 | БТА | Ректорът на Стопанската академия в Свищов бе официален гост на откриването на 21-те Национални летни студентски игри „Летен университет“

28.08.2023 | РусеИнфо | Студентска делегация от Русенски университет „Ангел Кънчев“ се присъединява към откриването на 21-вото издание на летните студентски спортни игри „Летен университет 2023’“

Китен събра над 600 студенти в Летен университет

27.08.2023 | БНР | Започва 21-ото издание на инициативата Летен университет в Китен

27.08.2023 | 24 ЧАСА | Над 600 студенти се включват в тазгодишния "Летен университет" в Китен

22.08.2023 | 24 ЧАСА | Ремонтират студентски общежития, някои не са пипани от 1970 г.

НПСС с искане на критерии за ремонтите на студентските общежития и качествени ремонти

14.08.2023 | БНР | Еврика! Успешни българи: Любомир Гайдарски

12.08.2023 | Сега | Университетите настояват за 1880 лв. минимална заплата за асистент

10.08.2023 | Марица | Синдикати и ректори настояват за увеличаване на студентските стипендии

10.08.2023 | БНР | Близо 600 студенти ще се обучават, спортуват и забавляват чрез инициативата "Летен университет"

04.08.2023 | Янтра Днес | Модерни общежития предлага Великотърновският университет

03.08.2023 | БТВ | Студентите искат увеличение на минималната стипендия от 85 лв. на 120 лв.

31.07.2023 | БНР | С колко ще се вдигнат студентските стипендии и за какво ще стигат?

Синдикати, ректори и студентски съвети искат повече средства за висше образование

6 млн. лв. повече отиват за студентски стипендии, искат още 100 млн. за общежитията

.2023 | БНР | Димитър Илиев: Предвиждаме годишните средства за спорт на деца, ученици и студенти да бъдат увеличени за 2024 г.

27.07.2023 | Канал7 | Подкрепени са три иновативни програми в образованието

120 лв. долна граница и 200 лв. горна за стипендиите искат студентските съвети

22.07.2023 | БНР | От студентските съвети искат по-високи стипендии за успех

21.07.2023 | Утро Русе | Националното представителство на студентските съвети организира поредното издание на "Летен университет"

14.07.2023 | СУ | Социалните партньори от ВОН-КНСБ, от Съвета на ректорите и от НПСС настояват за равнопоставеност в политиката по доходите в образованието

2023 | Утро Русе | Националното представителство на студентските съвети инспектира ремонта на студентските общежития във Велико Търново

Ректорът на ВТУ и председателят на НПСС обсъдиха студентските политики

27.06.2023 | 24 ЧАСА | Даниел Панов: Велико Търново да приеме финалите на националните студентски игри

20.06.2023 | БНР | Работодателите не харесаха план-приема в университетите. От какви работници има нужда бизнесът?

19.06.2023 | БТА | Представители на Националното представителство на студентските съвети се срещнаха с образователния министър проф. Галин Цоков

14.06.2023 | Утро Русе | Председателят на НПСС Даниел Парушев участва в среща за обсъждане на бюджета за висше образование

09.06.2023 | Труд | Даниел Парушев, председател на Националното представителство на студентските съвети, пред „Труд news“: Университети набират студенти вече и през ТикТок

06.06.2023 | Паралел 43 | Призови места за ИУ – Варна в Националната студентска конференция „Икономически перспективи и предизвикателства пред Еврозоната и България“

01.06.2023 | БТА | Висшето училище по телекомуникации и пощи и община Банско откриват научно-изследователски комплекс

18.04.2023 | Cross.bg | Министърът на образованието откри реновираният блок 61А на студентските общежития на УНСС

18.04.2023 | Стлица.BG | Участниците в „Студенти за безопасност на пътя“ ще "катастрофират" в Студентски град

Искат 178,3 млн. лева за висше

Студентските съвети настояват за още близо 180 млн. лв. за висше образование

Ректори и студенти поискаха още 180 млн. лв. от служебния кабинет

15.04.2023 | 24 ЧАСА | Синдикати искат още 178 млн. лева за висшето образование

27.03.2023 | Дарик | НПСС настоява държавата да отпусне 10 млн. лв. за ремонти в студентските общежития

25.03.2023 | Пловдив Онлайн | Студентските съвети срещу увеличение на таксите

21.03.2023 | Смолян Инфо | Пампорово става арена на Университетски зимни игри

21.03.2023 | БНР | Студентските съвети на над 20 ВУЗ-а на извънреден съвет заради искането увеличение на таксите

20.03.2023 | Сега | Студентските съвети се събират спешно заради високите такси

20.03.2023 | Утро | Форумът "Висшето образование в условията на кризи: оценки, перспективи, очаквания" се състоя в Тракийския университет в Стара Загора

14.03.2023 | Варна24 | Около 6000 от студентите у нас плащат с 40% по-висок наем за своите общежития

08.03.2023 | Нова ТВ | Момиче в униформа спечели наградата „Студент на годината”

07.03.2023 | БТА | Старозагорски студенти са сред отличените в конкурса "Студент на годината"

07.03.2023 | Янтра Днес | Възпитаници на ВТУ са сред отличените с националния приз “Студент на годината”

Радина Бодурова след "Студент на годината": Забравих за дискотеките, за да се наспивам и уча

06.03.2023 | БНР | Морското училище във Варна с трима победители от конкурса "Студент на годината"

06.03.2023 | Община Бургас | Вицепремиер връчи националния приз "Студент на годината" на Рени Сярова от Университет "Проф. д-р Асен Златаров"
Студент на годината“ избра да бъде щурман пред IT сектора

05.03.2023 | БНР Бургас | Студентка от Бургас с престижно отличие

България и Пловдив се гордеят с теб, момче!

04.03.2023 | 24 ЧАСА | Студентката на годината повтаря житейския път на Румен Радев

04.03.2023 | Струма | Студент на годината - 2022“ стана Радина Бодурова

НПСС и държавният глава отличиха най-добрите студенти на България
03.03.2023 | БНТ | Боряна Калейн получи наградата "Студент на годината" в категория спорт

Трима медици с приз от "Студент на годината"

Президентът връчи наградата „Студент на годината“ на хасковлийката Радина Бодурова

Румен Радев: Най-важната стратегическа цел е развитието на младите

02.03.2023 | БНТ | Радев на наградите "Студент на годината": Младите са инвестицията на нашето бъдеще

24.02.2023 | БНР | Два пъти повече чужденци избират българските университети

Последен ден от студентската кампания за събиране на помощи за Турция и Сирия във Варна

21.02.2023 | Марица | 20 номинации от Пловдив за Студент на годината

В пет града в страната студенти събират помощи за Турция и Сирия

4000 студенти плащат 10 пъти по-висок наем заради липса на финансиране в държавата
| БНР | Заради недовършени ремонти: Над 4000 студенти не могат да се върнат в общежитията си

12.02.2023 | в.Труд | 4000 студенти аут от общежития след ремонти

09.02.2023 | БНР | Студенти събраха дрехи за пострадалите в Турция и Сирия

НПСС събира предложения за националния приз „Студент а годината“

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/:

Подобряване на хигиената в санитарните помещения.

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА ИЗВЪН НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

Националното представителство на студентските съвети в Република България работи в тясно сътрудничество със студентските и академични общности. Съвместните дейности и проекти се реализират както в сградата на НСД, така и извън нея.

Приблизителен общ брой обхванати студенти:

Приблизителен общ брой обхванати граждани:

Отразяване в информационното пространство:

По-горе

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/:

Организация: Студентско общество за компютърно изкуство (СОКИ)

Център: Ресурсен център за кариерно консултиране и професионално развитие

Дата на подаване: 12.12.2023

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

Ресурсен център за кариерно консултиране и професионално развитие разработва методологични материали и извършва обучения и консултантски услуги в областта на младежката информация и кариерното развитие. Ресурсите са предназначени и за студентските кариерни центрове и студентски организации, работещи в областта на професионалната реализация на студентите. През годината Центърът е работил по 4 международни проекта и редица регионални, реализирани са редица продукти за кариерно консултиране- бази-данни, ръководства, филми, мултимедийни продукти, обучения и други. Проведени са семинари и обучения в областта на новите тенденции в кариерното развитие.

Януари

тартиране на нови проекти по програма Еразъм+: международен проект MobiReel за обучение на експерти и студенти, продължаващото професионално обучение в областта на дигитализацията и международен проект по програма Еразъм+ CyberYouth за обучение на младежки работници в сферата на киберсигурността. По всеки от проектите участват над 70 студенти.

онсултации на студенти и лидери на младежки и студентски организации на тема младежка информация и кариерно развитие (целогодишна дейност).

пециализирани консултации на студенти и младежи със специални потребности.

бмяна на информация и колаборация с други центрове и международни бази-данни. Обновяване и поддържане на сървъри, бази-данни, сайтове и LMS системи. (целогодишна дейност).

илотиране на обучителни материали в сферата кариерното развитие в микроелектрониката.

Февруари-март

азработване на онлайн курсове за неформално обучение за студенти по изкуствен интелект, електроника и кариерно развитие - 2 курса.

бновяване на материали за консултанти в студентски информационни центрове и центрове за професионална реализация на студенти.

нлайн обучителен семинар за новите професии, тенденциите на пазара на труда и др. - за 32 участника.

о оборудване с архивиращи устройства и актуализация на бази-данни – хъб за дигитализация – 409.

тартиране на международен проект, съвместно с ННЕК UNESCO, за обучителни материали за сферата на висшето образование в областта на дигитализацията на

амфорите, DigiAmphorae; В проекта участват престижни институции като Лувъра, Париж – хъб за дигитализация – 409.

Април-юли

едмо издание на семинара „Нови тенденции в кариерното консултиране”. Събитието събира по традиция представители на водещи студентски кариерни центрове и специализирани организации, които представят новите технологии и инструменти в сферата на кариерното консултиране. В събитието участват и експерти от институции, провеждащи държавната политика в областта на кариерното развитие на младите хора - 42 участника. Повече информация на

еждународен проект CyberYouth по програма Erasmus+, учебни материали за и обучение на студенти и младежи по съвременни проблеми на киберсигурността. Пилотиране и разпространение на продукти за обучение на работещи със студенти и младежи (извънучилищно/извънуниверситетско обучение) по дигитализация на младежката работа, оценка на въздействието, работа със смесени групи и други. Продуктите са разработени по секторни програми;

осещения на региони с младежи в неравностойно положение и представяне на новите професии на пазара на труда и възможностите за търсене на работа;

одържане на база-данни с полезна информация за чуждестранни студенти в България, хъб за дигитализация в помещение 409;

Август-ноември

нлайн обучителен семинар за кариерни консултанти по избрани теми- електронно консултиране, използване на метода на електронното портфолио, нови професии и др. - 28 участници.

азработване на обучителни материали за кариерно развитие и консултиране в сферата на микроелектрониката;

ъвместни обучителни семинари с партньорски студентски кариерни центрове от университети по теми свързани с модернизацията на кариерното ориентиране-самоориентиране и съвременна медийна грамотност.

рещи с чуждестранни студенти от технически и природни науки, учещи в България, по проблеми на образованието и обучението;

Декември

бновяване на базите-данни, софтуера и техниката. Дискусии и обсъждане на бъдещи проекти и дейности. Изготвяне на отчети по проекти.

Приблизителен общ брой обхванати студенти:

Приблизителен общ брой обхванати граждани:

Отразяване в информационното пространство:

1. Телевизионни репортажи по БНТ1, Bloomberg TV, bTV и др.

2. Отрязяване в медиите - 24 часа, Труд, БТА и други.

тразяване в социалните мрежи - Facebook, LinkedIn и др.

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/:

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА ИЗВЪН НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

Редица от дейностите на Центъра са насочени и към студенти и младежи извън НСД, като някои от тях имат международен характер:

Януари

тартиране на нови проекти по програма Еразъм+ : международен проект MobiReel за обучение на експерти и студенти, продължаващото професионално обучение в областта на дигитализацията и международен проект по програма Еразъм+ CyberYouth за обучение на младежки рботници в сферата на киберсигурността.

онсултации на студенти и лидери на младежки и студентски организации на тема младежка информация и кариерно развитие (целогодишна дейност).

пециализирани консултации на студенти и младежи със специални потребности.

бмяна на информация и колаборация с други центрове и международни бази-данни. Обновяване и поддържане на сървъри, бази-данни, сайтове и LMS системи. (целогодишна дейност).

Февруари-март

тартиране на международен проект, съвместно с ННЕК UNESCO, за обучителни материали за сферата на висшето образование в областта на дигитализацията на амфорите, DigiAmphorae; В проекта участват престижни институции като Лувъра, Париж – хъб за дигитализация – 409.

Април-юли

едмо издание на семинара „Нови тенденции в кариерното консултиране". Събитието събира по традиция представители на водещи студентски кариерни центрове и специализирани организации, които представят новите технологии и инструменти в сферата на кариерното консултиране. В събитието участват и експерти от институции, провеждащи държавната политика в областта на кариерното развитие на младите хора - 42 участника. Повече информация на https://www.facebook.com/newtendenciesincareerconsulting

еждународен проект CyberYouth по програма Erasmus+, учебни материали за и обучение на студенти и младежи по съвременни проблеми на киберсигурността. Пилотиране и разпространение на продукти за обучение на работещи със студенти и младежи (извънучилищно/извънуниверситетско обучение) по дигитализация на младежката работа, оценка на въздействието, работа със смесени групи и други. Продуктите са разработени по секторни програми;

осещения на региони с младежи в неравностойно положение и представяне на новите професии на пазара на труда и възможностите за търсене на работа;

оддържане на база-данни с полезна информация за чуждестранни студенти в България, хъб за дигитализация в помещение 409;

Август-ноември

нлайн обучителен семинар за кариерни консултанти по избрани теми- електронно консултиране, използване на метода на електронното портфолио, нови професии и др. - 28 участници.

ъвместни обучителни семинари с партньорски студентски кариерни центрове от университети по теми свързани с модернизацията на кариерното ориентиране-самоориентиране и съвременна медийна грамотност.

рещи с чуждестранни студенти от технически и природни науки, учещи в България, по проблеми на образованието и обучението;

Декември

искусии и обсъждане на бъдещи проекти и дейности.

Приблизителен общ брой обхванати студенти:

Приблизителен общ брой обхванати граждани:

Отразяване в информационното пространство:

1. Телевизионни репортажи по БНТ1, Bloomberg TV, bTV и др.

2. Отразяване в медиите - 24 часа, Труд, БТА и други.

тразяване в социалните мрежи - Facebook, LinkedIn и др.

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/:

Организация: Студентско общество за компютърно изкуство (СОКИ)

Център: Център за развитие на компютърни технологии и изкуства

Дата на подаване: 12.12.2023

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

Центърът разработва методологични материали, обучителни инструменти и извършва консултантски услуги и обучения в областта на използването на съвременните дигитални медии в образованието и обучението. Работи със студенти, ученици, специализанти, младежи и експерти, разработва проекти и извършва обучения и консултации в областта.

Януари

тартиране на проект по програма Еразъм+ за разработване на обучителни материали за професионално обучение, за студенти и преподаватели, в сферата на дигитализация и реставрация на стари фотографии- Digital Restoration Lab- участват над 70 студенти;
бновяване на техника и софтуер;
одготовка на проекти и събития;
онсултации на студенти в областта на компютърните изкуства и съвременни медии (целогодишна дейност);
бмяна на информация с други центрове и международни събития в областта, изпращане на студенти и млади хора за участие в конференции, фестивали, курсове в областта (целогодишна дейност);
опуляризиране (представяне) в социалните мрежи на студентски и младежки проекти и организиране на дискусии по определени теми в областта на компютърната графика, компютърната анимация, електронна музика, уеб дизайн, интерактивни инсталации, мобилни арт приложения и други; (целогодишна дейност);

Февруари-март

ъздадени са 3 обучителни филма за дигитализация на културно-историческото ни наследство.

азработка и пилотиране на обучителни материали и LMS за дигитализация и популяризация на културно наследство като книги, фотографии, изкуство и други по проект DigiPrior по Еразъм+.

частие в конференции и подготовка на обучителни материали за обучение в различни области като микроелектрониката, кариерното развитие на младежи и нови технологии в изкуството;

тартиране на подготовката на традиционния международен фестивал за компютърни изкуства „Компютърно пространство” (35-то издание), computerspace.org. Стартиране на конкурсната част и набирането на проекти. Обновяване на сайта и базата-данни за 35-тото издание. По-долу е дадена информация за участниците;

илотиране и имплементиране на разработени интерактивни материали за активизирането на възрастни хора чрез новите медии;

Април-юли

бучителен курс за дигитализация на книжното ни наследство, по проект DigiPrior, за студенти и младежи- участват 17 младежи/студенти;

илотиране на дигитален вариант на международно списание, подготвяно от младежи за възрастни и LMS разработвана от студенти за възрастни, по проект на Еразъм+;

бновяване на онлайн образователни приложения, използвани за младежки обмени и обучения, разработвани по съвместни проекти с други центрове.

оддръжка и обновяване на мобилни приложения, свързани с обучението на лидери и младежки работници, за платформи в Google Play и App Store. Обновяване на ръководство за използването им;

осещение на региони с младежи в неравностойно положение и представяне на новите професии в областта на компютърните технологии и дигитални изкуства;

Септември-ноември

инална конференция по международен проект DigiPrior - приоритети на дигитализацията на книжното ни наследство

аключителен етап на международен форум за компютърни изкуства „Компютърно пространство" (35-то издание), computerspace.org, 26-28 октомври . Форумът има конкурсна и фестивална част и е най-голямото и най-старо събитие за компютърни изкуства и съвременни медии в Югоизточна Европа; Форумът е част от Календара на културните събития на Столична община. Събитието се отразява от редица влиятелни медии. Форумът насърчава креативното мислене на студенти и младежи и създава възможности за професионална реализация в сферата на синтеза наука- технологии-изкуство. Участници във фестивалната и конкурсната част- над 600 студенти и над 70 експерти.

оддръжка и актуализиране на сайтове/портали с методологични материали за консултанти;

оддръжка и актуализиране на приложения и бази-данни за оценка на медийната грамотност и дигиталните умения на младежи;

Декември.

искусии и подготовка на нови проекти;

рещи се партньорски центрове и разработване на проекти;

тчитане на проекти.

Приблизителен общ брой обхванати студенти:

Приблизителен общ брой обхванати граждани:

Отразяване в информационното пространство:

4. Телевизионни репортажи по БНТ1, Bloomberg TV, bTV и др.

5. Отрязяване в медиите - 24 часа, Труд, БТА и други.

тразяване в социалните мрежи - Facebook, LinkedIn и др.

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/:

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА ИЗВЪН НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

Редица от дейностите на Центъра са насочени и към студенти и младежи извън НСД, като някои от тях имат международен характер:

Януари

1.Проект по програма Еразъм+ за разработване на обучителни материали за професионално обучение, за студенти и преподаватели, в сферата на дигитализация и реставрация на стари фотографии- Digital Restoration Lab- участват над 70 студенти;
2.Консултации на студенти в областта на компютърните изкуства и съвременни медии (целогодишна дейност);
3.Обмяна на информация с други центрове и международни събития в областта, изпращане на студенти и млади хора за участие в конференции, фестивали, курсове в областта (целогодишна дейност);
4.Популяризиране (представяне) в социалните мрежи на студентски и младежки проекти и организиране на дискусии по определени теми в областта на компютърната графика, компютърната анимация, електронна музика, уеб дизайн, интерактивни инсталации, мобилни арт приложения и други; (целогодишна дейност);

Февруари-март

5.Разработка и пилотиране на обучителни материали и LMS за дигитализация и популяризация на културно наследство като книги, фотографии, изкуство и други по проект DigiPrior по Еразъм+.

6.Участие в конференции и подготовка на обучителни материали за обучение в различни области като микроелектрониката, кариерното развитие на младежи и нови технологии в изкуството;

7.Стартиране на подготовката на традиционния международен фестивал за компютърни изкуства „Компютърно пространство” (35-то издание), computerspace.org. Стартиране на конкурсната част и набирането на проекти. Обновяване на сайта и базата-данни за 35-тото издание. По-долу е дадена информация за участниците;

8.Пилотиране и имплементиране на разработени интерактивни материали за активизирането на възрастни хора чрез новите медии;

Април-юли
9.Обучителен курс за дигитализация на книжното ни наследство, по проект DigiPrior, за студенти и младежи- участват 17 младежи/студенти;
10.Пилотиране на дигитален вариант на международно списание, подготвяно от младежи за възрастни и LMS разработвана от студенти за възрастни, по проект на Еразъм+;
11.Обновяване на онлайн образователни приложения, използвани за младежки обмени и обучения, разработвани по съвместни проекти с други центрове.
12.Посещение на региони с младежи в неравностойно положение и представяне на новите професии в областта на компютърните технологии и дигитални изкуства;
13. Мултипликационни събития по проект DigiPrior за външни организации;
Септември-ноември

14.Финална конференция по международен проект DigiPrior - приоритети на дигитализацията на книжното ни наследство
15.Заключителен етап на международен форум за компютърни изкуства „Компютърно пространство” (35-то издание), computerspace.org, 26-28 октомври. Форумът има конкурсна и фестивална част и е най-голямото и най-старо събитие за компютърни изкуства и съвременни медии в Югоизточна Европа; Форумът е част от Календара на културните събития на Столична община. Събитието се отразява от редица влиятелни медии. Форумът насърчава креативното мислене на студенти и младежи и създава възможности за професионална реализация в сферата на синтеза наука- технологии-изкуство. Участници във фестивалната и конкурсната част- над 600 студенти и над 70 експерти.

Декември.
16.Срещи се партньорски центрове и разработване на проекти;

Приблизителен общ брой обхванати студенти:

Приблизителен общ брой обхванати граждани:

Отразяване в информационното пространство:

4. Телевизионни репортажи по БНТ1, Bloomberg TV, bTV и др.

5. Отрязяване в медиите - 24 часа, Труд, БТА и други.

тразяване в социалните мрежи - Facebook, LinkedIn и др.

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/:

Организация: АСОЦИАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ УЧИЛИЩА В ЧУЖБИНА

Център: Ресурсен център за работа с българските общности в чужбина

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

Асоциацията на българските училища в чужбина (АБУЧ) е организация, регистрирана в България, но дейността й е изцяло свързана с дейност в чужбина. Членовете на асоциацията могат да пребивават в родината ни предимно през лятото, по време на годишния си отпуск. За да обезпечим сигурност на делото ни, основно през месеците юли – началото на септември, се стараем да създадем условия за личен контакт с българските институции и нашите съмишленици.

От 2021 г. АБУЧ разполагаме със служебен офис в сградата на Националния студентски дом. В периода 2021/2022 г., въпреки сложните епидемични условия в страната и света, успяхме да ремонтираме офиса, да го обзаведем подобаващо и да подредим в него за съхранение цялата ни документация и инвентар.

На 17.08.2021 г. офисът на АБУЧ бе осветен от Митрополит Антоний:

На тържествения ритуал присъстваха представители на БПЦ, на АБУЧ, на НСД и на НЦСС (Национален център за студентско сътрудничество).

През годините членовете на Управителния ни съвет, установени в България, използват офиса за професионални срещи с представители на държавните институции или медиите.

Най-голямата ни изява е през лятото, когато АБУЧ има възможност да провежда Годишната си конференция и други важни събития в сградата на Националния студентски дом (НСД).

ДЕЙНОСТ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

рактикум по НАЦИОНАЛНАТА НАУЧНА ПРОГРАМА
„Развитие и утвърждаване на българистиката в чужбина“; Преподаване на български език и литература в чуждоезикова среда (5. – 12. клас)
Място и дата на провеждане: София 1000, пл.“Народно събрание“ №10, Национален студентски дом 25.07.2023 г. – 26.07.2023 г.
Организатори и участници: съвместна инициатива на екипа на ПУ „Паисий Хилендарски“ към ННП „Развитие и утвърждаване на българистиката в чужбина“ (ННП БЪЛГАРИСТИКА) и АБУЧ.
1.Подготвяне и изложения на щандове с ученическа литература от различни издателства (Просвета, Клет и др.) във фоайето на НЦД с цел информиране за новите издания, които училищата в чужбина могат да ползват.

одишна конференция на Асоциацията на българските училища в чужбина **- 27.07.2023** – **СВЕВЛИНА“**

Място и дата на провеждане: *София 1000, пл. „Народно събрание” №10,* ***Национален студентски дом - Конферентната зала***
От поместените по-долу линкове можете да се информирате за събитието:

Изказваме горещи благодарности на целия екип на Студентския дом в лицето на неговия директор – г-н Християн Димитров, на г-н Мариян Ников и г-жа Роси Пенева, които ни приемат винаги гостоприемно като възможно най-добри домакини и всеотдайни съмишленици.

Поддържаме постоянна връзка с тях чрез мейл кореспонденция, за да са уведомени какво вършим в чужбина като асоциация през цялата година. Възможността да провеждаме най-важните си отчети пред България именно в сградата на Националния студентски дом в центъра на София, за нас е привилегия и чест.

Организация: Български Студентски Съюз

Център: Център за академично и обществено развитие на студентите

Дата на подаване:01.12.2023г.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

Български Студентски Съюз е организация, Която вече над тридесет години помага на студентите –от това как да постъпят в университет, през това как да се интегрират успешно в студентските среди, до това да получават консултации по всякакви проблематики, касаещи студентите.

През 2023г, Български Студентски Съюз, възстановявайки се от пандемията от Ковид-19, продължи своите кампании – откриване на нови представителства в Република България и нови такива в Чужбина, както и да бъде по-близо сред студентите, чрез различни инициативи.

Кампанията за разкриване на нови представителства продължи през цялата година- водиха се разговори с местните и правителствени власти в град Перник и Град Плевен. Проведоха се редица уточняващи срещи и мероприятия, в хода на които бяха поети редица ангажименти. На международно ниво, Управителният съвет проведе срещи с Студентски Съюзи и Организации в Република Словакия, Република Австрия, Фердерална Република Германия, Република Турция, Република Гърция, Република Сърбия, Република Северна Македония, Република Кипър и др. Взаимодействието на Българският Студентски Съюз и международната студентска общност е ключово, във формирането на студентски политики и предложения за по-добро и качествено висше образование.

Кампанията „БСС-близо до теб“ продължи своята традиция, чрез подписване на меморандуми за сътрудничества в областта на висшето образование. БСС беше съорганизатор на няколко форума за висше образование, в които са взели участие над осемстотин души, повечето от които студенти. Друга основна част от кампанията беше анкетиране на студенти във висшите учебни заведения. Анкетите се правеха с цел проучването на нагласите на студентите по основните им проблеми-битово-социални, качеството на образованието и други проблеми. Чрез отговорите, Български Студентски Съюз изготвя и мотивира свои предложения и искания за подобряване на образование, качество на услуги, състояние на социално-битова база във висшите учебни заведения.

През 2023г. се проведоха и срещи на Български Студентски Съюз със редица студентски организации и съюзи в Република България. На срещите, не се наблюдаваха разминавания в основните тези и обсъжданията на конкретни проблеми на студентите.

Българският Студентски Съюз се включи в множество доброволчески инициативи. Съавтор на редица предложения за изготвяне на „ЗЗД- Закон за Доброволчеството“. БСС има голям опит в издирвателни, спасителни и др. акции.

Приблизителен общ брой обхванати студенти:

Над хиляда души

Приблизителен общ брой обхванати граждани:

Над двеста души

Отразяване в информационното пространство:

https://studentskidom.bg/bg/administration

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/:

Български Студентски Съюз и Национален Студентски Дом имат отлични взаимоотношения и комуникация

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА ИЗВЪН НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

Консултации по Програма „Студентски стажове в държавната администрация“

Консултации по Програма „Еразъм +“

Идейни проекти за Национална Студентска Библиотека; Автогара-Студентски Град“;

Единно Студентско Приложение(ЕСП) – ключов проект, ще кандидатства за финансиране.

Приблизителен общ брой обхванати студенти:

Над хиляда души

Приблизителен общ брой обхванати граждани:

Над хиляда души

transparencia plevenibalgarskistuden

Организация: Асоциация на младите учени

Център: ЦЕНТЪР ЗА ИНОВАЦИИ, НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ И ПРИЛОЖНИ ДЕЙНОСТИ/ ЦИНИПД/

Дата на подаване: 29.01.2024

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

- • На 23.01 в **ЦИНИПД** започна реализирането на серия от образователни работилници за деца на бежанци и техните родители от Украйна. Целта е да се разширят възможностите им за социални контакти и общуване, съпроводено с придобиване на знания и творчество. В първото събитие малките ученици научиха повече за континентите и океаните и тяхното разположение на Земята от раждането на планетата до днешни дни. Всяко дете измайстори и собствен "глобус" от балон. Събитието беше съпроводено с много въпроси и усмивки. Работилниците се провеждат от Максимилияна Базан, която е ръководител на Ресор "Педагогика" към **ЦИНИПД**.
- На 09.02, екипът на **ЦИНИПД** проведе вдъхновяваща среща с победители в проекта „Гласът на младите изследователи“ и Комисар Мария Габриел. Пред Комисар Габриел участници от мрежата на **ЦИНИПД** представиха своите проектите, свързани с приложението на изкуствения интелект в сфери като клиничната диагностика и градската мобилност. Комисар Габриел поздрави младите изследователи от **ЦИНИПД** за творческия дух, дързостта и новаторството!
- На 10.02, екипът на **ЦИНИПД,** млади учени и студенти проведоха среща с екипа на „Спаси София“. Как повече млади хора да се занимават с наука? Как може да помогне Столичната община градът ни да бъде център за иновации и развитие? Това бяха само част от темите, които обсъдихме на среща заедно с Борис Бонев и Елена Иванова от екипа на „Спаси София“. Освен за възможностите за сътрудничество, екипът на **ЦИНИПД** даде предложение за създаването на общинска програма „Наука“, която да финансира малки проекти за научно развитие. В София има изключително много млади и способни будни умове, които имат нужда от подкрепа и старт в тяхната научна кариера. А от това ще спечелят не само те и софийският бизнес, който ще се възползва от научните разработки, но и цялата Столица. • В периода между 10 април и 31 Май екипът на **ЦИНИПД** провеждаше ежеседмични менторски срещи в кабинета на екипът на **ЦИНИПД** заедно с участници -студенти в конкурса “Най-добър младежки старт ъп в България”
- • В периода между 10 Януари и 12 Май екипът на **ЦИНИПД** провеждаше ежеседмични консултации със студенти по напредъка в разписването на чисто новия "Закон за насърчаване на научните изследвания и на иновациите". В тези срещи младите учени и

студенти даваха своите предложения за съдържателната част на закона, които предложения след това се представяха пред работната група.

- • На 21.05 се проведе редовно Общо събрание на "Асоциация на младите учени". представители от цялата страна, които са част от екипа на **ЦИНИПД** обсъдиха страхотни идеи за развитието на организацията и **ЦИНИПД** на регионално, национално и международно ниво. Специален гост-лектор на събранието беше д-р инж. Дочка Василева, Директор "Управление на проектна информация и финансиране" към Фонд на Фондовете Fund of Funds in Bulgaria – FMFIB, която в неделя представи на младите учени и изследователи възможности за финансиране на техните идеи.
- • На 5 Юни доц. д-р инж. Иван Станков, зам.- ръководите на **ЦИНИПД** участва в поднасяне на венец пред плочата на създателите и дарителите на Студентския дом, по време на отбелязването на 90 години от построяването на Студентския дом.
- • На 17 Юли ръководителят на **ЦИНИПД** - Вадим Рошманов бе включен като нещатен сътрудник към постоянната комисия по „Образованието и науката“ в 49-то Народно събрание. Като основен приоритет, който си поставя **ЦИНИПД**, е активно участие в процедурите по разглеждането, гласуването и приемането на закона за Насърчаването на научните изследвания и иновациите.
- • В периода между 01.10 и 31.10 **ЦИНИПД** отправи запитване до 12 общини в България, с цел получаване на информация относно местните политики и инициативи, свързани с насърчаването на учените(включително младите учени), научните изследвания, научните събития, майсторски класове, научно-приложни проекти и иновациите на общинско ниво. Целта на анализа е да се оцени ефективността на съществуващите политики и инициативи, насочени към насърчаването на учените, и да се предложат подобрения в тази насока. Обратната връзка от общините и анализа на екипа от Стратегическия изследователски съвет към **ЦИНИПД** са публично достъпни и можете да ги намерите в статията.
- • На 27 Септември **ЦИНИПД** получи удостоверение № 135 от Министерството на културата за това, че Асоциация на младите учени е вписано като културна организация по чл.14, ал.4 от Закона за закрила и развитие на културата.
- • На 02 Ноември **ЦИНИПД** в България проведе своята редовна среща на Стратегическия изследователски съвет, на която гост лектор беше Мария Костова, която обясни повече за Фулбрайт грантовете за младите учени и представителите на НПО сектора. Темата на срещата беше „Фулбрайт грантове за учени и докторанти 2024-25“. Фулбрайт грантовете предоставят невероятни възможности за млади учени и докторанти да заминат за период от 1 до 3 месеца на обмен в САЩ. Там те могат да посетят местни научно-изследователски организации и инфраструктури, обменят опит и разширят своите знания.
- • На 4 Декември **ЦИНИПД** в партньорство с Министерството на образованието и науката представиха пред студенти от различни университети от София, Перник и Благоевград доклад от дейност, фокусиран върху проведеното проучване за прехода от първи етап „етап на възстановяване (2017-2022)“ към втори етап „етап на ускорено развитие (2023-2026)“ заложени в Стратегията за развитие на научните изследвания до 2030 и Плана за изпълнение на стратегията. Резултатите на този доклад осветляват ключови аспекти и предизвикателства, възникващи във връзката между образованието, науката, бизнеса и
- гражданското общество в България. Този доклад служи като стратегическа основа за това как трябва да бъдат изградени бъдещите усилия на заинтересованите страни, насочени към засилване на взаимодействието между „администрация – университет (образование и наука) – бизнес“, за да доведе това взаимодействие до ускореното развитие в иновациите, научните изследвания, трансфера на технологии и защитата на интелектуалната собственост.
- • На 6 Декември д-р Вероника Преждарова, която ръководи ресор "Киберсигурност и дигитален суверенитет" към **ЦИНИПД**, представи пред студенти от различни университети в България своята научна монография, разглеждаща еволюцията на суверенитета в епохата на Четвъртата индустриална революция.

Приблизителен общ брой обхванати студенти:
2500
Приблизителен общ брой обхванати граждани:
10 000
Отразяване в информационното пространство:
1. https://www.facebook.com/thinktankBG
2. https://www.facebook.com/mariya.gabriel.eu
3. https://www.facebook.com/spasisofia/?locale=bg_BG
4. www.startup-competition.fmfib.bg
5. https://www.parliament.bg/bg/parliamentaryregister
6. https://www.fulbright.bg/
7. https://web.mon.bg/

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/:

Н/П
ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА ИЗВЪН НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ
Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

- • На 17.02 екипът на **ЦИНИПД,** млади учени и студенти проведоха оперативна среща между Министерството на образованието и науката и Асоциация на младите учени. Ръководствата на **ЦИНИПД** в лицето на Доц. д-р Иван Станков и д-р Михаела Иванова и Дирекция "Наука" към МОН, в лицето на д-р Милена Дамянова се срещнаха и обсъдиха подробно напредъка на дейностите по проект № BG05SFOP001-2.025-0146, с наименование „Изследване на моделите на взаимодействие между „администрация – университет (образование и наука) – бизнес“ с цел анализ и мониторинг на прехода от първи етап „етап на възстановяване (2017-2022)“ към втори етап „етап на ускорено развитие (2023-2026), заложени в Стратегията за развитие на научните изследвания до 2030 и Плана за изпълнение на стратегията“ .
- • На 20.02 екипът на **ЦИНИПД,** млади учени и студенти присъстваха на подписването на Меморандум за създаване на консорциум в подкрепа на младежкото предприемачество и трансфера на технологии между Сдружение Асоциация на младите учени в България , Сдружение АМОР, Университет по хранителни технологии, Медицински университет, гр. Пловдив, Пловдивски университет "Паисий Хилендарски". Дейността е резултат от доброто сътрудничество и изпълнение на редица проекти на местно и регионално равнище, вкл. "Инкубатори за иновативни предприятия"
- • На 28.03 екипът на **ЦИНИПД,** млади учени и студенти присъстваха на пърформанс „Булки”, който се реализира с партньорството на Асоциация на младите учени/**ЦИНИПД** и се осъществи с финансовата подкрепа на Министерството на културата. Пърформансът има за цел да изследва ролята на жената в съвременния глобален свят.
- • В периода между 28.03 и 06.04 ръководителят на **ЦИНИПД**, Вадим Рошманов, заедно със студенти бяха делегати от България в международния форум "Bridge of the future. China, Central and Eastern Europe" по покана "All-China Youth Federation", който се проведе в Пекин, Китай. Форумът събра на едно място млади лидери, предприемачи и учени. Програмата беше динамична, изпълнена с много срещи и нови приятелства, нови сътрудничества и възможности за съвместно развитие между Китай и държавите от Централна и Източна Европа. Като резултат от форума можем да обобщим, че с ръководството на All-China се договори с Асоциация на младите учени/ **ЦИНИПД** да се организира работна група с представители от всички заинтересовани страни(Китай+ЦИЕ), която да бъде инициатор на създаването на глобален инкубатор за трансфер на технологии и иновации, където млади учени и млади предприемачи да си сътрудничат, да обменят опит и да постигат съвместен напредък.

- • На 10 април стартира Фондът на фондовете и СУ "Св. Климент Охридски" стартират второто издание на националния конкурс “Най-добър младежки стартъп в България”. Отворен е прозорецът за кандидатстване на младежи от 18 до 29 години. Състезанието дава възможност на индивидуални участници или екипи да развият проектите си, да покажат предприемачески умения и да придобият ценен опит в рамките на 6-седмична менторска програма преди финалното представяне на идеите пред инвеститори. Кандидатите могат да
- инициативата. Сред партньорите на "Най-добър младежки стартъп в България за 2023 г." са: Българската асоциация за дялово и рисково инвестиране (BVCA), фонд мениджърите за дялови и квази-дялови инвестиции на Фонда на фондовете: Innovation Capital, Vitosha Venture Partners, NV3, Morningside Hill Capital Management, Silverline Capital, българското подразделение на глобалната предприемаческа мрежа Endeavor, Българската асоциация по роботика и автоматизация - PARA, най-голямата българска ангелска мрежа CEO Angels Club, Българската фондова борса (БФБ), платформата за инвестиции в стартиращи компании SeedBlink, българското звено на един от най-големите преакселератори в света Founder Institute, Съветът по инвестиции към Българска търговско-промишлена палата (БТПП), Министерството на иновациите и растежа (МИР), Асоциацията на българските лидери и предприемачи (ABLE), Teenovator, Junior Achievement Bulgaria, Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП), Обединена българска банка (ОББ), SIS Кредит, **Асоциацията на младите учени ЦИНИПД**, Стопанският факултет на СУ “Св. Климент Охридски” и др. • Заместник-ръководителя на председателят на **ЦИНИПД** , доц. д-р инж. Иван Станков за поредна година бе част от престижно жури в международно състезание по информационни технологии, което бе организирано и проведено в университет Сорбона Париж, Франция. В състезанието участие взеха студенти от 3 континента, които бяха разделени в международни отбори и в рамките на 2 седмици разработиха и представиха своите проекти. Високо оценена бе работата на участниците от България, които за пореден път илюстрираха големия потенциал и знания на българските студенти
- • В периода между 10 Януари и 12 Май екипът на **ЦИНИПД** беше част от работната група създадена към Министерството на образованието и науката за разработването Проект на чисто новия "Закон за насърчаване на научните изследвания и на иновациите".
- • По покана на Китайския международен център за младежки обмен, **ЦИНИПД** изпрати свой представител в лицето на Николай Алексиев, който се присъедини към Конференцията за международно сътрудничество и развитие за млади предприемачи в периода между 25-26 април в Пекин. Николай Алексиев е един от учредителите на Асоциация на младите учени. Той е ръководител на ресор "Развитие на млади предприемачи и бизнес връзки между Китай и България" към **ЦИНИПД**. По време на конференцията г-н Алексиев потвърди ангажимента **ЦИНИПД** да се присъедини към работната група с представители от всички заинтересовани страни(Китай+ЦИЕ), която да бъде инициатор на създаването на глобален инкубатор за трансфер на технологии и иновации, където млади учени и млади предприемачи да си сътрудничат, да обменят опит и да постигат съвместен напредък.
- • На 13.05 г. в Биологически факултет на ПУ „Паисий Хилендарски” се проведе 15-та поредна Национална научна конференция за студенти и млади учени „Екологията - начин на мислене”. Организатори на събитието са катедра „Екология и ООС”, Студентски клуб „ЕСЕТРА” към БФ и Студентски съвет на ПУ „П. Хилендарски”. **ЦИНИПД** подкрепи дългогодишната конференция. Представители на Ресор „Биологически науки" към
- **ЦИНИПД** - д-р Сибел Азиз и д-р Катерина Сакалийска връчиха специални награди за най-добър доклад на Радостин Рангелов - студент в бакалавърска програма „Медицинска биология” - 4-ти курс и Момчил Назъров - докторант към ИБЕИ, БАН.
- • На 15.05 бе подписано споразумение за стратегическо сътрудничество между ръководителя на **ЦИНИПД** - Вадим Рошманов и ректора на Русенския университет-Академик Христо Белоев Насърчаването на предприемачеството сред младите изследователи и учени е приоритет на двете страни.

- • На 19 Май по покана на Министерството на образованието и науката ръководителят на **ЦИНИПД** бе гост на най-престижните награди за наука в България "ПИТАГОР". Ръководителят на **ЦИНИПД** връчи награда за категорията „Млад учен“
- • На 08 Юни ръководителят на **ЦИНИПД**, Вадим Рошманов, бе гост в предаването "Часът на избора" по Евроком. Мисия, същност и цели на организацията; Лична мотивация на председателя на асоциацията; Предизвикателството за младите учени в България и тяхната перспектива; Държавата и науката; Образованието и реализацията, както и много други теми в рамките на това интервю.
- • На 08. Юни **ЦИНИПД** бе партньор и част от журито на националния конкурс "Най-добър младежки стартъп 2023. Това събитие бе организирано с цел да подкрепи младежкото предприемачество и иновациите в нашата страна. Член на журито бе заместник – ръководителя на **ЦИНИПД** – доц. д-р инж. Иван Станков.
- • На 11 Юни **ЦИНИПД** беше партньор при реализацията на пърформанс "Манифест на фалш арт", който бе част от програмата на Фестивал на изкуствата "Арт идея-Арт алея" в град Пазарджик. Пърформансът се състоя с участието на д-р Вероника Преждарова - част от ресор "наука, изкуство и технология" към **ЦИНИПД**, Анна Икономова-Дренска - визуален артист и Елина Чанева - актриса в Драматично-куклен театър "Константин Величков".
- • На 9 Септември по поканата на Висшето училище по телекомуникации и пощи, ръководителят на **ЦИНИПД** беше поканен за официален гост на тържественото откриване на учебната 2023/2024 година и дипломирането на успешно завършилия випуск 2023 на ВУТП. **ЦИНИПД** връчи грамота за отличие на Мариян Ников.
- • На 14 Септември част от екипа на **ЦИНИПД** се включиха в международна конференция посветена на глобалната инициатива "Един пояс, един път".
- • На 10.10.2023 г. се състоя среща в Министерство на образованието и науката между **ЦИНИПД** – в лицето на зам. ръководителите доц. Иван Станков и д-р Еньо Савов, Ивелина Петкова – мениджър проекти със зам. Министъра на образованието и науката проф. д.ф.н. Генка Петрова и нейния екип. На срещата бяха обсъдени важни теми, свързани както с развитие на сътрудничеството, така и възможностите за съвместни дейности и проекти в областта на науката, научните изследвания, иновациите и насърчаване на младежкото участие в тях.
- • На 24 Ноември ръководителят на **ЦИНИПД**, Вадим Рошманив, заедно с група студенти от Софийски университет бяха гости на официалното събитие по случай 25 години на Bulgarian Business Leaders Forum (BBLF)
- • На 24 Ноември ръководителят на **ЦИНИПД**, Вадим Рошманив, заедно с група студенти от УНСС бяха гости на открити лекции за обмяна на добри практики на млади учени от България завършили школата на Fulbright Bulgaria.
- • На 16 Декември екипът на **ЦИНИПД**, по покана на заместник- председаля на НС – Кристиан Вигенин, взе участие в дискусия за проекто-закона за доброволчеството в България!
- • На 19 Декември **ЦИНИПД** и група студенти от различни университети от София и Благоевград обединиха МОН, бизнес и администрация за общи цели. Нуждата от развитие и инвестиции на човешкия капитал се оказа пресечната точка на Министерството на образованието и науката, родния бизнес и неправителствения сектор. Тя се превърна в основен фокус по време на конференцията за моделите на взаимодействие между администрация, образование и бизнес, организирана от Асоциацията на младите учени. Приветствие за докладите направи външният министър Мария Габриел. Министърът подчерта нуждата от нови видове умения, с оглед на вълната от иновации. Според нея дискусията идва в точното време, имайки предвид ключовата важност от взаимодействието между регионите, местния бизнес и образователните институции. Заместник-министърът на образованието и науката професор Генка Петрова-Ташкова отбеляза, че ще работи за подобряване на координацията между отделните звена и приоритет на ведомството е подкрепата на младите учени във всички направления. Директорът на Дирекция „Наука” към МОН

доктор Милена Дамянова допълни, че има сериозно развитие по отношение на научната инфраструктура, но призова за по-голяма активност при кандидатстването по проекти от страна на работещите в академичните среди. Изводите от докладите от страна на **ЦИНИПД** представиха доцент Иван Станков, доктор Михаела Иванова, доктор Катерина Сакалийска, доктор Сибел Азис и председателят на Сдружението господин Вадим Рошманов. Като проблем се отчита още ниската или пълната липса на предприемаческа култура сред членовете на академичната общност.

Приблизителен общ брой обхванати студенти:
1000
Приблизителен общ брой обхванати граждани:
10 000
Отразяване в информационното пространство:

1. https://www.facebook.com/thinktankBG
2. https://thinktank-bg.eu/
3. https://www.facebook.com/events/1272468890323018/
4. www.startup-competition.fmfib.bg
5. https://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=7614&fbclid=IwAR0ywK6W3KRN5wkfw41LVWntMeELz7woPM1xYxLSFfzAPQfTLhgGnXUF5lI
6. https://eurocom.bg/index.php/show/chast-na-izbora/17804
7. https://www.youtube.com/watch?v=0MOzMtZTVkw&ab_channel=%D0%A2%D0%95%D0%9B%D0%95%D0%9C%D0%95%D0%94%D0%98%D0%90
8. https://www.bblf.bg/

9. https://mon.bg/bg/news/5763

Организация: : НССОО АИЕСЕК - България

Център: Национален офис на НССОО АИЕСЕК - България

ЕИК : 121165376

Дата на подаване: 02.03.2024 г

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

Организиране на национални общи събрания на НССОО АИЕСЕК - България и използване на предоставени зали на Национален Студентски дом за тази цел. Националните събрания са били организирани и проведени на датите, както следва: 1. 09.01.2023 г. 2. 23.01.2023 г. 3. 28.02.2023 г. 4. 19.07.2023 г. 5. 02.12.2023 г. Допълнително организиране на срещи на локална секция АИЕСЕК в Софийски университет, част от НССОО АИЕСЕК - България, за които също са били използвани зали, предоставени от НСД. Постигнатите резултати се виждат във вътрешната дейност на организацията, организиране на локални събития, обучения на членове на организацията и приемане на важни решения по съгласието на целия управляващ борд. Използването на националния офис позволява провеждането на срещи с външни партньори и подобрява плавната дейност на НССОО АИЕСЕК - България.

Приблизителен общ брой обхванати студенти:

40 души, активни студенти генерално - част от общият брой членове на АИЕСЕК – България.

Приблизителен общ брой обхванати граждани:

45 души - общ брой членове на АИЕСЕК - България

Отразяване в информационното пространство:

Отразяване във вътрешните канали за комуникация на АИЕСЕК - България: инстаграм, фейсбук, имейл

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/:

Бихме желали да си осигурим повече връзка с другите организации, разположени в НСД и ако можем да участваме в събития и да представяме възможностите, които АИЕСЕК предлага. Бихме помолили за подсигуряване на бяла дъска, с която разполагахме в предишния офис. Ако има възможност за поставяне, би било чудесно за офиса. Цялостната организация на НСД е чудесна и се радваме, че имаме възможността да използваме офиса тук и да сме част от общността на НСД и благодарим за помощта и предложенията, които ни давате.

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА ИЗВЪН НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

Организиране на 7 - мото поредно издание на събитието Youth Speak Forum през февруари 2023 г. в НПМГ "Акад.Любомир Чакалов". Идеята е младежи и компании да се съберат, за да обсъдят и потърсят решения по съвременна тема, която вълнува младите. Инициативата е обвързана със 17-те цели за Устойчиво Развитие на ООН и разпространението им сред младите. Тази година темата беше "Качествено образование, което е основа за личностно и професионално развитие в България", а фокус целите бяха цел №4 Качествено образование и цел № 8 Икономически растеж. По време на събитието се включиха 70 участника от няколко университета и училища в София. През май месец същата година бе организирано и събитието "Бизнесът в действие" с мотото "от идея до иновация". Чрез вдъхновяващи лектори, практически семинари и възможности за работа в мрежа, 160+ участници успяха да превърнат идеите си в иновативни решения. Събитието бе организирано съвместно със SoftUn Digital и предостави на българските младежи разнообразни лектори и бизнес казуси. Събитията ни се организират със съвместни партньорства с компании от малкия до големия бизнес. През октомври 2023 г. организирахме и събитието "Левчето" с финансова насоченост към младите хора. Събитието бе организирано съвместно със SoftUn Digital и предостави на българските младежи разнообразни лектори, панелна дискусия с представители на компании от финансовия и икономическия сектор и участие във инвестиционна онлайн симулация. Резултатите са базирани на повишаване на финансовата грамотност на младите хора в София.

Приблизителен общ брой обхванати студенти:

- 47 участващи студенти в работилниците на събитието Youth Speak Forum
- 150 студенти се включиха в събитието "Бизнесът в действие"
- 100 студента се включиха в събитието "Левчето"

Приблизителен общ брой обхванати граждани:

- 70 участващи граждани в събитието Youth Speak Forum; регистрации за събитието - 154 души; възраст 18-25 г.
- 160 + участници в събитието "Бизнесът в действие"; 248 регистрации за събитието "Бизнесът в действие" (генерално)
- Ангажирания в социалните мрежи: над 4000 човека

Отразяване в информационното пространство: медийни партньори, социални мрежи, физическа промоция в училища и университети в София;

Организация: ЕРАСМУС СТЮДЪНТ НЕТУЪРК – БЪЛГАРИЯ

Център: Център за международно развитие на студентите

Дата:25.03.2024 г.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА

През 2023 година ЕСН България отново дейно си сътрудничи с Националния студентски дом в редица събития за развитие на мрежата ни от доброволци. Събитията, осъществени от ЕСН България на територията на НСД, бяха свързани с каузите на организацията – култура, спорт, социално включване, развиване на умения на доброволците. Предоставеното офис пространство е използвано за редовни срещи на УС. Културните събития представляват интерес за Еразъм студентите.

СЪБИТИЕ **ИМЕ И ОПИСАНИЕ**	**МЕСЕЦ**	**ЦЕЛЕВА ГРУПА**
Среща на Управителния съвет (УС)	ежемесечно	доброволци
Младежка дискусия за стимулиране на младежи от малките населени места да вземат участие в програми за мобилност	януари	младежи
Докосване до българската култура	януари, март, май, ноември	Еразъм студенти
Среща на локалните управителни съвети	февруари	доброволци от всички секции
Работилница за мартеници	март	Еразъм студенти
Български следобед по повод официален празник	март, септември	Еразъм студенти
Младежка дискусия на тема „Медийна грамотност”	април	младежи
Поредица събития за насърчаване на развитието в областта на образованието и спорта	май	Еразъм студенти
Младежка дискусия на тема „Зелен град”	юни	младежи
Събрание на секциите на ЕСН България	юни	доброволци
Среща на новия УС	август	доброволци

Среща на Общността по комуникации на ЕСН	август, септември	доброволци от различни държави
Еразъм – пътуването на живота ти, Еразъм дни	октомври	доброволци, институционални партньори
Обучение на доброволците от София	октомври	доброволци
Обучение за „Първа помощ”	октомври	доброволци
Общо събрание на Национален младежки форум	ноември	младежки организации
Подготовка на коледно събитие за чуждестранни студенти	декември	Еразъм студенти

Организация: НАЦИОНАЛНА СТУДЕНТСКА КОНФЕДЕРАЦИЯ

Център: ЦЕНТЪР ЗА ЕВРОПЕЙСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО И НАСЪРЧАВАНЕ НА АКТИВНО ГРАЖДАНСТВО

Дата на подаване:25.03.2024 г.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

Международен тренинг за младежки лидери, НСД, София 23-27 февруари 2023

Международен семинар за младежки и студентски лидери "Пазители на европейската демокрация", НСД, София, 23.04.23- 01.05.23

- Международен тренинг "Young Europe: Forms of democratic participation", 28.09.2023

- Публична дискусия на тема „Разширяване на младежките граждански пространства и насърчаване на младежкото участие в обществено политическия живот", 29.11.2023

- Работилница „European Elections Dystopia", 04.12.2023

Приблизителен общ брой обхванати студенти:

Приблизителен общ брой обхванати граждани:

Отразяване в информационното пространство:

https://www.facebook.com/photo/?fbid=6826

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/:

Изразяваме благодарност на ръководството и служителите на НСД за оказаното съдействие

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА ИЗВЪН НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

-Представяне на книгата на „Време е за европейска федерация" на Янис Карамициос, София,

-Улична акция на 9 май по случай Деня на Европа

-Участие в Европейското младежко събитие в Страсбург, 9-10 юни 2023

https://www.facebook.com/photo/?fbid=6826

-Боядисване на пейка в двора на ФФ на СУ в цветовете на ЕС, 28.09.2023

Приблизителен общ брой обхванати студенти:

Приблизителен общ брой обхванати граждани:

Отразяване в информационното пространство:

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/:

Организация: Театър-студия “Студентина”

Център: Студентски Център за Театър и Сценични Изкуства

Дата на подаване: 25 декември 2023

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2023 г.

Съдържание

I. Резюме 396

II. Направление Театър и Творческа Резидентна Програма “Студентина” 397

1. Танцов проект „Grieflect“ 397
2. Проект „Танцов Генератор“ на дебютанта Ирина Стоянова 397
3. Проект „The Trip“ на независимия артист Даниел Денев 398
4. Проект „Забелски глас“ 398

III. Направление Танц 399

1. Проект „Bright Eye“ 399
2. Проект: лабораторно изследване „Ecstatic dance“ 400
3. Проект: Афро Джем 400
4. Дългосрочен проект: ежеседмичен танцов „джем“ за контактна импровизация 400

IV. Направление Музика 401

1. Ритъм работилници „Drum circle“ 401
2. Звукозаписна, концертна и репетиционна дейност (студио „Стакато“) 404

V. Направление Обучителни дейности в сферата на танца и движенческите изкуства 406

1. Класове и интензивни обучителни модули 406
2. Проект “Театрални Механизми: Работа с Обекти” с гост хореограф Джулиън Хамилтън от Англия 407
3. Регулярни класове Тай-чи 408
4. Дългосрочен Проект Акро йога 409

I. Резюме

През изминалата 2023 г. Театър-студия „Студентина“ продължи да развива своята дейност с младите хора на България в сферата на сценичните изкуства и по-специално: Съвременен Танц, Театър, Музика, танц с огън, съвременен цирк, тай-чи, контактна импровизация, Форум и „Плейбек“ театър и други.

ТС „Студентина“ обединява артистична общност, като успешно работи с млади хора, в областта на изкуството и по-специално в сферата на сценичните изкуства от основаването си през 1958г. до днес.

Повече за ТС „Студентина“:

- Фейсбук страница - https://www.facebook.com/studentina1958
- Уебсайт - https://studentina.bg

II. Направление Театър и Творческа Резидентна Програма “Студентина”

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

През тази година студията продължи Творческа Резидентна Програма в подкрепа на артисти от сферата на сценичните изкуства: хореографи, режисьори, визуални артисти, дизайнери, музиканти, сценографи, артисти от театъра и танца и др. Целта бе да бъдат подкрепени иновативни, нестандартно мислещи и смело експериментиращи творци. Това бе възможност, както за професионално доказали се вече артисти, така и за дебютанти, да осъществят свои идеи с хора на изкуството от общността на Т.С. „Студентина“.

Подкрепата, която студията предоставя по резидентната програма бе:

ътрудничество и подкрепа от артисти от студията - професионалисти в различни области (режисьори, хореографи, музиканти и др.),
епетиционни пространства;
одкрепяща общност от танцьори и актьори, които биха могли да се включат в творческите проекти.
ъзможност за използване на сцена за публична изява.
а разположение бе и екип, работещ за подаване на евентуална кандидатура към финансиращи програми, което се случи по някои от проектите от резиденцията;
одкрепа при разпространението на информация за осъществяваните дейности и за представянето пред публика на избраните проекти.

анцов проект „Grieflect“

“Grieflect”е танцово - театрален проект, който се занимава с вечно актуалната тема за изтичащото време. Как то ни формира, как влияе на нашите взаимоотношения с близките ни и как в крайна сметка изменя всичко, включително спомените, мислите и чувствата ни. И докато заглавието Grieflect се асоциира с понятия, фокусирани около чувството на загуба, нашата цел е да открием нов път за това, как да отпразнуваме живота и времето, което ни е дадено на тази планета, заедно с тези, които са ни скъпи. От една страна, изпълнителите биват фокусирани върху собственото си усещане за минаване на времето (саморефлексия). Какво е това, което ги докосва и как могат да изразят тези емоции? Това дълбоко изследване е едно от основните търсения в проекта.

Проведени репетиции в Студентина за 2023 година: около 30
Приблизителен общ брой обхванати студенти и граждани: 70

Реализация на проекта: Представлението “Grieflect” бе представено пред публика на 04.04.2023 от 19:30 в Национален Студентски Дом. https://www.facebook.com/events/953864759304446

Постигнати резултати: В проекта "Grieflect" създадохме сценичен продукт, като изследвахме интересната тема за времето и спомените. Работихме с млади и любопитни хора. Танцьорите изразяваха своите лични истории за загуба, промяна и растеж, използвайки дуети, докосвания и танцови изразни средства. Спектакълът представи човешкия опит, от болката на загубата до радостта от възродените спомени. Този проект привлече разнообразна публика и създаде основа за нови идеи и проекти, като ни вдъхнови да работим усилено за следващото ни предизвикателство.

роект „Танцов Генератор“ на дебютанта Ирина Стоянова

“Dance Generator” е проект за Интерактивно импровизационно танцово представление. В него публиката бе съ-творец заедно с танцьорите в сценичното пространство. По време на представлението зрителите имаха възможност да използват “Машина-инсталация“, чрез която и

с помощта на водещ да избират различни параметри, които танцьорите да пресъздават на сцената. Такива параметри бяха образите и въплъщаваните персонажи, мястото на случване, качеството на движение на артистите, бързината им, емоцията и други. Публиката разполагаше с възможност да контролира светлинната и звуковата среда. Представлението се превърна в своеобразен „Социален експеримент“, провокиращ зрителите да опитат нещо необичайно и да творят с езика на сценичните изкуства. За артистите-танцьори и музикант бе предизвикателство да развиват своите умения на импровизатори и движенческите им качества според образи, задавани от публиката.

Постигнат бе иновативен и интердисциплинарен пърформанс, съчетаващ съвременен танц, импро театър, интерактивна инсталация, въздействаща върху сценичната среда. Екип на проекта: Ирина Стоянова – съавтор на проекта, Христо Желев – музикант, съавтор на идеята, Петя Божинова – ментор и хореограф, Танцьори: Ирина Стоянова, Пепи Колева, Катерина Дукова, Ян Василев, Боряна Дживджанова, Петя Божинова, Таня Рачева.

Проектът също бе част Резиденция „СтАРТъп“ на Национален Студентски Дом.

Период на провеждане: от 01.10.2022 до 01.06.2023. До момента са играни общо 4 представления.

роект „The Trip“ на независимия артист Даниел Денев

Въпреки, че проектът бе представен публично през м. Декември 2022 г., през 2023 продължи да тече процес и репетиции за обогатяване и развитие на метода използван при развитието на танцовата практика.

Изцяло танцов проект представящ живота, през движението на един танцьор. Развиване на движението и медитативно сливане в танца, до постигане на пълна изолация от външния свят, следвайки единствено музиката и структурата на пърформанса. Пътуването е начина да стигнеш до място различно от сегашното. Можеш да пътуваш до географско място, сън или предишен живот. За целта трябва да ползваш превозно средство, медитация, машина на времето и други. Артистите се впускат на пътешествие чрез танца. Използвайки телата си посещават места, визуализирайки и пресъздавайки света, в който се озовават.

Танцовата практика, включва различни упражнения провокиращи движение - без да ползва цензура и без артиста да критикува себе си. След представянето, част от участниците продължиха работа за изграждане на пълноценно сценично произведение.

роект „Забелски глас“

ТС „Студентина“ подкрепи външен проект на Сдружение “Забелски глас”, който постави авторския спектакъл „Исус и Лазар“.

В рамките на 2023 година Сдружение "Забелски глас" с режисьор Дима Настева осъществи редица репетиции и успешно постави авторския спектакъл "Исус и Лазар", базиран на текстове на Емилиян Станев и Никос Казандзакис. Тази постановка представя задълбочен анализ на конфликта между личната перцепция и усещания, индивидуалните представи за смисъл и цел, в контраст с утвърдените социални норми и обществени очаквания. Темата на спектакъла остава вечно актуална, предизвиквайки зрителя да размисли и преосмисли собствените си възгледи и убеждения.

В Национален студентски дом бяха реализирани 11 репетиции като подготовка за спектакъла.

ИНИЦИАТИВИ ИЗВЪН В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Спектакълът "Исус и Лазар" беше представен на следните дати и места:

- 28 ноември 2023, Театър "Любомир Кабакчиев", гр. Казанлък
- 6/9/12 декември 2023, I AM STUDIO, гр. София
- 22 декември 2023, Народно Читалище „Гюрга Пинджурова", гр. Трън

- 28 декември 2023, Регионална библиотека „Любен Каравелов“, гр. Русе

Спектакълът се представи при вход свободен, за да може всички желаещи да се докоснат до изкуството на театъра. Представленията бяха приети с голям интерес от публиката и допринесоха за повишаване на културния живот във всяка от посетените дестинации.

Приблизителен общ брой обхванати граждани: 400
Приблизителен общ брой достигнати хора с онлайн реклама: 60,000

Отразяване в информационното пространство:

- С
- В
  б
  и
  т
  и
  е
  и
  е
  н
  з
  С
  и
  б
  я
  н
  а
  ч
  а
  с
  г
  о
  т
  с
  н
  к
  т
  а
  к
  ъ
  л
  а

III. Направление Танц

проект „Bright Eye“

Танцова компания „Bright” е дългосрочен проект за развитие на сплотена артистична общност.

И през тази година активно бе играно Танцовото представление с огън „Bright eye”. То представлява смес от съвременни танцови техники и техники за боравене с огнени инструменти. Сюжетът на представлението включва романтична история между двама, която е пресъздадена, чрез различни хореографски похвати като „Tableaux Vivantes“ (живи образи), различни танцови поддръжки и техники от съвременния танц. Спектакълът включва и необходимите атрибути: специално подбрана за целта музика и подходящи за работа с огън и съобразени със сюжетната линия сценични костюми. Бяха създадени инструменти, към които се прикача специална пиротехника, която се използва на финала на представлението, ако то се играе на открито.

В него артистите боравят с огнените инструменти - огнен пой, огнени ветрила, огнен чадър, огнени „змии“ и пиротехнически инструменти. Хореограф: Петя Божинова.

Танцово представление с огън “Bright eye”, като част от репертоара на Т.С. “Студентина” и Танцова компания “Bright” бе играно на различни събития - градски празници и фестивали в цялата страна, както следва: гр. Правец (23.12), гр. Котел (19.12 градско коледно празненство), гр. Симитли (8.12 празненство по случай запалването на светлините на елхата), гр. Чепеларе (7.12 запалване светлините на елхата), гр. Кюстендил (02.12 градско коледно празненство), гр. София (11.11), гр. Тетевен (11.11) и гр. Русе (27.10), гр. Сливен (21.10), София - НДК (29.09), гр. София (28.09), гр. София (24.09), гр. Велико Търново (23, 22.09), гр. Бяла Черква (23.09), гр. София (22.09), с. Царацово (16.09), ак. Арбанаси (16.09), гр. София (03.09), с. Кубратово (02.08), гр. Тетевен (02.08), гр. София (26.08), гр. София (23.08), гр. Чепеларе (20.08), гр. Благоевград (19.08), гр. Смилян (12.06), гр. Вакарел (08.08), к. Каваци (06.08), гр. Варна (06.08), гр. Стара Загора (05.08), с. Лозен (01.08.2023 БЧК), Полски Тръмбеш (30.07), гр. Драгоман (28.07), гр. Пазарджик (21.07), с. Радибош (16.07), гр. Дупница (15.07), гр. Лещен (08.07), гр. Гоце Делчев (01.07) гр. Габрово (30.06), гр. Златица (30.06), гр. София (25.06), гр. София (25.06), с. Братушково (21.06), гр. София (10.06), с. Алдомировци (04.06) гр. Сливница (03.06), гр. София (27.05), гр. Бургас (18.05), гр. София (29.04), гр. Банско (11.03), с. Пожарево (26.02Сирни Заговезни), гр. Раковски (17.02 Кукерски фестивал), гр. София (15.01), гр. София (13.01) пред гости на посолството на Виетнам в София.

Сред представленията на танцовата компания, като по-значителни се открояват:

- Кукерски фестивал организиран от община гр. Раковски (17.02);

- Представление за Сирни Заговезни и прескачане на огъня в с. Пожарево (26.02);
- Ф
- Две представления за Фестивал "ФестивалНО в квартала" гр. Габрово (30.06 и 1.07);
- Съвместно представление на музиканти и танцьори от ТС „Студентина“ на фестивал „Wake up“ Юли;
- Фестивал „На огъня и светлината“ гр. Габрово;
- Конференция за демократично образование - с. Лозен (01.08), Български Червен Кръст;
- Представление за “Тук е така фест 2023” на сдружение “Тийн Спирит”, гр. Чепеларе
- Представление за Кулинарен събор в долината на р. Росица (23.09) с. Бяла Черква
- Три представления за “Нощ на Самоводската Чаршия и фестивал на занаятите” гр. Велико Търново (22, 23.09)
- Представления за запалване на коледните светлини в градовете: Кюстендил, Чепеларе, Симитли, Котел.

проект: лабораторно изследване „Ecstatic dance“

„Ecstatic Dance“ е форма на свободен танц, която позволява на участниците да изразяват себе си свободно и интуитивно чрез движение и музика. Тази практика набляга на самоизразяването и вътрешната свобода, като се фокусира върху личното преживяване и медитативното потапяне в ритъма на музиката. Тя не следва строги хореографии или танцови стъпки, а поощрява индивидуалността и импровизацията.

През 2023-та година бяха проведени следните събития от ТС „Студентина“ в Национален студентски дом:

- **Mini ecstatic session – music/dance lab** (14 декември 2023) - Отворено пространство с
- **Mini ecstatic session – music/dance lab** (7 ноември 2023) - Отворено пространство с

Приблизителен общ брой обхванати студенти и млади хора: 250

проект: Афро Джем

ИНИЦИАТИВИ В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

На 22 април 2023 се проведе отворено събитие за всички любители на Афро музиката и танците. Под съпровода на перкусионистите Деян Петров-Дицата и Виктор Мандия, участниците танцуваха в свободна форма на традиционна африканска музика. Събитието бе отворено за всички и послужи като културно събиране, където участниците могат да се насладят на музиката, да се научат на танцови стъпки и да споделят ново преживяване.

Към събитието освен традиционната африканска музика бяха включени и модерни африкански

Приблизителен общ брой обхванати студенти и млади хора: 50

лгосрочен проект: ежеседмичен танцов „джем“ за контактна импровизация

ИНИЦИАТИВИ В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

И през изминалата 2023-та година ТС „Студентина“ продължи една своя традиция от повече от десетилетие да бъде едно от малкото пространства в София, където може редовно (всяка седмица)

да се учи и практикува Контактна импровизация и то във всички формати характерни за този вид съвременна танцова практика - учебни часове и уъркшопи, импровизационни джем-сесии, лаборатории. За този дълъг период ТС „Студентина“ е била единственото пространство в София (а и страната), където човек може да вземе участие в контактна джем-сесия.

Контактната импровизация се заражда в Съединените щати, по време на работата на Стив Пакстън по перформънса „Магнезий“ през 1972 г. Тя е замислена като отворена експериментална танцова форма, без стриктна дефиниция. Това обаче не е попречило, през тези вече над 50 години от съществуването ѝ, да възникне и да се обособи един основен корпус от техники и насоки на изследване, които я характеризират. Сред тези насоки могат да се изброят:

- отдаване, поемане и споделяне на тежест
- триизмерно движение в непосредствен физически контакт и споделен баланс
- различни видове физически контакт
- техники за безопасно падане
- техники за движение в поток
- умения за "слушане" и танцов диалог
- постройка на тялото
- движение между баланс и дисбаланс
- развиване на сетивност, включително по отношение на пространството зад гърба
- постоянна готовност за промяна, без напрежение
- умения за импровизиране чрез движение

През последните седем години, ежеседмични занимания по Контактна импровизация със студенти и млади хора в „Студентина“ организира Георги Петков. Поддържането на събития, джемове и творческо пространство, при които непрофесионалисти да имат възможност активно да се изразяват на езика на Контактната импровизация, а не само да бъдат ученици или зрители бе основен фокус.

Приблизителен общ брой обхванати студенти и граждани: над 100

Отразяване в информационното пространство:

Редовно присъствие в социалните мрежи, чрез фейсбук групата „Контактна импровизация“ и ежеседмични публично достъпни фейсбук събития. Няколко примерни събития от фейсбук:

IV. Направление Музика

итъм работилници „Drum circle“

ИНИЦИАТИВИ В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

Работилницата по Ритъм е арт-образователна инициатива на Петър Йорданов – „Бъни” сцената в България.

Целта на Rhythm Circle / Drum Circle / Ритъм кръг е да събира в общ творчески кръг любители на барабаните и световните музикални традиции без да е необходим задълбочен или професионален опит. Използват се перкусионни инструменти от Балканите, Западна Африка, Латинска Америка, Австралия, Европа, Северна Америка и Близкия Изток.

По време на работилниците, участниците се запознават с характеристиките на инструментите и основни техники на свирене, изучават световни културни традиции и творят заедно върху утвърдени световни ритми по интерактивен и творчески отворен начин. Това е първата достъпна

за различни хора и регулярно случваща се ритъм работилница в София, водена от водещи български перкусионисти.

Форматът се разгръща в няколко основни направления: творческа работилница по Ритъм; интерактивен музикален кръг за сплотяване на екип (team building); интерактивен образователен концерт; арт терапия и перкусионен ритъм спектакъл.

През 2023 успяхме да проведем на територията на ТС "Студентина" (НСД) 26 творчески работилници по Ритъм (drum circles), 1 образователен концерт, 1 лекция за студенти, 2 работилници за сплотяване на екипа и десетки индивидуални и групови репетиции. Общият приблизителен брой на директно включени в инициативите хора е 450.

Инициативите на творческия екип излизат и извън стените на творческата студия. В рамките на настоящата година успяхме да осъществим 10 значими участия в национални фестивали, 2 работилници за откриване на учебната година на образователни институции, 2 сесии за сплотяване на екипи, 2 арт терапевтични сесии, 1 изнесен образователен проект за превенция на зависимости в Разград, 1 майсторски клас в Бургас. Общият приблизителен брой на директно включени в инициативите хора е 2 500 души.

Информация за формат Drum Circle/ Ритъм кръг в медиите: https://bit.ly/3JJC5j4

Проведени музикално-образователни Ритъм сесии в Национален Студентски дом за 2023 година:

Drum with us – Rhythm Circle – 5 участници
Drum with us – Rhythm Circle – 16 участници
Drum with us – Rhythm Circle – 12 участници
Drum with us – Rhythm Circle – 12 участници
Drum with us – Rhythm Circle – 13 участници
Drum Together – Rhythm Circle – 14 участници
Drum Together – Rhythm Circle – 11 участници
Drum with us – Rhythm Circle – 10 участници
Drum with us – Rhythm Circle – 11 участници
Drum with us – Rhythm Circle – 15 участници
– танци и ритми от Африка – 50 участници
Drum with us – Rhythm Circle – 8 участници
Дръм съркъл в сряда – Drum with us – 12 участници
Дръм съркъл в сряда – Drum with us – 9 участници
– 12 участници
– 14 участници
– 14 участници
– 19 участници
Drum circle on Wednesday / Ритъм кръг в сряда – 12 участници
Drum circle on Wednesday / Ритъм кръг в сряда – 10 участници
Drum circle on Wednesday / Ритъм кръг в сряда – 4 участници
Drum circle on Wednesday / Ритъм кръг в сряда – 8 участници
Силата на общия ритъм – Ритъм кръг за учители в детски градини – 25 участници
Drum circle on Wednesday / Ритъм кръг в сряда – 7 участници
Drum circle on Wednesday / Ритъм кръг в сряда – 10 участници
Drum circle on Wednesday / Ритъм кръг в сряда – 15 участници
n Wednesday / Ритъм кръг в сряда – 12 участници
Африкански танци и ритми – лекция за студенти от специалност „Африканистика" на СУ „Св. Климент Охридски"– 25 участници
Drum circle on Wednesday / Ритъм кръг в сряда – 12 участници
/ **Заключителна инициатива за годината** – 50 участници

Приблизителен общ брой обхванати студенти: Около 100 директно включени студенти и млади хора

Приблизителен общ брой обхванати граждани: Около 450 директно включени студенти, млади хора и граждани

Отразяване в информационното пространство:

В списъка с инициативи са поместени линкове към по-голямата част от реализираните дейности. По-долу са изброени единствено медийни изяви или специално разработени медийни продукти:

- П
- Д
- А

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/: Нямаме специфични препоръки. Бихме искали да продължим да упражняваме дейността си, така че да достигнем до още повече хора през 2024 г.

ИНИЦИАТИВИ ИЗВЪН НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

- 20 – 21.05 - **Drum Marathon с Dizzy Grooves** – 300 участници (село Синеморец)
- 06, 07 и 08.12 - **„Зависими от Ритъма“** – серия от музикални работилници с ученици и публични концерти като превенция на зависимостта от наркотици – 350 участници и 650 посетители (град Разград)

Temple of the Moon – An Embodied Dance Ritual – 15 участници (йога студио, София)
Inner King – Inner Queen – An Embodied Dance Ritual – 15 участници (йога студио, София)
Тодоров ден – коне и свобода – 150 участника (град Елена)
Drum Circle – 100 Стола – 250 участника (100 стола, София)
Вселената на Африканските Ритми с Dizzy Grooves – 11 участника (Music Rooms, град Бургас)
– 30 участници (VMware, София)
– 150 посетители и около 1000 online (VMware, София)
Дни на Африка в Бургас – 60 участници и около 500 посетители (Бургас)
Честване на деня на Африка в София – 40 участници и около 5000 посетители (Народен театър, София)
Ритъм кръг по време на международна конференция за Демократичното училище – около 100 посетители (село Лозен, София)
Силата на общия пулс – фестивал Граждански Будилник– 50 участници и около 2500 посетители (Топлоцентрала, София)
Ритъм кръг – фестивал „Реките на София“ – 100 участници и около 10 000 посетители (Топлоцентрала, София)
Ритъм кръг за откриване на учебната година в учебен комплекс „Българско школо“ – около 120 участници (Българско школо, София)
Ритъм спектакъл за откриване на учебната година на факултет по Нови и класически филологии към СУ „Св. Климент Охридски“ – около 300 участници (СУ, София)
– около 100 участници (Café Salted, София)
Ритъм спектакъл на празника на екологична организация „За земята“– 150 посетители (Топлоцентрала, София)

Приблизителен общ брой обхванати студенти и млади хора: Около 400 директно включени студенти и млади хора.

Приблизителен общ брой обхванати граждани: Около 2500 директно включени граждани.

Отразяване в информационното пространство:

В списъка с инициативи са поместени линкове към по-голямата част от реализираните дейности. По-долу са изброени единствено медийни изяви или специално разработени медийни продукти:

- Фестивал “Граждански будилник” - БНТ 1 - “100 % Будни” – по отношение на участие във фестивал “Граждански будилник” на БЦНП
- Дни на Африка в Бургас:

- Д
- О

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/:

Нямаме специфични препоръки. Бихме искали да продължим да упражняваме дейността си, така че да достигнем до още повече хора през 2024 г.

Д
о
п
ъ
л
н
е
н
и
е
в
и
м
е
Р
и
а
л
т

вукозаписна, концертна и репетиционна дейност (студио „Стакато“)

ИНИЦИАТИВИ В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

Студио „Стакато“ е звукозаписно студио на ет. 5, ръководено от екипа на ТС „Студентина“. Студиото е основен хъб и творческа работилница за репетиции, звукозапис, музикални работилници и работни срещи на млади, както и вече утвърдени дейци на родната и международна сцена.

Целта на студио “Стакато” е да събира в общ творчески кръг любители на музиката и световните музикални традиции без да е необходим задълбочен или професионален опит. Използват се музикални инструменти от Балканите, Западна Африка, Латинска Америка, Австралия, Европа, Северна Америка и Близкия Изток. Както и новосъздаденият музикален инструмент “Ханд пан”. Работилниците по музика са на различни теми с водещи гост преподаватели. Творческите образователни работилници се развиват в няколко направления: Работилница по фолклорно пеене, работилница за ритъм и глас и хандпан работилница. По време на работилниците, участниците се запознават с характеристиките на инструментите и основни техники на свирене, изучават световни културни традиции и творят заедно върху утвърдени световни ритми по интерактивен и творчески отворен начин. Това е първото пространство в България случващо регулярни образователни работилници по хандпан, достъпно за различни хора и възрасти.

Студио “Стакато” беше потърсено за съдействие към Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“ в лицето на проф. Кремена Ангелова и диригент Бистра Диляноф. Студиото осигури музикални инструменти за първият Тридневният въвеждащ уъркшоп по музикотерапия организиран от Теоретико-композиторския и диригентски факултет на НМА „Проф. Панчо Владигеров“ с гост лектор от Германия - Теодорос Ригас.

Репетиции - През 2023г. в студиото успяхме да проведем над 50 репетиции със студенти от НМА Панчо Владигеров” и музикални състави от България и чужбина. С богат асортимент от музикални жанрове: народна музика, джаз, рок, средновековна музика, етно, фюжън и електронна музика.”

(Р
а
г
р

Закупихме с лични средства и оборудвахме пространството с техника, звукоизолационни пана и интериорни решения за по-добра акустика. Закупихме 8бр. вокални микрофони, 10бр. инструментални микрофони, 2бр. смесителни миксери, стойки за микрофони, пултове за ноти, озвучителна система, кабели и др.

Съставите, които репетираха и изготвиха творчеството си в студиото са:

- ***„Пътят на пилигрима“*** - музикален проект на Деница Серафим с авторска музика, вдъхновена от Средновековието, Ренесанса и Барока. Деветима музиканти влизат в ролята на пилигрими, които пътуват със своите музикални инструменти и свирят песни, наситени с романтиката на северното звучене, средновековните ритми и ренесансовата музика. Облечени в костюми от епохата, музикантите ще поведат публиката на приказно пътешествие. Композитор, вокален изпълнител и костюмограф е Деница Серафим.
  . Изцяло подготвен в ТС Студентина откри София Филм Фест 2023 в зала 1 на НДК.
- **Джаз формация “Acoustic Soul”** - https://www.facebook.com/acousticsouljazzband
  Първата формация в България комбинираща екстатик танци практика с музика на живо.
- **„Тъпани и Гайди“** - ръководител д-р Григор Лалов
- **ОМ Етно Джаз квартет** - https://youtu.be/dzzmDxKS9Ho?si=yTpCDgPQUttAg876

- **Етно Хор “Магическите гласове на България”** с Нина Николина и Магдалена Петрович на виолночело

Образователни работилници - През 2023г. в студиото успяхме да проведем над 30 образователни работилници със ученици и студенти:

- Работилници по Народно пеене с Полина Димитрова - Народна певица е в Женски народен хор "Ангелите, Етно група "Кипри" и "Тефтени". Ръководител на Фолклорна формация "Акапелия" и Детска група за народни песни “Пафтички”.
- Работилници за ритъм и глас с вокален педагог Велин Марков
- Пътеводител в Тонколонията

Работилниците, подготвени в ТС Студентина бяха представени и за деца и възрастни в Родопите, с. Средногорци, Русе, Пловдив, Варна, както и за деца в град Елена и за ученици от 90 СОУ Ген. Хосе де Сан Мартин, Люлин https://www.youtube.com/watch?v=PGS-sn75EwI

Концерти - През 2023г. организирахме и пренасочихме над 10 концерта към Национален Студентски Дом. Включихме към програмата артисти от цялата страна. Студенти от НМА “Панчо Владигеров” и НБУ. Гост музиканти от Канада, Унгария, Нигерия и др. Изявени и утвърдени музиканти на родната сцена, както и любителски състави.

Привлякохме наши партньори като Цветан Цветанов от Българско Национално Радио, които също да организират концерти в НСД, с което да допринесат за дома. Организирахме концерта на световното трио “Violones Barbares” https://www.facebook.com/events/822607852972674 излъчван на живо по БНР, за който ние поехме техническото обезпечаване.

Организирахме първите концерти със екстатични танци с цел музика без алкохол и опиати.

Инициирахме концерти през 2024 г. и сме запазили конкретни дати в календара на НСД за ползване под наем на зали за концерт към НСД, с което отново да допринесем към бюджета на дома и да акумулираме интерес към нови публики, които да допринесат за утвърждаването на институцията в културния живот на страната.

Б

Звукозапис: През 2023г. в новосъздаденото студио записахме първия запис изцяло записан и реализиран в НСД със участието на певицата и водещ журналист в БНР Юлия Гатдерова и гост музикант от Шотландия. В ТС Студентина заснехме и пълнометражен клип към музиката

Реализирахме и първия запис на репетиция на хор Дилмана към НСД.

Театър - През 2023г. реализирахме на камерна сцена на НСД спектакъла "Дуенде", който изцяло бе изработен в ТС "Студентина". https://www.facebook.com/events/325017773356691. След което се игра в Пловдивския драматичен театър, а от 2024г. влиза в програмата и на драматичния театър в Добрич.

Концерти.БГ - През 2023г. ТС Студентина бе домакин на творческия екип на Сдружение "Концерти.БГ", благодарение на което бяха акумулирани средства за концерти и подготвяне и подаване на проекти към НФК в посока реализиране и разрастване на концертната дейност в НСД.

Ремонтни дейности - През 2023г. Петър Йорданов и част от екипа на ТС "Студентина" инвестира над 2000лв лични средства и месеци работа в ремонтна дейност по подпокривното пространство и превръщането му в студио. Бяха предотвратени 3 теча от покрива, след което бе закупен и разкроен мокет по целия под.

Приблизителен общ брой обхванати студенти и млади хора: Над 70 директно включени студенти и млади хора.

Приблизителен общ брой обхванати граждани: Около 500 директно включени граждани.

Отразяване в информационното пространство:

- **БНТ интервю** - https://www.facebook.com/BunyVerse/videos/795396492346544
- **TV 78 интервю** - https://www.youtube.com/watch?v=buFOGQmnaDQ
- **Х**

ИНИЦИАТИВИ ИЗВЪН НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

- **Откриване "София Филм Фест"**, зала 1 НДК - 4000 посетители и около 4000 online
- **Фестивал "Реките на София"** - концерт и музикална работилница - 4000 посетители
- **"Топлофест"** - Фестивал на Топлоцентрала - концерт и работилница - 1000 посетители
- **Кандпан обучение Варна** - https://www.facebook.com/events/1377701919848695/

V. Направление Обучителни дейности в сферата на танца и движенческите изкуства

Продължи обучението на млади хора в сферата на сценичните изкуства и развитието на тяхната двигателна, артистична и познавателна култура.

ласове и интензивни обучителни модули

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

През 2023 г. ТС „Студентина" проведе серия от обучителни модули в областта на Съвременното танцово изкуство под формата на лаборатории, уъркшопи, регулярни седмични класове и тренинги. В тях бяха преподавани и приложени различни методики в танцовото изкуство, като

Съвременни танцови техники и Контактна Импровизация, Axis syllabus, Body Mind Centering и др. Целта на проведените модули беше повишаване компетенциите на членовете на студията, както и популяризиране дейността на студията чрез привличане на нови аудитории. Участниците бяха студенти от НАТФИЗ, Софийски Университет и млади хора с интерес в областта на танца и театъра. Водещият преподавател на модулите бе Ивайло Димитров – член на студията и преподавател в НАТФИЗ ''Кръстю Сарафов''. Серията от обучителни модули се проведе в репетиционното пространство на ТС „Студентина".

През 2023 бяха проведени серия от уъркшопи със заглавие „Флор Уорк и Импровизация", чиято основна тема бе изследването на партерни танцови техники като мотив за импровизация. Партерните техники са неизменима и важна част от лексиката на Съвременния танц. Те изграждат в танцьора умение за работа с пространството и овладяване на инерционните центрове в човешкото тяло, което дава свобода в процеса на импровизация. Уъркшопите бяха проведени в зала 304 на НСД, с времетраене по 3 часа, на следните дати:

- 7-8, 14-15 януари
- 18-19 февруари
- 18 март
- 8-9 април
- 17-18 юни
- 18 ноември
- 9-10, 17 декември

Водещият преподавател на уъркшопите бе Ивайло Димитров – член на студията и преподавател в НАТФИЗ ''Кръстю Сарафов".

Приблизителен общ брой обхванати студенти и млади хора: над 30

Приблизителен общ брой обхванати граждани: 20

роект "Театрални Механизми: Работа с Обекти" с гост хореограф Джулиън Хамилтън от Англия

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

Екипът на ТС „Студентина" работи като съорганизатор заедно с фондация „Невиждан театър", Национален студентски дом и НАТФИЗ "Кръстьо Сарафов, за реализирането на проекта "ТЕАТРАЛНИ МЕХАНИЗМИ: РАБОТА С ОБЕКТИ". Проектът спечели финансиране по програма "Творческо развитие" модул организатори на Национален фонд „Култура" и е надграждане на миналогодишния проект „Поетика на тялото и образа - танцово обучение и фото диалози", също реализиран с финансовата подкрепа на НФ „Култура". Ръководител на проекта беше Саша Кръстарска, с място на реализация - зала "Академик" на Национален студентски дом, от 23-ти до 27-ми май 2023 г.

"ТЕАТРАЛНИ МЕХАНИЗМИ: РАБОТА С ОБЕКТИ" беше петдневен, интензивен, обучителен модул, проведен със световно признатият танцьор и хореограф Джулиън Хамилтън, насочен към нуждите и интересите на млади професионалисти и студенти от областта на танца и театъра. Реализацията на проекта завърши с представяне на резултатите от обучението пред публика на 27-ми май от 19:30 часа в зала "Академик" на НСД. Бе поканен Джулиън Хамилтън (Англия) преподавател с богат, международно признат опит и като артист и като педагог. Реализацията на проекта осигури възможност и за осъществяване на нови запознанства между младите артисти, което в бъдеще да послужи за създаване на съвместни проекти.

Приблизителен общ брой обхванати студенти и млади хора:

Обявените тридесет места за участие в обучението бяха запълнени, като десет от участниците бяха чужденци, седем от които бяха дошли в България специално за предложеното професионално обучение. Чужденците взели участие са от Гърция, Италия, Русия/ Германия, Казакстан, Унгария, двама от Украйна, Австрия и двама от Сърбия.

Приблизителен общ брой обхванати граждани:

Приблизителният общ брой на зрителите дошли да гледат презентацията на резултата от обучението е 50 човека.

Отразяване в информационното пространство:

- Ф
- Р
- Фейсбук събитие за реклама и привличане на публика за презентацията на резултатите от обучението: https://www.facebook.com/events/255514226883083/?ref=newsfeed
- Двете събития от проекта, обучението и презентацията, бяха рекламирани също чрез плакати, дипляни и флаери.

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА ИЗВЪН НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

В сътрудничество с РЦСИ “Топлоцентрала” беше реализиран соло авторския пърформанс “КОАН” на Джулиън Хамилтън. Пърформанса беше представен на 25-ти май в зала 1 на РЦСИ “Топлоцентрала” с преференциални цени за участниците в обучителния модул “ТЕАТРАЛНИ МЕХАНИЗМИ: РАБОТА С ОБЕКТИ”. С това събитие освен, че се популяризира у нас съвременния жанр, в който г-н Хамилтън твори, допринасяйки за културната среда, но и добави допълнителна стойност към образователния проект. Младите хора имаха изключителната възможност да гледат на живо пърформанс, създаден чрез методиката предмет на тяхното обучение в модула. В края на пърформанса публиката стана на крака да ръкопляска и извика изпълнителя няколко пъти да се върне на сцената да се поклони. Като съорганизатори на събитието сме горди за този успех и признание.

Приблизителен общ брой обхванати студенти и млади хора: Тридесет човека, участниците в обучителния модул “ТЕАТРАЛНИ МЕХАНИЗМИ: РАБОТА С ОБЕКТИ” с преподавател Джулиън Хамилтън.

Приблизителен общ брой обхванати граждани: Въпреки датата на представлението 25-ти май, в която много хора пътуват, за да празнуват с близките си, събитието успя да привлече като публика над 60 човека.

Отразяване в информационното пространство:

- Фейсбук събитие за реклама на представлението:
- Видео реклама на страницата на РЦСИ “Топлоцентрала”
- В програмата на РЦСИ “Топлоцентрала” https://toplocentrala.bg/program/performance/koan

Беше взето интервю от Джулиън Хамилтън за предаването “Аларма”, на програма Христо Ботев, което предстои да бъде излъчено.

егулярни класове Тай-чи

ИНИЦИАТИВИ В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Тай чи, като движенческа техника развива безценно разбиране за принципите на физическото действие, базирано на психическото и обратната връзка. Не можеш да си неспокоен, ако мускулите ти са релаксирани, не можеш да си несигурен, ако цениш свободата, която неопределеността ти дава. Не можеш да си слаб, ако усещаш извора на силата в теб. Простите наглед упражнения, които сякаш се повтарят в повечето школи по бойни изкуства, могат да ни научат да се разбираме с тялото си и да ни донесат мир. В ТС „Студентина“ експерименталните класове и работилници продължиха два пъти седмично в периодите, в които това бе възможно във връзка с противоепидемичната обстановка в страната.

Преподавателят Кристиан Гайдаров се занимава с бойни изкуства повече от тридесет години. Започва с Джудо, по-късно Шотокан Карате, виетнамската школа Виет Во Дао, Мяо Дао, Ай Ки До и Тай Чи Чуан. Преминавайки през различни движенчески школи стига до убеждението, че в основата на всяка техника стои едно и също - равновесието, свободата, връзката между тялото и съзнанието. От 1991 година преподава „Основи на бойните изкуства“ в Театрален колеж „Любен Гройс“. Предметът обединява методиката на няколко школи по бойни изкуства и цели култивирането на "отзивчиво" тяло.

ългосрочен Проект Акро йога

ИНИЦИАТИВИ В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

През 2023 година, ТС „Студентина“ продължи традицията всеки петък да провежда импровизационни сесии („джемове“) по акро йога. Акро йога е комбинация между йога и акробатика, предназначена е за двама или повече партньори, и черпи вдъхновение от цирковите и танцовите изкуства. Практиката е мултидисциплинарна и развива умения като творческо мислене, артистичност, доверие, координация, ефективна комуникация и работа в екип.

Ежеседмичните джемове са с обучителен характер, където по-опитните участници подпомагат начинаещите. Събитията се радват на средна посещаемост от 10 до 15 студенти и млади хора, като сред тях има както редовни, така и начинаещи участници. Събитията се организират от Живко Петьов – сертифициран преподавател по акро йога от AcroYoga International.

През януари 2023 година се проведоха репетиции за подготовка на иновативно занимание, целящо изследване и укрепване на връзката между родители и техните деца. Тези подготовки кулминираха с организирането на първото официално събитие „Акро Йога Забава за Родители с деца“. Повече информация за събитието: https://www.facebook.com/events/903128567397695

Отразяване в информационното пространство: Няколко примерни публикации на регулярните джемове във фейсбук:

Приблизителен общ брой обхванати студенти и млади хора: 100

ИНИЦИАТИВИ ИЗВЪН НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Уъркшопи - Като продължение на акро йога джемовете в ТС „Студентина“ се проведоха следните 3 акро йога уъркшопа с гост-преподавателя от Израел **Gal Yeho**:

- Т
  е
  р
  а
  п
  е
  в
  т

Международни фестивали - Представители на ежеседмичните акро йога джемове взеха участие в следните 3 международни фестивала по акро йога и акробатика:

- 18-19 март, Сърбия, Belgrade Acro Yoga Festival, Spring 2023 - Професионално развитие
- 24-26 март, Словения, SAFE festival, Spring 2023 - Професионално развитие

На тези фестивали групата от България беше от 4-6 човека. Фестивалите са със среден размер от 100-150 участници.

Тези дейности допринесоха за обогатяване на опита и уменията на Българската акро йога общност, както и за насърчаване на международното сътрудничество и обмен в тази област.

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/: През 2024-та година планираме да поканим гост-преподаватели от чужбина. Конкретно колеги преподаватели по акро йога от Сърбия, Полша и Белгия, с които изградихме сътрудничество покрай посетените фестивали, изразиха желание и готовност да посетят България и да проведат обучения тук. Затова бихме искали да организираме съвместно с НСД поредица от уъркшопи на територията на НСД, с основна цел популяризиране на акро йога сред младите хора в София.

И през тази година „Студентина“ бе мощен център за развитие на сценичните изкуства и уменията свързани с тях у младите хора.

Организация: Академичен Фолклорен ансамбъл „Иван Тодоров“ Сдружение при НСД

Център: Академичен Фолклорен ансамбъл „Иван Тодоров“ Сдружение при НСД

ЕИК : 121825658

Дата на подаване: 08.12.2023г.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

Създаден през 1957 г. в Централен Студентски дом гр. София от акад. Иван Тодоров АФА развива дейност вече 66 години без да спира.

През 2023 г. Академичен фолклорен ансамбъл „Иван Тодоров“ /АФА/ е провеждал непрекъснат репетиционен процес в залите на НСД по два дни в седмицата, а понякога и в почивни дни. Направени са следните събития :

ен на отворените врати в Зала № 304 като са поканени студенти от всички софийски университети и столични средни училища.
Цел – популяризиране на танцовото изкуство и фолклора, представяне на народни традиции и обичаи;
нициатива по набиране на нови членове на Ансамбъла

- Концерт „Всички заедно във вихъра на танца – второ представяне“ в Камерна зала на 22.10.2023г. с участието на общо 5 столични Ансамбли с вход свободен. Концерта е проведен по проект на Национален фонд „Култура“ съгл. Договор LI-2022 – 153 от 12.08.2022г.
  Камерна зала на Национлен студентски дом беше препълнена, като в публиката имаше предимно младежи и студенти, гости на всички участници на сцената;
  В изпълнение на танци от всички фолклорни области на страната участваха: ансамбъл „Еремия“, ансамбъл Фолклорика, Фолклорен танцов ансамбъл „Горна баня“ и Фолклорен танцов ансамбъл „Рила“ с домакин АФА „Иван Тодоров“

линк към събитието:

рез м. Октомври 2023 г. в няколко поредни репетиции се състоя прием на нови членове на Ансамбъла – предимно студенти и средношколци
рием на нови танциори 02.10.2023 г.
линк към събитието:

роведени са много на брой репетиции с разучаване на нови танци и възстановяване на стари танцови композиции

- В началото на сезон 2023/2024г. започна възстановяване на „Мъжки тракийски танц“ по хореография на акад. Иван Тодоров

Приблизителен общ брой обхванати студенти:

Приблизителен общ брой обхванати граждани:

Отразяване в информационното пространство:

разлепяне на плакати на територията на гр. София

2. социални мрежи, Facebook, Instagram, TikTok както и на

сайта на АФА: https://www.afa-ensemble.com/

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/:

Академичен фолклорен ансамбъл „Иван Тодоров“ изказва благодарност към Ръководството на НСД за съдействие при провежданите концерти и извънредни репетиции, за предоставените зали и пространства за нашите събития.

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА ИЗВЪН НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

разничен концерт по случай 3-ти март „Танцуваме за България“ проведен на 02.03.2023г. в зала 2 на НДК с участие на няколко столични ансамбъла;
еждународно турне на АФА, финансирано от Национален фонд „Култура“ чрез програма „Мобилност 22“ Сесия 2, съгл. Договор
№ МОВ-2-2022-9 30/11/2022г. по проект „Българската фолклорна магия в Пролетна приказка в Прага“ - концерти в гр. Прага, Чехия 01.04 – 04.04.2023г.
лаготворителен концерт “Танцуваме за Яна” проведен на 07.04.2023г. в Дом на културата „Искър“ със събиране на средства. В концерта взеха участие няколко столични ансамбъла;
линк към събитието:

билеен концерт „30 години на сцена Константин Фиданчев“ 20.04.2023г. АФА участва с два танца, като концерта стана повод за среща на музиканти и танцьори от няколко поколения с включени детски състави. линк към събитието:

2-ра Национална среща-семинар на CIOFF® България на хореографите и специалистите, работещи в областта на фолклора в страната 22.04.2023г. гр. София
линк към събитието:

частие в Юбилеен концерт на танцов състав „Нашенци“ - „ 10 години заедно в магията на танца“ – зала 2 на НДК 22.04.2023г.
линк към събитието:

частие в 17-ия международен фестивал "Гергьовско веселие" на сцената под Кремиковския манастир – 06.05.2023г.

частие с няколко танца във Фестивал на баницата с. Марково обл. Пловдив на 20.05.2023г.
отосесия в Старият град на Пловдив и Шлашмоб по централните улици на града – 21.05.2023 г.
ворческа подготовка за Юбилеен концерт – изготвяне на сценарий, почистване на носии от гардероба на НСД. Поръчка, ушиване и вземане на нови носии – женски и мъжки тракийски ризи, беневреци, калцуни, мъжки ментета, женски северняшки ризи; Привличане на нови танцьори, изпращане на покани към всички бивши танцьори на ансамбъла за участие и посещение на концерта.
онцерт-спектакъл „По стъпките на времето“ - Юбилеен концерт 65 години Академичен фолклорен ансамбъл „Иван Тодоров“ проведен на 23.06.2023 г. в Младежки театър „Николай Бинев“. На сцената бяха представени много танци от богатия репертоар на АФА с участието на музиканти от битов оркестър, НУТИ, ПАНПТ „Вратица“ гр. Враца, Фолклорна вокална формация „Дилмана“, ансамбъл „Бистрица“ и ансамбъл „Еремия“. Концерта завърши с танца „Общобългарска ръченица“ включващ танци и народни носии от няколко фолклорни области.
АФА получи множество поздравителни адреси и кошници с цветя от различни културни институции, включително и от Президента на Република България г-н Румен Радев, както и почетна награда „Златен билет“ от Директора на НСД – г-н Христиан Даскалов.
КОНЦЕРТ-СПЕКТАКЪЛ "ПО СТЪПКИТЕ НА ВРЕМЕТО" - 65 ГОДИНИ АКАДЕМИЧЕН ФОЛКЛОРЕН АНСАМБЪЛ "ИВАН ТОДОРОВ"

Албум **„По стъпките на времето“ - 65 години АФА „Иван Тодоров“**

частие в Международен фолклорен фестивал в Чанаккале, Турция 05.07. – 09.07.2023г. – получен почетен плакет;
линк към събитието:

еждународен фолклорен фестивал Витоша 11.07 – 14.07.2023 г. участие в няколко концерта на различни сцени в гр. София

линк към събитието:

еждународен фестивал на изкуствата „Лятна дъга“ гр. Китен 20.08. – 27.08.2023г., организиран от ЦИОФФ България, акредитиран представител на ЮНЕСКО за България - участие на АФА в няколко концерта; провеждане на срещи с творчески колективи от цялата страна, обучения, лекции на тема Фолклорни области, създаване и композиция на нов танц; новости във фолклорното танцово изкуство; Обсъждане и коментари на тема Създаване на нови детски школи за обучение на деца и подрастващи с лектори изтъкнати хореографи от страната и преподаватели в Национално училище за танцово изкуство /НУТИ/ гр. София. Проведен първи конкурс за хореография на нов танц „Иван Тодоров“.

Връчен Сертификат за участие на фестивала и почетен плакет.

линк към събитието:

Национален фолклорен конкурс „Иван Тодоров“ 2023-08-26

линк към събитието:

-ти септември 2023 г. участие в сватбеното тържество на Айлин и Симеон – вила Екатерина, Вакарел;
осещение на дом за възрастни хора „Гладиола“ гр. Божурище с представяне на кратка танцова програма, снимки и народни хора с пенсионерите – 30.09.2023г.
линк към събитието:

разничен фолклорен концерт, организиран от ЦИОФФ България по случай 1-ви ноември Ден на народните будители – 28.10.2023г. в Дом на транспортните работници с участието на АФА и няколко ансамбъла от София и страната.

осрещане на Аерогара София на Националният отбор по Кикбокс, донесъл множества купи и медали от Международен турнир в Португалия
Българска Конфедерация по Кикбокс и Муай Тай,
частие с два танца в церемония по награждаване „Студент на годината на УНСС 2023г.“ – 29.11.2023г.

частие на представяне на нова книга „На вятъра с любов“ автор Левена Филчева издателство Хайни, проведено в Централно фоайе на Национален студентски дом на 29.11.2023 г.

о края на 2023 година предстои участие на АФА в празничен концерт „Коледният дух танцува“, организиран от Сдружение на танцовите дейци на 17.12.2023г. в Дом на културата „Средец“

Приблизителен общ брой обхванати студенти:

Приблизителен общ брой обхванати граждани:

850 – 1500

Отразяване в информационното пространство:

1

БНТ 1; Българско национално радио

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/:

Академичен фолклорен ансамбъл „Иван Тодоров“ активно участва в дейността на Национален студентски дом като има представители в Съвета към НСД и Експертната комисия.

Организация: АКАДЕМИЧЕН ХОР „АНГЕЛ МАНОЛОВ“ Сдружение при НСД

Център: ТВОРЧЕСКИ ЦЕНТЪР ЗА ТРАДИЦИОННИ ПЕВЧЕСКИ И ТАНЦОВИ ИЗКУСТВА

ЕИК : 121819559

Дата на подаване: 08.12.2023г.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

	Име на проекта	Участие в хоров фестивал в гр. Ниш, Сърбия, по случай Празника на партньорите от Нишки Културен център.
	Кратко описание	Академичен хор „Ангел Манолов” взе участие в концертната изява. Проведен бе концерт в Мраморна зала на НКЦ пред градска публика и партньорски хорове от Сърбия и Турция.
	Кога е проведен	09.-10.06.2023г.
	Продължителност	2 дни
	Цели	- участие в международен музикален форум - създаване на нови контакти и традиции - популяризиране на хоровата традиция чрез самостоятелни и съвместни концерти - популяризиране на българската хорова песен и младежкото творчество извън страната
	Дейности по проекта	- провеждане на самостоятелен концерт - участие в хоров концерт в чужбина
	Брой реални участници	
	Постигнати резултати	- отлично представяне - връчено отличие за участие - отправени покани за нови срещи
	Име на проекта	Поредно регулярно участие VII–та Национална инициатива на БХС – „България пее“
	Кратко описание	Академичен хор „Ангел Манолов” изнесе самостоятелен концерт в АМТИИ „Проф.Ас.Диамандиев“ – Пловдив в рамките на Националната инициатива.

	Кога е проведен	28.-30.04.2023г., Пловдив
	Продължителност	3 дни
	Цели	участие в национална музикална проява - популяризира на хора и „спечелване” на нови приятели на състава - популяризиране на хоровата традиция сред бълг. общественост - популяризиране на българската хорова песен и младежкото творчество в страната
	Дейности по проекта	- провеждане на самостоятелен концерт
	Брой реални участници	
	Постигнати резултати	- отлично представяне - отбелязване на национална хорова инициатива - представяне пред българските хорови състави - покани за други събития на БХС
	Име на проекта	Участие в Международен хоров фестивал на Коледната песен в Малта
	Кратко описание	Академичен хор „Ангел Манолов” взе участие в Международния Коледен фестивал в Р.Малта и изнесе два самостоятелни концерта в катедрални храмове – COLLEGIATE, в рамките на програмата на Фестивала.
	Кога е проведен	30.11.-03.12. 2023 г.
	Продължителност	4 дни
	Цели	- участие в международна музикална проява - популяризиране на хоровата традиция сред чуждестранни общности и българската такава в Малта - популяризиране на българската хорова песен и младежкото творчество извън страната
	Дейности по проекта	- провеждане на самостоятелни концерти - участие във фестивал с международен характер
	Брой реални участници	
	Постигнати резултати	- отлично представяне - представяне на българската песен в Малта

		- покани за други международни участия
	Име на проекта	Участие в Първия национален хоров фестивал „Нека да е Лято“ - Бургас
	Кратко описание	кадемичен хор „Ангел Манолов” взе участие в Първия национален хоров фестивал „Нека да е Лято“, с изнасянето на два самостоятелни концерта от репертоара на състава в Зала „НХК“ и с общо участие с всички хорове на открита сцена „Морско око“ за изпълнение на Песента на Фестивала – „Нека да е лято“.
	Кога е проведен	30.06. – 01.07.2023г.
	Продължителност	Регулярни участия в национални събития по отправени предварителни покани от представители на музикалната общност.
	Цели	- участие в нов стартиращ национален форум - популяризиране и запазване звученето на популярната и естрадна музика чрез хорови обработки - контакти с нови партньори и приятели
	Дейности по проекта	- провеждане на самостоятелни концерти на национална сцена, в зала и на открито - участия в събития инициирани от общините и Българския Хоров съюз
	Брой реални участници	
	Постигнати резултати	- изнесени два самостоятелни концерта и участие в уъркшоп с останалите състави - популяризиране на българската естрадна музика във вариант – хорова обработка
	Име на проекта	Участие в Международния хоров фестивал „Петко Стайнов“ – проведен в София, в зала „Аула“ на СУ „Св.Кл.Охридски“ на 13-ти и 14-ти Май 2023г.
	Кратко описание	Традиционен ежегоден музикален форум за представяне на най-добрите образци на българските композитори при хоровото пеене и гост-състави от чужбина
	Кога е проведен	13-14.05.2023 г.
	Продължителност	2 дни
	Цели	- участия на събития по отправени предварителни покани от представителни музикални общности
	Дейности по проекта	- участие в концерт по повод връчване на номинациите „Петко Стайнов”, във връзка със завоюваното Първо място на Музикалните празници „Петко Стайнов“ в Казанлък на 03.12.2022г.
	Брой реални участници	

	Постигнати резултати	- популяризиране на българската хорова песен и творчество на младежите - контакти с национални и чуждестранни хорови формации
	Име на проекта	Участие в Поздравителен концерт по случай Юбилея на Народно читалище – с. Копиловци, обл. Монтана Тържествен литургиен концерт в Чипровски манастир
	Кратко описание	Културна проява на Академичния хор, с провеждането на ежегодни поздравителни концерти към националните културни и религиозни институции, в случая концерт по покана на Кмета на общ. Георги Дамяново и на Чипровския Архимандрит
	Кога е проведен	г. 21.10.2023г.
	Продължителност	Две еднократни участия от по 20 мин.
	Цели	- популяризиране на хоровата традиция и българската хорова песен пред малките и отдалечени поселения **- поздрав за енориашите от общ. Чипровци с подрани църковно-славянски песнопения**
	Дейности по проекта	- провеждане на ежегодни поздравителни концерти при създадени традиционни контакти с представители на местната власт, регионалния бизнес и служителите на БПЦ
	Брой реални участници	
	Постигнати резултати	популяризиране на българската хорова песен пред жителите на малките населени места - затвърждаване на контактите с БПЦ за бъдеща концертна дейност по националните църковни храмове
	Име на проекта	Тържествен Юбилеен концерт в две части в зала „България“ под Патронажа на Президента на Р. България, по случай честването на 90-тата годишнина на Академичен хор „Ангел Манолов“ и 90 години от създаването на Национален Студентски Дом
	Кратко описание	В рамките на събитията и инициативите по отбелязването на 90-годишния юбилей на състава, се подготви и представи нов репертоар за Тържествен концерт в две части, в зала „България“ - София. В първата част бе изпълнена за пръв път „Меса в Ми-минор“ от Антон Брукнер, съвместно с музикантите от „Софийски духов оркестър Във втората част бяха изпълнени образци от популярни мелодии на чуждестранни композитори и български народни обработки.
	Кога ще бъде проведен	04.06.2023г. – София, зала „България“
	Продължителност	Две части по 50 мин.
	Цели	Отбелязване на 90-тата годишнина от създаването на Академичния хор и 90-години НСД –София.

		Представяне на вокалните умения и постигнати резултати пред столичната общественост. Поставяне за пръв път на българска сцена на конкретното класическото произведение.
	Дейности по проекта	Регулярни и извънредни репетиции на членовете на хора и музикантите от духовия оркестър. Логистика по окомплектоване на партиите, рекламата и финансирането на начинанието.
	Брой реални участници	
	Постигнати резултати	Разучени нови музикални образци. Увеличен хоров състав с привличане на нови и връщане на бивши членове. Изготвен и подаден проект за финансиране към СО, отдел „Култура“. Запознаване на широка аудитория с образец на ново като изпълнение класическо произведение.
	Име на проекта	Участие в VIII-я Национален фестивал на Коледната и Новогодишна песен „Хасково 2023“
	Кратко описание	Участие на муз. формации от цялата страна с приоритетно изпълнение на български коледни и новогодишни песни за настроение, общение и тържествено посрещане на Коледните и Новогодишните празници.
	Кога е проведен	15.-17.12.2023г. – Хасково, Сцена „Младежки театър“ и на пл.“Свобода“ край Коледната елха за общо изпълнение на Песента на Фестивала - „Коледа дошла е“.
	Продължителност	3 дни
	Цели	Представяне на различни и нови, популярни, известни, и такива с нов аранжимент коледни и новогодишни национални произведения.
	Дейности по проекта	Репетиции с разучаване и художествена изработка на коледни песнопения. Логистика по транспорт, настаняване и изхранване на състава за трите дни участие.
	Брой реални участници	
	Постигнати резултати	Срещи с традиционни партньори и приятели от други градове и създаване на нови контакти. Тържествено посрещане на Коледните празници и поздрав към регионалната културна общественост.

Организация: Фолклорна вокална формация „Дилмана“

Център: ТВОРЧЕСКИ ЦЕНТЪР ЗА ТРАДИЦИОННИ ПЕВЧЕСКИ И ТАНЦОВИ ИЗКУСТВА

Дата на подаване: 25.03.2024г.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА В НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

През изминалата творческа 2023 г. състава осъществи следните участия в международни фолклорни фестивали, конкурси и концерти и спечели заслужени награди и отличия:

Нашите награди и участия през 2023 г.

месец януари 2023 – Международен фолклорен фестивал Обединени Арабски Емирства Дубай

месец май 2023 – Участие в концерт „***По стъпките на времето“*** на **Академичен Фолклорен Ансамбъл (АФА)** към Национален студентски дом – София

месец май 2023 – I – во място и специална награда за ръководител от **Първи Национален фолклорен конкурс *"Модерни звуци от миналото"*** гр. София, Княжево

месец септември 2023 – II – ро място и сребърен медал от **Пети национален фолклорен фестивал** „***По терлици и шевици“*** с. Царацово

ПРИНОС- инициативи и проекти

Фолклорна вокална формация „Дилмана“, с диригент Дарена Попова осъществява **съвместна дейност с Академичен Фолклорен Ансамбъл (АФА)** и Академичен хор „Ангел Манолов“ към Национален студентски дом – София.

Състава се присъединява към всички инициативи организирани от **Национален студентски дом – София** и с радост ще участва в програми и проекти в областта на културата. Участваме в **мероприятия, организирани от Столична община** и традиционно сме гост-изпълнители в празничните концерти на различните столични райони.

Продължаваме инициативата **„Отворени врати“** и всеки първи понеделник от месеца репетициите ни са отворени за посещения на студенти, ученици и всички млади хора, които проявяват интерес към българското народно пеене и фолклор.

Целта ни е да дадем възможност за изява на всички младежи, които желаят да се докоснат до нашето изкуство и тези, които могат и искат да станат наши последователи.

Подготвяме проект „**Добре дошъл в България“,** насочен към чуждестранните студенти, учещи в България. Проекта ще включва поредица от презентации и концерти, с които ще запознаем младите хора, дошли да учат и живеят в България със уникалния български песенен фолклор и традиции на нашата култура. Това е начин да покажем неизчерпаемото и безценно българско творчество, да развием и утвърдим контакти с други общности и не на последно място за по-лесната адаптация на младежите, дошли от близо и далеч.

Отворени сме за сътрудничество с другите Центрове за студентски услуги, които се разкриват към Национален студентски дом – София.

Фолклорна вокална формация „Дилмана“ е самодеен състав и всичко, необходимо за представянето й се осъществява със собствени сили и средства - пътувания, участия, изработка на сценичните костюми и др.

Въпреки това Фолклорна вокална формация „Дилмана“, под ръководството на маестро Дарена Попова има желанието и амбицията да обогатява своята концертна дейност и да представя художествените си постижения, като продължава да радва публиката у нас и по света и да поддържа живо безценното ни фолклорно изкуство.

През 2023 година състава ще подготви записи на видео и аудио материали, за да може да участва по- активно в повече онлайн конкурси с разнообразен репертоар.

Защото всеки народ трябва да пази своята история, език, култура и традиции. Богатият български фолклор ни дава изключителната възможност да пренесем този духовен и житейски опит през времето.

Приблизителен общ брой обхванати студенти:

Приблизителен общ брой обхванати граждани:

Отразяване в информационното пространство:

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/:

ИНИЦИАТИВИ НА ЦЕНТЪРА ИЗВЪН НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

Резюме на основните услуги, събития, проекти, програми и постигнати резултати:

Приблизителен общ брой обхванати студенти:

Приблизителен общ брой обхванати граждани:

Отразяване в информационното пространство:

Обратна връзка /идентифицирани трудности, възможности, предложения и други коментари за вътрешно ползване и оптимизация на работата на Центъра и НСД/: